

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Alternativ titel | Alternative title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Fortællinger af Wisbechs Almanak.; Læsning
for Folket.

Læsning for Folket.

Vol. 41-60

Kolding : J. L. Wisbechs Forlag ; København :
Wm. L. Wulffs Boghandel, ca. 1886-1900

3 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

.Kjøbenhavn.

Wm. P. Wulffs Boghandel (Sli. idergade 29)

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerpærer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsen, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen; Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Linieskibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hyrbedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Nødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Rutteren Bildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Inlands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr.; Et Museum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af E. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Henckel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Mølbech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Heksen, historisk Fortælling, af M. Henckel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Rejsekitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omflagets 3die Side.)

DET NYE AAR

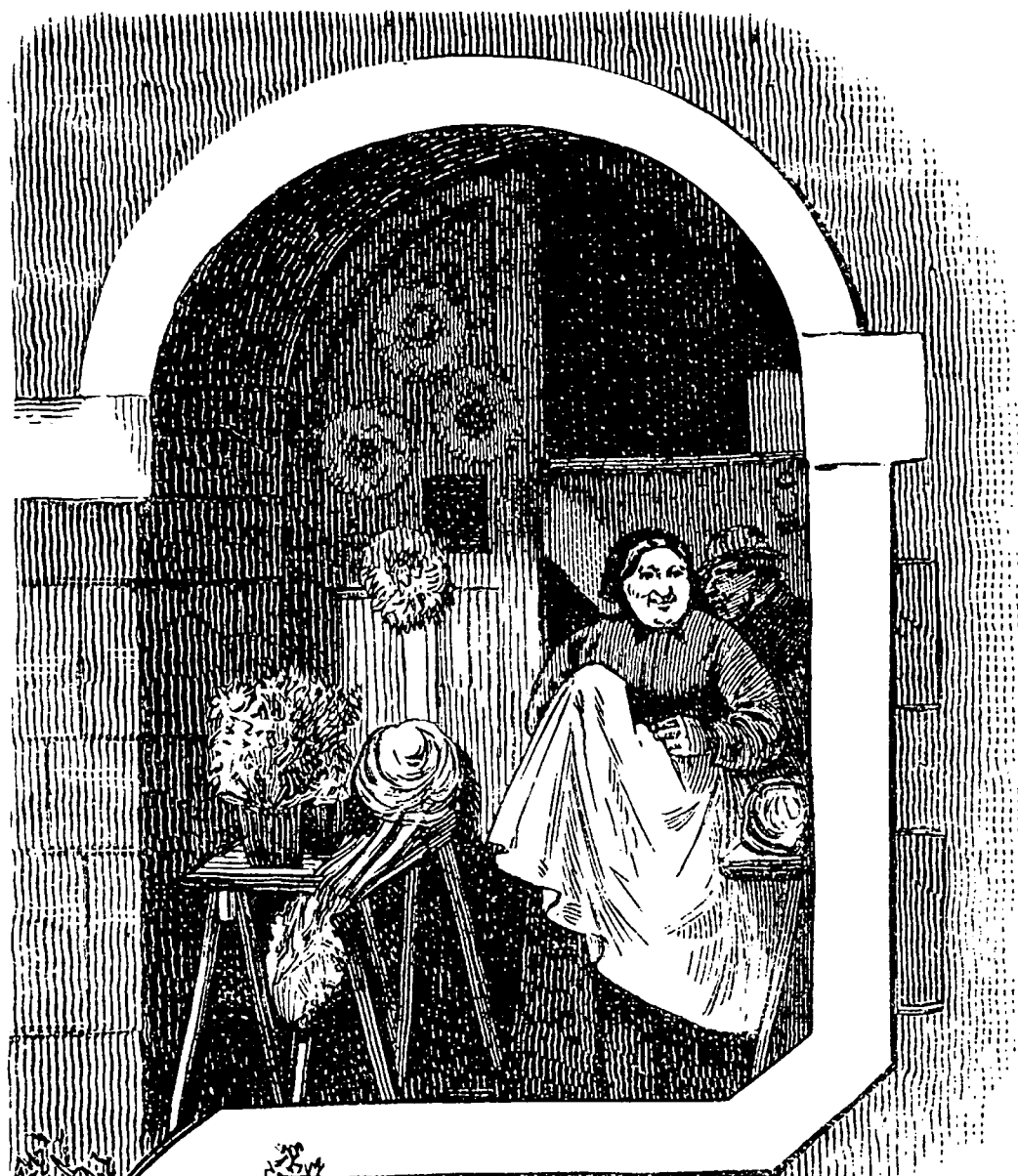
Det gamle Aar nedlægger
    Bandringsstaven,
Dg trægt og tungt
Det som en Olding slæber
    sig til Graven.
Men freidigt, kjæft og ungt
    Det nye Aar
Sin Silken glad os sender
Med Roser og Violer i sit
    Haar,
Med Smil om Munden og
    med aabne Hænder.
Hvor han ser trofast ud,
    den unge Mand!
Han kan ei stufte, vil det
    ikke heller.
"Seg kommer hid," saa
    taler han,
"Fra Lysets Land,
Dg som dets Sendebud jeg
    strag mig melder.
Betragt mig da med
    Mistro ei!
Seg lover Ser ei Guld og
    grønne Skove,
Thi tornestrøet er Livets
    Bei,
Dg for at vinde maa man
    driftigt vove.

J veed det jo, at Nar for Nar
Man høster kun, som selv man saaer.
Skyd da ei Skylden paa det Nar, der gik,
Naar for Jer egen Skyld J Straffen fik;
Men fremfor Alt, brug Tiden vel,
Lad det ei visne, som skal frodigt løves,
Dg hust, J staar til Eders Land i Gjæld
For al den Kraft, der spildes og der røves".

Han taug, men hør! fra Byens Taarne klang
Høitideligt hen over Mark og Bang
En Psalme, der paa bløde Englevinger
Blev baaren hen til Hytte og til Slot, —
Dg fra hvert Hjerter gjenlød fromt og godt:
Velsign, o Gud! velsign, hvad Aaret bringer.

H. P. Holst.

Kjærlighed
og
Grøntsager.

er var indrettet Butil i en Port, lukket fortil

og bagtil med Døre. Den ene Badedør stod altid aaben i Forretningstiden, den anden var lukket og simpelt, men smagfuldt deforeret med fire Ligkrandsse paa Søm og nedenunder to Træbukke med et Bræt over, hvor der laa to Hvidkaalshoveder og en Kvast Rhabarberstilke paa en „Nationaltidende“.

Indvendig var der rigtig nydeligt med lange Gyldeer fyldte med en Overflod af appetitlige Grøntsager og Frugt. Der laa hele Grupper af Rødder, Knipper af Rhabarber, Buketter af Blom-

kaal og Grønkaal, Pyramider af rødmusfede Æbler, guld-gule Appelsiner og store spanske Løg.

Midt i det grønne stod Madamen selv, en liden, velnæret Skikkelse, omtrent lige tyk baade opentil og nedentil og med et vejrbitet Ansigt, der straaede som et Rødkaaleshoved i Solskin.

Madame Ballefen, det var hendes Navn, havde handlet der i Porten i mange Aar, lige fra Stedet blev bygget, og hun kunde lukke sin Butik af, naar hun gik; thi Husets Beboere havde sin Indgang gennem Gadedøren.

Madame Ballefen var ingen malerisk Amagerkone med brogede Silketørklæder og Border paa Skjørtet. Hun stod altid i et enkelt Toilette, bestaaende af en graa Nederdel, en tyk sort Trøje og et stort rødtærnet Bomuldsforklæde, der var bundet udenom Trøjen paa det Sted, hvor hun formodedes at have sine Hoster. Paa Hovedet bar hun et strikket Uldtørklæde, der var bundet bag Ørene og viste lidt af hendes glattebrune Haar.

Hun stod altid i Døraabningen og havde stadig et venligt Smil og Nik paa rede Haand; thi hun havde en temmelig udstrakt Bekjendtskabskreds.

At hun kjendte alle Fruer, Politibetjente og Tjencstæpiger i Gaden var ikke saa forunderligt; men hun vekslede ogsaa fortrolige Hilsener med Sporvognskonduktørerne og Ølkudskene fra Carlsberg, og selv Sandmanden og Fiskerkonen, der gik i Gaden og raabte „Buland“ og „Diavoli“, hvilket efter deres Mening skal betyde „Gulvsand“ og „Rødspætter“, standsede altid sine Trækvogne udenfor hendes Dør og sagde hende et Par venlige Ord paa nogenlunde forståeligt dansk.

Man maa imidlertid ikke tro, at Madame Ballefen stod alene i Verden. Hun havde en Ballefen ved sin Side i Porten, en buttet, lille Mand, rødmutset og smilende som hun selv.

Og dog kom hans Smil ikke altid fra Hjertet. Der laa Sjælekvæl bagved.

Ballefen svirede ikke, han var ingen Spiller, og han søgte ikke fremmede Guder i Smaagaderne; men han havde en slem Feil. Han var skrækkelig jaloux.

Madame Ballefen havde aldrig været saa overvættets dejlig, og nu var hun jo ogsaa heller ikke ung længere; men i Ballefens Øjne var hun den kosteligste Art i hele Grøntbøden, hvorfor han nærede en afgjort Antipathi mod Postbude, Politibetjente, Konduktører og andre uniformerede

Personer, der som bekjendt er de farligste, selv for gamle, brugte Kvindchjærter.

Og dog havde Pallefen ingen Grund til sin Saloufi.

Madame Pallefen var trofast og ren, som den Sne, der faldt ifjor. Saar er der nemlig ikke faldet nogen.

Rigtig nok kunde hun ikke elske sin Mand alene; thi det kan ingen Kone gjøre. Dertil har Kvinden et altfor stort Overmaal af Kjærlighed. Dersom hun ikke selv har Børn, hun kan lade den flyde udover, spilder hun altid en Del paa Hunde, Katte, Plejebørn, Slynkler af Mevner, gamle Logerende eller andre Gjenstande.

Madame Pallefen havde ingen Børn og havde aldrig havt nogen; men Kammerraad Rast paa 4de Sal havde en Søn, Friis, og paa ham øste Madame Pallefen en hel Del af sine varme Tølelser.

Kammerraadens flyttede ind i Stedet samtidig med at Pallefens begyndte sin Grønthandel. Da var Friis en lille Boldt, som trillede om paa Gaardspladsen paa et Par skjæve Ben, saa trillede Madamen en Appelsin ud gennem Bagdøren, saa trillede lille Friis ind gennem Bagdøren, og saa var Benstabet sluttet og fortsattes gennem Narrækker.

Friis voksede op, kom i Skole og fik megen Lærdom, men lidt Lømmepenge, og dog var der ingen af Drengene, som var mere velstaaende end ham; thi han lagde hver

Morgen Bejen gennem Butikken, og Madammen benyttede altid Lejligheden til at stifte ham lidt Sølvstøj i Næven.

Marcus gif, Kammerraadens vare for længe siden døde og Frijs, som blev opdragen hos en Slægtning, var bleven Secondløjtnant og en rigtig kjon ung Mand; men derfor glemte han ikke sin gamle Veninde. Hver Dag, naar han gif til eller fra Skolen paa Frederiksberg, aflagde han hende gjerne en lille Bisit, gnavede paa et Uble eller stjal en Buket Violer, akkurat som i gamle Dage, og gif sig en Passiar.

Maaste var der en Smule Egoisme med i Spillet fra hans Side; thi han manglede stadig Lomme penge, akkurat som i gamle Dage.

Han gjorde helst sine Besøg, naar Ballefen ikke var tilstede; thi Ballefen havde aldrig kunnet lide ham.

Den kjonne Dreng, paa hvem Madame Ballefen havde fastet næsten en moderlig Kjærlighed, var en Slags levende Bebrejdelse mod Ballefen, der ærgrede sig over, at han ikke var hans Fader.

En lille spansk Bæg dannede i den bagerste Del af Butikken et Aflukke, hvor der stod tomme Frugtkurve, Kartoffeljæffe og lignende.

Derind smuttede Frijs ofte i Drengene for at undgaa Ballefens brede Blikke, og „Caveline“ sendte saa altid sin Mand et lille Brev i Byen.

Madame Ballefen var nemlig i Daaben, uvist af hvilken Grund, opkaldt efter den ullykkelige Dronning Caroline Mathilde, et Navn, som Ballefen havde simplificeret til Caveline, der brugtes til Hverdags, medens det aristokratiske Caroline Mathilde kun kom frem ved højtidelige Lejligheder, især naar han var vred.

Det var en smuk April-dag.

Solen spillede stærk og varm henover Vigfransene, og Rhubarberstilkene laa næsten og kogte paa sin „National-tidende.“

Ballefen sad inde i Butikken paa en omvendt Kurv og dampede paa en Cigar, Madamen stod i Porten og saa opad Gaden.

I det fjærne opdagede hun en slank Skikkelse i Uniform.

„Pallefen," sagde hun og vendte sig til sin Mand, „Du maa gaa ned paa Amagertorv og bestille et Dusin Raalhoveder til i Morgen. De skal have dem i Bæverningen, og vi har ikke nok."

„Det kunde Du jo have sagt før, da jeg gik derned."

„Herregud, jeg glemte det. Men se nu at komme afsted, saa Du kan være her tilbage til Middag."

Pallefen reiste sig gnaven.

„Se saa, lille Pallefen, skynd Dig nu lidt."

„Det er forfærdeligt, hvor Du har travlt med at saa mig afsted. Man skulde næsten tro, at Du havde et Stævne-møde. Han skulde vel ikke være i Nærheden den fortojede Politibetjent, som altid gaar og glør herind?"

„Du er tosset, Pallefen. Tror Du saadan en ung Fyr gaar hen og forelsker sig i en grim, gammel Kjælling?"

„Caveline, Du ved meget godt, at Du er fjøn endnu. Men der som Du er mig utro —"

„Naa, hvad saa?"

„Saa myrder jeg os begge to, det kan Du æde Rottgift paa."

„Pallefen, gaa nu og hent dine Hvidkaalshoveder. Du er selv det største Raalhoved i hele Butikken."

Pallefen slentrede uwillig ned ad Gaden.

Næppe var han ude af Syne, før Løitnant Friis Rast traadte ind.

„Goddag, Madame Pallefen."

„Goddag, min egen Dreng. Hvorledes har De det?"

„Tak, skidt. Jeg er saa rædsomt ulykkelig."

„Hvormange Penge behøver De?"

„Penge? Naa — ja, saadan en Snes Kroner."

„Her har De dem, slemme Dreng."

„Tak. Men jeg er alligevel ulykkelig," sagde han og sank ned paa en Sæt Kartofler.

„Men hvad er dog paa Færde?"

„Jeg er forelsket."

„Na, det er dog ikke saa farligt."

„Jo, det er saagar livsfarligt. Jeg har forelsket mig for hele Livet."

„I hvem?"

„I en nydelig, ung Pige, der rimeligvis i dette Dje-blif jvæber over mit Hoved, hun bor her paa 1ste Sal."

„Oh, du milde Gud, i Mille Frenkel!"

„Netop. Vi vare paa Bal sammen i Paasken og forlovede os, da vi gik ned ad Trapperne. Det er nu fjorten Dage siden, og jeg har i al den Tid ikke talt et Ord med min Kjæreste, ikke faaet et eneste Bys. Hun har sendt en Del sømme Blikke fra Vinduet; men det kan man ikke leve af i Længden.“

„Hun bor hos sin Tante.“

„Ja, det er formodentlig ogsaa den gamle Drage, der har slugt alle mine sømme Billetter, saa Wille ikke engang har faaet Lugten af dem, for de vare naturligvis parfumerede.“

„Det ligger i den gamle Frøken Freybel's Interesse, at ingen af hendes Broderdøtre blive gifte med det første.“

„Har hun to Stykker?“ spurgte Frik.

„Ja, den yngste, Susanne, eller Susse, som hun kaldes, er kun lidt over et Aar gammel. Ser De, Frik, Sagen forholder sig saaledes. Da Skibskaptejn Freybel for et Aar siden gjorde en Rejse til Amerika, tog han sin Hustru og sine to Sønner med. Begge Døtrene, Emilie, der gik paa Institutet, og den to Maaneder gamle Susse lod han blive tilbage under sin Søsters Varetægt.“

„Og saa omkom han paa Søen med hele Familien?“

„Ganste rigtig. Men inden han rejste, oprettede han et Testamente, hvori han bestemte, at begge Pigebørnenes Formue skulde staa urørt, indtil de vare myndige, og at deres Tante skulde have 2000 Kroner om Aaret for hver af dem til deres Opdragelse.“

„Saa kan jeg godt forstaa, at hun gjerne vil beholde de 4000 Kroner aarlig saa længe som muligt.“

„Naturligvis.“

„Men, bedste Madam Ballefen, De maa sørge for, at jeg faar Wille i Tale.“

„Seg? Hvad tænker De paa?“

„Søde, lille, rare Madam Ballefen, De maa, hører De, De maa.“

Og Frijs kjælede og talte saa længe for Madamen, indtil hun lovede at gjøre sit bedste for, at de unge kunde mødes den næste Aften efter Klokken 7 i Grøntboden, som lukkedes ved samme Tid, hvorefter den unge Løjtnant i straalende Humør ilede ned ad Gaden.

Et Par Tjenestepiger kom for at gjøre Indkjøb, og lidt senere traadte gamle Frøken Freybel ind i Butikken fra Bagdøren.

Saa gammel var hun forresten ikke, saadan omkring de fyrrer, og hun saa yngre ud med sin moderne Frisure og sit elegante Toilette.

Tjenestepigen, Gine, var ude og kjørte Susse i Børnevognen, og saa maatte Frøkenen selv hente Persille til Suppen, og saa skulle man naturligvis have en lille Passiar.

Madame Ballefen var et Slags Reservoir, hvori alle Gadens Beboere udøste sine Sorger, specielt malede Fruerne og Tjenestepigerne hinanden gjensidig med de mest smudsige moderne realistiske Dyrdsfarver.

Frøken Freybel begyndte med at skjælde Gine ud som et af de sletteste Væsener, der gik paa Kjøbenhavns slette Broslægning, og førte derafra Samtalen hen paa sin Broderdatter Emilie.

Tænk hun var kun atten Aar og havde allerede Kjærlighedshistorier!

Madam Ballefen var forfærdet: Da hun var atten Aar, vidste hun slet ikke, hvad Kjærlighed var, og hun var overtydet om, at Frøkenen, som nu var meget over atten Aar, endnu ikke havde haft en eneste Kjærlighedshistorie!

Frøkenen slog Djnene ned og bed bly i Persillekvaften:

Hun maatte tilstaa, at hun netop i disse Dage havde haft et Eventyr. Hun var saagodtsom blevet forlovet med en Herre fra 3die Sal, som hun daglig mødte paa Trapperne.

Madam Ballefen tænkte ved sig selv, at det maatte være en Familievagthed der i Huset, at forlove sig paa Trapperne.

Det var i den Anledning, hun vilde bede Madam Ballefen om en Tjeneste.

„Hvad er det, bedste Frøken Freybel?“

„Kunde ikke jeg og min Kjæreste, han er forresten Assistent i Ministeriet, faa Lov til at mødes et Djeblit hernede imorgen Aften, efterat De har lukket Butikken. Jeg kan ikke lade ham besøge mig i mit Hjem, inden Forlovelsen er deklareret, og jeg vil heller ikke give Mille og den næsvise Gine nogen Anledning til Skumlerier.“

„Det kunde De saa gjerne faa Lov til, Frøken; men om Aftenen viger ikke Ballefen fra Butikken, saalænge jeg er her. Nej, da har jeg en bedre Ide. Forcer Gine en Theaterbillet i Morgen Aften, og send Frøken Emilie hid

ned et Ørende, saa skal jeg opholde hende med Snat en Times Tid og bede hende hjælpe mig at binde Violbufetter, og imidlertid kan De modtage Deres Assistent i Deres Bolig, det er ogsaa mere passende."

"De har Ret, det var prægtigt. Ja, De er nu altid saa god og saa klog, Madame Pallesen. Men kan jeg nu være vis paa, at De kan opholde Emilie herne en Stund?"

"Ja, det kan De være tryk for. Jeg skal nok hitte paa noget, som kan more hende."

Frøkenen gik.

Madam Pallesen sank om paa den omvendte Kurv, satte begge Hænder i Siden og lo, saa hun rystede, til stor Forbauselse for en Pige, der skulde købe Kartofler, hvilket hun ikke fandt det ringeste fornøjeligt

---

Lidt før Klokken 7 den følgende Aften hentede Madame Pallesen en stor Spand Vand, greb en Kist og en Klud og begyndte at vaske Gulvet og pjadste, saa Vandet sprøjtede Pallesen om Benene.

Pallesen flyttede sig ulykkelig fra det ene Hjørne til det andet, Madamen forfulgte ham ubarmhjærtigt med Kisten.

"Hør, Pallesen, synes du egentlig, det er saa morsomt at staa og glo paa mig, medens jeg vasker?"

"Nej, det ved Gud, det ikke er."

"Saa synes jeg, det var bedre, du gik hjem og tændte op under Maskinen, saa man kunde saa sig en Kop varm The, strax man kom hjem."

"Jeg vilde ikke gaa alene."

"Er du maaste bange for, at der kommer nogen og tager Dig?"

"Na nej."

"Men Du tror, jeg skal have et Stævnemøde, hvad? Ja, vogt Dig, den forstøjede Politibetjent gaar udenfor paa Vagt, og saa er der ogsaa et nydeligt Postbud i rød Kjole."

"Caveline, vil du hybe Klammeri, saa gaar jeg øjeblikkelig".

Pallesen bragte Træbuffene og Vigfrandsene indenfor, hvilket var et Tegn paa, at Butikken var lukket, og gik hjem til Familielejligheden, der laa i en Sidegade.

Da han var borte, drog Madamen Vejret lettere. Hun fik i en Fart tørret Vandet op og tændte en lille Petroleumslampe paa Bæggen.

Næppe var hun færdig med disse Arrangements, før Emilie stak Hovedet ind gennem Bagdøren.

Det var en sød lille Pige med spillende mørke Øjne og krøllet, sort Haar.

„Har De allerede luffet, Madame Pallejen? Tante sendte mig ned for at kjøbe et Snippe Radiser og sagde, at jeg godt kunde blive hernede en Stund og hjælpe dem med at binde Violbufetter, hvis De bad mig derom. Hun var saa underlig venlig. Jeg forstod hende ikke rigtig.“

„Det med at binde Violbufetter er blot noget, jeg har bundet hende paa Ormet. De skal snart forstaa, hvorfor jeg har faaet Dem herved, lille Frøken.“

I det samme bankede det forsigtig paa Døren til Gaden.

Madamen aabnede Porten paa Alem, Frik smuttede ind og holdt snart Emilie i sine Arme, medens Madame Pallejen drejede Røglen om, hvorefter hun fik meget travlt med at ordne nogle Grøntsager i Baggrunden af Butikken.

Frik og Emilie satte sig Haand i Haand ned paa to omvendte Kurve.

Hvad de sagde?

Sa, de sagde ikke saa meget; thi forelskede bruger ikke saa meget Munden til at tale med, og naar de endelig siger noget, saa

er det i Almindelighed lige saa aandrigt og interessant som en Operatext, hvori Helten og Heltinden synger en Duet paa et stift Kvarter uden at bruge andre Ord end:

„Seg elsker Dig,
Du elsker mig!“

Denne Duet havde rimeligvis Frik og Mille gjærne sunget en Times Tid, hvis de ikke vare blevne afbrudte ved stærke Slag paa Badedøren.

„Caveline, Caveline!“

„Gud, det er Ballefen! Skynd jer ud gjennem Bagdøren.“

De elstkende smuttede halv fortumlede ud, Madamen laasede Døren af og greb en Skaal med Gulvsand, som hun begyndte at strø omkring.

„Caveline, Caveline!“

Madamen aabnede Døren.

„Hvad er der dog skeet? Brænder Stedet af hjemme?“

„Caroline Mathilde, Du bedrager mig“, sagde Ballefen med en Stemme, som om han havde været Christian den syvende, der havde overrasket Dronningen med Struensee.

Madamen lavede Glyvesand paa Gulvet.

„Du er tosset, Ballefen.“

„Den fortojede Politibetjent var herinde.“

„Den fortojede Politibetjent har ligget paa Kommunehospitalet i 8 Dage.“

„Saa har det været en rødøjet en. Jeg hørte Stemmer. Der var nogen herinde.“

Madamen befriede sig fra Sandskaalen og satte Hænderne i Siden.

„Ja her var virkelig nogen. Den lille Frøken Freybel var her og købte et Knippe Radiser.“

„Hvorfor løb hun sin Vej?“

„Fordi hun skulde have Radiserne paa Bordet, og fordi hun ikke havde tænkt at sove i Nat her i Borten.“

Ballefen bøjede sig pludselig.

„Her ligger en Visitfortbog, saa kan vi jo se, hvem der har været her.“

Han tog Kortene ud og læste: Emilie Freybel.

„Caveline, Du er uskyldig.“

„Og du er fjollet, Ballefen, fjollet af Jaloufi.“

„Jeg er en Hotello“, sagde Ballefen, der havde en dunkel Grindring om en fortalet Tyr af samme Navn, der kvalte sin Kone paa det kongelige Theater.

„Du er en gammel Nar“, sagde Madamen. „Kom, skal Du saa et Kys, og saa lukker vi Butiken.“

Og Egteparret begav sig paa Hjemvejen.

Fritz var imidlertid sluppen over Gaardspladsen og kommen ud af Gadedøren, efter at han og Emilie havde aftalt et Stævnemøde den næste Formiddag i Frederiksberg Have.

Mille løb op ad Trappen og kom rød og forfjamsket ind i Entreen, hvor hun traf sin Tante, der ligeledes var temmelig rød og forfjamsket.

„Kom, lad os gaa lige ind i Spisestuen, Barn, Aftensbordet er dækket.“

Mille huskede ikke paa, at hun havde været nede for at købe Radiser, og Frøkenen huskede heller ikke paa at spørge efter dem.

„Tante, jeg synes, jeg hørte nogen gaa i Entreen.“

„Bist ikke, det var paa 2den Sal.“

Lidt efter spurgte Frøkenen:

„Hjælp Du saa Madame Ballefen med at binde Violbuletter?“

„Ja, Tante.“

„Morer det Dig?“

„Na, jeg kan ikke tænke mig noget morsommere.“

„Saa skal Du saamæn saa Lov til at gjøre det oftere. Den uskyldige Fornøjelse var det dog Synd at nægte Dig.“

„Tusend Tak, søde Tante.“

Emilie fandt det nødvendigt at synke et Smil i en Slurk Thevand.

I det milde Foraarssolskin vandrede Gine den dejlige Mø i Frederiksberg Have med sort Fløjelshue med flagrende røde Silkebaand og et helt Fag hvide Gardiner til Tørklæde.

Hun skød foran sig en kølet Børnevogn, hvor den lille Susse sov den uskyldiges Søvn, eftersom hun kun var fjorten Maaneder gammel.

Gine gik ikke ene paa de vilde Stier. Hun var eskorteret af en dansk Kriger.

Gine var en smuk Pige og temmelig magelig. Hun fandt, at Ammepladserne vare de behageligste og bedst aflønnede, og derfor sørgede hun bestandig for at være skiftet til en saadan Post.

Gine havde et varmt og fjærligt Hjærte og havde derfor bestandig en Ven, hvem hun skjænkede sin Omhed og sit Smørrebrød med Paalæg.

For Øjeblikket var Korporal Jensen den lykkelige Stad-
tjæreste.

Gine gik og beundrede den friske Skovbund, der var
overdrysjet med hvide Anemoner, de lysgrønne Buske og
Bøgetræerne med deres tykke, gule Bladknopper.

„Jeg kan ikke se mig møt paa Naturen“, sagde hun
drømmende.

„Ikke jeg heller. Jeg er saa rædsomt fulten.“

„Herregud, Jensen, hvorfor skal Du dog bestandig af-
bryde mig, naar jeg er romantisk. Du er en kjon Fyr,
Jensen, og et rart Menneske; men Du forstaar dig ikke mere
paa Poesi end paa Østers.“

„Du maa huske paa, at jeg kun er en ustuderet Bonde-
karl, og Du er en Pige med Dannelsse.“

„Ja, jeg har stadig tjent i bedre Huse, og jeg har
megen Læsning. Jeg abonnerer paa „Illustreret Familie-
journal.“

„Jeg forstaar ikke, hvorledes Du er kommen til at holde
saa meget af mig.“

„Jeg har altid sværmet for de Militære. Alle mine
Njærestes har været Soldater. Du er den femte.“

„Hør, Gine, Løjtnanten gav mig igaar en Krone i
Drikkepenge. Skal vi ikke gaa op til Tosty og tage en
Bayer?“

„Du kan drikke en Bayer til Smørrebrødet, saa faar
jeg en Kop Chokolade med Sandfage.“

„Det skal Du, min søde Pige.“

„Saa sætte vi Bognen her under det store Træ.“

„Skal vi ikke have den med, Gine?“

„Tror Du jeg vil slæbe den arrige Unge med op i
Restavrationen? Sæt, at hun stak i at brøle deroppe. Det
var en rar Taffelmusik. Nej, her staar Bognen saa dejligt.“

„Men tænk, om nogen kom og tog Barket.“

„Du kan være ganske rolig. Folk har saamænd nok i
deres egne Børn, de gaar ikke hen og tager andres.“

Derpaa vandrede de elskende hen til Kaféen og lod
Barnevognen tilbage.

En Stund efter kom Frik og Emilie samme Vej.

Wille havde ikke haft nogen Bamskelighed med at komme
ud. Hendes Tante havde tværtimod opfordret hende til at
trække lidt frisk Luft; thi Frøkenen ventede netop sin As-
sistent.

Emilie kjendte strax Bognen
og saa sig forbadset om efter
Gine.

Bludselig fik Løjtnanten en
Ide.

„Mille, jeg vil bortføre din
Søster.“

„Mig, mener Du vel?“

„Nei, Susse. Jeg tager
hende forsigtig under min
Kappe, vi gaar gennem Søn-
dermarken og bringer hende
til Madame Pallefen. Din
Tante bliver fortvivlet, Du
siger, Du vil søge Hjælp hos
mig, og jeg lover at gjøre alt
for at finde det tabte Barn,
men forlanger som Belønning
din Haand.“

„Det er en vild, romantisk Ide.“

„Men vi realiserer den. Gine har i alt Fald godt af at faa lidt Skræk i Livet og en Lærepenge.“

Allt gik godt. De elskende skiltes i Søndermarken. Emilie gik en Tur om Frederiksberg for ikke at komme for tidligt hjem, og Friks naaede uden nogen Hindring Grøntbøden, hvor Palleesen heldigvis ikke var til Stede.

Da Madame Palleesen hørte, hvad de unge havde fundet paa, skjændte hun og var vred, hvor paa, at hun intet vilde have med den Sag at gjøre; men det endte dog med, at hun tilsidst indvilgede i at skjule Susse i det lille Afslukke bag Butiken.

Susse var et rigtig artigt Barn. Hun havde sovet under hele Transporten, dækket af Løjtnantens store Havelock. Nu saa hun sig om med et Par blaa Djne og smilede, da Madamen sagde: „Dikke, dikke, dik.“

Hun blev anbragt i en stor Kurv med Grønkaal og fik en Gulerod at lege med, medens Friks begav sig hen i en Kafé lige overfor, hvor han kunde holde Udkig med, hvad der passerede.

Lidt senere kom Palleesen tilbage. Han stod og talte med sin Kone, da han pludselig spidsede Øren ved Børnestrig.

„Her er et Barn i Butiken.“

„Men, Palleesen, hvor kan Du dog tro —“

Madamens Ansigt glødede som et Rødkaalshoved i Solnedgang.

Palleesen ilede hen mod Afslukket, Madamen standseede ham.

„Palleesen, jeg beder Dig —“

„Caveline, Caveline, Du har et Barn, det havde jeg ikke troet om Dig.“

„Palleesen, vær nu fornuftig. Naar skulde jeg have faaet det? Seg vil tilstaa, hvorledes det hænger sammen. Det tilhører Shjomfruuen paa 4de Sal. Seg lovede at passe det, medens hun gik et Vrende i Byen.“

„Hvorfor sagde Du ikke det strax?“

„Herregud, Palleesen, Du er jo saa heftig. og jeg var bange for, at Du skulde blive vred paa mig, fordi Du skjænder bestandig og siger, jeg er altfor tjenstvillig mod alle.“

Palleesen vilde svare, men fik ikke Tid dertil.

Frøken Freybel kom styrrende ind i Butiken, ledsaget af Gine, der tudgræd.

Mille kom ogsaa strax efter til Stede.

Frokenen fortalte hændervidende, hvorledes Susse var stjaalet, medens den skjændige Gine havde forladt Vognen.

Gine havde fortalt, at hun kun var gaaet hen til Kilden for at faa et Glas Vand.

Hun vogtede sig vel for at sige, at hun havde siddet hos Josty og soldet med sin Korporal.

Der begyndte at samle sig flere Folk, et Par Fruer fra Huset, nogle Tjenestepiger, Urtekræmmerens paa Hjornet og Spæthøkeren i Kjælderen. Madame Ballefen ønskede i dette Øjeblik, at hun selv kunde synke i Kjælderen. Hele hendes firkantede Skikkelse rystede og hun maatte støtte sig til en Hylde for ikke at falde om.

Nu traadte Friis ind. Han lod, som om han tilfældigvis var kommen forbi, og spurgte om, hvad der var paa Færde.

Mille var temmelig rød i Hovedet og rystede stærkt i Stemmen, da hun præsenterede ham for sin Tante, der betragtede ham med mistænksomme Blikke og modtog ham temmelig koldt.

Hun blev dog mildere stemt, da Løjtnanten meget ivrig tilbød sin Hjælp. Han vilde gjøre en Anmeldelse paa Politistationen og selv foretage en nøiagtig Undersøgelse af nogle mistænkelige Logishuse i Nærheden, hvor han havde hørt, at en Flok Tattere var taget ind.

Alt kunde muligvis være gaaet godt, dersom Susse havde forholdt sig rolig.

Hun begyndte rimeligvis at kjede sig i det mørke Afslukke og fandt det trivielt i Længden at lege med sin Gulerod, hvorfor hun gav sin Nærværelse tilkjende ved høje Brøl.

Alle begyndte at lytte.

„Har De Smaaborn i Butiken, Madame Ballefen?“

„Det er Sjomfruens paa 4de Sal,“ sagde hun med tilfløret Stemme.

Ballefen betragtede sin Kone skarpt og gik henimod Afslukket.

„Ballefen!“ stønnede Madamen sagte.

„Lad mig komme ind, Caroline Mathilde,“ bød han med knusende Ro.

Da han kom ud med Barnet paa Armen, styrtede Gine og Frokenen hen til ham.

„Der er jo Susse!“

Frokenen vendte sig forbitret mod Madamen:

„Saa De befatter Dem med at stjæle Børn, Madame Ballefen?“

Der gik en Forandringsnumlen gennem Forsamlingen. Tjenestepigerne fnisede, Fruerne verlede misbilligende Blikke og Urtefræmmersvenden rystede dybsindig paa Hovedet og puffede Spækhøkeren paa Maven.

Madame Ballefen sænkede sit Rødkaaleshoved, der spillede i det violette, og græd i sit tærnedede Bomuldsforklæde.

„Det bliver en slem Historie for Dem,“ fortsatte Frøkenen. „Seg bliver nødt til at anmelde Sagen for Politiet.“

„Caroline Mathilde,“ sagde Ballefen fortvivlet, „naar Du nu endelig vilde have et Barn, hvorfor skaffede Du Dig da ikke et paa en ærlig Maade? Du kunde jo adoptere et.“

„Hun skulde saamænd gjerne faaet et af mine,“ mumlede Gine.

„Og nu har Du bragt Skam og Skjændsel over vort agtede Hus,“ vedblev Ballefen. „Men det skal Du vide, Caroline Mathilde, at i det Øjeblik, Du bliver ført paa Politistationen, lukker jeg Butiken og hænger mig selv i Krogen under Loftet.“

Frik Rask traadte frem.

„Nej, nu gaar Spøgen for vidt. Frøken Emilie og jeg er de eneste skyldige. Vi spadserede tilfældigvis i Frederiksberg Have, og da vi fandt Barnet forladt, besluttede vi at jage Gine en lille Skræk i Livet og skjulte det her hos Madame Ballefen. Seg tilstaar, at det var en slet Spøg.“

„Ja, en meget slet Spøg,“ sagde Frøken Frenhel. „Og det forundrer mig i høj Grad, Madam Ballefen, at De, som er en saa forstandig og agtværdig Kone, har hjulpet de unge med deres Galskaber.“

Madame Ballefen havde nu fuldstændig gjenbundet sin Fatning. Hun var lykkelig og stolt over, at hendes egen Dreng ikke havde ladet hende i Stikken.

„Det er mit gode Hjærte, som altid løber af med mig,“ sagde hun. „Seg hjælper saagar gamle Folk, som vil begaa Galskaber. Det er ikke længer siden end igaar, at der var en ældre Dame, som skulde have et Stævnemøde —“

„Undskyld, at jeg afbryder Dem, Madam Ballefen; men jeg tror, det er paa Tide at saa Susse bragt til No.“

„Og til Straf for, at han har bortført den unge Dame, skal Løjtnanten nu bringe hende pænt tilbage til

Familjen," sagde Madamen og tog Barnet fra Pallefen og lagde det i den unge Mand's Arme.

"Ja, Tante, Løjtnanten har saadan Lyst til at se vor Lejlighed," sagde Emilie.

"Ja," sagde Frøkenen, "jeg ved, at Hr. Rast længe har søgt en Lejlighed. Saa er det vel bedst, at lade ham følge med."

Nogle Øjeblikke efter vare Pallefen og Madamen alene i Butikken.

"Caveline," sagde Pallefen, "kan Du tilgive mig?"

"Ja, paa en Betingelse. Du sagde før, at jeg kunde adoptere et Barn. Det har jeg dog ingen Lyst til; thi jeg har aldrig holdt saa meget af noget Barn som af Friks Rast, fra han var en lille Dreng. Dersom Du vil, som jeg, saa testamenterer vi ham de Skillinger, vi have samlet, og det er ikke saa ganske lidt. Men han skal ikke vide noget derom, før vi ere døde."

"Gjør som Du vil, Caveline, thi Du gjør aldrig andet end hvad der er rigtigt," sagde Pallefen og slog fjærlig Armen om sin Kones sorte Trøje paa det Sted, hvor hun rimeligvis havde sin Midie.

Den næste Dag havde Madame Pallefen en længere Samtale med Frøken Freybel.

Hvad de sagde, var der ingen som hørte; men en Tid efter blev der deklareret to Forlovelser, Frøken Freybel og Assistenten og Emilie og Løjtnant Rast.

Frøkenen og Assistenten havde i al Stilhed Bryllup kort efter; men det blev bestemt, at de unge skulde vente til Friks var bleven Premierløjtnant.

Et Mars Tid efter skinnede Aprilsolen atter mild og varm paa Madame Pallefens Port, der havde et mærkværdigt festligt Anstrøg.

Ovenfor slyngede sig hele Guirlander af Ligbrandse og i Stedet for Rhabarberstilkene og Hvidkaalshovederne stod der Grupper af Bistepalmer og blomstrende Levkøjer paa begge Sider af Døren.

Paa Fortouget stod en Rhyngede Tjenestepiger og Godtfolk fra Nabolavet og ventede paa, at Brudeparret skulde komme fra Kirke; thi der var Bryllup paa 1ste Sal. Premierløjtnant Friks Rast ægtede i Dag Frøken Emilie Freybel.

Madam Ballefen stod i Porten med en kolossal Blomster-
bufet i Haanden og hele sit skikkelige Rødkaaleshoved badet
i Solskin og Glæde.

Endelig førte Brudevognen frem, og de nygifte stege
ud, han høj, rank og kjæk i sin straalende Uniform, hun
blø og yndig i sin hvide Silkekjole.

De gik ikke strax op ad Hovedtrappen, der var pyntet
med Laurbærtræer og Tæpper, men begave sig først hen
til Grøntboden, hvor Ballefen og Konen stod i Porten,
struttende af Stolthed og beundrede af de gabende Til-
skuere.

Madame Ballefen tabte nogle Taarer i Blomsterne,
da hun leverede den unge Brud Bufetten.

„Gud velsigne Eder, Børn,“ sagde hun, „og gøre
eders Liv rigtig lykkelig. Der er to Ting, som Ballefen
og jeg aldrig har manglet i vort Egtestab, og de ere begge
meget gode i en Husholdning. Det er Kjærlighed og
Grøntsager. Kjærligheden faar I selv sørge for, Grønt-
sagerne skal jeg skaffe.“

Oppe paa 1ste Sal i den elegante Lejlighed drak man
Brudeparrets Skaal i Champagne, nede i Porten sad Ma-
dame Ballefen og solgte bestedent Kartofler og Hvidkaal;
men hendes Hjærte svulmede alligevel af Stolthed; thi hun
havde bidraget til to Menneskers Lykke, og da har man
Grund til at være stolt, selv om man sidder i en Grønt-
bod og sælger Kartofler og Hvidkaal.

J. Pilling.

Dandring.

Din Fod er blød som Silke
paa Engens Blomstervej,
selv Græssets fine Stilke
dit Fodtrin aner ej.

Men vil du Bejen træde
iblandt din egen Slægt,
maa alle Hjerter græde
under dets Klippevægt.

I Engen.

Over Engens grønne Tæppe
vandrer Pigen dybt i Tanker;
spejdende det mørke Dje
gjennem Blomstervrimsen vanker.

Dg mod Jorden yndig bøjet
hun en Stjerneblomst sig plukker,
og den hvide Haand sig nænsomt
om den lille Spaamand luffer.

Et for et de fine Blade
hun af Blomsterkronen bryder,
medens „Ja“ og „Nej“ fra Læben
som Drakelsprog der lyder.

Svorfor øder Du saa mange
Blomsters Liv med bløde Hænder?
Hvert et Blad Gud Amor sanker
og som Pil imod mig sender.

G. G. Molbeck.

Anders en Regnbygge i en Port.

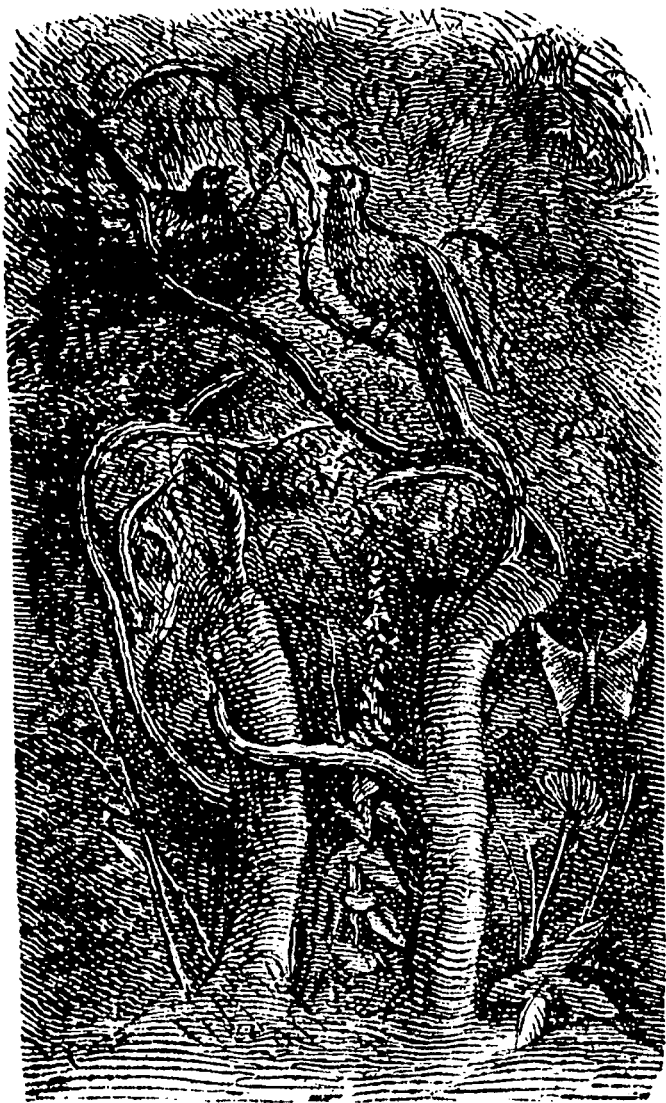

Pigen. Gud give det snart vilde blive Tørrevejr.
Den lille Pige. Kjære Vorherre! Lad det holde op at regne, for ellers spiser de Andre al Rødgrøden derhjemme, medens jeg er borte.

Den Stærkeste.

Fortalt af Chr. Westergaard.

villet Køre der blev i Brørup den Tordag Aften, da det rygtedes, at Regimentet vilde drage derigjennem paa Vejen til Lejren! Det skulde indkvarteres der om Natten, ja yderligere blive der Søndag over for at hvile ud. Hver og en, der paa nogen Maade kunde, var ude for at tage imod dem; det var mange Nar siden, at man havde set et helt Regiment der i Byen. En og anden af Byens unge Karle, der havde været Soldat, havde nok ved festlige Lejligheder vist sig i sin klædelige Uniform og vaft Skinskyge hos sine Kammerater, ikke formedelst

for Værdighed, men paa Grund af den Lykke, han i Uniformen gjorde blandt Pigerne. Men hvad var dog det med et helt Regiment!

Den under Aften meldte Musikens Toner, at Regimentet nærmede sig, og en stor Flok af Børn, Piger og Kvæde, men ogsaa enkelte ældre Folk drog ud at tage imod dem. Ude, hvor Vejen bøjede fra Skoven ned ad Bakkerne, blev de det af Bajonetter, og Musikens Toner lod dem i Møde. En egen Stemning gik igjennem alle Tilskuerne, baade smaa og store, en Mellemting mellem noget glædeligt og alvorligt: det store Tog, der drog frem med vajende Faner og fuld Musik, det var lutter unge, sunde og friske Ansigter, der smilede dem i Møde, saa det næsten saa ud som et Vesttog; men de spidse, blanke, i Aftensolen glimrende Bajonetter bragte en Mindelse om en alvorligere Gjerning.

Paa den aabne Plads ved Kirken gjorde Regimentet Holdt; enhver fik sit Kvarter anvist, og den store, nys samlede Skare, der syntes kun at udgjøre et Legeme, var nu delt i en Mængde smaa Grupper, der thede til de omkring staaende Landsbyfolk for at opspore deres Kvarterer. Ved Kirke- laagen stode to unge Piger alene og betragtede det usædvanlige Liv i den ellers saa stille Landsby. Pludselig stod en Soldat ved Siden af dem, en høj, velvoxen Karl med et aabent livligt Ansigt; en svag Anthydning af et til-

kommende Overskjæg gav ham et endnu mere fristfyragtigt Udseende.

"J ville da ikke sige mig, hvor jeg skal ligge i Nat?" spurgte han.

"Det er ikke let at vide," sagde den ene af dem leende, hvis "Du ikke ved bedre Bessed."

"Der skal nok findes en, der hedder Bent Olsen, her i Omegnen et Sted. Kjender J noget til ham?"

„Ham finde vi nok,“ vedblev den første af Pigerne; „det er min Fader. Vi bo ude paa Marken. Nu skal jeg vise Dig hjem.“

„Saa er jeg jo saa godt som hjemme allerede,“ fortsatte Soldaten. „Tænkte jeg ikke nok, at Du var derfra!“

„Ja, eller vidste, hvor han boede,“ rettede Pigen.

Da hendes Veninde havde hjemme i Byen, fulgtes de to andre ene ud paa Marken. Det var en dejlig, mild Sommeraften i Tusmørket; Fuglene vare gaaede til Ro, og ude paa Marken hvilede alt i dyb Fred og Ro; selv Krøerne havde lagt sig til Hvile i Græsset.

„Hvad hedder Du?“ spurgte han.

„Marie! Og Du da?“

„Jeg hedder Jens. Og vil Du have hele Historien, saa hedder jeg Jens Larsen.“

„Du er vel træt? I have vel gaaet langt i Dag?“

„Nu kan jeg ikke mærke noget til det; det er vist, fordi jeg følges med Dig.“

„Tror Du?“ svarede hun rødmende. „Lære I ogsaa sige saadan noget til Pigerne, naar I blive Soldater?“

„Det følger med Tjenesten,“ lød Svaret. „Det betyder ikke at læres, for det hænger ved Klæderne.“

„Da er det underligt, at det ikke falder af, saaledes som I maa banke og børste dem.“

„Nej, for det sidder indvendig,“ forklarede han, „dybt hændt under Vesten hos enhver rigtig Soldat, og der kommer ingen Børste eller Spankrør.“

Han talte livligt og muntert, og før de vidste det, var de ved hendes Hjem, et Hus, der laa ene derude paa Marken i Lø af en lille Skov. Hendes Forældre vare eldgamle Folk, og Marie deres eneste Barn. Hun var udt over en Snees Aar, af Natur var hun munter, men det kom kun frem, naar hun var blandt jævnaldrende; thi ved til daglig Dags kun at omgaa sine gamle Forældre og sætte sig ind i deres Tankegang, havde hun vænnet sig til at lægge Baand paa sin Munterhed, saa der skulde en ydre Foranledning til ligesom at vække hende.

Der blev sørget for Jens i enhver Henseende; han fik et Natteleje saa blødt, at han nær var bleven borte i det Bjærg af Dyner, der truede med at lukke sig over ham for stedsse. „Det er Maries, naar hun en Gang skal have Huset,“ forklarede Bent.

Det morede de gamle at høre den livlige Karl for-

tælle om Soldaterlivet og Bylivet i det Hele. Bent havde selv i sin Ungdom været Soldat og fandt det derfor dobbelt interessant, saa det blev sent, før de gik til Ro. Næste Morgen ved Solopgang gik Marie til sin vante Gjerning ud at malte Køerne; hun saa' af og til i Retning mod Storstuen, hvor deres Gæst laa. Underligt nok, som han var i hendes Tanker den Morgen. Det var dog ikke blot den kjønne Uniform med de blanke Knapper, skjøndt ogsaa den, havde hun nok hørt, skal være farlig for de unge Piger. Nej, det var Jens's hele Væsen, der saa godt passede til Uniformen. Han var ikke blot liblig og meddeljom; men der var over hans hele Person noget friskt og frejdigt, en Livsglæde, som hun sjældent havde mødt den hos sine Ligemænd, der drog hendes Tanker til ham. Med saadant et Mod var Livet en Glæde, forstod hun nok, og ihvorvel hun langt fra var kjed af Livet, følte hun sig langt under ham i det Stykke; hans korte Besøg var som et Solglint i deres saa ensformige Liv. Hendes Arbejde gik under disse Tanker ikke saa rask som ellers.

„God Morgen, Marie!“ lød det pludselig ved Siden af hende.

Hun soer sammen; det var hans Stemme, som hun sad og tænkte paa.

„Gjorde jeg Dig bange?“ spurgte han.

„Ja, næsten! Jeg troede ikke, Du var saa tidlig op naaer Du havde Lov til at ligge,“ svarede hun.

„Jeg skulde da ud at hjælpe Dig at flytte Køerne. Jeg vilde ikke gjerne have, at I skulle tro altfor slemt om mig, naar jeg er reist.“

„Det er der vist ingen af os, der gjør,“ svarede hun med Barme.

„Ja, hvem kan vide! Man kan ikke se Følk længere end til Tænderne.“

„Somme Tider dog meget længere,“ mente hun, „naar man først kjender lidt til dem.“

„I bo rigtig net herude med saadan en smuk Skov ved Siden. Der sidder Du vel tidt inde om Sommerastenerne og hører paa Nattergalene?“

„Nej!“ svarede hun med et lille Suk. „Jeg er jo alene, og mine Forældre ville ikke gjerne have, at jeg gaar fra dem. Men jeg kan høre dem fra Sovestuen.“

„Da kunde jeg nok have Lyst til at høre paa Nattergalen i Aften, at sige, hvis Du vil med. Det er mange

Mar, siden jeg hørte den; men det er aller bedst, naar man er to."

"Vi kunne jo se ad, om det kan gaa an," svarede hun rodmende. "Hvor bor Du da, siden Du ikke hører Fuglesang?"

"Langt ude paa et Land, man kalder Sletten. Der er saa fjønt, kan Du tro," svarede han leende, "for der er hverken Bakker, Skov eller Vand at se. Og den eneste Sangfugl, vi kjende, er Graaspurven. Men den ere vi ogsaa rigtig glade ved."

"Der maa være morsomt at bo ude," faldt hun leende ind. Hans Lystighed var saa smittende, og hun følte sig saa usædvanlig vel tilpas.

Han gav nu paa samme spøgefulde Maade en Skildring af sin Fødeby, hvor hans Fader ejede en lille Gaard.

"Vi ere syv Søskende," sluttede han, "lutter lange Dreng, og jeg er den yngste. Derfor er jeg naturligvis ogsaa bleven den bedste, thi Du ved jo nok, at Rosinen altid er i Bølseenden."

Det lo de begge to af og fulgtes saa hjem til Frokost. Dagen gik saa hurtigt, fandt de allesammen. Maries Fader og Jens besaa Marken og den nærmeste Omegn; men den sidste fandt det ikke værd at gaa for langt bort; han længtes efter Maries Selskab. Var det mere end en blot flygtig Tilbøjelighed? Det gjorde han sig næppe Rede for; han var indtaget i hendes milde, venlige Dine, hendes livlige Bæsen, der var lige saa langt fra overstadig Lystighed som fra at udspringe af Behagelyst, i hendes fjærlige Optræden over for sine Forældre, fort sagt i hendes hele Person.

Om Aftenen, da Solen var gaaet ned, og de to gamle beredte sig til at gaa til Ro, begyndte Jens at tale om det dejlige ved Fuglesang og ytrede Lyst til at høre Nattergalen, samt henfastede, om Marie ikke ogsaa skulde have Lyst dertil. Hun saa' spørgende til Moderen, og da denne havde indrømmet hende et Djæbligs Forlov, gik begge de unge over i Skoven. Der var saa thyst og fredeligt, saa højt til Loftet mellem de ranke Stammer.

"Lad os sætte os her paa Diget," foreslog han. "Der er som et helt Fløjelstæppe af Mos. Herinde kunde man rigtig svinge sig paa det dejlige Græs, i Fald her var lidt Musik."

„Det er her nok af hver Dag," svarede hun. „Men det er Synd, for saa træde vi Blomsterne ned."

„Du har Ret."

„Gid vi maatte ligge i Kvarter her fra nu af til næste Sommer," vedblev han lidt efter.

„Saa blev I vist for magelige, hvis I ikke fik mere at bestille, end Du har taget Dig for i Dag," svarede hun.

„Nu fik jeg lært Eder at kjende; men i Morgen rejse

vi, og saa er jeg vel glemt med det samme," sagde han og saa' spørgende paa hende.

„Nej!" svarede hun og slog Djinene ned.

I det samme lød Nattergalens Triller, saa klare, sømme og betagende, at de begge sad stille en Stund og hørte derpaa.

„Den synger for sin Mage," begyndte Lens. „Du

kan tro, Marie, den er glad ved Sangen, mens den ruger paa Reden."

"Jeg har nok glædet mig ved Sangen," sagde hun, "men aldrig tænkt paa Mågen. Det er vist Egenfjærlighed; man tænker for meget paa sin egen Fornøjelse uden at have Tanke om andres Glæde."

"Havde man sig en trofast Måge som den," sagde han med usædvanligt Alvor, "saa kunde man altid synge og være glad. Marie!" og han greb en af hendes Hænder, "vil Du være min Måge?"

"Ja, Jens!" hviskede hun og støttede Hovedet til ham. Det var vist endnu smukkere end selv Nattergalens Sang, hvad de hviskede til hinanden.

"Du sagde i Formiddags, Jens," ytrede Marie blandt andet, "at man ikke let kunde kjende Folk. Det var mig allerede, som havde jeg kjendt Dig i mange Aar. Derfor tør jeg stole paa Dig, skjøndt det kun er saa kort Tid, siden vi mødtes."

"Nu lære vi nok hinanden rigtig at kjende, min Ven," svarede han. "Og vi ville lære af Nattergalen at synge for hinanden."

Det blev aftalt, at naar de paa Hjemvejen fra Lejren kom i Nærheden af Brørup, skulde Jens komme om Aftenen at besøge dem og tale med hendes Forældre om deres Forhold til hinanden; men før den Tid skulde ingen vide noget om deres Kjærlighed.

Et trofast Blik og et muntert Farvel var Skilsmissten den næste Dag, og saa var han paa Vej til Regimentet.

Der gik Dage og Uger; de vare langsomme, syntes Marie, thi hun længtes. I hendes Bryst var der dog kun Solskin og Glæde; hun vidste sig elsket og elskede igjen. Det faldt hende næppe ind, at Jens var en Gaardmands søn; det var ikke hans mulige Rigdom, hun ønskede sig, og kom den Tanke frem, da var det snarere som en Hindring, der kunde stille sig imellem dem end som et Fortrin ved ham. Det var hans friske, livsglade Sind, hans kjæffe Mod, hun mindedes, og fremfor alt, at han holdt af hende; derfor sang det i hendes Bryst, og hun nynnede, saa lang Dagen var. Naar den Dag endelig kom, skulde hendes Forældre have det at vide, og de kunde næppe have noget imod Forbindelsen, troede hun. Derfor kunde hun rigtig leve i sin Kjærlighed.

Dagen kom, den længe ventede; den var saa lang, saa lang; før hen ad Aften kunde han ikke være der. Rhytten havde allerede meldt, at Regimentet skulde indkvarteres i Krumsted, en halv Meils Vej fra hendes Hjem, og da Solen begyndte at synke, saa' hun vel de Sneise Gange ad den Vej, han maatte komme. Men Solen sank længere og længere, uden at han kom; den gik til Hvile, og hun begyndte at blive urolig. Selv søge Hvile kunde hun ikke; hun maatte ud at møde ham; thi endnu kunde han komme. Hun gik og gik, bestandig videre; snart bildte hun sig ind at se nogen komme; men kom hun nærmere, var det Blændværk. Hvor tung var ikke Hjemvejen! Hvad var Grunden til hans Udeblivelse? Regimentet var kommet, det havde hun faaet at vide; men ingen Sens! Var han syg, eller — nej, det kunde hun umuligt tro — fortrød han sit Ord til hende?

Hun fik ingen Søn den Nat, men stille Graad og dyb Sorg over den bitre Stusselse. Hun fastedes fra den ene Mulighed til den anden, uden at vide, hvad hun turde tro. Et stod fast, at hun elskede ham, og hun kunde og vilde ikke tro paa andet end hans Gjentjærlighed. Men en Beslutning var fattet, og næste Morgen, før det blev Dag, listede hun sig sagte bort fra Hjemmet og gik til Krumsted. Hun vilde se, om hun kunde finde ham eller faa Underretning om ham; i Ubisheden kunde hun ikke leve. Da hun naaede Byen, begyndte der allerede at blive Røre; Regimentet skulde stille i Dagningen, og den ene Flok Soldater kom efter den anden, men endnu ingen Sens. Lidt efter ankom Officererne, og Soldaterne traadte an; i det samme kom fra den modsatte Side en større Flok Soldater løbende og søgte hurtigt deres Pladser. Han kunde være iblandt dem, og hun nærmede sig saa meget, hun turde, for at tage dem nøjere i Ojsyn. Kaptajnen var nu bleven opmærksom paa den unge, smukke Pige, der med Djinene bestandig gjennemløb Rækkerne, og nærmede sig hende.

„Søger Du nogen?“ spurgte han.

Hun blev undselig og havde gjerne trukket sig tilbage, hvis det havde været muligt, men fremstammede:

„Sens!“

„Dem er der vist mange af, min Pige,“ vedblev Kaptajnen. „Det er Senser allesammen. Men kom med, saa skulle vi se, om vi kunne finde din Sens. Seg skal lære ham, hvis han vil narre Dig!“

Hvor nødtigt hun vilde, maatte hun følge med, Kæffe op og Kæffe ned. Hun var blussende rød af Undseelse ved saaledes at blive trukken frem. Paa Kaptajnen's stadige Spørgsmaal: „Er det ham?“ „Er det ham?“ svarede hun fløintet, turde end ikke se paa Soldaterne, men kun ved stjaalne Blikke undersøge, om han var der. Fra de muntre Seners Side vankede der mange spøgefulde, men godmodige Bemærkninger og hist og her lød det under denne Spidsrodsmarsch: „Det er mig! Det er mig!“

„Fandt Du ham ej?“ spurgte Kaptainen venligt, da de kom til Enden af Kæfferne.

„Nej!“ svarede hun.

„Ved Du ikke mere om ham, end at han hedder Sens?“

„Han hedder Sens Larsen og er fra Urup,“ kom det hvissende frem.

„Er her nogen ved vort Kompagni, der hedder saaledes?“ spurgte Kaptainen en Underofficer.

„Ja vel, Hr Kaptajn!“ svarede denne. „Han blev paa Hjemturen indlagt paa Lazarethet i Aarhus af gastrisk Feber.“

„Saa er han undskyldt denne Gang, min Pige. Han kommer nok igjen,“ nikkede Kaptainen til Marie. Soldaterne smidskede til den smukke Pige, men hun skyndte sig bort.

En Sten var væltet fra hendes Bryst; men en anden var kommen i Stedet, og dog var det lettere at bære saaledes. Han var uden Skyld i Udeblivelsen, det var en stor Trøst, men laa nu og led. Paa Hjemvejen udmalede hun sig hans Sygdom, og som alt af den Art blev det i Fra-stand for hendes kjærlige Dine meget farligere, end det var. Han led, og hun kunde ikke være hos ham og pleje ham. Hendes Forældre havde været forundrede over hendes Fraværelse, og skjøndt hun havde betænkt at ville skjule Sandheden for dem, var både hendes Udeblivelse og hendes forandrede Sindstemning nok til at røbe, at der var noget alvorligt i Vejen. Men næppe havde hun nævnet sin Vens Navn, før Sorgen overvældede hende og hun brast i Graad. Skjøndt de unges hovedfuls Forbindelse i høj Grad forbarfede dem, var det dog nærmest her at trøste; deres Kjærlighed, og at ogsaa de holdt af Sens, gjorde hende godt. Men hvor hun gik, og hvad hun end foretog sig, forfulgte Billedet af hendes syge Ven hende; det var, som kaldte han ad hende. Det var uudholdeligt, og næste Morgen fik hun af sine Forældre Tilladelse til at opsøge ham.

Det var en stor Begivenhed i hendes Liv at gjøre en saa lang Rejse, at sejle over Bæltet og fare af Sted med de hurtige Dampheste. Dog, skjøndt det gik raft, var det for hende, der brændte af Længsel, ikke nær hurtigt nok; hvert Ophold under Vejs fyldte hende med pinlig Uro. Ankomsten til sit Bestemmelsessted ilede hun med at opsøge Sygehuset, hvor hun fandt den savnede. Han havde stærk Fieber, talte i Wildelse og kjendte hende ikke. Hun bad om Tilladelse til at blive der og vaage hos ham om Natten,

og det tillodes hende. Om Dagen færdedes her saa mange; da maatte hun nøjes med at sidde og se paa ham; men i den tause Nat, da han i vilde Drømme førtes fra Sted til Sted, da satte hun sig ved hans Side, tog hans Haand mellem sine og bad saa inderligt til Gud for hans Helbredelse og for deres Lykke. Saa talte hun kjærligt til ham, og det var, som hendes Blik og de milde Ord havde Magt over det onde, der rasede i hans Legeme, eller det var vel snarere Bønnens Magt, der gjorde, at han lidt efter lidt blev roligere og mod Daggrø faldt i Søvn, hvorpaa hun

selv søgte nogle Timers Hvile, som hun efter de mange sjælelige og legemlige Anstrængelser højlig trængte til.

Da hun op ad Dagen traadte ind i Sygeværrelset, laa han endnu i en tryk Søvn, og en ældre Bondekone sad der ved Sengen.

„Er det Dig, der har vaaget hos min Søn i Nat og, som Lægen siger, passet ham saa godt?“ spurgte denne.

Hun foer sammen ved at høre, at det var hans Moder, der var kommen; Blodet strømmede hende til Hovedet, og hendes Hjærte bankede stærkt. Hvad vilde hun sige, naar hun hørte, at hun var hans Brud.

„Ja!“ svarede hun paa Moderens Spørgsmaal.

„Er Du her fra Byen; Du seer ikke ud dertil?“

„Nej, jeg er ikke. Det er rart, at han sover saa godt, saa tænker jeg, at han har det værste overstaaet,“ vedblev Marie for at lede Samtalen hen paa noget andet.

Pigens synlige Interesse for Sønnen, hendes Accent, der slet ikke var jydsk, i Forbindelse med hendes Ungdom, som hun ikke antog passede med en Sygevogterstes Alder paa et offentligt Sygehus, forundrede Moderen, og hun svarede:

„Doktoren mener ogsaa, at han nu nok kommer sig. Men hvor er Du da fra?“

„Jeg er fra Byen.“

„Hvorledes er Du da kommen her over at pleje Syge?“ vedblev den anden.

Nu saa Marie ingen Udvej mere til at slippe for en Tilstaaelse, og hun svarede rødmende:

„Jeg hørte, at Jens var syg og laa her paa Hospitalet.“

„Hvorfra kjender Du da ham?“ spurgte Moderen strængt.

Marie fortalte derpaa aabent, hvorledes de havde lært hinanden at kjende. Det tiltalte ikke den gamle; hun erkyndigede sig nøje om hendes Forældre og lod derhos falde Ytringer om, at Marie nok havde vidst, at han var en Gaardmands søn.

„Det vidste jeg,“ svarede Marie, „men I gjør Synd, hvis I troer at jeg af den Grund har givet ham mit Ja.“

„Lad os nu ikke vække ham,“ afbrød Moderen. „Vi kunne altid tale videre derom en anden Gang.“

„Det er vist ikke godt, hvis han seer os begge paa en

Gang, naar han vaagner," mente Marie. „Det kunde gjøre ham ængstelig. Vil I have det, skal jeg gaa bort en Tid."

„Nej!" vedblev Moderen, hvem der pludselig faldt noget ind. „Bliv Du her, saa gaar jeg ind i det næste Værelse et Øjeblik."

Det var ikke behageligt for Marie at vide, at hun derinde fra blev iagttaget af et Par skarpe Øjne; men hun kunde ogsaa nok forstaa, at hans Moder var højlig forundret over her at træffe en tilkommende Svigerdatter og ikke strax kunde tage kjærligt imod hende.

Et Øjeblik efter vaagnede den syge; han gned sine Øjne to, tre Gange, som vilde han ikke tro det Syn, han her saa.

„God Morgen, Søs!" sagde Marie saa muntert, hun kunde.

„Hvad! Du her, Marie!" sagde han og strakte begge Armene ud efter hende.

Hun greb hans Hænder og trykkede dem.

„Hvor skulde jeg ellers være, naar jeg ikke skulde pleje min Ven?" svarede hun.

„Du har faaet at vide, at jeg var syg, og er kommen herover. Marie! Nej, det kan jeg ikke glemme!" sagde han.

„Mattergalen sang saa vemodigt, saa vidste jeg, at Du var syg."

„Mattergalen! Nu kommer jeg mig vist snart."

„Tys!" hvistede hun. „Nu skal Du ligge pænt stille, at vi snart kunne saa Dig rask."

„Du kan tro, jeg længtes efter Dig," sagde hun, „saa forhørte jeg mig ved Regimentet. Da jeg fik at vide, at Du var syg, kunde mine Forældre ikke stille mig tilfreds længere; jeg maatte jo over til Dig."

„Tak, min lille Pige!" svarede han. „Det skal jeg aldrig glemme Dig. Jeg vidste, at Du var trofast; nu har jeg lært Dit gode Hjærte endnu bedre at kjende og er knyttet end fastere til Dig."

For Moderen havde Sønnens Kjærlighed stillet sig ganske anderledes; hun antog det for et flygtigt Indfald; derfor vilde hun belure deres Møde for af den Maade, hvorpaa han tog imod Marie, at lære Forholdet rigtigt at kjende. Alt Pigen var rejst herover for at pleje ham var meget smukt; men det kunde være skeet for at være sikker paa at saa en Gaardmands søn, men alt, som de unge taltes ved, gik det op for hende, at det var mere end en Forli-

belse, at de holdt inderligt af hinanden. Hun havde havt langt andre Hensigter med sin Søn og havde allerede udset ham en passende Brud, saa dette var en Forstyrrelse i hendes moderlige Planer. Hun vilde ind til dem; men det var, som en anden holdt hende tilbage og sagde, at det var Synd at forstyrre deres Møde. Der traadte hende her en ny Magt i Møde, en anden Mand end den, hun var vant til at træffe i Forholdet mellem Mand og Hustru; og hun følte sig overvunden af denne stærke Kjærlighedens Mand, der gav hende et nyt Blik paa Livet, og som var saa godt i Slægt med hendes Moderkjærlighed, om end ikke med dennes Planer.

Nu kunde hun ikke betvinge sig længere.

„Gud velsigne Eder begge to!“ var hendes første Ord.

„Du ogsaa her, Moder!“ udbrød Jens forbavset. „Tak for dine Ord!“

„Tak!“ sagde Marie og trykkede hendes Hænder.

„Naar Moder har sagt Ja, saa er der intet i Vejen, min Pige,“ sagde Jens. „Saa ere vi saa godt som gifte, for saa har Fader ikke noget, han skal have sagt.“

„Nu smigrer Du nok, min Dreng,“ sagde Moderen. „Jeg havde tænkt noget andet; men naar Du nu med Guds Hjælp kommer Dig, skal Du saa Lov at have din Willie. I have overvundet mig.“

„Det er hende der,“ sagde Jens, og hans gamle Skjelmeri brød atter frem, „der har besejret os begge. Hun er farlig at have med at gjøre. Hvem hun seer paa, kan lige saa gjerne overgive sig med det samme. Men det er kun i Kjærlighed, hun er stærk,“ føjede han til.

„Nu skal Du have Ro,“ sagde Moderen tilsidst, „at Du snart kan komme hjem til os alle; jeg er dog nok i det mindste den klogeste. Saa følges vi to, Marie og jeg, ad om et Par Dage, naar vi først see Dig oppe, hjem til hendes Forældre. Der henter Du hende saa, naar Du bliver rast, og tager hende med hjem til os.“

„Ja, saadan skal det være!“ erklærede begge de unge og saa kjærligt til hinanden.

Og saaledes blev det.

Onklen: Hvor kan Du dog nænne at bedrøbe din Moder saadan, Du ved, at det gjør hende mere ondt at slaa Dig end det gjør Dig selv.

Drengen: Ja, for hun slaar ogsaa altid med Hænderne.

Svorledes
Kresten kom
frem.

En Historie fra
gamle Dage
af H. S. Guldberg.

an var ikke noget Lys Kresten, at sige paa Lærdommens møj-
sommelige Sti, gjaldt det der-
imod om at bruge en Møg-
greb eller drive med et Par
gamle Dg eller tilnøds ryge
en Pibe Tobak — vel at
mærke ikke den hollandske, som
var ham for stærk, men al-
mindelig „Blaamand“ til 12 p
Pundet — saa var Kresten
med, og det ganske godt endda.
Ja, der var i den Slags
Sager næsten noget lunt ved
ham, som t. Exemp., da han

paa Sommermarkedet med
pruttede en Vegetøjskone (o: ikke en Kone til at lege med
— paa ingen Maade — men en, der sælger Vegetøj) 7 p
af paa en Pibe, som han Dagen efter solgte til sin Faders
Andensvend med 9 p og et gammelt Pibehoved i ren For-
tjeneste, og det gamle Pibehoved var endda slet ikke saa helt
daarligt. Saadan en Kløgt varslede ikke ilde for Frem-
tiden. Hans Fader, den rige Per Nilen i —, ja, det gjør
jo ligemeget, hvad Bhen hed, da det er en gammel Historie
— nok er det, Per Nilen ventede sig ligefrem noget af den
Dreng paa Handelens Gnemærker. Og han var selv en
Mand, som havde drevet det til noget uden at gaa til

Bøgerne efter Visdom. Han paastod — og selv hans Tjender gav ham Ret heri — at han ikke nogen Sinde havde haft en Bog i Hænde, siden han gik i Skole, og alligevel ejede han nu den største Gaard, den sværeste Merstumpibe, de fedeste Heste og den rødeste Næse i hele Sognet. Se saadan en Mand behøvede naturligvis ikke at bryde sig stort om, hvad Præst og Degn sagde, og det gjorde han da heller ikke; han gav dem saa nogenlunde, hvad dem tilkom, i Følge Loven og saa var den Historie ude.

Men da hans eneste kjædelige Afkom, Kresten, i sin Tid skulde i Skole, mærkede Per Nilen, at der maatte gøres eller rettere gives noget extraordincert. Degnen erklærede nemlig rent ud den første Dag, han havde Drengen til Undervisning, at større Fæ havde han ikke truffen paa sin Vej. Og det fik Per naturligvis at vide henne paa Kroen endnu den selvsamme Aften, som det var sagt. For da han nemlig begyndte at gjøre Nar af lille Lars Mikkelsen's Føløg, som Lars havde kjøbt paa Fastemarkedet og betalt for dyrt efter Kjenderes Paastand — saa blev vedkommende begribeligvis gal i Hovedet, drak en Gang af Kruset og sagde med en bitter og stærrende Røst:

„Saa, det kan kanske nok være, hun er skidt at lægge til paa; men det er endda kun et Føl, hun skal saa, og det kan jeg „alle Dage“ prange bort, selv om det ikke skal blive heldigere end visse andres eneste Søn, og saa godt kan det da for Pokker blive al den Stund Degnen siger, at den Dreng, som jeg mener, er det største Fæ i hele Sognet.“

„Siger Degnen det om min Søn, saa skal jeg“, bandede Per Nilen, „ringe for hans Dren — Degnen! Degnen! saadan en Pjalt! saadan en — saadan en — —“ da Manden i sin Hidsighed ikke i en Hast kunde finde et passende Udvæmsord, rejste han sig i en Fart og gik eller rettere løb hjem for at fortælle sin Kone den lidte Tort. Han vilde op til Degnen strax; han skulde nok vise ham, hvad det betød at skjælde hans Søn ud o. s. v. o. s. v. Men Per Nilen havde en findig Kone, som tilmed havde mere over ham at sige, end han selv vidste af. Hun foreslog at tage Sagen med Ro; gaa i Skole skulde jo nu Kresten en Gang, og saa var det klogest at staa sig godt med Degnen saa længe; bag efter, naar Drengen havde Skolen bagved sig, ja saa var det en hel anden Sag, saa kunde, skulde og maatte hendes Mand gjerne sige Degnen Bested, det var kun Løn som forskyldt, men indtil videre var det

bedst at vinde Seppesen — saa hed Skolemesteren — ved at give ham et Par Wender en Gang imellem, for han holdt saameget af Andesteg.

Naturligvis brummede Per Nilen over, at han ikke blot skulde lade Degnen i Fred, men oven i Kjøbet sende ham Forcæringer. Men da han skjønnede, at Konen havde Ret, gif han ind paa hendes Forslag, idet han dog betingede sig, at hun bestandig skulde tage de mindste Wender, „for“, sagde han, „Wender er Wender og de er sagtens gode nok til den Pris.“

Alligevel fik Degnen ikke uden store og fede Wender, „for det er Konen, det gaar ud over“, sagde Per Nilens Viv, „og jeg vil ikke bagtales ved Mad. Seppesens Kaffe-gilder for den Sags Skyld“. Og det kan jo ingen fortænke hende i, at hun ikke vilde.

Degnens Mund blev nu stoppet, ikke bogstavelig — hvad der for Næsten i forbigaaende bemærket vilde have været en ren Gevinst for Kirkesangen — men han fik Kyllinger, han fik Wender og han fik Ug. Da han nu grumme godt

kunde lide et saadant provisorisk Lønningstillæg, lagde han — eller maaske hans Kone — en Plan, der var fiffig nok.

Mødte Kresten jævnlig i Rjøfkenet med en Kurv fuld, saa var han en rar Dreng, og Kjærlighedens Raabe dækkede da Syndernes Mangfoldighed. Men Per Nilen gav jo ikke som en glad Giver — langt fra — og derfor kunde det nok hænde sig, at Sendingerne en Gang imellem udebleve loblig længe.

Saa sagde Madam Teppeisen bare en Morgen til sin Mand: „Hør lille Fatter, nu paa Søndag skulde vi have Møllerens og Kromandens herop — Du ved, vi har været hos dem sidst — hvad skal vi give dem? Hvem der bare havde et Par Vender til den Dag. Der er nu Per Nielsens, de synes ikke længer at paaskjønne al den Umage Du gjør Dig med deres Klodrian af Søn.“

Den Dag blev Kresten hørt i Lærebogen, hvilket nødvendigvis medførte Oversiddens for hans, og Dagen efter de ønskede Fjerkreaturer for Madammens vedkommende.

Paa den Maade bleve alle Parter hjulpsne og Kresten kom saa langt frem i Verden.

Han naaede Konfirmationsalderen; men fik saa rigtig nok ogsaa at føle, at den brede Ende var tilbage, som Søllænderen sagde ved en anden Lejlighed.

Sognets Præst, Pastor Mikkelsen, var en Mand, som heller ikke foragtede denne Verdens Goder. Han havde f. Ex. billige Digtaler, naar Folk pruttede med ham — „de vare derefter“, sagde han selv — og han havde dyre Taler, rosende og Taarer fremkaldende Taler for Folk, som vilde betale ordentlig. Han forstod i det Hele at gjøre sit Pund frugtbringende og havde taget til Balgsprog Ordet om, at en Arbejder er sin Løn værd.

Det var rimeligt, at denne trofaste Sjælehyrde ventede paa Konfirmationsofferet, før han vilde tage nogen endelig Bestemmelse med vor Helt. Drengens Dumheder, som for Kresten hverken vare saa eller smaa, fik Lov til at passere for det Første. Kort sagt, Præsten bar sig ad som en snild Diplomat, der afventer Fremtiden — det vil i dette Tilfælde sige Fredagen før Konfirmations-Søndagen. Den Dag ofrede Børnene efter gammel Skik deres Pengegavestrax om Morgenens, derefter fandt saa en Overhøring Sted, der afgjorde vedkommendes Skjæbne, i hvor vel onde Tunger rigtig nok paastod, at den var afgjort i det Øjeblik Pengene kom paa Bordet — men det var naturligvis ikke andet end Bagvaskelse, som jo kan ramme selv den bedste.

Men nu træffer det sig hverken værre eller bedre end, at Per Nilen just havde været til Marked om Torsdagen, og ved denne Lejlighed var han, maaske første Gang i sit Liv, bleven narret i en Hestehandel. En anden Pranger, „ellers en god Ven“, havde været fræk nok til at snyde ham en ægte Krybbebider paa. Den omtalte Fredag Morgen stod den ny Hest og bed i Krybben, saa Splinterne fløi til alle Sider og inde i Stuen sad Per Nilen, slog i Bordet og bandede Hest, Hestepranger og sin egen Dumhed lige ned i den sorte Jord.

I det samme kom Kresten ind og forlangte Benge til Præsten. „Benge! Nej, saa bandede Manden, om Du faar Benge til ham. Har jeg ikke givet Degnen nok for at saa Dig saa langt? Benge til Præsten! Har jeg ikke nylig givet ham Tiende, og det efter en urimelig høj Kapitelstaxt og har vi ikke nylig høvt Maaske, hvor jeg ogsaa maatte punge ud — og saadanne Tider! saadan en for dømt Kallik, vi har ude i Stalden, der er over 100 Daler tabt og jeg dumme Nsen, som kunde lade mig saadan tage ved Næsen af den røde Knud Pranger. Men han skal saa det betalt skal han. Seg skal ikke helme, før jeg faar ham en praffet paa, der er titusende Gange værre end denne hersens.“

Og med dette fromme Ønske stoppede Per Nilen for et Øjeblik, medens han tændte Merskummeren, som slet ikke vilde trække i Dag.

Kresten gav sig til at græde og Enden paa Samtalen blev, at Per Nilen smed en Sølvdaler hen ad Bordet, saa den dansede efter. Den kunde han give Præsten, og syntes denne, at det var for lidt, saa blev det hans egen Sag, han (Per Nilen) blæste Præsten et Stykke.

Til al Ulykke var Maren, Konen, ikke hjemme den Morgen, ellers er det mulig, at det hele var gaaet anderledes.

Naa, Børnene mødte saa Fredag Morgen i Læsestuen, og saasnart Præsten var kommen ind, gik de op med deres Skjærb efter som de vare dygtige til. Der kom Sedler og der kom Sølvpenge og det baade store og smaa. Mikkelsen nikkede og smilede til hver især; det mente han at have Grund til; thi det var ret anstændigt, hvad der var kommen hidtil, og saa havde han jo endda den rigeste Mand's Søn tilbage. Det var noget, som fulgte af sig selv, at Kresten maatte komme sidst, hvor Rangforordningen var

lagt efter Kundskaber. — Men nu var det hans Tur. Han ragede lidt i Buxelommen, fandt omsider den stakkels Daler, som syntes bestemt til at sætte ondt Blod alle Vegne, og lagde den paa Bordet. Det kan nok være, at Præsten laante ham et Par Djne.

Med lidt dirrende Stemme begyndte han: „Er det — er det den Skilling, Du skal give din Præst, lille Kresten?“

„Ja, for Fader var gal i Hovedet over vor ny Hest og saa maatte jeg ikke saa flere.“

„Naa, saa det maatte Du ikke. Ja, I er mig naturligvis ikke juridisk talt noget skyldig, og det moralske Ansvar kan man naturligvis ikke vente — — — men det gjør naturligvis ingen Ting. Jeg staar jo ikke her for at tage mod Gaver, endstjønt en Arbejder jo vel er sin Løn værd; men jeg bør ikke for Gavers Skyld tillukke Djnene som Samuel sagde; her staar jeg som Veileder og for at øve Retsfærdighed. Gaa ned paa din Plads igjen Kresten — ja, Du kan ogsaa blive; da Du er heroppe alligevel, saa kan vi ligesaagodt i Dag begynde Prøven med Dig. — Kan Du altsaa sige mig — lad mig nu se — kan Du sige mig, hvad vi skal gjøre om Søndagen?“

„Kjøre af By“, svarede Kresten med en erfaren Mand's Sikkerhed.

„Vorherre frels og bevar os Dreng, er Du gal? kommer her og vil give mig en Daler for, at jeg skal se igjennem Fingre med Dig og konfirmere en, der vil „af By“ om Søndagen i Stedet for at søge Guds Hus. — Nu har jeg „pinede“ aldrig saa længe jeg har været Præst faat Mage til Svar. Men det bliver der ikke noget af for det første; det vil nok vare længe — hører Du Dreng l—æ—n—g—e . . . om det overhovedet nogen Sinde kan finde Sted efter et saa gudsforgaaent Svar. — Jeg har talt, gaa bort fra mine Djne — Du er vist tilbage.“

Det kan nok være, der laa et Hus, da Drengen kom hjem, selv Krybbebideren blev for en Stund glemt over dette; thi ikke blot skulde Anægten nu til at gjøre stadig Gavn paa Mark og Marked, men saa kom dertil endnu Torten, den Skam, at Per Nilens, den rigeste Mand's Søn, at han ikke kunde komme frem, nej, det var ligefrem Topmaalet af Uforsømmethed. Intet Under, at Manden bandte og Konen skjændte over hans Gjerrighed — thi havde Drengen blot mødt med „en Brun“ eller tilnøds

med „en Blaa“ paastod hun, at det nok skulde gaaet godt. Det var Manden for Kresten enig med hende om; men fandt det lige godt ærgerligt at skulde trækkes op hver Dag, i Gaar af Prangeren, i Dag af Præsten.

„Seg gaar op til dem vor Moer“, begyndte han efter at have grundet lidt. „Der falder mig noget ind, med Gæs fanger man Kæbe, og jeg har da ogsaa set Folk før i Dag. Tag mig min graa Frakke og stop Du den Merstums Kresten; men frads hende godt ud først; hun vil ikke trække det Skarn.“

„Ja, men bliv nu ikke hidsig Per, saa bliver det bare værre,“ mente Konen.

„Hidsig, nej, Du kan være ganske rolig, for det er jeg. De Orter kan jeg vist nok klare endnu.“ Og saa gik han.

Børnene havde forladt Præstegaarden og skyndte sig hjem, dels for at fortælle, hvad Blads de skulde have paa Kirkegulvet, og dels for at udbasune den lige saa vigtige Nyhed, at Per Nielsens Kresten var bleven vist af. Præsten sad inde hos sin trofaste og aandsbeflægtede Hustru, hans lille Juliane, i den hyggelige Dagligstue og var i Færd med ved hendes Hjælp at tælle Konfirmationsofferet. Da meldte Stuepigen Per Nielsens Ankomst. Pengene forsvandt i en Fart i Præstens store Lomme og først saa fik vedkommende Lov at komme ind.

„Ja, Faer kan vel nok vide, hvorfor jeg er kommen i Dag,“ begyndte Per Niels, „det er Kresten jeg vilde tale med Faer om. Seg vilde grumme gjerne have ham konfirmeret — —.“

„Det kan ikke ske, Per Nielsen, det kan jeg ikke gjøre, min gode Per Nielsen, saadan en Dumrian.“

„Ja, det er nu til Bogen, at han ikke er saa klog, for ellers er der Fanden — — om Forladelse, at jeg bandte, men til andre Dele er han s'gu sikker nok — og da han hverken skal være Præst eller Degn, saa tænkte jeg, at naar jeg fornøjede Faer godt for det. — — Den Daler maa Faer ikke være vred for. Det var kun fordi jeg var saa harm over den Kirkebebider.“

„Nej, Per Nielsen, tror han da jeg tillukker Dinene for Penge, rigtig nok er en Arbejder sin Løn værd, og en Daler er ligefrem uanstændigt Offer fra en Mand, som Per Nielsen, der er velsignet med timeligt Gods i Overflødighed; men det kan ikke ske. Hvad vil Menigheden sige til det.“

„Na," faldt Sultane ind, „Du har da Lov til at være barmhjertig og tilgivende, det kommer ikke Menigheden ved, saa naar Per Nielsen føler sin Uret og vil forbedre sig, synes jeg næsten" — — —

„Frist mig ikke min Kjære, Du ved, jeg har saa svært ved at modstaa, naar Du beder om noget; thi vil jeg heller sige Per Nielsen Farvel og gaa ind til min Konfirmationstale. Men Du har vel en Kop Kaffe til Per Nielsen? Du gaar jeg —" og det gjorde han.

Den Samtale, som nu begyndte mellem Madam Wittelsen (min Historie ligger saa langt tilbage i Tiden, at

Præstefonerne endnu ikke vare blevne Fruer) og Per Nilen endte med, at den sidste tog en halvhundrede Dalers Seddel op af sin Tegnebog og lagde den, saadan i Tanker naturligvis, under sin Kaffeop, noget som Præstefonen, fordybet i Samtalen, som hun var, naturligvis heller ikke lagde Mærke til. Men et Øjeblik efter var hun, den gode Sjæl, bleven saa kjærlig stemt, at hun gav Kresten Lov til at komme med de andre paa Søndag; sin Mand skulde hun nok vinde. Per kunde være ganske rolig, men behøvede for Kresten ikke at tale om den Sag til andre.

Det vakte ikke saa ringe Forbavselse i Kirken, at Kresten alligevel mødte frem og stillede sig op ved Siden af de andre Dreng. En Nabo hvistede til Per Nilen: „Det maa have kostet Dig en god Skilling det.“

„Na nej, itte større itte“, var Svaret, medens et lunt Smil strejsede den tiltaltes Ansigt.

Efter Gudstjenestens Slutning kom Præsten og hans Kone hen til Per Nilen og ønskede ham til Lykke, „og saa sige vi saa mange Tak for det, De ved nok,“ hvistede Madammen.

„Ikke noget at takke for. Men jeg glemte nok en halvhundrede Dalers Seddel oppe hos Dem forleden. Jeg kan ikke finde den noget Steds og maa i Tanker have ladet den ligge paa Bordet. De har vel funden den, kan jeg tænke, maa jeg lade Karlen gaa op efter den?“

Nu var der to, som blev slemme i Ansigtet; men Per Nilen tilføjede med et lille Smil: „Ja, De kan give Karlen 45 Daler med hjem; „en blaa“ kan De beholde, den vilde jeg alligevel have givet Dem. Farvel og Tak, fordi Jaer tog Drengen med.“

Men fra den Dag af kunde det aldrig hjælpe at ty til Madammen, naar Præsten havde vist en Konfirmand bort.

Den Gamle: Naa min gode Sjach, Din Fader maatte altsaa afsted, men er Du nu ogsaa ganske sikker paa at han er død.

Den Unge: Ach ja, jeg lod en dobbelt Krone falde tre Gange paa Gulvet og han rørte sig ikke.

Prisnedsettelse for Kjøbere af Wisbechs Almanak 1880.

Hos J. L. Wisbech, samt i alle Boglader kunne Almanakkens Kjøbere ved betids at indsende Bestilling faa en Del af følgende Bøger $\frac{1}{3}$ Del under den anførte Bogladepris, nemlig for Kjøbere af

	ord.	netto.
Almanakken til 50 Dre	10 Kr.	for 6 Kr. 66 Dre
— 75 —	15 —	— 10 —
— 1 Kr.	20 —	— 13 — 33 —
— 1 — 25 Dre	30 —	— 20 —

De af Almanakkens Kjøbere, der ønske at nyde denne Rabat, bedes med Bestillingen at sende os det bageste Omflag eller opgive Almanakkens Nr.

Det mindste Beløb, hvorpaa denne Rabat kan tilstaaes, er ved Bestilling af et Parti til mindst 10 Kr. eller 6 Kr. 66 Dre netto; paa Bestillinger til et mindre Beløb kan ikke reflekteres, og kan der til hver Bestiller kun leveres 1 Expl. af hver Bog.

Kolding i August 1879.

J. L. Wisbech.

C. S. Wisbech.

1. Rideknægten. Livsbilleder fra det nordlige Sjælland af Beatus Dødt. Anden Udgave, med 48 Illustrationer. Pris 4 Kr.
2. Udvalgte Fortællinger af Beatus Dødt. 1. og 2. Bind. 4 Kr.
3. Armand. F. A. Strubberg. Det gamle spanske Dokument. 2 Kr.
4. Birch, Sophus, Kjærlighedshistorier, 1. og 2. Samling. Før 3 Kr. 33 Dre nu 1 Kr. 60 Dre, enkelte Bind 80 Dre.
5. — Kongens Skat, Fortælling med 9 Træsnit. 60 Dre.
6. — Pennetegninger fra Krigen 1864. 60 Dre.
7. Johan Gyldenstjerne eller Kjærlighed og Politik. Romantiske Skildringer fra Frederik I. Tid. 1. og 2. Del. 2 Kr.
8. Bernhard. Fortælling af L. Volkman. 6 Ark. 40 Dre.
9. Fættereren i Konfistoriet. Fortælling af W. G. v. Horn. Af det tydske ved S. Chr. Geill. $4\frac{1}{2}$ Ark. 40 Dre.
10. Samling af Noveller og Fortællinger. Oversatte af S. Chr. Geill. 1. og 2. Bind. 1 Kr. 60 Dre.
11. Kogebog for By- og Landhusholdninger af Marie Rasmussen. Tredie betydelig forøgede Oplag, indeholdende ca. 600 Anvisninger til at koge, bage, stege, nedskylte, henlægge, nedsalte, Tilberedning af forskellige Drikkevarer, Slagtning, Mejerivæsen m. m. Pris heftet 1 Kr. 80 Dre. Indbunden 2 Kr.
12. Kogebog for Husmodre af Bondestanden, af Dorteia Hansen. Andet Oplag, indeholdende henved 360 letfattelige Anvisninger til Slagtning, Husholdning, Madlavning, grov og fin Bagning, Syltetøjer, Drikkevarer, Alsbrygning, Mejerivæsenet, Sæbekogning og Vask m. m. Pris 1 Kr. 20 Dre.
13. Kogebog for mindre Husholdninger med 248 Anvisninger. Pris 75 Dre.

14. Fortællinger af Bisbechs illustrerede Almanak for 1869 til 1879 à 1 Kr. i Papbind 1 Kr. 25 Dre.
15. Ditto, enkelte Hefter under Titel: Spøg og Alvor, 1., 2., 3. Samling 35 Dre.
16. Kammerherre Gull. Illustreret Jule- og Nytaarsgave. Af F. C. L. Trojel. 75 Dre.
17. Tre Noveller (Vildthven, Idealet, Badeopvarteren i Ostende). Af det tydske ved S. Chr. Geill. 65 Dre.
18. Vejledning til Træers Opælfning, Plantning og Pasning m. m. af E. T. Nygaard, examineret Gartner. Pris 40 Dre.
19. Vejledning ved Dykning af Rodfrugter i Marken, samt Dykningen af Humle, Kommen, Peberrod, Tobak, Sennop og Dodder, af Nygaard. Pris 35 Dre.
20. Guldtørst eller kvindelige Rænker, Roman af Emile Gaboriau. 1. til 3. Bind. 4 Kr. 30 Dre.
21. To Kvinder eller Vanen og Erindring, Roman af Adolphe Belot. 1 Kr. 30 Dre.
22. Fortællinger og Skildringer af Hother Tolderlund (Dr. H.), ny Samling. I. (Patent. En Kop Kaffe. Kugleposten. Himmelbjerg og Bobbjerg). Før 2 Kr. nu 1 Kr.
23. Leonard Lindsay eller en Buecancers Historie, af Angus B. Reach 2 Dele. Før 6 Kr. nu 2 Kr.
24. Cherbuliez. Meta Holdenis. Fortælling. 1 Kr. 70 Dre.
25. Anton Kielsen. Fra Landet. Billeder af Folkelivet i Sjælland. 490 Sider. 2 Kr. 50 Dre.
- 26—27. Fra Natur og Folkeliv. Aargang 1870 og 1871. 2 Bind med mange Illustrationer, hver Aargang à 1 Kr.
28. Mennekeliv. 58 Digte af R. S. Knudsen. 75 Dre.
29. Seks Bibellæsninger over udvalgte Stykker af det gamle Testamente, af C. Leunbach, Sognepræst. 60 Dre.
30. Fristole eller Statskole, af Skouboe, Skoleinspektør. 1 Kr.
31. Meddelelser om Agerbruget i Belgien, ved Ræder. 1 Kr.
- 32—33—34. Landøkonomiske Breve, udgivne af N-r, 1. og 2. à 75 Dre, 3. à 1 Kr.
35. Den landøkonomiske Bogføring, af Friherre v. d. Goltz. 2 Kr. 25 D.
36. Soegaard. Verdenshistorie for Folket. Oldtidens, Middelalderens og nyere Historie. 3 Bind, Postilformat. Pris 10 Kr.
37. Bibliothek for Ungdommen. Udgivet af S. Davidsen. 1872 og 73. 8 Bind à 2 Kr. 20 Dre, naar alle 8 Bind tages paa en Gang 10 Kr.
38. Konnen i Åsmild. En Fortælling af N. A. Tørsleff. 50 Dre.
39. Den forlorne Son, af Dutton Cook. Pris 80 Dre.
40. Perlebaandet eller Familien Rebeaumont. Roman i to Dele efter Miss Young. Pris 1 Kr. 35 Dre.
41. Manden, som leer. Roman af Victor Hugo. 3 Dele. Pris 2 Kr.
42. Frimureriets Oprindelse, Udvikling, Former og Betydning. Pris 1 Kr.
43. Sammenlignende Skildringer af Land og Folk for Menigmand, af Selmer. Pris 40 Dre.
44. Eddasangen forklaret som Bidrag til Verdensaandens Historie, af B. B. Gjorth. Pris 1 Kr. 30 Dre.
45. Robinson Crusoes Liv og Handelser med 53 Billeder. 1 Kr. 20 D.
46. Maurus Tokai, Galmandsliv, Roman. 1 Kr. 35 Dre.

47. Mercy Merrick, Roman af Wilkie Collins. 2 Kr.
 48. Braddon, Lucius Davoren. 3 Kr. 20 Dre.
 49. Gerstäcker, John Mulligan. 1 Kr.
 50. Luther og Melanchton. Kirkehistorisk Livsbillede af Dr. A. Moldenhofers. 1 Kr. 50 Dre.
 51. Daglig Ovelse i Gudsfrøgt, af Dr. Johan Gerhardt. 80 Dre.
 52. Johan Taulers Betragtninger over vor Frelser Jesu Christi Liv og Lidelse. 3 Kr.
 53. Prædikener over de hellige 10 Bud af C. H. Kasparis. 70 Dre.
 54. Menneskets Hjertes Spejl, fremstillet i ti Figurer over den indvortes Tilstand og Betskaffenhed, enten det er et Guds Tempel eller et Satans Værksted. 50 Dre.
 55. Passionsbetragtninger, eller hvad lægger den stille Uge os paa Hjerte? af W. Adams. Pris 65 Dre.

Bibliotek for interessant Fortælling.

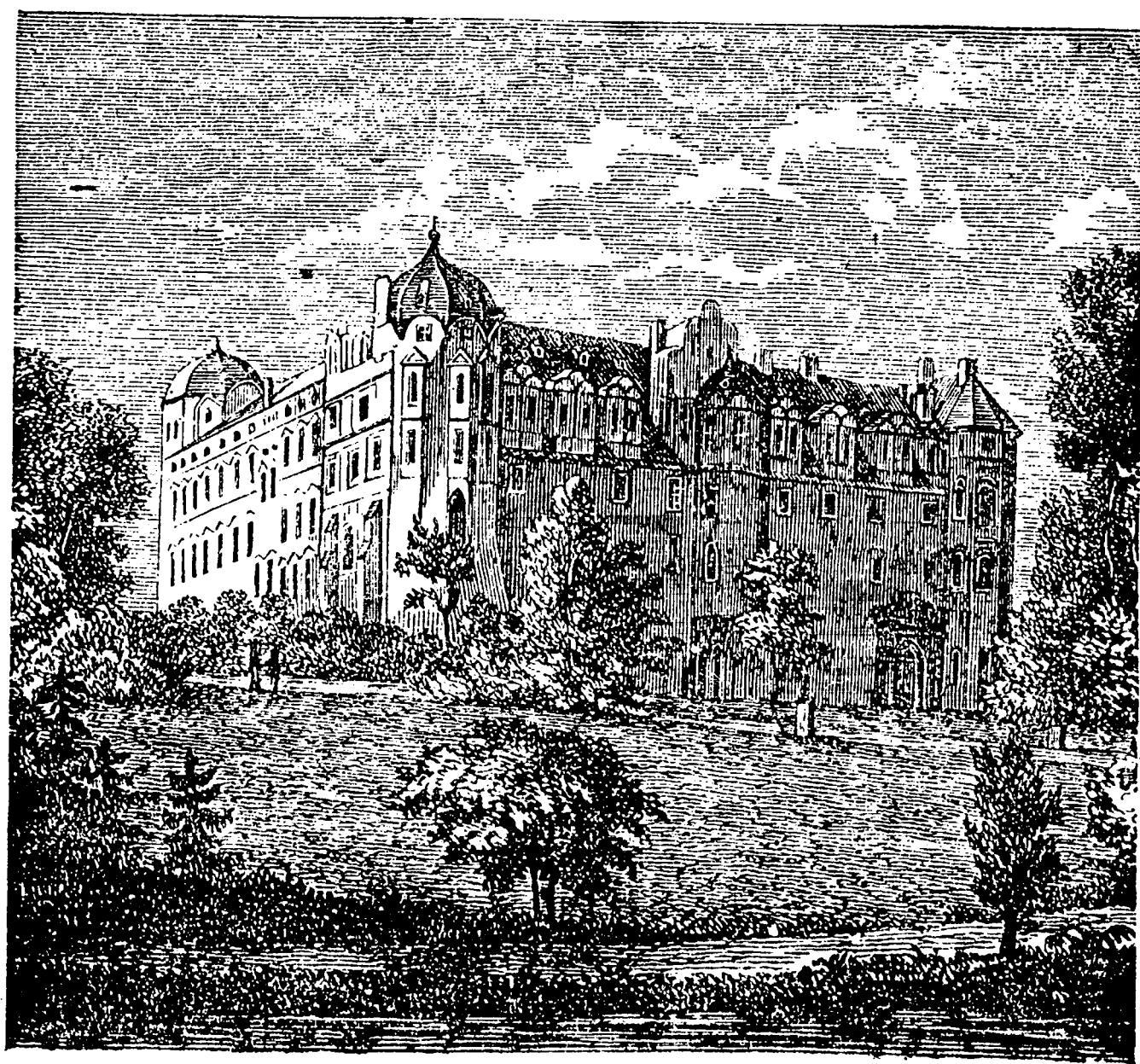
56. 1. De fjendtlige Kaptajner. 40 Dre.
 57. 2. Negerens Havn. 40 Dre.
 58. 3. Søroverens Brud. 40 Dre.
 59. 4. Sagten paa Slavehandlerne. 40 Dre.
 60. 5. Fra Forbryderlivet. 40 Dre.
 61. 6. Flugten gennem Urskoven. 40 Dre.
 62. 7. Eneboeren paa Spitzbergen. 40 Dre.
 63. 8. Trapperne blandt Indianerne. 40 Dre.
 64. 9. Wicondera, den hvide Drn. 80 Dre.
 65. 10. Den hvide Slavinde. 80 Dre.
 66. 11. Den sidste Inka. 80 Dre.
 67. 12. Desertøren paa Tonga-Tabu. 80 Dre.
 68. 13. Den sidste Mohikaner. 1 Kr.
 69. 14. Kolonisterne. 1 Kr.
 70. Menneskelivet. En kristelig Haandbog for Unge og Gamle af Fr. Ahlfeld. 3 Kr. 50 D.
 71. Arendts aandelige Statskammer, indb. 1 Kr. 20 D.
 72. Davids Psalmer ved Stiftsprovst Rothe, indb. i Papbind 50 D.
 73. John Ashworth. Fortællinger fra Dybet af Folkelivet, 1ste, 3die og 4de Del à 1 Kr. 60 D. (2den Del er udsolgt, men et nyt Dplag ventes snart).
 74. Hessa Stretton: Alene i London (med 12 Billeder) 1 Kr. 25 D.
 75. — Livets Storm (med 7 Billeder) 1 Kr. 50 D.
 76. — Kongens Tjenere (med 8 Billeder) 1 Kr. 60 D.
 77. — Cassy (med 6 Billeder) 1 Kr. 20 D.
 78. — Max Krömer (med 13 Billeder) 1 Kr.
 79. — Stephen Fern. Nogle Træk af Livet ved Englands Kulgruber (med 5 Billeder) 1 Kr. 60 D.
 80. — Enoch Rodens Læreaar (med 5 Billeder) 1 Kr. 60 D.
 81. — Bedes Legat (med 8 Billeder) 2 Kr. 40 D.
 82. Husbibliothek for Morstabslæsning, 16 Bind à 24 Ark kpl. 10 Kr. enkelte Bind 70 D.
 83. Søroveren i Østersøen af Victor Rydberg. 4 Kr.
 84. Onkel Toms Hytte af H. B. Stowe. 1—2 Del. 5 Kr.
 85. Fraskilt. Original Fortælling af M. Gjørup. 1 Kr.

86. Sir Roger af Coverley eller den uheldige Frier. 1 Kr.
87. Fem Eventyr, bearbejdede af Franz Hoffmann. Med 8 Bll. 1 Kr.
88. Sangbog for selskabelige Kredse, udgivet af S. Davidsen. 2 Kr.
89. Nials Saga, gjenfortalt af S. S. Lefolii. 1 Kr.
90. Sundheds-Haandbog eller Sygdoms- og Helbredelseslære for Enhver, af Overlæge W. Meymann. 4 Kr.
91. Huslægen. Raadgiver og Hjælpebog for Hvermand, af W. Meymann. 1 Kr. 50 Ø.
92. Konversations-Haandlexikon, en vejledende Haandbog for Enhver, ved P. Larsen. 6 Bind. 15 Kr.
93. Kortfattet Hægebog, især for Landhusholdninger, af Knutzen. 50 Ø.
94. Arbejderens Bog. Oversat af F. Bahl. 50 Øre.
95. Lægen uden Medicin, at helbrede enhver Sygdom med Diæt. 1 Kr.
96. Husraad imod Menneskets Sygdomme, samt Professor Hufelands Hus- og Rejseapotheke. Pris 35 Øre.
97. Den gamle berømte Læge Henrik Smids Lægebog. Udtog af Henrik Smids Lægebog. Pris 50 Øre.
98. Dyrlægebog eller kortfattet Beskrivelse af de hyppigst forekommende Sygdomme hos Dren, Faaret, Svinet og Hunden zc., af Dyrlæge S. Rasmussen. Pris 1 Kr.
99. Kortfattet Beskrivelse af de hyppigst forekommende Sygdomme hos Hesten zc. af Dyrlæge S. Rasmussen. Pris 1 Kr.
100. Udvalgte Eventyr, af Brødrene Grimm. 60 Øre.
101. Napoleon den Førstes Historie. 50 Øre.
102. Illustreret Familieblad, Maanedsskrift for Romanlitteratur, Rejsebeskrivelser og Skitser fra fremmede Lande, med mange Illustrationer. 1., 2., 3. og 4. Aargang à 3 Kr.
103. Morlay Crusstein eller Hjertets Beboere af G. P. N. James. 1. og 2. Del. 1 Kr. 35 Øre.
104. Djævlens Barn. Original Fortælling af Waldemar Thraue. 1 Kr. 30 Øre.
105. Danmark i ældre og nyere Tid. Af C. S. Secher. I. Kjøbenhavns Historie. II. Danske Kjøbstæders Historie. III. Danske Herregaardes Historie. I. 5 Kr., II. og III. 5 Kr.
106. Landsbyen paa Klippen. Fortælling af Miss Thackeray. 1 Kr.
107. Udvalgte Fortællinger af Cornhill Magazine. 1 Kr.
108. Den uundværlige Selskabsmand til Tidsfordriv for Alle. 1 Kr. 35 Ø.
109. Rød Ulv. En Fortælling fra Mexiko. 70 Øre.
110. Adela eller frelst af en Engel, af Maine Reid. 548 Sider. 1 Kr. 50 Øre.
111. Historisk Arkiv. Et Maanedsskrift for populære Skildringer af historiske Personer og Begivenheder. Udgivet af Joh. Petersen og Fr. Granzow. Aargangen 1869—72. 8 Bind i stor 8vo. Medsat Pris 16 Kr.
112. Fra alle Lande. Et Maanedsskrift for nyere Rejsebeskrivelser, for Skildringer af Lande og Folkeslag, af Dyr- og Planteliv. Ud-givet af Wm. Maribo, E. Bluhme, S. U. N. Holm og L. Zind. Aargangene 1868—73, 12 Bind i stort 8vo. 24 Kr.
113. Fremmedordbog, indeholdende cirka 70,000 Ord af M. Meyer. 1 Kr.
114. Træk af Thorvaldsens Kunstner- og Dmgangsliv af Vilken. 1 Kr. 50 Øre.

Fra Natur og Folkeliv, 1870

med 75 Illustrationer.

Pris 1 Kr.

Indhold.

~~~~~
Vesuv's Udbrud i Aaret 79. — Bartholomæusnatten. — Lidt om
Glasfets Historie. — Nogle Bemærkninger om Karoline Mathilde og
hendes sidste Dage. — Silkeormen. — Ridderholmskirken i Stockholm.
— Kejser August, Livia og Julia. — Sheikh'en og hans Datter, eller
Visdom og Daarskab. — Den franske Revolutions Kvinder. — Til
Skibets Historie. — Kalabaliken i Bunder. — Nogle Helgenlevninger.

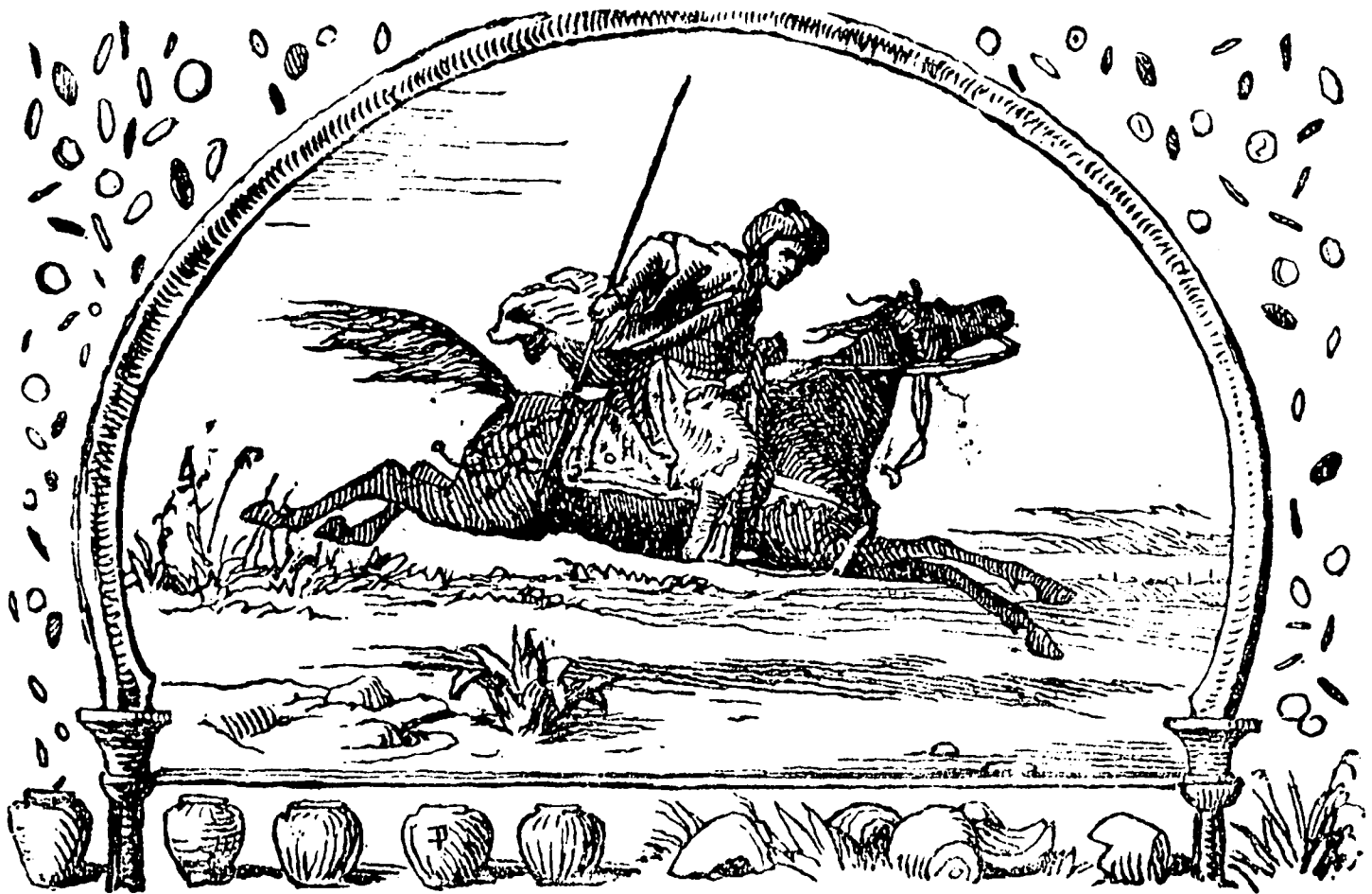

Fra Natur og Folkeliv, 1871

med 30 Illustrationer.

Pris 1 Kr.

Indhold.

Hannibal. Efter Mommsen. — Ludvig af Orleans og Johan den Uforfærdede af Burgund. Efter Michilet. — Om Insekternes Betydning for og Virksomhed i Naturens store Husholdning. Efter R. C. v. Baer. Pindis. Efter Curtius. — Cadoudals Sammensværgelse og Hertugen af Engheims Mord. Efter Lanfrey. — Leidens Beleiring. Efter Molloy. — Thekulturen. Af J. Sahlert. — Kaffe-kulturen. Af J. Sahlert. Ninive. Efter Berien de St. Martin. — Normannerne udenfor Paris. Efter H. Martin. — Franske Bygningsmindesmærker. — Erik Dahlbergs Ungdom. Af N. F. Brun.

Ovenstaaende interessante og belærende Bærk faas i alle Boglader til 1 Kr. pr. Bind (omtrent $\frac{1}{3}$ af den oprindelige Bogladepris) samt hos Undertegnede.

J. L. Wisbech.

I alle Landets Boglader faas:

Læsebog for Folkeskolen og Hjemmet,

udgivet ved **Joakim Larsen**, Overlærer.

Med den af Undervisningsministeriet anbefalede **Retskrivning**.

Udstyret med 74 godt udførte **Illustrationer**.

(500 Sider i stor Oktav. — Pris: 2 Kr. 65 Ø., stærkt indbundet.)

Denne Læsebog fremtræder som den billigste og smukkeste udstyrede illustrerede Læsebog for Borger- og Almueskolen. Af Bogens 500 Sider omfatte de første 256 Sider: Fabler, Eventyr, Sagn, Ord- og Tankeprog, Digte, Fortællinger af blandet Indhold og fædrelandshistoriske Stykker, medens de sidste 244 Stykker indeholde: naturhistoriske og fysiske Beskrivelser, Skildringer af Folkelivet og et fortsat Omrids af Verdenshistorien. Bogen giver i de fortællende Afsnit et rigt Udvalg af fortrinlige Læsestykker, der alle frembyde en saa levende Interesse for Barnet, at de kunne forudsættes ikke at trætte dette selv ved oftere Gjennemlæsning. Det naturbeskrivende Stof fremtræder dels i en Række Skildringer af Dyr og Planter, Lande og Naturmærkværdigheder m. m., dels i Oversigter af ligefrem belærende Indhold (om Dyr-, Plante- og Mineralriget, om Jorden, Luften, Vandet, Varmen og Bejrliget, Magnetismen, Elektriciteten, Himmellegerne etc.). Samtlige Læsestykker i Bogen ere tagne af de bedste og mest brugbare Kilder (for største Dele vare egne hjemlige Forfattere) og valgte under stadigt Samraad med dygtige og praktisk erfarne Skolemænd.

Prøveart af Bogens Text og Kilder kunne indtil Videre paa Forlangende gratis tilsendes Lærere, Præster, Sogneraad, Skolekommissioner og andre, der have Indflydelse paa Valget af Skolebøger.

Kjøbenhavn

J. H. Schubothes Boghandel.

Læse- og Tankeøvelser for Begyndere ved H. Chr. Geill, Lærer ved Kolding Borger-skole. Syvende Udgave. 50 Øre.

Restbeholdningen af Almanakken for 1869 til 1879 sælges til følgende nedsatte Priser:

Margangene 1869 til 1875 til 20 Ø. for 12 Øre, til 24 Ø. for 15 Øre, til 32 Ø. for 25 Øre, til 40 Ø. for 35 Øre.

1876 til 1879 til 50 Øre for 15 Øre, til 75 Øre for 25 Øre, til 1 Kr. for 40 Øre.

1877 til 1879 til 1 Kr. 25 Øre for 45 Øre.

Eftersom de Vejrspaadomme som hidtil have ledsaget Almanakken, ofte ikke have svaret til Birkeligheden, have Udgiverne iaar ment at burde gjøre en Afvigelse, idet de meddele hvorledes Vejrforholdene have stillet sig her i Landet for 17 Aar siden, altsaa i Aaret 1863, da Erfaringen saavel her, som i Udlandet, synes at have godtgjort, at en Overensstemmelse, særlig i anomale Aar have fundet Sted og sliq Meddelelse altsaa kunne være til nogen Nytte for de Samfundsclasser hvis Dont fortrinsvis er afhængig af Vind og Vejr.

Vejrspaadomme for 1880,

beregnet efter

Vejrliget i Aaret 1863.

- Januar** lignede Foraar. Vejret var mildt, graat og uden Nattefrost. Den 19de faldt Barometret; ustadigt Vejr indtraf med Uvejr til Maanedens Slutning.
- Februar** var mild; særlig den sidste Halvdel tør og smuk. Foraarsfuglene viste sig, Buskene begyndte at skyde Knop. Enkelte Steder paa Derne saaedes Urter.
- Marts** var i sin Begyndelse den foregaaende Maaned lig, senere indtraf Frost og Snestorm. Maanedens Slutning var mild, men afbrødes atter af Kulde, Storm, Sne og Regn.
- April.** Aprilsvejr. Slutningen især raa og kold. Streng Nattefrost.
- Maj.** Med Undtagelse af nogle faa Dage var denne Maaned koldere og tørrere end gennemsnitlig; særlig var Nattekulden haard. Den 29de og 30te faldt en god Landregn.
- Juni's** Begyndelse var kold og tør. Slutningen var varm, hist og her faldt Regn i Form af Tordenbyger.
- Juli** var i Begyndelsen mild og smuk og usædvanlig tør og varm, derefter en halv Snes Dage stormfuldt og koldt Vejr med Byger. Slutningen af Maaneden var atter mild og tør.
- August** var smuk og stadig til Midten, senere ustadig og ugunstig for Høsten som sinkedes ved idelige Smaabyger.
- Septemper** var en Fortsættelse af den forrige Maaned; med megen Besvær og ikke uden Tab, tilendebragtes Indhøstningen i Slutningen af Maaneden.
- Oktober** var ualmindelig tør og smuk, Slutningen dog stormfuld og orkanagtig.
- November** var tør og mild; nogle Dages mild Frost midt i Maaneden, hindrede ikke Markarbejdet.
- December** var i Begyndelsen mild, først i Slutningen indtraf Frost som vedvarede til Aarets Ende. Den 22de indtraf en svær Orkan som især paa Derne anrettede megen Skade, hvor Trær rykkes op med Roden eller knækkedes.
-

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønuedatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Foraarsfantasi af S. Michaelsen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Afiane, En Reiseerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehenschlægers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Misundelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Nul for lidt, Fortælling af B. Hansted, med 2 Illustr.; De tre Duster, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med Illustr. af Carl Thomsen; L. Dilling: Greven af Svedala; med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ej skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosenstand; B. Østergaard. En Uvedkommende, Studie fra Baden, med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet, 24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Heuckel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thomsen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: et Glentefrig, med Illustr. af H. Tegner; J. Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Viggo Langer. 24 Sider. 10 Dre.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R. Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sic: Elskovskjærnerne, et Sagn fra Provence, med Illustr.; Lausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender Du de Stille i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44 Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsstyngen, med Illustr.; J. Futtrup: Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B. Hansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af Anker Lund; B. Østergaard: Dnde Dine, med Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af Alf. Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortsettes paa Omflagets 4de Side).

- Elith Keumert: Bland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt;
 Ud. Langsted: En Moders Tilgivelse, Et Sagn fra Bretagne,
 med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Øre.
- Nr. 32. B. Corfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gam-
 berg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr.
 40 Sider. 10 Øre.
- 33. Nakkehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikan-
 ten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomafine
 Gyllembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L.
 Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Øre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til
 Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dron-
 ning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Øre.
- 35. Raadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7
 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr.
 48 Sider. 15 Øre.
- 36. Den laudsflygtige Skrædder, af Knud Skytte; Den hvide Pige,
 et Mønst Sagn, af Mogens Gyngø. 9 Billeder. 28 Sider.
 10 Øre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbech; Hammershøi, en
 Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P.
 C. Toepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13
 Illustrationer. 52 Sider. 15 Øre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Vinkjælder-
 ren; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Born-
 holm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Øre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og By-
 vædderen; Tre Løster, Fortælling af Martin Kof; Svend
 Trøst Nr. 2, af Martin Kof; Hvad kan ikke Handen hitte paa?
 Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Øre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af J. Nielsen. 11 Billeder,
 24 Sider. 10 Øre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af
 Chr. Bestergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af
 H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Øre.
- 42. Stjernesud, af Birger Hansted; Gjedden, jydsk Folkeeventyr,
 af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirke-
 gaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gyngø;
 Tidt Mosaik fra Strauden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder.
 46 Sider. 15 Øre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjøber paa engang for
 et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Nr. 42

Pris: 1/3 Dre.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

Se Omslaget's indvendige og bageste Side.)

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerparer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsén, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen, Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Linieskibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Jngvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hyrdedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Hødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15. Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Kutteren Vildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaacnde Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Syllands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr.; et Museum, af Jngvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24. Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af C. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Nigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomsruen, af M. Hencel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Spmandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Molbeck, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermøder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Hessen, historisk Fortælling, af M. Hencel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Reiseskitse fra Grækenland, af Ména, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omflagets 3die Side.)

Stjærneskud,

fortalt af Birger Hansed.

En stille Augustaften klatrede et lille Selskab, bestaaende af to Herrer og to unge Damer, under Spøg og lystig Latter op ad de lyngklædte Skraaninger af Baunhøj ved Grenaa. Solen var gaaet ned, og et dæmpet Tusmørke hvilede over Egnen, mens Stjærnerne tændtes en efter en, først de store og sidst de smaa, til alle lystede ned fra den mørke Himmel. Det var intet ringe Stykke Arbejde at vinde op ad det fløjsglatte Lyngtæppe, man maatte bruge baade Hænder og Fødder.

„Emilie, tag Dig i Agt, Du glider,“ raabte pludseligt den ene af Damerne, en livsglad sextenaars Pige med kastaniebrunt Haar og store mørke Øjne, og i et Nu havde hun grebet begge den tiltaltes Fødder. Emilie tabte Fodfæstet, gled og rullede under almindelig Jubel ned til Foden af Bakken.

„Sy, Kathinka, det skal Du faa betalt,“ raabte hun og begyndte at kravle op igjen.

Emilie og Kathinka vare Søstre, Døtre af Pastor Walther i Grenaa, den ene af de to Herrer i deres Følge. I Modsetning til Kathinka var den to Aar ældre Emilie lys. De lange, gule Lokker hølgede ned ad hendes hvide Mohairs Tafet. Muntre, livsglade Naturvæsenere vare begge de unge Piger. Et Par Gange var Emilie i sin Sprighed gledet ned igjen, endelig naaede hun det Sted, hvor Søsteren sad leende i Lyngen. Der udspandt sig nu en lystig Brydefæmp mellem de to unge Piger, afbrudt af Latter og smaa Skrig, naar

snart den ene, snart den anden tabte Fodfæstet et Djeblik. Til sidst gled Kathinka, rev Emilie om, og begge rullede ned ad Banken. Den ene af Herrerne, en ung Student fra Kjøbenhavn, raabte Hurra, saa det gav Gjenlyd omme fra Møllen.

„Af Bejen, Kathinka, tag Dig i Agt, der kommer Fætter Peter,“ raabte pludselig Emilie, som sammen med Søsteren igjen var i Færd med at bestige Baunhøj.

Som en Lavine foer Fætter Peter, den omtalte Student, der var gledet just i det Djeblik, han havde naaet Toppen, ned ad Højen, forbi Pigeboernene, helt ind i Møllens Urtemark, hvor han snublede og faldt.

Der var ingen Ende paa Latteren, selv den gamle alvorlige Pastor Walthers maatte stemme i med.

Endelig vare alle oppe paa Toppen af Højen. Kathinka kastede sig ned i Lyngen med Djinene hæftede paa den tindrende Stjerne-

himmel, mens Søsteren fatte sig og saa ud over Havet, hvis spejlblanke Flade viste sig som en lysere Bræmme om det mørke Landskab. Det var en af de dejlige, varme, mørke Augustastener, hvor Blomsternes Duft fylder Luften, og Naturen i sin ophøjede Stilhed stemmer Sindet til Andagt og Fred. Helt og her blinkede et Lys nede i et Hus i Grenaa, eller i en af de omliggende Bøndergaarde. Kreaturerne Brølen, en enkelt opskræmmet Fugls Skrig, og en halvvoxen, barbenet Dreng, som nede paa Bejen trallede en ensformig Melodi, afbrød nu og da Stilheden, ellers syntes alt at sove.

„Er her ikke dejligt, Fætter Peter,“ udbrød Emilie, „Du veed ikke, hvor jeg en Aften som denne holder af at sidde her og see over til det blinkende Fornæs Fyr. Det Fyr har altid været mit Sværmeri.“

„Na ja,“ svarede Fætter Peter, „Naturen her er ligesaa imponerende, som Folk i Grenaa ere kjedsommelige.“

„Tak for Komplimenten,“ lo Emilie.

„Ja, Du og din Søster selvfølgelig undtagne,“ skyndte Studenten sig at tilføje, „men jeg forstaaer oprigtigt talt ikke, hvorledes I kunne holde ud at leve i saadan en Ravnefrog.“

„Na, jeg elsker nu denne Ravnefrog, som Du kalder mit Grenaa, Naturen heromkring er saa smuk,“ svarede Emilie noget mut.

Præsten vilde lige til at blande sig i Samtalen, som truede med at tage en mindre heldig Bending, da Kathinka med Udraabet „Et Stjærneskud, et Stjærneskud!“ henledte deres Opmærksomhed paa en lille gul, stærkt lysende Stribe, som foer hen over Himlen og forsvandt i mindre Tid end et Djeblik.

„Na,“ søjede hun til, „hvem der nu havde ønsket noget rigtigt godt, saa var mit Ønske gaaet i Opfyldelse; men det er kjedeligt, hver Gang jeg seer et Stjærneskud glemmer jeg altid at ønske.“

„Snak,“ raabte Emilie, „lad os ønske allesammen, saa skal vi see, om vore Ønsker ere noget værd. Saa, en, to, tre, nu ønske vi.“

„Na,“ var det overraskende Udbrud af begge Damerne, da i samme Djeblik fire Stjærneskud samtidigt foer hen over Himmelen, „der er et til og nok et,“ raabte de begge og klappede i Hænderne, „nej hvor det er prægtigt, alle vore Ønsker gaa i Opfyldelse.“

„Na, Fætter Peter, lad os nu høre, hvad Du har

ønsket, Du maa gjerne sige det, det sker jo alligevel," raabte Emilie.

"Ja, lad os høre, Fætter Peter, hvad Du har ønsket, Du skal sige det," raabte Kathinka og klappede i Hænderne af Glæde over de forventede Nyheder.

Begge de unge Damer satte sig i Lyngen ved Siden af Fætteren og saa forventningsfulde paa ham.

"Seg ønskede slet intet; thi i Aften vil der komme Stjærneskud nok til, at Alverden kan saa deres Ønsker opfyldte. Det er i Aften St. Laurentiusaften, den Aften kommer der altid mange Stjærneskud. Blev siddende lidt, saa skal jeg fortælle Eder, hvad jeg ved om Stjærneskuddene."

"Ja, ja, lad os høre den unge Bismands Forklaring," sagde Præsten og satte sig hen til den lille Gruppe. „Er

den skaaret efter de nyere Naturopfattelsers Mønster, kunde jeg nok ønske at høre den. Folk ere saa kloge nutildags, de bilde sig ind, at deres Forstand mageligt kan hamle op med Vorherres. Men lad os høre den unge Lærdes Forklaring. Begynd kun, unge Herre."

"Stjærneskuddene have slet intet med Menneskets Duffer at gjøre," svarede Studenten, "det er smaa materielle Partikler, hvoraf der gives uendelige Mængder ude i det store Verdensrum. Disse smaa Legemer lyde de samme Naturlove som de store Kloder og fare igjennem Rummet med stor Hastighed. Komme de nu ind i Jordens Atmosfære, vil denne gjøre Modstand mod deres Bevægelse, hvorved de opvarmes. Den udviklede Varme er tilstrækkelig ikke alene til at smelte dem, men endog til at fordampe dem. Herved fremkommer Lysstråben, som de beskrive paa Himmelen, det vedholdende Lys af de større Ildkugler, og den ringe Hastighed, hvormed Meteorstenene falde ned til Jorden. Der gives enkelte Nætter, som Nætterne den 12te August, altsaa i Aften, og den 14de November, da der forekommer usædvanligt mange Stjærneskud. Novemberstjærneskudsværmene ere de talrigste. Man forklarer dette ved, at Jorden disse Aftener passerer Sværme af Stjærneskud, som i samme Bane bevæge sig omkring Solen. Derfor komme Sværmene igjen hvert Aar paa den samme Aften. De have dog ikke altid samme Glans. Fænomenet er med regelmæssige Mellemrum anderledes prægtigt end ellers. Den 14de November 1799 frembød Stjærneskudsværmene et overordentligt imponerende Skue. Dette gjentog sig November 1833 med en saadan Glans, at Stjærneskuddene i enkelte Djeblikke af Natten faldt saa tætte som Sneflokkene i Snevejr. 1899 ville vi, hvis vi leve saa længe, faae det at see med samme Skjønhed. I Aften er der ikke videre ved Fænomenet."

"Nej, ved Du hvad, Fætter Peter, det kan da aldrig være sandt, at der falder Stene ned fra Himmelen," udbrød Kathinka, som med spændt Opmærksomhed havde fulgt Fættens Foredrag.

"So vist saa, Kathinka, og de kunne findes i alle mulige Størrelser fra ganske smaa til Stene paa mange hundrede Punds Vægt. Disse Stene ere Levninger af Ildkugler, som ere sprungne i Stumper og Stykker højt oppe i Luften."

"Hvor Naturen dog er mærkelig," udbrød Emilie, "det havde jeg rigtignok aldrig troet, men sig mig, Fætter Peter, gjøre saadanne Stene ikke stor Skade, naar de falde ned?"

„Nej langt fra, Emilie, Luften, som vi indaande, og som ganske vist danner et Lag af flere Miles Højde omkring Jorden, standser deres Fart. Naar Meteorstenene, som for det meste bestaa af Jærn, naa Jorden, have de neppe Fart nok til at bore sig nogle faa Fod ned i det øverste Jordlag. Da Jorden altid er udsat for saadant et Bombardement af Stene ude fra Verdensrummet, vilde vi alle, saafremt Luften ikke var, snart blive dræbte.“

„Hvor det er frygteligt, Fætter,“ afbrød Kathinka ham gysende; „men tror Du virkelig vi kunne stole derpaa.“

„Ja, det kunne J. See paa Maanen, den har intet Luftthylster til at skjærme sig. Paa Maanen findes hverken Luft eller Vand. Intet Dyr og ingen Plante kan leve deroppe. Maanen er en uddød Klode, et Verdenslig, som svømmer deroppe i Luften som et Minde om den Død, der truer Jorden og alle Kloder i en uhyre fjern Fremtid. J have jo alle lagt Mærke til de mørke Pletter paa den gule Maaneskive, som synes at ligne et Ansigt. De Lærde kalde dem Haver, skjøndt de ikke indeholde en Draabe Vand. Ser man paa Maanen i en god Riffert, frembyder dens Overflade et overordentligt vildt Skue. Høje, forrevne Bjerge med dybe Guler, det ene ovenpaa det andet, bedækker Maanefloden. Det seer ganske ud, som om det ene ildsprudende Bjerg er boret ind i det andet. Alt dette har sin Oprindelse fra Stjærneskuddene, som uafbrudt træffe Maaneskiven. Ingen Luft har svækket deres Fart. Med en Hastighed af over tre Mile i Sekundet, mere end hundrede Gange stærkere end nogen Kanonkugles, træffe de Maanen og bore sig dybt ind i dens Masse. Naar Hastigheden standses, opvarmes de, ligesom vi fra det daglige Liv ved, at en Kugle, som standses af en Væg, vil blive opvarmet. Da deres Hastighed inidlertid har været saa umaadelig stor — tænkt Jer, at de i godt to Sekunder vilde kunne tilbagelægge den lige Vej mellem Grenaa og Randers, for at forstaae dette — ville de udvikle Varmer nok til at fordampe, og med en forfærdelig Explosion ville de udviklede Luftmasser bane sig Vej til alle Sider gjennem Maaneforpen og anrette Obelæggelser, der kunne strække sig over mange Kvadratmile. Naa, det har J vel aldrig tænkt, at den gamle Mand's Ansigt i Maanen kunde have noget at bestille med Stjærneskuddene?“

„Hvor Naturen dog er mærkelig,“ udbrød begge Damerne i samme Mandedræt, da Studenten standfede sin Beretning og

med et begejstret Blik stirrede op mod Himmelhvælvingen, hen over hvilken der atter gled et Stjærneskud.

„Seg har talt sexten Stjærneskud, medens Du fortalte, Fætter," udbrød Kathinka.

„Det er endda ikke saa mange, min smukke Kousine, en Aften som i Aften maa man mindst tælle hundrede Stjærneskud i Timen."

„Ja, Astronomien er en dejlig Videnskab," sagde Pastor Walthers højtideligt, „den lærer os bedre end noget andet at føle os uendeligt smaa ligeoverfor den almægtige Gud. Vor unge Vens Beretning var meget interessant og lærerig; men jeg vægrer mig dog ved at fæste Lid til, hvad Guds Ord ikke fortæller os noget om, og jeg kan ikke rigtig tro paa alle de uendelig mange smaa Stykker Scern, som han troer, flyve omkring ude i Rummet. Men, Børn, Klokkeren er bleven mange, og det begynder at blive kjøligt, lad os derfor see at begive os paa Hjemvejen."

Langsomt lode de sig glide ned ad Højen, og saa gik de ind ad Grenaa til igjen. Emilie tog sin Faders Arm. Kathinka og Fætter Peter kom lidt bag efter.

„Troer Du paa Gud," hviskede hun pludseligt til ham.

„Ja, det gjør jeg, Kathinka."

„Hvor det er dejligt," vedblev hun, „jeg var bange for, at Du havde fundet saa mange mærkelige Ting i Naturen, at Gud var bleven borte for Dig," og hun saa alvorligt paa ham med sine store, mørke Øjne.

Den muntre, lille Pige var pludseligt bleven højtidelig.

„Nej, Kathinka, jeg troer paa Gud, men hør," og hun standsede og tog hendes Haand, „jeg havde alligevel et Ønske før, vil Du høre det?"

„Er det ikke bedst at glemme det til en anden Gang," svarede hun, da hun mærkede hans Haand skjælvede omkring hendes.

„Nej, nu skal Du høre det. Jeg ønskede, at jeg engang maatte blive en stor Lærd, og saa føre Dig hjem som min Hustru. Du skulde da skjærme mig imod at stivne bag Bøgerne til en visser Bedant. Sig mig, vil Du være min?"

„Ja, Peter, det vil jeg, din for evigt. Du har altid været mit Ideal"

Han greb hende henrykt og trykkede hende mod sit Bryst. Et Øjeblik stode de tavse, nydende den første Kjærligheds Lykke, da skræmtes de op ved Raabet:

„Fætter Peter, Kathinka, men hvor i al Verden blive I dog af?"

Det var Emilie, som kom tilbage for at lede efter dem; nede paa Bejen sad Præsten paa en Afviser og ventede paa de unge.

Snart gik de nyforlovede fra hinanden.

"Ingen maa vide vor Hemmelighed," raabte Kathinka.

"Nej," svarede Studenten, "om tre Aar er jeg færdig med mine Studier, saa kommer jeg igjen og fæster min dejlige, unge Brud."

Endnu et Kys, saa løb de ned ad Bejen til Søsteren, og snart sad alle fire igjen hjemme i den hyggelige gamle Præstegaard oppe paa Storegade i Nærheden af Torvet.

Længe stod Studenten den Aften i sit aabne Kammervindue og stirrede op mod Stjærnerne og de mange Stjærneskud, som fore hen over den mørke Himmel.

Stjærneskuddene havde bragt ham Lykke, den største og den eneste Lykke, nogen Mand kan opnaa, en trofast, gudhengiven Kvindes Kjærlighed.

Gjeddén.

(Sydſt Folkeeventyr, gjenfortalt af Jens Kamp)

et var en rigtig velsignet og varm Sommerdag for mange Herrens Narſiden, og Søndag var det tillige. Fuglene ſang, Blomſterne duſtede, Rugen ſtod i Dræ, og alt var ſaa dejligt og ſkjønt, ſaa man aldrig kunde ønſke ſig det bedre. — Yderſt i Byen boede den tykke Munk. Han

var for en Tid ſiden flyttet der hen fra ſit Kloſter for at prædike og meſſe. Nu lige var han gaaet til Meſſe i Kirken, og Bonden, der boede ved Siden af ham, ſtod juſt i ſin Port og tænkte paa, om han nu ogſaa ſkulde gaa bag eſter, eller om han ſkulde begive det og ſe at hilte paa noget andet at fordrive Tiden med. — Det var dog drøjt nok, ſyntes han, at ſidde i Kirken og høre Meſſe paa denne varme Guds Dag . . . Nej, ſaa vilde han dog hellere liſte ſig ned til Naen, ſom løb omme bag hans Gaard. Der kunde han ſidde paa Nabredde i Skyggen af Ellebuſkene og have det ſaa herligt . . . Saa foreſtillede han ſig, hvordan han kaſtede ſin Snøre ud i Naen, og ſaa kom Fiſkene og bed paa, den ene eſter den anden . . . Jo, det maatte han prøve; det var dog langt mere morſomt end at ſidde i Kirken og niſke.

Som tænkt, ſaa gjort. — Han kom ned til Naen med ſin Snøre, fik ſig lavet et mageligt Sæde i Moſſet under

Ellebussene, og nu skulde han da til at fange de grumme store Fisk, som gik der nede i Aaen.

I Førstningen lod det dog ikke til, at nogen af Fiskene, hverken de store eller smaa, vilde lade sig fange; men Bonden tænkte: Kommer nok! — Kommer nok! og han gav sig til at nynne en Stump af en Vise, som han kunde huske endnu, fra den Tid han var Dreng. — Da pleiede han nemlig ogsaa om Søndag Eftermiddag at sidde og fiske nede ved Aaen.

Omsider gav det ogsaa et vældigt Ryt i Snøren.

„Hallaa—Hej!“ raabte Bonden glad, og saa begyndte han at hale til sig af alle Kræfter. Det kunde ogsaa nok gøres nødig, thi det var en grumme stor Fisk, han havde faaet paa Krogen. Det var en Gjedde. Hvor den sprællede! Men herop maatte den alligevel, og den var saa stor og tyk og fed, at han aldrig havde set dens Lige. Glad trak han af Sted med den hjem til sin Gaard.

Munken havde faaet Nys om Bondens Fiskeri, og da det var hen ad Eftermiddagen, kom han om til Bonden for at fordrive en ledig Time og for at faa sig en Passiar.

„Goddag, goddag, Per Sensen!“ hilste Munken. „Men hvor kunde det dog være, at Per Sensen ikke var i Kirken i Dag? — Jeg stod, Vorherredød, og messede og messede, og jeg saa' af og til om efter Per Sensen, — nej, der kom ingen Per! — Jeg messede igjen, og imens saa holdt jeg Dje med Kirkedøren — — ha — ha — ha! — men saa huskede jeg paa, at Per jo havde noget andet at tage vare, end at gaa i Kirke!“

„Nej! — hvor kunde Faa'r dog vide det?“ sagde Bonden forskrækket.

„Na, Per Sensen, man har jo saadan lært et og andet Sm.! Det var saadant et dejligt Bejr, Per, ikke sandt. . . Der nede under Ellebussene. . . Ha — ha — ha!“

„Nej! hvor kan dog Faa'r vide det?“ raabte Bonden forbavsset. — „Jeg skal sige Faa'r, jeg var slemt søvrig — jeg var kommen noget tidligt op til Morgen, og saa tænkte jeg: Det gaaer ikke an, at Du gaaer i Kirke, Per, for saa falder Du i Søvn, Du maa se at holde dig i Bevægelse. . . og saa. . . og saa tænkte jeg jo, at jeg maatte gaa ned til Aaen at fiske. . .“

„Sa vist, ja vist, Per Sensen, det forstaaer man saa godt! Var det ikke fordi jeg skulde, saa kom jeg saagu vel heller ikke der altid. . . Sm.! Havde Du saa Held med Fiskeriet, Per?“

„So,“ sagde Per stolt, „jeg fangede en mægtig stor Gjedde. Vil Faa'r følge med her uden for Rjøkkendøren, der ligger han, saa skal Faa'r se!“

„Ih, det var dog en herlig Fisk!“ udbrød Munkens og krammede paa den. — „Hvor den er fast i Kjødet! — den vil smage . . . Men Per“, tilføiede Munkens igjen i en lidt alvorligere Tone — „det var alligevel ikke saa meget rigtigt

af Dig, Per, at gaa ud at fiske om Sabaten — tilmed midt under Gudstjenesten — Du ved nok . . . det tredie Bud . . . Hm.! . . . Der er sjældent Lykke ved saadant noget!”

Bonden vred sig lidt. Han vidste, at Munkens var en stor Elsker af Fisk; men der var jo ikke andet at gjøre; for at formilde ham lidt, maatte han indbyde ham til at spise Gjedden med, og han siger da:

„Sa, Faa'r maa endelig ikke fortryde paa det, men jeg vilde da saa meget gjerne bede Faa'r, om ikke han vilde komme over til os i Morgen, saa kunde vi jo smage paa Gjedden — he — he! — Faa'r vil nok være saa god?“

„Tak! — Tak skal Du have, Per Sensen“, svarede Munken, „jeg har just ikke saa travlt i Morgen, jeg skal nok se at komme!“

Efter megen anden Snak sagde Munken Farvel og vraltede hjemad.

Som det nu led ud ad Dagen, og det blev hen ad den Tid, da Munken skulde have sin Aftensmad, kunde han ikke lade være at tænke paa den dejlige Gjedde. — Det havde ikke været saa galt, om han havde haft en Bid af den nu til sin Aftensmad. — Han søgte at slaa det af Tanterne, men Gjedden stod stadig igjen for ham. — Ak, Gjedde med Beberrod og Smør! . . . Skulde monstro Drengen Hans — han var saadan en snild og siffig Fyr — ikke kunne springe ned til Aaen og nappe en Gjedde? . . . Snak! — Det var jo alt for sen Tid paa Dagen til Gjeddefangst, men maaske . . . maaske alligevel . . . Sm.!

„Hans! Hans!“ raabte Munken ud af Vinduet.

Jo, Hans kom strax springende over Gaarden og hen imod Vinduet, hvor Munken sad.

„Hør“, min gode Hans“, siger saa Munken, „kunde Du ikke springe ned til Aaen og nappe mig en lille Gjedde? — Jeg vilde saa skammelig gjerne have mig en Bid Fisk til Aften!“

„Nej, Faa'r, nu bider Gjedden ikke, det er alt for sent!“ svarede Hans.

„Snak, Hans! . . . bider Gjedden ikke i Dag! — Og jeg, som kommer omme fra Per Senses . . . saa' jeg ikke, at han havde den dejligste Gjedde liggende uden for sin Rjokkendør. Den havde han dog fanget i Dag! . . . Lad mig se, lille Hans, at Du gør dit bedste . . . Du skal se, at Du nok har Held med Dig!“

Hans gif da sin Nej, og ganske rigtigt: Kort efter kom han tilbage med den dejligste Gjedde, som nogen kunde ønske sig.

„Se vi det! — Se vi det, lille Hans!“ udbrød Munken fornøiet. — „Jeg vidste jo nok, at Du forstod dine Ting! — Du skal min Tro, ogsaa saa Hovedet og Halestykket af Dyret, det har Du ærligt fortjent! — Tak lille Hans!“

Saa fik Munkens alligevel Gjedde med Peberrod og Smør til Aften, og han lod sig det smage rigtig godt.

Næste Dag mødte Munkens efter Aftale hos Bonden for i Fællesskab med ham at spise Gjedden.

„Na, Gud se i Naade til os!“ sagde Bonden, og han var saa meget elendig, da han saa Munkens komme ind ad

Døren. — „Tror Faa'r vel, at jeg har nogen Gjedde? —
— Af nej, den er, rent ud sagt, tyvstjaalet mig fra. — Hvad skal jeg dog gjøre?“

„Det var meget ubehageligt! — Ja, det var fandeligen meget ubehageligt!“ svarede Munkens. „Men nu seer han dog, min gode Mand, at der alligevel ikke var Betsignelse ved den Gjedde, . . . det var fordi den var fanget om Sabaten!“

„Det maa Faa'r nok sige, der ingen Betsignelse var ved den,“ svarede Bonden bedrøvet; „men tror Faa'r ikke, den kunde vises igjen?“

„Nej“, svarede Munkens og rystede paa Hovedet, „det

lader sig ikke gjøre. Den var fanget om en Søndag . . .
Harde den været fanget om en Hverdag, det havde været en
anden Sag, men om en Søndag, nej . . ."

"Den forbandede Tyv!" raabte Bonden. — "Men
han skulde dog alligevel ikke have den dejlige Fisk for ingen
Ting. — Kunde Faa'r ikke næste Søndag fra Prædikestolen
fende en rigtig skrap Forbandelse efter ham, den arge Skalk,
som har berøvet os Fisken?"

"So", svarede Munken, "det kan og det vil jeg gjerne
gjøre."

"Det er det samme", sagde Bonden igjen, "naar Faa'r
vil det, saa skal jeg endda forskyldte ham det med en lille
Gaas til Mortensdag, og næste Søndag skal jeg min Tro
ikke forsvømme at komme i Kirke, for at høre, hvordan Faa'r
kan banjætte Tyven! — Spar ham kun ikke, Faa'r!"

"Nej, vist ikke, Per Tensen! Stol kun paa, han skal
saa, hvad han har behov! — Farvel, Farvel!" sagde
Munken, og saa gif han sin Vej.

Den følgende Søndag mødte Bonden tidligt i Kirken. —
Munken holdt sin Prædiken som sædvanlig, og tilsidst talte
han kraftigt imod alskens Tyve og Skjelmer, og fortalte da
ogsaa om ham, som havde stjaalet Bondens store Gjedde,
indtil han endelig i højtidelig, bevæget Tone sluttede med
disse Ord:

D! — Du min Gud, som al Ting vidste!

D! — Straf Du ham, som Gjedden monne miste
og sænk ham ned i dyben Dal,

— velsign du ham, som Gjedden stjal!

Amen!

"Saa, Gud høre det, Faa'r!" raabte Bonden be-
væget nede fra Kirken. — Han syntes, at Munken havde dog
talt saa meget kjønt; men Ordene havde han ikke saa nøje
kunnet følge med.

Det gamle Monnment
paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia.

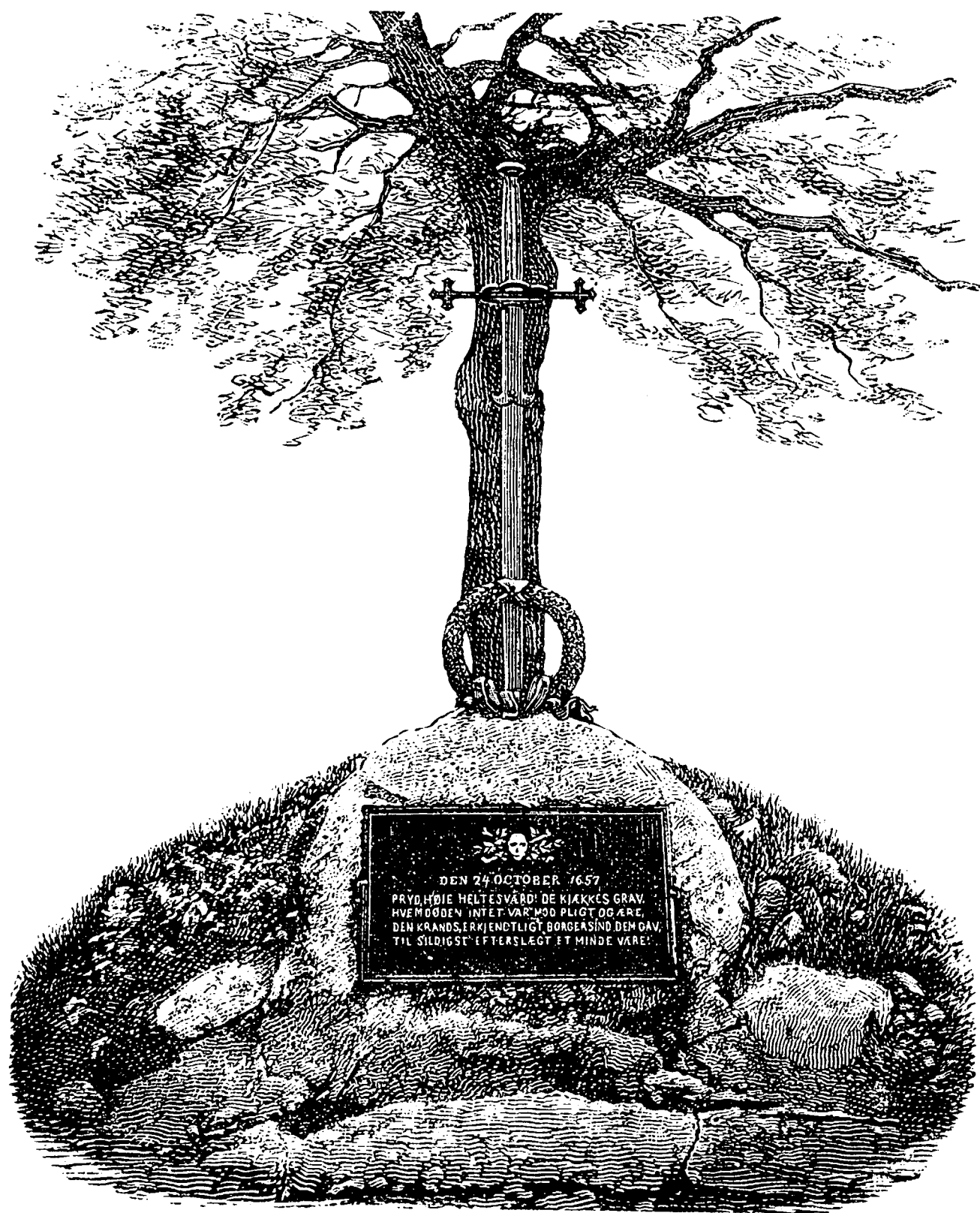
Maret 1652
besluttede
Frederik
den tredje
at anlægge en
Fæstning i den
sydøstlige Del
af Sylland,
som paa
Grund af dens
Beliggenhed, i
Midten af det
daværende Danmark, tillige var
udset til med Tiden at blive Dan-
marks Hovedstad. — Ved Balget
af Bladsen lededes han uden Tvivl
ogsaa af den gode Nytte, som
den af Christian den fjerde anlagte Skanse,
„Versodde“, paa den nuværende Kastelspynt,
i Svenskekrigen imod Torstensson havde ydet.
Tre Landsbyer i Allerup Sogn bleve nedlagte,
og Beboerne fik Befaling at flytte ind i den
ny By, som blev døbt Frederiksodde — senere Frede-
ricia. I Sommeren 1652 paabegyndtes Befæstningen; An-
lægets Ledelse var overdraget Rigets Marsk — Krigsminister —
Anders Bille. Næppe anede denne, at han saa Nar efter
skulde ofre sit Liv for dens Forsvar.

I 1654 besteg Gustav Adolfs i Trediveaarstrigen prøvede General Carl Gustav Sverigs Trone. Kriger fra Barnsben af aandede han kun for ved Krig og Kamp at gjøre Sverig til en Stormagt og hævde det i Trediveaarstrigen vundne Ry. Efter først at have tænkt paa at overvælde Danmark, trængte han med sin Hær ind i Polen og tumlede sig her paa tredje Mar med sin lille tapre Hær i Hjærtet af dette store, men halvt opløste Rige. Rngtet om at hans Stilling i Polen blev mere og mere vanskelig, fik den danske Konge og Adel til at laane Ore til Sverigs Fjenders Ophidselse, og paa Rigsdagen i Odense besluttedes Krig imod Sverig, og denne blev erklæret den 1ste Juni 1657.

Den danske Hær under Anders Bille ryttede ind i Tyskland og besatte Bremen, som Svenskerne i den forrige Krig havde berøvet Kongen. Kong Frederik selv gik med Flaaden til Danzig for at fange den fra Polen hjemvendende svenske Konge og Hær. Men man gjorde forkert Regning. Carl Gustav ilede med sin lille Hær over Land imod Danmark, glad over med Ore at kunne trække sig ud af Polen. De danske bleve med stort Tab udjagede af Bremen. Bille blev trængt op imod Bestkanten af Holsten og indskibede sig i Glückstadt med de haardt medtagne Rester af Hæren, 6000 Mand, og sejlede til Frederiksdodde. Her tog han nu med Sverfat paa at bringe Fæstningen i saa god Forsvarsstand som mulig.

I Elmarche trængte Svenskerne nordpaa igjennem Holsten og Slesvig; intetsteds stødte de paa Modstand, og allerede midt i August naaede den svenske Avantgarde, under Gustav Wrangel, Frederiksdodde. Svenskerne havde ventet at finde Befæstningen saa svag, at den kunde tages ved første Lilløb; men da man havde recognosceret Boldene, fandt man dem saa solide og velbejatte, at man opgav dette. Paa Bredstrup Mark sloge Svenskerne nu Lejr, og Wrangel indesluttede med 3000 Mand Frederiksdodde, som stadig havde Forbindelsen aaben imod Søen. Denne Indeslutning varede i to Maaneder. Svensk kongen blev utaalmodig over, at det traf i Langdrag, og da hans Yndling, den unge, uforsærdede Erik Dahlberg, som forklædt havde sneget sig ind i Fæstningen og der undersøgt alle Forhold, skildrede disse paa en Maade, som gjorde en Storm tilraadelig, befalede Kongen Wrangel at gaa paa. Stormen foretoges den 24de Oktober imod den sydlige og vestlige Front af Fæstningen. Samtidig trængte det svenske Rytteri langs med Møllebugten, til Dels ridende i Bandet, ind

i Fæstningen, omhuggende de Plankeværk, som man havde opført, for at lukke Tilgangen langs Strandkanten. Den danske Besætning forlod Boldene og flygtede igjennem Byen for at naa Kastelet. Marsken blev haardt saaret i Kampens Begyndelse, og Anførers Ukampdygtighed og Mangel paa Ledelse forøgede Forvirringen. En stor Del af Besætningen sprang over Boldene og tuede ud paa Landet, hvor de snart fandt Skjul i de store Skove, som dengang paa alle Kanter omgav Byen. — 3000 Danske trak sig med den saarede Marsk ind i Kastelet.

DEN 24 OCTOBER 1657
PRYD, HØIE HELTESVÅRD: DE KJÆKKES GRAV,
HVE MOØDEN INTET VAR MØD PLIGT OG ÆRE,
DEN KRANDS, ERKJENDTLIGT BORGERSIND DEN GAV,
TIL SILDIGST EFTERSLEGT ET MINDE VARE!

Under den almindelige Flugt gik to Kompagnier jyske Dragoner, som havde haft Post ved Vandporten, i sluttet Orden tilbage; men, omringede paa alle Sider, var det dem umuligt at naa Kastelet sammen med den øvrige Hær. De gjorde derfor Holdt i det sydvestlige Hjørne af Trinitatis Kirkegaard. Forgjæves opfordrede Svenskerne dem til at overgive sig. De besvarede Opfordringen med Geværskud og holdt Stand til sidste Mand. De tapre Krigere erholdt deres Fællesgrav, hvor de vare faldne. Deres Tapperhed kaster et formildende Skjær over den ulykkelige Dag.

De sejrige Svenskere forfulgte vore flygtende Soldater til Kastelet, og da Dahlberg opfordrede Marsken til at overgive sig, indvilligede denne; han selv tilligemed 3000 danske bleve Krigsfanger. Anders Bille døde kort efter af sine Saar; han var, foruden sin Konges højtbetroede Mand, en af Landets rigeste Jorddrotter.

De faldnes Fællesgrav, som er fremstillet paa Tegningen, lod daværende Prins Frederik — senere Kong Frederik den syvende — istandsætte og derpaa rejse en Stenhøj, bag ved hvilken et Egetræ er plantet, som overskygger den. Forsiden er en stor, flad Kampesten, hvori en Jerntavle med Indskrift. Over Stenen et stort Jernsværd med Laurbærkrans.

Indskriften er følgende Vers:

Den 24de Oktober 1657.

Brud, høje Heltesværd! de fælles Grav,
hvem Døden intet var med Pligt og Ære.
Den Krans, erkjendligt Borgersind dem gav,
til sildigst Efterlæggt et Minde være!

Som Konge besøgte Kong Frederik Fredericia i 1860 —
„Jeg vil se om min Eg er vorret; det er 25 Aar siden, jeg
laa paa mine Knæ og plantede den lille Eg, som jeg havde
bragt hjem fra Hannerup Krat.“ — Da Kongen kom til
Graven, blev han glad over Egens smukke Væxt og fjernede
omhyggelig nogle Nelder, som man havde forsømt at borttage.

H. Vaupell.

Jagtfalken.

„Blandt alle Rovfuglene,“ siger Naturforskeren Brehm, „indtage Edelfalkene ubetinget den første Plads, da Rovfuglenes hele Præg stærkest er udtrykt hos dem. I deres Fjerdragt er et lyst blaagraat paa Ryggen og et lyst hvidgult paa Undersiden fremherskende, hvortil ofte kommer en sort Stribe paa Rinden. Deres Bytte bestaar af flyvende Fugle, medens de uædle Falke, til hvilke f. Ex. Taarnfalken og Vandrefalken høre, kun slaa ned paa siddende Fugle, Mus og andre smaa Dyr. Edelfalkenes Binger ere meget lange og spidse, og deres Flugt er overordentlig hurtig, udholdende og i høj Grad sikker. En Edelfalk kan derfor gennemflyve store Strækninger i en næsten utrolig kort Tid, og midt under Flugten kaster den sig undertiden, naar den vil angribe en eller anden Fugl, fra en stor Højde saa hurtigt til Jorden, at Djet kun meget utydeligt kan opfatte dens Form, hvilket kaldes at „slaa ned“ eller „støde“.

Naar Parringstiden nærmer sig, holde Gannerne blandt Edelfalkene storartede Flyveøvelser, under hvilke de vise sig som sande Mestre i Flyvekunsten. Under disse Flyveøvelser, der dels tjene til Fornøjelse for Gannerne selv og dels til Opmuntring for Gunnerne, stige de meget højt op i Luften og svæve der længe omkring i prægtige Kredse. Luften er i det hele taget Edelfalkenes rette Landleplads, og ligesaa hurtige og behændige deres Bevægelser ere der, ligesaa ubehjælpelige ere de derimod paa Jorden, hvor de hoppe afsted med sælsomme, fejtede Bevægelser, under hvilke de ofte tage Bingerne til Hjælp og bøje sig stærkt forover, medens de derimod holde sig næsten opreist, naar de sidde. Morgen- og Aften-timerne ere Edelfalkenes egentlige Jagttid; den øvrige Del af Dagen sidde de som oftest stille og ubevægelige i en halv sovende Tilstand paa et eller andet højt Sted for at fordøje i Ro og Fred. De leve parvis om Sommeren paa et Omraade, der danner deres Jagtdistrikt, indenfor hvilket de ikke taale nogen anden Rovfugl. Den simple Rede, der er temmelig flad og laves af Riskviste, anbringes i passende Fordybninger paa stejle Klippevægge, paa høje Bygninger eller i Toppen af de højeste Skovtræer. Sunnen lægger 3—7 Æg, der have en rødbrun Farve og ere overjaaede med mørkere Punkter og Pletter af den samme Farve. Æggene udruuges af Sunnen alene. Da alle Edelfalkene dræbe og fortære en

Mængde af de nyttige Smaafulge, maa de henregnes til de skadeligste Fugle i vore Skove, hvorfor de ogsaa blive stærkt efterstræbte.

Man har fra ældgammel Tid af draget Nytte af Edel-falkenes Lyst og Dygtighed til at slaa ned paa flyvende Fugle, og Kunsten at afrette Falke til Sagt, gaaer meget langt tilbage i Tiden. Efter forskjellige paalidelige Meddelelser kjendte og brugte Indierne denne Kunst allerede 400 Aar før Kristi Fødsel. Fra Asien kom denne Sagtmaade til Europa, hvor den hurtigt udbredte sig fra det ene Land til det andet, og Falkejagten blev snart drevet med stor Videnskab baade af verdslige og geistlige Personer. Da de geistlige ikke sjældent forsøgte deres Embedsgjerning for Sagens Skyld, forbød Paven dem paa Kirkeforsamlingen i Agda i Aaret 506 at holde Sagtfalke og Sagthunde, men skjønt dette Forbud senere gjentagne Gange blev indskræpet, hjalp det dog ikke det ringeste. Om trent i Aaret 800 udstedte Kejser Karl den store en Lov om Falke og Høge, der vare afrettede til Sagt. Kejser Frederik Barbarosja af Tyskland afrettede selv Falke til Sagt, og en af hans Eftermænd, Frederik den anden, der var sin Tids ivrigste Falkoner, skrev endogjaa selv en Bog om „Kunsten at jage med Fugle“. Kong Frants den første af Frankrig, der ligeledes var en Ven af Falkejagten, havde en Overfalkemester, under hvem der stod 15 Adelsmænd og 50 Falkonerer, og Antallet af hans Falke beløb sig til ikke mindre end 300. Læserne kunne bedst danne sig en Forestilling om den Videnskab, med hvilken denne Sagt blev drevet i sin Tid, naar de høre, at Adelsmændene endog toge deres Falke med sig i Kirken for at kunne bruge dem paa Bejen til og fra denne, naar der frembød sig en Lejlighed dertil, og i flere Lande havde Baronerne Ret til at sætte deres Falke paa Alteret under Gudstjenesten.

Ogsaa her i Danmark og i det øvrige Norden forstod man allerede i Oldtiden at afrette Falke og Høge til Sagt efter andre Fugle. Der fortælles saaledes, at Rolf Krake og hans Mænd hver bar sin Falk paa Skulderen ved Besøget hos Kong Adils i Upsal, og at Rolfs Falk under det forrederiske Overfald dræbte alle Adils Falke. Droming Thyra Dannebød underretter, som bekjendt, i en billedlig Fortælling Gorm den gamle om, at hans kjæreste Søn, Knud Daneast, var død, og i denne Fortælling omtales der to Falke, en hvid og en graa, der vare afrettede til Sagt. Hakon Jarl svarede en Del af sin aarlige Skat til Harald Blaatand i Sagtfalke,

og om Oluf Skotkonning af Sverig fortælles der, at hans Falk en Dag tog fem Urfugle efter hverandre. Baldemar den første drev Falkejagten til Bogns, og endnu i det 15de Aarhundrede synes denne Jagt at have været temmelig almindelig her i Norden. Senere var det kun Konger og andre fyrstelige Personer, som hos os gave sig af med Falkejagten. Kong Frederik den anden oprettede et Falkoneri, som dog snart igjen blev nedlagt, og under Kristian den femte blev der endog oprettet en fuldstændig Falkoner-Stat, der omfattede en Falkonermester, 4-6 Svende samt en Del Drenge og stod under den kongelige Overjægermesters Opsyn. Falkoneriet, som havde Plads i en særegen Bygning i den derefter opkaldte Falkonerallé, blev først ophævet i Aaret 1810. Falkebesætningen, der var delt i et Islænder- og et Stenfalkkammer, synes at have været fastsat til 20 Falke. I Aarene 1835 og 1837 havde man dog endnu 31 Falke, det største Antal, der nogensinde havde været. Falkejagterne bleve i Reglen afholdte ved Sægersborg og Lynghy eller ogsaa paa Hovedstadens Fælleder, hvor Kristian den syvende og Karoline Mathilde saaledes samlede deltoge i en saadan Jagt den 4de December 1771. Den sidste Falkejagt her blev afholdt i Aaret 1803 til Ære for Hertug Wilhelm af Gloucester, der paa den Tid opholdt sig som Gæst ved Hoffet i Kjøbenhavn.

Den Edelfalk, som især blev afrettet til Jagt, var Jagtfalken (*Falco gyrfalco*) ogsaa kaldet Hvidfalken eller den islandske Falk, der som fuldvoren overalt har mørke Længdepletter paa rent hvid Grund. Længden udgjør henved 27 Tommer, og Vingefanget omtrent 58 Tommer. Jagtfalken har hjemme paa Island, i det nordlige Norge og Sverig samt i den nordligste Del af Amerika. Stejle Klippefjester er dens kjæreste Opholdssted, og den bygger helst Rede i Nærheden af Fuglebjærgene, da de Millioner af forskellige Søfugle, som findes der, gjør det let for den at skaffe sig Næring. De gamle Jagtfalke ere Standfugle og forlade altsaa ikke deres Hjemsted, hvorimod de unge ofte om Vinteren drage til sydligere Lande, f. Ex. her til Danmark. Man skjelner i Almindelighed mellem tre Racer af Jagtfalke: Den grønlandske Hvidfalk eller Polarfalken (*Falco arcticus*), den islandske Falk (*Falco caudicans*) og Gyrfalken (*Falco gyrfalco*). Den første har hjemme i Grønland og Nordamerika, men besøger ofte om Vinteren Island; den anden lever især paa Island, men den forekommer dog ogsaa ynglende i Grønland. Begge disse Falke, der ere store og

færdeles smukke Fugle, blive med Alderen rent hvide paa Undersiden og smaaplettede paa Ryggen. Gierfalken har hjemme i den nordlige Del af Norge, Sverig, Rusland og Sibirien og er lidt mindre end de andre to.

Tidligere, da Jagten med Falke endnu var almindelig, sendte den danske Regering hvert Aar et eget Skib, Falkeskibet, til Island for at hente Edelfalke, især Sagtfalke derfra. Falkesangsten var da en af Dens Herligheder, der indbragte de Mænd, der gave sig af med denne Fangst, omtrent 4-6000 Kr. om Aaret. En stor Del af de Falke, som man hentede paa Island, bleve af de danske Konger sendte som Gaver til fremmede Fyrster.

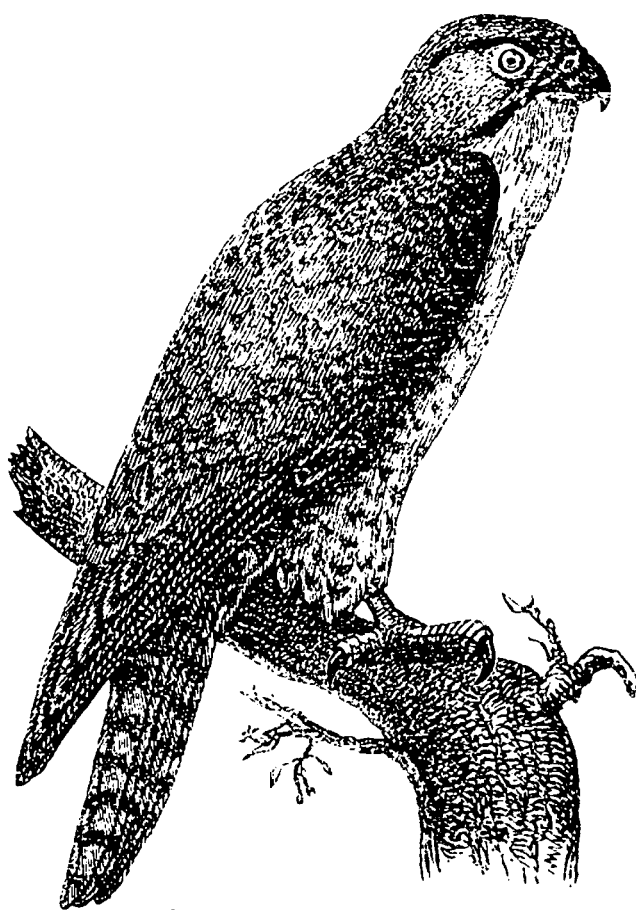
Efter gamle og paalidelige Dokumenter meddeler Dr. Landau følgende om Sagtfalkens Afrettelse:

„I flere Aarhundreder var den bedste og nu den eneste Falkoner-skole i Europa i Byen Valkenswaard i Flandern. Byen ligger paa fri Hede og frembyder derfor gode Betingelser for Falkenes Afrettelse. Man fanger Falkene om Efteraaret og beholder i Reglen kun Summerne og helst dem fra samme Aar; de toaarige ere endnu brugbare, men de ældre lader man flyve bort. Fangsten sker paa følgende Maade: Falkoneren sidder godt skjult paa aaben Mark, og ud fra ham gaar der en omtrent 100 Skridt lang Snor, til hvis anden Ende der er bunden en levende Due, som iøvrigt sidder frit paa Jorden. Omtrent 40 Skridt fra Falkoneren gaar Snoren gennem en Ring, og ved Siden af denne Ring er der anbragt et Røvfuglegarn, fra hvilket der ligeledes gaar en Snor til Falkoneren. Saasnart en Falk er i Sigte, gives der med Snoren et Ryk i Duen, saa at den flyver op, løfter Falken til sig og gribes af denne i Luften. I det Øjeblik, da dette sker, trækker Falkoneren Duen og med den Falken hen til Ringen, hvor Røvfuglegarnet da pludselig falder over dem begge. Den nyfangede Falk maa regelmæssig sulte i tre Dage og bæres i denne Tid og senere saa meget som muligt, med Hætte over Hovedet, paa Haanden. Siden Foraaaret maa Falken være godt afrettet, og derpaa rejse Valkenswaard-Falkonererne til England til Hertugen af Bedford, til hvem de udleje sig selv og deres Falke paa en bestemt Tid. Falkonererne brætte ikke sjældent Arme og Ben paa Jagten, fordi de følge Fuglene over Stof og Sten og altid maa se opad. En Falk kan knap gjøre Tjeneste i tre Aar.

I det attende Aarhundrede er Falkejagten efterhaanden gaaet af Brug; iøvrigt har den dog endnu hist og her holdt

fig, som hos Hertugen af Bedford og hos Lord Barnars i Didlington-Hall i Grevskabet Norfolk samt paa Loo, et Landgods, som tilhører Kongen af Nederlandene.

De til Falkejagten hørende Redskaber ere: En Læderhætte, der ikke maa trykke Falkens Øjne, og en kort, samt en henimod 5 Fod lang Læderrem, der fæstes til Fuglens Fodbeklædning, som ligeledes er af Læder. Rappellen eller Loffeduen er et ovalt Legeme, til hvilket der er fæstet et Par Fuglevinger. Det tjener til at hidlokke Falken, som fra det

sjæerne anser det for en Fugl. Tykke Handsker sikre Falkonrens Hænder imod Falkens Kløer.

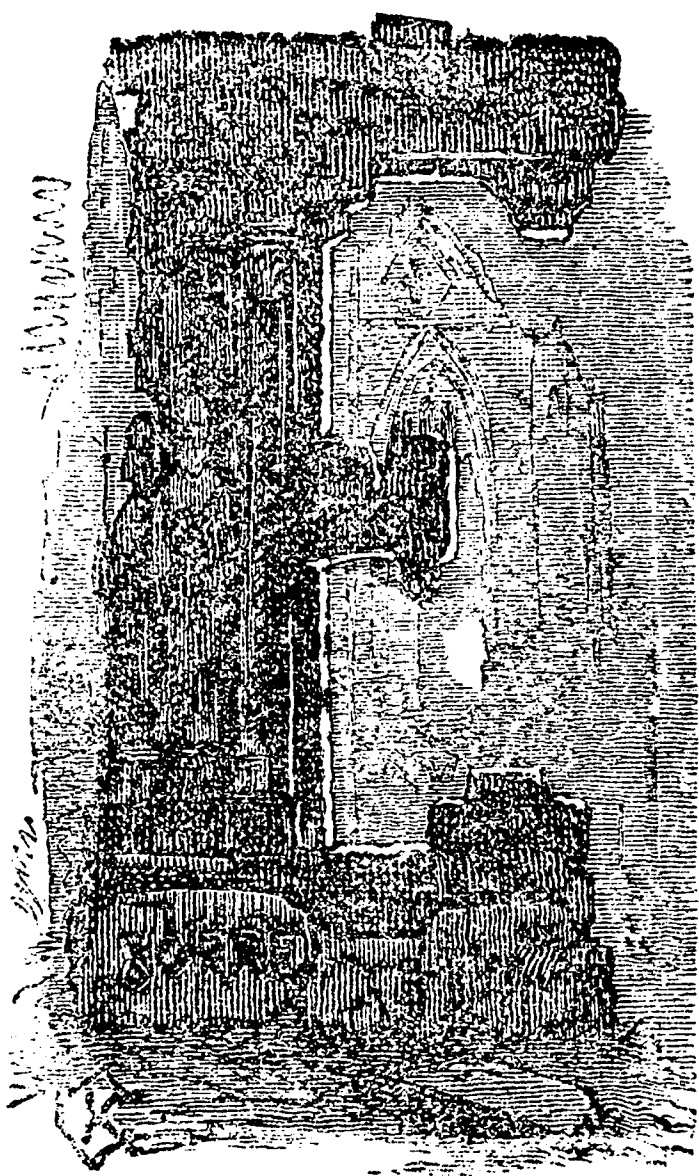
Saa snart Afretningen skal begynde, faar Falken Hætten paa, bliver bunden og maa sulte i 24 Timer, hvorefter den sættes paa Haanden og trakteres med en Fugl, efter at Hætten er tagen af den. Vil den ikke æde, faar den igjen Hætten paa, og tages ikke for igjen før 24 Timer efter, og selv om den i hele fem Dage ikke frivillig skulde æde paa Haanden, faar den hver Gang ubarmhjærtig Hætten paa og bindes igjen, saa sulten som den er. So oftere den iøvrigt i den

Tid bliver befriet for Hætten og baaren om, desto før bliver den tam og æder frivillig paa Haanden.

Er den først kommen saa vidt, saa begynde de egentlige Læreevvelser. De første bestaa i, at Fuglen uden Hætte sættes paa en Stoleryng og derfra maa flyve et længere og længere Stykke hen paa Falkonerens Haand for at æde; derpaa gjentages det samme i det fri, idet Falken ved at bindes til en lang Snor hindres i at flyve bort. Under disse Øvelser stiller Falkoneren sig saaledes, at Fuglen maa flyve mod Binden, da den ligesom alle andre Fugle ikke gjerne flyver med Binden. Naar den gjør sine Sager godt, sættes den om Aftenen med Hætte paa i et frit ophængt Tøndebaand og gynges hele Natten igjennem, saa at den ikke kan sove. Den næste Morgen gjentages Øvelserne: den maa æde paa Haanden, bliver baaren til om Aftenen og derpaa atter gynget hele Natten i Tøndebaandet. Man bærer sig ad paa samme Maade den tredje Nat; den fjerde Dag gjentages det hele, og først nu forundes der Falken No om Natten. Den følgende Dag sættes den uden Snor, kun med Bibeholdelse af den lange Rem, frit paa Jorden og maa for at æde flyve op paa Haanden; flyver den forbi, gaar man efter den og lokker saa længe ad den, at den tilsidst kommer. Denne Øvelse gjentages nu ofte i det fri, og Falken vænnes til at flyve op paa Haanden af Tægeren, selv om han er til Hest, og den afrettes i det hele til hverken at være bange for Mennesker eller Hunde.

Nu komme de egentlige Forberedelsesøvelser til Sagten selv: man kaster en død Due op i Luften, lader den i en lang Snor tilbageholdte Falk flyve efter den og første Gang æde lidt af den. Senere bliver Duen strax tagen fra den, og den faar nu noget at æde paa Haanden. Den samme Øvelse gjentages den følgende Dag med levende Fugle, hvis Vinger ere noget stækkede; derpaa opsøger man med Hønsehund Algerhøns, helst en enkelt, tager hurtigt Hætten af Falken, naar Algerhønen flyver op, og lader Falken flyve efter den. Skulde den flaa ned ved Siden af Algerhønen, lokker man den til sig med en levende Due, hvis Vinger ere stækkede, eller med Lokkeduen. For at vænne den til ogsaa at angribe stærkere Fugle, som Hejrer og Traner, øver man den først paa unge Fugle af denne Art, eller paa gamle med stækkede Vinger, hvis Næb er stiftet i en Skede; i Begyndelsen lader man den ogsaa anstille sine Forsøg i Selskab med en god, gammel Falk. De til disse Øvelser bestemte Hejrer og Tra-

Borre.

n Tur til Møen! Jeg er vis paa, der er ikke en eneste, som siger Nej. En Tur til den dejlige Møens Klint! Ja, det er ikke sikkert, vi komne saa langt i Dag, men saa maaske en anden. Smidlertid, vi kjøre ud fra Stege. Ha, ha, siger man strax, her paa Møen har vi da endnu de gamle, velsignede Beje, der sno sig ud og ind „mellem Korn og Blommer“, gennem Haver og Byer, forbi Kirker og Gaarde. Saavidt ere Møenboerne ikke komne endnu, at de have faaet anlagt disse snorlige, brede og fedjommelige Chausseer, hvis stive Trærader danne et Gitter for Djet og skjule Naturens Ynde. Vi kjøre stadig opad, men mærke det ikke, det gaar jo Bafke op og Bafke ned, saa til højre og

saa til venstre, nu gennem en hølgende Svedemark, nu forbi den duftende Kløver. Men en Mils Vej fra Stege ere vi komne et Par hundrede Fod til Bejrs, op paa Vestud Bafke, og uvilkaarlig give vi Kuffen et Ryk i Ermet og bede ham holde stille, thi det Billede, der her oprulles for os, er for skjønt at beskue selv i den jævne Trav. Djet søger først ned ad Baffen, og der dybt under os ligger den lille Landsby Borre, hvis høje Kirkeetaarn rækker sig alt, hvad det kan, men naaer dog ikke Halvvejen op til os. Og paa begge Sider af Byen, i Nord og Syd, strækker sig ud til Havet et Engdrag, hvor Hundreder af Røer græsser, og hvor den glimtende Bæk slynger sig som en Perlesnor mellem det bløde Grønne, mellem de smilende Blomster. Men paa den anden Side af Dalen hæver Landet sig paa en Strækning af en halv Mils Vej til 500 Fods Højde. Og op ad Skraningen snoer Bejen sig som et hvidt Baand mellem de grønne Marker fra By til By. Her

ligger en Herregaard, hist hæver Magleby Kirke sit Taarn højt mod Himlen, der længst til højre ligger Kongsbjerg mørk og alvorlig. Og allerøverst oppe slynger den grønne Bøgeskov sin Krans om det hele yndige Billed. Se saa mod Syd ud over det store blaa Hav, der langs med Strandbredden er blankt som et Spejl, som en skinnende Bort om det yppige Blomstertæppe. Og se mod Nord over Præstøbugt over til den smilende sjællandske Kyst, der ligger Faxe Kirke solbelyst som en Guldknap paa Bakkens Top, der seer Du Stevns Klint, — den danner Slutstenen. Men fra Sønderstranden naaer Havets bløde, melodiske Musik dit Ore, over dit Hoved lyder Lærkens jublende Toner, og det er slet ikke umuligt, at en mønskf Pige synger fra Marken et Vers af Mønskvisen:

„Hil dig! du lille, du blomstrende D!
 Yndige Perle i brusende Sø,
 Signet du være! thi sikkert jeg troer,
 Du er den skønneste Plet paa vor Jord!

Saadan omtrent ser her ud nu. Jeg kan ikke i en Fart fortælle det bedre, og er Du ikke nøjet med det, saa kom selv og se.

Men for nogle hundrede Aar siden var det helt anderledes. Det Engdrag, der nu omgiver Borre By, var den Gang en Fjord, hvor Skibene sejlede ud og ind, og Borre var en Kjøbstad, — den var „Hovedstaden“ paa Nøen, hvad den endnu spotvis benevnes. Der, hvor nu den første Nyborregaard ligger, laa den gamle befæstede Borg, der gav Byen sit Navn; i Havnen var der fuldt op af Nybiske og andre Hansesteders Skibe, og der, hvor nu Kvæget hviler i det høje Enggræs, satte den Gang Fiskeren sine Garn. Byen havde sin Magistrat, et prægtigt Raad- og Domhus, og et Brigitinerkloster laa paa den nuværende Skolebakke, kort sagt, Borre var en af Midalderens ikke ubetydelige Kjøbstæder.

Det var en Foraarsaften i Maret 1510. I et af Præstegaardens mest affides Værelser, hvis tarvelige Bohave bestod af en Seng, en Stol og et umalet Bord, og som kun svagt oplystes af en døsig Tranlampe, sad en ung Mand og stavede sig igjennem Latinen i Peder Colles Ordspog. Det var Hans Bosen, den værdige Sognepræsts, Hr. Andreas Røds, Søstersøn, en kraftig Yngling paa nogle og tyve Aar, der om ikke meget lang Tid kunde vente at blive viet til Præst, om han vedblivende vilde skikke sig saa vel og gaa frem i Lærdom, som han hidtil havde gjort. Hans Dragt bestod af et Par grove

Badmels Bentlæder og store plumpe Sto, et Slags Best og en Lammeskinds Pels, og han bar efter de Tidens Skik, da ingen Mand gif ubevæbnet, et Bælte om Livet, hvori der hang en Dolk. Han var en smuk Mand med en høj hvælvet Pande, med store blaa Øjne, der maasse røbede en større Grad af Fungsinde, end man vilde tiltro hans Alder, men Udtrykket i hans skønne Ansigt bar tillige Præg af en fast Vilje og en uroffelig Selvtillid.

„Bed Guds Moder!“ udbrod han og skød Bogen bort, „jeg fatter ikke et Ord mere, hvad skal Enden blive?“

Udtrykket i hans Ansigt var lede, som om han havde Møje med at forsvare og fastholde en tagen Beslutning.

„Det maa saa være,“ lød det endelig bestemt, mens han rejste sig op. „Bed alle Helgene! det var fra min tidligste Barndom min Sjæls højeste Ønske, altid at svinge Messer for Herrens Alter, men — jeg glemmer hende aldrig, hende jeg ej tør elske, om jeg nogensinde skal werde en værdig Herrens Tjener. Det maa saa være!“

Han knappede sin Pels til, tog sin Sne, slukkede Lampen og gik.

Ved Siden af Raadhuset laa Borgmesterens Gaard. Den var opført af Sten og tog sig ret anseelig ud, naar man saae hen til de fleste Borgeres Huse, der, med Undtagelse af nogle rige Kræmmeres, alle vare klinede Lerhytter med Straatage. Derhen søgte vor Ven Hans. Gjennem de halv gjennemsigtige Hornruder kunde han skimte Lys i Dagligstuen. Den var stor og rummelig, Gulvet belagt med Fliser, men det lange Egebord med tilhørende Bænk det eneste Møblement. Ved den nederste Bordende sad Borgmesterens Datter og spandt, ellers var der ingen i Stuen. Hun var efter de Tidens Skik prægtig klædt. Kjolen og Livstykket var af tykt Klæde, og den høje, stive Halskrave var blændende hvid. Den tyveaarige Pige med det smilende Ansigt maatte kaldes smuk. De fint formede bløde Træk, Kindernes friske Farve, og de blaa, klare og milde Dine talte godt for hende, og den Part af de fyldige lyse Lokker, der ikke skjultes af den perlestukne Hue, gjorde sit til at forhøje hendes Skjønhed.

„Guds Fred! Somsfru Inge!“ sagde Hans Bosen, da han traadte ind i Stuen. „Sige mig, hvor Eders Fader er at finde.“

„Ik!“ svarede hun, idet hun rejste sig, „før Midnat kan jeg ikke vente min Fader. Den naadige Hr. Anders Bilde lod ham i Dag hente til Stegeborg.“

Til Stegeborg?“

„Ja, Fader mente, at Hr. Anders atter nærrede Frygt for et Angreb af de Lybske. Guds Moder og alle Helgene fri os dog for sliq Sammer som den, vi ifjor maatte skue!“

Hans stod nogle Djeblikke tavs og betragtede den smukke Pige, hvis Ansigt ved Tanken om Krigens Rædsler havde antaget et sørgmodigt Udtryk. Derpaa greb han hendes Haand og sagde:

„Kjæreste Somsfru Inge! jeg har ikke kunnet dølge for Eder, at jeg længe har nærret en inderlig Kjærlighed til Eder. Dog har jeg, af Hensyn til, at min Slægt bestemte mig for den geistlige Stand, bekæmpet denne Følelse af al Magt, men jeg mærker, at sliq Raup er forgjæves. Det var da min Agt i Aften fuldelig at forsikre mig om Eders Gjenkjærlighed og derpaa bede Eders Fader bevare Eder til mig, indtil jeg kan hjemføre Eder som min Hustru. S Morgen den Dag opsøger jeg da den tapre Hr. Otto Rud og haaber under hans Ban-

ner at vinde Hæder og Ære, at jeg en Gang kan vorde Eder en værdig Husbond."

"Ingen Mands Hustru bliver jeg nogensinde," svarede Inge, idet hun omfavnede ham, "bliver jeg ikke Eders. Dog," vedblev hun skælvende og rev sig løs fra hans Favntag, "har I betænkt, hvor højlig I fortørner Gud, om I forlader den hellige Stand, hvortil dog Eders eget Hjerte har tilskyndet Eder ligesaa meget, som Eders Slægtninges Raad?"

"Jeg har betænkt alt," svarede han utaalmodig. "Tror I ikke, at Guds Moder fortørnedes langt mere, om jeg med vanhellig Læbe tilsvor hende evig Trost og dog ikke kunde undlade Nat og Dag at tænke paa Eder?"

Hun sank atter til hans Bryst, og han kysjede hendes Mund og hendes friske Kinder.

Nede ved Havnen laa det Bærtshus, der havde bedst Søgning. Der søgte gjerne Byens Borgere hen efter endt Dag-gjerning for at faa et Krus tykk Öl og for at høre nyt, thi her var stadig fuldt op af lybske Skipper og Pebersvende. Her var ogsaa Byens Børs, og mangen god Handel blev afsluttet i den store Gæstestue. Endelig diskuteredes her alle politiske og sociale Spørgsmaal, saa det var intet Under, at Bærten, den store firskaarne Søren Sare, var en velstaaende Mand.

Asteneren efter den saa kort omtalte Begivenhed, der, som det syntes, skulde blive et Vendepunkt i Hans Bosens Liv, var der mange Gæster i Bærtshuset. Dog bestod disse udelukkende af Byens Borgere; thi saalænge Krigen varede, var det kun sjælden, at en fremmed Skipper vovede sig ind til Borre.

Den Støj og Mumlen, som er ejendommelig for en Gæstestue, hvor en stor Mængde Mennesker sidde og smaapræte, forstummede pludselig, da en høj, skægget Karl i sort Badmels Dragt og med et stort Slagsværd ved Siden traadte ind i Stuen.

„Hvad nyt? Villum Fisser!“ lød paa een Gang fra alles Læber.

„Na, ikke stort,“ var Svaret, „man har endnu ikke Visshed om, hvad enten den Flaade, der i Formiddags passerede Nord om Klinten, er den tapre Hr. Otto Ruds, eller om det er de Lybske, der atter agte at gæste os. Men det sidste er vel troligst, og det lader i al Fald til, at vor Lensmand, Hr. Anders Bilde, er af samme Mening, thi han har i Dag ladet Besætningen herfra Borgen hente til Stegeborg, som han forsyner paa det bedste, hvorimod han mener, at vor gamle Røn herude ikke er værd at forsvare.“

„Da skal jeg love for, at den djærve Marss vil give dem noget at bide paa, som han gjorde ifjor,“ svarede en halvgammel Borger, „men ilde er vi farne, om Fjenden faaer i Sinde at se ind til os, før han besøger Stege.“

„Det har Du Ret i, Jakob Smed,“ tog en anden Ordet, „det er en evig Sammer med den Ufred. Mig tykkes ogsaa, at vor Konge er altfor krigslysten. Havde han holdt sin Næse fra Ditmarsken, var Svensken vel forbleven rolig, og sagtens havde vi da heller ikke oven i Kjøbet faaet de Lybske paa Halsen.“

„Det er ogsaa min Mening,“ sagde en tyf Kvæghandler, „vor Konge ødelægger os trods al sin Bennesalighed i Bund og Grund. Har man nogen Tid hørt Mage til slikt Forbud, som det han gav forleden Aar, kort før Krigen udbrød, at ingen maatte sælge saa meget som en Lammesjerding, end sige da levende Kreatur til de Lybske. Er det da saa underligt, at de nu tager Hævn, da de seer, at Kongen kunde have nok at gjøre med at holde Svensken i Aue?“

„Jeg mener dog,“ indvendte en gammel Krcemmer, „at det, der har gjort de Lybske fortrydelige, er snarere det, at Kong Hans gav Englænderne samme Handelsrettigheder her i Landet, som de hidtil har haft alene. Men det kalder jeg en god Lov. Snød det tyske Paf os ikke paa alle mulige Maader? Bort Korn og vore Fisk gav de for, hvad de vilde, og hvad vi skulde bruge af Klæde og andre udenlandske Sager, lod de os betale i dyre Domme. Og rendte saa ikke de forfulgte Hebersvende Landet rundt med deres Kram, saa der ikke var en halv Skilling for en ærlig Mand at tjene? Det er vi dog nu fri for.“

„Saadan har jeg ogsaa altid tænkt,“ faldt Smeden igjen ind og satte det tømte Krus fra sig. „Vor Konge er en brav dansk Mand, der nok har seet, at flaaede de Lybske os ikke i Krigen, saa flaaede, de os i Freden. Siger ikke det gamle Ord:

„Før Lybsken vorder de Danske god,
Før voxer Figen paa Sylberod.“

Forresten har jeg for min Part ikke saa meget mod Krigen, den giver dog altid lidt at bestille for en stakkels Baabensmed.“

„Ha, ha! I snakker for Jer egen Veste,“ tog nu Bærten Ordet, idet han atter fyldte det tomme Krus, „men jeg skulde dog mene, at i Fredstider kan enhver ærlig og redelig Mand ernære sig. Helt anderledes er det fat nu. Hvor mange Sjæster maa jeg ikke hver Dag savne, nu da Havnen er tom for Skibe, ikke at tale om, at jeg har stor Møje med at opdrive den Smule tyff Ol, jeg har behov for Byens egne Folks Skyld.“

„I glemmer da heller ikke Jer selv over Landets Nød, Sorgen Sare,“ tog Smeden til Gjennemæle, „og hvad det tyske Ol anbelanger, da er der onde Tunger, der fortælle, at I slet ingen Mangel har haft paa den Bære hidtildags, men at I benytter Jer af Omstændighederne til at tage mere for det, end det nogen Tid var værd. For Resten laver nu Knud Brygger en god Drik, som vi i disse trange Tider saaer at holde os til, om den end smager lidt af Porsen.“

Bærten stak begge Tømmelfingre ind i Bestens Ermegab, rettede sig og spyttede til Siden ved Tanken om Borsen, men han fik ikke Tid at svare; thi i samme Øjeblik stødtes Døren op, og Hans Bosen, fulgt af en Snes bevæbnede Karle, traadte ind med det Udbrud: „Søbjergshusene brænde, inden en halv Time er Fjenden her!“

Denne Efterretning vakte almindelig Forsærdelse. Man rejste sig op og saae paa hinanden, men ingen kunde faa sagt et Ord.

„Mig synes,“ begyndte Hans igjen, „at enhver nu bør jage Kvinder og Børn ad Stege til, andet bliver der næppe Tid at redde. Og da der er Rimelighed for, at Fjenden ikke kan naa helt herop til Byen med sine store Krigsskibe, vil han sagtens gaa i Land vestude, men derfra har han ingen anden Udgang her til Byen end over Bestud Broen, og det syntes mig da at være priseligt, om enhver, der har Mands Mod og

Hjerte vilde hjælpe til at besætte den. Muligt kunde vi gjøre det tykke Kram saa megen Modstand, at de lod vor By i Fred, da Luren jagtens egenlig gjælder Stegeborg. Denne Gjerning vilde geraade vor By til stor Ære, ikke at tale om, at Pligten jo byder os at forsvare os, saalænge vi evne."

"Haa, haa!" lød det fra en rød næset Bødker, han vilde maasse vise Fjenden Vintervejen med den Smørstikker, han gaaer og dingler med? Det var ham vist bedst tjenlig, min gode Hans Bosen, at gaa hjem og stave i sin Katekismus, thi at byde Fjenden Trods er der næppe noget fornuftigt Menneske, der tænker paa."

"Er I ræd, Kristen Bødker!" svarede Hans, "finder I vel en Lønde hjemme paa Sert Bærsted, der er stor nok til at skjule Jer i, men hvad Vaaben og Bærge angaar, da har jeg det Haab til Jakob Smed, at han overlader mig et Slagsværd for i Afsteu. Naar jeg saa faaer prøvet, hvad det duer til, kunne vi jo altid tinge om Betalingen."

"Bed alle Helgene! I skal faa det bedste, jeg ejer," raabte Smeden. "Kom, Folk! Kom enhver, der trænger til Vaaben!"

Ikke alene Byens Karle, men ogsaa en hel Del af dens ældre Borgere, havde samlet sig paa Broen for at spærre de Lybske Vejen. Det var imidlertid en let Sag for den mere end ti Gange overlegne Fjende at splitte den lille flet bevæbnede Flok, og den ullykkelige By var nu overladt til de Lybske Herrers Raade. Men den grusomme Oberst Stortenboll lod sine Krigsknægte røve efter Behag. Alt, hvad der havde Børges Værd, blev slæbt til Skibene, og Byen derpaa stukken i Brand. Den gamle værdige Præst, Andreas Rød, stod i sin gejstlige Dragt og med det hellige Kors i Kirkedøren. Han vilde værne om Guds Hus. Men en tyk Landseknecht stødte ham sit Sværd i Brystet, hvorpaa de hellige Kar bleve bortslæbte og Kirken overgivet til Luernes Vold.

Den næste Morgen var den hele By kun en eneste stor rygende Brandtomt, og mange af dens Borgere dræbte eller lemlæstede. Oberst Stortenboll drog nu imod Stegeborg, hvor Rigens Marssk, den tapre Anders Bilde, ledede Forsvaret, og hvor alle Hænder arbejdede for at byde Fjenden Modstand. Kvinderne togte Vand og smeltede Bly og Beg, samt bare Stene sammen, hvormed Besætningen og Byens Borgere beværtede de stormende Fjender. Men dette forekom de Lybske for hedt, og de maatte trække sig tilbage. Nu vovede Anders Bilde med Stegeborgs Besætning et Udfald, og Stortenboll

tog skyndsomst Flugten, indtil han naaede de saakaldte Mandehøje ved Borre. Der forefandt han en god Forsvarsstilling, men Anders Bilbe, der fik Forstærkning af Omegnens Bønder, angreb ham og nedjablede alle hans tyske Lejesvende.

Saaledes blev Møen denne Gang friet fra Fjendevold, og kort efter sluttede Kong Hans Fred med Lybækkerne, der maatte betale en paa de Lider meget stor Sum i Krigsomkostninger. Kjøbstaden Borre havde imidlertid faaet et Kneef, den

aldrig forvandt, og efter faa Mars Forløb nævnes den ikke mere som Kjøbstad. Men i Fredsvilkaarene havde Anders Bilde faaet Kong Hans til at indsaette den Bestemmelse, at Lybejkerne skulde gjenopbygge Borre Kirke i dens oprindelige Stil og Størrelse, hvilket ogsaa skete Mar 1514. Den Dag i Dag staaer da denne anseelige Kirke som et stolt Sejrsminde og taler til Slægt efter Slægt om Fædrenes Daad.

Vi ville kun ganske kort meddele den modige Hans Bosens senere Skæbne. Han drog efter Kampen ved Borre Mandehøje til Stege, hvorhen han vidste, at Somfru Inge var flygtet tilige med Byens andre Kvinder. Men al hans Søgen var forgæves; saavel hun som hendes gamle Fader vare sporløst forsvundne. Da Freden imidlertid blev sluttet, og Hans Bosen derved var berøvet Lejligheden til paa Kampens Vej at vinde Gæder og Ære, lod han sig vie til Præst og blev allerede Maret efter Provst i Stege. Men da Kong Kristian den anden kort efter sin Tronbestigelse gjæstede Stege, hørte han Hans Bosen prædike og fandt saadan Behag i den unge Herrens Tjener, at han tog ham med sig som sin Hofpræst. Og det var først ved Hove, at han atter saa sin Ungdoms Elskede og hørte hende fortælle, hvorledes hun, da hun hin omtalte Rædselsnat kom til Stege, henvendte sig til og blev hjærtelig modtaget af Marstens Hustru, den ædle Fru Kirstine. Med hende drog hun strax til Marstens Gaard Søholm i Stevns, og her modtog hun gjennem ham Efterretning om sin Faders Død. Da havde Fru Kirstine budt hende Hjem og en Datters Plads i sit Hus, og Somfru Inge var glad ved sine Kaar.

Hans Bosen, eller som han siden altid kaldtes: Hans Møenbo, var efter Historiens Vidnesbyrd een af de trofaste Mænd, der ikke svog den ullykkelige Kristian den anden, men fulgte ham frivillig i Landsflygtighed. Efter 6 Mars Ophold i Nederlandene og Tyskland vendte han dog, da han saa, at der uden for Danmark intet kunde udrettes for Kongens Sag, tilbage til sit Fædreland og blev Præst i Viborg. Og da Hans Tavsen fra sit Fængsel der i Byen prædikede den lutherske Lære, var Hans Møenbo, som i sin Landsflygtighed havde lært Luther at kjende, een af de første, der sluttede sig til den nye Læres Forkynder. Men efter Reformationen hjemførte Hans Møenbo som sin retmæssige Hustru sin Ungdoms Elskede, den ædle

Somfru Inge, der var blevet sit Løste tro: aldrig at blive nogen Mands Hustru, naar hun ikke kunde blive Hans Møenboes.

Mogens Gjuge.

Anekdoter.

En gammel rig Dame havde den Sædvane, aarlig at foranstalte en Fest, til hvilken hun indbød alle hendes Slægtninge, af hvilke mange troede at blive betænkte i hendes Testament ved hendes Død. Ved en saadan Fest udbrød den gamle Dame, hentydende til hendes talrige Efterkommere: „Hvilket herligt, ophøjet Syn, at se saa mange blomstrende Grene omkring sig, der alle ere udsprungne fra samme Stamme.“ „Åh!“ sukede en af de tilstedeværende Gæster til sin Nabo, „Grene vilde vistnok blomstre endnu mere, dersom Stammen hvilede i Jorden.“

— En Menig af Borgervæbningen kom sædvanlig for sent til Paraden. Kommandersergenten klagede derover. „Nu, nu,“ sagde den godmodige Borger, „En maa jo dog være den sidste.“

Lidt Mosaik fra Stranden.

(Af Camillo Bruun.)

ppe i Bendsysfel,
paa Vestkysten,
der hvor Landet
indsnævres og skyder ud
i Skagerak som et krumt
og spidst Horn, danner
Naturen en fremstaaende
Bynt eller Odde med det
geografiske Navn Hirtshals
og det stedlige:
Lilleheden. Derhen vil
jeg føre Læseren.

Bort Udgangspunkt er
Sjælland, og Vejen
gaaer omtrent lige i Nord
i en Strækning af c. 2½
Mil, naar alle dens Bugter
og Slyngninger medregnes.

Efter en halv Times
Kørsel komme vi til
Snævre, hvis Navn
man uleder af Byens
Beliggenhed i en høj af

Bakkesider dannet Snævring; men kloge Folk, som altid vide bedst Bessed, og som sige, at „de Snævre Kaal“ tidligere ingen god Lov havde paa sig for Udruelighed og sædeligt Levnet, paaftaa, at Navnet kommer af, at Satan engang fandt Dphol- det her for snævret — formodentlig fordi Alle vare med ham — hvorfor han flyttede til Nabo sognet Bjergby. Hvorledes det nu end forholder sig med en Fortolkning, hvis Rigtighed de gode Bjergbyboere selv paa det Bestemteste modsige, er det dog et Faktum, man endnu den Dag idag kan overbevise sig om, at paa den søndre Kampestens Kirkemur findes raat udhugget, i ophøjet Arbejde, et kolossalt Hoved af et uhyggeligt Bæsen med Horn i Panden. Tre Alen under Hovedet er paa samme Maade udhugget et Mærke, som siges at antyde Individets Højde fra Tæsen til Bæltstedet, saa at det i hvert Fald maa være Billedet af „en Fandens Karl“. Ogsaa over Kirke- døren er indmuret en Kampesten med en Figur, der ligner en Troll eller Drage.

Vi lade imidlertid Bjergby Kirke blive liggende paa vor højre Side og passere gennem Snævre videre afsted, op og ned ad veylende Bakke- og Dalstrøg. Synskredsen begynder at udvide sig, dybe Kløfter, indfattede af høje Bakker, sno og bølge sig i større og større Udstrækning og Omrids. Korn og frodigt Græs groer afvexlende rundt om, og højere og højere gaar det. Vi naa en Bondegaard, hvis anseelige af Kampesten opførte Ladbygning tyder paa Jordens Belsignelse og Ejerens Velstand. Gaardens Navn er Gammeljord. Her er Bejen paa sine Steder farlig nok, ikke fordi den ligefrem er slet, men der er Afgrunde tæt ved, snart paa den ene, snart paa den anden Side. Helt ligger Glomsdals Bakker, og her, neden under os, er: Maaji Egholms Trut.

Hvem var Maaji Egholm?

Et stakkels vansørt Fruentimmer, som selv troede, at hun stod i Pakt med Djævelen — maaske var denne Potentat endnu dengang bosiddende i Sognet. Man fortæller, at hun manede Fanden frem i en Kats Belsignelse ved tre Gange at gaa baglænds om Bjergby Kirke og hver Gang blæse ind gennem Nøglehullet. Da hun i Snævre engang gif en Gaardmands- kone tilhaande ved Bagningen, formanede denne hende til at holde inde med sit Trolldomsværk, og da Maren Egholm i det Samme klyngede sig op i Dvnen for at tage det sidste Brød ud, skubbede Konen hende derind og satte Skodden for i den menneskefjærlige Hensigt at give Synderinden en Forsmag paa

Helvede. Forsmagen var saa god, at Staffelen kom halv stegt og næsten kvalt ud igjen, men hjalp dog ikke bedre, end at hun kort Tid efter — det hedder: „ifølge Lov og Dom“ — blev puttet i en Pigtønde, forspændt med Stude, som jages vildt afsted. Studene løb gennem Snævre og standsede i det saakaldte Gammeljords Markled; men da man der saae efter og fandt, at Maren endnu ikke var død, blev Forspændet drevet videre paa Fart, hvorefter det stod stille under Glomsdals Bakker. Heren havde nu faaet nok, hun blev begravet paa Stedet og dette har siden beholdt Navnet: „Maaji Eg-holms Trut.“ Folk, som ere fødte i Snævre, tør ikke ved Aftenstid gaa gennem Gammeljords Markled.

Det gaaer fremdeles opad; man skulde tro sig henflyttet til et rigtigt Bjergland. Bagude, tilvenstre knejser Taarnbybjerg, der mod Syd staaer Forpost til denne Stump vendelsk Sveits. Tæt ved Siden af os hæver sig Borrehøj, som paa sin Tinde har bevaret det gamle Tingsted: store Kampesten i tæt Kreds og en Kæmpesten i Kredens Midte. Her holdt efter Sagnet Vendelboerne Ting, før de samlede sig paa den i Nærheden liggende Krage Strand til Oprør mod Knud Svendsøn — „den Hellige.“ Gaa vi derop, finde vi Udsigten henrivende: vi se Havet helt ud over Tornby Klitter. — I Tornby ligger „Kong Ternskjold begravet med 7 Tønder Guld“; det har ikke manglet paa Guldgravere; men disse fandt kun Gjenstande af Bronze samt en stor Masse Pennefjer; desuden fandtes midt i en Kampesten, som blev sprængt: en levende Ludsje. Maaske har en ondskabsfuld Her forvandlet Skatten til dette stygge Dyr og ment, at den var vel forvaret til evige Tider; maaske var det selve Heren, som en mægtigere Trolddom havde fængslet her. Ordet, som skulde løse, kjendte Ingen og Ingen forsøgte paa at finde det; tankeløst gif man hen og „vippede“ Ludsjen; Skatten fløj i Luften og er for evig Tid tabt. — Jeg kjender fra Tornbybjerg et andet Sagn, som ogsaa taler om en Kongeskat; men denne vil komme igjen, naar Tiden kræver det. Dette Sagn vil jeg gjemme tilsidst, til vi paa Hjemvejen føre om ad Tornby og se Bjerget nede fra Sletten. — Svad Kong Ternskjolds Penge angaaer, da grov engang den Bonde, som ejer Jorden, efter dem; men han fandt Intet; derimod fandt han ved sin Hjemkomst den røde Hoppe død i Stalden, og deraf erfarede han og Andre, hvor farligt det er, at give sig af med Skattegravning i Tornbybjerg.

Vi fortsætte Rejsen og naa op paa en Bakkerug, som kal-

des Knaren*), der ligger saa højt og frit, at man i hele Syl-land skal søge længe efter et mere storartet Skue end det, der møder Øjet her. (Da Præsten Hr. Mads jordsæstedes paa Horne Kirkegaard, sang Degnen af Kjørelse saa højt, at Bønderne kunde „følge med“ paa Knaren, skjøndt den ligger en god Fjerdingvej derfra). I Vest er Nordsøen („Vestervovov“) oprullet i sin fulde Majestæt; ad en temmelig brat Skraaning skyder Bjerget ved vor venstre Side ned imod den dybtliggende Slette, der strækker sig i en hel Miles Længde med tiltagende Bredde umiddelbart til Havet, hvis Forgrund her ikke skjules af Klitter. Der horte, hvor Bølgen bryder, knejser Sirtshals Fyr som en mægtig Regle i vejret; foran mod Nord og Nordøst opdager man over det maleriske, af dybe Zifzak-Dale gjennembrudte Højland, samme udstrakte Nordhav og kan med Øjet følge den svage Kontur af det lange Krumhorn, der skyder ud mod Nordøst og ender ved Skagen, hvis Fyr er synligt her i Nattens Time. Foran tilhøjre viser sig langt borte det fordums Herresæde Aaldalgaard, hvor „Karl Pølses Flæsk“, som har været omtalt i en tidligere Udgang af denne Almanak, endnu opbevares, og fjernere: Odden, Elkjær og Stensbæk, de tre nordligste Herregaarde i Bendsysfel, hvis Historier begynde i Hedenold og fortsættes i Nutiden; men de gamle Blade ere tildels udrevne og deres mørke Indhold gaaet tabt.

Den vældige Kampesten eller rettere det Klippestykke, som rager frem paa Højen hist og et Djeblik seer ud som var det et Kirkeetaarn, der stak Hovedet frem, har maasse paa Grund af dette Bedrag faaet Navnet: „Slubbert-Kirke“. Hvorledes er denne uhyre Blok kommen til at ligge her paa Højens Top? Sagnet siger: Slubbert-Kirke ved Højrup, M-Stenen ved Lilleheden og Klodske-Stenen ved Thomas Klodskes Gaard, helt inde i Landet, i Mygdal Sogn, ere i en rød Silkesnor blevne fastede fra Norge til Danmark af „en Tomfru“, o: formodentlig: Tøttekvinde.

Vi svinge gennem Horne By, befinde os snart paa den ujævne, knudrede Hedeslette og naa efter en god halv Times nøjsomme Kjørsel til Gaarden „Lilleheden“, umiddelbart ved Havet, paa Næssets Bynt. To store Dampere fare tæt forbi hinanden, saa nær ved os, at vi kunne skjælne Folk ombord; Røgen fra andre Dampskibe sees i det Fjerne; Hundrede

*) o: Knagen, hvilket tyder paa, at her i Fortiden har været en optisk Telegraf: et Stativ med bevægelige „Knager“.

af Sejlere ere spredte over Havfladen, saa langt Djet naaer; men vi have her ogsaa Udsigt til den store Vandvej, der maaske er en af de stærkest befærdede i Verden, idet det er godtgjort, at flere end 30,000 Skibe aarlig passere den. — Paa dette Sted er det, at man i mange Aar har pønset paa Anlæget af en Havn, et Tilflugtssted mod Vind og Bove for de Søfarende. Denne Plan vil man endelig snart se udført; men i det Smaa; thi det er kun en Baadhavn, man ved Sammenfud af egne Midler, vil kunne skaffe tilveje. O, Kong Tjernskjold! havde Bendelboerne heroppe blot Halvdelen af den ene af dine syv Tønder Guld, saa skulde en stor Verdenshavn ikke lade vente længe paa sig. Nu maa man krybe frem, men vil nok tilsidst naa Maalet; thi Skaberens Haand har lagt Alt rede til Havnen: Grunden bestaaer af fast Blaaler, er ikke bomst af de dødbringende tre Rævler, som ellers omfno den jyske Kyst, og allerede i en Afstand af 400 Alen fra Land er der en Dybde af 20—24 Fod, som bestandig tiltager udester mod det „bundløse“ Hav; en uhyre Mængde af store Kampesten, der ere hidspømmede i den saakaldte „Isperiode“, før Menneskets Fremkomst, ligger spredt langs Kysten og i Havstokken. Til at rydde, sprænge og stable behøves ikke „den norske Tomsfru med den røde Silkesnor“; Arbejdet kræver kun simpel Menneskekraft, det vil komme til at gaa lempeligt, men dog fuldendes!

Saa snart vi ere sprungne af Bognen, ile vi ned til Havet; de pløjede Marker strække sig lige til Kanten; ingen Sandflitter har paa dette Sted rejst Bæg; intet Flyvesand blænder Djet, en forfriskende Luftning gjør det saa let at drage Aande her, og Søen, der ruller jagte ind og ud mellem de store Stene, synger en Sang, der i Forhold til Bækkens Rislen ad Ekrenten lyder som et Ræmpedrapa mod Troubadourens Elfkorskvad, som den dybe og alvorfulde Mandsrøst mod den høje og vævre Kvindetunge. Jeg kunde tilbringe Timer med at lytte; først naar Alvorrøsten blev til Bredeshyl, vilde jeg fly.

Lilleheden er et yndet Valfartsted for Hjørringboerne; man hopper omkring paa de store „Vandreblokke“, leder efter Rav, spiser, drikker, lytter og seer; Tiden gaaer fortræffelig og man forlader dette ejendommelige Sted i det bedste Lune.

Og Befolkningen —? Jeg vil — dens Dødsforagt, naar det gjælder Menneskelivs Frelse, uførtalt — karakterisere den i en lille Anekdote: Engang blev her i Nærheden en Fisker overrasket ved at se en stor Sælhund ligge sovende tæt ved sig paa en Sten. Han vilde affære den fra Havet og om muligt

fange den, levende eller død. Af Baaben havde han kun en lille Lommekniv, og med den gik han løs paa Dyret, som imidlertid bed fra sig og fik saa estertryffeligt fat i Fiskerens Trøje, at han maatte give den til Pris og flygte. Sølen gik tilspes med Trøjen, og Manden kom hjem i Skjortecærmer; men Konen vilde ikke tro Historien, derimod paastod hun og paastaaer endnu, at han havde solgt den for at faa Brændevin; jeg hælder til samme Mening: der har altid været Sepper og Miller til.

Nu staa vi nedenfor det fegledannede, prægtige Fyrtaarn, der knejser fra en Blaalersbanke, 82 Fod over Vandspejlet; selv er det 86 Fod højt, med et Tværmaal i Jordlinien af 27 Fod. Det er et Blinkfyrt, ligesom det sydligere Hansholmsfyrt, men uagtet dets Lysning betydelig adskiller sig fra Sidstnævntes og endnu mere fra Skagens, der er „fast“, kan ulykkelige Forverlinger, som have Skibbrud og Død tilfølgge, dog finde Sted. Alle tre Fyr ere synlige for hverandre.

Bakken, hvorfra Girtshals Fyrt hæver sig, hed oprindelig Stenbjerg, og her færdedes i forrige Tider „den flemme Peter“. Peter var en menneskelig Rovfugl, der var hidfløjen langvejsfra og havde bygget Rede paa Stenbjergs Top, ude paa den farlige Odde, hvor Havet hyppigt kastede en og anden fed Levning iland fra sit graadige Maaltid. Hans Orneblif sagde ham, naar Tiden var kommen til at slaa ned; Byttet bragte han i Sikkerhed i den dybe Kjælder, han havde udhulet under sit Hus.

Men Fiskerne, som boede lidt oppe i Landet og Alle mere eller mindre havde samme Rovinstinkt, saa længe skævt til den fremmede Fugl, som ved at „bjerge“ for egen Regning tilsidst drev Tingen for vidt. De samlede sig imod ham og — sloge ham ihjel. Men „den flemme Peter“ var ikke død endda; thi fra den Tid begyndte han i en gyselig Grad at spøge, ja man vil endog vide, at han blev Anfører for en hel Bande af forulykkede Skibsførere, saa at de stakkels Fiskere hverken havde Fred i deres Huse eller paa Havet; han drillede, pinte og plagede Folk med sin ustyrlige Flok, der „bøgede“ hver i sit Maal — her Hollandsk.

Præsten fra Horne, formeldte Hr. Mads, maatte omsider raade Bod paa denne Tilstand; han steg op paa Bjerget, tvang med onde eller gode Ord Spøgelseansføreren til sig og manede ham ned i Jordens dybt under den Kjælder, hvor han tidligere gjemte sine Koster. Der laa han da forvaret, Gud veed i hvor mange Aar, indtil man ved at udgrave Grunden til Fyrtaarnet

— atter befriede ham. Da Fyrassistenten, kort efter at Fyret var taget i Brug, hængte sig oppe i Taarnet, saa at Lampen var lige ved at gaa ud, var det naturligtvis „den slemme Peter“, der var paafærde, han vilde begynde det gamle Hærværk og vilblede Søfarende; men det lader dog til, at han ikke har gjenfundet sine fordums Kammerater, men maa spøge alene.

Nu ere vi paa Hjemvejen komne til Tornby Kirke; der foregaar netop paa Kirkegaarden en Højtidelighed, som vi ville tage med. Det er Jordfæstelsen af et inddrevet Lig, „en Dønning“, som Kystboerne sige. Endel Fiskere med Dannebrog paa halv Stang ledsage den Forulykkede, som endelig skal finde Gravens Hvile og Fred. Hjemme — maaste i et fjernt Land — venter Hustru, Børn, Slægt og Venner paa hans Komme; men han har faaet lovligt Forsald; man vil vente forgjæves og aldrig erfare, hvor han er havnet. Præsten

holder en smuk Tale, og alle Tilhørerne ere grebne; thi hvad idag vederfares den fremmede Sømand, kan en anden Gang og paa andet Sted ske med hver enkelt af dem. Liget scenkes under de sædvanlige Formaliteter, en Salme synges, og Højtideligheden er tilende.

Det er ikke altid umolesterede Lig, der paa denne Maade scenkes i Jorden, stundom sker det med Lig uden Hoved, uden Arme og Ben. Med de afrevne Lemmer alene gaar man simplere tilværks: de puttes i Jorden uden Tale og Salmesang. Staten betaler Ligstøjet og Kisten; Talen og Gravøllet leveres gratis og for egen Regning; thi sjældent har den Døde Midler til at betale med: sædvanlig kommer Liget med vendte Lommer, som om det strax vilde godtgjøre sin Insolvens; til andre Tider ere Lommerne afklippede med en Sax; men der er naturligvis Ingen, som har gjort det; de ere sagtens afbidte af Scelen, som gif tilføjes med Fiskerens Trøje.

Fra de høje Bakker imod Syd vinker os Hjørring Mølle med sine lange Arme; bag os imod Nord knejser allerede Tornbybjerg, som vi sige Farvel, før det helt skjules af Vindstrup Bakker.

Sagnet om Kong Ternskjold kjender man; men jeg gjemmer, som sagt, et andet Sagn tilsidst; det lyder paa engang sørgeligt og fortrøstningsfuldt:

„I Tornbybjerg slumrer Kong Skjold; men han vil rejse sig og komme igjen, naar der i Danmark ikke er flere Mænd tilbage, end at de kunne gribe om et Tøndebaand.“

Anekdoter.

En Herre, der vilde leje en Bolig, sagde til Ejerinden: „Seg forsikrer Dem, Madame, jeg har aldrig forladt en Bolig, uden at min Værtinde udgød Taarer.“ „Det var da vel ikke, fordi De glemte at betale Lejen,“ indvendte den ikke meget artige Madame.

— I gamle Dage gjaldt den berømte Forskrift: „Kjend Dig selv!“ I vore Dage er derimod den Regel traadt i Stedet: „Kjend din Nabo og Alt, hvad der staaer i Forbindelse med ham.“

Hos J. L. Wisbech, samt i de fleste Boglader faaes følgende Bøger, hvilke ogsaa kunne vælges som Præmier til Almanakken à 20, 24 og 32 ß.:

- Rideknægten. Livsbilleder fra det nordlige Sjælland af Beatus Dodt. Anden Udgave, med 48 Illustrationer. Priis 2 Rd.
- Udvalgte Fortællinger af Beatus Dodt. 1. og 2. Bind. 2 Rd.
- Armand. F. A. Strubberg. Det gamle spanske Dokument. 1 Rd.
- Birch, Sophus. Kjærlighedshistorier, 1. og 2. Samling. Før 10 Mk. nu 5 Mk., enkelte Bind 2 Mk. 8 St.
- Kongens Skat, Fortælling med 9 Træsnit. 2 Mk. 8 ß.
- Pennetegninger fra Krigen 1864. 2 Mk.
- Johan Gyldenstjerne eller Kjærlighed og Politik. Romantiske Skildringer fra Frederik 1. Tid. 1. og 2. Deel. 1 Rd.
- Bernhard. Fortælling af E. Volkmann. 6 Ark. Før 28 ß. nu 22 ß.
- Fatteren i Konfistoriet. Fortælling af W. G. v. Horn. Af det Endste ved H. Chr. Geill. 4½ Ark. Før 28 ß. nu 22 ß.
- Underholdende Læsning for Vinteraftener. Redigeret af H. Chr. Geill. 1., 2. og 3. Bind à 24 Ark 8vo. Indhold: Noveller, Fortællinger, Anekdoter, Blandinger oc. Før 1 Rd. pr. Bind, nu 1. og 2. Bind à 3 Mk., 3. Bind 4 Mk., alle Bind tilsammen 9 Mk.
- Samling af Noveller og Fortællinger. Oversatte af H. Chr. Geill. 1 og 2. Bind. Før 8 Mk., nu 5 Mk. for begge Bind.
- Kogebog for By- og Landhuusholdninger af Marie Rasmussen. Andet betydelige forøgede Dplag, indeholdende circa 400 Anviisninger til at koge, stege, bage, indsylte, heulægge, indsalte, Tilberedning af forskellige Drikkevarer, Slagtning, Meierivæsen m. m. Priis 4 Mk. 8 ß.
- Kogebog for mindre Husholdninger med 248 Anviisninger. Priis 2 Mk. 4 ß.
- Fortællinger af Wisbechs illustrerede Almanak for 1869, 70, 71, 72 og 73 à 3 Mk.
- Ditto, enkelte Hefter under Titel Spøg og Alvor, 1., 2., 3. Samling à 1 Mk.
- Kammerherre Guul. Illustreret Sule- og Nytaarsgave. Af F. C. L. Trøjel. Før 56 ß., nu 36 ß.
- Tre Noveller. (Bildtyven, Idealet, Badeopvarteren i Ostende. Af det Endste ved H. Chr. Geill. Før 2 Mk. 8 ß., nu 2 Mk.
- Veiledning til Træers Opelstning, Plantning og Pasning m. m. af C. T. Nygaard, examineret Gartner. Priis 2 Mk.
- Veiledning ved Dykning af Rodfrugter i Marken, samt Dykningen af Humle, Kommen, Peberrod, Tobak, Sennop og Dodder, af Nygaard. Priis 16 ß.
- Guldtørst eller kvindelige Rænker, Roman af Emilie Gaborian 1. til 3. Bind. 2 Rd. 24 ß.
- To Kvinder eller Banen og Erindring. Roman af Adolphe Belot. 4 Mk.
- E. Binnsouw, Fortællinger og Digte i jydsk Mundart af St. St. Blicher. 24 ß.
- Anvisning til den rette Fremgangsmaade ved Tilberedningen af Ost og Smør af P. C. Jensen. 1 Rd. 3 Mk.
- Eventyr og Fortællinger af Mer. A. Gotth. 48 ß.
- En Tour til Høiskolen. Skitse af L. Budde. 24. ß.

- Bed Østersøen, et Forsøg af Mogens Gynges.** 24 f.
- Conversations-Haandlexikon.** En veiledende Haandbog for Enhver. Indeholdende Oplysning og Forklaring om de vigtigste Gjenstande, Navne og Begreber, som forekomme i Samtale eller under Læsning af Bøger, Blade og Tidsskrifter i alphabetisk Orden, fra den ældste til den nyeste Tid. Udgivet af Cand. theol. P. Larsen. 1—6 Bind. 7 Bd. 3 Mk.
- Søgaard.** Verdenshistorie for Folket. Oldtidens, Middelalderens og Nyere Historie 3 Bind, Postformat, Priis 6 Rd. 2 Mk.
- Bibliotek for Ungdommen.** Udgivet af S. Davidsen. 1872 og 73. 8 Bind à 1 Rd. 8 f. naar alle 8 Bind tages paa engang 5 Rd.
- Til Underholdning for Ungdommen, af D. Fabricius,** 1—2 Bind, hver paa 27 Ark. Før 2 Rd., nu 1 Rd.
- Konnen i Nsmild.** En Fortælling af N. N. Torslev. 24 f.
- Anvisning til at drive Hønsavl paa den fordeelagtigste Maade.** Herunder indbefattet Væder, Gjøds og Kalkuner, samt at opbevare Eggene og Blodets Anvendelse m. m. Af Conradine Hasberg. Før 28 f., nu 20 f.
- Fortællinger og Skildringer af Høther Tolderlund (Dr. H.) ny Samling 1.** (Patent. En Kop Kaffe. Kugleposten. Himmelbjerg og Bøvbjerg.) Før 1 Rd., nu 3 Mk.
- Udvalgte Fortællinger af engelske og franske Forfattere (Miss Mulloch, Charles Dickens, Jules Janin m. fl.)** 1870 og 71. 1 til 3 Bind. 1 Rd. 3 Mk.
- Taarnet ved Dardanellerne.** Original romantisk Fortælling. 3 Bind. Andet Oplag. Før 2 Rd., nu 1 Rd.
- Rusina Stella.** Roman efter det Engelske. 3 B. Før 15 Mk., nu 1 Rd.
- Den forlorne Søn, af Dutton Cook.** Priis 2 Mk. 6 f.
- Perlebaandet eller Familien Rebeaumont.** Roman i to Dele efter Miss Young. Priis 4 Mk.
- Manden som leer.** Roman af Victor Hugo. 3 Dele. Priis 1 Rd.
- Bernhard, Carl.** Nye Noveller. Før 2 Rd., nu 4 Mk. 8 f.
- For og Smod. Før 2 Rd., nu 3 Mk.
- Fortællinger af de europæiske Folkelags Historie fra Carl den Store til vor Tid, ved Riise.** 1. og 2. Del. Før 2 Rd. 3 Mk., nu 4 Mk. 8 f.
- Underholdende Læsning for Gamle og Unge.** Før 3 Mk., nu 1 Mk. 8 f.
- Tryllestavens,** af Professor Hermanns, med 70 Afbildninger. Priis 1 Rd.
- Frimureriets Oprindelse, Udvikling, Former og Betydning.** Priis 3 Mk.
- Sammenlignende Skildringer af Land og Folk for Menigmand, af Sælmer.** Priis 20 f.
- Eddasangen forklaret som Bidrag til Verdensaandens Historie, af B. B. Hjorth.** Priis 4 Mk.
- Gustav den Tredie og hans Tid.** Af E. W. Bergmann. 2 Dele. Før 3 Rd., nu 1 Rd.
- Sangbog for selskabelige Kredse.** Udgivet af S. Davidsen. Indeholdende 355 Sange. Priis 1 Rd.
- Otte Fortællinger.** Udgiven af Waldemar. Priis 3 Mk.
- Haandbog.** Tydsk og dansk Handelscorrespondance med et Tillæg indeholdende Breve i begge Sprog om forskjellige andre Materier af Fred. Thorsøe. Før 10 Mk. nu 5 Mk.
- Danske Digtere.** Haandbog i Litteraturen for Folket med Forfatterens

- Levnetsbeskrivelse og udvalgte Digte. Af N. Berg. Før 7 Mt. 8 f.,
nu 3 Mt. 12 f.
- En Politimands Erindringer, af Gundersen. 1 Bd.
- Germaine. Af Edm. About. 277 S. 24 f.
- Dr. Northen Luthers kristelige Betragtninger til hver Dag i Aaret.
Udvalgte Steder af hans samlede Skrifter. Oversat af H. P. Møller.
Andet Oplag 1 Bd. 24 f.
- Luther og Melancthon. Kirkehistorisk Livsbillede af Dr. A. Moldenhofen.
4 Mt. 8 f.
- Daglig Ovelse i Gudsfrøgt, af Dr. Johan Gehart. 40 f.
- Johan Taulers Betragtninger over Vor Frelser Jesu Christi Liv og
Lidelse. 9 Mt.
- Prædikener over de hellige 10 Bud af E. S. Kasparis 4 Mt.
- Thomas a Kempis fire Bøger om Christi Efterfølgelse. Med opbyggelige
Betragtninger af Luther, Sriver, Henrik Müller, Johannes Gösner,
Kudelbach, Hofacker, og flere andre af den evangelisk-lutheriske Kirkes
mest bekendte Geistlige. 3 Mt. 10 f.
- Kristelige Bonner samlede af Dr. J. S. Pauli. 2 Mt.
- David's Psalmer, efter Kong Christian den Tredies Bibeloversættelse, ved
Stiftsprovst C. Nothe. 24 f.
- Den Troendes daglige Paaminder, kristelige Morgenbetragtninger og
Aftenbetragtninger af James Smith. 2 Bd.
- Menneskets Hjertets Speil, fremstillede i ti Figurer over den indvortes
Tilstand og Bestaffenhed, enten det er et Guds Tempel eller et Satans
Bærsted. 24 f.
- Søndagstanker, Haandbog for Præster og Kirkegængere, af Christiani,
Præst. Priis 9 Mt.
- Sev nye Prædikener af E. S. Spurgeon. Priis 3 Mt.
- Passionsbetragtninger, eller hvad lægger den stille Uge os paa Hjerte?
Af W. Adams. Priis 2 Mt.
- Prædikener af Dr. Th. Arnold. Priis 36 f.
- De Bedendes aandelige Kjæde af 41 Led, eller Christendommens Artikler,
samlede til Guds hellige Navn til Ære af Hans Jacob Hvalfsøe.
Priis 4 Mt. 8 f.
- Christi Kors. Af en Forening af kristelige Mænd, med 10 Lithographier.
Priis 24 f.
- Dr. Northen Luthers Forklaring over den 51de Davids Psalme, fordau-
stet 1752 af D. Schlichtkrull. 256 Sider, heftet 80 f.
- Kirkehistorisk Forelæsning. 208 Sider, heftet 64 f.
- Dr. Northen Luthers Forklaring over den anden Artikel over den kriste-
lige Tro. Aar 1533. 76 Sider, heftet 28 f.
- En kort Forklaring over vore Kirkestikke og gode gamle Ceremonier, af
N. Heldvad. 88 Sider, heftet 24 f.
- Opfordring til den Uombendte af Richard Baxter. 48 f.
- En liden aandelig Spørgsmaalbog sammendragen af den hellige Skrift
ved Michael Sage. 76 f.
- Christian Sriver's Statliste. Opbyggelige Betragtninger til hver Dag i
Aaret. 80 f.
- Dansk Brev- og Formularbog efter Werfel, indeholdende Anviisninger til
Brevskrivning i 187 Exempler, samt Formularer til de almindeligste
Documenter. 3die Oplag. 3 Mt.

Sundheds-Haandbog, eller Sygdoms- og Helbredelseslære for Enhver med 1000 Anviisninger. Udarbejdet efter de bedste populair-medicinske Skrifter. Gjennemseet og forsynet med et Forord af Wm. Meymann. Indbunden 2 Rd. 24 f.

Huuslægen. Raadgiver og Hjælpebog for Hvermand til at kjende og, indtil Lægens Ankomst, behandle de almindeligst forekommende Sygdomme, af Wm. Meymann. 72 f.

Helbred og Velstand, hvorledes de opnaaes, bevares og nydes.

Huusraad imod Menneskets Sygdomme, samt Professor Hufelands Huus- og Reiseapothek. Priis 1 Mk.

Advarsel fra en Ven af Ungdommen. (Om hemmelige Synder). Priis 36 f.

Fat Mod! En Lægebog. Om hemmelige Synder. Priis 1 Rd.

Den gamle berømte Læge Henrik Smeds Lægebog. Udtog af Henrik Smeds Lærebog. Priis 24 f.

En dansk Heste- og Kvæg-Læge, af P. L. Abildgaard 1770. Ellefte Udgave, rettet af G. Westring. Priis 5 Mk.

Dyrlægebog eller kortfattet Beskrivelse af de hyppigst forekommende Sygdomme hos Oxen, Faaret, Svinet og Hunden ic., af Dyrlæge S. Rasmussen. Priis 40 f.

Kortfattet Beskrivelse af de hyppigst forekommende Sygdomme hos Hesten ic. af Dyrlæge S. Rasmussen. Priis 3 Mk.

Udvalgte Eventyr, af Brødrene Grim. 28 f.

Til Uglspiel, med Træsnit. 28 f.

Fem Fortællinger. Den fattige Henrik. Gotfred og Erdmand. Sulemorgen. Selma, den tyrkiske Pige. Den gamle Buchmann. 4 Mk.

Olger Danske med 6 Træsnit. 28 f.

Napoleon den Førstes Historie. 24 f.

Den lille Amerikaner. En letfattelig Veiledning for Udvandrere og Andre, som i kort Tid ville lære at forstaa det engelske Sprog. 40 f.

Emigranten. Lommebog for Udvandrere med Kort over Nordamerika. 4 Mk. 12 f., uden Kort 3 Mk. 10 f.

Illustreret Familieblad, Maanedsskrift for Romanlitteratur, Reisebeskrivelser og Skitser fra fremmede Lande, med mange Illustrationer. 1. 2. og 3. Aargangen à 9 Mk.

Frederik den Sybendes Levnet og Regjeringshistorie. Før 1 Rd., nu 3 Mk.

Caroline Mathildes Livshistorie. Et historisk Skilderi. Før 1 Rd., nu 3 Mk.

Om Dugang med Mennesker, af N. Knigge. 1 Rd.

Norlay Grnstein eller Hjertets Beboere af G. P. R. James, 1. og 2. Deel. 4 Mk.

De danske Kongeborges Mystrier eller hemmelige Historier. 60 f.

Fortællinger om Monsieur Violets Reiser og Hændelser i Kalifornien, Sonora og det vestlige Texas, af Capitain Marnat. 76 f.

Paa Opdagelse eller Scener i Afrika. Fortælling for Ungdommen af Capitain Marnat. 72 f.

Børnene i Nykoven af Capitain Marnat. 4 Mk.

Paschaen med de mange Fortællinger, af Capitain Marnat. 72 f.

Jacob Herlig, af Capitain Marnat. 64 f.

Historiske Fortællinger, indeholdende Levnetsbeskrivelse af Peder Tordenstjold. Niels Juul. Peter Griffenfeldt. Eleonora Ulfeldt og Dybete, 5 Bind à 48 f.

- Diebliffets Barn. Original Fortælling af Waldemar Thrane. 4 Mk.
 To Fortællinger, oversat fra Engelsk. 24 f.
 Troldkvindens Mand, samt to Fortællinger af Charles Dickens. 2 Mk.
 Uden Elskov. Elleve Fortællinger og Skizzer. 20 f.
 Fem Eventyr, bearbejdede af Hoffmann. Med 8 Litografier. Priis 3 Mk.
 Münchhausen. Vidunderlige Reiser og Eventyr tillands og tilvands med
 Tegninger. Priis 38 f.
 Praktisk Vassehaandbog, med Anviisninger til at vasse, stive og stryge
 alle mulige Stoffer. Med 17 Illustrationer. Priis 56 f.
 Den praktiske Sagfører. Veiledning for Enhver, til at faa besvaret de
 vigtigste i det daglige Liv forefaldende Spørgsmaal. Af en Overrets-
 sagfører. 36 f.
 Kaninens Avl og Pleie med 10 Afbildninger af Kaniner og Kaninboliger
 af W. Hochstetter. 48 f.
 Kanin- og Silkehare-Avlen. 24 f.
 Danmark i ældre og nyere Tid. Af E. S. Secher. 1ste Deel Kjøben-
 havns Historie. 2 Bd. 48 f.
 Nyeste Meieribog. Anviisning til Kvægavl og Meieridrift af W. Steen.
 24 f.
 Røkken-, Frugt- og Blomsterhaven af D. Sørensen. 24 f.
 Gjødningslære for den mindre Jordbruger af W. Steen. 24 f.
 Den praktiske Damestræderinde, af Line Andersen. 36 f.
 Prædikener af S. D. C. Laub, Biskop over Viborg Stift. 4 Mk.
 Betragtninger over Erindring, Gjenfaldelse og Gjenforening efter Døden
 af Biskop S. H. Laurup. 4 Mk.
 Det skibbrudne Barn eller Ned Grens Hendelser. En Fortælling for
 Ungdommen af Bøker. 1 Bd.
 Landsbyen paa Klippen. Fortælling af Miss Thackeray. 3 Mk.
 Udvalgte Fortællinger af Cornhill Magazine. 3 Mk.

Foruden foranførte Bøger kunne følgende alene vælges
 som Præmier til Almanakken à 40 og 48 f.:

- Blandt Bønder. Landsbyhistorier af E. A. Thyregod. 1—4 Bind. 6
 Bd. Anden Række 1—4 Bind 5 Bd. 2 Mk.
 Fædrelandshistoriske Malerier af P. I.
     Niels Juul 1—4 Bind 2 Bd. 3 Mk.
     Peter Tordenstjold 1—4 Bind 2 Bd. 3 Mk.
     Grevens Feide 1—4 Bind 4 Bd.
     Christian den Fjerde 1—2 Bind 2 Bd. 3 Mk.
 Jakob Dannefærd, af Th. C. Rumohr. 1 Bd.
 Elias Hagen af Samme. 1 Bd.
 N. M. Petersen. Nordisk Mythologi. 2 Bd.
 Ludvig Meyers Fremmedordbog. 4 Bd.
 En ung Piges Historie af J. 9 Mk.
 Fem Fortællinger af samme Forfatter. 7 Mk.
 Tre Fortællinger af samme Forfatter. 1 Bd. 56 f.
 Skizzer af Hverdagslivet af samme Forfatter. 1 Bd. 40 f.
 Anna af samme Forfatter. 5 Mk.
 Genrebilleder af Carl Andersen. Ny samlet Udgave. 8 Mk.

- Svenskerne paa Lolland. En historisk Roman. 1 Rd.
 Fisterlars. En romantisk Fortælling af Samme. 5 Mt.
 Lybækkerne i Nakskov. En romantisk Fortælling af Samme. 2 Rd.
 Storm og Stille. En Fortælling af Samme. 1 Rd. 40 f.
 Modet paa Læsø. En Fortælling af Samme. 88 f.
 Magnus Heinesen. En historisk Roman af Samme. 7 Mt.
 Beatus Dodt. Fredensborg eller Carl Hagens Ungdomserindringer.
 1 Rd. 72 f.
 — Stambuset Sune. En Fortælling. 1 Rd. 72 f.
 — Mit Hjem. En Ungdomshistorie. 1 Rd. 48 f.
 — Hirschholm. 1 Rd. 16 f.
 — Minder fra en svunden Tid. 1 Rd. 56 f.
 — To Brødre. 2 Rd.
 — En Sommertone. 2 Rd.
 — Søren. En Fortælling. 1 Rd. 32 f.
 — August Thorne. 2 Rd.
 — Egte og Uegte. Livsbillede. 2 Rd. 4 Mt.
 Hachlander. Bagstue Eventyr. 1 Rd. 60 f.
 — Eugen Stillfred. 2 Rd. 64 f.
 — Kunstnerliv. 3 B. 4 Rd. 48 f.
 Tokai. Det fattige Rige. 1 Rd. 64 f.
 — Et Guldmenneske. 2 B. 2 Rd. 48 f.
 Dickens Levnet 3 Bind. 3 Rd. 24 f.
 Moimellon Raadens Aabenbaring. 2 Rd.
 Kaufmand. Noveller. 1 Rd. 48 f.

I November Maaned udkommer og faaes i alle Boglader.

Somme- og Noteringsbog for Landmænd,

for Aaret 1875, 10de Aargang.

Udgivet af P. Holt.

Af Lommebogens rige Indhold fremhæves:

Almanak og Markedsfortegnelse. — Daglige Noteringsblade. — Arbeids-
 Register. — Gjødnings-, Udsæds- og Høstregister. — Ind- og ud-
 maalt Korn. — Noteringsblade for Prøvemalkning, Udbytte og An-
 vendelse af Mejeriprodukter m. m. — Kongehuset og Ministeriet. —
 Danske Landboforeninger. — Statistiske Optegnelser. — Regler ved
 Landøkonomibygningers Opførelse og Indretning. — Om Foder-
 blandinger med Tabel over Næringsstofferne i de alm. Fodermidler.
 — Midler mod Sygdomme hos Huusdyrene. — Drægtigheds-Ra-
 lender. — Mønt-, Maal- og Vægtforhold i Ind- og Udland. —
 Rente-Tabeller. — Uddrag af Stempelobligationen. — Om Post-
 væsenet. — Om Jernbanevæsenet med fuldstændig Kjøreplan for Jern-
 banerne og Takst for Personbefordring. — Telegrafvæsenet m. m. m.
 Lommebogen udgives i tvende Storrelser til 80 f. og 1 Rd., og
 anbefales herved enhver dansk Landmand.

Holtz Lommebog kan ikke forlanges som Præmie.

Gratis-Præmiefordeling

til Wisbechs illustrerede Almanak for 1874.

Planen for denne Præmiefordeling findes aftrykt paa det sidste Blad i Almanakken for 1874 og deltager heri Enhver, der er i Besiddelse af et Exemplar deraf.

Efterat have gjenneuset de indtil 1ste Juli d. N. fra forskjellige Forhandlere tilbagesendte Almanakker, var det højeste Nr., der til denne Dag var folgt, 96670. Præmierne falde altsaa paa følgende Nr.:

2	10870	21738	32606	43474	54342	65210	76078	86946
288	11156	22024	32892	43760	54628	65496	76364	87232
574	11442	22310	33178	44046	54914	65782	76650	87518
860	11728	22596	33464	44332	55200	66068	76936	87804
1146	12014	22882	33750	44618	55486	66354	77222	88090
1432	12300	23168	34036	44904	55772	66640	77508	88376
1718	12586	23454	34322	45190	56058	66926	77794	88662
2004	12872	23740	34608	45476	56344	67212	78080	88948
2290	13158	24026	34894	45762	56630	67498	78366	89234
2576	13444	24312	35180	46048	56916	67784	78652	89520
2862	13730	24598	35466	46334	57202	68070	78938	89806
3148	14016	24884	35752	46620	57488	68356	79224	90092
3434	14302	25170	36038	46906	57774	68642	79510	90378
3720	14588	25456	36324	47192	58060	68928	79796	90664
4006	14874	25742	36610	47478	58346	69214	80082	90950
4292	15160	26028	36896	47764	58632	69500	80368	91236
4578	15446	26314	37182	48050	58918	69786	80654	91522
4864	15732	26600	37468	48336	59204	70072	80940	91808
5150	16018	26886	37754	48622	59490	70358	81226	92094
5436	16304	27172	38040	48908	59776	70644	81512	92380
5722	16590	27458	38326	49194	60062	70930	81798	92666
6008	16876	27744	38612	49480	60348	71216	82084	92952
6294	17162	28030	38898	49766	60634	71502	82370	93238
6580	17448	28316	39184	50052	60920	71788	82656	93524
6866	17734	28602	39470	50338	61206	72074	82942	93810
7152	18020	28888	39756	50624	61492	72360	83228	94096
7438	18306	29174	40042	50910	61778	72646	83514	94382
7724	18592	29460	40328	51196	62064	72932	83800	94668
8010	18878	29746	40614	51482	62350	73218	84086	94954
8296	19164	30032	40900	51768	62636	73504	84372	95240
8582	19450	30318	41186	52054	62922	73790	84658	95526
8868	19736	30604	41472	52340	63208	74076	84944	95812
9154	20022	30890	41758	52626	63494	74362	85230	96096
9440	20308	31176	42044	52912	63780	74648	85516	96384
9726	20594	31462	42330	53198	64066	74934	85802	96670
10012	20880	31748	42616	53484	64352	75220	86088	
10298	21166	32034	42902	53770	64638	75506	86374	
10584	21452	32320	43188	54056	64924	75792	86660	

Ialt 339 Præmier i Bøger til Værdi 5—6, 10, 12 og 15 Rd.

Shændehaverne af Almanakken for 1874 med anførte Nummer bedes gennem nærmeste Boghandler eller Forhandler af Almanakken at sende os det bageste Omflag, hvor Nummeret er anført, Præmierne vil da strax blive affendt.

Gratis Præmiefordeling for 1875.

hvoortil Enhver, der er i Besiddelse af denne Almanak har Adgang.

Denne Præmiefordeling, beregnet paa 96000 Almanakker, hvortil der vil blive anvendt cirka 360 Præmier i Bøger til Værdi 2700 Rd. skeer paa følgende Maade.

Alle Almanakker af de forskjellige Størrelser ere forsynede med fortløbende Numer fra 1 indtil Størrelsen af det Antal Almanakker, der sælges; paa hver 286de Almanak falder en Præmie i Bøger nemlig Almanakken à 48 s. 15 Rd., 40 s. 12 Rd., 32 s. 10 Rd., 24 s. 6 Rd., 20 s. 5 Rd. Det høieste af de indtil 1ste Juli 1875 solgte Numere bestemmer, hvilke Præmien tilfalder, f. Ex. bliver det høieste af de til 1ste Juli 1875 solgte Numere 88663, erholde 88347, 88061, 87775 og fremdeles hvert 286de Numer indtil 259, en Præmie.

Resultatet af denne Præmiefordeling meddeles ved trykte Planer, der vilde blive omsendte til Forhandlere af Almanakken, ligesom Planen vil blive aftrykt i Almanakken for det kommende Aar.

Kolding i Juli 1874.

J. L. Wisbech.

C. S. Wisbech.

Veirspaadomme for 1875.

Januar: 1-7. Koldt. 8-21. Bedvarende Kulde. 22-31. Med Syd og Vest Sne eller Regn.

Februar: 1-6. Foranderligt. 7-21. Stærk Kulde. 22-28. Foranderligt.

Marts: 1-3. Blæst. 4-13. Sne eller Regn. 19-31. Mildt.

April: 1-7. Smukt. 8-19. Foranderligt. 20-27. Regn. 28-30. Blæst.

Mai: 1-3. Regn. 4-21. Smukt. 22-31. Kold Luft.

Juni: 1-16. Mildt, med Regn. 17-24. Blæst. 25-31. Foranderligt.

Juli: 1-11. Regn. 12-31. Varme.

August: 1-14. Stærk Varme. 15-18. Regn. 19-31. Smukt.

September: 1-5. Regn. 6-14. Klar Luft. 15-30. Foranderligt.

October: 1-13. Smukt. 14-17. Blæst. 18-21. Regn. 22-31. Klar Luft.

November: 1-13. Foranderligt. 14-30. Koldt.

December: 1-9. Regn og Blæst. 10-15. Koldt. 16-31. Sne eller Regn.

Restbeholdningen af Almanakken for 1869, 1870, 1871, 1872, 1873 og 1874 sælges til følgende nedsatte Priser: 20 s. for 6 s., 24 s. for 8 s., 32 s. for 12 s., 40 s. for 16 s.

Almanakken for 1874 à 48 s. for 20 s.

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønnedatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Foraarsfantasi af S. Michaelsen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Asiane, En Reiseerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehenschlægers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Misundelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Nul for lidt, Fortælling af B. Hansted, med 2 Illustr.; De tre Duster, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med Illustr. af Carl Thomsen; L. Dilling: Greven af Svedala; med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ej skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosenstand; B. Østergaard. En Uvedkommende, Studie fra Baden, med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet, 24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Henckel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thomsen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: et Glentestrøg, med Illustr. af H. Tegner; J. Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Biggo Langer. 24 Sider. 10 Dre.
- 28. N. Juel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R. Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sic: Eskovskjærnerne, et Sagn fra Provence, med Illustr.; Tausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender Du de Stille i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44 Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsstyggen, med Illustr.; J. Futtrup: Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B. Hansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af Anker Lund; B. Østergaard: Døde Dine, med Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af Alf. Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortsættes paa Omflagets 4de Side).

- Elith Neumert: Iland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt; Ad. Langsted: En Moders Tilgivelse, Et Sagn fra Bretagne, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Corfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gamberg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr. 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Kassehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L. Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dronning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Naadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landsflygtige Skrædder, af Knud Skytte; Den hvide Pige, et Mønst Sagn, af Mogens Gynge. 9 Billeder. 28 Sider. 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbech; Hammershøi, en Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P. C. Loepffer; 30 Potter Mejer, af Birger Hansted, med 13 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Vinfjælderens; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Bornholm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og Byvædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Kof; Svend Trøst Nr. 2, af Martin Kof; Hvad kan ikke Fanden hitte paa? Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af J. Nielsen. 11 Billeder, 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af Chr. Bestergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernesud, af Birger Hansted; Gjedden, jydsk Folkeeventyr, af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gynge; Lidt Mosaisk fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder. 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjøber paa engang for et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Nr. 43

Pris: 15 Ore.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

Se Omflagets indvendige og bageste Side

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerpærer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsén, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen, Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Linieskibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af S. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hyrdedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15. Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Rutteren Bilbanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af N. Beiter, med 7 Illustrationer; Jyllands Nordvestkyst, af E. Jagd, med 2 Illustr. et Musæum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af E. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af S. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Henckel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af S. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af E. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Livoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Mølbeck, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Helsen, historisk Fortælling, af M. Henckel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af N. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Reiseskitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortættets paa Omflagets 3die Side.)

Jørgen og Grete.

Fortælling af Zakarias Nielsen.

Med Illustrationer
af Alfred Schmidt.

Jørgen og Grete sloges hver Dag, saa „Toet“ røg af dem.

„Fa'en til Unger!“ sagde Mads Hjulmand ofte og fo'r ud i Hovedet paa dem med en Kjæp.

Uh, hvor hun kunde være utaalelig, det lange fregnede Spektakel, naar hun stillede sig foran Jørgen med Hænderne i Siden og skød Hovedet frem og raabte: „Bælle, Bælle, Bælle!“*) og derefter rynkede Næsekindet og stak en lang rød Spids frem mellem Læberne, medens han, dirrende af Raseri, stod og forsludrede sig i et Sammensurium af Sætningsstumper og meningsløse Skjældsord.

I Grunden vilde han nødig indlade sig paa Haandgribeligheder med hende, for han fik altid Brygl; men naar han saa den røde Spids, var det ham en Umulighed at styre sig længere. Han begyndte altid med Benene. Naar hun saa ham træde et Skridt frem med det venstre Ben som Forberedelse til et Udfald med det højre, hummede hun sig med en vis Rædsel i Blikket og holdt Hænderne afbødende ned foran sig; men han fulgte efter med ildsprudende Dine og lod Benet fuse i Spark paa Spark. Undertiden nappede hun resolut fat i hans Haa, og da laa Jørgen, inden han vidste af det, med Nakken mod Jorden; men med en vims Bolte var han i næste Nu atter paa Benene og forfulgte hende med fordoblet Ister-

*) Perle, et Gundenavn.

hed. Ved et eget smidigt Sving med Benet lykkedes det ham næsten altid til Slut at give hendes Skinneben en lille Grindring om sin Træskonæse; men da vidste han ogsaa, hvad Klokken var slaaet. „Saa du foser, dit Skidt!“ Rasende fo'r hun i Hovedet paa ham og rev og sled i hans røde Haar, saa det føg i Luften. Værst var det, naar hun fik fat i de tynde Krøller foran Dreene og „mulede,“ det gjorde nederdrægtig ondt, for hun traf altid opad.

Sorgen var kommen hos Hjulmandens som ganske ungt Menneske — en fire Aar eller saa. Hvo, der var hans rigtige Forældre, og hvo, der betalte for ham, havde han selv ikke noget rigtig klart Begreb om; men han følte sig i alle Maader lige saa „ægte“ som Grete og mente at have lige saa god Ret til Grødfadet som hun. I Virkeligheden havde han det ogsaa godt hos Hjulmandens, naar undtages, at han maatte gaa med „driftige Hoser,“ d. v. s. Strømper, der var strikkede af sort og hvidt Garn. Slige Strømper betegnede Egnens Folk som tvistede, men Drengene i Byen kaldte dem driftige og gjorde frygtelig Nar ad dem. Alle andre Drengene i Egnen, ja vistnok alle Drengene i den hele vide Verden gif den Gang med hvide Strømper, han alene var fordømt til at gaa med driftige. Ingen Mennesker kunde tænke, hvad han led ved denne Tort. En Morgen, da han gif i Skole, gjorde han et Forsøg paa at give Strømperne den rigtige, autoriserede Farve ved at overfridte dem; men det hjalp ikke, det driftige staf igjennem, og det eneste, han opnaaede, var at se en Brimmel af Sliffepotte pege ned mod sine Ben under en Regn af Bittigheder og Latter.

Ellers havde han det som sagt godt hos Hjulmandens. Han blev fodret med Fedtebrød og Mælkegrød, saa han struttede, og hvad Klæderne angik, sad han maaske nok saa lunt i sit Badmelskylster, som Grete i sin pjanfede Bomuldskjole.

Naar han nu tydelig skjønnede, at hans Plejeforældre ingen Forskjel gjorde paa ham og deres egen, og han dertil som sagt følte med sig selv, at han i alle Maader var lige saa turant som hun, hvorfor skulde han saa finde sig i at blive kaldt Pælle? For det kaldte hun ham bare for at drille og haane ham, bare for at betegne, at hun betragtede ham som saadan en lille tyf, bjæffende

Spalp, hvem hun i sin Overlegenhed kunde tumle med, som hun vilde.

Det var utroligt, hvad han maatte døje med hende. Ofte naar han sad og sov over Katekismen, kom hun lumskelig listende og jog ham en spids Papirstut op i Næsen eller kneb ham med Neglene i den yderste Spids af Dresslippen og sagde: „Biv!“ Snart overmalede hun hans Ansigt med Blanksvæerte, snart traf hun Stolen fra ham, naar han vilde sætte sig — lagde gamle Støvler i hans Seng om Aftenen, indgned hans Haar med hele Haandfulde af Burrer og Præstelus*) o. s. v. i det uendelige.

Han kunde nok faa Hævn over hende, naar han vilde „sige det“ til Fa'er; men saa fik hun „paa Rassen,“ og det holdt han alligevel ikke rigtig af, saa vilde han heller selv bages med hende. Ofte jævnede Hjulmandens Kone Striden med et venligt Ord: „Du skal ikke bryde dig om det, lille Jørgen, hun gjør det jo bare af Blaser.“ Ja, det var godt nok; men somme Tider blev Blaseren rigtig nok lovlig grov — som naar hun skjulte hans Knappepose og lod ham træffe afsted i Skole med et Par usle Tinknapper og en elendig revnet Klinker, eller naar hun fornaglede hans Hyldebøsse fra Ende til anden med Ler og Smaasten.

En Gang, da hun havde udført dette sidst nævnte Kunststykke, spillede han hende et rigtigt Puds. Efter at have rensset Bøssen omhyggelig og i en Fart forvandlet den til en Sprøjte, fyldte han den med Vand og satte Ladestoffen mod Mavens. „Grete, sidder der ikke en Tol i Enden af min Hyldebøsse?“ Hun figgede ned med et smørret Smil; men i det samme trykkede han til og satte hende Straalen lige i Synet. „Hi hi hi i i i!“ Du Fredsens, hvor hun nøs og spyttede! Men bag efter fik han varmet sine Øren.

Hvordan han end bar sig ad, var og blev han den lille. Hele Ulykken stak i, at hun var et halvt Aar ældre og en halv Alen længere end han. En Tid lang spekulerede han paa, hvordan han i en Fart skulde blive lige saa gammel og lige saa lang som hun; men hvad Alderen angik maatte han hurtig opgive Tøret, da han indsaa, at man ikke saadan i en Gesvindighed kan blive et halvt

* Et Slags Frø med Hager.

Var ældre; hvad derimod Størrelsen angik, mente han at kunne gøre sig Haab. En Tid forsøgte han sig med Skorper og Knapost, samt nu og da Kjærnemælk og Nøddeskjærner. Han proppede og „bællede“ sig, saa Djnene stod stive; men det hele førte kun til, at hans Plejemoder maatte sætte Kiler i hans Bugelinning, hvorved han kun opnaaede at blive end mere uanselig efter den anden Led.

I Skolen var Grete skrappere end han, det maatte han tilstaa. Der var noget imponerende ved hende, naar hun rejste sig i sin fulde Længde og rakte Hals som en Høne og kaglede sine Ramser op uden at blinke. Det var en ren Fornøjelse at høre hende aflevere det svære Stykke om de onde Anslag og Jdrætter, som han og mange andre døjede saa frygtelig med. Han vidste ikke, hvordan det kunde være, men han var stolt af Grete, naar hun stod der som en Nifonge midt i Flokken, med stive Djne, rolig og sikker, og lod sine Taleredskaber virke i deres hele Kraft. Han kunde sidde og gnide sig op og ned ad Laarene og se sig omkring, om de andre lagde Mærke til, hvordan hun kunde.

Hvad ham selv angik, stod det daarlig til med Bidskaben. Grete hjalp ham nok hjemme, men det kunde ikke forslaa.

En Skoledag kom han rigtig i Knibe med Geografien. Han skulde gøre Rede for noget oppe i Himlen, noget om Fjirstjærner og alt det — det var saadan noget vanskeligt noget, og han kunde da heller ikke et Muf af det. Da han til sidst saa Læreren række Haanden om efter Lampen, som han altid gik med i Baglommen, filede han paa med Planeter og Maaneformørkelses, men det var galt alt sammen. Læreren begyndte at svøbe Lampen om Haanden, Sorgen rystede og forsøgte sig med Meridianer og Halestjærner, men det var ogsaa galt. De andre Drengene sad og holdt sig for Næserne og pustede og spruttede som ved et indre kvalfuldt Luftpres. Ved at kaste Blikket hen til Pigerne, opdagede han, at Grete sad og rystede i dødelig Angest og var kridhvid i Ansigtet. Deres Djne mødtes, og i samme Nu rejste hun sig og stammede noget om, at hun nok skulde saa lært ham det til næste Gang. Saa slap han ud af Persen. Men da de om Eftermiddagen sad hjemme og læste over paa Stjærnerne, blev de Uvenner om den store Bjørn og havde nær revet Næse og Dren af hinanden.

En Sommer vogtede han hos Naboerffen, en fattig Boelsmandsenke, der var saa knap med Maden, at han mangen Gang laa paa Marken og vred sig af Sult. Tit kom da Grete halende paa sine lange Ben med en forsvarlig „Hindsel“, som hun havde set sit Snit til at smøre paa egen Haand. „Er du sulten?“ „Ja.“ „Hva' spiks der Hund?“ „Lad mig nu faa Stumpen, Grete, saa er du god.“ Saa rakte hun Maden frem; men hver Gang han tog efter den, traf hun Haanden til sig, skød Hovedet og den lange Hals tilbage og lo, saa hun var færdig at kvæles. Omfider fik han Maden, som han slugte med stor Graadighed; men naar hun atter var forsvunden, havde han altid et evigt Mas med at komme i Orden igjen; thi enten havde hun fyldt hans Bugelommer med Jord eller siddet og slaaet tykke Knuder paa Smækken af hans Piss eller øvet andre lignende Kunster.

Da han var 11 Aar, blev der af rette vedkommende taget den Bestemmelse, at han skulde anbringes hos en i Nabo sognet boende Slagter, der havde tilbudt at tage imod ham uden Betaling. Hjulmandens vilde nødig af med ham, især da Slagteren var bekjendt for at være en raa Børste, der handlede ilde med sine undergivne; men de havde ikke Raad til at beholde ham uden Vederlag.

Afstenen før han skulde rejse, sad Grete ude ved Gavlen paa en Kjevle og bandt paa en Hose. Tjorgen, der nylig havde været lidt oppe at nappes med hende, kom drivende forbi, svippende flot med sin Piss.

„Der er nok somme, der skal rejse ud at tjene i Morgen,“ sagde hun og skævede til ham.

„Ja, det er der nok. Saa kan somme da her efter faa Lov at være i Fred for somme.“

Hun sad lidt og skævede. „Jeg er vis paa, at somme brøler.“

„Saa det er du! Nej, vi giver os ikke af med de Dele her til vores.“

Da han næste Dag havde faaet samlet sine Klæder og Træsko i en Bylt og skulde til at sige Farvel, blev han lige godt saa løjerlig tyk i Halsen. Grete gif og slog med Nakkemusk og var umaadelig kjæk. Nu vel, han skulde vise hende, at han ogsaa var Mand for at holde tæet. „Bærsgod, fig du kun,“ sagde han med Djnene — „ikke det, der ligner Vand.“

Hjulmanden stod med Tommelfingrene i Skjødskinds-

remmen og saa paa ham med et besynderligt Blik. „Vige godt Fa'ens med den Dreng!“ Konen gik og trippede omkring ham og strøg ham over Haaret. Hvordan han fik sagt Farvel til dem, vidste han ikke selv, kun saa meget huskede han bag efter, at han havde en Fornemmelse, som alt Blodet blev tappet af ham.

Nu var der kun Grete tilbage. Han havde sat sig for, at han vilde se hende lige ind i det hvide af Øjnene og sige kort og rask „Farvel!“ omtrent som man siger: „Jeg vil blæse dig et Stykke!“ Det gik ogsaa nogenlunde med Øjnene; men i det han aabnede Munden og skulde til at aflevere det raske Ord, kom der en hel Række underlige Galstriller, der slet ikke hører med til et Farvel. Hun stak Haanden rask frem og satte Nakkens til Bejrs; men næppe havde hun rørt ved Spidsen af hans Fingre, før hun gjorde omkring, gjemte Hovedet i Hænderne og fo'r brølende ud i Røffenet. Hermed var Signalet givet til en almindelig Taareudladning, Tørgen hulkede, saa det rykkede i Nakkens paa ham, Hjulmanden fik travlt med at hoste og spytte, og Konen stod og lod Taarerne skylle ud i Forflædet.

Men der var ikke noget at stille op: væk skulde han. Plejeforældrene fulgte ham udenfor. Stumpet og tyk, som han var, med Trøjefraven højt oppe i Nakkens, og Hatten ned over Ørene stolprede han afsted, med den venstre Arm spændt om den store Bylt og hikkende af Graad. I det han drejede om ved Svinget og kastede et sidste Blik op til det kjære Hjem, kom Grete farende ud og begyndte at trygle og tigge Faderen om noget. Hvad det var, kunde han ikke høre, men Faderen blev urolig, fløede sig i Nakkens og saa til sin Kone. Endelig „vættede“ han med Armen og kaldte ham tilbage.

„Det er bedst, at du bliver her, Dreng. Vi faar saa se, hvordan vi faar Fø'en.“

Drengen smed Bylten og fo'r ind paa sine Plejeforældre (Grete var atter smuttet ind), klyngede sig op ad dem, hylede som en lille Hund og sæbede sig ind i Ansigtet med en Blanding af Vand og Snavs, der gav ham et højest ejendommeligt Udseende.

Saa lavede Hjulmanden sig til og gik over for at tale med Slagteren og andre vedkommende. Grete kom ind med ophovnede Øjne, men var frisk og kjæk som altid.

De stod lidt og skævede til hinanden, Situationen

var ligegodt lidt underlig; men pludselig tog hun sig en umaadelig vigtig Mine paa og sagde med lavmælet, spodsk Brængetone:

„So-o, du er en slem Fisk, du, til at tage ud at tjene.“

Jørgen lærte sin Plejefaders Haandværk og groede fast i det lille rolige Hjem. Grete derimod flagrede tidlig bort fra Reden og slog sine Binger i Livets frie Luft. I et Par Aar tumlede hun sig i Kjøbstaden, hvor hun en Tid var forlovet med en attenaarig Kontorist, tjente derefter et halvt Aars Tid i en Landsbykro ad Kjøbenhavnskanten og satte omsider i Selskab med et Par andre lette Trækduer Kursen mod Hovedstaden, hvis muntre Liv altid havde draget hendes unge Sind med al Tillokkelsens Trylleri.

Lise Hjulmands gif hjemme og humpede med et Bind om det ene Kne og havde sit Læs med at klare Huset.

„Vi kommer til at se at faa Tøsen hjem,“ sagde Mads Hjulmand.

„Hun vil jo faa nødig, Mads.“

„Ja men hun skal.“

Der kunde glimte et meget haardt Skjær i Hjulmandens Djne, naar han talte om dette.

I Pinsen kom Grete trækkende med en Bagersvend og hans Søster — „Hr. og Frøken Lassen, to af mine ingtime Venner,“ som hun kaldte dem, i det hun med et dannet Haandsving forestillede dem for sin Moder og Jørgen. Ved at høre, at Hjulmanden ikke var hjemme udbrød hun med himmelvendte Djne: „Gud, det var da frygtelig uheldig!“ Men at Uheldet ikke klemte hendes Hjerte i nogen høj Grad, kunde ses af Glintet i hendes Djne, da hun hvistede sin intime Veninde i Dret, at „saa skulde den ordentlig skære.“

Den kjøbenhavnske Tjenestepiges gjennemdannede Damevæsen udfoldede sig i sin hele imponerende Glans i det lille Landsbyhjem og satte Jørgen i en uvis Tilstand af Henrykkelse og Forbavselse. Et mere kritisk Dje end hans vilde hurtig have bidt Mærke i Blækpletterne paa hendes Handsker, de skæve, udtraadte Blader under hendes Fødder og de mange smaa Fryndser, der hang ned fra Skoningens

paa hendes Skjørt, han saa intet af alt dette, han saa kun Silkebaandenes Glanslys og de skrigende Farvers Spil. Men hvad han frem for alt saa, det var de unge, fyldige Formers Ynde, Kinderne Rundinger og Dienes skinnende Liv — al den nittenaarige Uimodstaalighed, der var sprunget ud paa den forhen tynde, langhalsede Blomst.

Konen, der gik og rokkede ved en Stok, fik med et Par Klip med Dine loffet Grete med ud i Køkkenet.

„Jeg er saa glad ved at se dig, Grete; men hvad skal vi gjøre ved de to vildfremmede Mennesker?“

„Hvad vi skal gjøre ved dem? Mo'er, tager du saadan imod to af din Datters ingtimeste Venner?“

„Nej, jeg mener kun, hvad vi skal opvarte dem med.“

„Du kan da vel saa en Smule Kjød henne hos Slagteren? Kaffe ved jeg da, J har, og jeg har hele min Tasse fuld af Wienerbrød, som Lassen har foræret mig.“

„Naa ja, vi hitter vel ud af det.“

Dagen gik med Spisen, Drikken og Gnadren.

Hen paa Eftermiddagen opvartede Grete med Bajere og kom til sidst susede med fire dampende Glas Toddy. Stemningen slog sig op, Jørgen, der i den senere Tid havde lagt sig efter Musikken, maatte frem med sin Harmonika, og snart tumlede Lassen og Grete sig i en Mazurkas lystige Hvirvler, medens Frøken Kamilla overgivent inklinerede for en af Hjulmandens store Træsko og snurrede sig saa længe rundt med denne Kavallér, at hun til sidst med en høj Hvinen dejsede omfuld i Favnen paa Jørgen.

„H'jane dog, fikken en Staahej!“ udbrød Lise og saa hvert Djeblif ængstelig ud af Vinduet.

Grete havde faaet Lov af sin Madmoder at blive til næste Dag, Lassen og hans Søster maatte derimod tage hjem med Toget samme Aften.

Da Hjulmanden kom hjem, var Støvet sunket, Punscheduften og Cigardampen lukket ud, alt i Orden.

„Her er fine fremmede,“ sagde Grete.

„Godaften! Ja jeg hørte henne i Byen, at du var kommen hjem. Hvad var det for fremmede, du havde med?“

„Det var en Frøken Lassen og hendes Broder, et rigtig pænt og dannet Menneske. Hans Fader er Høfer paa Kristianshavn og ejer et treetages Sted,“ skyndte hun sig at oplyse.

Han sad og grundede lidt. „Hvor er Jørgen?“

„Han gif hen til Koen,“ oplyste Lise.

„Vi har jo snakket om,“ tog Hjulmanden atter fat, „at det var bedst, du kom hjem til den første.“

„Hjem? Gu . . . d! jeg kjedede mig ihjel ude i denne Ravnefrog. Det la'er sig desuden ikke praktisere af den simple Grund, at jeg har fæstet mig for næste Maaned hen til den Bager, hvor Lassen arbejder.“

„Hvor kunde det falde dig ind? Vi havde jo skrevet dig til.“

Lise skyndte sig at indføre en Bemærkning om, at det gif nok, hun syntes, det var ligesom lidt bedre med Benet.

Mads gif i Seng uden at sige mere.

„Kunde du ikke tage Strippen og gaa hen og malke for din Mo'er?“ spurgte han Datteren næste Middag.

„Malke? Gud! med klar Kjole og Tornure?“

„Naa ja ja.“

I Middagsstunden sad Grete og Jørgen og talte sammen i et lunt Havehjørne, bag en Skanse af ungt Stikkelsbærlov. Lys og let faldt Talens Strøm fra Gretes Læber, i det hun slog med Raffen og viftede sig med Solstjærmen. Jørgen sad og drejede paa sine Replikker for at give dem en lille Smule Dannelselse, at de dog ikke skulde falde alt for ynkelig igjennem ved Siden af Gretes. Det var dog ogsaa grueligt, at man var saadan et Kjødhoved, der gif her ude og stavrede i al denne Bondevidenhed.

Efterhaanden som de faade Barndomsindringer slyngede sig ud i Talen, faldt Skabagtigheden hos dem begge bort og gav Plads for Hjærtets sunde Naturlighed. Na Gud, hvor havde de haft mange Batailler sammen! Der var den Gang med Grisen . . . og den Gang med Hyldebøssen . . . og den Gang i Skolen . . . De lo og tjattede hinanden med Hænderne og kunde ikke blive færdige med deres Snak.

Lidt efter lidt fik dog Talen igjen et alvorligere Strøg. Ved at betragte det skønne Pigeansigt, der blusfede af Sundhed, højnede Svendens Bryst sig af en stærk erotisk Trang, isprængt med bitter Avilje mod den flabede Bagersvend, der havde trængt sig ind paa Enemærker, hvor han ikke havde noget at gjøre.

„Sig mig, Grete, det er da ikke noget med dig og Bageren?“

„Det skulde jeg rigtignok mene.“

Hun tog en Guldring frem af sin Portemonnøe og lod den glimte i Solen.

Farven forlod hans Kinder.

„Ha ha ha!“ lo hun op i Luften og slog ham paa Skulderen. „Du er et godt Faarehoved, Jørgen. Saa du da ikke den røde Sten?“

Bed at se den dybe Smerte, der laa i hans vandfyldte Øjne, blev hun alligevel underlig grebet og slog over i en hel ny Tone.

„Jørgen,“ sagde hun og fæstede Fingrene om hans Haandlede, „du ved jo godt, det er ikke andet end Kommers; men du er jo alt for ung endnu, lad os vente med det, til du har været Soldat.“

Mads Hjulmand var i lang Tid tavs og tvær og gad ikke tage Gretes Navn i sin Mund. Det pinte ham, at den „Fa'ens Tøs“ havde vendt Øjne og sagt „Gu... d!“ da han bad hende om at tage hjem.

Med Lise blev det daarligere Dag for Dag. Jørgen, der nok kunde se, hvor det kneb for hende med at komme ud af Fjerene om Morgenens, gik og snakkede godt for hende. „Bliv kun liggende, Mo'er, jeg skal nok malke Koen og gi'e Grisen.“ Han gjorde Ild paa, satte Kaffe-kjedlen over, fejede Stuen og tog saa fat paa Øre og Naver. Hjulmanden, der var for gammel til at arbejde med i Værkstedet, gik sin Kone til Haande den øvrige Del af Dagen, og ved forenet Hjælp fik de tre stilsfærdige Mennesker Livet til at glide.

Jørgen gik en Tid og smaasnaktede om at gaa forlods i Tjenesten, men kom dog snart paa det rene med, at han maatte slaa den Ting af Hovedet, da hans Plejeforældre umulig kunde undvære ham.

Datteren saa man ikke mere til i Huset. Hun havde dog ikke Lyst til, skrev hun, at komme hjem og blive „sjeferet.“

Det var en Festsdag uden Lige for Jørgen, da han en Søndag i August, iført sine nye, flotte Svendeklæder og med ølkæmnet Pandehaar, satte Kursen mod Kjøbenhavn, hvor han efter forudgaaet skriftlig Melding skulde mødes med Grete og i hendes Selskab nyde Tivolis Glæder.

Med bankende Hjerte ringede han paa hos de Folk, hvor Grete nu tjente, et Par gamle enlige Damer.

„Grete? hun er saamænd ikke hjemme, min kjære; hun er taget i Skoven med et Selvfab.“

Han kunde ikke forstaa det. Han drev omkring paa Gaden et Par Timers Tid, gik ind paa en Bевærtning og sad en Stund og døsfede ved en halv Bajer. Saa tog han hjem igjen.

Men et Par Dage efter sendte Grete ham et Brev med tusende rørende Undskyldninger. Hun havde ikke kunnet sige Nej til Indbydelsen uden at „tilsidesætte Høflighedens Regler;“ men han vidste jo nok, hvor hendes Tanker havde været hele Dagen. Jørgens Hjerte smeltede ved de nydelige Ord, og hvad der formelig henrykte ham, det var et indlagt farvestraalende Glansbillede med en nymfeagtig Pigeskikkelse, der faldt sin huldt smilende Ridder i Armene med det neden under trykte Udbrud: „Ewig din!“ Fra den Dag af rejste Jørgen sit Bryst som en Mand, der har Lykken i Sigte. Arbejdet gik for ham som en Leg, Tanken om Grete kredsede over hans Indbildningskraft om Dagen og bølgede som milde Tonestrømme gjennem hans Aftenfantasier. Ofte kunde han i de stille Maanestinsaftener sidde ensomt ude ved Gavlen og trække sin Harmonika lige til Midnat, hersunken i Anelser og stille, frydefulde Haab.

En Aften i Februar sad Mads Hjulmand og Lise paa hver sin Side af Bilæggerovnen og halvsov, medens Jørgen sad henne ved Bordet og var sysselsat med at radbrække sit Modersmaal.

„Kjæreste Grete.

Da vi ikke haver Hørt noget fra dig i mange maaner. Og jeg længes saa meget efter at høre fra dig . . .“

Han rettede sig i Vejret, lagde Hovedet paa Sned med en misfornøjet Mundvridning, der vidnede om, at det ikke var med hans Vilje og Vidende, at Linjerne pegede saa højt til Vejrs med den højre Ende.

En Lyd som af listende Trin naaede hans Øren, han skævede hen efter Stuedøren, men da dennes Klink blev liggende ganske rolig i sit Leje, jog han Pennen ned i Blækflaskens Grødbeholdning og vilde fortsætte, men opdagede i sidste Øjeblik en jyltet Flue paa Enden af

Bennen. Medens han var sysselsat med at befri Instrumentet fra dette Dyr, hørtes atter noget mistænkeligt ude fra Forstuen, denne Gang en Lyd som af en dæmpet Baanden.

„Seg synes, der er noget, der rører sig ude i Forstuen,“ sagde Lise.

„Ja jeg synes næsten ogsaa.“

Han rejste sig, aabnede Døren og fik i samme Nu Dje paa en tilfneet Kvindeskikkelse, der sad paa en Kartoffelsæt, med en Bylt Klæder ligende ved Fødderne.

„Hvem er det? . . . Grete!“ udbrød han og gjorde et Skridt frem.

Lise havde rejst sig. I samme Djeblik, som hun saa Datteren træde ind i Stuen, opdagede hun, hvad der var i Bejen.

„Gud Fader bevares vel, Grete!“ udbrød hun tonløst og sank tilbage paa Stolen.

Da Pigen kom lidt længere frem i Lyset, saa Sorgen ogsaa, hvordan det var fat med hende. Bleg som en Dødning satte han sig paa Bænken, med en Fornemmelse som om hans Hjerte blev omspændt af knugende Jærnfingre. Mads Hjulmand, hvis gamle, svækkede Dje endnu intet havde opdaget, rettede sig og spurgte:

„Hvad er der paa Færde?“

Han fik intet Svar, Grete stod og famlede med Bylten og vidste ikke, om hun skulde sætte Nakkens til Vejrs eller kaste sig ned for hans Fødder og give Taaernerne Luft.

„Maa jeg blive hjemme en lille Tid?“ spurgte hun omsider.

Den gamle Mand rejste sig, Musklerne knudede sig sammen i hans Ansigt, Knæene vaklede, saa han knapt formaaede at støtte paa Benene. Nu forstod han, hvad der var i Bejen.

„Vi vil ikke gjøre lang Snak af dette,“ sagde han. „Du kan ligge her i Nat, men du maa være væk i Morgen tidlig, inden Folk kommer op.“

Grete begyndte at hæve Næsen; men Lise fik trukket hende med ud i Køkkenet.

„For Gud i Himlens Skyld ti stille! Han kan gjerne slaa dig ihjel.“

Sorgen famlede sine Papirer, gik ud i sit Kammer, smed sig paa Sengen og vred sig i onde Tankers Kvaler.

Han fik ikke sovet et Blund; Blodet brændte i hans Arer og fuste i Hovedet med smertelige Stød mod Hjernen. Der var Djeblikke, hvor han kunde have Sind til at fare ind og sætte hende sin knyttede Næve i Panden.

Kloffen 5 begyndte det at pusle inde bag Muren. Han hørte Skraben af Ildtangen mod Raffelovnnens Sider, Faldet af Raffefjedlens Hank og Klirren af Kopper. Men hvad var det? Lød der ikke Savstrøg ude fra Værkstedet? Han sprang op og kiggede over mod Sidebygningen. Jo ganske rigtig — der stod den gamle inde og traf Saven ved en Tællepraas. Han havde altsaa ikke kunnet „bere sig“ længer i Sengen. En to tre var han i Trøjen og ovre hos den gamle, der besvarede hans Godmorgen med et fort Strubegrynt.

Jørgen stod en Stund i Døren og saa ud over Markerne. Det var stille, tindrende klart Vejr, Jorden laa dækket af et fint Hageldrys, Stjærnerne glimtede som Millioner milde Dine, og ovre i Øst begyndte et lysegult, metallisk Skjær at brede sig i vifteformige Striber over Himlen.

Pludselig aabnedes Gangdøren. Hulkende, med Hovedet indbundet i et fort Uldtørklæde traadte Grete ud.

Jørgen traf sig et Skridt til Siden, frummede sig og tog fat i Bindueskarmen. Da hun var naaet ned over Gaarden og var kommen et lille Stykke hen ad Bejen, gif han uden for.

Og ved at se hende gaa der med Bylten under Armen, med Hovedet dukket, hulkende og sønderknust, følte han sig pludselig grebet af et gammelt Vinde, der gif bævende gennem alle Fibre og jog som et smeltende Vandepust hen over hans Sjæl.

„Grete!“ kaldte han og gif ned imod hende. „Vi faar se . . . vi faar se at snakke for Fa'er.“

Det blev Jørgen, der kom til at kjøre Natte- og Dagsrejser i den Tid Grete laa. Det fik saa være. Men da han en Dag kjørte til Kjøbstaden for at hente en fort Kiste, syntes han, det var gaaet for vidt med Kjørslerne.

Han saa paa en hel Del Kranse. Jomfruen vimsede

omkring, lagde en og tog en anden og udstødte alt imellem et lille passende Suk, der leveredes gratis.

Jørgen stod med en til 1 Kr. og læste:

„Hvad der bæved udi dit Sind,
da du nærmed dig Himmellaagen,
det er præntet af Herren ind,
dejlig staar det i Himmelbogen.
Brat du segned for Dødens Pil,
bort fra Smerte og Synd og Klage;
Ungdomsdrømme og Barnesmil,
Mindets Glæde vi har tilbage!“

Taarerne gled i stille, klare Strømme ned over hans Kinder.

„Ja, det er yndige Ord,“ sagde Jomfruen. „Her er ogsaa en med et dejligt Vers: „Højt du flyver i Himlens Sfære . . .“

„Nej, det skal være denne,“ sagde Jørgen.

H u m o r.

„Mine Herrer“, sagde en Kjøbmand, som trak sig tilbage fra Forretningerne, til sine unge Eftersølgere, „jeg kan forsikre Dem, at i Handelen er Uerlighed den bedste Politif“. Og saa føjede han til: „Jeg ved det, thi jeg har ogsaa prøvet den anden Maade“.

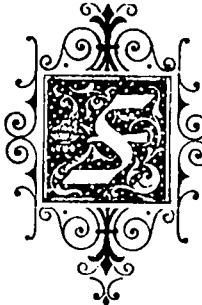
Kreditoren: „Nu træffer jeg Dem her ved et overdaadigt Maaltid, Hr. Baron, mens Deres Bankerot staar for Døren! Skammer De Dem virkelig ikke ved at lade Champagnen knalde, mens De allerede i flere Maaneder ikke har betalt Deres Regninger?“ — Baronnen (meget rolig): „Hm — hvem siger Dem da, at jeg betaler Champagnen?“

Der er kun saa Ting, som en Mand, der virkelig elsker Friheden, ser paa med større Tilfredshed, end et tomt Fuglebur.

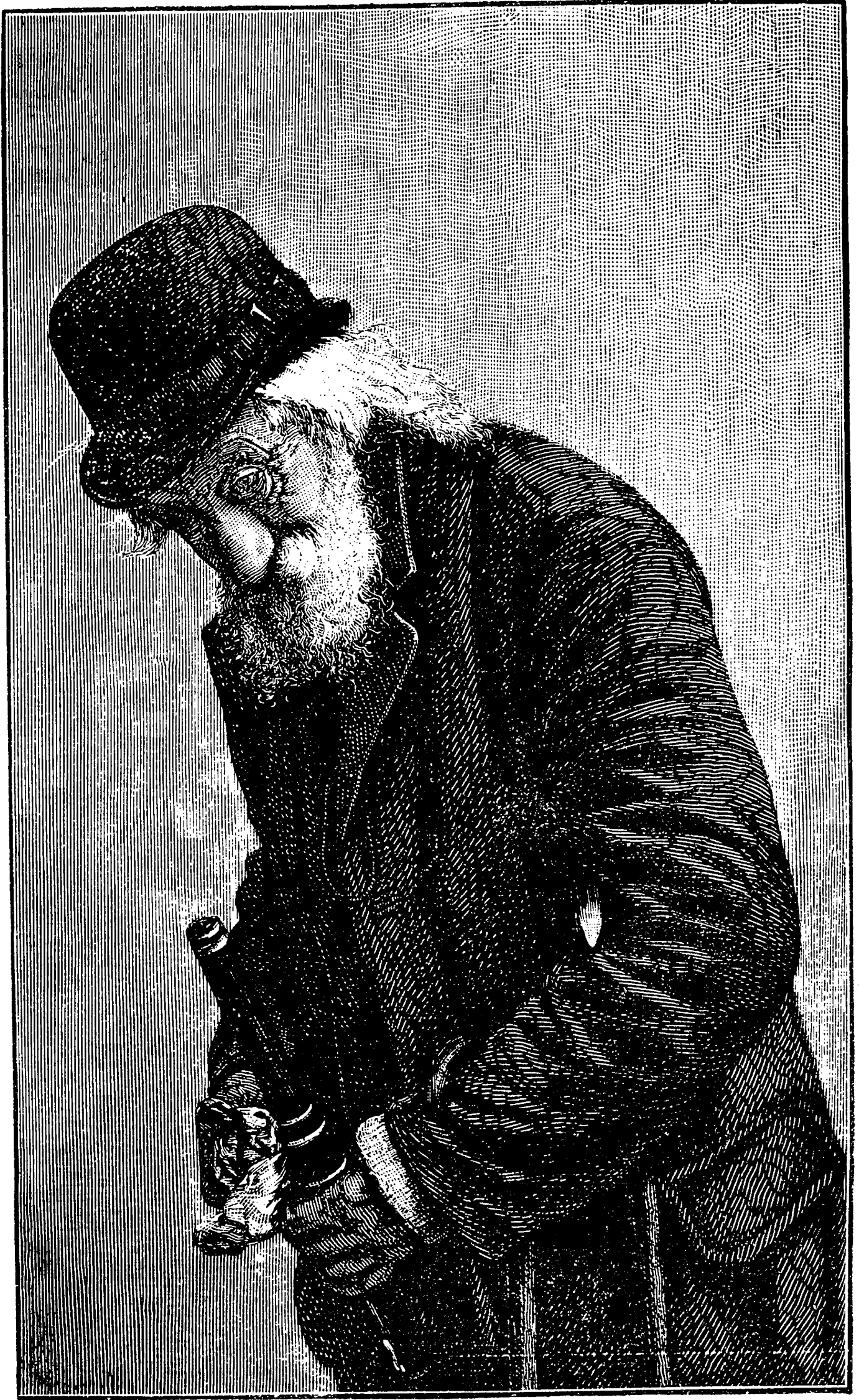
Kun en Spillemand.

Af J. Davidsen.

Med et Portræt.

 For en Snes Aar siden eller saa omtrent besøgte jeg paa en Udenlandsreise Dresden. Selvfølgelig var Dresdener Galleriet det første Sted, jeg gjæstede under de to Dages Ophold i den smukke By. Dresdener Galleriet er jo for Turister det samme som i gamle Dage Paven i Rom. Det falder mig ikke ind at beskrive det Indtryk, jeg modtog af denne sikkert enestaaende Samling af de ypperste Kunstværker, det hører ikke herhen. Imidlertid var der et enkelt Billede, en Portrætfigur af Rubens, der særlig fængslede min Opmærksomhed. Det forestillede en hollandsk Patricier eller Dyrighedsperson, isørt den maleriske Dragt fra det 16de Aarhundrede, Rubens Tidsalder, som han saa enestaaende og saa virkningsfuldt i Farvespil og Drapperi forstod at gjengive. Det var dog ikke den ypperlige Kunst, der her særlig udøvede sin Virkning paa mig. Det var Portrættets Ansigtstræk jeg troede at gjenkjende. Jeg brød mit Hoved med at udfinde, hvem det saa paafaldende lignede, atter og atter vendte jeg tilbage til Billedet, der var ophængt i et af de større Sale, og pludselig gik det op for mig, hvem det var. Glad over min Opdagelse, raabte jeg „Funtus!“ saa høit, at Folk, der passerede forbi, hørte det og sagtens troede, at jeg var gal. Nu vidste jeg, hvem det lignede op ad Dage, det var min gamle Ven Fløite-Karl, ikke just som han gik og stod, thi den Kostume, hvori han til daglig Brug virkede, var helt forskjelligt fra den hollandske Patriciers med denne brede opkrampede Hat med Fjer, med denne glimrende Beltsværkskaabe, med Fløils Knæbenklæder, Svikkelstrømper og Sko med Brillantes-Spænder, Kaarde ved Siden. Men Ansigtstrækkene, de buskede Dine, den lange fremstaaende Næse, Skjægget var ganske det samme som hos Fløite-Karl. Det var en Portrætlighed, som om en udmærket Kunstner her havde malet ham.

Ligheden var saa paafaldende, at jeg begyndte at spekulere paa, hvordan den muligen var fremkommen. Med Et faldt der mig ind, skulde det ikke være en af Fløite-Karls Forfædre, som Rubens her har forevigt. Fløite-Karls Navn er jo Rattentid. Det er ganske vist et hollandsk Navn, og saa forekom det mig, at jeg et eller andet Sted havde læst om en Rattentid, der havde spillet en Rolle i Nederlandenes Historie under Philip den Andens Regimente. Det var jo slet ikke umuligt, mente jeg, at Fløite-Karl er hans Wetling. Slige Forandringer i Naar forekommer jo ikke saa sjældent. Selv nu træffer man Slægtninge af fornemme Familier, der for at opholde Livet indtage de mest underordnede Stillinger. Man hører om Grever, som ere Dpvartere, om Prindsesser, som ere Café-Chantan-Sangerinder, og hvormeget maa det ikke have været Tilfældet paa en Tid, da hensynsløs politisk Forsølgelse og Tyranni tvang mange ansete Familier til at forlade deres Fædreland, og som oftest, fordi deres Godser og Formue vare lagte under Beslag, maatte friste en sørgelig, deres tidligere Stilling modsat Existentis i et fremmed Land. Man veed jo ogsaa, at ikke saa hollandske Familier i det 16de og 17de Aarhundrede søgte Ophold i Danmark og i Norge, og jeg indseer aldeles ikke, hvorfor det ikke ogsaa skulde have været Tilfælde med den, hvoraf Fløite-Karl mulig er en Wetling.

Maaske vil man dog finde, at min Slutning af den nævnte Lighed mellem Rubens' Billede og den omvandrende Musiker, som vi alle kjende under Navn af Fløite-Karl, var temmelig dristig, men jeg havde jo ogsaa en anden Grund, hentet fra hans Navn, og dertil kan jeg føie, at Fløite-Karl i hele sit Væsen og Dptræden havde noget, der tydede paa en bedre Afstamning, end den, hans Levevei henviser til, og som ogsaa er den almindelige for den Slags Folk. Naar han i Byens Gaarde blæste sit Instrument, var der ikke Noget i hans Fagter, som mindede om det, hvorved deslige Friluftskunstnere søge at tildrage sig Folks Medlidenhed. Han saae ikke bønfsaldende op til Vinduerne, han skuttede sig ikke, som det jo er de Folks Skik og Brug, Gaven, der rattes ham, modtog han som en jelsfølgelig Betaling for hans Præstationer til hans Publikums Fornøielse, og naar de fastedes ud til ham fra Vinduerne, lod han dem ligge, indtil han var færdig med sit Spil. Der var en vis Noblesse udbredt

over hans hele Holdning, tillige en Ærværdighed, der skyldtes hans karakteristiske og smukke Ansigtstræk, hans hvide Haar, og der var sikkert ikke faa, der havde Følelsen af, at han ikke blot havde kjendt bedre Tider, men ogsaa, at han var af hvad man kalder af god Familie. Det var idetmindste mit Indtryk, og saaledes vil man ogsaa kunne forstaa den Slutning, jeg drog ved at se den omtalte Lighed mellem ham og Rubens' Portrætsfigur.

Dog skal jeg erkjende, at min Tro blev noget rokket, da jeg en Gang spurgte ham, om han ikke nedstammede fra en hollandsk Familie. Det var paa det nu med Jorden jævne „Enighedsværen“, hvor jeg og nogle Bekjendte vare komne sammen for at faa os et Slag Regler. Allerbedst som vi vare i Gang med Spillet, hørte vi en Fløites Toner ude i Haven, og det varede ikke længe før vi havde Fløite-Karl i vort Samfund, diverterende os med lidt Spil. Det var saadan hans Manér. Egenlig holdt han ikke saameget af at gaa om i Gaardene, han indfandt sig helst paa offentlige Steder, hvor der herskede lidt Gemtligbed, og hvor han vidste, at hans Spil vilde være velkomment. Under en Pause gav jeg mig i Snak med ham, og gjorde ham da Spørgsmaalet. Det var næsten som om han blev lidt vred. „Er jeg skabt som en Hollænder?“ svarede han. Han forsikrede, at han var af god dansk Familie, og da jeg indvendte, at det kunde han jo godt være, selv om hans Tip-Oldfader havde været en Hollænder, saa vilde han Intet høre derom. Overhoved vilde han ikke indlade sig paa at fortælle Noget om sin Afstamning. Det var ham aabenbart imod, som ogsaa at fortælle om, hvad der havde bragt ham til at blive omvandrende Musikant.

At der hvilede en vis Hemmelighed over hans Liv, er jeg ikke ene om at formode. Men dette vil maaske aldrig opklares. Saameget syntes efter hans hele Væsen klart, at han i sin Ungdom havde kjendt bedre Dage. Hvad der ogsaa taler derfor, var at han, trods mange Opfordringer, ikke sluttede sig til nogen af de Musikantselskaber, Bierfidlere og Sangere, som i min Ungdom drog om i Gaardene og opvartede med Musik og Sang, og som man nu ikke kjender noget til, fordi Politiet har fundet slikt stridende mod god Orden, og fordi der desuden nu er rig Anvendelse for deslige ambulante Kunstnere paa Sangertribuner og Beværtningssteder. Karl Rattentid

vilde ikke alliere sig med saadanne Bagabonder. Det var under hans Værdighed, mente han formodentlig, han var Solospiller og en saadan vilde han vedblive at være i Ordets egentlige Forstand.

Og saaledes havde han færdes langt over en Menneskealder, indtil Aarenes Magt havde krummet hans Ryg og bragt hans Embochure — det er nok det tekniske Udtryk — i yderlig Forfald. Han spillede ikke saa galt, da han var ved sine Kræfters fulde Brug, og ved en Kunstner af hans Art ser man jo mere paa Villien end paa Evnen. I sin Ungdom havde han nok ogsaa dyrket andre Instrumenter, Violin og Guitar, thi disse fandtes i et Skab i hans Bolig i Baghuset til et lille Hus i Landemærket (Nr. 51).

Denne Bolig var lille og kneben. Hele Bohavet bestod af en brøstfældig Seng og et Par Stole og et Bord, hvorpaa laa hans Fløiter og Nodeblade. Henad Loftet var trukket Snore, hvorpaa der hang hans Garderobe, en Samling gamle Klæder. Der manglede ikke paa Støv og Spindelvæv, og det lod ogsaa til som om dette hørte med til hans Livsbetingelser. I alt Fald befandt han sig vel i disse Omgivelser, han forlangte ingen bedre, sagde han idetmindste. Om det var hans virkelige Mening skal jeg lade være usagt. Her havde han boet i mange Aar, henved fyrretyve efterat han ved Døden mistede sin Hustru. Han boede der tilsidst frit. Da han blev firfjendstyve Aar, forundte hans skikkelige Vært ham denne Gave, og det varede indtil han en Morgen i Begyndelsen af Mai 1887 fandtes død i sin Seng.

Forinden havde han, som han selv forsikrede, næsten aldrig været syg. Dette skyldtes sikkert ikke blot hans Færden i den frie Luft fra den tidlige Morgenstund til sent paa Aftenen, men ogsaa hans yderst tarvelige Levemaade. Lidt Hvedebrød, en Kop Kaffe, maaske ogsaa en lille Snaps og meget sjældent et Maaltid varm Mad, havde i mange Aar været hans Fødemidler. Han var altid i godt Humør, og var god navnlig mod Husets Børn, som gjerne gjæstede ham, naar han en sjælden Gang var hjemme.

Var hans Ydre tidligere karakteristisk og ejendommeligt, var det endnu mere i hans høie Oldingealder. Ingen kunde undlade at lægge Mærke til denne krumboiede Skikkelse, der saa at sige stagede sig frem gennem Gaderne ved Hjælp af to Stofke. Endnu havde han sin Fløite ved

Bryftet naar han færdedes ude, skjøndt han ikke mere kunde bruge den. Han saa saaledes ganske vist meget affældig ud, men hans Dine havde endnu et livligt og bevidst Udtryk, og havde han ogsaa ondt ved at tale, saa vidnede dog det han sagde om, at han var ved sin Forstands fulde Brug; kun hans Sukommelse syntes sløvet.

Det er godt at forstaa, at hans Ydre og Figur har været lokkende for Kunstnere. Han har saaledes tjent til Model for et Par Munkefigurer paa to italienske Genre-billeder, malede af Statsraad Carl Bloch. Samme store Kunstner har tillige malet hans Portræt som Fløitespiller, der saavidt vides er i en herværende rig Bankiers Besiddelse, og ved den sidste Foraarsudstilling var der et meget smukt Portræt, malet af Baldemar Kornerup.

Da han den 2den Decbr. 1886 blev 91 Aar gammel, og Bladene havde gjort opmærksom derpaa, flød der ret rundelige Gaver ind til den gamle Mand. En kort Tid derefter mødte Kronprindsen ham paa sin Bei, standsede ham, spurgte ham venligt hvorledes han befandt sig og rakte ham en Gave. Denne, skal Fløitekarl have sagt, var jo rigtignok velkommen, men at Kronprindsen havde tiltalt ham og været saa naadig imod ham, det var dog noget, som var ham langt kjærere.

En gyldig Grund.

Fru Signe Læssøe skriver i et af sine Breve: „En lille Tildragelse skete forleden Dag, som gav Anledning til den herligste Anekdote, jeg i mit Liv har hørt. Præsten Rothe gik paa Gaden og saa' nogle Gadedrenge af Kendedstensnavs bygge en Kirke; han . . . sagde: „Børn, dér bygger I jo en Kirke; nu skulde I lave en Præst med.“ „Nej,“ svarede Børnene, „dertil have vi ikke Snavs nok.“ . . . Rothe blev saa lykkelig, at han fortæller det til Enhver, han ser.“

Krigsassesforen.

Novellette af Rudolf Schmidt |

Med Illustrationer af Alfred Schmidt

Inspæktørboligen til den nye, af Søfartsforeningen opførte Stiftelse sad han ved Skrivebordet den udflagne Formiddag med Dagslyset skinnende paa sin rødskjoldede Skaldelpande, vigtig og selvbevidst, altid med Papirer og Reguskaber foran sig, men dog som oftest læsende i det lille Morgenblad, han holdt. Selv om han slet ikke gjorde Noget ved Papirerne, laa de imidlertid for ham, evig og uafsladelig. Havde de givet ham Meget at skaffe, vilde det have været hans inderste Tilbøjelighed imod; derimod saa' han grumme gjerne, at det tog sig ud derefter, og til den Ende sad han, naar han netop ikke spiste, sov til Middag, eller gif sig en Tur, bestandig ved

det Skrivebord med Pennen i Haanden, enten han saa brugte den eller ej — bred, blusfende, brøstig, med strid Selvfølelse i hvert eneste Haar af de fortflippede, graa, som Skobørster dannede Bakkenbarter og lurede med et hurtigt Blik fra sine rødkantede Dine efter, hvad Birkning Synet af hans behagelige Person gjorde paa Stiftelsens forbigående Beboere; at Inspektørboligen laa saadan sidevendt en Snes Alen foran den egentlige Hovedbygning og muliggjorde et uafsladeligt Opsyn, var saa ganske efter hans Sind! Saa sad han da der med rundt, rødt Hoved, runde teglrøde Kinder, rund af Statur ikke mindre end af Ansigt, og saasom han idelig bredte sig ved det Bord saa fuglerund med Pennen i Næven, havde en ung Kontorist, hvis Tante boede i Stiftelsen, døbt ham: „Skrivefuglen“.

Hans yngre Aar havde ingenlunde været helligede et stillesiddende Liv. Han havde som Baadsmand faret Jorden rundt med „Galathea“, hvad der havde efterladt et afgjort Mærke af Ufremkommelighed paa hans Person, og han var efter lang og god Tjeneste omsider avanceret til Overkanonér. Paa hans Forhold havde der aldrig været Noget at udsætte. Lige fra sin Ansættelses første Dag havde han været den skinnende „Tjeneste“, legemliggjort i en Dragt af flosset mørkeblaat Klæde med glinsende Anferknapper — stram, strix, nøjeseende, ivrig, yndet af Overordnede og skumlet over i Krogene af sine Undergivne. Det Sidste just ikke saa meget, fordi han var „en haard Negl“, for „haarde Negle“ høre nu engang til i Marinen, og yndes selv af dem, der mærke Presset; nej, naar han var ilde lidt, var det fordi han røgtede Tjenestens Krav med en besynderlig Gave til rent personlig at føje og tirre; men i hans nye civile Bestilling var denne Gave dog først rigtig sprungen i Blomst.

I rigtig Erkjendelse af, at her var Noget for ham, havde han grebet til med begge Hænder, da der, som han var lige ved at falde for Aldersgrænsen, bødtes ham denne Plads som Inspektør, der vilde sætte ham i Stand til at øve en hel Masse selvtagen Myndighed og være ubehagelig mod Stiftelsens aldrende Beboere fra Morgen til Aften. Men hvor ensig han end var i at røgte sit Kald, blev han dog altid knusende gal, naar Noget kaldte ham „Sr. Inspektør“. Assessor, Krigsassessor var han, og det vilde han kaldes!

Sagen var, at den Udnævnelse opfyldte ham fra

hans inderste Hjerterod til hans yderste Porer; den formelig svedte ud af ham. Som de Fleste i denne Verden, havde han ingenfinde gjort sig nogen særlig Tanke om, hvordan han egentlig vilde ende. Han havde i sin Tid faaet Tegnet for god og tro Tjeneste, han var en Del Aar senere bleven benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, og han var tilfreds. Da han saa ved sin Afsted erholdt Titelen af Krigsassessor, niende Rangklasse Nummer fire, blev han ved Synet af den kongelige Underskrift overvældet, hjertegreben, perplex indtil Rørelse. Og da Løjtnant Justesen, som altid var saa gemyttelig og ved Datterens Konfirmation endog havde figet ind, slog ham paa Skulderen med det Udraab: „Du er De jo formelig kommen i Statskalenderen, Villumsen!“ — var han nær faldet ham om Halsen. — Hvad Statskalenderen var for en Ting, vidste han forøvrigt ikke og fik det aldrig at vide.

Han havde jo nemlig den tydeligste Følelse af at være rykket op i en Tilværelse af højere Orden, som han aldrig i sit Liv havde drømt om at blive delagtig i; og for en Mand, der hørte til Samfundets Ypperste, passede det sig ikke at gjøre Spørgsmaal, der muligvis kunde være dumme: det vidste han! Paa Grund af sit Ubejendtskab med Statskalenderen fik han da heller aldrig noget rigtigt Indtryk af, at niende Rangklasse Nummer fire var saa betænkkelig nær ved Bunden af Bøtten og ved en sindrig Mangfoldighed af Mellemag skilt fra den rigtig fine Portion. Uden at nages af nogen Tvivl frydede han sig oprigtig over netop at til høre den. I sine yngre Dage havde han altid forestillet sig en Assessor som en Mand, der sad med rød Raabe paa en høj Stol og førte myndig Tale. Rød Raabe bar han jo rigtignok ikke; men han havde Majestædens Underskrift for, at han var Assessor ligesom andre Assessorer. Om Betydningen af Rangforordningens „andre“ var han saa heldig ingen Anelse at have, og aldrig ere Penge betalte med større Fornøjelse end den, hvormed han erlagde sine tolv Kroner i Rangskat.

Og saa kom dette Tilbud til om at blive Inspektør med en hyggelig Frihølig og et Pengevederlag, der saa kjønt afrundede den ham tilfaldne Pension! Som han der sad og holdt Udfig, frembød han det sjeldne Syn af en Mand, hvis Duster og Begjæringer Tilværelsen har

opfyldt indtil den yderste Grænse af ethvert rimeligt Forlangende. Han var da ogsaa saa absolut tilfreds. Paa den røde Kaabe maatte han jo vistnok give Afkald; men fra sin vordugbetrukne Stol førte han en i Sandhed myndig Tale.

Og selv naar han kom udenfor sine Enemærker; naar han ud paa Eftermiddagen gik sig en Tur med sin tykke, sølvknappede Stof under Armen og den nubrede mørkeblaa Dyffelsfrakke paa, over hvis Fløjskrave den spændte Hud paa hans røde Hals bugnede frem og gav ham, endog bagfra, et vellykket Præg af kalkunsk Brøjsighed — naar han ud paa Eftermiddagen med knejsende Kobberpande vandrede ned ad Gaden, struttede han, ogsaa da, indtil Bristefærdighed af Selvfølelse, hvad der undertiden i de Forbigaaendes Ansigter fremkaldte et tilbageholdt Smil, som gav ham Anledning til skarpt at mønstre dem med sine hvasse Dine, som vilde han spørge dem, om de vidste, hvad Mand de egentlig havde for sig. Strax efter sin Ud nævnelse havde han for første Gang i sit Liv anskaffet sig en høj sort Silkehat; men hvorvel det vedblivende var hans Hjertensmening, at en Assessor egentlig aldrig burde vise sig for Folket uden med saadant et Taarn paa, saa trykkede den dog hans Kuglehoved saa stærkt, at han til daglig Brug gik med en lav, rundpullet Filthat, med hvilken han dog ogsaa saa' ubegribelig selvwigtig ud.

Hans Egtehalvdel var vindtør og mager; men i Selvfølelse lignede hun ham ganske. Det randt hende aldrig i Hu, at hun endnu for slet ikke saa mange Aar tilbage blev kaldt „Mor Billumsen“ og vaskede, endog for jævne Borgerfolk. For hende var hine mange Aar i Nyboder en bleg Forudtilværelse, der slet ikke kom hendes nuværende og egenlige Liv ved. Og var der blandt dem af Stiftelsens kvindelige Beboere, som ydmygt bejlede til Fru Assessorindens Gunst, for ad en Omvej at opnaa Et og Andet hos Selvherstere paa den vordugbetrukne Stol, Niogen, der blot ymtede et eneste Ord om Tulipangade, saa var Andragendet aldeles sikkert paa ikke at blive bevilget.

Den, der tog sig bedst i Dphøjelsen, var Datteren Wilhelmine, en ret fjøn Pige, der forenede Faderens Regemfylde med en efter Moderen arvet rank Vært.

Wilhelmine blev næsten fløv, naar man kaldte hende „Frøken Billumsen“, hvad saavel de gamle Menneſker i

Stiftelsen som de Handlende i Nærheden dog ingensinde forsøgte. Naar hun med opsmøgede Ormer polerede Binduer eller barhovedet vinsede over Gaden for i en Fart at hente et Par Flasker bayersk Ol hos Urtekræmmeren, tog hun sig ligefrem godt ud; og, i Forbigaaende sagt, det var paa ingen Maade nogen Sjeldenhed, at hun polerede Binduer eller gif Byærinder. Til at holde Tjenestepige havde Krigsassessoren alligevel ikke Raad, det faldt ham heller ikke ind. Overhovedet var der over det Billumfenske Hus langt flere Windelser om Tulipangade, end den nys udnævnte Inspektør og hans Ægtehalvdal anede.

Men eftersom de ikke vare sig det bevidst, anfægtede det dem heller ikke; Intetsomhelst gjorde Skaar i den fry, selvsikre Magtsfølelse, der lod Ægteparret brede sig omtrent som et Par struttende Tjørnebuske, der ingensinde har gjort Havesjærens Betjendtskab.

Krigsassessorens Følelser i Forhold til Assessorinden havde muligvis engang været af en varmere Beskaffenhed; men i Tidens Løb vare de blevne afdæmpede til en vis nedladende Belvilje, som en Mand, der har et svimlende stort Indtryk af sig selv, vanskelig kan undlade at være for et andet Væsen, der er svimmel affurat af det Samme. Alt, hvad der i hans Natur rummedes af Dmhed og Hengivenhed, var i al Oprigtighed samlet om Vilhelmine.

Det var for at skaffe Pigebarnerne en Smule Dmgang, der svarede til hendes „Stand“, at han lod sig indmelde i „Foreningen for borgerlig Selskabelighed“, og det var i Anledning af Vilhelmine, at han skulde opleve sit Livs store Dmngelse.

„Foreningen for borgerlig Selskabelighed“ agtede at holde sit første Winterbal. Vilhelmine skulde med — det stod fast og urokkeligt; alle underordnede Bestemmelser ved det store Forehavende viste sig derimod at være megen Foranderlighed undergivne.

Hvad Vilhelmine skulde have paa, hvad Assessorinden skulde have paa, det var vanskelige og indviklede Spørgsmaal, som mindst et Par Gange om Dagen satte Huset paa den anden Ende. Naar det ellers i Familien gjaldt at tage en Bestemmelse, var Krigsassessoren vant til at optræde som en Skibschef paa sit Kommandobræt; men overfor de Spørgsmaal, som her laa for, gjaldt hans bryffe Afgjørelser til Wandsbeck. Den gamle Selvherster

stod overfor det Ubekjendte: Strimler, Kniplinger, Pibe-
skjorter, Handsker, Dverstykker og Kjøleliv; han hildedes
baade af Kone og Datter i de snedigste Baghold, hvor-
over han blev hidsig og filtrede sig saadan ind i sit eget
Brøvl, at han omsider hverken vidste ud eller ind, men
prustende traf sig tilbage til den vordugbetrukne Stol; og
uagtet de halvfjerdsindstyve Kroner, der maate udtages af
Sparekassen for at tilvejebringe en standsmæssig Repræ-
sentation, allerede vare nok til at gjøre ham gal i Skralden,
saa vare Pengene dog afgjort nok det Mindste af det.

Det var fjorten kjedsommelige Dage at komme
igjennem. Begge de Gamle vare pirrelige indtil det
Yderste, og Wilhelmine græd ofte i Smug sine modige
Taarer, og dog fandt det hele Staahøj jo Sted udelukkende
for at skaffe hende den Fornøjelse. I al Uskyldighed
glædte hun sig ogsaa dertil, drømte om Natten, at hun
svang sig i Lysekronernes Glans og vaagnede med lige-
som en Brusen af Musik i sine Dren. — Samlivet med
de to Gamle var lidt trangt.

Den store Aften kom. Krigsassessoren stod i de
flunkende nye sorte Klæder, hvortil han havde ladet tage
Maal samme Dag, Silkehatten blev kjøbt. Paa hans
brede Bringe prangede Dannebrogsmændenes Hæderstegn,
Krigsmedaljen samt Tegnet for et vist Antal Aars tro
Tjeneste — Attributer, der ved selskabelige Sammenkomster
i Nyboder altid havde indbragt ham al mulig Honnør.
Assessorinden var iført sit franske Sjæl, der ligeledes nød
megen Anseelse i Nyboder, og paa hendes sorte uldne
Kjole var der riet Blonder for Hænderne, hvis graa, for-
tørrede Fingre stak i et Par smørgule Handsker, som
havde kostet halvtredje Krone og faldt ganske utrolig i
Djnene. Wilhelmine gav den nedringede lyseblaa Balthjole
med de sorte Halværmes, over hvilke det hvide Silkesjæl
var kastet, et vist Tæppe, skjønt Armene unægtelig vare
lidt røde. Der stod de da alle tre, stramme og pudse-
de, og ventede, opfyldte af en klam Forlegenhed, de ikke for-
maaede at ryste af sig, paa Drosken.

Da Drosken omsider kom, følte Krigsassessoren sig,
for at øve Modvirkning, saa inderlig oplagt til at skælde
Kusken ud og tog som Indledning sit Sølvcylinder-Uhr
frem; men han maatte æde sine vrede Ord i sig, inden
han havde faaet dem afleverede: Viseren pegede nøjagtig
paa det opgivne Klokkeslet; det var bare Familien, der

var bleven for tidlig færdig; men denne Dpdagelse gjorde ikke Stemningen bedre.

Egenlig havde Krigsassessoren ventet sig Noget i Retning af Modtagelse fra Bestyrelsens Side; han maatte imidlertid ganske som enhver Anden ved Indgangen til Festsalen forevise sit Medlemskort og drev saa med sine kvindelige Vedsagere temmelig ubemærket om, hvad der kun havde til Følge, at han knejsede med dobbelt Brøfighed, da han omsider tog Sæde paa den rundt om Bæggen løbende Bænk med Vilhelmine i god Behold anbragt imellem Assessorinden og ham selv.

Men saa' han udfordrende paa Forsamlingen, saa begyndte Forsamlingen efterhaanden ogsaa at se temmelig frimodig paa ham. Han holdt nok af Opmærksomhed; men denne huede ham ikke, og om han end i sit Ydre forblev lige fry, begyndte han dog lønlig at spørge sig selv, hvad der vel kunde være i Bejen. Hvad Assessorinden angik, saa holdt hun sig ikke nær saa stiv. Lysenes Mangfoldighed, de ophængte Faner og Skjolde, den hele sumrende Stimmel fremkaldte med Et en ydmyg Mindelse om Tulipangade, og idet hun pudjede sin Næse med sit nye Festlommeørklæde, paafom der hende en uforklarlig Mistillid til de Smørgule.

Balinspektøren klappede i Hænderne; Herrerne bød Damerne op, Musikken faldt ind, og i højtidelig Polonæse vandrede de danselystne Par Salen rundt.

Hverken til Polonæsen eller nogen af de følgende Ture blev Vilhelmine engageret, og de mange Blikke, som fra alle Kanter rettedes imod Familien, gjorde den arme Pige helt daanefærdig. Bludselig sagde hendes kvindelige Instinkt hende, hvad der var i Bejen.

„Fader!“ hviskede hun beflemt.

Den Stemme syntes Krigsassessoren ikke om, han vendte sig arrig om imod hende.

„Fader!“ vedblev Vilhelmine med bævende Mund, „Du — — er den Eneste, der har — — Frakke paa.“

Saaledes forholdt det sig i Virkeligheden. Foreningens Medlemmer bestode af Haandværkere, Kontorister, Urtekræmmere, Manufakturhandlere, blandt hvilke et Par Smaagrossererere og to, tre kongelige Fuldmægtige ragede op som Matadorer; men i Kjøle vare de Allesammen, nogle i temmelig gammeldags med utilladelig spidse Skjoder; ligesuldt: Kjøle var det. Selv Guldsmeden ovre paa

Hjørnet, som i Forgaars havde gjort Vilhelmines ene Dreløf i Stand og med høflig Tak oppebaaret 35 Dre i Betaling, stod der kjoleklædt mellem nogle Andre i Salens ene Hjørne og flottede sig med et spodsk Grin.

Det Sæt sorte Klæder, Krigsassessoren havde anskaffet sig, var det første, han bar i sit Liv. Klædet i Frakke, Vest og Buxer var rigtig godt, fint Klæde; men Frakken var nu engang ingen Kjole: om en Kjoles absolute Nødvendighed som selskabeligt Tilbehør havde den forhenværende Overkanoner ingensinde drømt. Og nu stod alle de Snodderter der og uglejaa' smaagrinende en deforeret Mand, den eneste deforerede blandt dem Alle!

Ogsaa dette havde sin Rigtighed, men tjente bare til at vække yderligere Opmærksomhed for Frakken. „Den borgerlige Selskabeligheds Medlemmer“ naaede ikke op i de Regioner af Samfundet, hvor Ridderfors drysse ned; men de vare alle som En altfor selskabeligt højtstræbende til ikke at se ned paa Dannebrogsmændenes Hæderstegn med Ringeagt og Haan, og i Fuldmægtigenes og Kolonialhandlernes Kreds var det egentlig det usalige Sølvfors, der loffede Bittighederne frem.

Vilhelmine ønskede sig langt bort, Assessorinden fik en vorende Fornemmelse af Tulipangade; men Krigsassessoren holdt ud og vendte i en stiv Kloffetime med uformindsket Trods sin blanke Kobberpande mod den Omverden, der lod hans Datter sidde og rettede nærgaaende Blikke mod ham selv. Da der saa indtraadte et Ophold i Dansen, under hvilket galante Kavalerer hentede Limo-nade og Is til deres Damer, gav han Vilhelmine et Pus, som Pigebarnet lod gaa videre til sin Moder, og i samme Nu rejste de sig paa én Gang alle tre, men ingenlunde, som Krigsassessorens to Ledfagersker mente, for at tage hjem. Knejsende og bred vandrede han i skraa Linje tværs over Salens Gulv og stævne med de to forskræmte Kvinder i Hælene paa sig ind gjennem Døren til Spisestuen, som var kjendelig ved sin Overskrift, og paa hvilken han længe havde havt Rig.

Det var en ny Bommert: først paa den til Fællesspisningen ansatte Tid gik Foreningens mere dannede Medlemmer til Bords. Som Følge heraf var Spisestuen tom; kun ved det midterste lange Bord sad et Par sultne Handelsbetjente og spiste paa en Bøf med Tuborg og Snaps til. Udfordrende tog Krigsassessoren Plads lige

AP
187

overfor dem og forlangte med klingert Mæle Andesteg med Rødkaal til Tre. Mærkværdig nok vedblev Handelsbetjentene at fortære deres Bøf uden egenlig Sønderkuuselse og kastede over Assessorens brede Skuldre Blikke, som denne ikke forstod, men som netop derfor gjorde ham lynende gal. Sagen var ganske simpelt den, at flere af Foreningens Medlemmer i Haab om fortsatte Løjer vare fulgte bag: efter Familien ind i Spisesalen og gjorde Miner til Handelsbetjentene, som Krigsassessoren vedblev at stirre paa med harmfunklende Øjne. Da Andestegen blev bragt, vilde han med ét Slag tilintetgjøre de to Bønhasse, der dér sad og nedsvælgede deres elendige Øl, og raabte, med Thufommelse af Formiddags-Traktementet ved Vilhelmines Konfirmation, myndigt til Dpvarteren:

„En Flaske gammel fransk Vin!“

Hvorfor blev der snist bag hans Ryg, hvorfor stak de to Diskespringere derovre aabenlyst i at grine lige op i Næsen paa ham? Baade Vilhelmine og Assessorinden havde en Fornemmelse af, at med dette Forlangende om gammel fransk Vin til Andesteg maatte det være rigtig gruelig galt; men den Slags Erkjendelser laa ikke for Krigsassessoren. Nyboders=Instinkterne vaagnede i ham, Marerne i hans røde Bænde blev blaa og mørke, og han var lige ved med Grovhed at spørge, om de Herrer havde Noget at skulle have sagt, da en velbekjendt munter Røst bagved ham i det Samme raabte:

„Drik heller Champagne med os, Villumsen!“

Det var Løjtnant Justesen, han, der havde oplyst den nysudnævnte Rangsperson om, at nu var han kommen i Statskalenderen. Gemytlig og ligefrem som altid stod han dér i Følge med nogle andre Herrer og blæste med sit godmodige Smil det optrækkende Uvejr bort, til samme Tid som han bredte et Skær af social Forklarelse baade over Krigsassessoren og hans Damer.

Ved Bortgangen fra en større Middag var Løjtnant Justesen tilligemed et Par Rancellister i Marineministeriet bleven trukket med af en ung Grosserer, der hørte til Foreningens Spidsler, og som brændte efter at kunne medbringe en Marineløjtnant som sin Gæst til Ballet. Nu skulde der under Pausen ved et Glas Champagne sættes Fut paa Stemningen til en rigtig livlig Svingom med „den borgerlige Selskabeligheds“ Damer. I en Fart havde den hele Flok slaaet sig ned ved samme Side af

Bordet som Krigsassessoren, og nu begyndte de to Handelsbetjente at skamme sig over deres Al.

„Naa, saa De er paa Støvlerne i Aften, Willumsen?“ vedblev den eviggemytlig Løjtnant, idet han skænkede i Krigsassessorens Glas. „Og Kone og Datter er med? Jeg faar da Lov til at danse første Dans med Vilhelmine?“ Han tog sig i det og sagde med en afrundende Haandbevægelse til Grosserereren og de Andre:

„Frøken Willumsen og jeg har kjendt hinanden i mange Aar, saa de Herrer vide!“

— Havde Vilhelmine ikke faaet danset før, saa fik hun det, da Maaltidet var endt. Første og anden Dans dansede hun med Løjtnant Justesen, saa blev hun budt op af Grosserereren, der havde indført ham, saa af de to Kancellister, den ene efter den anden, og sluttelig igjen af Løjtnant Justesen. Under en ny Pause vandrede han med hende under Armen et Par Gange Salen rundt og forlangte ved Buffetten endnu en halv Flaske Champagne, for, som han galant sagde, „at drikke et privat Bæger med sin Dame.“ Denne Dymærksomhed fra Løjtnantens Side bragte Krigsassessoren til med Gottelse at puffe sin Negtehalvdel i Ribbenene; men Assessorinden var i Aften ikke til at bringe i Kulør, end ikke da et Medlem af Bestyrelsen kom hen og kaldte Fatter „Hr Assessor“ og hende selv for „Frue“.

Krigsassessoren tog derimod bort med Følelsen af fuldstændig at have forvunden sin Sejr og holdt i Skjortecærmer hjemme et Foredrag om, at naar man bare forstod at tage de Fyre, saa fortog Mussigheden sig snart. Om Løjtnant Justesen udtømte han sig i Lovtaler og gjorde, henvendt til Vilhelmine, den Bemærkning, at det var en flink Gut, saadan rigtig en Dolk.

Vilhelmine blev rød og gav sig til at tale om den Silkekjole, Guldsmedens Kone havde havt paa.

Saa snart Krigsassessoren havde anbragt sin trivelige Figur i Sengen, sov han i samme Nu og drømte, at han var bleven Direktør for „den borgerlige Selskabelighed“ med uindskrænket Myndighed til at kaste alle Grinebidere, der drak Tuborg til deres Bøf, paa Porten, og at Løjtnant Justesen med evigglad Gemytligbed til enhver Tid stod rede til at bifalde hans Beslutninger.

Om Morgenen vaagnede han veltilpas; men saa snart han var kommen op og havde faaet Tjakket paa,

var han det strax i ringere Grad. Den Slappelse, som følger paa enhver anstrængt Lystighed, gjorde sig gjældende saavel hos ham som hos Vilhelmine. Assessorinden klagede tilmed gudsjammerlig over Gigt i sit Ben. Som Følge af den noget trykkede Stemning lagde ingen af de Gamle videre Mærke til den generte Mine, hvormed Datteren oppaa Formiddagen erklærede, at hun agtede sig ud til Tante Malle paa Godthaabsvejen for at hente sine Broderimønstre: Vejret var i Dag saa godt.

Vilhelmine gif, og Krigsassessoren satte sig som sædvanlig til sine Regnskaber; men uagtet han forfriskede sig med at røfle endog et ganske ualmindeligt Antal af Stiftelsens svagelige Beboere af, saa kunde han i Dag ikke rigtig faa Dampen op. For at forslaa Tiden besluttede han at gaa Vilhelmine imøde.

Det var ikke mange Mennesker, der færdedes paa Godthaabsvejen og Vejene deromkring. Desmere faldt paa en af disse et vandrende Par i Djuene, der i fortrolig Samtale bevægede sig langsomt frem ad Fodstien omtrent et halvhundrede Skridt foran Krigsassessoren, som fandt, at det sgu egenlig var morsomt at se paa. Pludselig saa' han Herren slaa sin Arm om Damens Liv og kysse hende paa Munden, netop som en Bogn kom kjørende ud fra en Villa tæt derved. Paa Bognens ene Side blev et Bindue i Fart slaaet ned, en i Belsværk indhyllet Damestikkelse rakte sig et Djeblik ud og trak sig derpaa med et Udraab tilbage, hvilket havde til Følge, at Herren øjeblikkelig slap sin Ledfagerske og med en kort, ilsom Hilsen pilede af.

Idet Bognen strøg forbi Krigsassessoren, saa' han en ung Dame med Lommeørklædet for Djuene i konvulsivisk Graad læne sig tilbage og virre med Hovedet. Inden han imidlertid havde sunnet sig paa dette Syn, kom Herren lige bus imod ham.

Det var Løjtnant Justesen.

Lidt rød i Hovedet var han i Forvejen, og rødere blev han, da han kom Krigsassessoren nær. Men ligesuldt rettede han sig, slog ud med Haanden og sagde, med et vist Skjær af den gamle Gemytlighed, uden at standse:

„God Dag, Villumsen!“

Krigsassessoren bemærkede, at saasnart han var kommen ham forbi, fremskyndede han sin Gang og bøjede om ad en Sidevej.

Men han fik ikke Lejlighed til at fortabe sig i Gissninger herover; for nu var Damen, der havde faaet Kysset, kommen ham ganske nær, og han saa, det var Wilhelmine.

Hele den gamle Nyboders-Natur kom op i ham, han udtømte sig i fastige Skældsord og nærgaaende Bebrejdelser.

Wilhelmine lod ham rase en Stund af Hjertenslyst, derpaa sagde hun rolig:

„Skab dig ikke, Far! Løjtnant Justesen spurgte, om jeg ikke gik ud i Dag, og saa sagde jeg ham, at jeg skulde til Tante Malle. Men naar han saadan render sin Vej og ikke vil kjendes ved mig, saa er det forbi.“

„Ja, men han kyskede Dig, Tøs!“

„Na, hvad, det dør jeg ikke af!“ svarede Wilhelmine munt.

Men Krigsassessoren vilde ikke, at den Ting skulde gaa saadan af.

„Hvem er Løjtnantens Fader?“ spurgte han.

„Béd Du ikke det? Det er Assessor Justesen paa Kastanjevejen.“

Nu huskede han det. — Assessor — — hm!

En stor Tanke dukkede op bag Krigsassessorens buede Pandeskjal. Han sagde ikke et Ord yderligere til Wilhelmine: nu vidste han, hvad han vilde gjøre!

Heller ikke da han var kommen hjem, yntede han det Mindste. Han samlede sig, han summede sig, han strammede sig op hele den udslagne Dag. Den græske Tragikers Ord, at „tøvende gaar Manden frem, hvis Bærf er stort“, vare ham ganske ubekjendte; men de levede i ham. Om Aftenen gik han tidlig til Ro; men Assessorinden mærkede godt, at han laa vaagen indtil Kloffen tre.

Tidlig den næste Morgen tog han til Konens og Datterens store Forbavelse det sorte Sæt Klæder paa, anbragte Ordensbaandet i Knaphullet, lod den nubrede Vinterfrakke — det var varmt i Vejret! — staa aaben, saa det strax faldt i Djnene, og satte med langsom Alvor den høje, sorte Silkehat paa. Saa gik han, uden at sige et Ord om, hvor han agtede sig hen.

Han rettede sine Fjed mod Kastanjevejen. Det var en afgjort Sag: tale med Faderen vilde han, dannet, men djærvt, høfligt, men rent ud af Posen. Saadan skulde den Løjtnant dog ikke — — Forstaar sig! Vilde han have Wilhelmine, saa var det en anden Sag. — —

Hvor skinnede Solen kjønt i Dag! Der vilde ganske bestemt lønne Noget ud af det, naar han talte med Faderen som Ligemand med Ligemand, Assessor med Assessor!

Huset paa Kastanjevejen havde en Strimmel Have foran med en Plæne udenfor Indgangsdøren og tre, fire Buske til begge Sider. Krigsassessoren vandrede frem ad den smalle Sti, der bøjede til Højre og blev uvilkaarlig staaende, da han bag Buskene tæt ved Villaens Dør hørte Stemmer.

Han tittede gjennem en Abning mellem Grenene.

Det var to ældre Herrer med fine Ansigtstræk og noget uhyggeligt Fornemt over sig, som, gjorde den til Assessor udnævnte Overkanoner ganske beflemt, uagtet han havde en tydelig Bevidsthed om at være den mest Belædte af dem alle Tre. Men trods deres sløje Formiddags-Dress og latterlig forbulede Filthatte havde de Begge Noget over sig, som den lyttende Tilskuer kun altfor tydelig mærkede, at han selv manglede.

Dg saa Ordene! Det var som to ophøjede Væsener, der med ufattelig Sikkerhed tumlede med Alt. Krigsassessoren fornam saa grangivelig, hvordan Hjertet sank ned i Støvlerne paa ham.

„— Min kjære Statsraad!“ sagde den ene af Herrerne, „det glæder mig, De tager Tingen paa den Maade. Men naturligvis, en saadan lille Flygtighed kan ikke godt tages paa nogen anden.“

„Naturligvis, min kjære Assessor!“ svarede den Anden. „Det var i den første Opbrusning, Kamilla sendte Deres Søn det Brev. I Dag er hun allerede anderledes stemt, og naar Synderen blot vil vise en Smule Bodfærdighed, kan Deklarationen overmaade vel finde Sted paa Søndag, som Bestemmelsen var. Det vilde i Sandhed være slemt, om en Forbindelse mellem to agtede Familjer skulde gaa overstyr paa Grund af lidt Rikseri ovenpaa et Dansedal, hvortil man bliver ført ind fra Gaden.“

„Ja, og med saadan en Gjenstand!“ svarede den Herre, der havde talt først. „Overfor min Søn fører jeg naturligvis et andet Sprog. Men imellem os, min kjære Statsraad, naar Talen kun er om en Nyboderstøs, Datter af En af Marinens Underklasser, forstaar jeg virkelig ikke, at en dannet, belæst Pige som Kamilla, tilmed da der slet Intet er sket, har kunnet tage saadan paa — — Søger De Noget, min gode Mand?“

De sidste Ord bleve i en skjodesløst velvillig, lidt utaalmodig Tone rettede til Krigsassessoren, som af bare Forlegenhed og Ubehjælpsonhed var kommen frem fra si. Skjul. I samme Øjeblik faldt hans Øjne paa den store Messingplade paa Villaens Indgangsdør, hvorpaa der stod: P. Justesen, Højesteretsassessor. Det var, som blev han gjennemboret med en gloende Naal. I et Nu fik han et pinlig klart Indtryk af, ved hvilken Mangfoldighed af Trin han i sin Statskalender, han aldrig havde set, var skilt fra den ældre Herre med Bulehatten dér, uagtet Titlen var den samme.

Han havde en Fornemmelse, som blev hans Tunge til Bly, som døde Vejret bort i hans Hals. Den gamle Følelse af Underdanighed, naar han i Tjenestens Tid talte med en Foresat, kom over ham som en Forherelse. Han lettede ærbødig paa sin Hat, lod, som han saa' efter Husnummeret, og trak sig tilbage med en Mumlén, som ingen af de to Herrer forstod og ej heller brød sig om at forstaa.

Som han vandrede ned ad Bejen, syntes det ham, at Solen var borte, og at Dagen med Et var bleven saa graa; og saa havde Jorden under hans Fødder faaet saadan en paafaldende Tilbøjelighed til at bevæge sig.

„— Min gode Mand!“ Han havde haft Silkehat og sort Frakke paa; alligevel havde Løjtnantens Fader strax——

— Og Vilhelmine! Hun var jo dog en fjøn Pige, net og velklædt til enhver Tid. — „En Nyboderstøs!“ — Hans egen Vilhelmine! —

Uden at lægge Mærke dertil, var han naaet til Ladegaardsaaen. Paa en af de smaa Broer mødte han et Par af sine gamle Undergivne paa Holmen, som han havde været extra hundsk imod. De hilste ham ikke, men en af dem sagde i Forbigaaende:

„Det var ogsaa en Assessor!“

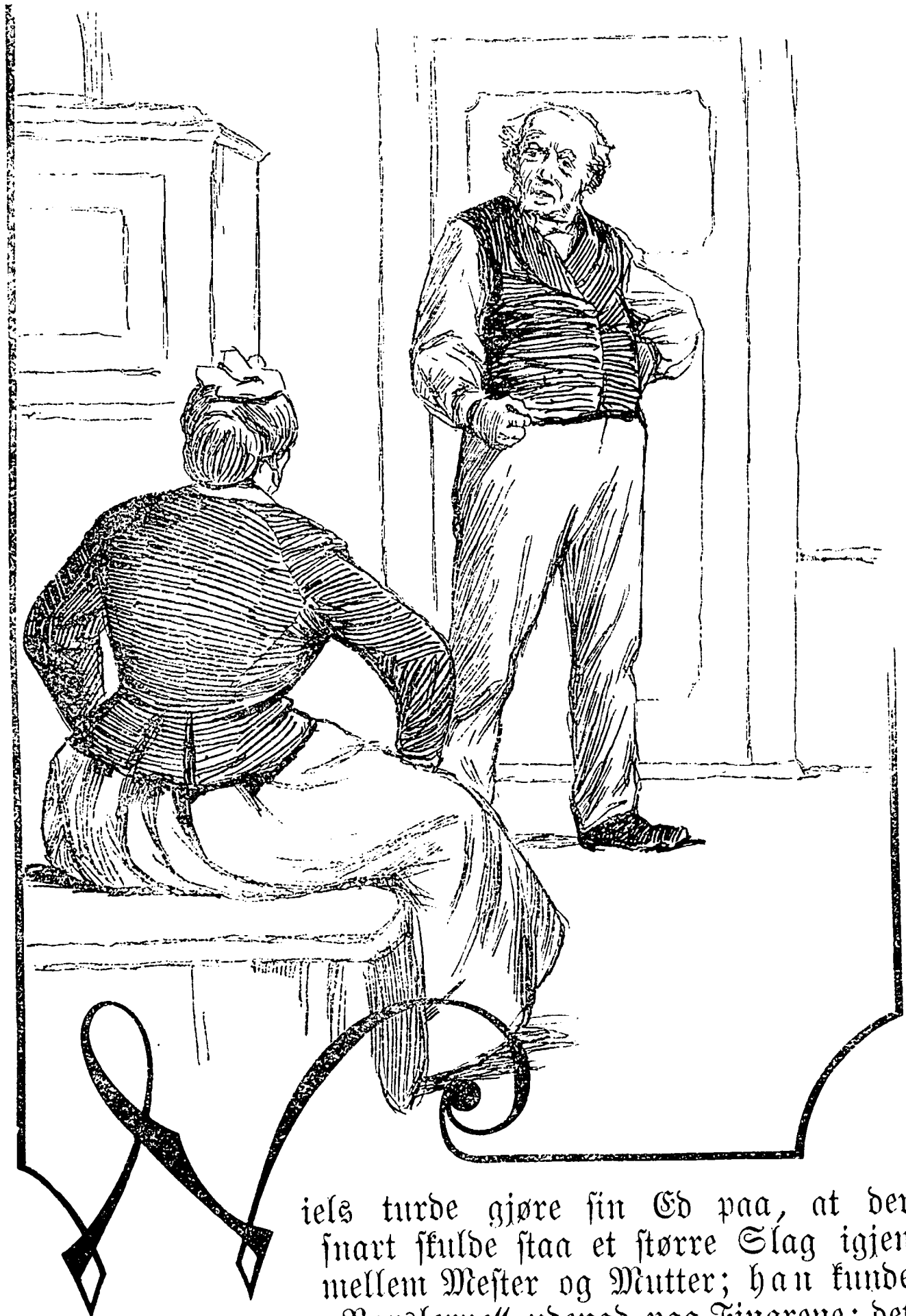
Og i den hovmodige Mands Sind groede den Tanke frem som en spids, indadvorende Torn, at var han aldrig bleven saa langt over Forventning ophøjet, saa vilde han aldrig have følt sig saa plat nedtrampet som i denne Formiddag.

En Kamp.

Kortelling af F. D. Andersen.

Med Illustrationer af Alfred Schmidt.

iels turde gjøre sin Ed paa, at der snart skulde staa et større Slag igjen mellem Mester og Mutter; han kunde „Barzlerne“ udenad paa Fingrene; det var altid sikkert Tegni paa „angaaendes“ Uvej, naar det stil-

nede af med Ruffinger til Drengene og Skjeldsord i al Almindelighed; og han var saamænd ogsaa Mand for at kunne sige, paa hvad „Begrundelse“ det vilde komme — Peter naturligvis; det var altid Peter de sloges om der i Huset.

— Peter var Smedemester Jeppesens og Kones eneste Søn. Niels kunde hele den Historie fra Ende til anden — lige fra den Dag, Mester kom glædestraalende over i Bærkstedet og sagde:

En Dreng, Niels! en Dreng — kan du ta'e Gift paa — der duer til noget! otte Pund, hvad! — og Arme — — — Smedearme! min Ven; han stikker sin Fa'er, naar han bli'er stor — du! lad du ham komme til Forhammeren, saa skal du se Gnister! — —

— Lige fra den Dag og op til nu, hvor han veirede i hver Krog i den lille Smedegaard, at det igjen vilde bryde løs. Striden var begyndt, saa saare Drengen var saa stor, at der overhovedet kunde tænkes noget med ham.

Jeppesen vilde have en raff Gut ud af ham, en Kraftkarl; Madammen vilde have ham i Bomuld; Gud — paa hendes søde Dreng maatte Vinden ikke blæse; han skulde være sin Moders eget, rare, søde Barn, og ikke komme ned i Gaarden, hvor der var saa koldt; end sige over i Bærkstedet, hvor der var saa fælt sort og beskidt.

Dette med det „beskidte Bærksted,“ var nu ogsaa noget af det, der ikke øgede Freden imellem dem; Jeppesen kunde meget godt huske Tider, hvor hans Kone fandt det morsomt, at liste derover, naar han var alene; men det var ogsaa gaaet af Brug; eftersom han svang sig op ved Ambolten til at holde baade en og to Svende, og Dreng med — svang Mutter sig op i Dagligstuen til at holde baade en og to Silkefjoler; og imellem Dagligstuen og Bærkstedet blev der en Adskillelse, som til sine Tider tog alt Humeur og Livslyst fra Jeppesen.

Der kævledes som sagt lidt frem og tilbage om Drengen; Fatter tog Peter paa sine Knæ, og spurgte, om han ikke vilde være en raff Dreng og blive en dygtig Smed engang med Tiden — Mutter skreg op, at Barnet blev „smudsket til“, og tog ham over til sig — saa reiste Jeppesen sig, smækkede Døren i efter sig; gif over og sparkede Smededøren op — og saa var det altid saadant, at Niels ikke længer gad fløjte til sit Arbeide.

Jeppefen var ingen Nathue; men han havde ikke den blinde Selvtillid til sine egne Meninger, som hans Kone. Som Svend havde han rejst; og paa de Reiser havde han affurat set saa meget af Livet, at han havde forstaaet, at han egentlig kun vidste grumme lidt, og at der rører og bevæger sig Tanker, langt over hans, og som han aldrig vilde opnaa at magte. Det havde berøvet ham Modet til saadan uden videre at sætte sin Billie ind som den eneste, der skulde respekteres.

Underledes med Madam Jeppefen. Hun var født i et Hjem, hvor der kun tænktes meget smaa Tanker. Fra Morgen til Aften dreiede det sig om Naboen og Gjenboen og Gjenboen og Naboen; at der existerede en Verden udenfor den lille Provindsgyde, hvori de levede, faldt dem aldrig ind; at der er et Liv, hvor Tankerne mødes og kæmper, og hvor et Menneske er glad, om det kan bidrage selv nok saa lidt til rigtigere Forstaaelse af det Hele — det var en luftet Bog for dem.

Og da hun saa, efter den første Forelskelse, mødte det prøvende og usikre i Jeppefens Karakter, da saa hun kun sin egen Overlegenhed deri; og tog sin Plads i deres Hjem, som den der havde Eneret paa at have en Billie.

Første Gang, Striden imellem dem havde antaget større Dimensioner, var den Gang, Peter skulde i Skole. Der var to af den Slags der i Byen; en, hvor Drengene fik Bæk og lærte noget; og en, hvor de fik Klap og ingenting lærte. Jeppefen vilde have ham i den første; Madammen i den anden. Den Gang tog Jeppefen haardt fat; og først da Striden var naaet det Punkt, at det saa ud til, at Husfreden for alle Tider skulde være ødelagt, først saa gav han efter. Men det knækkede ham for lange Tider. Han kom over i Bærkstedet, saa fra den ene hen paa den anden, ligesom han vilde sige — ja, men hans Ansigt faar jeg ikke at se herovre. Og Humeur i Kludene, det kom der i lang Tid ikke. Der maatte hamres og smedes store Ting, før Mester igjen kom paa ret Kjørl.

Men efterhaanden som han igjen, i passende Afstand fra det, der tronedede oppe i Dagligstuen, fik stablet sine Yndlingstanter op igjen, pudset dem og filet dem af, saa hjalp det dog. Nu var det Konfirmationen, der skulde klare Sagen. Naar den kom, saa skulde Jeppefen vise — at Jeppefen var Jeppefen; og saa skulde han nok

bestemme, om Peter skulde blive en Døgenigt hele sit Liv, eller sættes istand til at klare for sig paa en honnet Maade — og nu var Konfirmationen der — og nu følte Jeppeesen ligesrem med Græmmelse, at han dog langtfra vilde møde op til den Kamp, saaledes som han havde tænkt sig det.

Alt det var det, Niels havde „veiret“. Det var ikke langt fra, at han led med Mester; og saa, en Dag efter Middagstid, da de var alene, sagde han.

„Du skulde Mester dog engang sætte en Trumf i...“

Han sagde det dæmpet, prøvende; det kunde jo være, det ikke faldt i god Jord. Jeppeesen gjorde en Dreining med Hovedet om imod ham, men standsede og saa skarpt paa sit Arbeide. Pludselig lagde han Filen fra sig, knap-pede Stjødskindet af, lagde Haanden paa Klinken, og gik over Gaarden til Lejligheden. Niels saa efter ham og udstødte en betænkkelig Fløjten.

Da Madammen saa Jeppeesen træde ind paa et saa uventet Tidspunkt, vidste hun i samme Nu, hvad der vilde komme — meget bedre end Jeppeesen. Hun havde ogsaa forstaaet at „veire“; og saa sagde hun strax:

„Jeg har sagt dig, du skal tage dine Tøfler af, naar du kommer herind!“

Jeppeesen havde nu i Virkeligheden taget dem af; Madammen havde ogsaa godt set, at han havde gjort det — men hun fandt det klogest, strax at sætte ham til Vægs med en Bebreidelse.

Jeppeesen, der vilde gjemme sine Kræfter til det egentlige, sagde mildt — „Jeg har jo taget dem af“.

„Naa — blev Madammen ved — jeg troede, du var kommet herover for at vise, hvad du turde —!“

Jeppeesen rømmede sig lidt; det var han jo nok; men dette med Tøflerne, det var dog for latterligt — —

„Eller hvad vil du herovre?“

— „Jeg vil sige dig min Bestemmelse om Peter — Ane,“ sagde Jeppeesen pludselig fast.

„Den kunde du sagt mig, da vi spiste, og du var vadsfet — det behøves forresten ikke — Peter skal i Manufaktur lære; det er afgjort!“

Jeppeesen blev blodrød i Ansigtet — —

„Hvad skal han! — Kræmmer? — min Dreng? — aldrig i Evighed!“

Peter er ikke din Dreng alene, og vil du bande, kan

du gaa over i Værkstedet — heroppe skal der ikke bandes —"

Jeppefen saa lidt paa sin Kone — uendeligt smertefuldt — Herregud, Herregud, tænkte han — det er min Hustru — — han rejste sig, gif et Skridt hen mod hende — —

„Ane — kan vi to ikke tale sammen i Fred naar det gjælder vor Dreng —?“

„— Er der saa ikke mere, du kan rive ned?“ sagde hun og tog et broderet Stykke op fra Gulvet, som Jeppefen virkelig havde revet ned — —

Han saa bebrejdende paa hende — og gif. Han vidste, det var galt; pinende galt; men han kunde ikke andet; det var ligesom al Kraft forlod ham, ligeoverfor denne Ufjærlighed.

Den yngste Smededreng saa fra Værkstedsvinduet Mester komme tilbage, og sagde hvissende — „Mester — knusende gal!“ — — men Døren blev lukket ganske langsomt op; Niels saa hen paa ham — og hørte op at fløite.

Næste Middag, da Jeppefen havde spist, og vilde gaa over igjen, sagde han behersket:

„Hvor er det, du mener, Peter saa skulde i Lære?“

„Hos Frandsens paa Torvet“ — sagde hun kort.

Senere hen paa Eftermiddagen sendte Jeppefen Bud over, om hans Kone var hjemme.

Nei, Madammen var gaaet ud.

Hm. — saa gif Jeppefen over; vadskede sig, traf i Tøiet — og gif op ad Torvet til; og derpaa over mod det lille røde Hus, hvor — Frandsen boede.

Ikke for det, at han saadan helt ud havde klarat sig, hvad han vilde sige; men det var et sidste Fortvivlelsens Forsøg paa at sætte en Stopper for Konens Planer. Han kunde jo ligefrem sige til Frandsen, at Frandsen skulde sige til hans Kone, at han — ja Frandsen kunde jo sige, at han ikke havde Plads til Drengen! — Frandsen vidste jo selv, hvad det var, at have en gal Kjælling! —

Jeppefen traadte meget stilfærdigt ind i Boutikken, og spurgte, om Frandsen var „derinde“. Svenden stod just og maalte Bændler af og sagde Frøken til en Pige — Jeppefen var nær ved at saa ondt.

Svenden aabnede Klappen i Dikken og sagde „vær-saaartig! Hr. Jeppefen!“ — og smilede saa underligt.

Jeppefen gif hen, bankede paa Døren, og traadte ind og — der sad hans Kone, Madam Frandsen og Frandsen!

I det samme forstod Jeppefen, at han var latterliggjort

— han blev bleg, stammede — — men saa reiste hans Kone sig, gif ham hjertelig imøde; —

„Jo, kjære Mand — Frandsens vil saa gjerne!“

„Saa inderlig gjerne“ bistod Madam Frandsen hende.

„Ind — ind — — inderlig gjerne,“ mumlede Frandsen. —

Det var en kold Efteraarsaften; vidende Blæst. Smedemester Jeppesen stod oppe paa Torvet, udenfor Frandsens Boutik, og kiggede derind — som han saa mange Gange havde gjort.

Han holdt sig inde i Skyggen — parat til at forsvinde om Hjørnet, hvis nogen kom.

Inde i Boutikken stod Peter — og expederede Provstens Pige.

Jeppesen bøiede sig frem.

Peter kneb det ene Øje til og sagde noget til Pigen. Jeppesen kunde se, at Pigen trak sig tilbage.

Peter aabnede Klappen og gif udenfor Disken. Pigen lo og værgede for sig med den ene Arm.

Peter saa hastigt hen mod Principals Dør, og slog saa hurtigt sin Arm om Pigenes Liv.

Jeppesen strøg sig ned over Ansigtet — vendte sig om og gif ned af Sidegaden. Der blev han staaende, til Pigen var gaaet; saa gif han tilbage og ind i Boutikken.

Godaften Peter, sagde han stille — er Hr. Frandsen derinde.

Peter blev noget underlig — jo, sagde han langtruffent.

Da Jeppesen saa, at Frandsen var alene, lukkede han omhyggelig Døren i efter sig. Frandsen saa spørgende op.

Jeppesen søgte famlende efter noget i Brystlommen. Saa traf han sin Tegnebog frem; aabnede den, ledte et Papir ud og lagde det paa Bordet foran Frandsen. Det var en Hundredekronefeddel. Og saa bøiede han sig ned mod den lille Kræmmer, og sagde dæmpet, men saa fast, at Frandsen blev helt bleg —

„Vil du saa jage Drengen af Lære!“

— Være være Smedemester Jeppesens Mennefskabskab — nu vilde Frandsen!

Den næste Dag, kom Madam Jeppesen, for første Gang i lange Tider, farende over i Bærstedet;

„Jeppesen! Jeppesen! Peter er heroppe!“

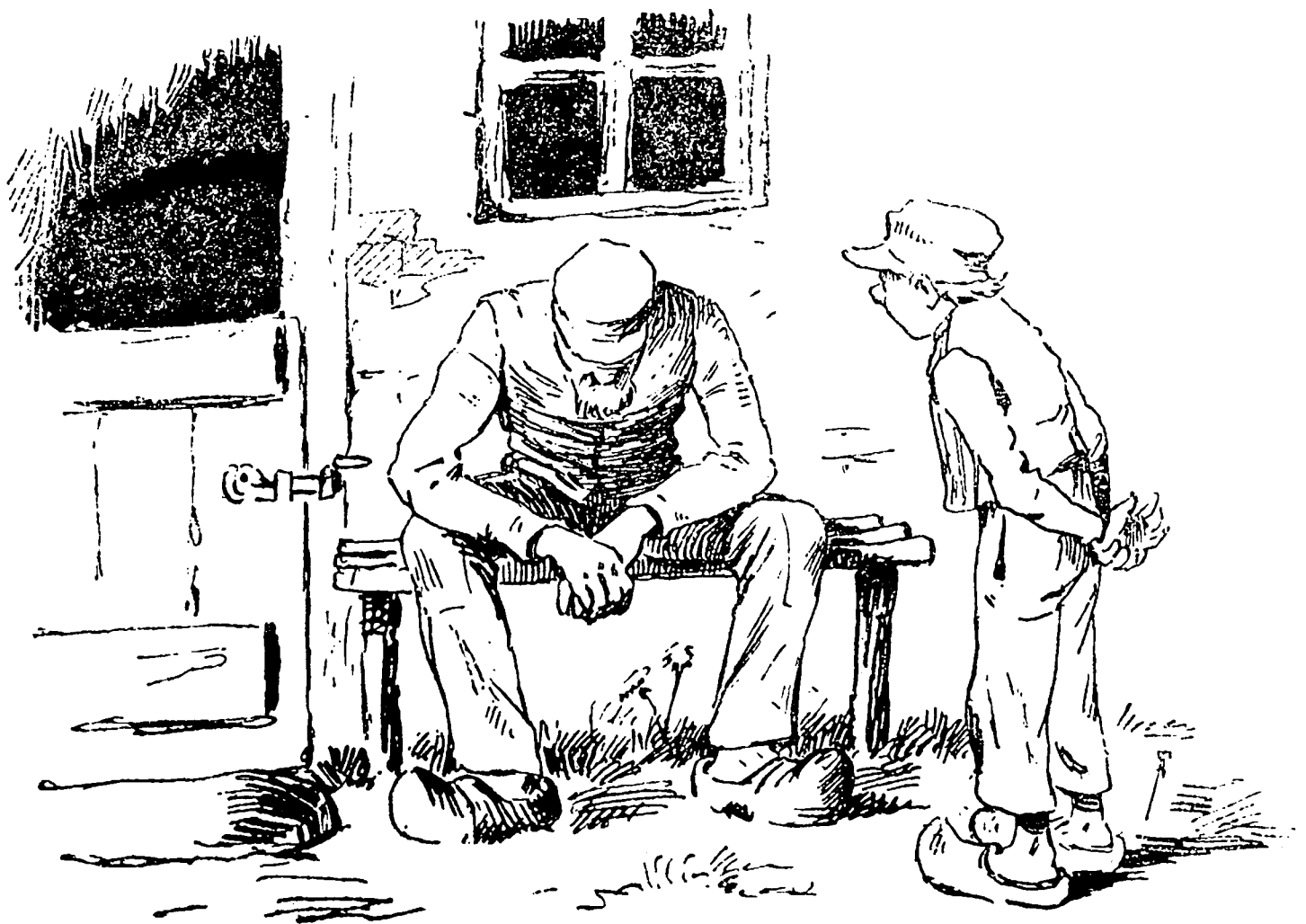
„Peter — ? hvad vil han?“

„Ja vil du ikke heller komme op, Jeppesen!“
Udenfor slog Madammen Hænderne sammen —
„Peter er sagt op, Frandsen siger han maa indskrænke sig.“
Jeppesen sagde ikke noget, men fulgte med op. Der
sad Peter.

Jeppesen saa lidt paa ham, saa vendte han sig mod
sin Kone. — Saa vidt fik du ham altsaa — — nu
skal jeg se, hvor vidt jeg kan saa ham som Smed!“

„Ja'er!“ foer Peter op

„— det er nok saa sundt, som at tage Provstens Pige
om Livet!“ — sagde Jeppesen og gif over igjen til Esjen. —
Niels fløitede sin Livmelodie!

Sønnen: „Nu er hun nok gal igjen derinde.“
Faderen: „Ja, min Dreng, af ja, hvor vi to ku'
ha'e haft det godt, hvis jeg ikke havde giftet mig med
Din Mo'er.“

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønneatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Feraarsfantasi af S. Michaelsen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af E. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Ore.
- 18. San Afiane, En Reifeerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af E. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Ore.
- 19. Dehlenschlægers Barndom og første Ungdom, af E. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Misundelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Ore.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Ore.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Kul for lidt, Fortælling af B. Hansted, med 2 Illustr.; De tre Duffer, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Ore.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Ore.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med Illustr. af Carl Thomsen; E. Dilling: Greven af Svedala, med Illustr. af E. Henningsen; E. Bloug: Mon han dog ej skulde komme? 28 Sider. 25 Ore.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosenstand; B. Østergaard: En Uvedkommende, Studie fra Baden, med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarettet, 24 Sider. 20 Ore.
- 25. M. Heindel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Ore.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thomsen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Ore.
- 27. J. Nielsen: Et Glentefrig, med Illustr. af H. Tegner; J. Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Biggo Langer. 24 Sider. 10 Ore.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R. Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af Tom Petersen. 24 Sider. 10 Ore.
- 29. J. Sids: Elstovskjærnerne. Et Sagn fra Provence, med Illustr.; Tausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender du de Stille i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44 Sider. 15 Ore.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsfjængen, med Illustr.; J. Futtrup: Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B. Jansen: En sorgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af Anker Lund; B. Østergaard: Onde Dine, med Illustr. 48 Sider. 15 Ore.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af Alf Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortsættes paa Omflagets 4de Side.)

- Elith Neumert: Bland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt; Ud. Langsted: En Moders Tilgivelse, et Sagn fra Bretagne, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Korfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gamburg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr. 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Nassehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg, af L. Schröder; Johanne Louise Heiberg, af L. Schröder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dronning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Naadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landslygtige Skræder, af Knud Skytte; Den hvide Pige, et Mønst Sagn, af Mogens Gyngø. 9 Billeder. 28 Sider. 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbech; Hammershøi, en Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P. C. Toepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Vinfjælderens; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Bornholm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og Byvædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Rok; Svend Trøst Nr. 2, af Martin Rok; Hvad kan ikke Fanden hitte paa? Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Laasi-Poul, af S. Nielsen. 11 Billeder, 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af Chr. Westergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernesud, af Birger Hansted; Gjedden, ihst Folkeeventyr, af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gyngø; Lidt Mosaik fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder. 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kober paa engang for et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Nr. 44

Pris: 10 Ore.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. & Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

Se Omflagets indvendige og bageste Side

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerparer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsen, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen, Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Vinestibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hyrdedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15. Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Rutteren Wildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Sjyllands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr. et Musæum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af C. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomsruen, af M. Henckel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Molbech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermøder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Hessen, historisk Fortælling, af M. Henckel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Rejsekitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omflagets 3die Side.)

Groskanslerens Dukater.

Af Ingvor Bondesen.

Med Illustrationer af H. P. Lindeburg.

* Har du da ogsaa kjendt Griffenfeld, Farfar?

× Jalfald lige saa godt som Mikkel Grenader.

* Mikkel har to Gange set, at han kjørte op paa Kongens Slot. Han havde fire sølvklædte Lakajer bag paa Bognen og to foran, og han var den eneste, der turde kjøre ind i Slotsgaarden, og den eneste, som maatte beholde Hatten paa, naar han talte med Kongen.

** Hvad gjorde han, Farfar?

* Han var en Landsforræder. Var han ikke, Farfar?

× Dersom Mikkel fortæller jer saadan noget, saa skulde han sse en Ulykke. Nej Landsforrædere og Riddinger var de, som fældte ham, for de gjorde det af Alvind og Egennytte og betænkte ikke, hvad Land og Rige derved forliste. Desuden skal nok vi være de sidste, der kaster Skarn paa den ulykkelige Groskansler. Vi skylder ham mere, end I véd af.

** Har han givet os noget, Farfar?

× Det er lige som man tager det. Det er en hel Historie.

* Fortæl den, Farfar! Nu er vi ene hjemme. Det er saa morsomt at høre Historier.

** Det vil sige, hvis det ikke er om et Gjenfærd. For det er snart mørkt.

* Det er jo om Griffenfeld, hører du. Fortæl, Farfar! Du kan alligevel fortælle meget bedre end Mikkel.

× Ja sæt jer saa stille ned da. Men det bliver rigtignok mere min egen Historie end Griffenfelds, og derfor vil vi nu begynde med Begyndelsen.

Da jeg var en lille Dreng paa syv Aar, døde min Moder. Saa længe jeg kan mindes forud for den Tid, havde hun stridt og stræbt fra By til By, fra Gaard til Gaard for at fravriste Kristenfjærligheden just saa mange Smuler, som var fornødne, for at hun og jeg kunde strippe om, som vi gjorde det: om Vinteren blaafroset af Kulde, om Sommeren brunstegte af Solen, altid slunkne og hulkindede, altid kun lige indenfor Dørene, altid med klynkende Røst og stjaalne Blik, altid skulende efter Hundene.

Hun døde i den højre Vejgrøft her oppe mellem Stenstrup og Kirkeby. Det var lige før Jul og haard Barfrost. Vi havde sat os ned i Ly af Grusdiget og nogle jorte, filtrede Slaantorne; hun havde været saa træt hele den Dag, og jeg troede, hun sov, — hvis jeg forresten troede noget, for hos saadan en hjemløs lille Purk er alt det indvendige maaske endnu mere forkommet, forknugget og halvdødt end det udvendige. Men saa kom der en Mand oppe fra. Han havde jort, langskjødte Kjole med blanke Knapper, bredskygget Hat og Sko med Sølvspænder. Jeg kunde se, det maatte være Præsten eller Degnen eller saadan en Mand uden for Bondestand.

„Hvad sidder I her efter?“ spurgte han og blev staaende.

Jeg slog Djuene ned, rev i en Tot visjent Græs og skjævede hen til Moders pjaltede Skjørt. Det Skjørt var altid min Tilflugt, — naar jeg var træt, naar jeg var bange for de store Hunde, naar Blæsten kom skærende over de skaldede Marker — og om Natten bredte Moder det altid over mig.

„Staa op, Morlille!“ raabte den fremmede højt og med hvas Røst. „Det er ikke Marsens Tid at ligge dér.“ Men Moder svarede ingen Ting.

Saa bøjede han sig ned og tog hende i Armen.

„I Gud naade! sagde han i det samme, som om han blev forskrækket, og slap strax Armen. „Det er nok bedst, du følger med mig, min Dreng. Din Moder er syg; vi skal se at faa hende i Seng.“

Jeg gav mig til at græde, — lydløst og forknyst som saadan en stakkels Unge græder, — hans eneste Protest, selv om man fører ham til Slagterbænken.

Da den fremmede havde sluppet Moder, tog han mig om Haandleddet; jeg maatte rejse mig og følge med,

W. P. Lindbergh 87.

skjønt hver Drift i mig var spændt til Modstand. Det eneste jeg gjorde, da vi var komne nogle Skridt bort, var at dreje Hovedet og kaste et tryglende, fortvivlet Blik tilbage. Det saa' ud, som om min stumme Attraa havde vaakt Moder; hun laa med halvaabne Øjne og stirrede efter os; men Ansigtet var hvidt som et nyshøvlet Bræt.

Jeg husker, at vi kom ind i en Gaard, at den fremmede, som ganske rigtig var Sogndegnen, strax igjen gif bort med Bonden, at jeg sad mange Timer paa Bænken ved Skorstenen med et langt Stykke blaahvidt Fedtebrød i Haanden, medens det blev mørkere og mørkere, at der kom mange Mænd ind, som sad længe omkring Bordet, talte i Munden paa hverandre og drak Brændevin, drak paa en glædelig Opstandelse for en Kone, som det lod til var død der i Byen. Jeg tænkte, det var maaske et Begravelsesgilde, men hvad der egentlig gif for sig, forstod jeg ikke; mine Tanker kredsede om Moder i Grøften og Mørket udenfor, dødt og trægt som Møllen ved Aftentide, naar Sommervinden lægger sig. Jeg vilde saa gjerne vide, om de havde faaet hende i Seng, og om hun var saa syg, at jeg ikke maatte ligge hos hende; men jeg turde ikke spørge. Med lange Mellemrum tog jeg en Bid af den lange Rundtenom, faldt saa i Staver igjen uden at tygge den, blev træt i den ene Haand og skiftede Brødet over i den anden. Jeg havde endnu det halve tilbage, da Degnen atter tog mig ved Haanden og i en vred Tone sagde:

„Saa kan han følge med mig. Det ender vel ellers med Bejgrøsten for ham ogsaa.“

Jeg satte Resten af mit Fedtebrød paa Bænken, samlede alt mit Mod og spurgte efter Moder.

„Din Moder sover,“ sagde den gode Degn; „i Aften maa vi ikke forstyrre hende. Sig nu far vel og Tak! Du skal ligge hos mig i Nat, og i Morgen tidlig skal du hjælpe mig at ringe den store Kirkeklokke.“

Den store Kirkeklokke! Jeg forstod, det var en Mand, som fortjente min Tillid, og jeg fulgte ham uden Betænkelighed.

Hvad Forhandlinger, der senere er bleven ført mig angaaende, véd jeg intet om; men jeg blev hos Degnen.

Han var Bebersvend og boede alene i et af Sognets Gadehuse, thi der var ikke den Gang nogen Degnebolig i Stenstrup. Hver Morgen fulgtes vi ad op til Taarnet

for at ringe Klokken; naar det var besørget, kom den jorte Allebrødspotte paa Ilden, og jeg blev sat som Skildvagt ved Skorstenen for at passe paa, at den ikke skulde fuge over, hvad den havde en ubetvingelig Lyst til, saa den aldrig undlod at lure paa det mindste ubevogtede Djeblik fra min Side. Imidlertid gif Degnen i Skjortecærmer og havde travlt med at rede Seng, rydde op og feje Gulv. Naar vi derefter i Forening havde spist vor Døvre, traf Degnen i sin langskjødede Kjole og satte sin bredskyggede Hat paa Hovedet. Ogjaa jeg traf i Ornat — en aflagt Dragt, som havde tilhørt en af Præstegaardsdrengene. Jeg lignede grangiveligt en Løbedegn i formindsket Maalestof, naar jeg ved Siden af min værdige Plejefader eller i Hælene paa ham luntede ud ad Byvejen.

Thi for saa vidt var der ikke megen Forskjel paa min hidtidige og nuværende Levevis — det var og blev et Liv paa Landevejen. Vi gif lange Ture til Espe og Kværndrup, Skjerninge og Tved med Provstetasse, med Bud for Præsten, med Breve og Stævninger til Sogneboerne, og var der intet andet at løbe efter, saa var der de ugentlige Læsninger i Nabobyerne, hvor Degnen paa en bestemt Dag samlede Ungdommen og underviste dem i Katekismus og Salmebog. Han holdt ogsaa lidt Skrive- og Regneskole om Vinteren, og hver Søndag mellem første og anden Gangs Ringningen overhørte han i Kirken de Stenstrup Dreng og Piger.

Intet Steds kom vi saa hyppigt, og intet Steds blev vi saa vel modtagne som paa Højerupgaard. Det var en Enke, som boede her den Gang. At se til var hun som enhver anden velhavende Bondedone; hun lod sig ogsaa kalde Mor Karen og kunde godt selv gaa i sin Mark, haandtere Greben og sprede Møg i Række med sine Tjenestepiger; men hun var af Below'ernes Slægt; hendes Forfædre havde ejet Bormark, og det adelige Blod randt endnu i hendes Arer. Hun havde en Datter, eneste Barn, som var paa min Alder, og som Degnen, kort før han fik mig til Huse, havde begyndt at undervise i Skrivning og Regning. To Gange om Ugen gif han til Højerupgaard i den Anledning; Husven var han i Forvejen, saa J kan vide, at det varede ikke længe, inden jeg blev præsenteret for Mor Karen.

Det blev fra begge Sider anset for ønskeligt — baade

for min egen Skyld og af Hensyn til den lille Pige, hvis Kappelyst derved kunde vækkes, at jeg deltog i Undervisningen. Degnen paastod, at jeg havde Erner og mente maaske, at han havde en vis Forpligtelse til at sætte dem i Virksomhed.

Da et Par Aar var ledne paa den Maade, vilde Mor Karen, at hendes Datter ogsaa skulde lære noget tyff og Latin. Hun mente, det heller ingen Skade var til, at jeg lærte lidt af fremmede Sprog, og Degnen var gammel Akademikus, saa han maatte jo kunne det og mere til. Mor Karen vidste meget vel, at det var mere modérne at lære fransk, og indrømmede, at hverken jeg eller hendes Datter næppe vilde faa Brug nogen Sinde for disse Kundskaber, men det var Traditionen fra Fædrene, som her gjorde sig gjældende. Den gamle danske Adels holdt endnu i Krogene fast paa sin Latin og sin Gudsfrugt, medens den unge Gnevælde lod sin Raadesol skinne over Sunkerstrømmen, der var ledet ind syd fra, og lod det regne med hidtil uanede Titler og Værdigheder, hvis Betydning og Mening altid forblev „geheime“ for de gamle konservative.

Jeg gjør ikke den gode Degn Uret, naar jeg siger, at med hans Latin var det lidet bevendt; derimod var han stiv i Tyffen, og det var ham aabenbart en Glæde at undervise os deri. Vi fulgtes godt ad, den lille Pige og jeg, og vi legede godt sammen. De hellige Dage spiste vi altid til Middag paa Højerupgaard.

Datterens Navn har jeg glemt at sige jer; hun hed Bodil.

* Saa hed hun lige som Farmor, Farfar.

× Ja affurat. Den Dag, Bodil fyldte femten Aar, det var just en Søndag, gif vi begge for første Gang til Herrens Bord sammen med Degnen og Mor Karen. Mor Karen havde befoftet Alterstadsen saa vel til mig som til Bodil; jeg var første Gang i langskjødte Kjole og Spændesko og havde hvid, nedfaldende Halskrave, som var et helt Kvarter bred og gnavede mig slemmt i Nakken, husker jeg. Bodil havde sort Damaskes Kjole med Ribekrave og en liden sort Fløjelshue udsmyet med Guld og Silke. Efter Kirketid førte Degnen og jeg med til Højerupgaard for at spise til Middag. Anretningen var mere festlig end ellers; der var ogsaa indbudt nogle saa Gæster, hvoriblandt Præsten fra Stenstrup. Ved Bordet faldt

Talen paa, hvad jeg nu skulde være; Præsten mente, jeg burde lære et Haandværk, en anden, at jeg skulde se at komme paa en Striverstue. Degnen, som vistnok helst saa', at alt blev ved at gaa som hidtil, og maaske tænkte, at jeg en Gang kunde blive hans Efterfølger, spurgte mig for første Gang om, hvad jeg selv havde mest Lyst til. Dermed havde jeg længe været paa det rene; det var min største Lyst at kjøre og ride, og jeg bekjendte altsaa, om end i stor Undseelse, at jeg vilde anse det for Toppunktet af menneskelig Lyksalighed, om jeg kunde komme til at tjene paa Højerup. Det lo de fleste af, og Mor Karen tilføjede:

„Det var Synd at sige, at du sigter for højt, Sønnefe.“

En Times Tid efter stod Degnen henne ved Vinduet, i denne samme Stue og stoppede sin langrørede Kridtpibe, og Mor Karen kom ind med Kaffen paa en stor Præsenterbakke. Lige som hun har sat den paa Bordet, styrter Degnen om paa Gulvet med et forfærdeligt Bulder, thi han var en høj og svær Mand. Hans Kridtpibe fløj langt hen ad Fliserne og gik i hundrede Stykker. Hele Selskabet ilede forfærdet til for at hjælpe den gamle paa Benene igjen; men han kunde hverken støtte eller staa og var ganske fra Bevidstheden. De fik ham saa i Seng, og der gik Bud til Lunde efter kloge Mette, for at han kunde blive aareladt; men der vilde næsten ikke flyde Blod, og han kom ikke levende af den Seng, man havde lagt ham i. Den niende Dag døde han; men jeg fik mit Ønske opfyldt. Jeg blev paa Højerupgaard, tjente først for Dreng, siden hen for Karl; jeg blev stor og stærk, og tilsidst satte Mor Karen mig til at styre hele Bedriften.

J kan nok begribe, at der ikke gik mange Aar, inden jeg i et og alt blev betragtet som en Søn af Huset, og hvad Bodil angaar, var hun mig ganske som en Søster. Hun holdt sig lille af Bæxt, var skjær og bleg af Hudfarve og af og til lidt sygelig, men fjærlig og mild var hun i al sin Færd baade mod Mennesker og Dyr, og de snildeste smaa Fingre, jeg har set, havde hun til at spinde og væve, sy og baldyre. Naar hun sad, frøgede hun altid lidt med Ryggen, og om Vinteren havde hun for det meste en stræng Høste.

** Farmor frøgede ogsaa lidt, gjorde hun ikke, Farfar?

* Har du maaske set Farmor? Hun var død mange Aar, før vi blev født.

** Ja, men paa det store Billede over Dragkisten kan vi se det. Kan vi ikke, Farfar?

× Na ja, det kan vi maaske nok. Men nu skal I høre videre. Vi levede altsaa fredeligt og endrægtigt med hverandre alle tre, indtil — ja jeg kan godt nævne jer Aarstallet, om I vil vide det, for det var just samme Aar, som den forrige Svenskefejde brød ud: Fem og halvfjerds. Jeg mærkede et Par Dage paa Mor Karen, at der var noget i Vejen; hun var tavs og mut og saa daarlig ud. Det var mig ikke muligt at fatte, hvad der kunde være gaaet hende imod; men endelig kom det frem en Søndag Eftermiddag, da jeg traf hende ene her i Stuen.

„Du kommer til at se dig om efter en anden Tjeneste, Palle,” sagde hun og lukkede Postboken, som hun havde siddet og læst i. Jeg saa', at Fingrene rystede, da hun lagde Mærket til rette, og da hun hængte de store Spænder.

I kan nok vide, at jeg stod som himmelfalden. Jeg havde i mange Aar ikke tænkt paa, at jeg tjente.

„Hvad skal det sige? Er I misfornøjet med mit Arbejde? Eller har I truffet mig i nogen Utrofskab?”

„Ja netop i Utrofskab,” sagde hun heftigt og blev mere og mere bleg — — „og Uafnemmelighed. Vi har ikke fortjent det af dig, Palle.”

„Gud er mit Vidne,” sagde jeg, „at jeg ikke aner, hvad I sigter til. Lige siden den Dag, den gode Degn sankede mig op paa Landevejen, har I jo været som en Moder for mig, og har jeg end aldrig kunnet gjengjælde Eder Eders Godhed, saa véd jeg, at jeg i det mindste har tjent Eder tro og stedse havt Eders og Bodils Vel for Dje.”

„Det véd jeg nok, det tror jeg og har troet til denne Dag,” sagde hun med usikker Røst; „men kanske troede du ogsaa, at Bodils og dit eget Vel faldt sammen, og det gjør det ikke,” vedblev hun med stigende Hestighed. „Bodil er bestemt for sin Morbrodersøn i Skovsgaarde og ikke for dig.”

„Er dét det hele,” sagde jeg med nogen Harm i Tonen, „da kan I spare Eder al Betyrning; jeg har ikke noget Djeblik tænkt paa at tage Bodil fra Jakob Pedersen i Skovsgaarde. Hvor kommer I paa de Tanker?”

„Naar jeg sætter mig i dit Sted,“ sagde Mor Karen lidt mere roligt, „kan jeg godt skjønne din Tankegang. Du har nu i saa lang Tid styret Gaarden og levet sammen med Bodil, at du vel formentlig dig at have Hævd paa begge Dele.“

Jeg vilde afbryde hende; men nu var det adelige Blod oppe i hende, og hun vedblev:

„At jeg anser dig for en brav og ærlig Karl, véd du godt, og du véd ogsaa, at jeg holder af dig og gjerne vil gjøre dig det gode, jeg kan. Det mener jeg, du har havt adskillige Beviser paa. Men en Grænse er der naturligtvis, og Grænsen er den, at du faar hverken Bodil eller Gaarden. Desværre har hun vendt sit Sind til dig og nægter rent ud at ægte Jakob; hvor meget Del du har deri — hvor meget af Skylden, der falder paa dig, véd jeg ikke; men du er vel ikke helt fri.“

„Har I mærket noget? Eller har Bodil sagt, at jeg enten med Ord eller Djekast — —“

„Det er nu lige meget. Enten du har Skyld eller ikke, bliver Udfaldet det samme: I skal skilles. Du vil indrømme, at du er nærmere til at gaa end Bodil, og derfor er det, at jeg siger dig op.“

** Du glemmer Griffensfeld, Farfar.

× Nej nu er vi lige ved ham. „Det har I lovlig Ret til, Mor Karen,“ sagde jeg; men jeg var saa vred baade paa Moder og Datter, saa krænket og forrigfuld, at jeg gjerne kunde have givet mig til at græde. Jeg vilde endnu have tilføjet noget, men mærkede, at jeg ikke længer var Herre over mig selv. Saa vendte jeg mig brat og gik ud i mit Kammer.

Den næste Dag rejste jeg. Mor Karen sagde mig mange gode og venlige Ord, men de vilde ikke ret trænge ind; jeg tog kølig Afsked baade med hende og Bodil og drog lige til Svendborg. Som jeg alt har fortalt Eder, var Krigen just da brudt ud med Sverig; jeg havde liden Lyst til at søge mig anden Tjeneste; saa lod jeg mig hverve, blev stukken ind i fynske Regiment og var inden mange Dage paa Vej ad Tyskland til. I Oktober Maaned ankom vi med hele Hæren for Wismar, som er en liden Stad øst for Holstein og tilhører de svenske.

Staden er omgivet af Volde og Grave. Mod hver af de fire Verdenshjørner er en Port: Lübeckerport, Mecklenburgerport, Bohlerport og Wandporten, som fører

ud til Havnen. Her laa det svenske Krigsskib „Falken“, som i Forbindelse med Havnebatterierne skulde holde Indløbet fri. Vi begyndte strax at opfaste Skanser og anlægge Løbegrave; Generalmajor Rosenkrans, som havde lejret sig foran Mecklenburgerporten og Citadellet, var den første, der havde et Batteri i Stand; derpaa var sex Kanoner.

Hvert Regiment havde sine Farver og var derpaa kjendeligt; fynske Regiment, hvortil jeg hørte, havde graa Kjoler med grøn Besætning og grøn Fane med forgylt Laurbærkrans og deri en Lindorm i rødt Felt. Til venstre for os laa Generalmajor Schack med Dronningens Livregiment og Jyderne. Dronningens Regiment havde røde Kjoler med gul Besætning, første jyske havde blaa Kjoler og blaa Taftes Fane; men alt det bliver for vidtløftigt at fortælle. Til højre for os laa Hertugen af Bløn med sine Regimenter. Han var hele Hærens Overansfører.

Den 29de Oktober blev Staden opfordret til at overgive sig, og da denne Opfordring var bleven afflaaet, begyndte Beskydningen. Vi havde 46 store Kanoner og 30 mindre, desuden 7 Fyrmørsere, af hvilke de største kastede Bomber paa 600 $\mathcal{P}$. Bore Brandfugler gjorde ogsaa god Virkning; vi saa' det brænde fire Steder paa én Gang; men Ilden blev hurtigt slukket igjen af Besætningen.

Imod Havnebatterierne var der opfastet en Skanse paa hver Side af Indløbet og derhos spændt en Jærnfjæde tværs over Strømmen for at hindre al Trafik; paa disse Skanser kommanderede Oversterne Degenfeld og Mugnon. De lagde Mærke til, at „Falken“ stak saa dybt, at naar Vandet ebbede i Havnen, stod Skibet paa Grund, og derpaa byggede de en Angrebsplan, som de ogsaa lykkeligen udførte. Skibet, der var splinternyt, maatte overgive sig med Besætning og alt. Det var 642 Mand, som derved faldt i vor Magt tillige med 46 Kanoner og 6000 Hugvaaben. Strax efter maatte ogsaa Batteriet „Hvalfisken“ overgive sig; der tog vi 19 Kanoner.

Det begyndte at se galt ud for de belejrede, thi nu var ingen Tilførsel mulig mere. De gjorde ogsaa i de paafølgende Dage tvende heftige Udfald, men begge Gange blev de med største Manddom slagne tilbage.

For at hindre slike Udfald lod vi faste en Del Fodangler ud ved Nattetide og beskød Staden end stærkere

end forhen. Lübeckerporten var tilsidst næsten ganske nedskudt, og sine Steder havde vi ført Løbegravene paa Bøsseskuds Afstand nær Boldene.

Endelig den 6te December var alt færdigt til en Hovedstorm. Kort forinden var der ankommen fire Skibe ladede med Stormstiger og andre Krigsfager, ligeledes et brandenburgsk Hjelpekorps sendt af Kurfyrsten. Generalmajorerne Kantzau, Walthar og Duncam blev ved Lodtrækning udvalgte til Anførere for Stormkolonnen.

Men i sidste Djeblik opgav Kongen Stormen. Det havde regnet hele Natten; alt, hvad vi med den utroligste Møje havde opfyldt, var flydt ud i et bundløst Morads, og alt hvad vi skulde bruge, var bleven ødelagt af Væde. Fjenden udbedrede ikke blot den Skade, vore Kanoner havde anrettet, men vovede paa ny et Udfald; det ugunstige Bejr varede ved, og Sygdom udbrød i Hæren.

Under disse Omstændigheder var der et stort Parti iblandt Officererne med Feltøversten i Spidsen, som raadede til at ophæve Belejringen ganske og vente til Foråret; men der var én Mand, der holdt igjen til det yderste, og — ja nu er vi endelig ved Griffenfeld, thi ham var det, der paa det bestemteste fastholdt, at Stormen skulde voves. Bliver dette vort første Foretagende resultatløst, mente han, da taber Tropperne al Estime hos de fremmede og mister Tilliden til deres Anførere og til deres egen medfødte Kurage. Men Griffenfeld havde nok tillige efter nogles Mening sine egne Grunde, hvorfor han holdt saa stærkt paa Fortsættelsen af Belejringen. Det hed sig almindeligt, at den svenske Kommandant, som var en Grev Carlson, aldrig vovede sig op paa Bolden, men altid opholdt sig i Fæstningens skudfaste Kjældere, og at Griffenfeldt mere end én Gang lod gaa Lønbud til ham for yderligere at styrke ham i hans Forsagthed og overbevise ham om det haabløse i Fæstningens Stilling.

Forresten gif der mange Historier i Lejren om Grosskansleren. Vi vidste, at mange af de høje Herrer vare forbitrede paa ham over den store Gunst, han stod i hos Kongen, og at de gjorde alt for at undergrave hans Indflydelse. Der gif Rygte om, at Kongen allerede i Rensburg havde forelagt ham 16 Artikler til Besvarelse angaaende forskjellige Klagepunkter, og at han begyndte at føle sig trykket af denne Mand, som aldrig syntes at kunne tage fejl, som altid maatte raade, hvor han kom. Det

var, som om Kongen begyndte at ængstes for den store Magt og Bærdighed, han selv havde ophøjet ham til, som om han frygtede for, at den unge Sol, Enevælden havde forlystet sig med at skabe, skulde betage selve dennes Indehaver noget af sin Glans. Griffenfeld stod ogsaa den Gang paa Magtens og Vrens højeste Tinde; aldrig har nogen dansk Undersaat været løftet saa højt. Han var Greve af Griffenfeld og Tønsberg, Herre til Samsø, Brattingsborg og Bisborg, Ridder af Elefanten og Danebroge, Storkansler og Geheimeraad, Præsident i Ranceliet og Højesteret, Befalingsmand over Tønsberg Amt, Patron for Universitetet og af Kejseren udnævnt til Rigs greve. Desuden havde Kurfyrsten for nylig overdraget ham Den Wollin til arveligt Len og givet ham Løfte paa Riigen for deraf at oprette et Rigsfyrstendømme for ham og hans Slægt.

At al denne Lykke stundom kunde blænde den kjøbenhavnske Vintapperen er ikke at undres over, og at han en og anden Gang kunde forglemme sig ogsaa over for selve Kongen, haves Exempel paa netop fra de Dage. Det var en Dag, Kongen sendte ham Bud og lod ham bede komme til sig i sit Telt. Griffenfeld lod svare, at han var utilpas, men dersom Kongen alligevel ønskede det, skulde han komme. Kongen satte sig da til Hest og red selv til Griffenfelds Telt for at spørge til hans Befindende, og han fandt da Groskansleren ikke blot paaflædt og oven Senge, men i lystigt Lag med nogle gode Benner. Kongen lod sig med intet formærke, men det er lidet rimeligt, at han syntes vel derom.

Imidlertid sejrede nu som altid hans Mening, og en ny Hovedstorm blev besluttet. Der blev forfærdiget en stor Mængde Tassindbroer for ved Hjælp af dem at komme over Moradsjerne imod Citadellet; de var saa brede, at tre Mand jævnsides kunde befærde dem; Natten til den 12te December vare de færdige i fornødent Antal, og under en morderisk Ild fra Skanserne anbragte vi dem paa de til Overgang bestemte Steder. Strax derpaa lod Signalet til Angreb, og fra alle Sider satte Stormkolonnerne sig i Bevægelse.

Med ikke mindre end fem Regimenter foretog Generalmajor Rosenfrans Anfaldet paa Citadellet; to Gange sloges vi tilbage; men lige modig og uforsagt ordnede den tapre Generalmajor paany sine Kolonner til det tredje

Angreb, samtidig med at han affendte en Ordonnans til Hovedkvarteret for at forlange Forstærkning. Der var anlagt en Kolonnevej bag om vore Batterier, men den var et bundløst Velte, ufremkommelig for rideende. Følgelig var den affendte Ordonnans til Fods, og det traf just saa, at det var mig, som var denne Ordonnans.

Medens jeg æltede mig frem øst paa efter Hovedkvarteret, begyndte Dagen at gry. Jeg havde Blæsten lige i Ansigtet; det sneede og haglede paa én Gang. Pludselig faldt, jeg saa lang jeg var, over en Gjenstand paa Rejen; Gjenstanden var en Mand; han stønnede og skreg om Hjælp.

„Vent blot et Par Minutter,“ raabte jeg og arbejdede mig fortunlet op af Sølet; „jeg er Ordonnans. Jeg skal til Kongen. Vi trænger til Forstærkning.“

„Stormen er opgivet, afflaaet paa alle Kanter. Jeg kommer fra Kongen, men naaede kun hertil. Hjælp mig, Kammerat! Hjælp for Guds Skyld!“

„Strax!“ raabte jeg og ilede videre. En halv Snes Minutter efter stod jeg foran Kongen, som holdt til Hest omgiven af sine højeste Mænd. Hans Blik løb uroligt om; Kommandostaven knugede han i den højre Haand støttet imod Laaret.

Jeg tog min Hat af og fremførte stakaandet mit Budskab.

„Har Generalmajoren ikke faaet mit Bud!“ raabte Kongen.

„Han naaede kun Halvvejen, Eders Majestæt,“ vovede jeg at svare. „Han ligger her nede med et stort Saar og skriger ynkeligt om Hjælp.“

„Det er Himlens Styrelse,“ faldt Grovkansleren hurtigt ind, „Gud vil, at Eders Majestæt endnu skal fange Sejr i Dag.“

„J mener altsaa endnu . . .“

„Eders Majestæt!“ raabte Hertugen. „Det vil drage svare Følger efter sig, dersom vi fortsætte denne ulige Kamp længere. Paa Balpladsen,“ vedblev han med et hadefuldt Blik til Grovkansleren, „gjælder det lidet, hvad en Blæspotentat lover.“

„Det skulde fortryde mig,“ svarede Griffenfeld stolt, „om jeg ikke med min Pen skulde udrette mere end J med Eders 18000 Mand. Men vis nu da, hvad Raab-

nene formaar! Hvi sender J ikke Rosenfrans Ebers Reserve?"

Dermed vendte Griffensfeld sin Hest og red langsomt ind paa Kolonnevejen.

"Ja han siger noget," udbrod Kongen og saa efter ham. "Hvad raader J, Hertug? Træf min Tanke!"

"Eders Majestæt kjender min Mening. Denne Morgens Begivenheder ere ikke skikkede til at forandre den. Al Møje er spildt, og Forholdene blive Dag for Dag værre."

"J har Ret, Hertug!" sagde Kongen med et Suk. Derpaa vendte han sig til mig med de Ord:

"Befal Generalmajoren at blæse Retræte."

Jeg gjentog Befalingen og ilede bort ad den samme Vej, jeg var kommen. Et Bøsseskud nede holdt Groskansleren stille midt i Ufjøret og spejdede i det graa Morgenlys over imod Citadellet.

"Faar Generalen Forstærkning?" spurgte han.

"Generalen skal blæse Retræte," svarede jeg, idet jeg tog min Hat af og løb videre.

"At din Ufjel ikke kunde have taget dig af din Kammerat!" raabte han efter mig paa tyff; men jeg forstod hvert Ord.

Ordonnansen laa endnu og jamrede sig. "Ja vidste jeg, at min Ordre kun er til Ulykke," tænkte jeg, "saa ynder jeg dig desto villigere en Haandsrækning." — Oprigtig talt stolede jeg mere paa Blækpotentaten end paa Feltherren, og tilbage kunde vi jo tidnok komme.

Altsaa bøjede jeg mig ned over Stafken, trøstede ham saa godt jeg kunde og tog ham under Armene for at hjælpe ham op eller slæbe af Sted med ham, som det bedst lod sig gjøre. Men det viste sig da, at det ene Ben helt var knust. Paa hans Sammerskrig lod jeg ham atter forsigtigt synke og løb tilbage til den nærmeste af vore Skanser for at bringe Hjælp. Det tog nogle Minutter, inden Lieutnanten blev flog paa, hvad det var, jeg vilde, og atter andre, inden han fik udtaget et Par Mand, og en Bærebør blev funden. Da jeg ankom med min Ambulance til den saarede, og vi alle i Forening havde hjulpet ham til Leje paa Børen, løb jeg videre med min Retræteordre; men jeg tilstaar ærligt: det var et Løb, som kun lidet sømmede sig for en Kurér.

Just som jeg naaede Mecklenburgvejen, saa' jeg

Grenadererne i deres røde Kjoler for tredje Gang sætte over Moradset under fuld Musik og denne Gang med den tapre Generalmajor selv i Spidsen. Efter dem kom Oberst Rosenfrans' Regiment, som jeg kjendte paa deres gule Uniformer, og derefter mit eget Regiment. „Her maa du være med!“ tænkte jeg og sluttede mig i fuldt Løb til Stormkolonnen; „saa meget mere, som den, jeg skal bringe Meldingen, er forude.“ Og hvad enten de nu fra Hovedkvarteret har hørt vor Musik og vore Hurra-raab, eller Kongen endelig har set en Himlens Styrelse i, at ingen af hans Retrætebud syntes at naa der hen, hvor de skulde, nok er det: just som vore forreste Geledder for tredje Gang bestiger Brystværnet, kommer Hertugen selv i Stormmarsch med sine Regimenter og med Dannebrog i Spidsen os til Undsætning. Og denne Gang var det Svenskerne umuligt at drive os ned igjen. Efter en blodig Kamp mellem Mand og Mand vare vi Herrer over Citadellet, og paa Slaget ti om Formiddagen stak Fæstningen sin hvide Fane ud.

Vi besatte den samme Dag Mecklenburgerport, og to svenske Officerer affendtes til vor Lejr for at underhandle om Betingelserne for hele Fæstningens Overgivelse, thi erobret var jo kun Citadellet. Den 16de holdt saa Kongen ledsaget af Dronningen, Prins Jørgen, sine Ministre og høje Officerer sit Indtog i Staden og lod sig hylde af Borgerne paa Raadhuset. Samme Aften var der stor Fest; endnu engang maatte hver Klage mod Griffenfeld forstumme; Kongen selv udbragte hans Staal ved Taflet med de bekjendte Ord: „Uden ham vare vi ikke her.“

Den følgende Morgen skulde de høje Herstaber afrejse til Kjøbenhavn, og endnu havde ingen krævet mig til Regnskab for den Ordre, jeg havde forsjømt at afgive — sllige Smaating kunne saa let glemmes i Fejdetider, helst under en stor Sejersrus. Men paa den omtalte Morgen kommer der høist ufornodet Ordre til mig om at indfinde mig i Groskanslerens Telt; jeg adlød med bankende Hjærte; udenfor Teltet stod Groskansleren selv i Samtale med vor Generalmajor, som nu var ophøjet til General-lieutnant.

„Naa, der har vi ham,“ udbrød Griffenfeld, da jeg med Hatten i Haanden gjorde Holdt foran de høje Herrer.

„Hvor blev du af med din Retræteordre forleden, Sønnefe?“ spurgte Generalen og saa' barsk paa mig.

Ich nahm mich

meinen Kammerad an.

Jeg mærkede Blodet stige mig til Kinderne, men med et fast Blik paa Groskansleren svarede jeg dristigt:

„Ich nahm mich meinen Kammerad an.“*)

Da skulde I have set, hvor de gjorde store Dine begge to. Nu var Turen til Groskansleren at give Forklaring, og saa snart han havde fundet sig lidt, kom den ogsaa. „Kunde det ane mig“, udbrød han tilsidst, „at saadan en stor, ærlig Tynbo forstod tyss! Men et ser jeg grandt, Rosenkrans! Vi to kommer til at dele Wren med ham for Wismar. I har vel nok et Korporalskab at give ham?“

„Det er en mislig Sag“, svarede Generalen og saa' velvilligt paa mig, „at belønne en Ordounans, der undlader at afgive sin Ordre; men siden Udfaldet blev saa godt, og han forstod sin tyss saa vel, skal jeg se, hvad jeg kan gjøre.“

Smidlertid rev Groskansleren et Blad af sin Lommebog, skrev noget derpaa og rakte mig det. „Gaa til Cancellisekretæren med dette Papir! Det er en ringe Paaskjønnelse fra Hans Majestæt Kongen.“

Jeg gjorde det og fik samme Lap Papir udvevlet mod 50 Dukater i klingende Guld. Det var mange Penge for en fattig Karl, som jeg var. Jeg syede mig et Læderbælte og bar dem paa mig de fire Aar, Krigen varede. Bort Regiment var flere Gange med, hvor vi gjorde godt Bytte, saa det lyffes mig nu og da at stikke nogle Rosenobler ind til Dukaterne.

Da Felttoget var til Ende, og jeg med Liv og Lemmer sparet havde faaet min Orlov, var min første Gang til Højerupgaard — hvor skulde jeg vel og ellers have gaaet hen. Havde jeg med nogen Bitterhed i Sindet sagt Mor Karen far vel, saa var den dunstet bort forlængst: kun de mange Minder om al hendes Godhed mod den forældreløse og hjemløse Dreng var tilbage. Og Bodils Hjertefred kunde jeg heller ikke forstyrre; hun havde vel nu i flere Aar været Husfrue paa Skovsgaarde.

Saa stod jeg igjen her i denne Stue — ja den saa' ikke meget anderledes ud dengang, end den nu gjør: der var den store Bilæggerovn med de blanke Messingfugler, Vinduesbænken med de brogede flamske Hynder, det store, bonede Egebord, Dragkisten med Sølvkrusene, Kopperne

---

*) Jeg tog mig af min Kammerat.

og de høje Messingstager, „Uroen“ under Bjælken og i Krogen det store Sejgerværk, der dengang som nu lod sit ensomme, alvorlige Tiktak høre i Stilheden.

Mor Karen kom ind fra Køkkenet; der var ingen Forandring at se paa den lille bredbyggede, selvsikre Kone. Hendes Glæde over at se mig var rørende; jeg havde aldrig troet, at hun i det ydre kunde lægge saa megen Følelse for Dagen. Hvor blev der dækket Bord og trafteret! hvor maatte jeg fortælle, og hvor skulde jeg have alt at vide: om Jorden, om Driften, om Kreaturet, om Tjenestefolkene! Det var, som skulde hun gjøre mig Regnskab for alt, hvad der var sket under min lange Fraværelse, som om hun kun havde bestyret det hele paa mine Begne og nu trængte til at blive løst fra Ansvarets Byrde.

Saa spurgte jeg til Bodil.

„Jo Bodil har det som hun plejer. Hun gik op til Præstegaarden for en Times Tid siden.“

„Bodil! Men hun er da ellers paa Skovgaarde vel? udbrod jeg forundret.

„Naa saa du véd ingen Ting. Nej“, sagde Mor Karen med et lunt, fjærligt Smil. „Ja nu er det jo ikke værd, vi gaar for dybt til Bunds i det, som voldte, at vi skiltes. Du bærer intet Nag til os, véd jeg; ellers havde du ikke kommet igjen.“

„Nej Mor Karen. Jeg vilde nødig, I skulde tro mig saa utaknemmelig — utaknemmelig og egennyttig.“

„Jeg véd nok, jeg gjorde dig Uret; jeg véd, du havde ingen Skyld i Bodils Opsætsighed, og jeg er ogsaa rede til at gjøre min Uret god igjen. Nej Bodil kom ikke til Skovsgaarde. Hun vil være din Hustru eller ingens. Vil du have hende, Palle!“

„Mor Karen! Hvad siger I?“

„Hun er mit eneste Barn; jeg har maaske altid været lidt for svag imod hende. Jeg har ogsaa mange Gange, kan du tro, mærket, at du hører mig til; hverken Bodil eller jeg eller Gaarden kan rigtig undvære dig, Palle.“

Det kom mig saa uventet, saa overvældende, at jeg, ikke ret vidste, hvad jeg skulde svare. Men hun vedblev:

„Forresten er det ikke med Gaarden saa godt, som det kunde være. Lidt Gjæld, véd du, har der været fra gammel Tid, og den er voret i de sidste Aar. De har været slemme, de Krigsaar. Her er i vid Omfreds snart

ikke en Selvejergaard mere. Men hvis du synes, kan du bære dig ad som de andre. Herskabet paa Skjoldemose betaler gjerne den hele Gjæld, imod at den tager Gaarden til Fæste. Og saa kan du og Bodil jo endda sidde og have det godt her.

Jeg tænkte ikke saa meget paa Gaarden og Gjælden som paa Bodil. Jeg saa' tydelig hendes blege Ansigt med de milde, trofaste Øjne, hendes lille, ludende Skikkelse; jeg var altid glad ved at tænke paa hende som Søster; men at tænke hende som min Hustru forekom mig at være en Forsagelse.

Saa huskede jeg igjen paa, hvad jeg skyldte Bodils Moder; jeg mindedes al den Hengivenhed, Bodil selv havde vist mig lige fra vi var Børn, og hun vilde jo have mig eller ingen. Jeg havde intet Balg, syntes jeg, og af et oprigtigt Hjerte sagde jeg Mor Karen Tak for denne hendes sidste, hendes største Godhed imod mig.

Siden talte vi igjen om Gaarden og Gjælden, og jeg spurgte om, hvor stor den sidste var.

Ja den var 300 Daler.

„Saa betaler vi Gjælden, Mor Karen, og beholder endda nogle Dukater til Rest. Det er dog bedre at sidde paa sit eget end paa andres.

Mor Karen kunde naturligtvis ikke fatte, at dette stakkels Fødebarn, som Degnen havde sanket op fra Landevejsgrøsten, kunde komme tilbage og betale hendes Gjæld; hun blev endog næsten forskrækket nu, fordi hun saa ligefrem havde budt mig sin Datter til Ægte.

Men var der nogen, der blev glad, var det Bodil, da hun kom hjem fra Præstegaarden, og jeg tog hende i mine Arme og fortalte hende, at hun skulde være min Hustru, og jeg har da heller aldrig fortrudt derpaa. Vi har ogsaa kunnet prise os lykkelige ved, at vi ikke behøvede at tage vor Gaard til Fæste, thi nogle Aar efter kom Stavnsbaandet, og det bliver værre Aar for Aar for de arme Fæstebønder med Hoveri og alskens Trældom. Jeg har, Gud ske Lov, kunnet efterlade min Søn en Ejendom fri og frank, og forhaabentlig vil I arve den efter ham i samme gode Stand; men se derfor kan vi takke Groskanslerens Dukater, Børn.

Stakkels Groskansler! Allerede Aaret efter Wismars Erobring sad han i Kastellet, anflaget for Gud ved hvor mange Forbrydelser. Alle hans Bærdigheder og store

Indtægter bleve berøvede ham, hans grevelige Baaben sønderbrudt af Bøddelen og han selv kun i yderste Djeblif, da han allerede havde lagt sit Hoved paa Blokken, benaadet med livsvarigt Fængsel. To Aar blev han endnu i Kastellet; saa førte de ham til Munkholmen.

Vi havde ved samme Tid, som jeg blev Soldat, faaet en ny Præst til Stenstrup ved Navn Peder Jespersen. Han viede Bodil og mig, og mellem Familien i Præstegaarden og Familien her paa Højerupgaard knyttedes et Forhold, som lidt efter lidt udviklede sig til et varmt og oprigtigt Venfkab. Dgjaa Hr. Peder stod i Taknemmelighedsgjæld til Groskansleren, thi det var ham, som havde givet ham Stenstrup Kald, efter at han engang havde hørt ham prædike som ung Student i Nikolaj Kirke og da mærket sig hans levende og indtrængende Forkyndelse. Han var her i Stenstrup indtil Anno otte og firs, saa kaldede Kongen ham til sin Hofpræst, og han rejste til Kjøbenhavn. Bort Venfkab hørte dog ikke derfor op, og i det mindste én Gang hvert Aar, nemlig ved Nytaars-tide verlede vi Breve med hinanden.

Da hændte det i det næstsidste Aar af Aarhundredet, at jeg maatte gjøre en Rejse til Kjøbenhavn i Anledning af Skiftet efter Eders Farmoders Dufel, som da var død. Jeg undlod naturligvis ikke at besøge min gamle Ven Hofpræsten. Talen faldt paa tidligere Dage, saa og paa Groskansleren, som nu paa et og tyvende Aar sukede i sit strænge Fængsel oppe paa den lille Klippeø. Nu havde Griffensfeldt en eneste Datter, som da nogle Aar tilforn var bleven gift med Baron Frederik Krag, der ved dette Egtefkab kom i Besiddelse af Stensballegaard i Jylland. Denne Krag var af samme Slægt som Kragerne her paa Skjoldemose, og det blev os derved muligt af og til at erholde lidt Underretning om den ulykkelige Fange, thi hans Slægt var ham tro og lod ingen Mulighed uforsøgt til at lindre hans Lidelser eller spejde efter hans Befrielse. De sidste Efterretninger lød paa, at Griffensfeldt led af hæftige og hyppige Sygdomsfald, der vare saa meget mere følelige, som det i stormfuldt Vejr var umuligt for Lægen at komme over fra Trondhjem. Hvad jeg fortalte derom, gjorde dybt Indtryk paa Hr. Peder. „Kan I da ikke“, sagde jeg, „lægge et Ord ind for ham hos Kongen. I har Ordets skjønne Gave; Kongen selv er, som I siger, svag og maaske Døden nær.

Har han da ingen Tanke om sin egen Syndeskyld og om, at ogsaa han har en naadig Dommer behov."

"Jeg vil til Kongen", udbrød Hofpræsten og sprang op. Han var en varmhjærtet Mand, hos hvem der altid var saare kort fra Tanke til Handling. "Fortøv her en Times Tid, Palle! Jeg skal snart være tilbage."

Der forløb heller ikke meget over en Time, før Peder Jespersen traadte ind til mig. Hans Dine straaledede af Glæde.

"Det lykkedes," raabte han. "Griffensfeld er fri."

"Hvad sagde I til Kongen?"

"Na jeg havde en lang Tale, som jeg paa det skjøn- neste havde udstuderet under Bejs. Men der jeg stod for Hans. Majestæt, ramlede alt det kunstigt opstillede sammen, og kun lige det, der skulde siges, kom frem. "Griffensfelds Arrest er for haard," sagde jeg. "Han er meget svag. Lad ham komme ud! Jeg vil favere for ham!" Graaden sad mig i Halsen, Palle. Jeg kunde ikke sige mere."

"Hvad svarede Kongen?"

"Ja Kongen! Det var næsten, som om han havde ventet mig i den Anledning. "Hans Uvenner har styrtet ham," sagde han. "Gaf til Harboe og lad ham sætte en Ordre op." Jeg skyndte mig til Gehejmeraaden, som derpaa opsatte to Ordre, en strengere og en mildere. Kongen valgte den mildere. Griffensfeldt har Lov til at begive sig til Stensballegaard til sin Datter."

Staffels Groskansler! Mikkelsaften 1698 kom Kongens Ordre til Kommandanten paa Munkholmen; men den gamle Fange var for svag til at rejse. Han naaede kun ind til Trondhjem By; her holdt han Sengen et halvt Mars Tid og døde saa den 11te Marts Aaret efter.

Men han døde som fri Mand — Dufaterne gav dog en liden, om end sèn Rente.

Den Statsmand, der falder, er den, som udretter meget og saaledes skader mange. — Den Statsmand, der holder sig længst, er den, som intet gjør og — ingen skader.

ilsener paa Kranse,

tilkastede de hjemvendende Krigere
ved Sejersindtoget
d. 10de Februar 1851.

Du gav dit Blod,
du ofred dit Blod,
hav Tak fordi
du mandigt stod.

For os J drog
det blanke Sværd,
derfor J er
vor Tak vel værd.

Fattig Dansken er paa Ord
som paa Blomster nu vor Jord;
hvor en Velkomsthilsen finde?
Vi af Julens Levning binde
Kranse; — for det svundne Aar
tarveligt de Takken bringe;
Brødre sjældent dog forsmaar
Søstres Tak, er den end ringe.

Strøtanker.

Til at sætte Skæbnens rullende Hjul i Bevægelse
behøves ofte kun et Barns svage Haand; medens en
Samsons fulde Kraft ej formaar igjen at standse det.

Naar man ser ti Aar tilbage i Tiden, er der lige-
som en lille Smule mere Guld paa de fleste Ting.

Medgang giver Benner, — Modgang prøver dem.

Praktisk Moral.

Præsten: „Det er da et Par dejlige Svin De har der, Maren.“

Maren: „Ja, Hr. Pastor, var vi bare alle saa beredte til at dø.“

En bekjendt fransk Forfatter inddeler den ægteskabelige Lykke i følgende Afsnit: 3 Ugers Bekjendtskab, 3 Maaneders Rjcerlighed, 3 Aars Krig og — 30 Aars gjensidig Dverbærenhed.

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønnedatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Feraarsfantasi af S. Michaelsen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Asiane, En Reiserindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehlenschlägers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Misundelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Vore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Kul for lidt, Fortælling af B. Hansted, med 2 Illustr.; De tre Duster, et Ahtaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med Illustr. af Carl Thomsen; L. Dilling: Greven af Svedala, med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ej skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosenstand; B. Østergaard: En Uvedkommende, Studie fra Baden, med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet, 24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Hencel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thomsen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: Et Glentefrig, med Illustr. af H. Tegner; J. Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Biggo Langer. 24 Sider. 10 Dre.
- 28. N. Juel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R. Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sicé: Elskovstjærnerne. Et Sagn fra Provence, med Illustr.; Tausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender du de Stille i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44 Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsfjængen, med Illustr.; J. Futtrup: Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B. Hansen: En sørgelig Hæmmelighed, Fortælling med Illustr. af Anker Lund; B. Østergaard: Døde Dine, med Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbns, med Illustr. af Alf Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortsættes paa Omflagets 4de Side.)

- Elith Keumert: Iland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt; Ad. Raugsted: En Moders Tilgivelse, et Sagn fra Bretagne, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Korfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gamburg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr. 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Nassehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L. Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dronning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Naadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landflygtige Skræder, af Knud Skytte; Den hvide Pige, et Mønst Sagn, af Mogens Gyngge. 9 Billeder. 28 Sider. 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbech; Hammershøi, en Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P. C. Toepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Vinkjældereren; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Bornholm, af Blistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og Byvædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Kof; Svend Trøst Nr. 2, af Martin Kof; Hvad kan ikke Fanden hitte paa? Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Laasi-Poul, af S. Nielsen. 11 Billeder, 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Ricerlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af Chr. Westergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjerneskud, af Birger Hansted; Gjedden, iust Folkeeventyr, af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gyngge; Lidt Mosaik fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder. 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kober paa engang for et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Nr. 45

Pris: // Dre.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

.Kjøbenhavn.

Wm. F. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

(Se Omflagets indvendige og bageste Side.)

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerpæerer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsén, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen; Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Vinestibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hyrdedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedssuld Forlovelse. 15 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Rutteren Wildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Jyllands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr.; Et Musæum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af E. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Nigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Henckel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Mølbech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Veksen, historisk Fortælling, af M. Henckel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Reiseskitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omflagets 3die Side.)

Moderen.

Digt af S. Schandorph.

Med et Træsnit efter et Maleri af Bertha Wegmann.

I.

vor led hun, hvor stred hun
for Barnet at tvinge
til Livslyset ud!
— Det var dog Naturens
myndige Bud!

Hvor slæbte, hvor sled hun
for Barnet at bringe
til Trivsel og Sundhed,
da sygt det laa
med gispende Aande
i feberens Vaande.

I graadfulde Dage,
i søvnløse Nætter
brast frem hendes Klage:

„De over os alle,
som Mødre sig kalde:
den fattigste Tøs
med sin uægte Unge,
den rigeste Frue,
som, silkebedækket,
første Gang føder.

Alle, af — alle
med Kvaler saa tunge
for Livsloven bløder.

Hvorfor skal det Barn,
som drak Blod fra vort Hjerte
os volde saa stor,
usigelig Smerte?

Hvor er dog Naturen
grusom og kold!

Den straffer og piner
den, som har givet
sig tryk i Vold
dens helligste Love.

Hvorfor har jeg skænket
en Sjæl til Livet?"

Hun spørger og spørger
i kvalfulde Stunder.

Ingen vil svare.

Hun grunder og grunder,
og Ingen vil klare
med Lys i Tvivlens
rugende Mørke.

Da tyktes det hende,
der skete et Under.

Men det var bare
at Barnet vandt Sundhed og Styrke.

II.

Der randes Guld om Gren og Blad,
der risler Sølv ad Græs og Straa,
og Luften kvæger som et Bad
og Himlen dæmrer hvidlig blaa.
Hver Luftning er saa god og varm;
hist synger fugl, her brummer Vi.

Nu gaar hun med sit Barn paa Arm
igjennem Havens smalle Sti.
Saa rød og frisk er Barnets Mund
som modne Ribs paa Busken hist,
dets Lød er fin og fjærnesund
som Rosens paa den vege Kvist.

Hen over Stien Skygger gaa
i evigt Spil, i lystig Dans,
fra Bruset blinker Perleglans.

Et Tæppe blir den Havesti
med kunstig vævet Mønster i.

Og under lave Planter Læ,
bag Bregneblad, Skarntydeskærm
der myldrer Liv i munter Sværm
af alskens sælsomt Kryb og Kræ.
Det summer, hvisper, hvisler tæt;
og Edderkoppen rænkefuld,
som fanger mange i sit Net,
kun mindsker lidt det Myldrefuld.

III.

Da synger den Moder, den stærke, den unge
Hymnen omkap med hver kviddrende Tunge,

med Humlernes Brunnen, med Myggenes Hvislen,
med Sollysets dansende Tindren og Rislen:

Hymnen til Glæde, til Sundhed og fylde,
til Alt, hvad Livet med Glans kan forgylde.

Og nu hun med Barnet i forgrunden staar
med funklende Øjne, med glimtende Haar.

Nu ler de omkap, baade Barnet og hun,
med Solgudens Øje paa Himmelens Grund.

Og ud over de Millioner af Tunger
Menneskestemmen kraftigst dog runger.

All Smerte og Kval i Vintrens Nætter
for Sommerjublen hun helt forgjætter.

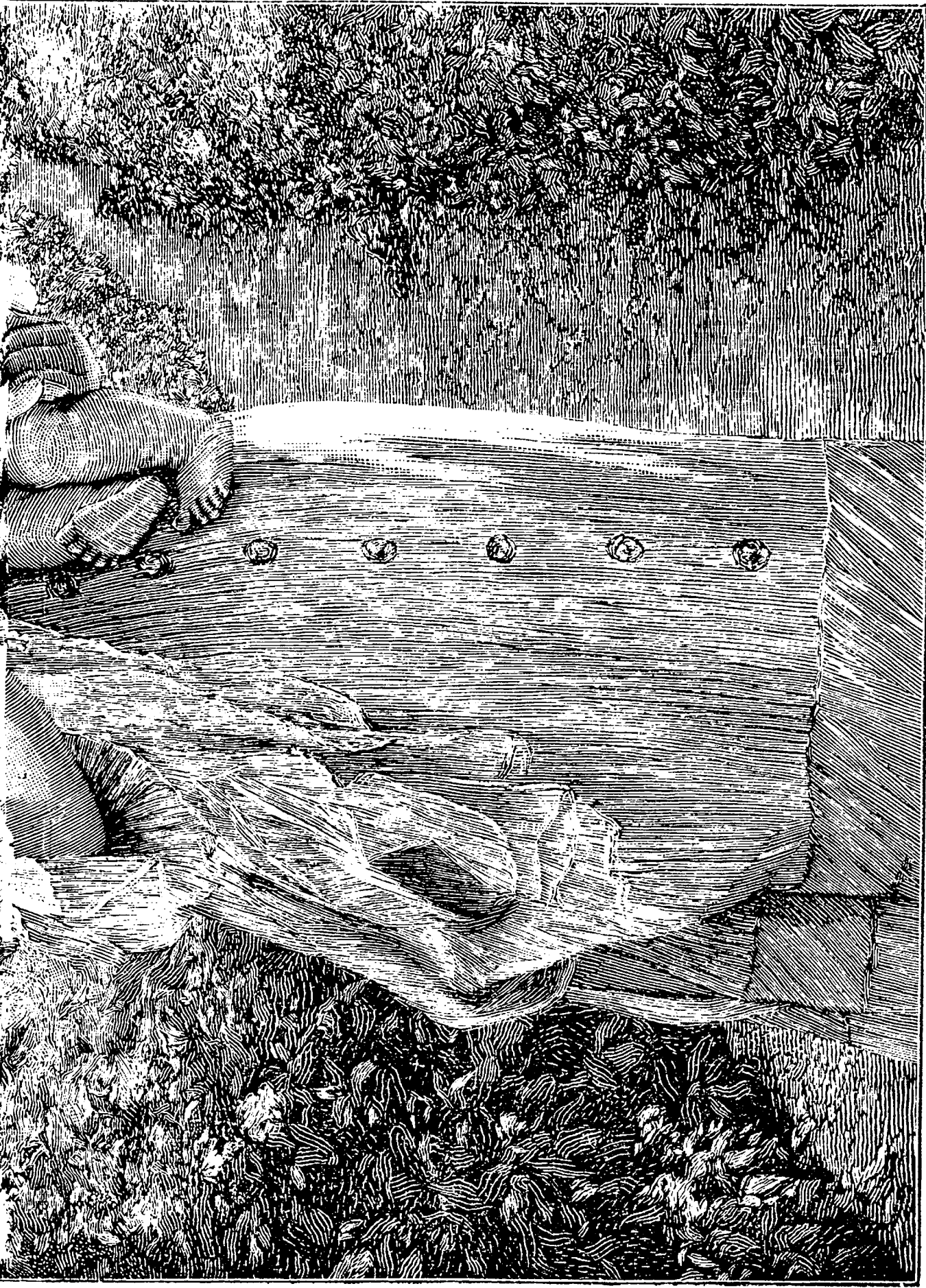
At synge for i slige Koncerter
kan vel give Bod for de bitreste Smerter.

Og nu kan hun intet Bedre sig tænke
end Skjærven til Livets Juvelskrin at skænke.

Moderen.
Efter et Maleri af Bertha Wegmann.

Et gaadefuldt Bryllup.

Fortælling af Joh. Petersen.

Med Illustrationer af Hans Tegner.

Nordost for Nykjøbing i Sjælland ligger Nørvig Kirke. Underlig ensomt rager dens røde Taarn frem af den brune Lyng, og vild og ugjæstfri er Egnen: en skærende Modsatning til den nærliggende Isefjords grønne og smilende Kyster, næsten ligesaa skærende som Overgangen fra Sundets smilende Natur til Kattegattets barske Strandkant, saa snart man kommer Kronborg rundt. Og dog er Egnen langs Kattegat Øst for Isefjorden langt mere venlig end paa Vestfiden mellem Nørvig og Sjællands Odde. Her hersker Nordvestvinden i sin ubrudte Kraft: ingen Skov standser dens Bælde; kun de lave Klitter, de sammensøgne Flyvesandsbakker og den forkrøbne Lyng danne hist og her et tarveligt Bærn for de usselige Hytter, som nu og da titte frem med deres hvide Mure over Lyngtørrovdigerne, der omgive dem; og naar Vinterstormen jager den støvne Frostsne i rasende Fart henover den øde Hede, medens Kattegat buldrer som tusinde Kanonskud og Flyvesandet hvirvles op i tætte Skyer, frembyder det Hele et Billede af Storflaethed og ubændig Vildhed, som kun i Bendfyssel har sin Lige.

Midt i denne Natur ligger Nørvig Kirke. Den staar som en fremstødt Post ud imod Havet — ganske alene; thi Byen er forlængst flyttet bort fra den længere op i Landet. I en Sandstorm blev Nørvig begravet, fortæller Sagnet, og Beboerne flyttede til sikkrere Steder; men Kirken blev staaende. De mente vel, at Vorherre nok selv kunde tage Vare paa sit Hus, og det har han da ogsaa gjort til den Dag i Dag. Men netop paa Grund af denne Ensomhed og Havets store Nærhed, — der er næppe to tusind Alens Afstand — har Sagnet været meget beskæftiget med Nørvig Kirke, og der fortælles, at den skal være Skuepladsen for hint mørke Drama, der

foregik den Nat, da Marff Stigs Svende jordede deres Herres Lig. Nogle mener vel, at Stedet skal være at finde paa Fyens Nordkyst; men det forekommer mig, at Forholdene ved Rørvig Kirke tale en hel Del mere for at Sagnet har Ret, og ikke mindst fordi den ligger fjernere fra Hjelm og i en Egn, der er saa langt borte fra de dengang almindelige Samfærseisveje, at sikkert saare sjældent Noget forvildede sig derhen.

Det være nu som det vil. Den strænge Marff er forlængst „gangen til Himlen hjem for Gud at lægge sit Regnskab frem,“ og det har meget lidt at sige, paa hvilken Plet af hans hærgede Fædrelands Jordbund hans Ben ere mørnede. Men der knytter sig til Rørvig Kirke et andet Sagn, som vel er en hel Del yngre, men derfor ikke mindre gaadefuldt end Stig Hvides Jordefærd. Mindet om denne Begivenhed, der foregik i den sidste Halvdel af forrige Aarhundrede, levede endnu kraftigt blandt Befolkningen deroppe i Midten af dette Aarhundrede; som Barn har jeg hørt Fortællingen paa Stedet mange Gange, og den findes i korte Træk omtalt hos Thiele i Danske Folkesagn og andre Steder. Men hvorledes det egentlig forholder sig med hint gaadefulde natlige Dyrtrin, er endnu aldrig bleven opklaret. Den følgende Fortælling kunde maaske kaste en Smule Strejflys over Begivenheden.

I.

„Grev Alexej Orloff! Eders Majestæt,“ meldte Fløjadjutanten.

„Lad ham komme!“

De tunge Portiører faldt til, for et Djeblik efter atter at skilles ad, og Greven traadte ind. Det var en høj, statelig Mand med et lidt overmodigt Udtryk i Ansigtet. Han gik et Par Skridt frem i Gemakket og standsede derpaa med et halvt ærbødigt, halvt skødesløst Blik.

„Eders Majestæt har ladet mig kalde?“

„Alexej, her maa I hjælpe mig,“ sagde Kejsserinden, idet hun rejste sig fra sin Lænestol og greb et aabent Brev, der laa ved Siden af hende paa Bordet. „I Aften har jeg modtaget dette Brev fra Rom, fra Garitschin, og det har gjort mig urolig. Hør nu: Kejsserinden flyttede en af de store Armstager lidt nærmere hen til sig og læste med Siden vendt til Grev Orloff, der vedblev at indtage en afventende Holdning:

„Eders Majestæt vil allernaadigst erindre, at jeg tidligere har havt den Ære at indberette, at der her i Rom lever en Datter af Eders høje Forgængerinde, Keiserinde Elisabeth. Som født under illegitime Forhold vil den nævnte Fyrstinde vistnok ikke have nogetsomhelst Krav hverken paa Eders Majestæts Throne eller Opmærksomhed; men, skjøndt Damen, der ikke længere er ganske ung, men endnu meget smuk og af et distingueret Bæsen, lever, som det synes, under tarvelige Forhold og temmelig indtaget, er det dog kommen til min Kundskab, at adskillige misfornøjede Russere samles hos hende, og uagtet intet Positivt er mig bekjendt af det, som forhandles under disse Sammenkomster, har jeg dog Grund til at tro, at man ikke er velvillig stemt mod Eders Majestæt, hvad ejheller var venteligt. Og idet jeg herved allerunderdanigst henleder Eders Majestæts Opmærksomhed paa dette Forhold, tilføjer jeg, at det muligens var det retteste, om Fyrstinden kunde forsvinde fra Rom paa en lempelig og saa lidt opsigtsvækkende Maade som muligt, hvad jeg ganske henstiller til Eders Majestæts ophøjede Overvejelse. Jeg forbliver osv. Sergej Garitschin.“

— „Forstaar I dette, Grev Orloff?“ spurgte Keiserinden, i det hun saa op.

— „Jeg har hørt noget Lignende, Eders Majestæt, men er tilbøjelig til at tro, at den gode Garitschin ser Spøgelse ved højlys Dag.“

— „Sig ikke det, Alexej, man kan aldrig vide . . .“

— „Nej, man kan aldrig vide,“ — — sagde Greven som om en ny Tanke pludselig var falden ham ind — „hvad befaler Eders Majestæt?“

„Jeg véd det endnu ikke! men kom nærmere Alexej, og lad os overveje Sagen i Ro; vi finde vel paa Raad,“ svarede Keiserinden og vinkede med en Haandbevægelse Orloff hen til sig. Greven bukkede dybt, kyskede Keiserindens Haand og satte sig med et spørgende Blik lige over for sin skønne Herskerinde. Og i den stille Nattetime blev Planen lagt mod den stakkels Fyrstinde, der troede, at hun i Rom havde fundet et sikkert Asyl for alle Hoffabaler og Forsølgelser.

II.

„Hvad kan det betyde, Anuschka?“ spurgte Fyrstinde Olga sin Selskabsdame, da denne en Formiddag i Begyn-

delsen af Juni 176* traadte ind i hendes Selskabsværelse, der laa ud til Gaden i et gammelt, adeligt Palæ i Rom nærvæd Forum. — „Grev Garitschin, den russiske Gesandt ved Pavehoffet, sender mig sin Adjutant og lader spørge, om han kan have den Ære at aflægge mig et Besøg i Aften, da det er ham bekjendt, at jeg har Modtagelse. Han udbeder sig Tilladelse til at medtage en Landsmand, der nylig er kommen fra Petersborg, og medbringer Budskab fra Kejsersinden . . . Hvad har jeg med Kejsersinden at gjøre? Hvad kan hun ville mig?“ Og Fyrstinden saa spørgende paa sin Selskabsdame.

„Maaske ønsker Hendes Majestæt, at Eders Naade skal vende tilbage til Rusland, og tilbyder Eder en Stilling ved sit Hof. I har visselig længe nok maattet bøde for en Fejl, som ikke er Eders egen, og det skulde ikke undre mig, om Kejsersindens Samvittighed vaagnede en Gang.“

„Du kjender hende ikke, Anuschka,“ svarede Fyrstinden tankefuldt — hun tilgiver aldrig; og skjøndt jeg visselig ingensinde har givet hende mindste Grund til Uvillie imod mig, saa er min Tilværelse alene en bestandig Trusel imod hende. Nu — vi saa at se — Gud raader for Fremtiden; men der aner mig intet Godt, Anuschka.“

Og taus satte Fyrstinden sig til sit Skrivebord, for at besvare Ministerens Brev.

Aftenen kom og med den Fyrstindens Gæster. Det var en fornem Kreds; dog saa man hverken glimrende Uniformer eller pragtfulde Toiletter — det Hele gjorde nærmest Indtryk af at være en fortrolig Vennekreds, hvor alle kjendte hinanden og forstod hinanden. Samtalen gik let og livligt og drejede sig om Forholdene baade i Hjemmet og andre Steder; men Fyrstinden, som ellers var Sjælen i det Hele, syntes den Aften mod Sædvane at være urolig og adspredt, og da Tjeneren sent paa Aftenen meldte Grev Garitschin og Grev Orloff, blev hun pludselig bleg og trykkede Haanden fast imod Hjertet. Men hun gik med rolig Anstand de Indtrædende imøde og bød dem velkommen.

Paa Gæsterne gjorde de to Herrers Komme et pinligt Indtryk. Grev Garitschin havde aldrig før sat sin Fod i Fyrstindens Hus, men Alle kjendte ham og frygtede ham, og om Grev Orloff sagdes det ganske uforbeholdent af Russerne, at enten var han i Kejsersindens Følge, eller Kejsersindens Befalinger i hans Følge, og for Landsforviste betød den Konstellation sjældent noget Godt. En

efter En forsvandt Gjæsterne, og tilsidst var ingen andre tilstede i den store Selskabsaal end Fyrstinden, Anuschka og de to mægtige Herrer.

„Jeg har ventet paa dette Djeblik, Fyrstinde,“ tog Grev Drloff Ordet, „og beder Eder tilgive, om jeg maaske er Skyld i, at Eders Gjæster saa hurtigt have fjernet sig, men jeg har et Budskab fra vor ophøjede Herskerinde, som ikke for Djeblikket er egnet til at kjendes af andre end af Eder; selv om dets Virkninger ikke kunne forblive skjulte. Jeg haaber at finde et villigt Dre hos Eder Fyrstinde, saameget mere som Eders Fremtid vil være væsentlig afhængig af den Modtagelse, Keiserindens Ønske finder hos Eder.“

Fyrstinden bøjede Hovedet, men svarede ikke, og Grev Drloff vedblev: Vor naadige Keiserinde har erfaret Eders Opholdssted, og da hendes Majestæt formener, at I vil foretrække at leve i Eders Fædreland fremfor i Landflygtighed, selv om denne til en vis Grad er frivillig, tilbyder hun Eder Ophold ved sit Hof, under hvilke Forhold I selv maatte ønske det, enten I vil deltage i Hoflivet eller ikke. Hendes Majestæt mener derved at gjøre en gammel Uret mod Eder god igjen, og jeg kan tilføje, at det vilde være hende meget kjært, om Eders Højhed maatte kunne faa Lejlighed til at finde en Ægtefælle, der baade kunde være Eder en Støtte og soutenere Eders sociale Stilling paa en passende Maade.“

Fyrstinden blev øjensynlig urolig og forvirret ved Grevens Ord. Farven paa hendes Ansigt kom og veg. Endelig svarede hun:

„Jeg ved ikke, hvad jeg skal svare til alt dette, Excellence. I vil forstaa, at jeg føler mig meget bevæget ved Keiserindens Naade og kun kan takke for den; men paa den anden Side er jeg fuldkommen tilfreds med mit Ophold i Rom, hvor jeg har mange Venner. Og forøvrigt — mine Kaar ere saa bedskedne, at det alene af den Grund vilde være mig umuligt, at tage Bopæl noget Sted, hvor jeg ikke kan leve aldeles affondret og tarveligt. Og det kan jeg dog ikke i St. Petersborg. Desuden . . .“

„Tillad mig at bemærke til Eders Højheds sidste Ord, at vor naadige Herskerinde har bemyndiget mig til at udtale for Eder, at hun tilbyder Eder en aarlig Apanage af titusind Rubler, og en Medgift af hundrede tusind Rubler, dersom i maatte finde en Ægtefælle efter Eders Hjærte! Jeg haaber, at Eders Højhed i Alt dette vil se

et Bidnesbyrd om Keiserindens gode Villie og ikke betænke Eder paa at modtage hendes naadige Tilbud. Her i Rom er der desuden heller ikke noget sikkert Opholdssted for Eder."

"Her i Rom? Men min Gud! og hvorfor ikke?"

"Grev Garitschin vil forklare Eders Højhed det."

"Det er fuldkommen rigtigt, hvad Grev Orloff antyder, svarede Gesandten i en meget alvorlig Tone; Eders Højhed er ikke sikker her i Rom. Jeg tør vel antage, at I selv ingensomhelst Uvillie nærer mod vor ophøjede Hersterinde; men det samme er ingenlunde Tilfældet med alle de Gæster, som finde en venlig Modtagelse hos Eder. Bliv ikke bange, Eders Højhed" — vedblev han, da han saa' en levende Uro male sig paa Fyrstindens Ansigt — "jeg mener ikke, at de Udtalelser, som ere faldne i denne Salon, have nogen virkelig Betydning eller ville være farlige for det russiske Rige" — og et spottende Smil fo'r over hans barske Ansigt — "men jeg tror, at det alligevel er sikkest for Eder at tage mod Hendes Majestæts Tilbud og forlade Rom saasnart ske kan. Jeg venter hver Dag Fregatten „Njewa" til Civita vecchia. Med den vil I kunne begive Eder til Rusland, og jeg skal have den Ære at forestille Chefen Grev Dmitri Tatitcheff for Eder, saasnart han kommer hertil. Han er en meget distingueret Person. Betænk Eder vel, Eders Højhed," sagde han med Bægt, idet han rejste sig og bukkede for Fyrstinden — "Rejser der Anklage imod Eder, kan jeg ikke beskytte Eder, thi Eders Hus er kompromitteret."

Begge Herrerne gif. Den stakkels Fyrstinde sank tilintetgjort tilbage i Stolen, holdt Hænderne for Ansigtet og hulkede. "Jeg vidste det, Anuschka!" jamrede hun, "jeg vidste det! forraadt, solgt! — hvad har jeg dog gjort? Man jager mig ud af mit rolige Asyl! Den skræffelige Keiserinde vil have mig til Rusland — hvad skal jeg gribe til? Giv mig dog et Raad! Alt er mørkt for mig, og det aner mig, at jeg aldrig faar mit Fædreland at se! Men jeg rejser ikke! Lad dem saa slæbe mig herfra!"

Anuschka søgte at stille sin Hersterinde tilfreds og fik hende efterhaanden roligere; men Natten var søvnløs for dem begge, og de følgende Dage sneg sig langsomt hen for de to ængstede Kvinder. Otte Dage efter Orloffs og Garitschins skæbnesvangre Besøg, lod Fregatchefen Grev Dmitri Tatitcheff sig melde, og det var, som om der med ham kom lidt Solskin over Fyrstindens Liv. Grev Dmitri var en smuk Mand paa noget over fyrrethve Aar; men

hans sikre Optræden og det dristige Blik fra hans glø-
dende mørke Øje viste noksom, at han i den farlige Leg,
som kaldes Kjærlighed, havde vundet mange Sejre. Men
Fyrstinden kjendte ikke meget til Mændene, og hun lagde
ikke Mærke til, at Tatitcheffs Blik ofte var lurende og
uroeligt. Grevens uforstilte Beundring for hendes Skjøn-
hed og hans hensynsfulde, stundom næsten ømme Bæsen,
gjorde et dybt Indtryk paa hende i hendes forladte
Stilling, og Tanken om, at hun skulde skilles fra ham og
atter blive alene, fyldte hende med en underlig Bæven
og Uro. Alligevel kunde hun ikke beslutte sig til at for-
lade Rom; Anelsen om en Ulykke holdt hende tilbage.
Da modtog hun en Aften i Slutningen af Juli Maaned
et Brev fra Garitschin. Det lød kort og godt:

„Fyrstinde! Jeg raader Eder indstændigt til at
forlade Rom i Nat. J og flere af Eders Gæster ere
anlagede for Majestætsforbrydelse. Er J ikke i Morgen
ude af Byen, vil jeg være nødsaget til at fængsle Eder.
Garitschin.“

Fyrstinden knugede Brevet i Haanden og brast i en
bitter Graad. J det samme kom Tatitcheff. Han tog
lempeligt Brevet ud af hendes skjælvende Hænder, læste
det hurtigt og sagde, idet han bøjede sig over hende:
„Frygt ikke, ædle Fyrstinde! lad mig være Eders Beskytter;
J maa dog længe have set, hvor dyrebar J er mig. Følg
mig ombord i min Fregat, — der er J sikker. Saasnart
J er ombord, letter vi. Og vil J være min Hustru, saa
findes der vel paa Bejen et Sted, hvor Kirken kan for-
ene os. Vil J?“

Hun saa længe og prøvende ind i hans mørke Øjne,
men hun kunde ikke udmaale deres Dyb. „Dmitri,“ sagde
hun langsomt og rakte ham sin Haand, „jeg har ikke en
Ben paa hele den vide Jord, ikke En, som jeg tør stole
paa. Tag da Anuschka og mig med ombord; jeg stoler
paa Eder — J vil ikke skuffe mig.“

„Bisfelig ikke,“ svarede han, og førte hendes Haand
til sine Læber.

Tre Dage efter lettede „Mjema“ fra Civita vecchia
Kbhed og stod Bester i. Men Rejsen blev lang og besværlig,
skjøndt det var i den gode Aarstid; og skjøndt Fartøjerne
havde været i Land baade i Portugal og England for at
saa Proviant og Vand, havde Tatitcheff endnu ikke fundet
Lejlighed til at indfri sit Løfte. J Slutningen af Sep-
tember kom Fregatten Skagen ind og styrede ned i Rette-

gattet; men efterhaanden som man nærmede sig Østersøen, var Chefen bleven mere og mere taus og indesluttet, som om han rugede over en eller anden mørk Blau, eller tyngedes af en Byrde, som han ikke kunde kaste fra sig. Hverken Anuschkas Munterhed eller Fyrstindens stille Dmhed kunde adsprede ham; paa Brudens hyppigere og hyppigere tilbagevendende Spørgsmaal: „Naar, Dmitri?“ svarede han kun kort og ligesom undvigende: „Snart, min Elskede, snart!“ Og dermed maatte hun lade sig nøje, skjøndt en knugende Angst greb hende. Hun følte sig som en Fugl i et Næt, hvis Maske trak sig tættere og tættere sammen om hende, men som hun dog ikke var i Stand til at sprænge.

III.

„Ser Du Drlogsmanden derude, Kasper?“

„Javel seer jeg den, Niels.“

„Hvad vil han monstro her? Den Slags Folk kommer ellers aldrig saa langt ind under Land. Og Land søger han her ved Rørvig, det er sikkert nok, for nu har jeg observeret ham i den sidste Time, før Du kom, og han har ligget og krydset med smaa Slag op imod den Smule Luft, vi har, saa dersom det ikke løjer altfor meget af til Ratten, vil han snart kunne være ved den yderste Revle.“

„Ja, Gud skal vide det, Niels. Han ser ligegodt noget fordægtig ud. Hvad mon han er for en Landsmand? Paa Rejsningen ser han ud til at være en Rusmand.“

„Lad os vente til han gaar over Stag. I Bendingen kan vi maasse faa Flaget at se. Jeg undrer ellers paa, hvad han vil her paa dette Sted. En svær Karl er han, det er sikkert nok. Men vi har jo Fred, saa han kan vel ikke have noget Ondt i Sinde.“

„Det er ikke godt at vide, min Kammerat. De Folk ere aldrig til at stole paa. Det er ikke samme Slags Mennesker som vi andre, Niels. For en ringe Ting lader de en Matros dingle fra Rokken eller knutte ham ihjel, og sommetider sætte de en og anden i Land paa et øde Sted, saa kan Stafken æventyre sig som bedst. Det kan jo hænde, at de har saadan noget for derude. Det er ikke godt for en anden En at vide. Men de Rusmænd gaar aldrig til Værks som andre kristne Mennesker; det saa og hørte jeg nok til, da jeg laa derovre i Kronstadt, de Mar jeg fo'r med den engelske Brig. Har han noget

fordægtigt i Sinde, er Stedet øde nok — her er jo ikke andre Bygninger end Kirken histore, og den fortæller Jngenting.”

„Det er sikkert nok, Kasper. Men kan hende vi to faa noget at fortælle. Nu løber han op i Binden og vender Bred siden til. Det er da ogsaa forbandet, at det er saa mørkt nu. Jeg kan ikke skjelne Flaget.”

„Ja, det faar nu ogsaa være det samme, Niels, for nu gaar jeg. Her er ikke godt at være, kommer Nogen i Land. De Folk holder ikke af, at man figger dem i Kortene.”

„Du er et Brøl, Kasper. Bliv bare. Vi kan jo skjule os bag Klitten. Marehalmen er høj nok. Her bliver kanske en Skilling at tjene.”

„Ja tjen man væk, Kammerat, — jeg gaar hjem til vor Moer.” Og dermed tog han de svære Fiskerstøvler over Nakken og travede gennem det dybe Sand op ad Kørvig til, medens Niels lagde sig i Skjul bag nogle store Totter Marehalm.

Det var nu bleven helt mørkt og blifstille. Rattegattet laa som et uendeligt Spejl derude, og Dønningen skulpede sagte og melodisk imod Stranden. Ret i Nord glintede Fyret fra Hesselø; mod Vest lyste Fyret paa Gniben og imod Øst Lynæs Fyr. Lanterneerne vare tændte paa Orlogsmanden, og midt i den dybe Stilhed hørte Niels Rjettingerne rutsche ud af Rlydsene og Kommandoen ombord; men det var et fremmed Sprog, der taltes. Da skingrede Baadsmandspiben, og saa Minutter efter hørte han regelmæssige, men korte Mareslag — saaledes som Russerne bruge. Han hørte Fartøjet nærme sig Land, og snart efter skurede det paa den haarde Sandbund i Havstokken. En fem — sex Mand sprang ud og halede Baaden saalangt ind, at Resten kunde springe i Land; derefter fulgte en kort Raadslagning, og hele Skaren nærmede sig det Sted, hvor Niels laa skjult. Det var vel mørkt, men dog ikke saa mørkt, at man ikke skulde kunne opdage ham paa det hvide Sand; da han derfor vilde krybe af Bejen, for i Skjul at kunne holde Øje med, hvad der vilde ske, hørte han et Tilraab medens samtidigt en Pistolhane klikkede, og da han nok forstod, at begge Dele gjaldt ham, rejste han sig op og gif med Huen i Haanden hen til de Ankomne. Anføreren, som saa' ud til at være Officer, spurgte barsk:

„Forstaar Du Tyssk?”

Niels rystede paa Hovedet.

„Engelsk?“

„Yes, Sir.“

„Well! Kan vi komme ind i Kirken derhenne?“

„Nej, ikke paa denne Tid af Døgnet; men Degnen har Nøglen, og han boer oppe i Byen. Det kan ligegodt hænds, at han ikke har Lyst til at lukke op for Jer.“

„Ikke? vi vil faa at sé! Kjender Du denne?“ — han løftede en Pung op for Næsen af Niels — „og kjender Du denne?“ — han tog om Pistolskæftet — „mener Du, de to kan tale baade Dig og ham til Rette?“

„So—o, men bedst den der!“ sagde Niels og pegede paa Pungen.

„Vel, saa hent ham strax! I Pungen er der nok til Jer Begge. Jeg selv og to Mand skal følge med Dig. Men kniber Du bort fra os, faar Du en Kugle i Hovedet — forstaar Du? — — Kan vi faa fat i Præsten med?“

„Det er sværere,“ sagde Niels, for han bor inde i Nykjøbing.

„Hvorlangt er det?“

„Tre Fjerdingvej!“

„Kan jeg faa en Bogn?“

„Ja vel, for gode Ord og Betaling.“

„Godt, saa afsted!“ Derpaa gav han nogle af Føl-
kene Ordre til at gaa op til Kirken, medens Resten kommanderedes ombord for at give Chefen Meddelelse og besørge det videre fornødne; og selv arbejdede han sig under Niels' Vejledning gennem Lynge og Sandet op ad Rørvig til. Degnen gjorde ingen Vanskeligheder overfor de bevæbnede Mænd, da Niels havde forklaret ham, hvorom det drejede sig, og Officieren betalte ham rigeligt for hans Ulejlighed; en Bogn blev snart skaffet tilveje for en ublu Betaling, og medens Degnen og den ene Matros gik til Kirken, jog Officieren, Niels og den anden ad Nykjøbing til, alt hvad trække kunde. Dog gik det i Begyndelsen trangt nok, thi Vejene var i de Dage meget maadelige; men da Maanen kom op, og man nærmede sig Byen, kom man raskere afsted, men langt fra hurtigt nok for den utaalmodige Russer. Han bandede paa alle mulige Sprog til stor Opbyggelse for Niels, der selv var Kudsk — men ligemeget hjalp det, skjøndt Hestene prustedes og svædte af det haarde Arbejde i den lune Septembersnat.

Efter omtrent tre Kvarters Kjørjel naaede de Byen.

Præsten, Hr. Jochum, boede den Gang i den saakaldte Nørrefjerding lige overfor Kirken, og skjøndt det var over Sengetid, var der dog endnu Lys i hans Værelse, hvor han sad og skrev paa sin Prædiken til Søndagen over Evangeliet: „Ingen kan tjene to Herrer“. Han blev vel noget forundret ved at høre en Bogn standse udenfor Døren; men da den aabenbart kom Nord fra, og det ikke var ualmindeligt, at han blev kaldet til en Døende paa Lyngen eller i Rørvig sent om Aftenen, tog han Lampen for at lyse op i Forstuen for de Kommende, som nu tog i Dørkinken, og som han formodede havde det sædvanlige Grunde at udrette. Men da han fik Øje paa den fremmede Officer, der traadte ind bagefter Niels med en Pistol i Haanden, blev han urolig og spurgte Fisseren, hvad dette Følgeskab skulde betyde, og hvem den Fremmede var.

„Ja, jeg véd det snart ikke, Hr. Pastor,“ svarede Niels; „men han hører til en fremmed Orlogsmand, der har lagt bi derude i Nordstrand ret ud for Rørvig Kirke. Han vil ind i Kirken, og Rasmus Degn har lukket op for Folkene, desformedelst de truede ham med blanke Baaben; men hvad de vil derinde, og hvorfor Præsten skal hentes — se det véd jeg ikke, og derom faar Hr. Pastor selv spørge Herren. Jeg er ikke sikker paa det, men jeg tror nok, han er en Rusmand.“ Præsten hød Officeren indenfor tilligemed Niels og spurgte paa Tysk, hvad der var til Tjeneste.

„Kan I følge med os til Kirken, Herre?“ spurgte Officeren ligeledes paa Tysk.

„Det kommer an derpaa! Hvilken Tjeneste skal jeg udføre? Er det en Jordefærd?“

„Nej, Poep, en Bielse!“

„En Bielse paa denne Tid af Døgnet! Det var besynderligt. Hvem skal vies?“

„Min Chef, Grev Tatitcheff; men det haster; jeg har ikke Tid til lang Tale. Vil I følge med mig — helst godvillig?“

„Jeg vil følge med, dersom min Embedspligt og min Samvittighed tillade mig det. Eders Baaben kan I spare Eder. Hverken ved Trusler eller for Betaling faar I mig til at gjøre Uret. Men er ellers alt i tilbørlig Orden, og kan jeg tjene Eder, jaa skal jeg gjerne gjøre det. Mens vi kjøre, kan jeg maaske faa Noget nærmere at vide.“

Den fremmede Officer bukkede uden at svare og over-

raakte Præsten et forseglet Dokument, udstedt paa Russisk og Tydsk og signeret af Garitschin. Det indeholdt en Giftermaalstilladelse og saadanne Bevisligheder, at Hr. Jochum følte sig tilfredsstillet. Han underskrev Dokumentet, som han stak til sig, traf de nødvendige Forberedelser i en Fart, og Bognen rullede atter ud af Byen. Paa Forsædet sad Niels og Matrosen og paa Bagsædet Officieren og Præsten. Meget Oplysning fik denne ikke, men nok til at skjønne, at der paa Bunden af det Hele laa en Gaade, som han ikke kunde løse. Hvem Bruden var, vidste Officieren ikke — de havde faaet hende og hendes Selstabsdame ombord i Civita-vecchia. En Russerinde var hun og utvivlsomt meget fornem, men hendes Navn og Stand kjendte han ikke. Begge Damerne boede i Chefskahytten, men man saa' dem forøvrigt sjældent ombord. Det var Alt, og det var ikke meget. Kun svarede Officieren paa Præstens Spørgsmaal, hvorfor netop den affides liggende Kørvig Kirke var bleven udset til Bielsen, og hvorfor denne skulde være hemmelig, at Fregatten havde været i lang Tid i Søen uden videre Forbindelse med Land, og at Chefen sagtens havde sine Grunde for at fremskynde Bielsen, førend han kom hjem til Rusland. Men han taalte ikke, at Noget spurgte eller blandede sig i hans Sager. „Jeg har faaet mine Ordre i Alten,“ sluttede Officieren, „og efter dem gaar jeg.“

Da de nærmede sig Kirken, bemærkede Hr. Jochum, at der vare mange Mennesker samlede paa Kirkegaarden udenfor Baabehuset. Bygningens Omrids tegnede sig i Maanelyset skarpt paa Rattegattets sorte Baggrund, og de hvide Træfors og Stenringene omkring Gravene lyste med et underlig spøgelseagtig Skær. Sagnet om Marsk Stigs uhyggelige Jordefærd randt Præsten i Hu, og skjøndt han ellers ikke var bange af sig, følte han dog ligesom en kold Strøm løbe ned ad Rygnerverne og Haarene rejse sig paa Hovedet. De mørke Mænd rørte sig ikke. Først da Præsten og hans Ledfager traadte ind paa Kirkegaarden og nærmede sig Indgangen, lød et kort Kommandoraab — Suggesterne fløj af Skeden, og de blinkende Baaben dannede en dobbelt Række, gennem hvilken de Ankomne passerede ind i Kirken. Skibet var næsten mørkt, og der var dødsstille, skjøndt alle Stolene vare fyldte af Mænd; men paa Alteret brændte Lysene, og i Koret stod fire Matroser med Fakler i Hænderne. Det rødlige Lys gav den hele Scene et sælsomt Skær af

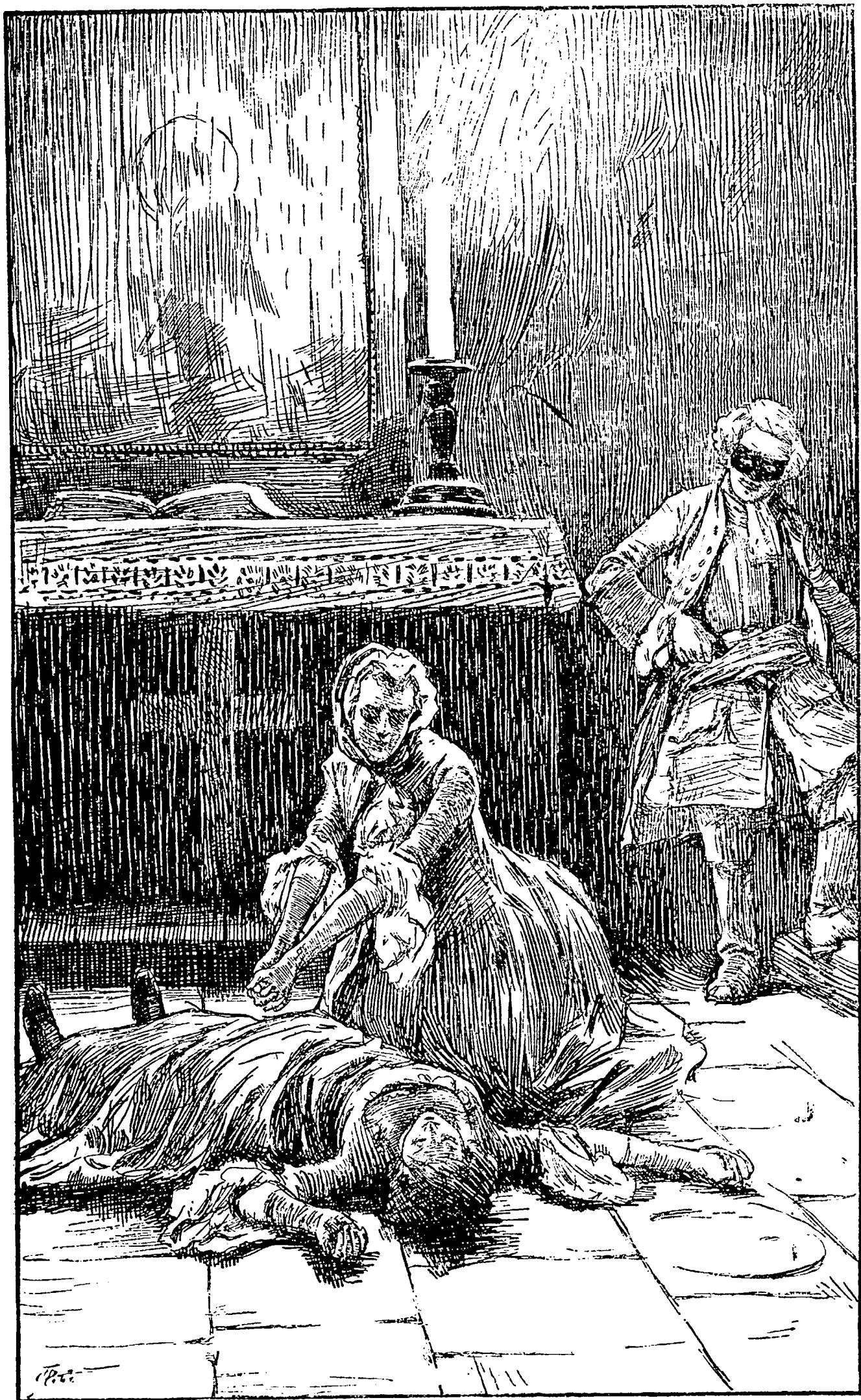

Uhygge, og da Hr. Zochum ved Alteret bøjede sig for den blege Brud, der kun var iført en sort Fløjelsdragt med et knyttrende Diamantfors paa Brystet, tyktes det ham, at det Hele mere lignede en Dødsfest end et Bryllup. Degnen stod i sin Stol med stirrende Blik og strittende Haar; han var neppe i Stand til at hjælpe Præsten med at faa Ornatens paa og hviskede til ham: „Jeg er nær ved at gaa fra Forstanden, Hr. Pastor; gid vi var vel herfra. Hvad betyder Alt dette, og hvordan skal det dog ende?“

„Stille, Rasmus Mortensen,“ svarede Hr. Zochum, „det ender, som Vorherre vil; og er han med os, hvo kan da være imod os? Men det er sandt nok en sælsom Brudescærd.“

Vielsesceremonien var meget kort. Hr. Zochum holdt sig til Ritualet alene og lyste Velsignelsen over Brudeparret og Forsamlingen. Derpaa trykkede han Brudeparrets Hænder, overrakte Brudgommen Vielsesdokumentet og gik ind i sin lukkede Stol, paa højre Side af Koret. Men han var neppe kommen indenfor Døren, førend han hørte et Skud, et Skrig og et Legeme falde tungt til Gulvet. Forfærdet rev han Forhængen tilside og saa' til sin Rædsel Bruden ligge livløs foran Alteret og en ung Kvinde jamrende kaste sig over hende. Brudgommen vilde knæle ned ved Siden af hende, men et lynende Blik fra Anuschkas Dine og nogle heftigt udtalte Ord standsede ham; han vendte sig om, gav en Ordre, og fire Mænd løftede Liget op fra Gulvet og bar det langsomt ud af Kirken, fulgte af hele Forsamlingen. Faa Minutter efter vare alle forsvundne. Kun Hr. Zochum og Degnen blev tilbage. Men ingen af dem talte. Alterlysene bleve slukkede og Kirkedøren lukket, og snart var alt stille som før. Maanelyset faldt igjen uhindret ind i det tause Rum; men denne gang traf Straalerne fra Vinduet i Koret en Blodplet foran Knæfaldet omkring Alteret. Det var det eneste Minde om den natlige Brudescærd i Rørvig Kirke; men det var ej heller til at udviske siden; thi Blodet var trængt dybt ind i den porøse Sten.

Udenfor Kirkegaarden holdt Niels med Bognen og havde Nød med at styre de urolige Heste, der vare blevne skræmmede af Skuddet, Følgerne og den mørke Skare, som var draget forbi dem. Degnen bød stille Farvel og gik hjemover; Niels førte Præsten ad Nykjøbing til. Begge sad fordybede i deres egne underlige Tanker; men ingen af dem brød Tausheden. Kun da Bognen drejede ind

paa Hovedvejen, og Udsigten blev fri ud imod Rategattet, pegede Niels med Pidsken ned imod Kysten, hvor Fællesnes Lys angav Stedet, hvor Indskibningen gik for sig, og sagde: „Se, Hr. Pastor“. Hr. Jochum drog et dybt Suf og sagde alvorligt: „Gud forlade dem dernede — og os, Niels, om vi have nogen Skyld i den Ugjerning, der er sket i Nat!“

Da Niels i Morgenstunden førte hjem til Nørvig, saa' han Fregatten under en Pres af Sejl staa Nordost i for at klare Landet fra sig. Og det var godt, at han saa' den; ellers vilde hele den natlige Hændelse have staaet for ham som en ond Drøm: Den blev gaadefuld nok endda og aldrig til at glemme.

IV.

Atter stod Grev Orloff i sin Hersterindes Gemak. Hans Holdning var ligesaa sikker som forhen, og om hans Læber spillede et triumferende Smil, som Keiserinden godt kjendte, og som sagde hende, at hendes Indling var sig bevidst, at han havde tjent hende vel og ventede sin Løn. Og han behøvede sjældent at vente forgjæves. Men denne Gang syntes Keiserinden ikke at være saa tilfreds med ham som sædvanlig; thi hun vendte ham Ryggen og syntes fordybet i Læsningen af Breve og Depescher. Endelig vendte hun sig om til ham med et prøvende Blik.

„Kom nærmere, Alexej Orloff,“ sagde hun bydende. Grevnen adlød noget forbauet og saa' spørgende paa hende.

Erindrer I, Grev Orloff, vor Samtale her paa dette Sted en Gang i Foraaret i Anledning af Garitschins Brev?“

„Jeg erindrer den, Eders Majestæt.“

„Hvad befalede jeg Eder da?“

„At sætte mig i Forbindelse med Garitschin, tilbyde Fyrstinde Olga Dphold i Rusland, Aparrage og en betydelig Medgift, men i ethvert Tilfælde sørge for, at hun kom bort fra Rom og tog Dphold paa et Sted, hvor man kunde have Opsigt med hende, og hvor hun ikke ved sine Forbindelser kunde gjøre Skade eller dog forurolige Eders Majestæt. Jeg har udført det Altsammen, og Eders Majestæt vil allernaadigst erindre, at jeg allerede for et Par Maaneder siden havde den Ære at meddele Eder Indholdet af Garitschins Brev, hvori han berettede, at

Fyrstinde Olga dengang havde forladt Rom og tilligemed sin Selskabsdame Anuschka Kurassoff var gaaet ombord i Fregatten „Nijewa“, i hvis Chef Tatitcheff hun syntes at være lidenskabelig forelsket, — for med ham at sejle til Rusland.“

„Det er alt sammen rigtigt,“ svarede Kejslerinden takfuld. „Bed I intet Mere, Alexej?“

„Intet, Eders Majestæt,“ svarede Greven roligt.

„Nu vel, saa skal jeg sige Eder Mere, Alexej, og Be Eder, om I har været med at række Haanden til den skrækkelige Forbrydelse, der er begaaet imod den ulykkelige Fyrstinde. Jeg vilde gøre hende uskadelig — det er sandt; men Gud er mit Vidne: dette har jeg ikke villet! For neppe en halv Time siden laa den stakkels Anuschka her for mine Fødder og anraabte om Retfærdighed for sin ulykkelige, vanvittige Herskerinde. Man har leget med hendes Kjærlighed, spejleret i hendes Medgift og forsøgt at myrde hende umiddelbart efter Bielsen for at blive hendes Arving. Tatitcheff har hyklet Kjærlighed til hende, og den taabelige Kvinde, der har troet paa en Mand's Ord, har ladet sig slæbe omkring for tilsidst at holde et hemmeligt Bryllup ved Nattetid et eller andet affides Stedovre i Danmark. Og den skammelige Plan kunde nær være lykkedes, men den lejede Morder har ikke skudt sikkert nok; Fyrstinden er ikke død, skøndt det næsten var bedre, om hun var det; hun er bragt vanvittig i Land, og Anuschka Kurassoff har bedet om Tilladelse til at blive hos hende. Den har jeg givet hende tilligemed Løfte om Fyrstindens Apanage. Stakkels Pige! det bliver ikke nogen let Gjerning for hende; men hun anklager sig selv for ikke i Tide at have advaret Fyrstinde Olga mod Tatitcheff, hvem hun ikke rigtig troede paa, og mener nu at gøre Bod ved at ofre den vanvittige Stakkels sit Liv. Saa faar hun have sin Billie! — Men sig mig nu, Alexej — kender I Intet til alt dette? Svar oprigtigt!“

„Eders Majestæt,“ svarede Drloff langsomt, ligesom om han vejede hvert Ord — „jeg forlod Rom sex Dage efter at have forelagt Fyrstinde Olga Eders Majestæts Onsker og uden at have set Tatitcheff; men jeg gav ganske vist Garitschin Ordre til at handle aldeles i Eders Majestæts Interesse, hvad iøvrigt ikke var nødvendigt, da Eders Majestæt neppe har mange Tjenere saa trofaste som han. Hvad han og Tatitscheff have aftalt, véd jeg ikke, derpaa giver jeg Eders Majestæt mit Ord; det er ikke urimeligt, at Grev Dmitri har villet benytte Lej-

ligheden, — ødelagt som han er — til at ophjælpe sine fortvivlede Forhold, men at Garitschin skulde have raft Haanden til et saa affkneligt Rovmord er lidet sandsynligt. Det staar utvivlsomt alene for Tatitcheffs Regning, og jeg beklager i høj Grad den ulykkelige Fyrstinde."

"Det er mig tjært at høre, Alexej," sagde Kejsrerinden. "Det er svært at skulle nære Mistro til sine bedste Venner. Men — fuldkommen klar er denne Sag dog ikke."

"Eders Majestæt vil dog straffe de skyldige?"

"Det vil jeg. Tatitcheff skal sendes til Sibirien, og hans Redskab skal følge ham som et stadigt Minde om hans Forbrydelse. For Anuschka og Fyrstinde Olga skal jeg sørge. — — Jeg vilde dog ønske, at Garitschin aldrig havde skrevet," sagde hun langsomt.

Længe sad Kejsrerinden tankefuld og støttede Hovedet i sin Haand. Pludselig sagde hun: "Hvor det tidt er tungt at herske og vanskeligt at være retfærdig, Alexej."

"Det er sandt, Eders Majestæt; men mindre tungt, naar man har saa trofaste Tjenere som J."

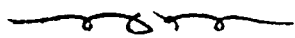
"Trofaste Tjenere kunne stundom være for trofaste, Alexej, men det er deres Herre, der bære Ansvar" — og som om en pludselig Tanke greb hende, saa' hun op og sagde: "Alexej, jeg kan vel stole paa Dig? Du har talt Sandhed?"

"Tag mit Liv, Eders Majestæt, men tilintetgør mig ikke med Eders Mistillid," svarede Drloff.

"Tage dit Liv, Alexej," sagde Kejsrerinden vemodig, "det kan jeg — men hov véd, hvem af os to der tabte mest."

Og hun rakte ham Haanden, som han knælende førte til sine Læber. Derpaa rejste han sig og gik. Men Kejsrerinden sad henskuden i dybe Tanker og mærkede det ikke. Der var en Brodd i alt dette, som bestandig stak hende i Hjertet, og Billedet af den vanvittige Fyrstinde vilde ikke slippe hende. Til sidst rejste hun sig, gik urolig frem og tilbage i Gemakket og standsede atter ved Bordet. Halv uvilkaarlig slog hun sin Bønnebog op. Da faldt hendes Bje paa en af Overskrifterne: "Forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere!" og Ordet slog hende med en underlig Magt.

Et Djeblif stod hun stille. Saa sank den stolte Kejsrerinde paa Knæ, skjulte Ansigtet i sine Hænder og græd bitterlig! — —

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønnedatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemouen, en Foraarsfantasi af S. Michael-
sen, med 1 Illustr.; Prøbet, en Fortælling af C. Henningsen,
med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Afiane, En Reiseerindring fra Sischia, af B. Bergsøe, med
1 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2
Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehenschlagers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder,
med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Mis-
undelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph,
4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.;
Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Mul
for lidt, Fortælling af B. Hausted, med 2 Illustr.; De tre
Dnster, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af
Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med
Illustr. af Carl Thomsen; R. Dilling: Greven af Svedala;
med Illustr. af C. Henningsen; C. Bloug: Mon han dog ei
skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosen-
stand; B. Østergaard. En Uvedkommende, Studie fra Baden,
med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet,
24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Henckel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af
H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en
Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thom-
sen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P.
Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: et Glentefrig, med Illustr. af H. Tegner; J.
Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Viggo Langer. 24
Sider. 10 Dre.
- 28. R. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urfkøbe, med Illustr. af R.
Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af
Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sic: Elskovskjærnerne, et Sagn fra Provence, med Illustr.;
Lausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender Du de Stille
i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44
Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsfyggen, med Illustr.; J. Futtrup:
Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B.
Jansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af
Anker Lund; B. Østergaard: Døde Dine, med Illustr. 48 Sider.
15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af
Alf. Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortættes paa Omflagets 4de Side).

- Elith Keumert: Iland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt;
 Ad. Langsted: En Moders Tilgivelse, Et Sagn fra Bretagne,
 med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Øre.
- Nr. 32. B. Corfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gam-
 berg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr.
 40 Sider. 10 Øre.
- 33. Raffehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten,
 af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine
 Gyllembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L.
 Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Øre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til
 Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dron-
 ning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Øre.
- 35. Naadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7
 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr.
 48 Sider. 15 Øre.
- 36. Den landflygtige Skrædder, af Knud Skytte; Den hvide Pige,
 et Mønst Sagn, af Mogens Gynges. 9 Billeder. 28 Sider.
 10 Øre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbeth; Hammershøi, en
 Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. B.
 C. Loepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13
 Illustrationer. 52 Sider. 15 Øre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Binkjælderens;
 For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Born-
 holm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Øre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og By-
 vædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Rof; Svend
 Trøst Nr. 2, af Martin Rof; Hvad kan ikke Handen hitte paa?
 Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Øre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af J. Nielsen. 11 Billeder,
 24 Sider. 10 Øre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af
 Chr. Vestergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af
 H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Øre.
- 42. Stjernesud, af Birger Hansted; Gjedden, jydsk Folkeeventyr,
 af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirke-
 gaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gynges;
 Lidt Mosait fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder.
 46 Sider. 15 Øre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjøber paa engang for
 et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

4. Hæfte:

Pris: 0.15

Læsning for Folket.

Indeholdende

Fortællinger, belærende Skildringer osv.

Med Illustrationer.

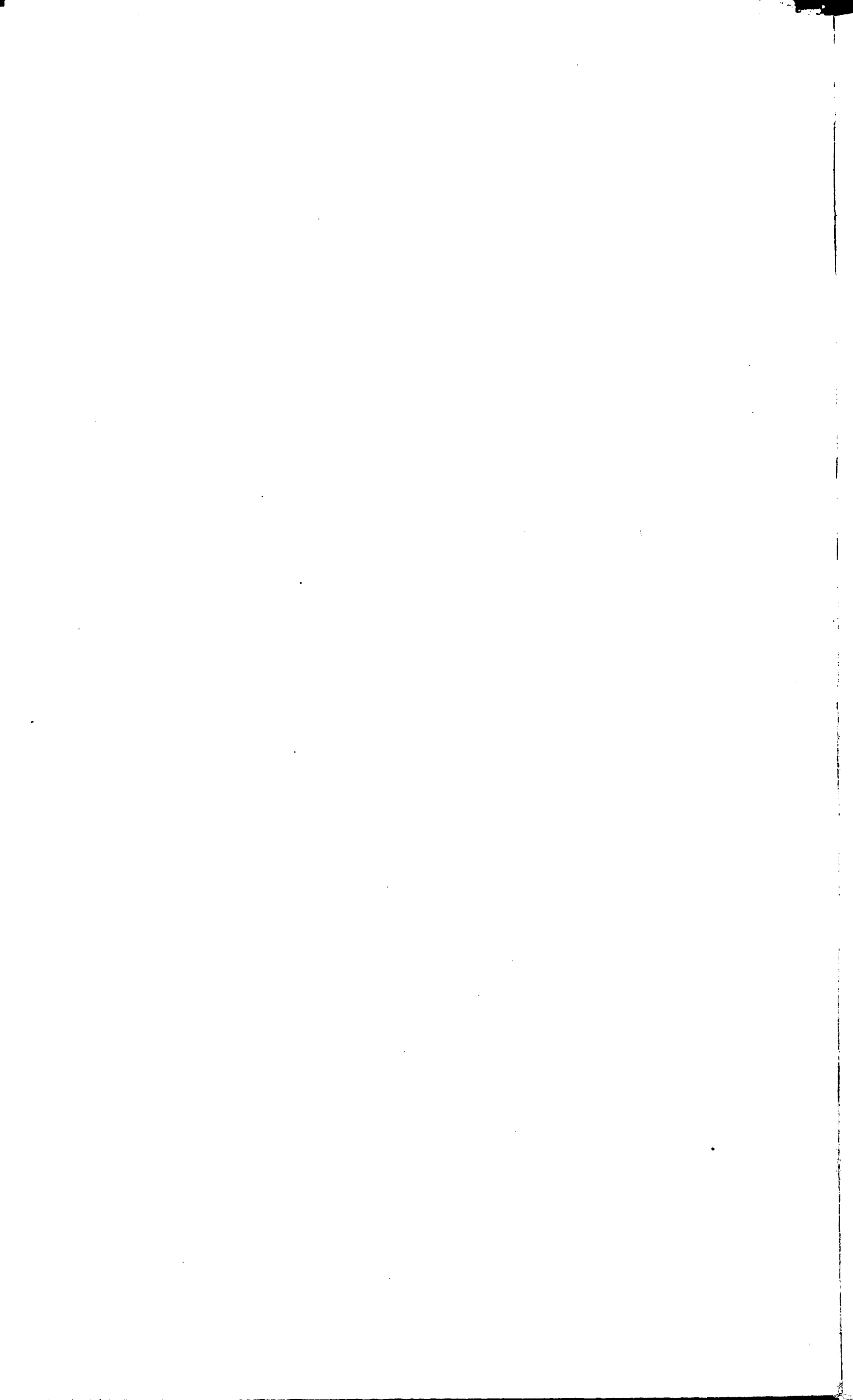

Kjøbenhavn.

Wm. E. Wulffs Boghandel.

Skindergade 29.

Kjelds Narrierer.

Yst Skæmteeventyr

meddelt af Ewald Tang Kristensen.

For nogle Aar siden var der et Par gamle Folk, der sad i et bitte Hus i Nærheden af et Kongeslot, og de havde intet andet at ernære dem af end at løbe i By og gaa Vrender for Kongen saa vel som for andre, der vilde have dem til det, men det sad de og klarede dem endda ret godt ved. De havde et gammelt Skab i Muren inde ved Sengespødderne, og det var snart fuldt af Penge, og saa havde de to Børn, en Søn, der hed Kjeld, og saa en Datter, der hed Marie.

Saa dør Konen, og en Tid efter bliver Manden ogsaa syg og kommer da i Tanker om, at han skal vel liste af med. Han kalder da Kjeld ind til sig og siger: „Nu vil jeg lægge dig to Ting paa Sinde, Kjeld, for nu skrider jeg snart efter din Moder. Du maa sørge godt for Marie, og lad mig se, du ingen Penge tager af Skabet, men bliver ved at samle, til det bliver fuldt.“

Saa døde den gamle, og nu var Kjeld raadig for det hele. Men han var ikke af den Slags som hans Fader, han kunde ikke lægge Stilling paa Stilling, og det kneb al Tid for ham med Pengene. At lade staa til, det var hans Balgsprog, og saa maatte Skabet jo snart holde for. Det varede ikke længe, inden Pengene var nær af det, og det saa galt ud.

„Nej, dette her gaar nok ikke i den rette Skure,“ sagde han saa en Dag, til sig selv, „det bliver snart med mig, dersom jeg ikke giver mig ind paa en Profession, hvorved jeg kan tjene dygtig Penge.“ Det gik han nu og grundede paa i nogle Dage, for han var ikke rigtig kommen paa det rene med, hvad Haandværk han skulde lære, et han kunde tjene flest Penge ved, og der var mindst Arbejde ved. Men saa faar han det da grundet ud og siger saa en Dag til hans Søster: „Nu tror jeg, at jeg har fundet mig en Profession.“

„Hvad, Profession!“ siger hun, „du kan jo ingen.“

So, gjøre Nar ad Folk.

„Det vil nok faa en skøn Gang,“ siger hun, „du kan faa et Lag Hug, og faa er det det, du tjener ved din Profession.“

Men han vilde nu lige godt prøve det, for han var vis paa, at det at narre Folk er et bedste Haandværk, en kan lære, og det er heller ingen Løgn.

Saa klæder han sig paa og børster hans Sko og

kommer da ud til Gang. Der kommer Kongen imod ham, han var kjørende i Karet med fire Heste for.

„Hvor skal du hen idag, Kjeld?“ sagde Kongen, „hvad er du til Færde efter?“ For Kjeld gif og skabede sig som en Nar.

„Na, jeg ved snart ikke, hvor langt jeg kommer i Dag, jeg rejser paa Professionen.“

„Hvad Profession kan du? jeg har aldrig hørt, at du har været henne i Lære,“ sagde Kongen.

So, han havde da lært at gjøre Nar ad Folk.

„Det tykkes jeg, du er for lille til, du kan vist ingen narre.“

So, det troede han da nok, sagde Kjeld.

„Seg gad nok se, om du kunde narre mig,“ sagde Kongen.

Men Kjeld svarede og sagde, at det turde han ikke, for saa skulde han i Straf.

Kongen sagde: „So du maa godt narre mig saa meget du vil, hvisom du kan.“

Drengen talte nok en Gang om, at han var bange for at komme i Straf, men Kongen sagde nej, „du skal ikke straffes, og dersom du kan narre mig, saa skal jeg end hovelig give dig hundrede Daler.“

I det samme staar Kjeld og graver i Lommerne. „Na, for Skam,“ siger han, „nu har jeg glemt mit Redskab hjemme.“

„Hvad Redskab skal du have til det Narreri?“ sagde Kongen.

„Na, jeg skal ikke have saa lidt,“ og han gravede dygtig i Lommerne, først i den ene og saa i den anden og saa i Bestelommen. „Na, det var da skjændigt, nu skal en saa at se, at jeg har glemt min Narrepind ogsaa! ja, det er nu redelig nok.“

„Har du da en Narrepind?“

Ja, uden den kunde han ikke narre Folk.

„Har du da langt hjem? kan du da ikke rende hjem efter den?“

Drengen sagde nej, for der var vel en tre Fjerdingvej til hans Hjem.

„Kan du da ride?“ sagde Kongen.

Ja, det vidste han snart ikke, han havde ikke prøvet det, „men jeg tænker alligevel nok jeg kan.“

Saa vilde Kongen laane ham en Hest, og et af Bæsterne bliver spændt fra, og Drengen kommer til Riden efter Binden. „Men nu skal du ogsaa være ret hurtig med at komme tilbage og vise mig den Kunst!“ raabte Kongen efter ham.

Men Kjeld rider ad Byen til, for han vidste nok, at der var Marked i Kjøbstaden den Dag, og faar snart Hesten solgt for firesindstyve Daler. Saa rejser han af

med Pengene hjem til hans Søster og breder dem ud paa Skiven for hende. „Se her kan du se,“ siger han, „nu har jeg narret Kongen en Hest fra og faaet de Penge for den. Jo, det Haandværk giver Sølv, og saa skulde jeg desuden have hundrede Daler for at narre ham, dem har jeg ikke faaet endnu.“ Hun snakkede om, at det Narreri var hun kjed af, for det var saadan en stor Mand, han der var kommen i med, „og det gaar vel ikke anderledes, end at du kommer af med dit Liv,“ siger hun.

„Ja ja, Pengene fylder dog i Skabet,“ sagde Kjeld. Da Kongen havde holdt paa Bejen saa længe, til Taalmodigheden var gaaet fra ham, begyndte han at snakke med hans Følge om, hvor de troede den Karl blev af, der skulde komme og gjøre Nar ad ham. Saa tager en af dem Ordet og siger, at han tykte da egentlig, Tyren gjorde Nar nok ad ham, han fik ham først til at holde her paa Bejen, og nu fik han ham siden til at kjøre hjem med tre Heste. Endelig kom Kongen i Tanker om, at det var nok ogsaa at gjøre Nar ad ham, og han giver da Befaling til, at de skal strags saa Hestene stilt saadan an i Tøjet, at de kan kjøre med dem, og saa skal de kjøre lige hen ad den Bej, som Drengen var reden.

Da var Kjeld lige kommen hjem, og som han nu ser, at de kommer der fringlende, kan han jo nok tænke, at Kongen kommer for at skjælde ham ud, og saa raaber han til Marie:

„Du skal jage til at sætte den lille Jærngryde, vi har, over Ilden og gløde den dygtig ud, og naar saa Kongen kommer ind, skal du sætte den ind paa Bordet i en hvid Lerken og fylde den med kold Mælk.“

I Lag hun nu firmer til med det, gaar Drengen ud imod Kongen. Han var jo gal og vilde have ham fat for Narreriets Skyld, og Drengen sagde, at han vilde have hundrede Daler. Saa kommer Kongen ind, og i det samme ser han Gryden staa der paa Tallerkenen, og da Mælken kom i denne her glød Gryde, saa kogte den jo og gjorde sig gal til. Han bliver saa forset og kan ikke forstaa, hvordan det gaar til.

„Meget har jeg set i mine Dage,“ sagde han, „men aldrig har jeg dog set Mage til, at en Gryde kan koge uden Ild.“

„Ja, den Gryde har vi maattet love for al den Tid

vi har haft den," sagde Kjeld, "for vi skal kjøbe al vor Ildbrand, og Kongen kan tro, den Gryde har sparrret os mangen god Stilling. Den er af en Slags Metal, der kan koge uden Ild, og vi lave al vor Mad i den."

Saa siger Kongen: "Jeg var kjørt her op og vilde have haft nogen Færd paa dig, Kjeld, for det du har narret mig min Hest fra, men kan jeg kjøbe den Gryde af dig, saa faar det at gaa."

"Nej, den vilde jeg nødig sælge," siger han Kjeld.

"Ja," siger Kongen, "du faar at lade mig have den, jeg vil betale dig den godt, du skal have hundrede Daler."

"Ja, mens det er dig," siger Kjeld, "saa faar du jo at have den for de hundrede Daler." Kjeld faar Pengene udbetalt, og Kongen faar Gryden. Den faar han bundet bag efter sin Bogn, og saa rejser han af hjem, han tykte jo, han havde gjort en god Handel.

Saa skulde der nogle fremmede forsamles hos Kongen knap efter, og da skulde Gryden prøves. Kjeld passede paa at være i Nærheden, for han tvivlede jo paa, at det tilsidst vilde komme til at gaa ud over ham, naar det gik galt med Gryden. Den Gang de saa havde ædt, dem, der var budt sammen, saa spurgte Kongen dem, om de havde set en Gryde, der kunde koge uden Ild. De sagde nej. Ja, da kunde han lade dem se en. Saa talte han til en af Tjenerne og bad ham hente Gryden og saa fylde den af Vand. Naa, saa kom Gryden og blev sat paa Skiven imellem dem, men den vilde ikke til at koge. Da Kongen nu mærkede det blev han end mere gal paa Drengen, for han mærkede jo saa tydelig, at han var narret igjen.

Kjeld gaar saa hjem til hans Søster og siger: "Maa Marie, nu er det galt igjen. Du kommer til at slagte den rødbrogede Kalv, og saa skal du komme Blodet af den i denne her Svineblære, for den skal bindes for dit Bryst. Kongen kommer her op i Dag, og det kan være, han vil true mig med, at jeg skal af med mit Liv, for det jeg har narret ham. Saa skal du tage imod ham og sige, at jeg er kommen fuld hjem og er falden i Søvn, og nu bør du ikke tale til mig, for naar jeg er fuld, saa er jeg ogsaa gal og vil gjøre ondt. Saa vil han nok forlange, at du skal gjøre det alligevel, og naar du da taler, springer jeg op og stikker en Kniv ind i den Blære, og saa skal du lade, som du dør, men naar jeg

faa tager en Hyldepind og blæser ind i dig, faa skal du komme til Live igjen.

Lige som de faa har faaet den Svineblære sat ind for hendes Bryst og en Jærnplade inden for til en Forsikring, faa kommer Kongen, og han spørger til, om hun er Søster til den Karl, der havde faaet en af Kongens Heste. Ja, hun var, siger hun. Hvor han var? Ja, han var da gaaet hen at sove.

„Da skal du tale til ham, og det skal være strags.“

„Nej, det tør jeg ikke,“ sagde hun, „for han er svirende, og naar han er det, faa kan en ikke komme ham nær, jeg er ræd, han skal slaa mig ihjel.“

So, hun skulde tale til ham, siger Kongen, „vi er da faa mange, at vi kan vel styre den Karl, om han skulde gjøre sig obsternasig.“

Hun gaar faa ind i det Kammer, hvor Kjeld laa, og taler til ham, men da hun vil trine ud i Stuen igjen, kommer han springende med Kniven i Haanden og hugger den i Brystet paa hende, faa Blodet strømmede ud af Svineblæren, og hun falder om.

Saa siger Kongen: „Det skal du ikke tjene ved, at du undlivede din Søster, du er jo da et Skarns Menneske.“

Saa staar han et lille Øjeblik. „Ja, det var ogsaa slemmt af mig, at jeg undlivede hende faa hurtig, nu har jeg retten fortrudt det, for jeg vilde have haft noget mere Snak med hende. Men — — det er jo sandt — — det skal have gode Beje,“ og han trækker Hyldepinden op af Lommen og blæser ind i Munden paa hende. Kongen stod og sa paa det. „Blæs bedre til!“ raaber han, for han tykte, hun begyndte at smile. Kjeld blæser da faa længe, til hun kommer op og er rask igjen.

Saa spørger Kongen ham om, hvad det er for en Pind, han har der. Ja, det var da en Pind, som en kunde vække døde Folk til Live med.

„Den vilde jeg gjerne kjøbe, hvad vil du have for den?“ sagde Kongen.

Nej, den vilde han ikke sælge for aldrig det, den var endda rar at have, „ved det jeg er faa galsindet,“ siger han, „for jeg kan nemt komme til at gjøre en Ulykke, og naar jeg nu kommer af med den, faa kan jeg ikke rette det igjen.“

„So, du skal endelig lade mig faa den,“ siger Kongen, „jeg vil give dig to hundrede Daler for den.“

„Ja, mens det er dig,” siger saa Kjeld, „saa kommer du vel til at have den, men ellers vilde jeg rigtig nok ikke have været af med den.“

Nu begyndte det endda at fylde lidt i Skabet, og Kongen rejste af hjem med hans Bind. Saa varede det ikke svar længe, inden Kongen og Dronningen bliver uens en Dag, og Kongen tager saa hans Sabel og stikker hende ihjel paa Stedet, det kunde jo ikke betyde saa meget, tykte han, naar han strags efter kunde blæse hende til Live igjen, og det var dog rigtig en gavnlig Forstræffelse for hende at saa i Livet. Endelig skal han saa til at bruge Hyldepinden. Han blæste og blæste og havde nær

blæst Indvoldene af hende, nej, jo længere han blev ved, jo koldere hun blev, og Sagen var klar nok, hun var død og blev død.

Saa blev Kongen endda slemt ærgerlig over at være kommen saadan af Sted, dette her Narreri var endda det største, og han rejser op igjen og vil have Hold i Kjeld. Et Par Karle tager han med sig, der skal vogte ham, og saa skal han da hen og have Hovedet hugget af for det fidske Narreris Skyld.

Kjeld ser dem komme, og han ind og fortæller hans Søster det. Hun var sølle ved det, men han trøstede hende

og siger, at det skal nok gaa godt. Han var jo færdig til at følge med, da de holdt for Døren, og de kommer til Kjøren hen til Galgenbakken, som han skulde rettes.

Saa idet de kommer om ved en Mølle, siger Kjeld til de andre, der vogtede ham: „Maa jeg ikke gaa ind her et Djeblif og faa en halv Pægl at holde Modet oppe med?“

„Jo, det kan blive godt, naar du vil være snar at komme ud igjen. Men vi kan ikke holde svar længe.“

Saa kommer Kjeld ind til Mølleren. „Hvad, hvor skal du hen i Dag, Kjeld?“ siger han.

„Jeg skal hen og staa Krinds,“ siger Kjeld med saadan en Latter.

„Hvad er der ved det?“ siger Mølleren.

„Na, det ved du jo nok, det er jo en, der skal af med Livet.“

„Maa, saadan at forstaa, det vilde jeg gjerne med til, for det har jeg aldrig set. Men en kan vel ikke komme med, hvem der vil?“

„Nej, det tænker jeg ikke,“ siger Kjeld, „men jeg er buden til det.“

„Da var det slemmt, jeg vilde gjerne have været med.“

„Ja, da kan jeg kjende dig et Raad,“ siger Kjeld, vi kan jage til at bytte Klæder, og saa maa du møde i Stedet for mig. Men naar du kommer paa Bognen, maa du jo se til, at du ikke svarer, for at de ikke skal faa at høre, hvem du er.“

Ja, det skulde han nok passe paa, og de jager til og bytter Klæderne, og Mølleren kommer saa ud paa Bognen i Steden for Kjeld.

Den Gang de kom nu til Galgebakken og Mølleren mærkede, at det var ham, der skulde af med Livet, saa sagde han: „J tager fejl, det er ikke Kjeld. Han bildte mig ind, at jeg skulde hen og staa Krinds, og saa byttede vi Klæder, for det vilde jeg gjerne med til.“

„Nej Tak, Kjeld,“ siger Kongen, nu har du narret mig tre Gange, den sidste Gang det var for meget, i Dag skal du komme af med dit Liv, saa sandt at jeg er Konge.“ Saa bliver Hovedet hugget af Mølleren, og Kjeld, ja, han var i samme Godlag rejst hjem til hans Søster igjen.

Kongen rejste saa hjem og var nok saa frit, nu han havde Kjeld af med Livet. Men saa gif han og tænkte,

at det vilde vist blive for kjedsomt for Marie at gaa ene der i det Hus, og saa bestemte han sig til at tage derop og byde hende til, at hun maatte komme med paa Slottet til hans to Døtre og nyde samme Ret som dem, siden han nu havde skaffet Broderen af med Livet.

Da Kjeld ser, at han er i Rom, siger han til Marie: „Nu maa du helst forvare dig, og saa trækker jeg i et Sæt af dine Klæder, for jeg vil selv snakke med Kongen.“

Hun var jo saa elendig og sagde: „Det gaar ikke anderledes, end at du kommer af med dit Liv nu, Kjeld.“

Saa kommer Kongen og triner ind ad Døren. Da sidder Kjeld i Maries Klæder og roler og bærer sig ilde til.

„Naa, hvordan er det du er til Mode i Dag, Marie,“ siger Kongen.

Ja, det var jo ikke svar godt, „det er saa meget sølle, at min Broder skulde komme saadan af Dage.“

„Ja men nu har jeg bestemt, at jeg vil tage dig med hjem, og saa skal du nyde den samme Ret som mine egne Døtre i alle Maader.“

Det var jo rigtig rart, og Kjeld følger saa med Kongen hjem. Strags bliver han jo klædt op som en Prinsesse, og der bliver saadan en stor vid Seng stilt an, de skulde ligge i alle tre.

Saa sad de her tre Piger en Aften i deres Enlighed og talte om, at det var rarere at have været Bondepige, saa kunde en da have kommet ud til Karlene og haft nogen Leg, men nu kunde de aldrig komme ud nogle Tider. Da siger denne her lille Pige, der var ved dem: „Jeg har hørt sige af for et gammelt Ord, at naar tre var samlede paa et Sted, og en saa bad ret hjærtelig tre Aftener efter hverandre, saa kunde den ene af dem blive omvendt, te en kunde blive til en Karl.“

Ja, det vilde de da gjerne prøve, og de bad jo paa Kraft, og spurgte til hver Aften, om ingen af dem mærkede til nogen Forandrig. Saa den tredje Aften siger Kjeld: „Jo, nu tror jeg, at jeg bliver til en Karl.“ Ja, det var da saa meget godt.

Knap efter saa kom der en Prins henne fra et andet Kongerige og bejlede til en af Kongens Døtre. Men han var nu mere end almindelig klog, og kunde saa næsten se inden i et Menneske. Saa skulde den ældste Prinsesse jo ind og fremstilles for ham, at han kunde sige hans Tykke til hende. Men da han ser hende, ryster han med hans Hoved og siger:

„Nej, hende vil jeg ikke have, for hun har haft med Mandfolk at bestille.“

Det gav Kongen et Grin ad, for den Ting vilde han jo ikke tro, men saa kunde hun gaa. Saa skulde den yngste Datter op til ham. Men han ryster lige saadan med hans Hoved og siger, at hende vilde han heller ikke have, for hun var heller ingen skær Mø. Saa bliver Kongen jo gal i Hovedet, og tykte, at eftersom hans egne Døtre var nu saadan blevne skammede, saa skulde Marie derop ogsaa. Jo, hende vilde Prinsen have, for hun havde ikke haft med Mandfolk at bestille.

Saa bliver han der jo med det samme og drikker Bryllup. Kongen gif og fundede noget paa dette her, og da han tykte, det var skikkelig ment, han blev skilt ved hende, og det var saadan et pænt Gifte, hun fik, saa

skulde hun endda have en god Udflyning. Altsaa faar han et jævnt lille Skrin fyldt med Penge, og det skulde Prinsen saa have med hende. Saa skulde Prinsen og hans nye Kone da hen og hjem ad. Men Kjeld frygtede for, at dette her nok snart vilde blive galt, og det var nok aldrig være værd at komme hjem med Prinsen. Den Gang de kommer saa ind i en Skov, siger Kjeld:

„Jeg tror, I maa holde, jeg skal af lidt!“

Han springer af Bognen og løber lidt ind imellem Træerne, men faar endda Kufferten med Pengene samlet med sig, og saa ud ad Skoven lader han tage det bedste, han kan.

Nu lader vi Prinsen kjøre, hvor han vil, ham har vi ikke hørt til siden. Men Kjeld kan vi ikke saadan lade slippe. Det blev ham jo haardagtig at bære dette her Skrin, og det var naturligvis hans Sigt, at han vilde hjem til Marie med det for at saa Skabet fyldt, som han havde lovet hans Fader, og nu kunde det vist ikke være saa langt fra det, tykte han. Saa bliver han da overvunden af det og kommer imidlertid godtag til et lille Hus der inde i Skoven. Det var noget haardt Vejrlig, og det regnede, men at komme ind var han ikke for, det var ikke saadan saa lige en Sag for ham at komme til at gjøre Redelighed for, hvem han var, og det skal en jo alle Tider, naar en kommer ind et fremmed Sted. Til alt Held fik han da at se, at der ude i Kaalgaarden laa nogle hæslig store Bitræer, og mærkede, at der var et af dem, som var tomt. Saa kravlede Kjeld derind, for han tykte, at her kunde han da sidde i Husly, og han faar hans Skrin samlet med sig.

Kjeld havde jo haft en god Lykke hidtil. Men nu er det det første, det bliver galt med ham. Der kommer Tyve til Bierne den Nat, og det er to Karle med en lang Stage. De vælter paa ét Bitræ, og de vælter paa et andet, og den Gang de kommer til det, Kjeld var i, saa var det det tungeste. Saa siger de til hinanden:

„Her er en god en, havde vi været godt hjemme med den! den Bistof er der noget ved.“ De faar saa et Reb bundet paa Bitræet og binder det paa denne her Stage, de førte med sig, ligesom naar andre Folk bærer Bier, men de glemt i deres Hjævhed at saa bundet for Munden af den.

Naa, de bliver al forbaarne paa dette her Bitræ den

Gang de havde gaaet et Tag. Saa siger den forreste til den bageste:

„Ja, lad os nu snakke sagte, nu er vi snart ved Kjelds Hus. Det var endda godt, han kom af med Livet, den Skumpi, for han gjorde aldrig andet end ondt.“

Saa siger Kjeld i Bifuben saadan ved sig selv: „Det er endda meget, kan du ikke lade Kjeld være!“ og dermed rækker han ud og giver den forreste en god Drefigen.

„Hvad, giver du mig Drefigener!“ brøler han til bageste, „jeg tykker, at jeg har nok at bære paa, for Bistræet ligger næst ved mig.“

„Jeg tror, du er gal,“ siger saa den bageste, „kunde jeg naa og slaa dig, saa langt som jeg gaar bag ved dig?“

„Naa, du tænker ikke, jeg fornam den, jo, det var en god varm en, og jeg har heller ikke glemt den endnu.“

„Saja, lad os nu ikke gaa og stjændes om det,“ siger saa den bageste, „nu er vi lige ved Kjelds Hus.“

„Ja,“ siger den anden, „ti jeg har været al ræd for at gaa om ved det Hus om Aftenen, for det blev en sær Klør, den Kjeld.“

„Kan du ikke lade mig være i Fred endnu,“ tænkte Kjeld, „saa skal du saa en nok saa god!“ og dermed rækker han ud og giver ham en Kjæbop, da den bedste han kunde.

Saa bliver den forreste gal i Skrallen og smider Stagen af Nakken, og det gjør de begge to, og de giver dem til at slaas ret ud af karstken Bælg. Den Stund render Kjeld med hans Benge ind til Marie og faar dem i Skabet. Nu var det blevet fuldt, og saa var det i sin Orden, som hans Fader havde bedt ham om.

Saa varer det ikke svar længe, inden Kongen faar at høre, at det var Mølleren, der var kommen uskyldig af med Livet, og at Kjeld var kommen tilbage og sad i Huset endnu. Hvad han har at gjøre, han lister til at komme bag paa ham en Dag og faar godt nok Hold i ham.

„Nu har du gjort Fortræd nok, god Karl!“ sagde han, „og mig ikke mindst, nu skal du Dennemand af med dit Liv, se nu bandte jeg paa det.“ Saa lader han ham sætte i en Tønne og trille ned til Bandsiden, der skulde han ligge en Dag og overtænke hans Synder, og saa skulde han skubbes ud i Havet. Men han var ikke forkynt, han laa i Tønden og sang hele Dagen igjennem. Saa kommer en Skipper derom ved, og han hører den Sang i Tønden. Saa gaar han nærmere.

„Hvad glæder du dig over?“ siger Skipperen.

„I Morgen skal jeg have Bryllup med Kongens Datter.“

„Saa kan du sagtens være glad,“ siger Skipperen, „for havde jeg saadan haft det, tror jeg ogsaa nok, at jeg vilde have været i godt Humør.“

„Ja, hvad vilde du vel finde paa at give mig for at komme i mit Sted?“ siger Kjeld.

Han vilde da give ham alle de Penge, han havde. Kjeld gaar ind paa det, for han mente jo, at enten det var saa eller mange, saa kunde det snart være nok.

Skipperen aabned da Tønden, saa Kjeld kommer ud, og saa flyede han ham en Pung, der var dygtig stor og fuld af Penge, men mest fra Udlandene. Dernæst kommer Skipperen i Tønden, og Kjeld slaar til for ham.

Saa laa han der Natten over. Næste Morgen kom Kongens Folk og trilrede Tønden ud i Vandet, og saa sejlede den ud paa Havet. Men ved Middagstid kom Kjeld op til Kongen med de udenlandske Penge og vilde have dem verlede. Kongen spørger ham naturligt nok saa forundret om, hvor han har faaet dem fra, og hvordan det er gaaet til, at han nu er her, da han dog havde tænkt ham liggende ude i Havet.

„Dem har jeg faaet paa Havsbunden,“ siger han, „havde jeg bare kommet noget længere ud, saa kunde jeg have faaet mange flere.“

Kongen faar da Lyst til nogle mange af de Penge, naar der var saa god Tid paa dem, og han beslutter sig til at tage ud efter dem. Altsaa faar han nogle af hans vildeste Mænd med sig, og de kommer hver i en Tønde. Saa var der nogle andre, der skulde trille dem ud, og de fik Ordre til at give dem et godt Skub, for at de kunde komme dygtig langt ud. Men da Tønderne kom ret ud paa Havet, slog Bølgerne dem imod hverandre og de gik i Stykker en efter en anden, saa at Folkene inden i dem druknede, og hverken Kongen eller nogen af de andre kom tilbage med en eneste Skilling. Men Kjeld gik op til Prinsesserne, og da de snart blev ens om deres Ting, saa blev han gift med den ene af dem og blev Konge i Vandet, og de lever godt den Dag i Dag er.!

En fugl under Himlene.

Af Edv. Blaumüller.

Med Illustration af Carl Thomsen.

Vi havde knælet i Kamret
med frygt og Bæven foran en Seng,
hvor en fader og Moder plejed
deres eneste, lille Dreng.
Som en flynkende fugleunge
laa han i stakkede Vandedrag
og flipped med Øjnenes Laage
sygt mod den klare Dag.

Jeg vilde atter mig fjærne —
der ventede mig rundt i Byen en flok;
ude i den forreste Stue
jeg ledte om Hat og Stof —
da hørte jeg Barnets fader,
der samme Dag havde sendt mig Bud,
nærme sig hurtig og stille
for selv at lukke mig ud.

Jeg kendte ham ikke — Snekker
hed det paa Pladen over hans Dør,
han lugted af fyrrespaaner,
var blaaøjet, lys og lidt før.
De smaa, men venlige Stuer,
der vendte ud mod en halvmørk Gaard,
var pyntelig rene og nette
og tyded paa jævngode Kaar.

Et vidste jeg dog om Manden:
vi havde knælet i fælles Bøn,
jeg følte, jeg ikke var ene,
da nys jeg bad for hans Søn,
skønt nemlig ingen kan lodde
sin Næste til Dybden af Troens Hav,
fornemmer man dog bestandig,
om der bedes ved Siden af.

Han trykked mig varmt i Haanden:
„Jeg vilde saa gjerne ha' Præsten bragt
en Taf for alle gode,
færlige Ord, De har sagt.
Min Kone og jeg har løbet
vor Herre paa Døren saa rum en Stund,
at han kanske heller vil høre
det samme af Deres Mund.“

Det bløde, ærlige Udtryk,
der lyste ud af hans Ansigt, fik
mig til at standse i Døren
med et Spørgsmaal, inden jeg gik:
„Ja, mig skal De ikke takke;
men hvad der end hændes med Deres Dreng,
ikke sandt, De tror dog, at Herren
vaager ved Barnets Seng?“

Han traf mig uden at svare
lømpelig ind i Stuen igen:
„J fald De har Tid, Hr. Pastor,
saa sæt dem et Øjeblik hen,
og lad mig i Korthed fortælle,
hvorledes jeg har lært at forstaa,
at man oppe i Himlen freder
over de mindste smaa.

En Dag i forrige Sommer
staar jeg og passer min daglige Dont, —
for Arbejde har jeg i Reglen
til Stadighed Aaret rundt;
jeg var i Færd med at samle
Stykkerne af en Vinduskarm,
der skulde leveres om Aftnen;
men Limen var ikke varm.

Nu er det jo bare Kludder
at fedte med lunken Lim i en Pøs,
saa kan man bagefter pille
alle Stumperne løs;
jeg satte mig da til at fløjte
ud mod den soledede Kirkeplads
og ventede paa, at Limen
omfider skulde blive tilpas.

Der var stille og roligt dernede,
Kloffen var vel mellem to og tre —
saa langt, som jeg funde øjne,
var der ikke en Kat at se —
jo — ovre ved Kirkens Gitter,
laa der min Sandten en halvvoxen Dreng
og strakte sin Krop paa en Trækvogn
som i den blødeste Seng.

Han nød nok ordentlig Livet!
Kasketten havde han givet et Fur
nedover Panden og Øjet
for bedre at ta' sig en Tur;
med Tøflerne smidt til Side
og Strømpen itu for den store Taa,
med begge Armene slynget
ind under Nakken han laa.

Hvor kan nu nogen begribe,
at saadan en gammel fornuftig Ka'l
som jeg, kan faa det i Sinde
at skabe sig faad og gal!
Men tror De, jeg funde la' være!
Den Dreng, han havde det altfor godt,
jeg maatte prøve at pirre
ham under Vingen saa smaat.

En Træstump fløj over Gaden —
en ganske lille uskyldig en,
der ramte ham oven i Ho'det;
men Drengen sov som en Sten!
Han taalte magelig flere, . . .
og Stumperne traf ham Gang efter Gang,
men han aabnede ikke et Øje
til Trods for mit Bombardement.

Jeg stod ved at opgi' det hele;
det var jo kuns spildt Ulejlighed,
naar den Syvsover ikke saa meget
som bare vaagned derved;
da sprat han med et i Vejret,
gned sig paa Hagen og saa sig om —
han vilde naturligvis vide,
hvorfra Projektilet kom

Som et Lyn var jeg væk fra Vindvet,
han stod vel næppe rolig for Skud,
og jeg voved først langt om længe
atter at fige ud.

Til min forbauselse ser jeg,
at Drengen ikke er ene som før;
men har samlet en halv Snes andre
nede ved Husets Dør.

Aldrig saa snart faar de Øje
paa Fjenden, førend den hele Troop
giver sig til at støje
og skraale og pege op;
jeg lo, saa det fluffede i mig
og nikkede til dem paa Dril en Stund,
men til sidst blev jeg fed af Drøvlet
og bad dem at holde Mund.

Idet samme begyndte Limen
at skrukke i Potten — jeg skyndte mig hen
til Hølebænken og lagde
Haand paa Værket igen;
men næppe havde jeg faaet
dyppet Penslen og gjort et Strøg,
før jeg ude paa Trappen hører
et nederdrægtigt Halloj.

Hvad maatte jeg tro og tænke?
Var Drengene ved deres fulde fem?
Naa allensfals skulde de snarest
saa farten ned om og hjem!
Jeg op med Døren — de første
var kravlet saa højt til Vejrs, at jeg nær
havde væltet dem over Ende:
Hvad er der? Hvad skal I her?

Nu skulde De hørt et Mudder!
En Spurveungel . . . En Spurv? Hvad den? . . .
Den sidder i Klemme i Renden
og kan ej slippe løs igen! —
Imens jeg af lutter forundring
var gaaet baade fra Næb og Klør,
stormede flokken forbi mig
og ind ad den aabne Dør.

Gaa væk fra Vinduet med Jer!
Hvem tror I skal ha' Ulejlighed
med at samle Jer op paa Gaden,
naar I ligger og falder ned!
Hvor er saa Spurven? — Der lige
ovenfor Vinduet — — Med Besvær
vred jeg Halsen i Karmen —
Hvor siger I, Dreng? — Der!

Ja ganske rigtig, nu fik jeg
Øje paa fyren — en lille en,
der laa mellem Renden og Muren
og basked med Arme og Ben.
Formodentlig maatte der være
en Rede i Taget, det fejlede ej,
for jeg hørte, hvordan de gamle
flynked og tog paa Vej.

Se række derop med Haanden
og putte den ned til far og Mor —
det lod sig nu ikke gjøre.
Afstanden var for stor;
men tage en Dreng paa Ryggen
og se, om han maaske kunde naa,
det var da i hvert fald noget,
man kunde forsøge paa.

Det gjorde jeg altsaa — jeg valgte
en af de mindste, en laset Hallunk,
løfted ham op paa min Skulder,
hvor han knejsede stiv og strunk,
og bar ham ud over Karmen —
der skulde vel nok lidt extra held
til ikke at tabe Ballansen;
men det gif nu alligevel.

Og fuglen blev ogsaa reddet;
den Dreng havde ligefrem Haandelag,
saa varsomt som han kunde hente
det Smule Kræ for en Dag,
og lægge det op i Reden,
hvor hele Familien ovenpaa
begyndte at pippe og skrabe
for at gratulere den smaa.

Naa, alting skal ha' en Ende —
og Limen — den fik nok igen sit Knæf;
jeg maatte nu se for Alvor
at kyse Drengene væf. —
Et Øjeblik efter lød der
et Skraal op til mig fra Gaden a':
Skal Snedkeren ikke leve?
Jo vel! Det er hørt! Hurra!"

Han strøg sig hen over Panden
og Kinden, og efter som Haanden gled,
faldt Ansigtet over i Skygge —
Haanden tog Smilet med.
Det syntes, som om han angred
at have ladet sit gode Humør
saa aabent Rum — og han vedblev
mere stilsfærdig end før:

„Da Drengene vel var borte,
og Arbejdet gik, som intet var sket,
stod jeg og gjorde mig Tanker,
om hvad jeg nys havde set.
Jeg mindedes fra min Barndom
i Katechismen et mærkeligt Ord:
at uden Vorherres Vilje
falder ikke en Spurv til Jord.

Det havde jeg nu erfaret!
Og var det saa ikke et underligt Spil,
at netop min tosfede Kaadhed
skulde benyttes dertil?
For havde jeg ladet Drengen
ligge og sove i Dognen den Gang,
saa havde ingen bemærket,
hvordanne at fuglen hang.

Men ser De, Hr. Pastor, siden
har altid jeg trot det saa bestemt,
at Vorherre sørger for sine,
saa ikke den mindste blir glemt.
Og hænger min Unge for Tiden
halft ude af Reden — jeg la'r staa til,
han falder dog ingen Steder,
uden Vorherre vil."

I o m f r u e n .

Af Magdalene Thoresen.

Med Illustrationer af Vilh. Rosenstand.

Det var paa en D. Dens Beliggenhed var saaledes, at naar man i Frastand blev den var, syntes den at gaa sammen med Fastlandet; nærmere ved fik man dog snart Syn paa, at det samme Hav, som slog sine Bølger æsende op over Forsidens knudede Berg, ogsaa løb ind mellem Bagsiden og Fastlandet i en god Kvartmils Bredde.

Den havde ikke meget Jordsmon, men op til hver af de Smaahuse, som laa spredt omkring laa der dog en Stump Græsvold, og en liden Potetesager, foruden lidt Smaaskov hist og her. Der var sletikke Noget, som tydede paa Velstand, men dog saamegen Hygge, at det hindrede Indtrykket af Fattigdom — det var fra Haanden til Munden.

Lige ved Søen laa et temmelig stort Landhandleri. Baaningshuset var gammelt, men vel holdt, og med sin hvide Overmaling tog det sig ganske fornemt ud mellem Fiskernes Smaahuse, hvis eneste Farve var den Bejr og Bind havde paatrykket, og faldt saa temmelig hen i det Jordgraa.

Nedenfor Landhandleriet var der en Baadhavn, hvor der tillige laa et Par Smaafartøjer for Anker. Langs hen løb en Stenbrygge, som endte i en af Træ med Rækværk paa Siderne. Over dette hang Fiskerne paa en Hviledag som gamle Klæder, der var bredt til Tørfning, og viste et saa mærkeligt Billede paa Orkesløshed, at man skulde tro, Tiden stod stille over de Mennesker. Heller ikke tog de sig videre nær af den, før deres Tid kom; men da skulde de nok passe paa, at der ikke gik Noget til Spilde.

Det var en elskværdig Familie, som ejede Landhandleriet. Manden var Søn af den forrige Ejer, som var død for flere Aar siden, og Hustruen var en Embeds-

mands Datter. De havde en prægtig Børneskole, som voksede op i Friluftslivets sunde Region sammen med Fiskernes Børn, og kun i Undervisningstiden rejste sig et Grænseskjul imellem dem, hvor Hver traadte tilbage i sine Aar.

Fra dette var der dog en Undtagelse, og den gjaldt en liden Pige, ved Navn Olina, som var eneste Barn af temmelig gamle Forældre, der havde giftet sig i en sen Alder. Landhandlerens Kone havde baaret hende til Daaben, og det ensomme Barn havde tidligt faaet et vist Tilhold paa Handelsgaarden. Saalænge Husets Børn modtog sin Undervisning af en Seminarist, delte hun og den med dem, ligesom hun delte deres Lef og Løjer.

Olina var lille af Vækst, lysshaaret og fin af Hudfarve, og havde ikke det kraftige, brunlige Solkjer over sig som de andre Børn. Dertil var hun stille og gav sig aldrig helt hen i deres vilde Lef — hun lod sig mere bruge til at lefe med. Men just det udgjorde hendes store Tiltrækning; havde hun hængt sig paa, eller endog kun budt sig til, var hun nok en Gang imellem bleven vraget; men nu blev der ved hver ny Lef set efter Olina — hvor var Olina? Uden hende var der sletikke Noget at stille op. Naar hun da kom lidt sky frem af sit Tilhold, blev hun revet til sig af baade Jenter og Gutter, som et Bær, der blev funden, og som Alle paa en Gang vilde plukke.

Af Landhandlerens Børn, som var fem i Flokken, var den næstældste Gut, Laurits, bestemt for Studeringen. Om det var fordi han følte sig udfaaet til noget Højere i Livet end de Andre, eller det skete af Tilbøjelighed, saa stod han altid paa Olinas Side og hun søgte bestandig hen til ham, naar der skulde tages et Parti. Det rejste en vis Fortrolighed imellem dem, som voksede med Aarene. Laurits havde desuden Gang til Selvrædighed, han vilde styre for dem Alle; og det var Olina den Eneste, som bøjede sig for, hvorved hun mangengang selv fik Strømmen imod sig. Men hun stod fast. Saa søjelig og villig hun ellers gav efter for deres Luner, gif de imod ham, var hun ikke til at rokke.

Da nogle Aar var gaaet blev han sendt til Tromsø Latinskole, og derved kom mere Enighed i Lefen. Men naar han gjorde sine Feriebeføg, der ikke blot indskrænkede sig til Sommerferien, men forefaldt ved hver af Aarets

store Højtider, tog han det igjen, og han optraadte med en Myndighed, som ikke det latinske Sprog, men latinske Brokker mer end noget Andet i Verden formaar at give. Dog varede det ikke længer end til den første Skyhed for „Studenten“ havde fortaget sig, da fik han Svar. Og var de ikke fuldt saa imponerende som hans, smagte de desmere af Naturens frie Fostning.

Dog ogsaa her kom Olina ham til Hjælp, og hendes ydmyge Beundring lægte adskillige Saar, som de Andres Latter havde slaaet. Da fulgte det ganske af sig selv, at de to traf sig lidt væk fra de Andre — Laurits var efterhaanden voffet fra den Slags Lef, og Olina havde aldrig fra første Haand været med i den. Men Drilleriet fulgte dem: Kjærestefolket! blev der raabt efter dem, men det skilte dem ikke, det drev dem kun længere bort.

Der var et Sted indunder Bakken, hvor Naturen havde dannet en liden Lønfrog. Der var vakkert med Smaafrat og Enerlyng omkring, og Ingen kunde se det, før de var lige ved, thi Berget skjød ud over ligesom et Tag. Paa Højden af Berget, var der en prægtig Udsigt til det aabne Hav, men did fik Børnene aldrig Lov at komme uden med Forældrene, fordi det bar fra Knude til Knude temmelig brat ned i Søen. Det var altsaa til Hverdagsbrug et fredet Sted. Herhen styrede da de to Forfulgte, og her sad Laurits og nød i fulde Drag sin egen Vigtighed, medens Olina nød baade den og sin egen.

Saaledes gif Tiden til Laurits havde fyldt sit syntende Aar og Olina sit femtende. Da blev det bestemt, at han hos en Morbroder i Kristiania skulde læse til Artium, og som man haabede holdes lidt strengere til Bogen. Før Afrejsen var han dog hjemme en Tid, og uagtet hans Vigtighed havde faaet en Mundkurv paa sig — hvilket var et Tegn paa den begyndende Dannelselse, var det dog endnu hans største Nydelse at ligge henslængt under Bakken og skryde for Olina. Hun var imidlertid bleven konfirmeret, hvilket han alt havde været i henved to Aar; men det havde modnet hende mere end ham. Medens han endnu fra Hoved til Fod var Skolegutten, var hun godt paa Vej til at blive den unge Pige. Derfor gif hun og fra disse Møder med en hemmelig Skyhed; hun passede paa at Ingen saa hende, og mens han pratete væk, sad hun og hørte paa med bankende Hjerte, og med Førsterødmens af en udspringende Rosenknup.

Da var Olina næsten en liden Skjønhed. Det var ogsaa Noget, Alle bemærkede, og ikke sjældent taltes hos Handelsmandens derom. Man vidste ikke ret, hvordan man skulde stille sig med de to Børn. Men Børnestreger var det jo, og helst maatte man lade som Jngenting. Nu rejste jo han bort for et Par Aar idetmindste, og hun kom i en Tjeneste, dermed var deres Vej skilt — det gif jo altid til paa den Maaden!

Endelig kom Afrejsen. Den skulde foregaa i Daggrødet med Dampskibet, og derfor gaves Kvelden forud den egentlige Afskedsfest.

Der havde været Saameget for Laurits at bestille den hele Dag, at han var ikke truffen sammen med Olina — ja han havde ikke engang faaet Tid til at tænke paa hende.

Omfiger begav man sig da til det righoldige Aftensbord, og Laurits sad i nye Klæder Moderen næst. Der var en Blanding af Alvor og Glæde i Laget; kun fra et Hold blev der gjort Løjer, det var i Søstrenes Flok. Der blev uafsladelig gjort Tegn og Miner til ham, skjønt han lod som han ikke saa det.

„Har Du nu sagt Farvel til Kjæresten din?“ kom det endelig leende frem fra en af dem.

„Ikke komme med slikt idag,“ afviste Faderen. „Nu kan det være forbi med Barnevøvlet, der staar noget Andet for.“

Dette blev sagt med Bægt, og Laurits søgte at give sig en alvorlig Mine for at bevise Faderen, hvor fri han var for det, som hed Barnevøvl. Men i sit Hjerte fik han dog paa samme Tid en saa stærk Mindelse om Olina, at han syntes, han kunde løbe væk fra hele Herligheden for endnu at se hende en Gang og sige hende Farvel. Han havde sletikke været blind for hendes lille tiltalende Ansigt, uagtet han havde ladet som Jngenting.

Da derfor Maaltidet var endt og Hver gif til Sit for at slutte med, hvad der endnu var at gjøre, fløj han uden Betænkning hen over Marken til det kjendte Mødested, fuldkommen sikker paa at træffe hende der.

Hun var der ogsaa. Hun rejste sig skjælvende, da han kom, og turde ikke se paa ham, og da han hellerikke vovede at se paa hende, stod de der som to Støtter.

Men Skrækken for at blive eftersøgt gav ham en Bæffelse. „Jeg ska' afsted paa Morgen,“ sagde han

hastigt. Olina saa op, og hendes Øjne stod fulde af Taarer. Da gav det et Sæt i ham, han feg sig ræd om og tog hendes Haand, men idetsamme hørte han Søstrenes Latter, og han slap den igjen. „Farvel!“ hviskede han, og sprang tilbage over Marken.

Her blev han modtaget af Søstrene, som ganske rigtig havde passet ham op; men som en Smugler, styrtede han forbi dem, op paa sit Bærelse, hvor han i en Fart kom af Klæderne, og sik sig gjemt under Dynen med sin underlige forvirrede Følelse.

I Dagbruddet laa Dampskibet paa Leden som et stort Uhyre, der spyede Røg og Ildgnister ud af sin lange Hals, mens det brummede og fogte i dets Indvolde. Det jog paa Afsseden, og enhver overflødig Tanke veg for de sidste Djebliffes Spænding. Kort efter skjød Damperen hen over den blifstille Sø, hvor Solen kastede lange Strimer af skjælvende Guldblink. Der blev vistet med Tørklæder og Hatte, saalænge det gif an, siden drev Folket hjemover, hver til Sit — og Alt gif i den gamle Orden.

Et Aarstid var forløben. For Olina var Lefen endt, og Livets alvorlige Arbejde begyndt. Hun havde allerede et halvt Aar været i Tjeneste hos Landhandlerens, hvor hun blev anset som et rent Vidunder af Flinkhed for sin Alder — thi det var som hun kunde gaa i Jlden for dem Allesammen.

„Det er et magesløst lidet Menneske,“ udbrød Fruen, da der var Tale om hende. „Hun er ikke alene flink, men hun har en naturlig Taft, som rører mig. Hun har baade lefet og lært sammen med mine Døttre, men det er sandelig dem, som drager det frem og ikke hende.“

Til Olina selv sagde hun: „Naar Du bliver slig ved at gaa fremad Olina, da blir der til Slut ikke andet for end at vi maa gjøre dig til Jomfru.“

Men ingen Auelse havde hun om, hvor dybt hendes Nos trængte ind i den unge Piges Sjæl, og hvilket Lys, det bredte der over hendes hemmelige Tanker. „Jomfru! Ak! saa blev hun jo hans Lise!“ Hvor hun gif og stod lød fra nu af „Jomfru“ som et Troldomsord for hendes

Dren. Og med en Iherdighed, hvorunder hendes spæde Legeme skjælv, skred hun fremad imod det store Maal.

Det var paa Vaaren, den anden efter hans Afrejse, og nu nærmede Tiden sig, da han skulde være Student. Om det taltes der i Huset, overfor det blev mange Ting bestemt, og som en skjult Glød nærmede det Længselen i hendes Hjærte.

Endelig meldte et Telegram hans heldige Eksamen, og hvad hele Huset jubledede over, gennemtrængte hende med en Skræk, hun ikke kunde magte. Paa en Gang saa hun Forskjellen imellem ham og sig, den steg op som et Spøgelse, der ikke veg med Hanegalet, men som Dagen gav endnu større Tydelighed.

Da kom en Frelse, men den hed Sorg! Der blev pludselig taget den Bestemmelse, at Fruen med to Døttre og et Par Smaagutter skulde besøge sine Forældre, som boede i Helgeland, hvor saa Studenten skulde møde dem og tilbringe sin Sommerferie. Dermed brast Olina's spinkle Haab — men samtidigt forsvandt Spøgelseset. Hun græd i Nattens Stilhed, græd sig ind i trøstende Drømme, og fik endelig i Sorgen Fred for sin Skræk.

Noogle Dage efter kaldte Fruen hende ind til sig. „Nu Olina!“ udbrød hun. „Nu skal Du høre godt Nytt.“ Olina for sammen — „hvad kunde det være?“

„Du har hørt, at vi drager væk i Sommerferien for at besøge mine Forældre; men ved Du paa hvad Maade det kan ske? Jo — naar Du overtager Husstellet. Og derfor udnævner jeg Dig hermed til Husjomfru! Hvad siger Du til det? — Nu siges der ikke længer Du, Olina; men De, kjære Jomfru! — Men i Himlens Navn! hvad gaar af Dig, Barn? Du besvimer jo.“

Og idetsamme greb hun den vaklende Olina og ledte hende hen til en Stol. Men som om der blev givet hende en indre Bækkelse, slog hun raskest Djnene op, rejste sig, og skyndte sig ud af Stuen.

„Jeg tror sandelig hun besvimede af Glæde, Staffer!“ sagde Fruen til Landhandleren som kom til idetsamme.

„Ja, hun er lidt væk af sig,“ svarte han.

„Na, jeg kjender ikke stærkere Menneffe. Gud ved hvor hun faar det ifra; men hun har Kræfter til Alt. Jeg tror det maa komme fra Hjærtet, thi kanske er det dog tilslut det stærkeste af Alt.“

„Det bliver ialfald mest prøvet,“ sagde Manden og gik sin Vej.

Da Olina havde samlet sig noget, kunde hun ikke fatte, hvorfor det saadan havde rammet hende, som et Dødsflag. Det havde jo dog været hendes hemmelige Ønske lige siden den Dag Fruen nævnte det i Spøg. Hun følte sig ogsaa glad bevæget, da hun senere takkede for Wren, og en hemmelig Stemme tilhviskede hende, at han nok vilde bli' bra stolt af hende, naar han hørte, hun var bleven gjort til Jomfru — og det af hans egen Mor!

Kort efter afrejste hele Familien, Manden med; thi den ældste Søn, som var opdraget til Handelen, overtog Forretningen i Faderens Sted, og Olina indtraadte samtidigt i sin nye Bærdighed som Jomfru.

Hun passede ikke straks ind i sin Stilling. Hun havde en Fornemmelse af at skulle være anderledes end hun havde været, men hun fandt ikke Maaden. Det var heller ikke let saadan paa en Gang at skifte Anseelse midt i sine Barndomsforhold. Naar hendes gamle Jevnlige kom til Handelsgaarden traf det op til en Grimace i deres Ansigter ved Ordet Jomfru, og det blev sagt med et Eftertryk, som under andre Omstændigheder var bleven til Haan; men Olina var saa hjærtelig afholdt af Alle, at det kom ikke videre end til en Spøg.

Der var dog En, der ikke kom saa let fra den Sag med Jomfruen som de Andre — det var Glas Brejen, Søn af Nabofolket til hendes Forældre. Han var en fem—seks Aar ældre end Olina, og havde altid været som en Bror for hende. Men efter som hun voksede til, skiftede han Tanke, og da han var eneste Barn saavel som hun, syntes Forældrene paa begge Sider, at det var et passende Giftermaal.

Glas var desuden en vacker Gut, godhjertet og uforfærdet, og der var ikke En paa Den, som kunde tage det op med ham. Men med alt det var han heftig, og saa gal i Hodet paa Olinas nye Titel at havde det Ord Jomfruen været et eller andet levende Bæsen, som han kunde have kæmpet med, da havde han ikke givet sig før enten det eller han laa under; thi han forstod, at det tog hende fra ham.

„Du ska' saa vel ha' en Peter Arvesen, ka' jeg tro,“ fik han en Dag hvæset imod hende, da han traf hende

paa Bejen til Forældrene. Arvesen var nemlig Handelskarl og stod i Boden.

„Jeg tror ikke det,“ svarte hun og fortrak Munden som ved en bitter Smag.

„Du er fry, for Du er ble't Jomfru,“ sagde han haanleende.

Hun stod stille og saa strengt paa ham. „Gjør som Du vil Glas; men kommer Du mig nær en Gang til med et ondt Ord, saa lader jeg som jeg ikke ser Dig.“

Han greb hende fast i Armen, og drog Anden tungt. „Er der Noget, Du liker bedre end mig, Olina?“

„Har jeg lovet mig til Dig, siden Du tar mig i Forhør?“ spurgte hun, og rev sig løs.

„Nej. Men Du ved det Du ved. Og det siger jeg Dig, tar Du en Anden — saa — —.“ Han kom ikke længere; thi Graaden steg ham op i Halsen.

„Vær ikke sliq Glas!“ bad hun.

„Saa sætter jeg Sejl til — — i værste Raaket — — — Og da kan Du spørge Nordvesten hvor jeg er ble't af.“

„Glas!“ raabte hun. „Jeg trode Du var god.“

„Naja, god ska' jeg være, det skal ikke skorte paa det, ikke. Men saa faar Du være god Du og.“

„I Guds Navn, Glas! Jeg vil Dig jo bare godt.“

„Ja, men Du skjønner, at jeg vil ha' det Bedste.“ udbrød han fortvilet.

„Det, som jeg skylder Vorherre?“ spurgte hun strengt.

Glas blev ganske forvirret ved det Spørgsmaal, han slog Djinene ned og drog et Suk.

„Kjære Glas! Lad Vorherre raade,“ sagde hun, og gav ham Haanden.

Glas greb den med et sandt Kæmpetag — det var, som han i en Livsfare havde fanget en Støtte. „Faar se til at slaa mig op paa Haafjerringfisket i Høst!“ sagde han, og Haabet lyste op over hans Ansigt. Men nu gav hun ham et venligt Nix og sprang fra ham.

Uf dette Møde tog Olina et Barsel, og hun undgik paa alle Maader at træffe sammen med Glas. Selv Handelskarlen Arvesen, som uden hendes Vidende havde jaget ham en sliq Bæl i Kjødet, viste hun sig mere kold imod end før. Hun havde idethele faaet sig tilstelt et Bæsen, som just ikke klædte, men som værgede for hende. Hun gjorde Tjeneste hvor hun kunde, men hun vækslede

hverken overflødige Ord eller Smil med Nogen. Hun vidste at hun var stillet paa en betroet Post, og hun stod som ifklædt et Harnisk.

Smidlertid vendte Familien tilbage fra sin Lystrejse.

„Nej kjære Olina!“ udbrød Fruen da hun tren ind i det velstelte Hus. „Her er jo som i et Brudehus. Du er dog det prægtigste Menneſke jeg har havt i mit Brød! Du ſkal ſandelig og bli ved at være Jomfru. Jeg vil ikke af med dig for nogen Pris.“

Olina rødmede og nejede, og var af Glæde nær ved at kaſte ſit Harnisk; men det holdt faſt! Hun havde ligeſom Sneglen faaet det oparbejdet af ſit eget Livsmon, og det var ikke ſaadan lige til at kaſte af og trække paa igjen.

Fruen ſmilte til den ſtive Jomfruskik, og klappede hendes ſnuffe Kinder. „Ja det er ſandt,“ føjede hun til. „Jeg ſkal jo hilſe Dig ſaameget fra Lauritz — Studenten! Du kan tro han var kjæk. Næſte Sommer har vi ham her, og da bliver det Dig, ſom ſkal ſtelle for ham. Men ſnilde Jomfru-Mor! hvor ſkal den Stol hen?“ udraabte hun leende, da Olina i ſin Forvirring greb en Stol, og bar den ud i Svalgangen.

„Na!“ for det ſkremt ud af hende, og Stolen kom i en Fart tilbage paa ſin Plads.

Fra nu af var Olina ſom baaret op af en uſynlig Kraft. „Hilſe ſaameget! — faſt Jomfru! Et Mar!“ Hvilken af de tre Foreſtillinger hun ſtandsede ved fik hun nyt Mod af den, og hvor fandtes da den Banſkelighed hun maatte vige for!

Der var bare en, og det var Glas; men han var ofteſt fraværende, og i de korte Mellemrum han var paa Den, ſtod hun aldrig faſt i at finde en Udvej til ikke at træffe ham.

Han tog dog ingen ret Forargelſe af det, dertil var han for beſkjæftiget med Fremtiden; thi kunde hun i Stilhed drage Styrke af en Hilſen, ſaa kunde han det af et Smil — Uviſheden var lige ſtor, og Haabet fik kun ſmal Koſt hos dem Begge. Men Længſelen foſtrede de ſelv, og den fik da hele deres Liv.

Det var ogſaa mærkeligt, hvordan Alt lykkedes for Glas. Han gif paa ved de vildeſte Foretagender, og ſlap ikke blot fra det med Liv og Ejendom, men tog ogſaa en god Fortjenefte hjem. Der taltes paa forſkjellig Maade

om ham hos Landhandlerens: Han var en dygtig Karl! Men han fristede Borherre. Det syntes næsten som han var lige glad enten det var op eller ned, naar han bare tjente Penge.

Det bedrøvede Olina; hun vidste jo hvorfor han gjorde det. Men hun blev samtidig vred. Kom han Noget til vilde det dog ligesom være hendes Skyld, og hun kunde jo ikke gjøre for det!

Da derfor det strenge Vinterfiske var slut, og han vendte tilbage til Den, kjendte hun sig lettet; men saa fik hun et andet Tryk, thi nu gjaldt det jo at undgaa ham, og hun var bestandig paa sin Post. Men samtidig fastede hun sig fra Arbejde til Arbejde, var oppe og nede, ude og inde i et Træk.

„Jeg tror hun tager Livet af sig,“ sagde Husmoderen. „Se bare hvor mager hun er ble't. Hun er jo ikke andet end Skind og Ben.“

„Saa hold til Maade med hende,“ svarede Manden.

„Det har jeg gjort. Men hun vil bogstavelig gjøre Alting selv. Uergjerrigheden har ta't al Besindighed fra hende.“

Og hun havde Ret, kun misforstod hun Marsagen. Bistnok var det Olinas Stolthed til det Yderste at gjøre sin Pligt, men den Kraft, som drev hende langt ud over Grænsen kom fra Hjertet og ikke fra Forstanden. Hun vilde arbejde for at fortjene hans Kjærlighed, hun vilde give Livet til — og hun havde ingen anden Maade at gjøre det paa.

Da kom der en Dag hvor hun i Skumringsstunden, var paa Stabburet for at ordne Noget. Det blæste stærkt, og da hun kom ud paa Trappen, sluktes Lyset i Løgten. I det Djeblik kom Glas hen til hende, og hun kunde ikke undgaa ham. „Du faar være lidt var om Dig selv,“ sagde han barskt. „Du er jo saa mager som en Skjære.“

„End om jeg sa' det Samme til Dig,“ afbrød hun kort.

„Seg? Naja, jeg arbejder for mig selv. Men Du gaar her og kaster Helsen væk for Fremmede.“

„Fremmede!“ gjentog hun, og der var noget Haanligt i Røsten. Saa gav hun ham et Nisk og skyndte væk.

Glas stod rent fortabt og saa efter hende. „Hørtes det ikke paa en Maade som det var en Frøken, der sa'

det? „Han drog Manden tungt og gif sin Vej. „Ja — ble' hun kanske Frøken ogsaa — da skulde det være slut.“

Fra den Dag søgte han hende ikke mere. Snart drog han ogsaa afsted paa Sommerfiske, og det syntes som han havde slaaet hende af Tankerne. Men ude paa Havet med Sommerens friske Vind i Sejlene, og de blanke, hoppende Bølger om Baadripen, glemte han snart Frøkontonen, og Olina blev igjen til Jomfruen — et Navn, som hele Dfolket havde givet hende, og som han i sit Hjærte dog var stolt af, uagtet han gav det Skylden for hendes Kulde imod ham.

Endelig kom den længselsfuldt ventede Feriemaaned. En solblank Dag kastede sit varme Skjær over Land og Sø. Der var Ingenting som gav Frygt eller Uro, Alt var opklaret baade Ude og Inde.

Studenten skulde bringe et Par Benner med sig fra Hovedstaden, og i den Anledning var Huset ordnet efter en lidt større Maalestok. Da saa Olina havde lagt den sidste Haand paa Bærket, lukkede hun sig inde i sit Kammer for at stille sig selv, og nu søgte hun med feberagtig Spænding mellem sine Klædningsstykker, for at finde frem det, som hun mente var det pynteligste, og for første Gang mønstrede og drejede hun sig foran Spejlet med en Iver, som Damp-piben dog heldigvis gjorde Ende paa.

Da Stunden efter Gjæsterne var samlet i Storstuen, aabnedes Døren, og Jomfruen tren ind med det velbesatte Præsenterbræt. Afmaalt bevægede hun sig henad Gulvet under Braget af sine stivede Skjorter, og for at tvinge de rystende Hænder, satte hun Alt tilrette med et Eftertryk, som om hun trumfede det ned i Bordet.

„Se her Lauritz, har vi vor kjære Jomfru!“ sagde Fruen. „Bil Du ikke se paa Din gamle Ven, Olina?“ vendte hun sig til denne.

Olina saa op. Der stod en høj, lysshaaret Kavaler, kjæf og straalende af Livsmod. Han bukkede og blev lidt rød i Ho'det, — hun nejede med et Brag. Saa var det forbi, og hun traf sig tilbage med samme Anstand som hun var kommen.

„At Du ikke kunde sige hende et venligt Ord, Lauritz,“ udbrød Moderen.

„Hvad vil Du jeg skulde sige? Jeg synes det var et højest uflædeligt Bæsen, hun havde lagt sig til, den samme Tomfru!“

„Kjære! Du kan ikke tro, hvad hun er for en Perle. Men det er jo altid sliq med Halvdannelse, at den blir' saa let til Maner.“

Ja. Deri var Alle enige, og saa var den Sag endt. Men for Olina var det en ny Sag, og den tog Nar af hendes Liv, før den blev færdig.

Hvad havde hun ventet sig af hans Komme? Hun vidste det knap. Men at han som nu kunde gaa forbi hende med et „Goddag“ og et „Farvel, Tomfru“ det havde hun ikke tænkt sig, thi da var hun enten flygtet for det eller død af Skræk. Nu da hun stod midt i det, fandt hun dog ingen Udvej. Til den ene Side havde hun jo ham synlig for Øje, og det var, hvad hun saa inderligt og længe havde ønsket; til den anden havde hun en uvis Forventning, som Haabet løj sammen og fristede hende med — og udenfor det en græsselig Forladthed.

Saa blev hun ved at gaa i Ulykken. Hun lagde lige megen Styrke og Udholdenhed paa sit Arbejde som før, men Skuffelsen tærede forfærdeligt paa hende.

Imens tumlede han sig lystigt med Kammerater og Søskende paa Land og Vand, og ikke med en Mine forraadte han sit gamle Kjendskab til Olina. Dog kom der Stunder, hvor han drev om alene, og hun tænkte, at dersom hun da var der i Nærheden af ham, mon han ikke da havde havt Noget at sige hende?

Det Spørgsmaal skaffede Haabet en Nødfrist. Og det holdt hun sig mærkværdig længe oppe ved; thi hver Gang Anledningen kom, vovede hun ikke at benytte den, og naar den var forbi, lovede hun sig selv fuldt og fast at gribe den næste Gang. Paa saadan Maade gik Dagene — den ene sank ned i Tiden med en Skuffelse, den næste begyndte sin Bane med en Forventning — indtil endelig den sidste kom. Den maatte jo give Svar til en af Siderne.

Familjen var efter Middag samlet med sine Gjæster i Storstuen, og ventede paa at Tomfruen skulde bringe Kaffen ind. Hun kom jogsaa, stiv og stram som sædvanlig; men uvilkaarlig luffede hun Øjnene, hun syntes de maatte sige Alle, hvor ulykkelig hun var.

„Men snilde Jomfru!“ udraabte Husmoderen. „Du vil da ikke ind i Spejlet med Raffen?“

Olina for sammen, vendte sig i en Fart, satte Brættet fra sig paa Bordet, og skyndte sig ud.

„Hvad er, som gaar af det staffers Menneske?“ vedblev hun. „Noget er der, thi hun er som forvandlet.“

Den ældste Søster gav Broderen et betydningsfuldt Nik; men han tændte en Cigar, og dampede sig ind i en Sky, og gjorde forresten god Bested paa Jomfruens Anretning.

I hende var der paa samme Tid opstaaet en fortvivlet Beslutning: ikke nogen Ting paa Jorden skulde mere gaa ivejen for hende! Saa hun ham vanke alene hen over Hougene, som han plejede, vilde hun gaa did, og spørge ham — — — Ja hvorom? Det vidste hun ikke, men det skulde nu bli' saa.

Først ud paa Natten skulde Stordamperen anløbe Den; men Alle var beredt paa at holde sig oppe til Tiden kom, det fjæde jo et Par Stunder til de mange der var henfløjne — sporløst, som Binden over Den, derfor skulde disse fastholdes og udfyldes med Alvor.

Da det nu led mod Skumringen, gik Studenten sin sædvanlige ensomme Tur. Han var rundt paa de forskellige Steder, hvor han i Barneleken havde tumlet sig, og det syntes, som han vilde tage Afsked med hver Plet.

Jomfruen havde set ham gaa, og holdt fra et Gangvindu Øje med ham. Hun forstod hurtigt Meningen med hans Vandring. Men besøgte han hver enkelt af de gamle Lekepladse, vilde han og besøge det hemmelige Sted, hvor han havde mødtes med hende. „Derhen vilde hun gaa! Og naar han da kom — var hun der allerede, og ventede paa ham, ligesom før saamange Gange!“

Om hun var stevnet til Doms, kunde hun ikke have følt en større Skræk. Det var som Jorden løsne under Foden, og Alting flyttede sig for Djuene, da hun skyndte hen over Marken. Kun Et stod fast, og det var Maalet for hendes Vandring. Da hun saa var naaet ind i det stille Skjul, sank hun fuldstændig sammen efter den frygtelige Spænding. Nu da hun endelig var her, havde hun Fred for al den Skræmsel, som derhjemme i det urolige Hus jog hende fra Sted til Sted. Her raabte og kaldte Ingen paa hende, her slap hun at stramme sig op. Ak! her var hun Gudskelov ikke Jomfru!

Men Hvilen blev ikke lang; thi nu fik hun jo lytte efter ham. Der kom ogsaa Nogen gaaende; men det var To, og de talte sammen. Hun kjendte Nøsten. Det var Husets ældste Datter, som talte med Broderen.

„Kom lad os se lidt paa den vakre Udsigt,“ sagde han og gif nærmere.

„Husker Du, Laurits, at det var her i Bakken, Du havde Kjærestemøder med Jomfruen?“ sagde Søsteren, og lo lidt.

„Na kom nu ikke med det Baas igjen,“ afbrød han, og satte sig paa en Sten.

Søsteren satte sig ogsaa, og de taug en Stund.

„Har Du forresten set Mage til Spjaak!“ udbrød han leende. „Hun er jo affurat som en Stør med et Skjørt paa.“

„Na, hun er igrunden sød, Laurits. Jeg kan ikke ret fordrage, at Du gjør Nar af hende.“

„Nar gjør jeg ikke. Men det er sandt, jeg har ondt ved at holde Latteren nede, naar hun kommer anstigende, tyve Skridt fremover Gulvet og tyve tilbage. Jeg vil være en Skjelm, om hun ikke har talt dem for at kunne være affurat. Forresten synes jeg, at Mor har gjort hende en daarlig Tjeneste med det Jomfruvrøvl. Hun skulde ladt hende bli' der, hvor hun hørte til. Na! hun var saa sød, da hun løb om her med bare Ben og et rødt Klæde over Ho'det; som saadan kan jeg aldrig glemme hende. Og da hun voksede til, og var saa blyg, saa stille og fin!“

„Det kan hun vel være i Hjertet endnu,“ brød Søsteren af. „Men det er ikke saa let at være Jomfru, naar man ikke er født til det. Hun maa jo ha' Respekten med sig overalt.“

„Ja, den skal Gud vide hun har!“ lo han. „Der er saamange Brystnaale med Navne i vor Tid, og kan jeg finde en, som lyder paa Jomfruen, da skal jeg sende hende den til en Grindring; hun maa absolut bære et Skilt.“

„Uf, Laurits! hvor Du er styg. Engang holdt Du dog af hende.“

„Undskyld! det var Olina og ikke Jomfruen.“

„End om hun var vedble't at være Olina?“

„End om jeg var vedble't at være Gut?“

Saa rejste de sig og gif spøgende hen over Marken.

„Hvor er Jomfruen? Jomfruen?“ hørtes det i Stuer og paa Gange. Studenten vilde jo sige hende et venligt Farvel og Tak. Nu kom han maaske paa flere Aar ikke hjem, og da kunde Jngen vide, hvor Jomfruen var.

Hele Huset blev søgt igjennem, men Jomfruen fandtes ikke. Da var der Noget, som havde set hende imod Skumringen gaa hen over Markerne. Man slog sig da til Taals med den Tro, at hun var gaaet til sine Forældre, og var bleven opholdt der af en eller anden Grund. Hun kom nok!

Saa kom Dampskibet og afgik igjen. Morgenrødmens gled sitrende hen over Havet, og Folket tog en Hvile, før Dagstrævet begyndte. Da laa omsider hele Den overgydt af et straalende Sollys, og der var ikke det Sted saa nøgent og fælt, som ikke fik et Skjær af Ungdom og Skjønhed. Alt var saa stille, saa stille i vid Dufreds. Men da Hanen gøl og en Maage, der kredede i den høje Luft, satte i et Skrig, var det som de To gav hinanden et Varsku om Nattens Hemmelighed.

Ud paa Morgenen stod Pigen forskrækket ved Husmoderens Seng, og gav den Beretning, at Jomfruen ikke havde været hjemme om Natten; hun vilde nu vide, hvad der skulde gøres.

„Der skal øjeblikkelig gaa Bud til Forældrene, og spørge efter hende,“ svarte Fruen. Men da Pigen var gaaet, klædte hun sig hastigt paa, hun havde faaet en underlig Skræk i sig. Hvad var hændet siden det Menneske brød med sin Pligt? Det syntes jo at gjælde Livet!

Budet var snart tilbage med den Besked, at hos Forældrene var hun ikke. Men nu var med det Samme Dens nærmeste Befolkning varskuet, og Alle var ude paa Søgen efter den Forsvundne.

En af Handelsmandens Smaagutter kom Noget efter styrrende hen til Moderen, som gik ude paa Marken med sin ældste Datter, og raabende af fuld Hals: at Jomfruen laa der borte under Berget.

„Na! da ved jeg hvad som er sket;“ sagde Datteren. „Da har hun hørt, hvad Laurits sa' til mig.“

Og nu fortalte hun Moderen den Samtale, som Aftenen forud var bleven ført imellem hende og Broderen.

„Gode Gud!“ Saa er det jo det, som har pint hende den hele Tid,“ udbrod Moderen og ilede med Folkene hen til Stedet.

Og ganske rigtig; der laa Olina med aabne, stirrende Øjne, magtløs henfalden som lammet af et Slag.

Hun gav ingen Svar paa Tiltale, det var som hun ikke hørte dem; men da de vilde løfte hende op og bære hende bort, skjød pludselig en Livsstraale op i hendes Ansigt — et blegt, flakkende Lys af en forvildet Skræk! og hun viste dem fra sig. Lidt efter rejste hun sig, som op af et Sygeleje, og vandlede langsomt hen over Stien bort til Forældrenes lille Hus.

„Hun gaar hjem, Staffer!“ sagde Fruen. „Ja Gud være med hende! Det er det Bedste, hun kan gjøre. Jeg ejer ikke Lægedom for hende, om jeg gav hende hele mit Hus.“

Saa gif nu Folket hver til Sit, her var ikke mere for dem at gjøre. — Det hændte jo Tid imellem, at Noget fik den faldende Syge. Staffers Olina! det var nu kommen af alt det der Konditionerede, som hun ikke var født til. Det blev Hovedtanken i Døggjøret, og dermed var en Forklaring givet. Hvad hun fortaug, det forskede Ingen efter, og dem, som vidste noget Andet havde god Grund til at tie med det.

Hos Forældrene laa hun hen i flere Uger, og det syntes næsten som hun ikke mere skulde faa Kræfter til at rejse sig. Thi ganske vist havde hun haft den faldende Syge! Et Fald, som fra Himlen til Jorden havde hun gjort, og det hun skulde rejse sig paa var en knudet Drænggrund, hvor der ikke var Fostring til en eneste Livsaspire.

Da blev Moderen syg og sengeliggende. Hun var meget gammel, og Skrækken over Datteren havde taget hendes sidste Kræfter. Det gav Olina en Bækkelse. Hun saa Faderen staa som en Fortabt mellem de to Døende, og hun forstod, at det var hendes Pligt at rejse sig.

Na, hvor det var skrækkeligt at tage fat paa Livet igjen! Men hun tog fat. I Begyndelsen med smaa Tag, og næsten som et Barn, der prøver sig frem; men Pligten nødte hende bestandig. Den kom ganske stilsærdigt med sine Fordringer, men den tog dem ikke tilbage. Olina undgif dem heller ikke; hun gjorde hvad hver Stund krævede — nøjagtigt det og ikke mer. Saadan er det jo altid med den Syge, som Skjebnen tvinger til en Gjerning, og Olinas Hjerte var sygt — ikke saa, at det var veft, det sad snarere som en forhærdet Knude i hendes Bryst.

Ud over Høsten døde Moderen, og hun var nu ene

tilbage med den skrøbelige, gamle Fader. Det løsnede lidt paa Knuden, men da en Tid var gaaet, pressede den sig sammen igjen.

Paa den Maade gif Vinteren. Fra Handelsgaarden tilflød hende rigelig Bistand; thi nu var Faderen bleven fengeliggende, og saaledes enhver Udsigt til Erhverv lukket. Men naar hendes fordums Madmoder besøgte hende, var der alligevel en vis Skyhed paa begge Sider, hvorved Hjerteligheden tog Skade, og de skiltes, som de mødtes, med et underligt tungt Forbehold.

Endelig døde ogsaa Faderen, Kraften var udtømt, og Støvet behøvede Hvile. Dermed var hendes sidste Støtte falden, og hun følte en tærende Længsel efter at følge Forældrene i Døden — Men Livet havde endnu Noget at lære hende!

I denne Vinter havde Olina slet ikke set Noget til Glas. Han havde styrtet sig fra et Foretagende i et andet. Høstfisket havde han trukket saa langt ud, at han ganske kort efter gif paa med Vintersfisket, og da det var slut, drog han afsted paa Vaarsfisket i Finmarken — han fik aldrig nok, blev der sagt!

Endelig en vakker Dag tren han ind i Stuen til Olina. Han var kommen farende som en Stormvind imod Huset, han havde aabnet den gamle Dør med et Ryk, saa den dirrede og peb, som om den skreg om Hjælp; men da han stod indenfor den og saa Olina sidde i Ensomheden, henvisnet og hjælpeløs som en Døende, faldt Modløsheden over ham, og han satte sig ned og græd.

„Tag Dig ikke saa nær af det Glas,“ bad hun.

„Ska' jeg ikke ta' mig nær af, at Du sidder her og dør?“ hulkede han. „Herre Gud! jeg har jo ikke undt mig en Hvile, men bare stridt for, at Du skulde ha' det godt.“

„Jeg faar det ikke godt før jeg er i min Grav,“ sukede hun.

„Der er Maade paa Sorg Olina! Far og Mor ska' dø, men Børnene ska' leve. Du faar bli glad igjen!“

„Det blir jeg aldrig.“

„Ja sliq tror en, men det kommer alligevel. Jeg har tjent store Penge, maa Du vide, saa jeg kan baade bygge og sætte Bo, og du skal saa det godt, Olina.“

„Ma kjære Glas, jeg er jo ikke Menneſke mere.“

„Om jeg saa skal bære Dig paa Armene!“ bad han.

„Ja ja, Glas!“ suktede hun magtløs. „Du ska' faa gjøre med mig som Du vil.“

Fra dette Møde gif Glas til sine Forældre med Olina, og Ugen efter blev der lyst til Egtteskab for dem.

Det vakte stor Glæde i Handelshuset. Og da Brylluppet blev holdt i den Stilhed Olina havde ønsket, modtog hun herfra saamange Beviser paa Kjærlighed og Agtelse, at hendes stakkels sammentrukne Hjærte udvidede sig, og hun kastede sig grædende i den trofaste Madmoders Arme — da var det som de mødtes i en Forsoning.

Alligevel førte dette ikke videre; thi da der var gaaet nogen Tid syntes Olina at falde tilbage til sin gamle Sørghmodighed igjen, og hun blev ligesaa sky som forhen. Dog var hun arbejdsom i sit Hjem, og hendes Mand havde ikke Noget at klage. Glæde var der ikke, det var sandt, men hvor inderlig han end savnede det, suktede han dog aldrig: Hun havde jo ikke budt sig til, han havde selv taget hende, thi det havde syntes ham, at naar han bare fik hende, saa var alting godt. Nu kjendte han dog et Savn, skjønt han havde hende for sig selv alene, og hun skuede al anden Dmgang.

„Det er trist med Olina,“ sagde Landhandlerens Hustru. „Jeg troede dog, at nu, hun har en sliq bra' Mand, skulde hun være kommen til Kræfter igjen. Men Sagen er den hun har faaet et Knæk.“

Og hun kunde have Ret. Det Ord Knæk er ikke til at spøge med. Der kan vokse mange Lag udenom et Knæk, og synlig kan det være lægt; men der er Mangfoldige, som bukker under i en Skjæbnekamp, fordi der i den afgjørende Stund har været en skjult Brist, som gav efter. Imidlertid hænder det og at en voldsom Rystelse — til Liv eller Død — helbreder det fra Grunden, ligesom en stor Fare kan vende op og ned paa et Menneskes Karakter.

Desuagtet gif Livet sin jevne Gang. Glas gjorde Alt for at hygge om hende, og hun gjorde til det Yderste sin Pligt. Det gamle Hus efter hendes Forældre blev sat istand, og tilbygget en Stue, og klare Vindusruder banede Vej for Solen ind i de lave Rum. Glas malede og pyntede op overalt, og da det nye Hjem Sommeren efter stod ferdig, bar han blandt andre Ting og en liden Bugge ind i den lyse Stue, og Olina fulgte efter med sit maanedsgamle Barn.

Fem Aar var nu gaaet siden hin Sommerferie, der begyndte med saameget Haab, og endte med saamegen Stræf. Mellem Folket havde Liv og Død omskiftet efter Tingenes almindelige Orden, og i Handelsmandens Familie havde Tiden blot indskrevet sine Mærker med lidt fastere Træf — ellers var Alt ved det Gamle.

Da kom atter en Ferie, hvortil hele Huset forberedte sig med en næsten stormende Glæde. Laurits havde med Flid og Alvor tilbagelagt sit Studium, og vendte nu tilbage til Hjemmet som juridisk Kandidat med bedste Karakter.

Hverken Forældre eller Søskende havde i de fem Aar set ham, thi han havde bestemt vægret sig for at komme hjem; der var da opvoksende Brødre og Søstre, som kun havde et Barneminde om ham, og som nu næsten var sprængte af Forventning efter den fornemme Broder.

Endelig randt Dagen op — blæsende og solklar med høj Himmel og mørkblaa, bølgende Hav. Den var et Billede paa Livets Energi, som gaar paa med Lyst, og klarer Alt.

Folket var i Bevægelse en god Stund før det behøvedes, og vankede omkring paa Bejen og Bryggen, hvor de hang sig over Ræfkeværket for at holde Udfig. De vilde nu være med til at hilse paa Kandidaten! De havde set ham vokse op, og beholdt altid en liden Del i ham.

Oppe paa Trappen til Handelsgaarden stod Landhandleren og saa udover i en langtrækkende Riffert, og Stund imellem kom Husmoderen til for at figge med, prate lidt, og hastigt forsvinde igjen. — Hun havde denne Gang ingen Jomfru at stole paa!

Udenfor paa Græsvolden vankede to ganske unge Piger omkring og holdt Udfig, og et Par halvvoxsne Gutter, sprang fra Sted til Sted og gjorde Løjer med Blæsten og en liden langhaaret Finnehund.

Under dette traadte en ung Kone ud fra et Hus, som laa paa den vestre Side af Den. En vakker lyshaaret Gut paa vel tre Aar holdt sig fast ved hendes Skjørt, men rev sig hurtigt løs og løb ind paa en Græsmark, som var oversaaet med gule Blomster.

Konen blev staaende lidt, og saa ned for sig — det var som overvældedes hun af Dagklarheden. Hun var usædvanlig finbygget, og der var et Drag af Aand i

hendes magre Ansigt; men der var tillige noget Koldt og Tvungent. Lidt efter kæg hun sig om, og da hun opdagede Gutten vinkede hun ham til sig, tog ham ved Haanden, og gik med ham hen over de mange Smaahouge ud imod Søen.

Dette var Olina.

Skjønt fem Aar var hengaaet siden hendes Hjærte havde faaet hin dødelige Lammelse, som ikke vilde vige, var der dog ved Beretningen om Laurits Ankomst faaret en Smerte igjennem det, som havde livet det op.

Men ifølge Smerten kom nu og hele Fortiden tilbage, og hun forstod, at med alt det hun troede den var glemt, var den kun gjemt. Hun havde ærligt og trofast holdt den borte fra sine Tanker, som hun holdt Udfrudtet borte fra sin lille Have, men nu viste det sig, jo, at Roden endnu sad der.

Hun følte en nagende Skinsyge imod alle dem, som gik der og ventede paa ham, og en vild Trods rejste sig i hendes Sind; hun vilde gaa lige mod ham, og naar han saa hende, vilde hun lade som hun ikke kjendte ham — nej det vilde hun dog ikke! Hun vilde gaa frem med Barnet ved Haanden, og se rigtig glad ud, saa han kunde skjønne hun havde det godt uden ham; Men tilslut gjorde hun ingen af Deleue. Da vilde hun blot stjæle sig til at se et Skimt af ham, naar han gik ned i Baaden fra Dampskibet, og det kunde hun gjøre ubemærket henne under Bakken paa deres gamle Mødeplads.

Men da hun gjennem den overgroede Tilgang havde banet sig Vej til Stedet, var det gjennem Aarene bleven saa forandret, at selv det saa ud som det havde svigtet hende. Og da hun endelig fandt sig en Plads at sidde paa, mens Gutten løb frit omkring og søgte Blomster, var det ikke Fortidsdrømmen hun drømte om igjen, hun kunde ikke ret finde den; men en nagende Bitterhed fyldte hendes Sind, og i den druknede baade Nutid og Fortid.

Under dette ankrede Dampskibet op. Lastbaaden skjød ud fra Bryggen, og lagde sindigt ind til Skibets ene Side, medens Handelsmanden med de to halvvoxsne Gutter hurtigt roede Stadsbaaden hen til den anden.

En ung Mand med et smukt, strengt Ansigt heldede sig ud over Rækværket og svingede med Hatten — det var den længselsfuldt ventede Søn! Ikke mange Sekunder

efter stod han omfavnet af Faderen, der ikke kunde sige et Ord for bare Glæde.

Men han var ikke blot Fader i denne travle Stund han var ogsaa Handelsmand. Og fra Sønnen for han nu rundt paa Skibet for at samle og tilse det finere Pafgods. Af dette var der en Del, som maatte behandles varfomt, og som af den Grund blev pakket ned i den mindre Baad. Endelig var dog Alt ordnet, og medens Sønnen sad som en Vresgjæst i Bagsfuttet,*) greb Faderen den ene af Marerne, og begge Gutterne den anden for at sætte Fart i den temmelig tungt lastede Baad.

Paa en Gang raabte Sønnen „stands!“ og for op fra sit Sæde. Men før nærmere Forklaring var givet, havde han kastet Hat og Frak, og var sprungen i Søen.

„I Herrens Navn! Hvad er der?“ skreg Faderen, og holdt Baaden an, medens et højt Skrig lød oppe fra Gaarden.

„Det er et Barn, som er fald't paa Sjøen,“ raabtes der, og en Baad lagde ud fra Bryggen med to Mand. Da den var kommen nær nok, steg Landhandleren over i den, og roede efter Sønnen. Der gik en saa stærk Strøm, at selv den djerveste Svømmer, vilde have vanskeligt ved at klare sig.

Sønnen vedblev dog uforfærdet at følge sin farefulde Vej gennem Bølgerne, og kom just tidsnok til at gribe det synkende Barn. Smidlertid stod Folket fortabt i Synet af den Svømmende; thi i disse Egne kunde Ingen svømme — det var nu engang ikke Skikken! Døden tog derfor ofte en rig Høst kun nogle Favne fra den frelsende Bred, og hvor en Hund kunde redde sig, maatte et Menneske lade Livet.

Hans Moder, som hurtig havde faaet skjøn paa hvad det gjalt, var ilet hen over Marken, og naaede netop ned til Bredden, da Sønnen landede med Barnet.

„Kjære, kjære Laurits!“ raabte hun og rækkede Armene imod ham. „Men Du store Gud! det er jo Olinas Barn! Hvor er Mo'ren henne? Na, bare der ikke er sket en større Ulykke!“

Og greben af en Indskydelse styrtede hun aandeløs hen til det Sted, hvor hun fra før af vidste, at Olina og Laurits havde havt sine Møder; thi det forekom hende,

*) Bagrummet.

at hun for en Stund siden havde set hende gaa imod den Kant med Gutten ved Haanden — og ganske rigtig, der sad hun!

„Men i Himlens Navn, Olina! sidder Du her som Ingenting var. Bed Du da ikke hvad som er sket?“

Olina for op, og saa aandsfraværende paa hende. Men pludselig udstødte hun et Angstskrig, saa sig om, og vilde nedover Høugen.

„Nej vent, vent, Kjære! raabte Fruen, og greb fat i hende. Alt er gaaet godt.“

„Hvad er som er sket? spurgte hun skjælvende saa Tænderne slog sammen.

End Du ved af Ingenting! Gutten Din er jo tumlet ud i Søen, og havde Laurits ikke set det, og styrtet sig i Vandet efter ham, var han druknet.“

Olina sagde ikke et Ord, det var som hun døde hen af Rædsel.

„Kom, kjære Dig!“ bad Fruen, og drog hende med sig. For Guds Skyld lad ikke Skrækken lamslaa Dig! Din Mand er jo borte, og der er Ingen, som kan stille med Barnet.

Olina rev sig heftig løs og vilde ned til Søen.

„Nej, Gutten er hjemme hos Dig selv,“ trøstede Fruen. „Laurits har jo baaret ham did. Vi faar nu skynde os! Og med Olina ved Haanden ilede hun hen til det lille Hus.

„Fyren er allerede klar i Synet,“ meldte Kandidaten, ved deres Indtrædelse. „Naar han nu faar se sin Mama, kommer nok Munden paa Gang ogsaa,“

Olina var begyndt at skjælve da hun saa ham staa der, og det var i et Øjeblik som Besindelsen skulde forlade hende. Da tog han hendes Haand, og støttede hende. „Kjære Olina! Det er den største Glæde jeg endnu har haft i Livet, at jeg fik redde Deres Barn. For nu ved jeg, at naar De tænker paa mig, saa vil De tænke godt — vil De ikke?“

„Jo det vilde hun vist!“ Med Ord fik hun det dog ikke sagt; men han kjendte jo fra gammel Tid hendes Dines Tale; det var altid med dem hun havde sagt ham det Meste, og han forstod hende fuldkomment.

Moderen, som ikke havde blandet sig i denne Scene, trykkede Olina ind til sig og kyskede hende, og derpaa gik hun afsted med Sønnen. Men underligt havde hendes

Følelser forandret sig i de korte Stunder denne Begivenhed havde staaet paa. Hun havde imødeset hans Komme med glad Stolthed over hans velykkede Eksamen, men hvad var den Prøve i Kundskaben mod den han nu i Menneffelighed havde aflagt! Derfor gif hun frem med den drivvaade Søn ved Haanden og græd af Lykke, og da Fader og Søskende kom imod dem, var det som hun maatte præsentere En de ikke kjendte, thi hun løftede hans Haand og sagde højtideligt, saavidt hun kunde det for Graad, „Se her er min Søn!“

Under dette stelte Olina nu med sin Gut, og da han laa varmt og godt, og Livsblomsten skjød frisk paa hans Kinder, strømmede hendes Hjærte over af taknemmelige Følelser, og da var ikke blot Gud god, men hvert Menneffe var godt.

Efterhaanden vendte dog hendes grublende Gang tilbage. Og da var det som hun igjen maatte grave ned under det frugtbare Jordsmon, som Glæden i nogle Djeblikke havde spredt over det Ukrud hun i saa lange Tider havde samlet paa. Men denne Gang var det Samvittigheden, som grov — og den plejer at kunne saa fat i Roden.

Hele Barnetiden blev gjennemløst, men der fandtes Ingenting at rykke op, værre blev det med Somfrutiden. „Na, hvor hun saa sig selv gaa der og stramme sig op for at være Noget! Ingen Under, at han havde kaldt hende et Spjaaf! — Arbejdet havde hun rigtignok, men det hun vilde fremme ved det var sletikke Madmoderens Gavn men hendes eget vildfarende Dnske. Og da hun saa fik en Mand, fik Hus og Hjem, og et Barn at stille med, havde hun ikke havt Hjærte for Noget af det. Og hvad var det saa, der havde taget al hendes Livs Glæde! Jo — det var en Barnelef! Og mens han Gutten, som han selv havde nævnt sig, hin Kveld til Søsteren, var vokset fra den, havde hun ladt sig drage saa stærkt af Mindet, at hun havde vokset sig fast i den — og selv nu, da hun tog i for Alvor og rykkede den op med Nøde, svævede det i Grunden, saa hun skjælv.“

„Na hvor hun skammede sig! Der havde hun sat sig i Bakken for at tænke Dndt om ham, som i samme Stund hun vanskjøttede sit eget Barn, satte sit Liv i Bøve for at redde det. Og hvor tvær og lej havde hun ikke været mod alle Hans for alt det Gode de havde gjort

hende. Og Glas! sliq havde hun lønnet ham, der næsten tog Livet af sig, for at hun skulde ha' det bedre end alle sine Lise. Havde hun gi't ham saamegen Glæde som bag paa sin Haand!"

Og saadan blev hun ved at grave, indtil hver eneste gammel Rod, af det skjulte Ukrudt var oppe, og Grunden stod ryddet. Da fik hun Fred. Men hun følte, at det havde taget næsten alle hendes Kræfter, og skulde hun virke Noget til det Gode, maatte hun tage fat og rejse det skjælvende Legeme. Og det gjorde hun. Fra Stund til Stund spirede den nye Grundvækst i hendes Hjærte, og der gif ikke mange Dage, før hun selv kunde begynde at glæde sig ved den.

Da vendte omsider Glas tilbage fra Sommerfisket. Han kom langsomt trækkende Benene efter sig, op fra Stranden. Han havde længtes saa efter Hjemmet, men nu han var der, faldt der Tyngde over ham, og mens den ene Tanke skyndte paa, kom den anden til og sakkede af.

Da blev Olina ham var, og med Gutten i Armene skyndte hun nedover Bejen for at tage imod ham. Glas saa paa hende, og hun saa paa ham, og de var ganske undselige Begge to. Men saa fik Glas Gutten paa Armene og Olina ved Haanden og ret som to Kjæreste-folk gif de frem til det kjære vinkende Hjem.

Da saa en Stund var gaaet, satte Olina sig tæt hen til sin Mand og fortalte ham om Barnets Frelse, og om sin egen Uagtsomhed, og hun græd meget og bad inderligt for sig.

"Gjør ikke Dig selv til Skamme, Olina!" trøstede han. "Det er ikke bra' for den, som blir Jomfru i saa sen en Alder, og som ikke er født til det. Og saa den Gutten, som gif der og drog sig med Dig — Nej, nej! Du ska' ikke gi' Dig selv Skyld, for Skylden var hans."

"Ja ja, Glas," svarte hun ydmygt. "Skyldte han mig ganske Noget, saa har han nu betalt det."

"Ja — takket ska' han være, Vorherre næst," sagde Glas og foldede Hænderne.

"Du vil vel sige det til ham?" spurgte hun, og saa ham med klare, milde Øjne op i Ansigtet.

"Det var Skam andet, Olina. En Mand, som har reddet mit Barns Liv —"

"Og det var lige det samme som mit, Glas, for jeg var død af Sorg."

1871

HARNER

„Ja — da kan Du ta' mit med,“ sagde han og tørrede sig over Øjnene

„Det bli'r da saagodt som tre,“ hviskede hun grædende, mens han nikkede sit Bifald.

Næste Dag, der var en Søndag, vandrede Glas med Kone og Barn pent pyntede op til Landhandlerens; dog bar Olina ikke en Traad af Jomfrupynten. Men da hun nu med Barnet ved Haanden mødte frem for den samlede Familie, var hun saa ung af Udseende, saa frygtløs og blyg som den Dag, da hun for Ste Mar siden traadte ind af Døren som Konfirmand.

„De vilde nu takke for Livet;“ sagde Glas, idet han trohjertig begyndte med Kandidaten, og saa gik rundt til Alle og gav dem Haanden.

Den blev og modtaget ligesaa ærligt, som den blev givet, og der hengik en god Stund med hyggelig Samtale. Da saa det var slut, og der var sagt Farvel, fulgte den elskværdige Husmoder dem tildørs, og i Udgangen omfavnede hun Olina, og hviskede til hende: „Der er Intet i denne Verden, kjære Olina! som ikke et godt Hjerte kan komme over.“

Olina saa hengiven paa sin gamle Madmoder — hun forstod hende saa godt! Og for første Gang mødte hun de gode Øjne med fuldt opladt Syn — nu turde hun lade hende læse i sit Hjerte.

„Var hun ikke sød!“ udbrød Fruen, da hun traadte ind igjen.

„Heldigvis, var hvert Spor af Jomfruen forsvunden,“ sagde Kandidaten med et Smil.

„Ja heldigvis!“ svarede Moderen. „Det har lært mig, at man skal være var med slige Omflytninger — Hver Art trives bedst i sin egen Grund.“

Men senere, da hun alene med Sønnen fik udtalt sig om Sagen, da Marsag og Virkning var fuldt udviklet, gik der et alvorligere Syn op for ham.

„Kjære Mor!“ sagde han. „Nu er det endt godt, men var det Modsatte sket, vilde du da have givet mig Skylden? Husk, der er Forskjel paa Skyld og Marsag.“

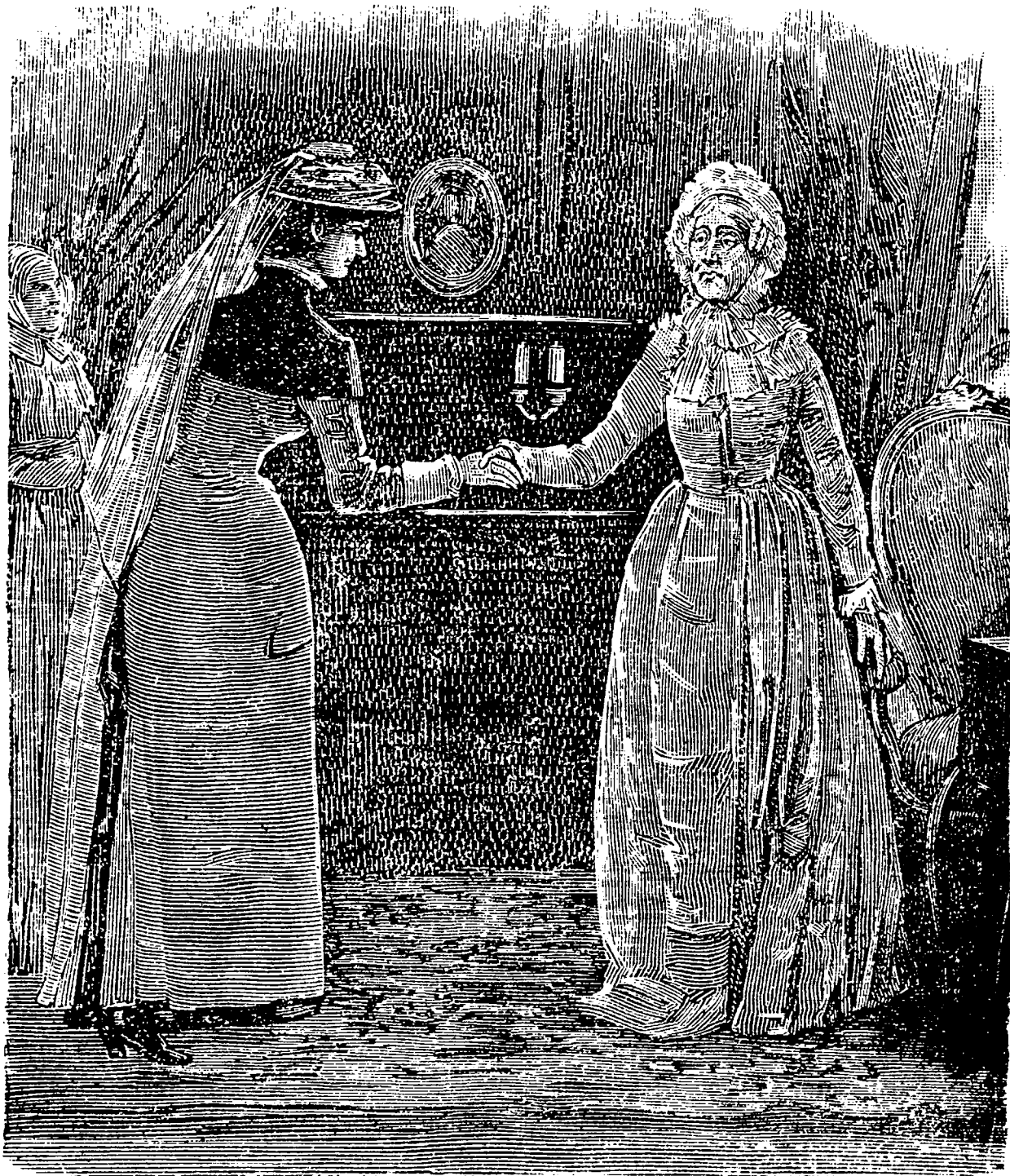
„Min snilde Søn! jeg vilde bare sagt, det var en sørgelig Skjebne. Og derfor siger jeg nu: Gudskelov!“

„Ja — der er jo lykkeligvis en Magt, som staar over Skjebnen,“ tilføjede han. „Og derfor tvinges den stundom til at rette paa sine egne Fejl.“

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

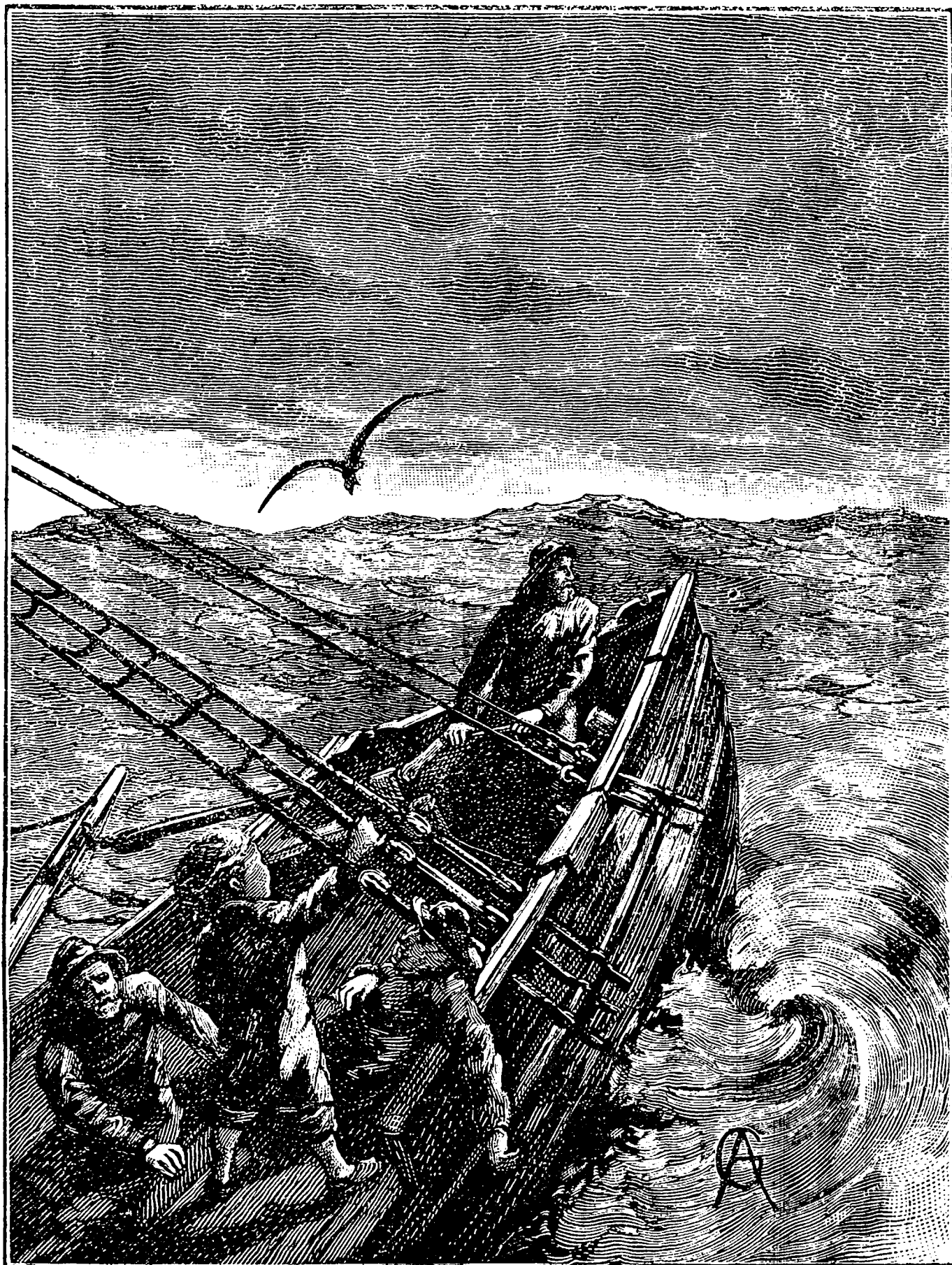
(Se Omslagets Indvendige og bageste Side.)

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremtrædende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerpæerer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsén, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen; Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Linieskibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hjrbedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Rutteren Bildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Sjællands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr.; Et Museum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af C. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Heuckel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliooman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Mølbech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermøder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Heksen, historisk Fortælling, af M. Heuckel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Reiseskitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omslaget 3die Side.)

Barnet i Stormen.

Digt af Jakob Paulli.

Det stormed paa Havet. Et Skib var i Nød,
det blev tumlet, rullet og vugget,
blaa sorte Vande mod Planterne brød,
lurende Skjær bebudede Død,
og Stjærner og fyr var sluffet.

Der stod en flok blege, fortvilede Mænd
i aandeløs Spænding paa Dækket;
de vidste, det bar imod Døden hen,
og nu, da de kun havde Timer igjen,
var en higende Livslyst vækket.

Kun Styrmandens Søn var slet ikke ræd
— en Dreng paa en halv Snes Vintre —
han stod, som om Glæden sejlede med,
som støtted hans fod paa et stenbyggt Sted,
som Bølgen ej mægted at splintre.

De spurgte, hvorfor han ej følte Gru,
skjønt Døden dem fulgte i Sporet;
men Drengen svared med undrende Hu:
„hvorfor skulde jeg være bange nu,
min fader staar jo ved Roret?"

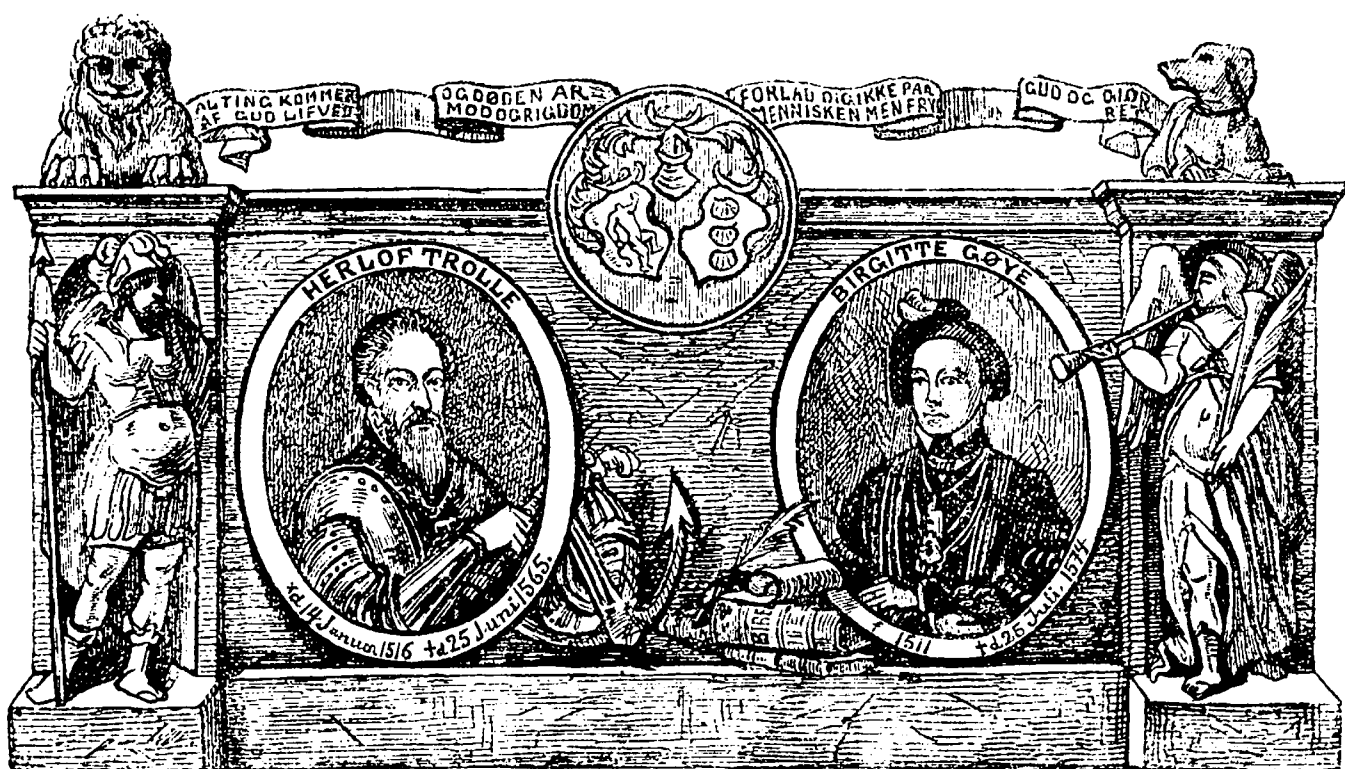
*

*

*

Ja, Herre, naar Bølger og Storm og Skjær
har truende Død mig sporet,
saa giv mig en Tro som Barnets her,
da lyser det midt i Kampens færd:
min fader staar jo ved Roret!

Herluf Trolle og Birgitte Gøye.

Bed Nicolaj Bøgh.

Med Illustrationer af Carl Schmidt.

Det, som skaber et Folk, er de fælles Høvelser og de fælles Minder. Er der Intet, hvorom vi Danske kunne samles paa disse to Dn-raader, saa ere vi heller ikke længer et Folk, en Familie i det Store. Men saa galt er det dog vel endnu ikke blevet. Om de kraftige, lysende Skikkelse, der have givet vort lille Land Navn og Ret til at bestaa, kunne vi dog vel endnu flokkes i fælles Kjærlighed og Taknemmelighed; thi hver af dem er et stort Monument, som staar rejst iblandt os. Og vandre vi et saadant forbi, saa standse vi og beskue det, selv om vi have set det før; det var jo dog muligt, at vi kunde saa Dje paa noget Nytt, der vilde glæde os. I det Følgende vil jeg give en Skildring af Herluf Trolle og Birgitte Gøye, en dansk Mand og Kvinde i den inderligste

Forstaaelse og det frugtbareste Samarbejde, et Egtepar, paa hvilket man med Rette kan anvende den gamle Digter Homérs Ord:

..... Intet er mer livsaligt i Verden,
end naar en Mand og en Kvinde med to samdrægtige Hjerter
bygge tilsammen i Hus, hver Uden en græmmende Tanke,
men deres Venner en Lyst, og de selv mest glædes i Stilhed.

Birgitte var den Ældste af disse To, og jeg fører derfor først hende frem. Hun hørte til en af Landets mest ansete Adelsflægter, om hvilken Sagnet siger, at den gaar tilbage til Absalons Tider, og den synes at stamme fra Laaland, hvor den i det fjortende Aarhundrede ejede Krenkerup, det nuværende Hardenberg. Under Kristian den Tredjes Regering var Mogens Gøye til Krenkerup, Clausholm, Bolderup, Gunderslevholm, o. s. v. en anset Mand herhjemme. Han var Protestantismens mægtige Forkæmper blandt Adelen, han blev Landets første Embedsmand, Rigets Hovmester, han var energisk og klog, dertil Danmarks rigeste Herremand paa Jordegods og — paa Børn. To Gange var han gift, først med Fru Mette Albrechtsdatter Bydelsbach, der døde d. 9de Nov. 1513, derefter med Margrethe Sture. Den Første havde født ham otte Børn, af hvilke Birgitte var den Yngste og vistnok var født 1511; den Sidste fødte ham ni. Det var kun faa Aar efter Birgittes Fødsel, at hendes Moder døde paa Skanderborg Slot, hvor Mogens Gøye da var kongelig Lensmand. Den lille Pige blev nu sat i King Nonnekloster ved den sydlige Spids af Skanderborg Sø og dér overgivet til en Nonne, Mette Dvesdatter, som skulde opdrage hende og gjorde dette sundt og fornuftig; vel var hun streng og sparede ikke paa Riset; men Birgitte mærkede Hjærtelaget bag Alvoret og fik derved Gavn af Optugtelsen. Hun lærte Meget, og det Bedste deraf var Gudsfrugt og Belgjørenhed.

Det varede ikke længe, inden hun fik en Stedmoder, den for lidt siden nævnte Margrethe Sture. Da Hjemmet nu igjen var i Stand til at kunne opfostre Birgitte, kom hun tilbage dertil, men har vist ofte med Vængsel set over Søen til Klosteret, hvor hun havde haft

det mere fredeligt end nu; thi Stedmoderen var alt Andet end fjærlig og god mod hende, og Barnet frygtede hende indtil Rædsel. Hun havde dog den Trøst, at Jomfru Mette var fulgt med for at fortsætte Opdragelsen. I midlertid kan det sikkert med Sandhed siges, at Birgittes Barneaar vare ikke synderlig lykkelige.

Dg værre blev det, da hun skulde til at overskride deres Grænse. I hendes fjortende Aar, 1525, arrangerede hendes Forældre nemlig et Parti mellem hende og Lensmanden paa det nuværende Schelenborg, Jesper Daa til Enggaard, nu Gyldensteen, i Fyen. Det Hele var allerede ordnet fra Forældrenes Side, da Birgitte sagde Nej — hun vilde ikke have ham. Bejleren var ung og ulastelig, i Samfundet var han hende ligestillet, men hun kunde nu engang ikke lide ham, og hun gjorde Alt for at sætte sin Vilje igjennem. Forældrene vedbleve ivrig med deres Fordring, og tilsidst vare de dog de Stærkste; skjønt hendes Hjærte var nær ved at bryde, maatte hun endelig give efter. Hun underskrev „i sin uforstandige Barndom, loffet og vejet med Listighed og Træskhed“ og gjorde det „med grædende Taarer, imod hendes Hjærtes Vilje og Samtykke, for Hadsel og Trusel og noget for Frygts og Fares Skyld.“ Det var nærmest Stedmoderen, som satte Partiet igjennem; men Mette Dvesdatter var hendes Rædskab; efter Birgittes egne Ord truede denne hendes Opdrageriske hende til at skrive under; thi endnu var hun under hendes „Tugt, Aue og Limestrøg“ (Ris). Fæstensgaven, som Jesper Daa gav hende, tog Stedmoderen og hængte om hendes Hals imod hendes Vilje og Samtykke. — I den Tid var en Forlovelse lovformelig næsten ensbetydende med et Ægteskab og kunde ikke godt brydes. Birgitte følte sig i yderste Grad ulykkelig, og hun græd altid, naar hun saa' sin Brudgom eller hørte hans Navn nævnes. Trøst og Støtte synes hun navnlig at have faaet hos sin Broder Axel, som hun mistede 1537. Det var Skræk for Stedmoderen, som holdt hendes Udtalelser tilbage, og først efter dennes Død i December 1528 vovede hun at sige Jesper Daa, at han „hverken turde forse eller forlade sig til hende“ og at hun beklagede, „hun skulde nødes og trænges til at have Den, som hendes Hjærte aldrig havde eller kunde falde til“. Stedmoderens Død var i det Hele Birgittes Lykke; havde hun levet, var Ægteskabet sikkert blevet drevet igjennem, men nu lode Faderen og Brødrene

det staa hen, og Jesper Daa attraaede ikke en Hustru, for hvem han selv var modbydelig.

Efter Stedmoderens Død kom Birgitte i Huset først hos sin ældre, dyrebare, moderlige Søster Sofie, der var gift med Mogens Bille til Svandholm, og siden, efter hendes Død, hos en anden kjær Søster Elline, gift med Hr. Mouritz Olsen Krogenos til Bregentved. Herfra drog hun efter nogle Mars Forløb til Kong Kristian den Tredjes Hof i Dronning Dorotheas Fruerkammer, hvor hendes ypperlige Karakter og rettskafne Vandel skaffede hende hele Hoffets Agtelse og Yndest, ligesom hun selv med varm Kjærlighed sluttede sig navnlig til Dronningen. „Bed sin Hengivenhed, ved sin uskrømte Frømhed, ved sin Aand og Klogskab fik hun efterhaanden betydelig Indflydelse ved Hove“. Og her var godt og hyggeligt at være. Kongen var meget gudfrygtig og fuld af Begejstring for Luther, hvem han ved Johan Rankaus Side havde hørt paa Rigsdagen i Worms. Han var paa sine ældre Dage noget alvorlig, men mild og elskværdig, en god Broder, en trofast Vgtemand og en kjærlig Fader. Dronningen havde mange gode Egenskaber og var dygtig, men ogsaa herskesyg, og Kongen lod hende undertiden faa vel stor Indflydelse. Der var 3 Sønner og 2 Døtre, og Familielivet var meget lykkeligt. Kongen lukkede sig hver Morgen inde i sit Lønchammer og bad, Formiddagen gik saa hen med Rigets Anliggender, og ved Tasselet samledes lærde Folk og Præster med Hoffet, og man underholdt hverandre om lærde og aandrige Temaer. Om Aftenen læste Kongen atter i Bibelen eller i gode Krøniker, samtalede med sin Hustru, sine Børn og Hoffolk, og spiste i Forening med dem. Efter Aftensbordet var der saa gjerne Musik. Dagen endte med Bøn. Ved Hoffet var der ansat en Organist, en Komponist, to Sangere, de tyske Hofpræster, en Bibliotekar, en Bogbinder, Hofmaleren og Drengelæseren. Her var altsaa meget aandeligt Liv og hjemlig Lykke.

Bed dette Hof lærte Birgitte at kjende den ædle og ridderlige

Herluf Trolle.

Slægten Trolle er svensk og saa fornem, at den i Midten af det sextende Aarhundrede paastod at have haft sytten regerende Konger i Danmark, Sverrig og Polen

blandt sine Paarørende; den stod ogsaa altid paa Kongernes Side. Den danske Rigsadmiral og Ridder Jakob Trolle (1475—1546) ejede Knabstrup (ved Holbæk) og Thorup (ved Frederiksværk) samt Ed og Lillø i Sverrig. Han havde ægtet Kirsten Skave, en Datter af Danmarks Riges Raad Herluf Skave til Eskildstrup i Sjælland og Fru Ollegaard Walchendorff, og disse to førte et bramfrit, stille og gudsfrngtigt Liv. Af deres Ægteskab fødtes 9 Sønner og 5 Døtre, og det syvende Barn var Herluf, født den 14de Januar 1516 paa Lillø, en af Skaanes smukkeste Herregaarde. Han var „en ægte og skinnende Perle i en af de ædlest og ældste adelige Slægter i Norden“. Om hans Barndom vides ikke Meget, men dog, at „han ej alene fik en god Optugtelse, foruden Undervisning i riddermæssige Øvelser og de Videnskaber, som paa den Tid vare i Anseelse, men blev og i sine Forældres Hus indprentet Kjærlighed til Evangelii Sandhed. Efterdi hans Fader havde opofret sig til Søfrigsvæsenet og han selv blev en saa duelig og tapper Admiral, er det troligt, at han betimelig er anført til at bekomme Rundskab og Indsigt i de Ting, som høre dertil“. Som ældre Dreng blev han sat i Frue Skole i Kjøbenhavn og var her under „Grevens Fejde“, da Christian den Tredje erobrede Byen fra sin Fætter Christjern den Andens Tilhængere. Han oplevede her Nøden under Byens Belejring, da man maatte være glad ved Rotter som Føde og tilsidst ikke havde Andet at spise end Løvet paa Træerne. Midt under Belejringen synes Herluf Trolle at være bleven dimitteret til Kjøbenhavns Universitet. Her fortsatte han sine Studeringer til Vinterhalvaaret 1536—37, da han rejste til Wittenberg for at arbejde videre under Morten Luthers og Melanchtons Vejledning; i saa Henseende fulgte han hele den daværende bemidlede danske studerende Ungdoms Exempel. Vi vide ikke, hvorlænge han var her; men det er sikkert, at han under dette Ophold grundfæstede i sin Videnskabelighed og navnlig lagde sig efter Historie og Teologi; han blev saa uddannet, at han siden med Ære kunde indtage Pladsen som en af Rigeets Raader. Han var Gæst i Luthers Hus, hvor hans Landsmand Daniel Rankau tidligere havde haft Ophold, og med mange udenlandske Lærde indgif han Forbindelser, som han senere holdt vedlige, men især dog

med den milde og hjælpsomme Melancton, alle de derværende Danskes Ven.

Fra Wittenberg drog Herluf atter tilbage til Kjøbenhavns Universitet for dér at fuldende sine Studeringer, og saa traadte han ind i Kong Christian d. Tredjes Wedelgarde eller Hustropper, der altid vare om Kongens og Dronningens Personer. Hans videnskabelige Lyst fik Næring ved dette aandelig udviklede Hof, hans Gudsfrøgt blev besvaret, hans Ketsindighed og Tarvelighed mødte Sympati. Men det Bedste, der timedes ham, var, at han her daglig mødte Birgitte Gøye, og snart gif fra begge Sider dette Bekjendtskab over til varm, trofast Kjærlighed. Dobbelt ulykkelig følte det af dem Begge, at Birgitte endnu var trolovet med Jesper Daa. Da Kongen og Dronningen lærte Herlufs og Birgittes gjensidige Følelser at kjende, blandede de sig i Sagen. Majestæten befalede Professorerne ved Universitetet tilligemed alle de øverste Gejstlige at afgive Erklæring om Birgittes Trolovelse, og Erklæringen lød paa, at det ikke kunde anses for noget ret Egtefskab, hvorefter Kongen løste Trolovelsen og tillod begge Parter at gifte sig igjen. Det antages almindelig, at Dronningen stod bag denne Sag; at noget Lignende ellers er sket i hine Tider, kjender man i alt Fald ikke Exempler paa. Paa sit Exemplar af Dommen har Herluf skrevet: „ . . . Paa den Tid, da denne Dom gif, var det utænkt af Birgitte og mig, at vi af Guds Forsyn skulde komme sammens“.

Da Herluf i 1543 blev forfremmet fra Garderofficer til Lensmand (en Slags Amtmand) paa Gladsaxe i Skaane og allerede Aaret efter til samme Stilling paa Erik af Bommerens anselige Krogen Slot (omtrent hvor Kronborg nu ligger), holdt han Bryllup sex Uger efter, d. 16de Nov. 1544. Man antager, at det ogsaa var Dronningen, som stod bag ved disse Herlufs Befordringer og at Kongeparret har fejret Brylluppet paa Kjøbenhavns Slot.

Det var et lykkeligt Egtepar, som her havde lovet hinanden Trofskab, først og fremmest, fordi de elskede hinanden inderlig, dernæst, fordi de passede saa udmærket sammen; der var den samme Aand i dem, og den var god. Birgitte var flere Aar ældre end Herluf. Nogle have rost hende for Skjønhed, hun nævnes saaledes som „den skjøne Datter af den rige og mægtige Gøye“; men

de Fleste have dog vel været enige om, at det mest var Godhed og Kvindelighed, hvori denne Skjønhed bestod. Hun var af Middelhøjde, smukt skabt og havde et Par trofaste Dine. Hun kaldes „et Mønster for Kvinder“, from og huslig. Herluf var meget smuk, ikke — som man tidligere har troet, — lille, men tværtimod af Garderhøjde, han var helt igjennem fjønt bygget og havde saaledes ogsaa de ædlestes Ansigtstræt, fine og udtryksfulde, omgivne af blondt Skjæg og kort afklippet Haar*). I hans mandige Ansigt stod Alvor og Fromhed præget. Han var poetisk begavet, et dybt følende Gemnt, munter, vittig og elskværdig; han var redelig, forstandig og fuld af uforsagt Mod, dertil god og from. Han blev agtet som en af de kloge og lærdeste Herrer, som da levede. Hans Balgsprog var: „Alting kommer af Gud, Livet og Døden, Rigdom og Armod“. — Hun var mere alvorlig, hvilket maaske har haft sin Grund i hendes store Prøvelser i Ungdommen, hun var dertil energisk og klog, ærbar og fintfølelse. Hendes Balgsprog var: „Forlad Dig ikke paa Menneskene, men frygt Gud og gør Ret“. Begge mødtes i oprigtig kristelig Gudsfrøgt, i varme Følelser for Fattige og Fortrykte, i stor Kjærlighed til Lærdom og Videnskaber, i mangfoldige kristelige og sædelige Dyder og endelig i sand Begejstring for Kongeparret. Niels Hemmingsen siger, at den Grundvold, hvorpaa de rejste deres Hus, var Tro, Kjærlighed og Tillid til Gud og hans aabenbarede Ord. De vare som Ægtefolk saa enige i Alt, at man havde ondt ved at sige Hvem af dem der først bestemte Noget. Hvor de opholdt sig, havde de deres Bedefamre, hvori de forrettede deres Morgen- og Aften-Bønner. Det var Herlufs daglige Vis strax efter Bønnen om Morgenens at læse et Kapitel eller to i Bibelen og ligesaa om Aftenen, før han gik til sengs. Stykker af den hellige Skrift, navnlig Davids Salmer, havde han altid hos sig, tilføjet saavel som tillands. Foruden dem elskede han højest i Bibelen Pauli Breve og Johannes' Evangelium. Husets Tjende holdtes til Gudsfrøgt; de, der vilde leve uskikkeligt, maatte se sig om efter et andet Sted; men Ingen vilde gjerne bort. Efter Bordbønnen, som Herluf

---

*) Det almindelige Portræt af ham i Rusning med Elefantordenen er ikke malet i hans Levetid, men formodentlig efter Alabastfiguren paa hans Sarkofag; det er saaledes ikke meget troværdigt.

selv fremsagde, lod han sig daglig forelæses et Kapitel af Bibelen; om Aftenen før Sengetid samledes Alle i Huset og sang i Forening en Salme med Taf til Gud for den forgangne Dag. Milde Gaver ydedes rundelig til Trængende, Bedrøvede og Syge, baade hjemme og ude; Fattigmands Barn blev holdt til Skole og hjulpet frem. Der var en vennescæl og hjærtelig Aand i dette Hus, det følte Enhver, som kom der, og derfor kom man der gjerne. Adelsmænd og Klerker, Borgere og Bønder fandt lige venlig Modtagelse; Husmoderen var mild og hjælpsom, Herren „munter, beleven og yndelig, i Modgang tilrede med gode Raad, Trøst og anden Bistand“. Han handlede retfærdig og kjærlig mod Alle, saa at hver Mand havde ham kjær . . . som en mild Fader i alle Maader. Man blev glad ved hans Nærværelse og vilde nødig være ham kvit.

Herluf fik en betydelig Formue med sin Hustru, langt større end hans egen. Mogens Gøye var død den 5te April 1544, altsaa omtrent et halvt Aar før Brylluppet, og hendes hele Arv var altsaa nu tilfaldet hende; den bestod i en Del rede Penge, men dog mest i Jordegods, nemlig Græsegaard ved Frederiksfund med Nolsgaarden Hillerødsholm, to Møller, 182 Bøndergaarde o. s. v.; hendes visse Jordebogsindtægt var over 1450 Tdr. Byg om Aaret foruden en Del Usikkert. — Herluf derimod havde efter sine Forældre kun arvet henved 30 Bøndergaarde uden nogen Hovedgaard; men saa bragte Krogen Slot ham mange Indtægter.

Blandt de Nygiftes Ejendomme tiltalte Hillerødsholm dem mest; den laa meget smukt paa en Ø i en dejlig Indsø, der kunde minde Birgitte om hendes Barndomshjem paa Skanderborg Slot og Ring Kloster; men Bygningerne vare tarvelige med Straatag og klinede Lervægge; der havde tidligere kun boet en Foged eller Forvalter. Herluf lod da her opføres en anselig Borg, som blev færdig i 1556, og af hvilken de to runde Taarne paa den forreste Slots-Ø paa det nuværende Frederiksborg sikkert endnu ere Levninger. Her levede Egteparret lykkelige Dage, men blev ofte skilt ad, da Herluf mange Gange blev kaldt bort i offentlige Anliggender, til hvilke Kongen benyttede hans trofaste, redelige Hjærte og paalidelige Dngtighed. Saaledes var han f. Ex. Søndag før Pinse 1545 paa Koldinghus ved Prins Hans's Daab, der høyti-

deligholdtes med Dans, Dystløb og andre Festligheder, og han mødte med fem Svende i det store Følge paa 800 Heste, som ledsagede Christian den Tredjes Datter Anna til Sachsen, hvor hun blev formælet med Hertug August; alle Rytterne, henved 600, vare prægtig udstyrede i ensfarvede Dragter med Guldfjæder om Halsen. Dronning Dorothea var selv med og havde et stort Følge af Damer i Karreter, og den ene pragtfulde Fæst afløste den anden. — I Aaret 1558 var Herluf med sin Konge i Kallundborg for at besøge Christjern den Anden, der den Gang havde været fanget i 27 Aar, og „han erfarede begge Fætrene's fortrolige Samtale, ja saa' hvor kjærlig de omfavnede hinanden og med grædende Taarer bade om Forladelse for hvad de havde gjort hinanden imod.“

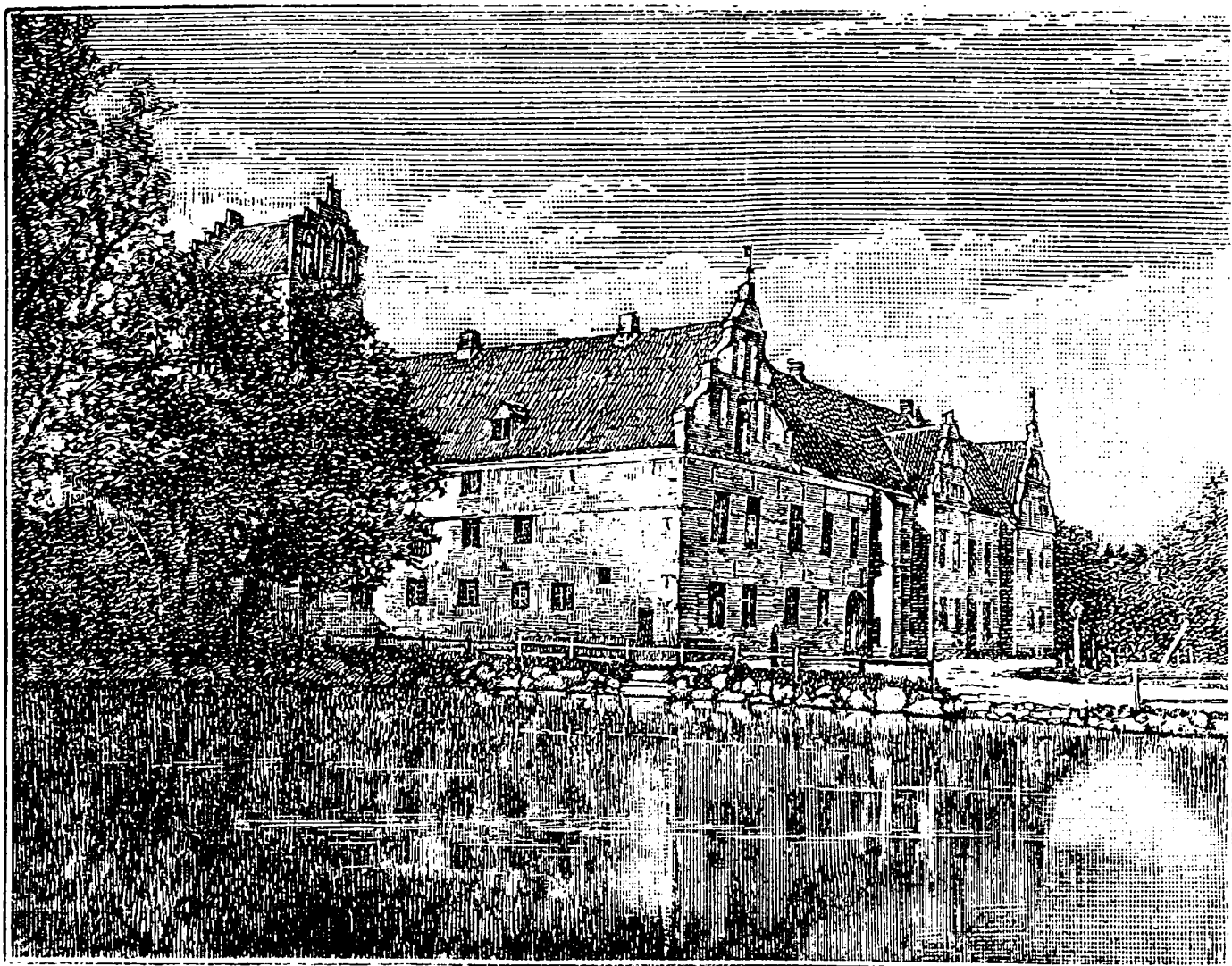
Næste Aar d. 1ste Januar stod Herluf paa Koldinghus ved sin elskede Konges Ligfeng, og hans Sorg var dyb og varede længe; thi hvad skyldte han ikke sin hensovede Herre!

Nu besteg den ridderlige Frederik d. Anden Danmarks Trone. Han viste Herluf lige saa stor Belvilje, som hans Fader havde gjort, og det første Udtryk for sin Tillid til og Bærdsettelse af denne tro Undersaat gav den ny Konge, da han ved Kroningsfesten slog ham til Ridder; han sendte ham ogsaa som Medlem af et dansk Gesandtskab i vigtigt Errende til Moskau. — Frederik d. Anden var en lidenskabelig Jæger, og det var ham om at gjøre at saa samlet et sammenhængende Jagtdistrikt, hvor han kunde drive sin Jndlingsport. Han fastede sit Dje paa det skovrige og skønne Nordsjælland, af hvilket allerede det Meste var i Kronens Eje, og anmodede da de saa Herremænd, som endnu havde Gods her, om at bortbytte dette imod Krongods paa andre Steder. Iblandt disse var Herluf Trolle, som paa Grund af sit hele Forhold til Kongen og dennes Forældre ikke godt kunde sige Nej til Anmodningen, skjønt baade han og Birgitte kun med Smerte kunde opgive deres skønne Hillerødsholm, Slægtens gamle Arvegods. Med sin Hustrus Samtykke bortbyttede han d. 1ste Juli 1560 sine nordsjællandske Ejendomme og desuden en Del Strøgods paa Laaland med Skovklosteret ved Næstved, der ved Reformationen, ligesom andre Klostre i Landet, var hjemfaldet til Tronen. Det nye Gods fik nu Navnet Herlufsholm. Til Grindring om dette Mageskifte findes over Borten mellem den store

Slotsgaard og Karusselgaarden paa Frederiksborg Slot
indhugget følgende Vers:

Friderick then anden goed och from
hans naade gjorde thette bytthe,
Uth hyllersholm under kronen kom
oc herlof til Skougkloster flitthe,
M. D. I. X.

Sagnet fortæller, at Herluf og Birgitte den første
Nat, de sov paa deres nye Gaard, det gamle Kloster,
Begge havde en og samme Drøm, som gif ud paa, at de,

Herlufsholm.

der selv ikke havde Børn, skulde indrette dette til en Skole
for andre Folks. Næste Morgen meddelte de gjensidig
hinanden Drømmen.

„Da steg saa from en Tanke op i de Tvendes Bryst:
„Et Fredens Hjem skal disse Stove være;
„og her skal sene Tider fornæmme Herrens Røst
„og bøje deres Kne til hans Ore! —
„Og Aanden gav dem Synet, saa frydefuldt de saa!
„de veylende Slægter til Klosterstolen gaa
„og mod det Høje Lovsangstønen bære.“

De havde altid interesseret sig meget for Skoler; thi efter Niels Hemmingsens Ord vidste de, at saalænge der gives Skoler, gives der ogsaa Personer, som kunne tjene den kristne Menighed; derfor havde de støttet Opdragelsesanstalterne, hvor de kunde; saaledes havde de givet Latin-skolen i Helsingør 2000 Daler, den i Næstved 400 Daler og til fattige Skolebørn i Roskilde 1000 Daler. Da Skaane, som da var dansk, blev saa forfærdelig ødelagt af de Svenske, toge de til sig mange forældreløse Børn og opdroge disse som deres egne. Ingen kunde være ivrigere end Herluf og Birgitte for at faa alle lutheriske Forbedringer indført her i Landet, og de frydede sig derfor ogsaa ved den Tanke at kunne grundlægge en protestantisk Skole paa samme Sted, hvor Bavedømmets Munk, Benediktinerne, havde tilbragt deres meste Tid med tomme Andagtsøvelser. Som hele den reformatoriske Aand udgik fra Tyskland, saaledes blev ogsaa Herlufsholms Skole grundlagt efter tysk Mønster; thi dernede fandtes der Skoler, som ikke alene gave Børnene fri Undervisning, men ogsaa Bolig, Kost og Opsyn af Lærere. Det Allersmukkeste var maaske, at dette ædle Egtepar ikke bestemte, denne Skole skulde træde i Kraft, naar de selv vare døde uden Børn og altsaa ikke længer havde Brug for sine Penge; nej, Offeret var føleligt for dem, idet de besluttede strax at give Gaard og Gods dertil, dog saaledes, at „de selv vilde i deres Velmagt og levende Live, den Gne efter den Andens Afgang, samme forestaa“. Fundatsen blev forfattet paa Herlufsholm og underskrevet af dem Begge d. 23de Maj 1565. Ifølge denne bestemtes Skolen „for menige adelige og andre ærlige Mænds Børn i Danmark's Rige til Lærdom og gode Sæder“. „Og ville vi have kjærligen ombedet Danmark's Riges Raad at ville have den Umage for Guds Skyld at være (efter begge vores Død) Patron og Forsvar for samme Skole og Sted og tilskikke en gudfrygtig og vel beskeden Adelsmand at være Forstander“. Man mener med Rette, at et Menneske kan bedømmes efter den Maade, hvorpaa han dømmer om Andre. Hvor noble staa ikke Herluf og Birgitte, naar de tilføje, at „samme Forstander ikke skal være forpligtet til at gjøre Regnskab for Indtægt og Udgift, men paa Tro og Love forestaa, som han for Gud ansvare vil“. Og de formanede den nye Stiftelses Bestyrere til „at tage Bønderne paa Godsset i Forsvar og

ikke tillade, at de forurettes eller besuceres". Skolen kunde rumme 42 Disciple, og meldte der sig flere, skulde disse betale for sig; de andre skulde nyde fri Undervisning, Kost, Bolig, Lys, Varme, Blæk og Papir, de Fattige desuden Bøger, Klæder og Sko.

Med Oprettelsen af denne lærde Skole har Herluf Trolle skaffet sig sin væsentligste Berømmelse. Han stod forøvrig paa mange Maader i Forbindelse med Lærdom og Lærde. Som Lensmand paa Krogens Slot søgte han at sikre Mester Christjern Pedersens Oversættelse af Sarg mod ilde Medfart ved at lægge Beslag paa den i Kongens Navn, „Riget til Bedste". Han underholdt stedse to Studerende, som skulde affskrive Dokumenter til den danske Historie, og dette Materiale arvede og benyttede Herlufs Søstersøn, den berømte Arild Hvitfeldt til sin Danmarks Krønike. — Herluf stod i nær Forbindelse med den betjendte Henrik Smith i Malmø, hvis Lægebøger ere tilskrevne ham, og han var fortrolig knyttet til Sjællands første protestantiske Biskop, den lærde Petrus Palladius, som har tilegnet Herluf sin Bog „St. Peters Skib" o: den hellige og kristelige Kirke. Palladius takker her „den ærlig og velbyrdige Mand H. Trolle og Berethe Gøye for alle Belgjæringer, Ære og Dyd, som de have vist ham". Ofte vevlede Herluf Breve med Melancton og andre lærde Mænd. Selv gav han sig af med Digtning og har f. Ex. bearbejdet Davids 31te Salme og oversat den ambrosianske Lovsang „Te, deum, laudamus", No. 2 i vor Salmebog: „O, store Gud, vi love Dig"; vi eje ogsaa et Digt, han har skrevet til Ære for sin Birgitte. Det er saaledes ikke underligt, at Digtetekunst og Musik i ham havde en stor Belynder, ligesaavel som Historie; især havde han inderlig Kjærlighed til Danmarks Historie, dets gamle Ordsprog og Mundhæld. Derfor samlede han ogsaa et Bibliotek, som gif over til Herlufsholm, der endnu ejer henved 50 Bind, som have tilhørt ham: teologiske Skrifter, navnlig af Luther og Melancton, Bønnebøger, enkelte historiske og andre Bærker, Christjern Pedersens danske Oversættelse af Det nye Testament fra 1529, Rodebøger, o. s. v.

Med at være forflyttet til Herlufsholm havde Herluf Trolle ikke mistet al Tilknøtning til sit gamle Gods; thi i 1561 blev han Lensmand over det nyoprettede Frederiksborg Len og fik Overtilsynet med Opførelsen af det

prægtige Slot dér. Meget blev han stadig betroet som Embedsmand, og fra Aaret 1557 indtil hans Død steg han fra det ene Hæderstrin til det andet og benyttedes af Kongen i mange vigtige Grender. Og det var ikke underligt; thi Niels Hemmingsen siger om ham: „Sit Embed forestod han med al Trofskab. Rigets Lov var hans Regel. Han optænkte ikke ny List til at besnære fattige Underfaatter med. Hvor Naade og Barmhæertighed var til Skade, dér brugte han Straf; men hvor han kunde spare Noget uden Skade, beviste han Mildhed. Det gjorde ham ondt, naar Noget forsaa' sig, og han nødtes til at lade ham straffe paa Livet eller paa Helbredet. Endog Fremmede kunde vidne om hans tapre Mod. Man hørte ofte disse Ord af ham: „Frygter Gud og ærer Kongen!““

I Aaret 1554 var Herluf forflyttet fra at være Lensmand paa Krogen til Roskildegaardens Len, og samme Aar som han herfra gik over til at blive Lensmand over Frederiksborg, fik han tillige Kjøbenhavns Slot, hvorunder dengang Flaaden og Skibsværfterne hørte. I Frederik den Andens første Regeringsaar var Herluf bleven udnævnt til Admiral med Befaling til at undersøge Manglerne ved Flaaden og derover indgive Beretning; i de to følgende Aar 1560—61 havde han Overkommandoen over Flaaden, og der paalagdes ham navnlig at have et vaagent Øje med Sverrig, hvilket man med god Grund betragtede som en fjendtlig Magt. I 1563 indrettedes Holmen, og her blev Herluf Chef. Samme Aar udbrød Krigen med Sverrig, hvis Konge Erik d. Fjortende var Frederik d. Andens Fætter, og disse To havde alt Andet end Fjendensind mod hinanden; nu vilde de prøve Kræfter. Det er ikke her Hensigten at skildre Krigen og dens Gang. Herluf havde med Iver fastet sig over Forbedringen af Flaaden og havde hyppig foretaget Ovelsesture med Skibene, men beklagede, at disse manglede Mandskab og Materiel. I Begyndelsen af Krigen fulgte han med Landarmeen, medens Rigsadmiralen, den gamle, trofaste Peder Skram, stak i Søen. Næste Aar, da Skram paa Grund af Alderdom tog sin Afsked, fik Trolle Anførselen over Flaaden og løb ud d. 28de Maj 1564, kun nitten Skibe stærk, da otte vare sendte til Norge. Der siges om Herluf, at han var „en Sømand, der søgte sin Mage“. Hans Underordnede elskede ham og vare rede til at bære

ham paa Hænderne. „Naar han var ude med Flaaden,“ siger Niels Hemmingsen, „holdt han sit Folk til Guds frygt og viste sig imod Alle som en Fader. Nærmede han sig Fjenden, maatte Alle falde paa Kne og gjøre deres Bøn, hvorhos han formanede dem at ihukomme deres Pligt imod Kongen og Riget.“ Herluf siger det første Aar om Mandskabet: „De ere ærlige tro Mænd og ikke anderledes end som mine egne Brødre og Børn.“ Efter at han var sejlet ned ved Sverrigs Østkyst, forbandt han sig mellem Derne Gulland og Øsel med Lybækernes Flaade; men Trolle anklager snart Mandskabet paa denne for Mangel paa Mod. Tirsdagen d. 30te og Onsdagen d. 31te Maj blev den overlegne svenske Flaade angreben med Hestighed og slaet under Vland, ved hvilken Lejlighed det svenske Admiralskib „Mageløs“ paa 173 Kanoner og med 800 Mandes Besætning blev taget ved Entring, men kom i Brand ved en Granat, som en Lybækker havde kastet, og uagtet Trolle, efter at være bleven Herre over Skibet, gjorde sig al Umag for at slukke Ilden, lykkedes det ikke: den naaede Krudtkammeret, og det stolte Skib sprang i Luften. Trolle var Sejerherre. Flaaderne mødtes atter nogen Tid efter under Vland, Svenskerne bleve atter slaede, og det svenske Admiralskib „Elefanten“ sank ved at løbe mod en Klippe i Kalmarfunds. Den danske Flaade led imidlertid meget under Mangler og dødelige Sygdomme. Herlufs Svær for at komme til at slaas dæmpedes baade af hans Landsmænds Utilbøjelighed og hans Fjendes Tilbageholdenhed. Dog bør det bemærkes, at Svenskernes Krydsere gjorde gode Repriser i Østersøen, og de Danske, som toges tilfange, behandledes grusomt; Nogle skøde Svenskerne tilmaals efter med Pile, Nogle bleve hængte, Andre opskares levende, deres Indvolde bleve udtagne og Maven derpaa fyldt med Blaar, hvori der blev stukket Ild. „Alle de andre Kjøbmænd og Skipperer lod den svenske Admiral binde parvis tilfammen med Hænder og Fødder og saaledes hense på et gammelt Kjøbmandsskib, som han derefter lod sætte Ild paa og opbrænde med Alle, som vare derinde.“ „Folk stode paa Landjorden og hørte deres Skrig, og Menneskers Maver svømmede i Havet af Dem, som bleve brændte“; men saasnart Trolle erfarede denne Fjendens Grusomhed, begav han sig til Kalmarfunds og gjorde Landgang paa Vland med en Del Folk, som opbrændte Ladegaarden og 8 Kirkesogne. Herluf, der havde begyndt med et saa

lyst og frejdigt Haab, var nu meget mismodig over al den Lidelse, han saa' omkring sig, og over den flette Disciplin, paa hvilken dog hans store personlige Elskværdighed raadede Bod, og tilsidst udbryder han forrigfuld: „Gud hjælpe Danmark!“

Ufelig kom Flaaden i Slutningen af September hjem efter fem Maaneders Fraværelse for nu at udbedres til næste Aars Felttog. Herluf forestod Ledelsen deraf og var stadig ivrig i sin Tjeneste paa Holmen. Da han en Dag, kort før Flaaden igjen skulde i Søen, lod et nyt Skib løbe af Stabelen, undrede Niels Hemmingsen, som da stod paa Tømmerpladsen, sig over den Munterhed, hvormed han gif de Farer imøde, han saa ofte havde prøvet, og tiltalte ham saaledes: „Herre! J gaar fluy tilskibs! J har nu udi to Aar yderlig vovet Eders Liv baade tillands og -vands. Gud spare Eder! Sandelig, yderlig giver J Eder i Livsfare.“ Men Trolle svarede: „Mister jeg mit Liv, jeg faar vel Liv igjen! Ved J, hvorfor vi hedder Herremænd, hvi vi bære Guldfjæder og have Jordegods og ville være yppermere og højere agtet end Andre? Derfor have vi denne Værelse for Andre, at naar vor Konning og Herre, Land og Rige have det behov, da skulle vi Rigens Fjender afværge, beskytte og bestjærme med al Magt og al Formue vort Fædrene-Rige, at vore Undersaatter maa bo og være udi Fred og Rolighed. Ja, ville vi have det Søde, saa maa vi og have det Sure med.“

Trolle saa' fremdeles ikke lyst paa Forholdene og tvivlede om at kunne saa Flaaden ud itide. Svenskerne vare allerede paaferde og viste sig meget nærgaaende i vore Farvande, idet de endog kom op og lagde sig ved Dragør og truede med at gaa iland paa Amager, hvilket dog blev forhindret. Den 1ste Juni 1565 naaede Herluf Trolle at saa den danske Flaade ud, 28 Skibe stærk, og allerede den fjerde Juni stødte han ved Mecklenborgs Kyst sammen med den temmelig overlegne svenske Flaade. Slaget varede fra Kl. 1½ om Eftermiddagen til Kl. 8 om Aftenen, da Bindstille afbrød Kampen, De danske angreb med stor Tapperhed. Selv beretter Trolle: „Der kom vel femten eller sexten af de svenske [Skibe] omkring mig, saa at jeg med Magt maatte slaa mig igjennem hans Flaade og fik derover stor Skade paa Skibs Redskab og Folket; dog skal jeg tro, at det gif de Svenske ikke bedre.“ Disse selv tilstaa, at han med meget Mod og

stor Mandighed sejlede ind i deres Flaade. Han steg op paa Agterkastellet af sit Skib, let kjendelig i sit Harnisk af blaatanløbet Staal og med Fjederbust og tre Kroner paa Hjælmen; han lod blæse i Trompeten og raabte til Fjenden: „Stryger, I svenske Forrædere, for Kongen af Danmark!“ Da skød en Pil fra en finsk Staalbue Hjælmen af hans Hoved, og et Hagelskud traf ham i venstre Arm og Laaret; men han veg ikke af Stedet og vedblev at kommandere. — Da nu Feltføreren efter Slaget vilde forbinde ham førend de andre Saarede, befalede han, at alle de Officerer og Matroser, som han troede vare mere kvæstede end han, først skulde under Lægebehandling; og først da dette var sket, blev han forbunden, hvorved Saarene bleve værre. Han er dog ved godt Mod og skriver d. 6te Juni til sin Hustru: „Mig bliver Intet at skade, Gud være lovet! . . . Jeg forfølger nu de Svenske, og Gud skal hjælpe mig til at nedlægge dem, der haabes mig til med Guds Hjælp. Min hjærte kjære Birgitte, det vil ikke længe vare, før end jeg løber hjem at lade høde den Redskab mig er sønderskudt.“ Allerede næste Dag skriver han: „Min hjærte kjære Birgitte! Jeg er nu kommen for Dragør, og drager jeg imorgen til Kjøbenhavn, om Gud vil. Jeg beder Dig kjærligen, at Du kan komme til mig; thi mig længes efter Dig. Jeg vil gjøre mit Bedste, at jeg kan følge Dig hjem. Gud være med Dig!“ — Hans kjære Broder Børge, der var gift med Birgittes Søster, rejste til Dragør, og saasnart Floden i Havet steg, begav han sig ud til Herlufs Skib, hvorfra han førte ham iland. Over Amager drog han ind til Kjøbenhavn, og hvor afmægtig han end var, vilde han dog hverken lade sig bære eller kjøre, men gif tilfods fra Stranden op over Højbroplads, støttende sig til Børge og med sin Kaarde over Skulderen. Kjøbenhavnerne have sikkert med tavst og dyb Deltagelse hilst den saarede Helt, der vendte hjem fra den dygtige Kamp. Da han kom til sit Hus paa det første Hjørne af Amagertorv og den nuværende Niels Hemmingsens Gade, modtog den bedrøvede Birgitte ham med aabne Arme, og hun mærkede snart, hvor medtagen han var. Han maatte strax søge Sengen, og den dygtige, men ikke saa elskværdige Otto Rud blev udnævnt til hans Eftermand. Da Trolle hørte dette, sagde han, at han vidste Ingen i Danmarks Rige bedre til Admiral end Rud. „Jeg vil sige Eder god,“ vare hans Ord, „at han ikke skal sty for sin Fiende.“

— Man ansaa' i Begyndelsen ikke Herlufs Saar for dødbringende; men den Omstændighed, at de vare blevne forsmættede, forværrede dem, og desuden blev der sagt, at „Alle, som vare saarede i denne Fejde, ved en særdeles Fatalitet døde deraf.“ Han blev plejet paa det Allerkjærligste; men Skaden var ulægelig, hvilket han ogsaa selv mærkede, og derfor beredte han sig til Døden. Den berømte Teolog, Dr. Niels Hemmingsen besøgte ham og vidner: „Da jeg vilde trøste ham, fandt jeg større Trøst af ham, end jeg kunde give ham.“ For at Birgitte ikke skulde mærke, at Herluf troede, han skulde dø, bad denne Hemmingsen tale Latin. Især trøstede han sig ved disse Skriftens Ord: „Det er en troværdig Tale og værd at annamme, at Jesus Kristus er kommen til Verden at gjøre Synderne salige. Naaden er større end Synden. Jesu Kristi Blod renser os for al Synd. Om Noget syndes, da have vi en Talsmand hos Faderen, som er Jesus Kristus, den Retfærdige;“ og af Davids Salmer trøstede han sig ved: „Salige ere alle De, som forlade sig paa hannem,“ o. s. v. Han sagde ofte: „Denne Prædiken, som hedder Jesus, vil jeg beholde i mit Hjærte og vil videre ikke bemøde mig. Han er mig Nof, hos hannem vil jeg blive, og ham vil jeg befale Liv og Sjæl.“ Iblandt Andet sagde han: „Der er Jüngling, jeg vilde nu længer leve for, end at jeg maatte komme vor nye Skole (Herlufsholm) til Gang; men jeg vil dog den befale den almægtigste Gud, han finder vel Raad efter sin allerhelligste Vilje.“ Paa den ottende Dag, før han hensov, forløb Blodet ham saaledes, at han besvimede. Da han igjen var kommen lidt til Rette, sagde han til sin Hustru, som stod ved Sengen: „Birrite, Hustru! Du haver været min Hustru i alle Maader, al den Stund vi have været tilhobe, som en god kristen Dannekvinde; den almægtigste Gud, han skal vel rigeligen belønne Dig.“ Taarerne løb derover ned af hendes Dine, og hun sagde: „Herluf! Hvi siger I saa? Har I nu intet Haab til Livet?“ Trolle svarede: „Min kjære Hustru, vær tilfreds, mig skader Intet; det bliver vel snart godt! Giv dig ifkun tilfreds, Vorherre forlader os ikke!“ — Næste Dag, som var en Tirsdag, nød han og Birgitte den hellige Nadver, og derefter tilkjendegav han, paa hvilken Dag han skulde forlade denne Jord; han sagde: „Paa Mandag bliver der en stor Forandring paa min Sygdom, saa at jeg hverken skal plages af Hede

eller Kulde mere." Dette gjentog han de følgende Dage, og Mandagen d. 25de Juni tidlig om Morgenen lod han sig tage af Sengen og sætte paa en Stol, hvor han blev siddende. Han tillod, at hans Saar endnu engang, bleve forbundne, endskjønt han sagde, at det ikke kunde hjælpe. Siden blev han mere og mere afmægtig, men klagede dog aldrig over sine store Smerter. Faa Ord taledede han, men nævnede tit sin Frelser og sagde: „Jesus, vær mig naadig!“ I saadan Forfatning forblev han til om Aftenen, da han sad og sov som et sundt Menneſke, indtil hans Dine brast og Sjælen efter et langt Suk i største Stilhed tog Afſked med Legemet. Tilſtede vare hans Huſtru, hans Brødre Børge og Niels, denne Sidſtes Frue, o. Fl. — Han blev 49 Aar, 5 Maaneder og nogle Dage gammel. Hele den danſke Nation begræd hans Død. Hans Lig blev med et stort og anſeligt Følgeſkab ført fra Kjøbenhavn til Herluſſholm og d. 15de Juli 1565 henſat dér i den ſtore og ſmukke Kirke, hvor Niels Hemmingſen holdt Ligtalen, af hvilken mange Oplyſninger til ovenſtaaende Skildring ere hentede.

Birgittes vigtigſte Stræben i hendes Enkeſtand var at fuldbyrde hendes Mandſ og hendes eget kjærefte Værk: Herluſſholms Dprettelſe. Hun fik Skolen i Gang Aaret efter Herluſſs Død, og i den unge Magiſter Hans Michelſen fandt hun en dygtig Rektor for den. Selv fratraadte hun i 1567 Skolens Beſtyrelſe og overdrog til Rigets Raad at vælge en Forſtander, ſom altid ſkulde være af hendes eller Herluſſs Slægt, og medens hun levede, valgte Raadet altid Den, hun foreslog. Til Skolen ſkjænkede hun Alt, hvad der fandtes paa Gaarden, desuden Perler og Edelſtene, o. ſ. v. Det er et fuldſtændig fejlagtigt Sagn, at hun flyttede til Maglemølle og levede der i al Tarvelighed. Om Sommeren boede hun paa Ringfloſter, ſom hun havde i Pant, og derefter paa Nakær, om Vinteren i ſin Gaard i Kjøbenhavn; men her var der kun tre Stuer foruden Kjælder, Stald, Svendekammer og Loft. Hun levede ingenlunde tarvelig, men ſaaledes ſom det ſømmede ſig den højtſtaaende Herluſſ Trolles Enke; ikke mange Kvinder i Landet bare ſaa mange og prægtige Smykker ſom hun — Altsammen Familiearv, og hendes Indtægter vare — trods det, at Skovfloſterets nu gif fra — meget betydelige. Hun førte ſtort Huſ og opdrog ſtadig hos ſig en Del unge, adelige og uadelige Piger. Med Enkedronning Dorothea vedblev hun at

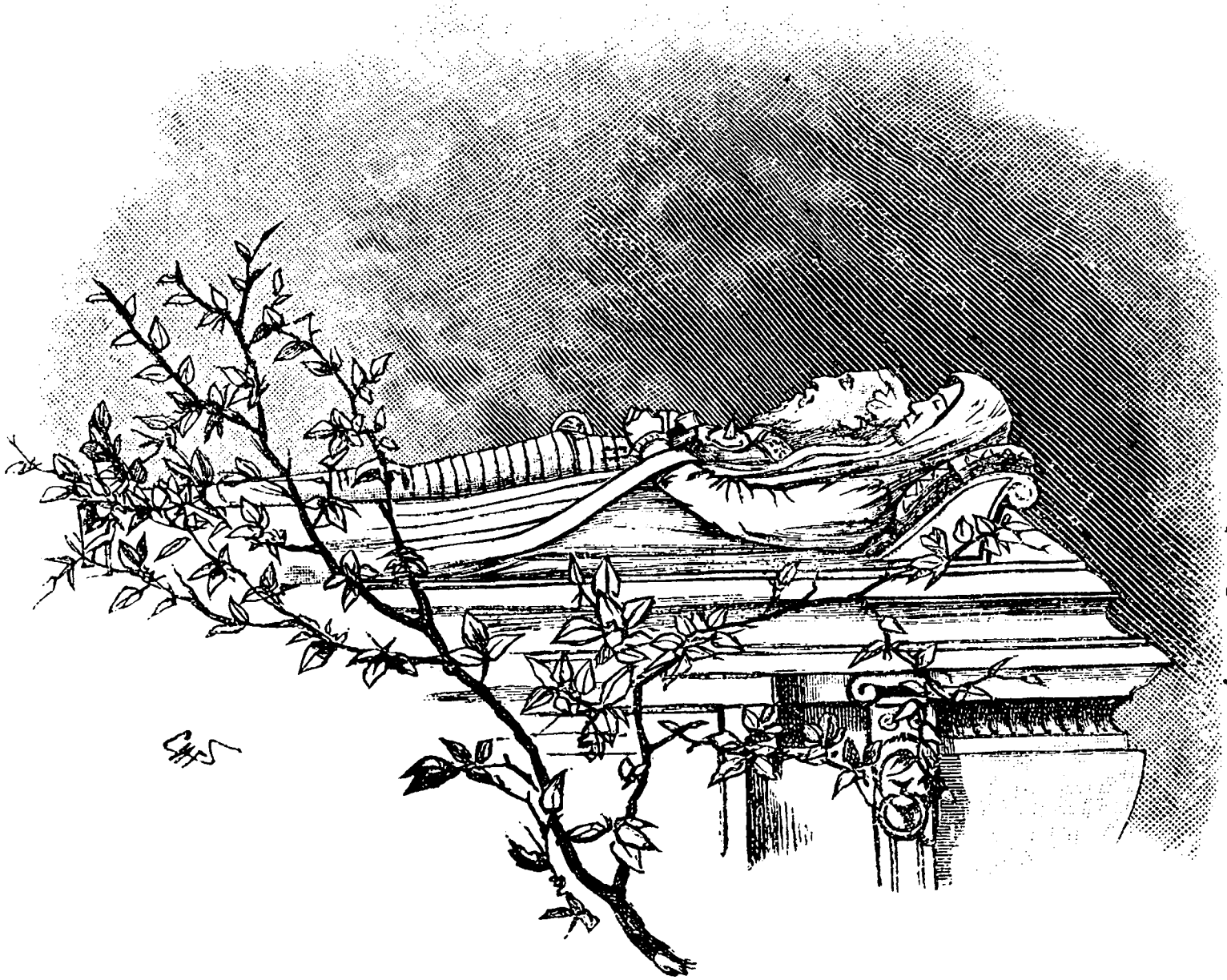
staa i den venligste Forbindelse. Sin Slægt øvede hun en storartet Gæmildhed imod. En af Slægten viste sig dog alt Andet end venligsinde mod hende. Det var hendes Søstersøn Peder Dye. Allerede tidlig havde han og Herluf Trolle haft en uheldig Strid om Grænseskjæl mellem deres Landejendomme, og da Peder Dye i 1558 faldt i Hoffets — navnlig i Dronning Dorotheas — Unaade formedelst Misbrug af de kongelige Len, var Herluf Trolle Den, der paa Kronens Begne blev sat til at undersøge hans Forhold, og det endte med, at Dye flygtede, og Trolle maatte tilsidst bemægtige sig hans Gods og Gaarde for at tilfredsstille Kronens Fordringer. Først i 1566 fik Dye Lov til at komme hjem, da man her trængte til hans sjældne Kløgt, og han fik nu atter sine Godser tilbage og steg til meget høj Værdighed. Han glemte imidlertid ikke, at hans Tante Birgitte og hendes afdøde Husbond havde været medvirkende til hans Forvisning. Han førte Proces med hende om Familiegods, og de bleve kun forligte ved Kongens Mellemkomst. Men snart bevirkede Peder Dye, at hun fik op sagt sin kjære Bolig paa det for hende minderige Ringkloster, da Kongen vilde benytte dette. Frederik den Anden indlod sig kun nødig derpaa, og da det maatte ske, undskyldte han sig overfor Birgitte, hvem denne Opsigelse kom meget hovedfuls. Hun flyttede efter et kort Ophold paa en ledigstaaende Herregaard til Nakser; men da snart herefter hendes elskede Enkedronning Dorothea til hendes dybe Sorg døde den 7de Oktober 1571, blev Nakser hende ogsaa op sagt, og nu havde hun, som selv havde bortskjenket saa Meget, intet Sted at være. Selv flagede hun ikke; men hendes Venner vare meget opbragte og bevidnede hende det i talrige Trøstebreve. Spurgte man hende imidlertid, om hun ikke fortrød at have været saa gæmild, svarede hun, at Saadant var aldrig kommet i hendes Tanker, men hun vilde endnu gjerne give to Gange saa Meget bort, om hun havde det. Hendes Frænde Fru Sibylle Gyldenstjerne havde paa visse Betingelser i Aaret 1564 af Kongen faaet som Forcøring den Jord og Grund i Næstved, hvor Sortebrødrøstret havde ligget, og tillige Abildhave, Gaard, Gaardsrum og Huuse. Dette Sted tilbød hun sin Tante Birgitte, og denne tog med Tak mod Tilbuddet, byggede her en ny Gaard og flyttede derind ved Paasketid 1572; snart fik hun her skabt en anselig lille Herregaard, som hun be-

boede til sin Død. Af Kongen fik hun desuden skjænket flere betydeligere Indtægter af Gods i Omegnen. I Næstved fandt hun snart kjær Dngang og havde alt fra tidlig Tid en hengiven og tro Veninde i Jomfru Anne Grubbe i Lille Næstved. Sognepræsten til Herlufsholm, Magister Hans Michelsen, var hendes kjære Sjælesørger. Det elskede Herlufsholm var hun saa nær, at hun stadig kunde besøge det og dvæle ved sin Herlufs Grav. Med ham levede hun stedse i Tanken, som hun altid i hans levende Live, naar han var borte fra hende, havde været vant til; hendes Salmebog, som senere gik over til Herlufsholms Bibliothek, var saaledes skreven fuld af religiøse Ytringer til og Underholdninger med ham, da han var fra hende i Svenskekrigen.

Oste sad hun nu ved hans Kiste og bad til Gud. I Skolen kom hun hyppig og medbragte Klejner til Disciple. Mange af disse besøgte hende ogsaa i hendes Bolig, ganske vist, fordi de holdt sønlig af hende, men ogsaa dragne af hendes unge Jomfruskare, af hvilke Flere valgte sig en Brud og Hustru. Gjennemgaaende bleve alle hendes „høviske Møer“ godt gifte, saaledes Wibefe Gyldenstjerne, der fra Birgitte kom til Dronning Sophies Hof i hendes Jomfrufammer og derafra i 1574 ægtede Niels Friis til Højselager. — Birgitte anvendte lidt efter lidt alle sine kostbare Klenodier og Broderier paa at smykke Herlufsholms Kirke, hvortil hun med egen Haand syede Alterflædet. Endvidere lod hun i Kapellet her sætte sin Herlufs Gravminde og sit eget ved Siden deraf. Deres hvide Marmorfigurer ligge jævnsides hinanden paa én fortrød Marmorfiste — Løven ved Mandens Fod betegner Styrke, Hunden ved Kvindens Troskab; — og ere begge i Legemsstørrelse, han i sit Harnisk, hun med Bønnehogen i de foldede Hænder.

Allerede medens Herluf levede, havde Birgitte været svagelig; i sine senere Aar led hun i høj Grad af Stenimerter, og alle hendes Venner vare meget bekymrede for hendes Liv; selv ventede hun heller ikke, at det skulde vare længe, inden hun gik bort; men hun var rolig og fortrøstningsfuld. Dog blev hun svagere og svagere. Hun havde nu igjen læst Bibelen ud, da hun sagde til sin Forelæser: „Mikkel, nu har vi atter Ende paa vor Bibel; raade nu Gud, hvor den skal begynde igjen“. Dagen efter blev hun stærkt angreben og led meget; hun mærkede, at Døden var nær, lod sin Præst kalde til sig og taledede længe

med ham. Næste Dag gav han hende Sakramentet. Hendes kjøbenhavnske Læge kom ud til hende; men der var Intet at gjøre. Natten før hun døde, lod hun alle sine unge Jomfruer kalde til sig, sagde dem Godnat, raadede dem til Guds frygt og befalede derefter sin Sjæl i Guds Haand. Stille og rolig hensov Fru Birgitte den 25de Juli 1574 i sit 63de Aar. Hun blev nedlagt ved sin Husbonds Side i Herlufsholms Kirkes Kor i en muret Hvælving

bag Alteret, og Niels Hemmingsen holdt Ligprædikenen over hende som over Herluf. Tre hundrede Aar efter sang en yngre dansk Digter om dem:

Længst Riddersmanden blegned af sin Vunde saa rød,
han hviles under Marmor hint hvide.
Længst har hans blege Rose sovet Sønnen saa sød
og ventet Dagens Komme ved hans Side;
men Klosterstolen rejser sig i Fredskovens Ly,
og hvergang Bøgen grønnes, er deres Ære ny,
alt medens Hundredaarene de fride.

„Den nye Alands“ Bjenvordigheder.

Et Bondelivsbillede af Knud Skytte.

hvelbæf er Navnet paa en lille Landsby i den jydskedeegne. Dens Indbyggere havde fra Arilds Tid haft Ord for at holde meget strængt over de fra Fædrene nedarvede Sæder og Skikke, og som Følge deraf havde alt, hvad der hed Fremskridt, haft Møje med at bane sig Vej ind over Sognets Grænser. For en 30 Aar siden var der f. Ex. ikke en eneste grundmuret Bygning i Sognet. Man kjendte kun Bindingsværk med klinede Lervægge og Lyng- eller Straataag. Beboelseslejlighederne var yderst tarvelige: Vergulv, unmalet Loft og falkede Bægge baade i Storstue,

Dagligstue og Sovestue. Hvad Udsæet angaar, da dreves det efter den gamle Skik, som have været i Brug gennem flere Slægtled. Brak, Merling og Dræning var noget aldeles ukjendt. Markerne var inddelte i 10 Bange med følgende Sædskifte: Byg, Rug, 3 Havrefjærve og 5 Mars Græsmark. Kløver- eller Græsfrø var der ingen, der saaede til Udlæg; man havde den Mening, at det ikke kunde gro paa „de Gyvelbæk Grunde“. Af Græsning at være nøjedes man med, hvad Jorden kunde give uden Udsæd, og derfor var det nødvendigt at behandle Jorden saa lempeligt som muligt: Kvædderne maatte ikke kvæles, for at den naturlige Græsafgrøde kunde blive des frodigere.

Som man jo nok kan tænke, var Udbyttet af en saadan Dyrkning kun yderst tarveligt. Kunde man saa de smaa Lader fulde, ansaas det for overhaands godt. Kornhæsse kjendte man ikke noget til. En stor Del af Sommertiden anvendtes til at bjærge Tørv og Lyng, der fattes i store Stække udenfor Gaarden, hvilket, i Forening med de lave, simple Bygninger og de manglende Haver, gav Byen et yderst mørkt, bart og trist Udseende.

Men trods alt dette var Gyvelbækkerne dog Folk, der til Jævnshald sad lunt inden Døre, hvilket havde sin Grund i, at de vare yderst nøjsomme og tarvelige, baade hvad Klædedragt, Levemaade og Fornøjelser angik, saa de smaa Indtægter slog godt til. Ja, de kunde endogsaa rose sig af i deres Midte at tælle en Mand, der i Aarenes Løb havde samlet sig en efter Landsbyforhold ikke ubetydelig Formue. „Rige Hans Røndrup“ ansaas almindelig for at være Ejer af en Kapitalformue paa mindst 50,000 Kr., foruden hvad Gaard og Grund var værd; men han var ogsaa en af dem, om hvem det siges, at „de kan sidde paa en Sten og samle Penge“. Der var Handelsblod i ham. Som Dreng havde han begyndt med at samle Ben, som han solgte til Mellemhandlere for nogle saa Skilling Pundet. Da han var bleven konfirmeret, havde han allerede samlet sig en lille Sum paa et Par Sneje Daler, og nu gav han sig til at handle med Uld og Skind. Som voksen blev han snart Kreaturhandler, og nu kom der først ret Fart i Forretningen, og han tjente „svære“ Penge; thi han forstod paa en Prif, hvad et Kreatur var værd, holdt stadig „Hovedet rent“, havde Tankerne med sig og forløb sig saa godt som aldrig.

Bed Siden af Handelen passede han sin Aulsbedrift „efter Skif og Brug“, avlede som andre Folk kun tarveligt, men samlede dygtig Penge.

Saaledes havde Hans Røndrup holdt det gaaende i en Række af Aar. Nu var han en Mand paa 60 Aar og begyndte altsaa at blive gammelagtig. Han havde været gift, men var nu Enkemand. Han havde to vorne Sønner, Niels og Ole, der altid gif hjemme og hjalp den gamle med at passe Gaardens Drift, medens de da ogsaa handlede lidt imellem Stunder under Faderens ledende Tilsyn. Familien nød megen Anseelse i Byen og Omegnen og havde Ord for at føre et stille og fredeligt Samliv.

Hans Røndrups nærmeste Nabo, Jørgen Smed, døde som gammel Ungkarl uden at efterlade sig Testamente. Gaarden, der altsaa kom i Skifterettens Hænder, blev solgt ved offentlig Auktion og Pengene delte mellem Arvingerne. Denne Handel foraarsagede en hel Forstyrrelse i flere af Gyselbækkernes gamle Sædvaner; thi Tomas Bognsen, „den ny Mand“, der kjødte Ejendommen, kom fra en helt anden og mere kultiveret Egn, han var en ivrig Fremskridtsmand og erklærede Gyselbækkernes Slendrian Krig paa Liv og Død. „Saadan en Smule Ravnefrog kan man sagtens vende op og ned paa, det kan gøres i en Haandevending,“ mente Tomas; „jeg skal ikke sætte mit Lys under en Skjæppe, men vise de Gyselbækker, hvilke elendige Sinker de er, jeg skal lære dem at valse ret om!“ Men han tog sig ikke i Agt for, at den passive Modstand som oftest er den sejgeste — han kom „lige tilpas“ med sin Fremskridtsiver, og det gif ikke saa glat, som han havde tænkt.

Det første, Gyselbækkerne lagde Mærke til hos den ny Mand, var, at hans Indtog i Byen foregif i al Stilfærdighed: ingen lang Bognrække med Flyttegods, ingen Larm af brølende Kvæg og vrinskende Heste, ingen Staahej, intet, der gjorde Opsigt. En Aften silde rullede en enlig Bogn ind i Gaarden, og paa den befandt sig Tomas Bognsen, hans unge Kone og deres eneste Barn samt en halvvoxen Tjenestekarl — det var det hele. Gyselbækkerne gif i nogle Dage og lurede paa, om der ikke fulgte mere efter; men der kom ikke mere, og deraf sluttede de, at Tomas maatte være en Mand, der ikke ejede syndeligt. „Na, saa er han da vel til at faa i Tale,“ tænkte de.

Om Morgenen efter Ankomsten gif Tomas en lille Spadseretur med sin Kone for at vise hende Marken, og deres Barn en lille Gaars Pige, var med og løb og sværmede omkring dem som en lille Bildkat, medens Forældrene roffede langsomt fremad og standsede tit for bedre at tage Ejendommen i Øjsyn. Da de gif hjemad, kom de til at slaa Følge med en gammel Mand, der kom gaaende op ad Engvejen, som løb tværs over Tomas Bognsens Mark. „Na, fikken en sølle Staffel!“ sagde Trine Bognsen, lige før de mødtes med ham, og Datteren tilføjede bønlig: „Giv ham en Skilling, Fa'er!“ Den gamles Dragt var nemlig saa overlappet, slidt og elendig, at de ny Folk strax vare enige om, at han maatte være et Fattiglem. Vinden, der var lige imod, blæste hans side Kofteffjøder tilbage, saa at de stod ud fra ham som en Hale, medens de store Lærredslommer stak igjennem det hullede Dræt og hang ned som et Par Poser, der styredes af deres egen Bægt; thi de saae ud til at være fyldte med et eller andet tungt.

„Gaar I i Guds Navn?“ *) sagde Tomas.

Den gamle vendte sig hastig om imod ham og saae ham fast ind i Ansigtet med et Par kloge, prikkende Øjne, medens der leirede sig et eget Smil om hans graafkjæggede Mund.

„Ja, jeg tager altid vor Herre med mig, hvor jeg gaar,“ svarede han med en tør Gammelmandshoste.

„Vær saa god, der har I et Par Skilling.“

Den gamle hostede igjen; men det lød som undertrykt Latter, og han syntes at betænke sig paa at modtage den tilbudte Almisje; men han tog dog derimod med et: „Taf — kan jeg ved Lejlighed give Dig en Haandsræfning, saa kan Du tale mig til!“ hvorpaa han forlod Bejen og skraaede ind over Agrene.

„I kunde gjerne følge Bejen,“ raabte Tomas efter ham; „det er min Mark, I gaar paa!“

„Na, jeg gjør saamænd ingen Skade paa denne Marsens Tid,“ svarede den gamle; „her bliver ikke Græs før St. Hansdag, og det er over en Maaned til,“ vedblev han, idet han bukkede sig ned og samlede et gammelt Kreaturben op, der laa; men inden han fik det stoppet ned i Lommen, hævede Tomas atter Røsten og raabte:

*) d: „Gaar I og tigger?“

„Lad det Ben ligge, Marken er min, og Benet er mit! Jeg vil ingen Bensamlere have gaaende paa min Mark! Ben er en udmærket Gjødning, og det er dumt, at vi saa længe har solgt vore Kreaturben ud af Landet, i Steden for at beholde dem og bruge dem som Kraftgjødning.“

Denne oplysende Forklaring tilføjede han, nærmest henvendt til sin Kone; thi den gamle hørte ikke efter ham, men fortsatte tavs sin Vandring, efter at have kastet det fundne Ben fra sig.

„Ja, han har Ret!“ vedblev Tomas med et mismodigt Blik paa sine skaldede Agre, „her bliver ikke Græs paa denne Side St. Hansdag — og nu burde det have staaet i fuld Flor! Og naar det saa endelige kommer, hvad er det saa for Græs? Noget elendigt magert vildt Skidt, som der hverken er Saft eller Kraft i!“ udbrød han ærgerligt og sparkede med sin Træsko til en af de fjorgamle hvidevisne Græstotter, der hist og her fandtes. „Ikke en Kløverspire noget Steds — men hvor skulde den heller komme fra? Der er naturligt ingen Ting saaet.“

„Ja, men havde Marken været vel dyrket,“ indskjød Konen formildende, „saa havde vi vel ikke saaet Gaarden for saa godt Kjøb.“

„Nej, det maa vi heller ikke glemme,“ gjenmælede han med et lyst Blik paa sin blide Halvdæl, „og med Guds Hjælp faar vi nok sat Skif paa Sagerne — tør kun lidt!“

„Bare Jorden kan give noget?“ sagde Trine.

„Jo, det er jeg vis paa!“ forsikrede Manden tillidsfuldt, „der mangler kun Arbejde og Gjødning. Det første skal jeg ikke spare paa, og det sidste bliver der vel ogsaa Udvej for. Husk paa én Ting: 50 Læs Hø aarlig til saadan en bitte 5 Tønders Gaard, det er min Sandten ingen ringe Hjælp!“

Saaledes fortsattes Samtalen, og naar alt kom til alt, var Ægteparret dog ret vel tilfreds og saae Fremtiden i Møde med godt Haab.

„Hvem er den Mand, der gaar hist ovre?“ spurgte Tomas en Dreng, som de mødte inde ved Byen.

„Ham der?“ svarede Drengen forbausset med et flygtigt Blik i Retning af den kostklædte gamle — „kjender I ikke ham? Det er rige Hans Røndrup, og det er hans egen Gaard, han nu drejer ind i.“

„Er han saa rig?“

„Jøsjes ja! han kunde kjøbe det halve Gyvelbæk, om han vilde.“

„Der har Du rigtignok gjort det godt!“ lo Trine til sin Mand, idet de gik videre.

„Ja, hvem Pokker kunde vide det?“ brummede Tomas ærgerlig — „jeg kjendte ham jo ikke . . . og hvorfor tog han mod Skillingen?“

Inden Aften var Almissehistorien kjendt over den hele By, og Gyvelbækkerne tog sig et billigt Grin paa den nye Mands Beføstning. Hans Røndrup selv, der var en gammel gemyttlig, men hul Bro'er, morede sig derover; men Sønerne vare forbitrede, i deres Dine havde Tomas gjort Nar af deres gamle Fader, de lovede sig selv, at den Tort skulde han saa betalt, og naar og hvor der gaves Lejlighed dertil, skulde han drilles saa eftertryffeligt som mulig.

Der gik dog et Par Maaneder hen, inden den ny Mand ret fik at føle, hvilken Uvilje han havde vaakt imod sig, navnlig fra Røndrup-Sønnernes Side. Han kom ikke meget sammen med sine Bysfolk, men holdt sig mest hjemme, hvor der var nok at tænke over og tage. Naand i, saa Historien med Betleren gik ham snart ad Glemme. Tomas inddelte sin Mark i 6 Bange i Stedet for 10, og han brakkede og merglede og tumlede med Jorden efter en Maalestok, som Gyvelbækkerne aldrig havde set Mage til. De rystede paa Hovedet og sagde til hinanden: „Han ødelægger Marken, han avler sig selv i den forreste Armod — se kuns ad!“ Tomas passede sig selv og lod dem snakke; han vidste nok, hvad han gjorde.

Det første Sammenstød, han havde med Røndrupperne, fandt Sted en Dag i Høbjærgningens Tid. Hans Røndrup og nogle flere Mænd havde fælles Engvej, og den gik tværs over Tomas Bognsens Mark. En Middag førte Røndrup-Sønerne i Engen med to Bogne. Inde ved Gaarden var der Havre paa begge Sider, og midt i Havrevangen mødte de med Tomas, der kom trækkende med sine Faar; Enspurvejen var kun snever, og for at Bognene kunde passere, maatte han holde ind i Havren med hele Faareflokken. Der over blev han fortørnet og gav ondt af sig paa Niels, der førte forrest med Heste-

befordringen, fordi de ikke havde gjort Holdt udenfor Havrevangen, medens han kom igjennem med Faarene.

„Nej, saadan var vi nu ikke sindede!“ svarede Karlen med et drillende Grin og kjørte videre.

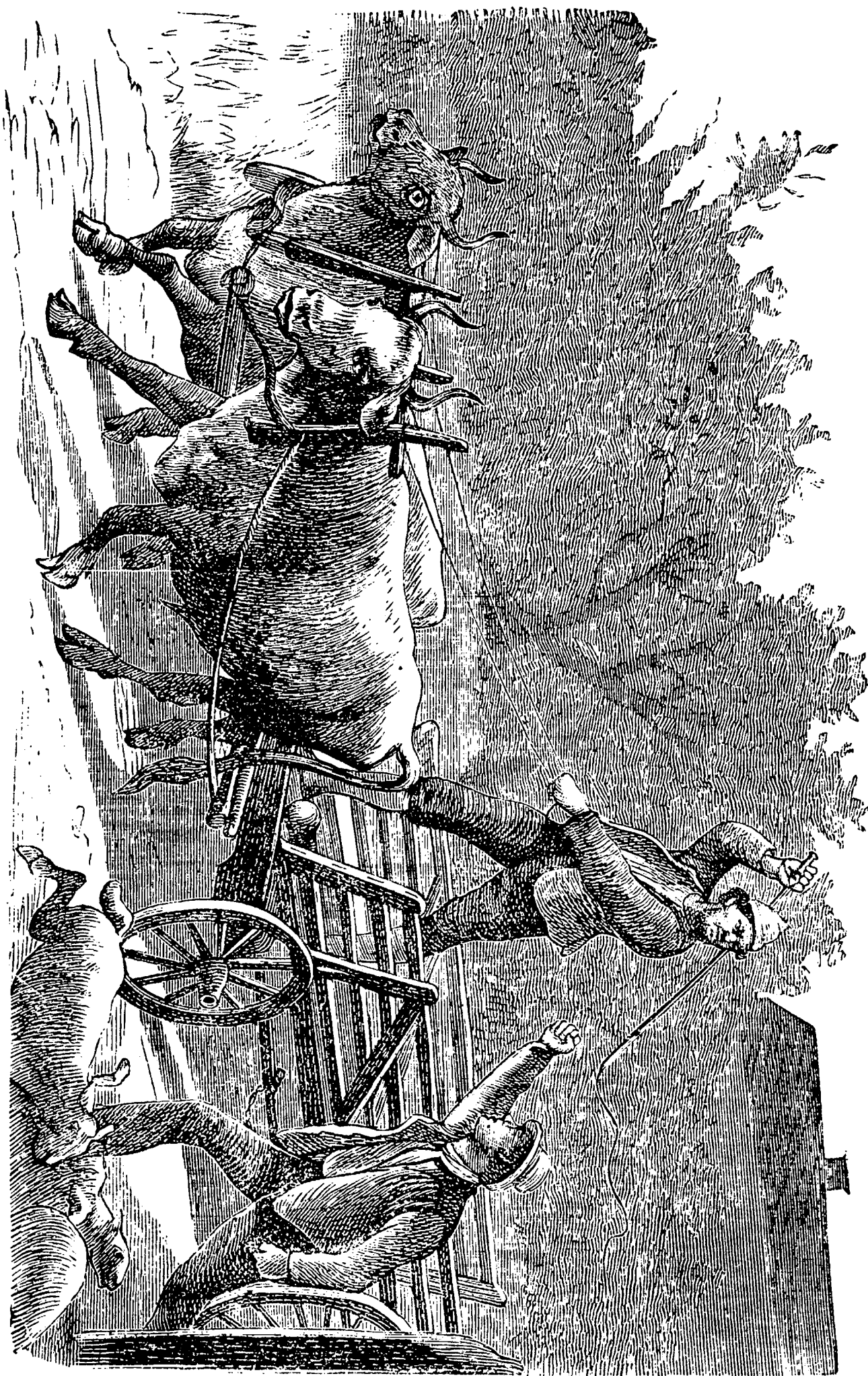
Et Stykke bag efter kom Ole sejlene nok saa sindig med Studebefordringen. Da han kom i Nærheden af Tomas, slappede han Tømmen og lod Studene ruske sig nogle Mundfulde Havre, medens han dog lod, som om han forgjæves søgte at hindre dem deri. Ved dette ærgerlige Syn kom Tomas rent ud af Føldeerne. Han kaldte ham Tyv og Kjeltring, sprang ind paa Siden af Bognen med løftet Næve og truede ham med Brygl. Ole satte Studene i Bissetrav og slog fra sig med Piffen, hvis Snært slyngede sig saa fast om Modpartens Hals, at han ikke kunde rykke den løs. Røndruppen holdt fast i Skafet, og Tomas maatte slippe Faaretøjrene og travrende ved Siden af Bognen, indtil Ole endelig gav Slip og lod ham beholde Piffen. Men over denne Medfart var Manden bleven saa rasende, at han snappede den første den bedste Haandsten og sendte den efter Studeskuffen. Stenen fusede tæt forbi Oles Hovede, men ramte ham heldigvis ikke.

Røndrup-Sønnerne syntes, det var evige Løjer. Saadan skulde han ha'e den fremmede, der bildte sig ind at kunne vende op og ned paa alt muligt og byde Folk hvad som helst. Stakkels Tomas, han var tidsnok kommen til Gyvelbæk.

Det havde altid været Skik og Brug der i Sognet at slaa Kreaturerne løse og lade dem gaa, hvor de vilde, saa snart Høsten var endt og det sidste Neg i Hus; men det var heller ikke den ny Mand tilpas. Han lod bekjendtgjøre ved Kirkestævne, at løs Drift af fremmede Kreaturer, skulde være forbudt for hans Marks Bedkommende, og at han i Overtrædelsestilfælde vilde „tage i Hus“ og kræve fuld Betaling efter Loven. „Ja, lad ham kun more sig,“ tænkte Gyvelbækkerne; „der bliver vel bedre Kjøb, naar han mærker, at det ikke kan være anderledes — han er ene mod os alle andre!“

De blæste altsaa den nye Mand et Stykke, slog Røer og Faar løse og lod alt gaa i den gamle Skure, uden at tage ringeste Hensyn til, at det kunde han slet ikke være tjent med. Ungen af de andre brakkede, de brugte dansk Rug, der ikke gror saa frodigt til om Efteraaret, og de

saede desuden meget sent, saa dem kunde Løsdriften vel egentlig ikke skade synderlig; men Tomas havde en om-

hyggelig behandlet Brakmark, han saede sin Provstirug sidst i August, og et Par Uger ind i September stod den

allerede saa bukket og grøn, at den nødvendig maatte være en lokkende Lækkerbidsken for alle de løsgaaende Kvæg- og Faareflokke; den fik da ogsaa hyppig Besøg, langt flere, end Tomas skjøttede om. I Førstningen tog han det med Lempe, lod Drengen jage Smiltægjæsterne bort og sendte vedkommende Gjer en Advarsel; men da det ikke frugtede, besluttede han sig endelig til at gjøre Alvor af sin Trusel med Optagelsen.

En Eftermiddag havde hele Hans Røndrups Faareflokk samlet sig til Maaltid paa den fristende Rugvang. Tomas stillede med hele sit Mandskab: Kone, Karl, Pige og Dreng, for at drive Flokken i Hus. Røndruppen og alle hans Folk stode udenfor Naboporten, spændte paa, hvorledes det vilde ende. Det vilde blive et kosteligt Skuespil, haabede de; for det var ingen let Sag at drive en Flok Faar ind i en fremmed Sti. Smidlertid saa det ud til, at Jagten skulde lykkes, det værste var overstaaet, og Faarene vare allerede drevne ind i den fremmede Gaard. Røndrup-Sønnerne begyndte at se glubende ud.

„Å trovr, a fa' redde dem!“ sagde Hyrdedrengen og begyndte at stikke i Rend.

„Bov Dig ikke for langt!“ raabte Niels Røndrup efter ham — „ikke over Skjellet! bliv paa vor egen Grund!“

Da Drengen, uden at have overskredet Markskjellet, var kommen saa langt, at Faarene kunde se ham gjennem det aakne Gaardled, standsede han, udstrakte Haanden, som om han havde et Stykke Brød at give dem, og gav sig til at kalde: „Kom, Bæ! Kom, Bæ! Kom, Bæ!“

Den Røst kjendte de, og den var dem uimodstaaelig. I et nu gjorde de alle omkring og løb brægende ud af Gaarden, Drengen foran, og de bagefter, lige ind i Hans Røndrups Gaard. Den ny Mand, der var gaaet udenfor Gaardsledet for at se efter, hvor i al Verden Faarene blev af, hilsendes med et rungende Latterbrøl, og dermed var den Jagt forbi.

Fremskridtet havde lidt et Nederlag mere, dets Repræsentant var slukøret, og — Modstanderne hoverede. Tomas begyndte at indse, at overlegen Dygtighed og god Vilje ikke kan gjøre Sagen klar, men at det ogsaa er nødvendigt at tage Hensyn til de stedlige Forhold eller, som det gamle Ord lyder, „at stikke Fingeren i Jorden og lugte, hvor man er.“ Han besluttede at gaa lidt lempe-

ligere til Bærks, og hvad Markfreden angik, nøjedes han foreløbig med at lade sin egen Hyrdebredning være Bogter ogsaa for de fremmede Kreaturer, ved at drive dem tilbage, saa ofte de prøvede paa at overskride den forbudne Grænse.

Dog endnu en Gang kom han rigtig slem i Bunden ved paa en haandgribelig Maade at læse Hjemmesødningvisdommens Tilhængere Terten. Det var en Vinterdag, da der skulde være Snestastning. Tomas skulde sende en Mand, og da hans Karl just var bleven syg, mødte han selv med Skovl paa Nakken; thi arbejde var noget, han baade kunde og vilde. Han kom ogsaa godt ud af det med sine Arbejdsfæller indtil om Eftermiddagen, da de næsten var færdige. De befandt sig omtrent en Fjerdingvej udenfor Byen, i Færd med at rydde et Stykke Hedevej, da nogle foreslog at de skulde følges ad ind og nyde „en lille Gjenstand“ i Kroen, der som Udflyttersted just var beliggende ved samme Vej, paa Grænsen mellem Marken og Heden. Forslaget vedtoges saa godt som enstemmig, og Fortæringen — nogle „tørre“ Snapse — nødtes i broderlig Enighed; men da Flokken atter var kommen udenfor og fulgtes ad tilbage til Arbejdspladsen, blev der en Scene. Tomas var langt fra nogen Brændevinshest — paa ingen Maade! men sin „Dram“ havde han taget lige med de andre, maaske mest for det gode Kammeratskabs Skyld, som han virkelig satte Pris paa, og saa blev det endda dette „Dffer“ for den gode Forstaaelse, der førte ham i Fortræd. Han var bleven for varm indvendig, „snakkede af Drammen“ og brugte Mundlæderet for raff — og det var just Fremskridtsiveren, der lagde ham Ordene paa Tungen, eller med andre Ord: det var det ømme Punkt, han rørte ved. Flokken hørte til i Tavshed; men de fleste var indvendig forbitrede over at se „den prynske Herre“ gaa der og slaa ud med Haanden og høre ham holde Foredrag over „den store Skam,“ som det efter hans Mening var, „at lade den udmærkede Jord med den alenhøje Lyng ligge der til ingen Nytte! Hans Hedeplads skulde ryddes Rub og Stub og forvandles til frugtbart Agerland, og hvis de ivrige Gypelbæcker ikke vilde hedde Sinker alle deres Dage . . .“

Medens det stod paa med „Foredraget,“ havde nogle unge Karle gaaet og hvistet sammen paa hans Bag, og inden „Foredragsholderen“ vidste et Ord af, var der en

kræftig Haand, der snappede et Ben fra ham, saa han styrtede næsegrus om i Sneen. I et Nu var han paa Benene igjen og saae sig forbitret om i den grinende Kreds. „Det var mig, der gjorde det!“ svarede Ole Røndrup — „har Du Lyst, saa kom an!“ Som en rasende foer Tomas løs paa ham, og der opstod en vældig Brydefamp, der hurtig endte med, at „den ny Mand“ maatte ligger under. „Nu tænker jeg, Du kan tie med Din „Sinke“-Sludder en anden Gang!“ raabte Ole, idet han slap sit Tag i Modparten, og begge reiste sig — „for ellers er jeg rede til at gi'e Dig en lignende Dmgang, saa tit det skal være!“ Men nu løb Hidsigheden helt af med Tomas, og da han ikke kunde staa sig for Ole, maatte en anden holde for, og i sit blinde Raseri var han saa uheldig at forgribe sig paa Sognefogden, en lille spinkel Mand, der ved denne Lejlighed tillige fungerede som Snefoged. Han slog han til, saa han rullede, idet han beskyldte denne Dyrighedsperson for Mangel paa Pligtopfyldelse ved rolig at se paa, „at fredelig Mand blev overfalden af en løsgaaende Bandit!“

NoGLE Dage senere maatte Tomas møde for en Politiret og betale en klæffelig Bøde for sit Overfald paa Sognefogden og en mindre ditto til „de Fattiges Kasse“, fordi han havde kaldt Ole en „Bandit“.

Se, al den Modgang — og mere til, om jeg havde Plads til at fortælle det — maatte „den ny“ Mand døje i mindre Tid end et Aar, og det fordi, han var dumpet ned som en Ugle mellem Krager og vilde gaa angrebsvis til Bærks mod Jordonne og gammel Slendrian.

Men det er jo gjerne Begyndelsen, der er sværest — noget, som vel enhver Banebryder maatte kunne fortælle om — og Tomas var heldigvis ikke den Mands Søn, der tabte Modet eller opgav Kvret. Sit Reformarbejde fortsatte han ufortrøden i det en Gang betraadte Spor, idet han trøstede sig med, at „nye Tider bringer nye Skikke“, og at „den ler bedst, som ler tilsidst.“

Og „de nye Tider“ begyndte allerede at indtræde med den følgende Sommer, da Tomas Bogusens Mark leverede sit Kraftbevis for, hvor lønnende hans Arbejde havde været. Folk var helt forbavsede over den dejlige, bølgende Rugvang — det havde de rigtig nok ikke troet muligt paa Gypelbæk Grunde! Der var kommen Omslag i Stemningen, flere begyndte strax at brække, og i Efter-

høsten kunde Tomas sælge det meste af sin Provstirug som Sædrug til 8 Rdlr. Tønden.

Det er dog et Spørgmaal, om Binden havde vendt sig saa hurtigt, hvis gamle Hans Røndrup ikke havde været; men han sagde Dommen af ved en Gang i et Gilde højlydt at rose Tomas som en udmærket dygtig Landmand, hvem han og hans Sønner havde i Sinde at tage Exempel efter, og indfrie de derved sit ved en tidligere Lejlighed i Spøg givne Løfte om at række Tomas en Haand, naar han kom i Trang. Det hjalp. Naar den Mand sagde det, maatte det være rigtigt, og naar han vilde følge den ny Mand i Sporet, burde de andre gjøre ligesaa; thi at gamle Hans Røndrup ikke saae fejl i Retning af Fordel, det turde de trygt stole paa. Den fremmede, hidtil saa haardt medtagne Mand med de redeligste Forsætter blev glad over denne Smødefommenhed og greb ivrig den fremrafte Haand. Fra bitre Fjender blev han og Røndrup-Sønnerne snart de bedste Venner.

Kort sagt: Modstanden var brudt, Fremskridtet havde sejret, og Tomas Bogusen blev omsider en anset Mand i Gypelbæk. Det er jo nu en hel Menneskealder siden, han begyndte sit Fremskridtsværk; men i den Tid er Byen med Omegn ogsaa i den Grad bleven forvandlet til sin Fordel, at den ikke mere er til at gjenkjende — og det kan den takke „den ny Mand“ for.

Et Ordspil.

Det er en lige bekjendt Sag, at Tyskerne havde en Eventyrfortæller, der hed Grimm, og at den danske Eventyrdigter Andersen just ikke udmærkede sig ved legemlig Skjønhed. I et Selskab opfastede en Dame det Spørgsmaal: „Hvorfor er H. C. Andersen en saa stor Eventyrdigter?“ Efterat forskjellige Besvarelse vare forfastede, svarede hun: „Fordi han er mere end grim.“

Sumoristisk.

Du, Peter! Der skal Du se En, der har glemmt alt sit
Rjød hjemme.

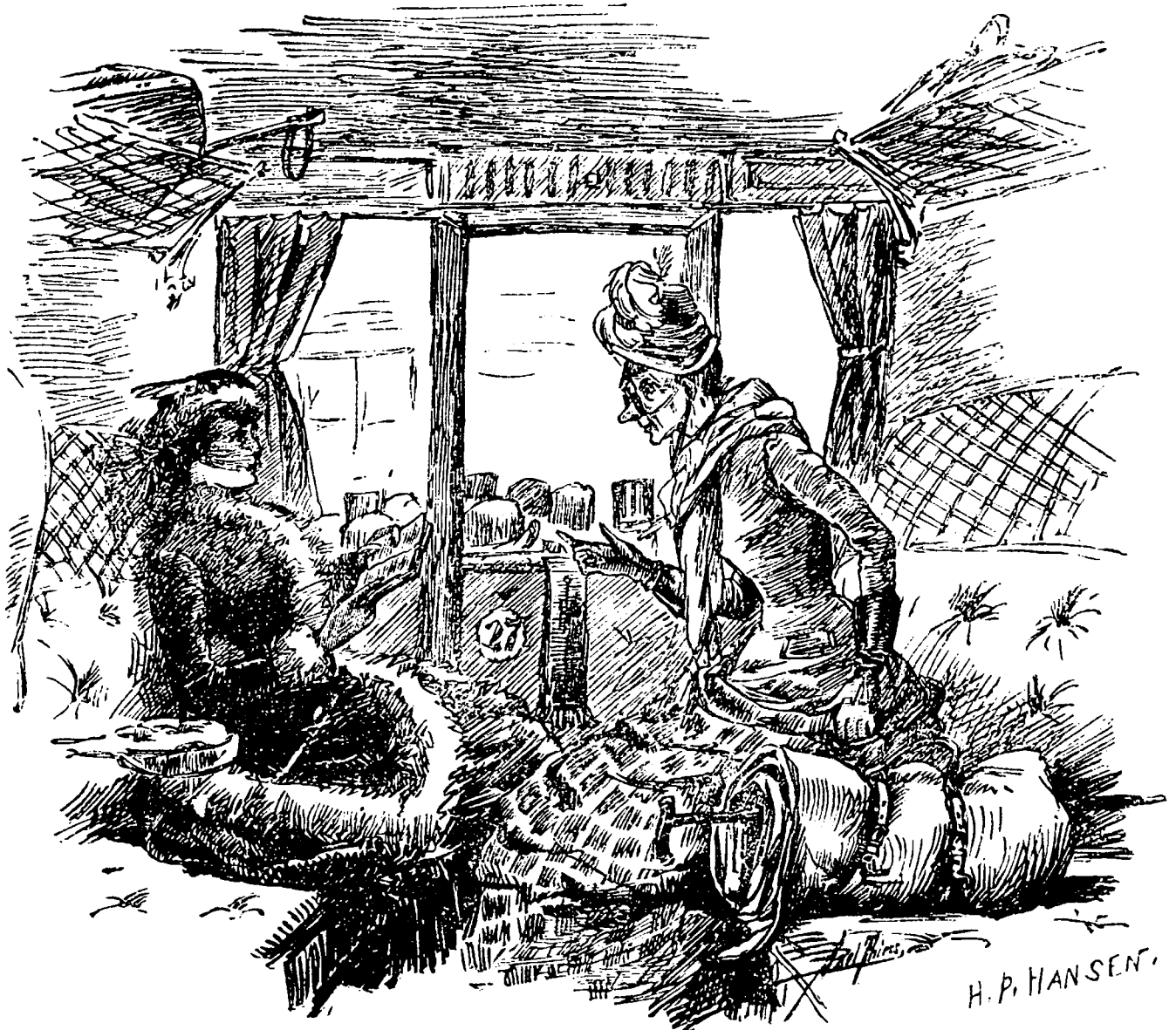
1.

2.

Et probat Middel.

Tanten: „Bare vi nu ikke faar nogle af de ælle nær-gaaende Herrer ind til os ved denne Station.“

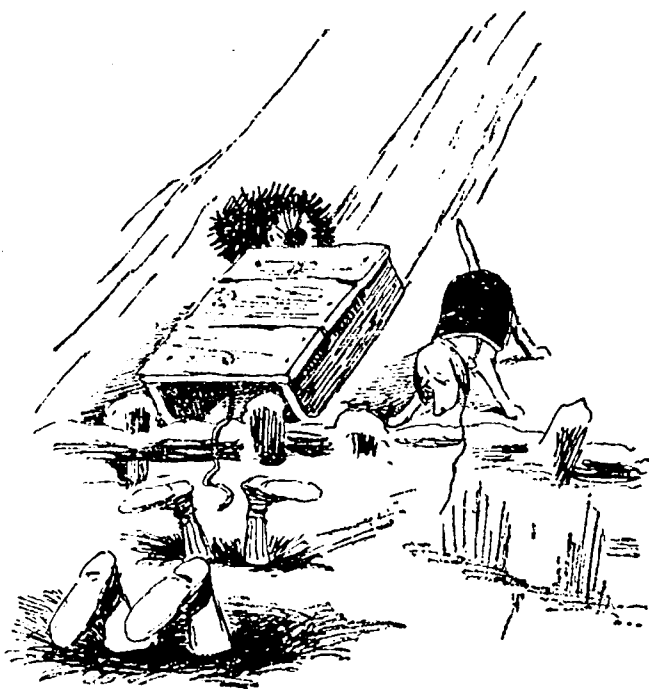
Niecen: „Nah, lille Tante, vær saa venlig og stif Hovedet ud af Vinduet, saa bliver de saamænd nok borte!“

fire Billeder.

3.

4.

Et Tvivlsspørgsmaal.

Konen: „Ded værker i Hovedet, nær je ryster paa'et.“
Lægen: „Men min gode Kone lad saa være og ryst.“
Konen: „Samen saa ved je jo inte om ded værker.“

Indhold

af Wisbechs Almanak 1888, største Udgave.

Aarets Kalender.

Festkalender for Resten af Aarhundredet.

Forforskjellige i det daglige Liv nyttige Oplysninger.

J. V. Wisbech, Digt med en Portrætbignet, tegnet af Knud Gamborg.

Bed Nytaar, Digt af Chr. Richardt.

Jørgen og Grete, af Zacharias Nielsen, med Illustrationer af Alfred Schmidt.

Kun en Spillemand, af J. David sen, med et Portræt af „Fløjtakar l“.

Krigsasseforen, af Rud. Schmidt, med Illustrationer af Alfred Schmidt.

En Kamp, af J. D. Andersen, med Illustrationer af Alfred Schmidt.

Grovska nslere ns Dufater, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer af H. P. Lindeburg.

Praktisk Moral med et Billede af Axel Thiesz.

Moderen, af S. Schandorph til et Billede af Bertha Wegmann.

Et gaadefuldt Bryllup, af Johan Petersen, med Illustrationer af Hans Tegner.

Kjelds Karrerier, af Ewald Tang Kristensen, med Illustrationer af Anker Lund.

En Fugl under Himlene, af Edo. Blaumüller, med Illustration af Carl Thomsen.

Jomfruen, af Magdalene Thoresen, med Illustrationer af Vilh. Rosenstand.

Barnet i Stormen, af Jakob Paulli, med Illustration af Axel Gjødesen.

Herluf Trolle og Birgitte Gøje, ved Nic. Bøgh, med Illustrationer af Carl Schmidt.

Karin Kongebrud, af Ad. Langsted, med Illustrationer af Hans Tegner.

Ure den som Ure bør, med et Billede af Alfred Schmidt.

En ny Mand s Gjen vordigheder, af Knud Skytte, med Illustrationer af Knud Gamborg.

Humoristisk.

En Slædetur i fire Billeder.

Et probat Middel.

Et Bibelspørgsmaal.

Vejrspaadomme, Præmie kuponer og Annoncer.

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønneatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Foraarsfantasi af S. Michael-
sen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen,
med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Asiane, En Reiseerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med
4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2
Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehenschlægers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder,
med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Mis-
undelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph,
4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.;
Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Nul
for lidt, Fortælling af B. Hausted, med 2 Illustr.; De tre
Anker, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af
Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med
Illustr. af Carl Thomsen; L. Dilling: Greven af Svedala;
med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ej
skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosen-
stand; B. Østergaard. En Uvedkommende, Studie fra Baden,
med Illustr. af K. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet,
24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Henczel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af
H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livslavens Brud, en
Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thom-
sen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P.
Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: et Glentefrig, med Illustr. af H. Tegner; J.
Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Viggo Langer. 24
Sider. 10 Dre.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urtrove, med Illustr. af K.
Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af
Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sids: Elstovskjærnerne, et Sagn fra Provence, med Illustr.;
Tausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender Du de Stille
i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44
Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsstyggen, med Illustr.; J. Futtrup:
Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af K. Gamborg; B.
Hansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af
Anker Lund; B. Østergaard: Døde Dine, med Illustr. 48 Sider.
15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af
Alf. Schmidt; Anna Borch: Djævelen som Præst, med Illustr.;

(Fortsættes paa Omflagets 4de Side).

- Elith Neumert: Iland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt; Ud. Langsted: En Moders Tilgivelse, Et Sagn fra Bretagne, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Øre.
- Nr. 32. B. Corfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gamburg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr. 40 Sider. 10 Øre.
- 33. Nakkehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanter, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L. Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Øre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dronning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Øre.
- 35. Raadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr. 48 Sider. 15 Øre.
- 36. Den landflygtige Skrædder, af Knud Skytte; Den hvide Pige, et Mønst Sagn, af Mogens Gyge. 9 Billeder. 28 Sider. 10 Øre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbeck; Hammershøi, en Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P. C. Toepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13 Illustrationer. 52 Sider. 15 Øre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Vinkjældereren; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Bornholm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Øre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og Byvædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Rok; Svend Trøst Nr. 2, af Martin Rok; Hvad kan ikke Fanden hitte paa? Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Øre.
- 40. Den gamle Kiste og Laasi-Boul, af S. Nielsen. 11 Billeder, 24 Sider. 10 Øre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af Chr. Bestergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Øre.
- 42. Stjernerstud, af Birger Hansted; Gjedden, jydsk Folkeeventyr, af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gyge; Lidt Mojaisk fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder. 46 Sider. 15 Øre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kober paa engang for et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Hefte: 48

Pris: 15

Læsning for Folket.

Indeholdende

Fortællinger, belærende Skildringer osv.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

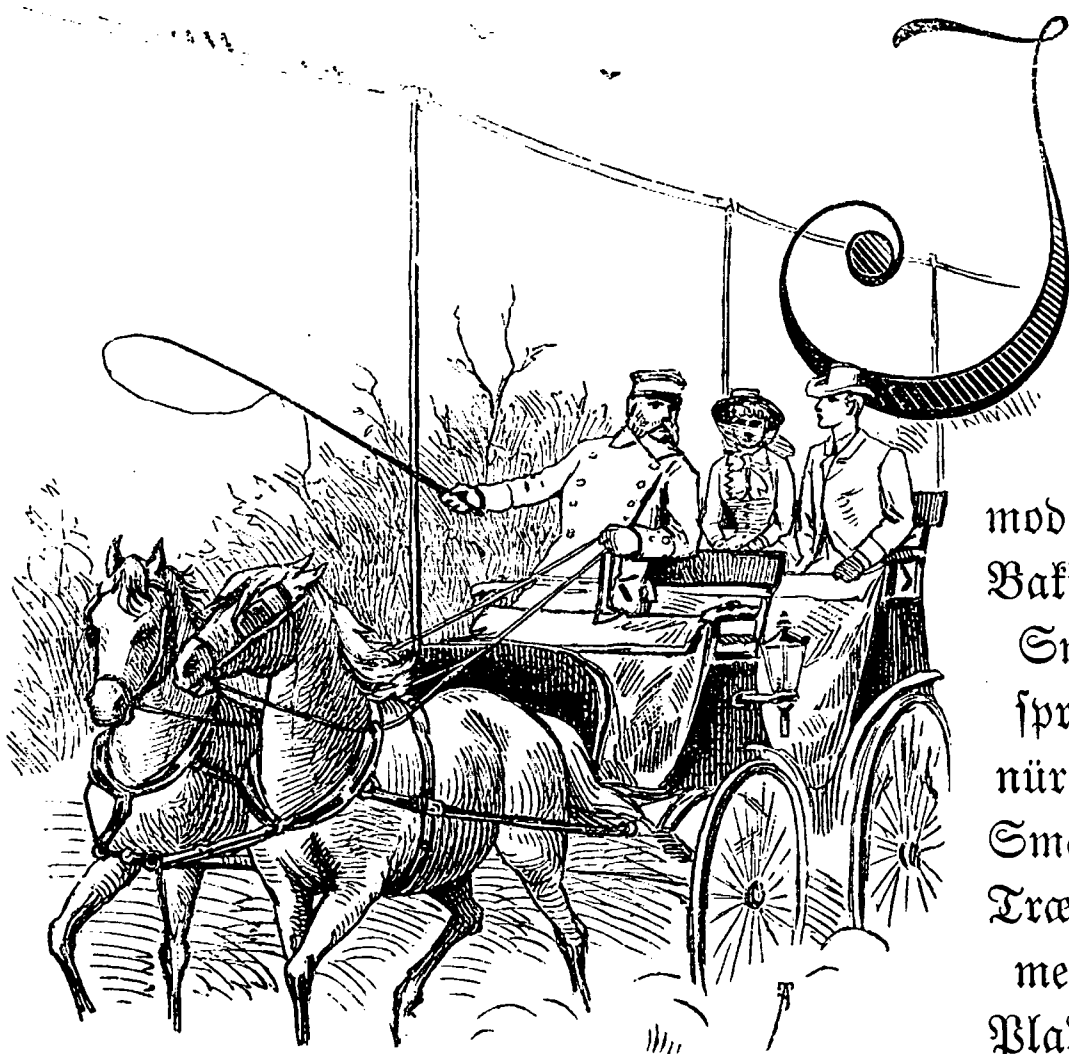
Wm. & Wulffs Boghandel.

Skindergade 29.

I Skudaaret.

Stitse af Agel Thies.

ens Kudst
holdt He-
stene an
og pegede
med Bid-
sten ned
mod Foden af
Bakken, hvor
Smaafjøbing
spredte sine
nürnbergagtige
Smaahuse og
Træer over den
mest mulige
Plads, aldeles

som om et Barn havde stillet dem op. Over de røde Tage ragede en skifertækt Kolos, graa og grim, men med et vist hoverende hovedstadsagtigt Udtryk.

„Det er den nye Sparekasse,“ sagde Jens med Selvfølelse, „den har vor Fa'r stillet paa Benene, og der forvarer han nok ogsaa sine Penge, si'er Folk.“

Med „vor Fa'er“ mente Jens Proprietair Dahl til „Egelund“, og hans Tale var henvendt til to bagved siddende unge Mennesker, hans Husbonds eneste Datter Astrid og en ung Maler, der for første Gang skulde tilbringe en Maanedstid hos hans afdøde Faders Ungdomsven.

Det var i Mai 1884 og Bognen havde været i Byen, hvor Astrid havde taget imod deres fremmede Gæst, thi gamle Dahls toge selv meget nødig bort fra Gaarden.

Holger Hagen, saaledes hed den unge Mand, havde nok set Proprietair Dahl, naar han var i Besøg hos Faderen i Kjøbenhavn, men aldrig hverken Fruen eller Datteren.

Han fandt, at det i Grunden var ganske interessant saaledes at kjøre selvanden med en vildfremmed ung Dame, som ovenikjøbet saa ualmindelig godt ud. Han fandt, at det maatte være ganske pikant for den landlige unge Pige, saaledes at saa en ung Kunstner som dumpende ned fra Skyerne, og følte ligesom en vis Forpligtelse til at være underholdende, helst aandrigh.

Han søgte i sin Hukommelse efter nogle flotte kjøbenhavnske Selskabsfraser, som rigtig kunde lyde godt herude paa Landet, men det var nu løjerligt nok, hver Gang han vendte sig imod hende og saa ind i hendes dybe Djne, saa kunde han slet ikke saa Noget sagt, det var vanskeligt nok at svare paa hendes kloge, fornuftige Spørgsmaal, men selv komme med Noget, nej, det var umuligt.

Han foreslog det ene Samtalecæmne efter det andet, men forkastede det ligesaa hurtigt igjen, det ærgrede ham nu ogsaa, at han lod sig forvirre af at hun rødmede, naar han talte til hende; nej, det var dog noget lavet og usandt, naar Romanhelte aldrig savnede Ord eller Tanker, hvad kunde det nu nytte ham, at han havde læst saa mange Romaner.

Smidlertid nærmede de sig „Egelund“, og jo nærmere de kom, des mere sank hans Mod, og desto ubetydeligere følte han sig selv.

Inde mellem mørkegrønne Ege, ungdommeligt lyse Bøge og Snedriver af blomstrende Frugttræer laa den røde gamle Gaard med forghldt Fløj og en stor Trappe for Indgangs-døren. Da Bognen fra den solbestraalte Bei rullede ind i den brolagte, skyggefulde Allé, blev den modtaget af tre store Hunde med malmfulde Røster, Wenderne satte i at rappe, Pigerne og Karlene staf Hovederne sammen, det var altid en Begivenhed, naar Jens Kudsk slog Smæld med Pidsken og Hr. og Fru Dahl stod paa Hovedtrappen. Det skete nemlig ikke hver Dag, thi det var fornuftige Folk, disse Dahls, som

ikke slog stort paa med Selstader og den Slags, men som passede deres Dont og deres Interesser i det hyggelige Hjem. Og at det var Folk med Interesse, saa man med første Blik paa Væggene, Bogskabet eller Nodehylden. Des mere undrede det Hagen, at deres Dmgang ikke kunde bringes op over noget saa dagligdags som Godsforvalteren, Proprietair Thomsen og Lægen. Rathefeten var ganske vist yngre og en meget dannet Mand, men saa ordknapp og utilgjængelig, at der ikke var megen Fornøjelse ved hans Selstak. Derfor var Hagen spændt paa at gjøre Bekjendtskab med en vis Hr. v. Dfsen, en rig Godseiers Søn, der sagdes at komme der jævnlig, og som, paa Grund af sin Faders Stilling, betragtedes som den første der paa Egnen.

Det gif snart op for Hagen, at det, der traf disse Mennesker til „Egelund“, var Astrid. De behandlede ham først med en vis ængstelig Mistroiskhed, senere foldt overlegent, da en Krydsexamination havde ført til det glædelige Resultat, at han kun havde sin Ungdom og sit Talent at haabe paa, uden at have saa meget som en rig svagelig Onkel i Ryggen. Men trods han var langt yngre og den fattige, var der dog udbredt en eiendommelig, man kunde kalde det beskedne Elegance over hele hans Væsen, Dragt og Maade at være paa, som i al Stilhed ærgrede de tunge Provindsboer, desuden kom dertil en frisk Elskværdighed, som nu slet ikke var til at aflure ham.

Det forekom Hagen, da han havde været der noget, at Besøgene bleve hyppigere, v. Dfsen indfandt sig ogsaa, og gjorde, som de andre, stormende Kur til Astrid. Først da faldt det ham ind, at Grunden til deres iøjensfaldende kolde Ignoreren af ham var den, at han blev anset som en ikke ganske ufarlig Rival, hvem det var nødvendig at gjøre aldeles uftadelig. Ganste vist, hans fyrigt varme Hjærte havde ikke bestaaet den Prøve at være daglig sammen med Astrid Dahl, uden at blive alvorligt forelsket, men han anede langtfra at være Gjenstand for sliq Dpmærksomhed og tænkte allermindst paa at gjøre de høie Herrer Rangen stridig. Han bevarede sin Hemmelighed godt, var af Naturen ikke Kavaler, og af

Princip ikke Karmager, der var saamænd Ingen der mærkede noget paa ham. Hvad kunde det ogsaa nytte. Han kunde umuligt tænke sig at gjøre Astrid lykkelig, denne intelligente smukke og rige Dame, der jo havde nok af Friere, hvorfor skulde han saa bebyrde sit Sind med haabløst Sværmeri og hilde sig i Drømme, som aldrig bleve til Virkelighed.

Han kjæmpede imod som en Mand. Men Drømmene kom dog listende de lune Sommeraftener og farvedes gyldne af Solen i Vest, og de vaagnede til nyt Liv i den friske Morgenstund, naar Alt jubledede den skjønne klare Dag imøde. Han maatte ordentlig tage sig sammen, summe sine Ungdoms-synder op og betragte sin usikre Fremtid, for ret at indse, hvor uværdig han var, hvor uendelig fjærent han i Grunden stod hende.

Men det Hjærtets Sprog, der yttre sig i et enkelt Blik eller en tilfældig Uttring, havde alt slaaet en Sympathiens Bro mellem de Unge, og det hjalp ikke, at Hagen blev mere og mere taus og tilbagetrukket, der var Noget, dette for Forelskede saa uforklarlige Noget, der drog dem nærmere og nærmere til hinanden.

Astrids snævre Horizont havde kun lært hende jævne Hverdagsmennesker at kjende, uden højere Interesser, for hvem det materielle var en Hovedsag, nu mærkede hun et Pust fra en anden Verden, hun følte Bingeslagene af en Guddom, hun ikke kjendte, det var, som følte hun sig friere og lettere hos ham, der kaldte til Live, hvad der laa dybest, halvt slumrende i hendes Sjæl.

Det var mest paa de lange Morgenture, at de ret talte ud for hinanden. Det kneb at blive færdig inden Frokost-klokken lød, men des bedre benyttede de ogsaa Tiden. En Dag kom de ulykkelige og ulige Egteskaber paa Bane, et Thema, de oftere havde berørt. Hagen, for hvem det haabløse i hans Kjærlighed mere og mere gik op, talte sig efterhaanden varm, og hans saarede Hjærte lod ham, som paa et Slags Trods, sige mere end han egentlig vilde.

„Jeg kan ikke forstaa,“ sagde han, „at Folk kan behandle

Giftermaalsspørgsmaalet saa ligegyldigt, som de gjøre, og dog er det et Skridt for Livet, der er langt vigtigere end Jødsfelen. Det er mig umuligt at fatte, at f. Ex. rige Folk kunne gifte sig med andre end socialt Ligestillede. Det maa jo absolut vække Mistanke, naar en af Parterne er rig, og det vil igjen afføde en permanent Mistro, som er uforenelig med et lykkeligt Ægteskab, der jo kun kan tribes i tillidsfuld Aabenhjertighed, og ikke med den stadige Bagtanke, at den Anden dog vist til syvende og sidst spiller lidt Komædie. Det er godt at ikke alle er af den Mening, men det er rigtignok min faste Overbevisning. Jeg vilde aldrig kunne fri til en rig Pige, da jeg er ligesaa sikker paa, at hun vilde betragte mig med Mistro, som jeg ved, at Folk vilde anse mig for en Mand, der har gjort en god Forretning, — og den Mistanke vilde jeg dog holde selve Sagen og mig selv for god til!”

Hans mørke Dine luede og hans Kinder brændte. Idet han skottede til Astrid, saa han hendes fine Kind rødme. Lidt efter sagde hun:

„Ja, — men naar nu to Menneskers Lykke var afhængig af, om De gjorde dette Skridt, hvad vilde Deres Samvittighed saa sige?”

„Min Samvittighed, — den vilde trøste sig med, at jeg ikke for Penge havde sat to Menneskers Livslykke paa Spil.”

Det vilde han nu ikke have sagt i en normal Sindsstemning, men Astrids bly tilbageholdne Bæsen æggede ham dertil. Han vilde derved tiltvinge sig ligesom et mere haandgribeligt Tegn paa hendes Kjærlighed, blive vis i sin Sag; hun aabnede Læberne til Svar, da v. d. Dffen pludselig dukkede op over et Gjerde med sin Jagthund, og Gevær og Taske over Skulderen.

Han hilste ironisk ceremonielt, idet han sagde:

„Ej, ej, Hr. Hagen, naa De gjør gaaende Studier i Omegnen; hvad er Deres Specialitet, om jeg tør spørge?”

„Jeg har hørt at Deres er Stude, derfor fulgte Frøken Dahl mig herover paa Deres Gebet for muligt at finde en Model,” svarede Hagen roligt, men i sit Jnderste ærgrede han

sig over den uheldige Afbrydelse, særlig da der den samme Aften skulde være Selskab paa „Egelund“. Og da den unge Dksen fulgte dem næsten hjem, kunde han sige sig selv, at der ikke blev mere fortrolig Samtale af den Dag.

— — Da Aftenen kom bleve Lysene tændte i Lysekronen, friske Blomster var der overalt, det hele var saa hyggeligt, farverigt og smagfuldt. Astrid havde en lysrød Kjole paa og en mørkerød Rose i Haaret, hun var Sjælen i det Hele og mildest talt allerkjæreste. Hagen fandt, at det næsten var ærgerligt, som hun ødslede med Elskværdighed til alle Sider, da Gæsterne flokkedes om hende, og han blev helt jaloux paa den gamle Præstekone, da hun kyskede hende.

Skjæbnen var ham dog saa gunstig, at han kom til at sidde alene med hende ved hendes Indlingsplads, det dybe Vindue, der vendte ud mod Haven. Snart vare de inde i en livlig Samtale, til stor Uergrelse for v. d. Dksen, der paa Afstand iagttog dem. Han saa hvorledes Astrid viste Hagen sin Syæske med alle dens Kariteter og Relikvier; der var mange forskellige Ting: Blomster plukkede paa smukke Punkter, hist en Lok af et kjært Hoved, her Topfiguren af en Kransefage, til Grindring om en fornøjelig Aften, kort sagt en ung Kvindes glade og vemodige Minder. Deres Blikke mødtes ofte og Astrid følte sig saa glad og lykkelig over at kunne aabne sig for En, hos hvem hun fandt en Gjenklang af sine egne Tanker.

Imens stod v. d. Dksen og længtes efter en Lejlighed til at distancere Hagen, rigtig saare ham, og helst gjøre ham latterlig i Selskabets Dine, og da Astrid kort efter rejste sig for at gaa ind til sine Veninder, skyndte Dksen sig med at foreslaa et lille Glas i Rygeværkset.

Der var lutter Herrer, der snakkede og lo i Munden paa hinanden, en ubehagelig Modsatning til Astrids Selskab, men trods han var meget uoplagt til at høre derpaa og endnu mere til at deltage deri, saa var han dog nødt til at tage en Cigar og lade som ingen Ting. Men trods v. d. Dksens opmærksomme Iver for at fylde hans Glas, kunde

han dog slet ikke slaa ind i den frivole Tone, der i Reglen er et Særkjende for et Rygevaerelse med unge Herrer. Han var vist ogsaa den eneste, der ikke applauderede Alt, hvad Dfsen sagde, Noget, der lod til at være Coutume og en selvfølgerlig Tribut, der skulde erlægges. Dfsen lod til at være i sit Es, hans taknemmelige Auditorium ansporede ham stadig til mere Dpblæsthed, han tillod sig at spørge over Hagens Ordknaphed, og hvad der mulig kunde være Grunden dertil. For Hagens Bedkommende mente han ikke, han kunde beklage sig over at blive tilfidesat og overset, hvad der jo ellers ofte var Tilfældet med Feriegjæster, nej, Sagen var vist den, at der var vist Noget, der havde faaet en Kurv, der var nok imorges en Mand, der var kommen i Bejen med en Slæde, og „denne Mand, det er vist mig selv“, sluttede han med en Latter.

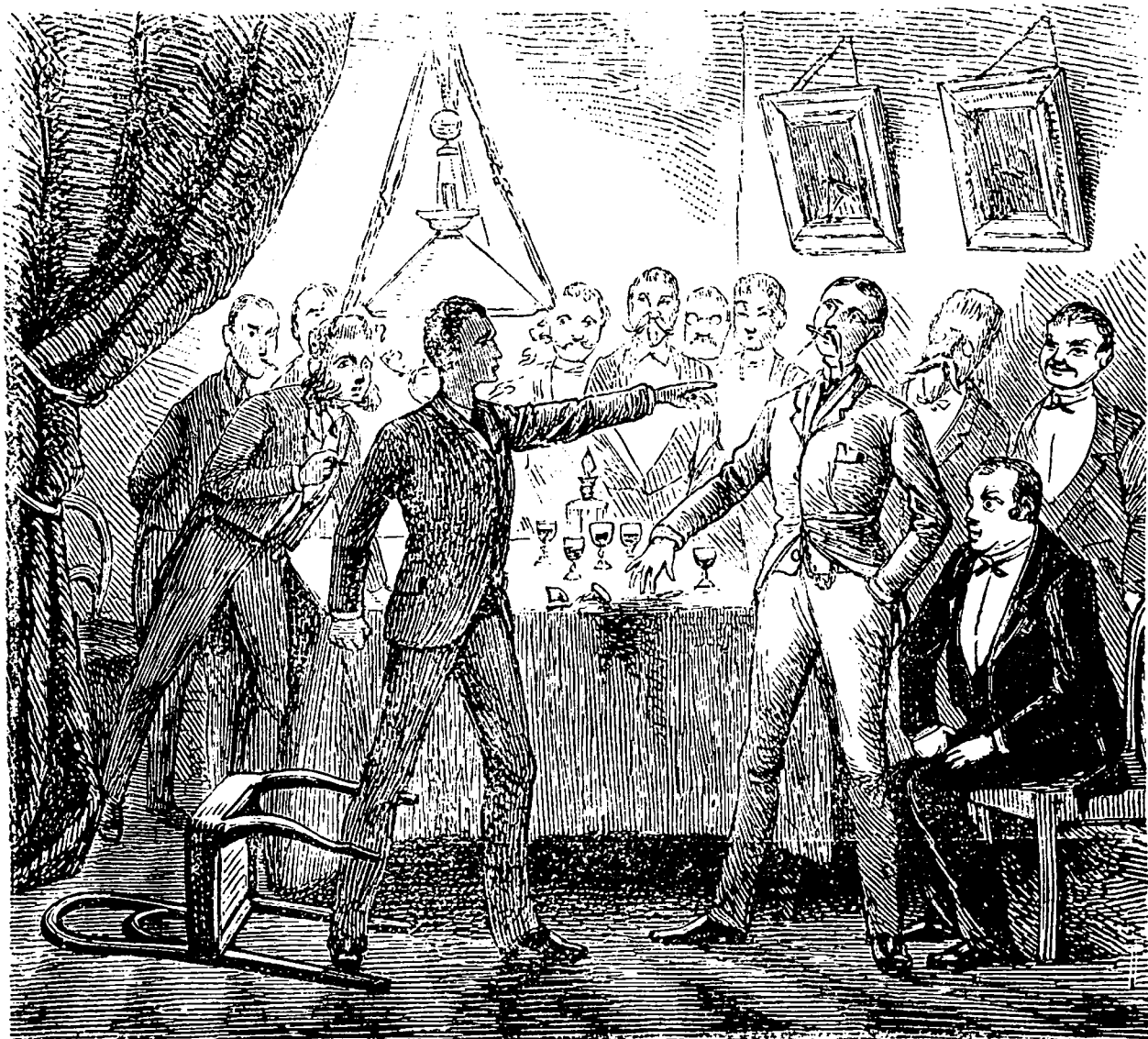
Det fogte i Hagen, han var paa Nippet til at bruse op, men tvang sig dog til at ignorere de faldne Dtringer. Det øvrige Selskab flokkedes omkring dem for at høre, hvad det blev til, Hagen, mente de, var rent slagen af Marken siden han saadan Jngenting sagde.

Det gjorde Dfsen dristig, han tog sit Glas i den ene Haand, den anden var som sædvanlig i Lommen, og med Cigaren i Mundvigen begyndte han paa en plump Maade at omtale Astrid som sin vordende Brud. Det var drøjt at høre hendes Navn i hans Mund, men da han begyndte at blive raa og tilsidst sammenlignede hende med sin Ridehoppe, kunde Hagen ikke tæmme sig længere. Med et tordnende: „Stille!“ slog han Glasset ud af Adelsmandens Haand, saa Vinen spredtes over Dugen og Glasstumperne flirrede henad Gulbet.

„At et Menneſke som Dfsen kan finde paa Sligt,“ raabte han, „det undrer mig ikke, men jeg fatter ikke, at I andre saakaldte dannede Menneſker kan sidde rolig og høre Værtens Datter omtale paa den Maade. Hvis I har saadan Respekt for Guldet at I ikke tør, saa skal jeg nok vide at stoppe Munden paa den, der saaledes angriber en ung Pige, selv

om denne er dobbelt saa velhavende og indflydelsesrig, som Jer alle tilsammen!"

Med disse Ord gik han ud ad Døren, gennem Dagligstuen, hvor han nylig havde siddet med hende, han elskede højere end alt andet, men han var saa fortunlet, at han ikke saa hende staa i Nærheden af Døren og ikke mærkede, at hendes Dine hvilede stolt og kjærligt paa ham, indtil han forsvandt i Haven.

Han satte sig paa en Bænk ved Boldgraven og stirrede frem for sig; Tobaksrøgen, Vinen og Sindsbevægelsen havde gjort ham saa forstyrret, at han slet ikke kunde tænke. Han ventede med Interesse paa at Svanerne skulde svømme ind i den blanke Stribe, som Maanen gjød hen over Vandet, og greb sig med Et i at forundre sig over, at Svanerne overhovedet var saa sent ude, men den kjølige Natteluft gjengav ham snart Fatningen. Han havde jo gjort Skandale, afgjort Skandale, rigtignok vilde han sige det samme hvis det skulde

gjentage sig, men han havde dog sagt „J“ og „Jer“ til vildfremmede ældre Mennesker, de vilde fortælle og ikke forbedre Historien, saa han hurtigt vilde være en komplet Umulighed der paa Egnen. Han maatte bort, den Dag imorgen. Men hvor var her ikke smukt. Maanen forsvolvede Bladene og lod Trægrupperne kaste lange, bløde Skygger hen over de stille Plæner. Derhenne mellem Lindene laa det Hjem, der husede ham Jordens bedste Skat, en Skat, han dog aldrig skulde eje. Det var ham meget vemodigt at gaa Haven rundt og dvæle ved de Steder, hun havde givet Interesse, nu var det sidste Gang, han saa dem, imorgen — saa afsted.

I den stille Nat lød Bogrummelen fra de hjemvendende Gæster dobbelt højt, han kunde endogsaa høre gamle Dahl raabe:

„Godnat! Godnat!“

men snart tabte Lyden sig ude i Bakkerne, Hundene gif atter smaafnurrende til Ro og Alt var igjen saa fredeligt, saa højtideligt stille, at han kunde høre sit Hjerte slaa. Nu begyndte de at slukke Lysene paa „Egelund“, men Hagen vilde undgaa at møde Nogen, og ventede endnu nogen Tid.

Da der vedblev at være Lys i Dagligstuen troede han, det var Pigerne, der bragte Stuen i Orden, og belavede sig til at gaa op paa sit Værelse, men idet han passerede Vinduerne ud til Haven, blev han opmærksom paa en højst aparte Scene.

Inde i Dagligstuen saa han Astrid ligge grædende paa Knæ, med Hovedet i sin Moders Skjød, medens Faderen, som det syntes i Sindsoprør, gif op og ned ad Gulvet, af og til standsende foran Gruppen. Moderen hævede da Hovedet og verlede nogle Ord med sin Mand, medens hun fjærtegnende strøg sin Haand over Astrids blonde Hoved. Gamle Dahl vendte stadig Ryggen til, saa Hagen ikke kunde se hans Ansigt; han dvælede en kort Stund ved Synet af de to, hver paa sin Vis saa ædle Skikkelser, Moderen og Datteren, og skyndte sig derpaa op paa sit Værelse, aabnede Vinduet og gennemgif ved en Cigar Alt, hvad der var passeret den Aften.

Det stod ham nu yderligere klart, at han maatte rejse strax den næste Dag, men først maatte han have en Forklaring paa, hvad han havde set gennem Vinduet, det gjorde ham altfor urolig.

Han vilde sige til Astrid, at han tilfældig var bleven Vidne til den Scene i Dagligstuen efter at Gæsterne vare gaaede, samt at han ikke havde No, før han fik at vide, hvorfor de havde været saa bedrøvede, om det var en pludselig uhykkelig Efterretning, eller hvad det var . . .

Maanen oplyste hans Bærelse saa klart og hans Tanker og Fantasi var nu en Gang komne i saa livlig Bevægelse, at det næsten blev Dag, inden hans Djne lukkede sig for en kort, urolig Søvn.

Den næste Morgen ventede han Astrid i Haven som sædvanlig; men det varede længe, inden hun kom. Han havde bestemt sig for at ville sige Farvel til den skønne Natur, den hjemlige skyggesfulde Have, ret for sidste Gang nyde alle de herlige Goder, Landet byder En en smuk Sommermorgen, men det var ham umuligt. Han tænkte kun paa hende og han tabte næsten Bejret, da han endelig saa hende komme langsomt gaaende, alvorlig og bleg syntes han.

Hagen vilde lige til at komme med sit Spørgsmaal, da Astrid kom ham i Forkjøbet.

„Læs der,“ sagde hun, idet hun rakte det sidste Nummer af „Smaakjøbing Tidende“ hen til ham, „Sparekassen er gaaet fallit, og som Jens sagde paa Bognen den Dag, det var der, Fader havde alle sine Penge,“ føjede hun til med et Suk.

Det havde Hagen ikke ventet, han vidste slet ikke, hvad han skulde sige.

„Var det ikke igaarastes, De fik den første Efterretning?“

„Ja —, da Jens kom tilbage fra Byen, hvortil han havde kjørt nogle af Gæsterne, fortalte han Nyheden. I dag staar den at læse i Bladet, som De ser.“

Hagen saa fra Bladet hen paa Astrid, hun var alvorligere og mere bleg, men ogsaa mere smuk end nogensinde før.

Han forsøgte at trøste hende, men den Omstændighed, at „Egelund“ skulde sælges, og Dahls som fattige Folk flytte derfra, kunde han forstaa maatte være saa haardt et Slag for en Karakter som Astrid, der med hele sit Hjærte hang ved Hjemmet, at det næsten vilde være profant at tale om det.

— Og dog var der Noget indeni ham, der jublede.

Nu vare de jo begge Ligestillede. Egoisme, Kjærlighed og den Følelse, som ved et Trylleslag at se alle materielle Hindringer fjernede, gav ham et Mod og en Veltalenhed, han hidtil aldrig havde kjendt.

De gik igjennem Haven og ud i Skoven og blev ved at gaa, han vidste ikke hvor. Han vidste heller ikke, hvad han sagde, men han vidste, at han talte om sin Kjærlighed, om Fremtiden, om hende, den Eneste, der kunde gjøre ham lykkelig — — — — —

— — og han holdt sluttelig hende, sin vordende Brud, i sin Favn, saa ind i et Par taarevædede Øjne og trykkede det første Kys paa hendes Mund.

Saaledes betagne af det første mægtige i deres unge

Lykke, stode de længe, endelig sagde Astrid: „Men Du maa sige det strax til Fader, det vil han synes bedst om.“

Saa gik de tilbage til „Egelund“ og skiltes fra hinanden i Haven.

Hagen vilde søge Forældrene i Dagligstuen, men først maatte han samle sig lidt. Han var en Smule benauet, men de Tanker gav hurtig Plads for de dejligste Luftkaster. Der blandedes nu ogsaa lidt stolt Forfængelighed ind i den Tanke, at Forlovelsen skulde deklareres samme Dag, som Faderen var bleven erklæret fallit, det var netop efter hans Hoved. — —

I Dagligstuen traf Hagen Proprietairen og hans Hustru, de saa en hel Del nedbøjede ud, saa det faldt Hagen grumme svært at fremspørg sit Grinde.

Saaledes umiddelbart efter Ulykken at træffe Bestemmelse om sit eneste Barns Skjæbne, det var jo ogsaa en alvorlig Sag.

Men det kom dem ikke ganske uventet. De havde længe lagt Mærke til, at Astrid var bleven saa forandret, og de anede nok i hvad Retning hendes Tanker gik.

Hagen havde de lært at holde af som en Søn, og da han nu vidste, hvorledes det stod med Dahls Pengeaffærer, og derved lagde en ren og ublandet Tilbøjelighed for Dagen, hvor skulde Forældrene saa kunne nænne at sætte sig op imod deres lille Yndling.

Dahl kaldte sin Datter ind, og hvad der ikke havde været Glæde før, det blev der nu, det var et af den Slags Djeblikke, som Ingen af dem nogensinde vilde glemme. — —

Da de Nyforlovede gennem den aabne Havedør opdagede gamle Jens Rudsf, der med en bedrøvet Mine gik og rev Havegangen, vilde de løbe ud, for at opmuntre ham med Nyheden om Forlovelsen, men Dahl holdt dem tilbage.

„Bent lidt,“ sagde han til Hagen, idet han tog ham i Knaphullet, og kneb det ene Øje til.

„Hvem troer Du nu egentlig, at der har friet?“

Hagen saa fra den ene til den anden, men mødte kun fornøjet Latter.

„So,“ fortsatte han, „Du sagde selv, at Du havde set os her iafteſ gennem Vinduerne, da var det hende, der fik os overtalt.“

„Samen, kjære Svigerfader, jeg forſtaar jo ikke et Ord.“

„So, ſer Du, vi har jo ofte mærket, og Aſtrid har ogsaa ſagt det, at Du aldrig vilde fri til en rig Pige, og derfor fik hun os overtalt til at spille med i den Komedie om Fallitten. Jeg ſyntes ſelv godt om at ſætte Dig paa en Ildprøve, men jeg har aldeles ikke mine Penge i Sparekaſſen, og har aldrig haft det, undtagen i Jens's Indbildning, ha, ha. Du gif grundig i Bandet, min Fa'er, og friede til Pigebarnet, men det er minſæl i Virkeligheden Pigebarnet, der har friet til Dig, ha, ha, det er ikke for Jngenting, at det er Skudaar!“

Ridderne af Fisken.

Et spansk Folkeeventyr.

Fortalt af Frederik Brun.

Der var engang en fattig Skoflifter, der ikke fortjente en Hvid ved sit Arbejde. Han besluttede derfor at købe sig et Net og blive Fisker. Han fiskede hver Dag fra Morgen til Aften, men fik aldrig andet end Krebs og gamle Sko — som han i sin Skomagertid sjældent havde set noget til. Til sidst tænkte han: „I dag er det sidste Gang, jeg fisker. Faar jeg nu ingenting, saa gaar jeg hen og hænger mig.“

Da kastede han Nettet ud og fik en mægtigt stor Fisk. Men hvor forbausedes han ikke, da den, uagtet „Fiskenes Net“ jo er berømt for sin Stumhed, begyndte at tale!

„Tag mig med Dig hjem“, sagde den. „Skær mig i otte Stykker og tillav mig med Salt og Peber, Kanel og Nelliker, Laurbærblade og Krusemynte. Giv Din Hustru to Stykker, Din Hoppe to og Din Hund to; de to øvrige maa Du plante i Din Have.“

Skoflikkeren gjorde til Punkt og Prikke som Fisken bød ham. Heraf ser man igjen noget, der ogsaa passer, naar det anvendes paa vore folkelige Forsamlinger, nemlig at de, der kun tale lidt, vinde mere Tillid end de, der lade Munden gaa.

Efter ni Maaneders Forløb fødte hans Hustru to Sønner, hans Hoppe to Føl, hans Hund to Hvalpe, og i Haven skød der to Landser op, hvis Blomster vare to Skjolde, hvert med sin Sølvfisk i blaat Felt.

Alt dette voksede og trivedes, saa det var en Lyst og Glæde, og en smuk Morgen saae man to statelige Ryttere med løftede Landser og blanke Skjolde galoppere ud af Skoflikkerens Hus, ridende paa et Par prægtige Gangere og fulgte af et Par livlige Jagthunde.

Brødrene lignede hinanden som to Draaber Vand: man plejede derfor at kalde dem „den dobbelte Ridder“; men da hver af dem naturligvis helst vilde være sig selv, besluttede de at skilles og søge deres Lykke ad forskjellige Veje.

Saa omfavnede de hinanden kjærligt og styrede deres Kurs, den ene i Øster og den anden i Vester.

Efter at have færdedes i nogle Dage kom den ene Broder til Madrid og fandt, at hele den kongelige By blandede sine salte Taarer med Manzanaraflodens klare Bande. Alle Mennesker græd, fra den ene Ende af Staden til den anden. Vor Riddersmand spurgte om Grunden til al denne Dnk. Han fik til Svar, at en grim Drage, Søn af en Troldkvinde, hvert Aar bortførte en ung Pige, og at Loddet i dette ulykkelige Aar havde truffet Kongens Datter, der søgte sin Lige i Godhed og Skjønhed.

Nu spurgte Ridderen videre, hvor Brindsesjen da var, og man svarede ham, at hun en Tjerdingsvej borte oppebiede

Uhyrets Komme: paa Slaget tolv skulde det indfinde sig for at hente sit Bytte.

Ridderen begav sig til det paaviste Sted, og der fandt han virkelig Prindsessen badet i sine Taarer og rystende som et Espeløv fra Top til Taa.

„Fly!“ tilraabte hun Ridderen af Fisken, saa snart hun blev ham vaer. „Fly, ubesindige! thi dersom Uhyret faar Eder at se, er I fortabt.“

„Jeg agter ikke at fly“, svarede den uforfærdede Ridder, „thi jeg er netop kommen for at frelse Eder.“

„Frelse mig? Det er ganske umuligt!“

„Vi faa at se“, svarede den fjæffe unge Mand. „Findes der nogen Tydskere her?“

„Ja, min Herre!“ svarede Prindsessen forbavset. „Men hvorfor spørger I?“

„Det skal I nok faa at se.“

Han foer sporenstregss afsted til den dybt bedrøvede By og vendte kort efter tilbage med et umaadelig stort Spejl, som han havde kjøbt hos en Tydsker. Han satte det op imod Stammen af et Træ, tildækkede det med Prindsessens Slør og bad hende at sætte sig lige for Spejlet, men, saa snart hun fik Dje paa Udyret, at tage Sløret bort og skjule sig bag ved Træet; efter at have sagt dette gjemte han sig selv bag ved en lille Høj lige der i Nærheden.

Den grumme Drage tøvede ikke med at vise sig. Den nærmede sig sagte den skjælvende Skjønhed og betragtede hende med en saa uforfæmmed Frækhed, at den blot manglede en Lorgnet for fuldstændigt at ligne visse andre Uhyrer, som ere mindre frygtelige end den var. Da den var kommen nærmere, tog Prindsessen Sløret bort, som Ridderen havde sagt at hun skulde, og gif hen bag ved Spejlet, saa den forelskede Drage pludseligt ikke kunde se hende mere og blev yderst forbløffet ved at finde, at den vendte sine smægtende Blikke mod en Drage, der ganske lignede den selv.

Den gjorde en Grimace — den anden ligesaa. Dens Øjne bleve røde og skinnende som Rubiner — strax fik den

anden Drages Djne samme Udseende. Herover blev den endnu mere rasende. Dens Skæl rejste sig ligesom Piggene paa et Bindsvin — med den anden skete det selvsamme. Den slog et forfærdeligt Gab op, der vilde have været ene-
staaende i sin Art, hvis ikke den anden, langt fra at blive ræd, havde slaaet et ganske lignende op. Som affindig styrtede Dragen ind paa sin uforfærdede Kontrafej; men i Springet slog den Hovedet saa haardt imod Spejlet, at den blev helt forstumlet i Hovedet, og da den havde knust Spejlet og i hvert lille Stykke saae en Del af sin Krop, sluttede den heraf, at den anden havde sønderlidt den.

Dette Forvirringens Djeblik benyttede Ridderen, og ved Hjælp af hans tro Hund og hans gode Landse lykkedes det ham at dræbe Udyret, hvad han for Resten vilde have gjort, om den saa havde haft hundrede Liv.

Indbyggerne i Madrid ere et livligt Folkescærd. Man kan derfor nok tænke sig deres Jubel, da de saae Ridderen af Fisken komme med Prindsessen, straalende af Glæde, bag ved sig paa Hesten, og Dragen bunden til Halen af den statelige Ganger, der trak den efter sig med lige saa megen Værdighed, som om det havde været Slæbet af en Bispe-
kaabe.

Alle vare enige om, at en slig Bedrift ikkun kunde lønnes med Prindsessens Haand, og saa blev der Bryllup og stort Gilde, Tyrefægtning og Ringrenden, og jeg var ogsaa med, men mig gav de ingenting.

Nogle Dage efter Brylluppet sagde Ridderen til sin unge Hustru, at han ønskede at bese hele Paladset, der ikke var mindre end en Mil i Omfreds. De besaa det da sammen, og dertil medgik der tre Dage. Fjerde Dagen stege de op paa Taget. Ridderen blev slaaet af Forbavselse; hvilken Udfigt, mine Venner! I have aldrig set Mage, og jeg da heller ikke. Man saae hele Spanien og helt ind i Afrika og Kejseren af Marokko, der sad og begræd Dragen, som havde været hans bedste Ven.

„Hvad er det for et øde og ensomt Slot, man ser der langt borte?“ spurgte Ridderen af Fissen.

„Det er det fortryllede Slot Albatroz“, svarede Prindsessen, „og ingen kan hæve Fortryllelsen, for ingen af dem, der have prøvet derpaa, er kommen tilbage igjen.“

Ridderen tav hertil; men saasom han var fjæf og uforfærdet, sadlede han næste Morgen tidligt sin Ganger, tog sin Landsse, kaldte paa sin Jagthund og styrede saa, tyft og stille som en Skygge, sin Kurs ad det fortryllede Slot til.

Det blotte Syn af dette Slot kunde godt faa Haarene til at rejse sig paa Hovedet af en. Mørkere end en Uvejrsnat, skumlere end en Morder, mere stum end en Død stod det der. Dog Ridderen af Fissen kjendte ikke til Frygt, og aldrig havde han vendt Ryggen til nogen undtagen til en besejret Fjende. Følgelig blæste han en skingrende Fanfare paa sit Horn.

Bed Lyden af den vaagnede alle Borgens og Klippernes indslumrede Ekkoer. Og i Kor gjentog de, snart nærmere, snart fjernere, snart stærkere, snart svagere, Fanfarens Toner.

„Halløj der inde i Slottet!“ raabte Ridderen. „Er der nogen, der vil lukke op for en Ridder, der begjærer Herberge? Findes her ingen Slotsfoged eller ogsaa en gammel Borgvægter? — Na, svar mig, ellers kunde min Taalmodighed let forgaa!“

„—gaa, gaa, gaa!“ raabte Ekkoerne.

„Gaa? jeg?“ sagde Ridderen af Fissen. „Intet i Verden kan forhindre mig fra at fuldføre hvad jeg engang har begyndt paa. Hoj, Du gamle Rede, hoj!“

„Dj, oj, oj!“ sukede Ekkoerne.

Ridderen greb haardt om Landseskafet og gav Borten et vældigt Stød.

Nu blev Faldgitteret flaaet ned, og Spidsen af en lang Næse ragede frem; den tronedes mellem en gammel Troldekvindes hultliggende Øjne og indfaldne Mund — hun var saa grim som Arvesynden.

„Hvad ønsker Du, dristige Fredsforstyrrer?“ spurgte hun med brudt Stemme.

„At komme indenfor“, svarede Ridderen. „Kan jeg maaske faa nogen Hvile her i den hede Sommeraften? Ja eller nej?“

„Nej, nej, nej!“ raabte Ekkoerne.

Ridderen havde slaaet sit Visir op, for det var meget varmt i Bejret, og da den gamle opdagede, at han saae saa godt ud, sagde hun:

„Træd ind, træd ind, min smukke Ridder. J skal blive plejet og betjent med største Omhu; selv paa Eders mindste Bink skal man give Agt.“

„Giv Agt, giv Agt!“ raabte Ekkoerne formanende.

Men Ridderen traadte ind med de Ord:

„Jeg frygter ikke nogen anden end Gud og bøjer mig kun for hans Bud.“

„Ud, ud, ud!“ skreg Ekkoerne.

„Naa, min gode Kone . . .“

„Jeg hedder Donna Berberisca“, afbrød den gamle Her ham meget fornærmet, „og er Herskerinde til Albatroz.“

„Trods, Trods, Trods!“ raabte Ekkoerne.

„Hold nu blot Mund, J Skrighalse!“ hvinede Donna Berberisca. — „Jeg er til Eders Tjeneste“, vedblev hun, idet hun nejede dybt for Ridderen. „Om J vil, gjør jeg Eder til min Gemal, og J kan leve her som en Pascha.“

„Ha, ha, ha!“ raabte Ekkoerne leende.

„Jeg gifte mig med Dig, Du gamle hundredeaarige Her! Nej, saa skulde jeg da først blive forrykt — det vilde rigtignok være fjønt!“

„Rjønt, fjønt, fjønt!“ sagde Ekkoerne.

„Hvad jeg vil“, vedblev Ridderen, „det er at gennemsøge Borgen; naar jeg er færdig med det, gaar jeg min Vej.“

„Ej, ej, ej!“ raabte Ekkoerne.

Donna Berberisca tilkastede Ridderen af Fisken et forfærdeligt Blik. Derpaa bad hun ham om at følge sig og viste ham om i hele Borgen, hvor han saae mange vidunderlige

Ting. Tilfaldt førte den ondskabsfulde Her ham igjennem en lang, mørk Gang, hvor der var anbragt en Faldør. Denne aabnede sig pludseligt, og han styrtede brat ned i en Afgrund, hvor hans Stemme blandede sig med Ekkoerne, der ikke vare andet end Stemmer tilhørende ligesaa mange bolde og høviske Riddersmænd, der paa den Maade vare blevne straffede af Donna Berberisca, fordi de havde foragtet hendes hædrende Tilbud.

Lad os nu se, hvorledes det gif den anden Ridder af Fisken. Han havde flakket om i hele Landet, indtil han omsider naaede Madrid. Da han red ind igjennem Byporten, skuldrede Soldaterne, Trommerne gif, og Skarer af bukkende Hoflakejer flokkedes omkring ham, idet de sagde, at Prindsessen var ude af sig selv af Sorg over hans lange Fraværelse, og at hun frygtede, han var bleven ramt af en Ulykke i det fortryllede Slot.

„Det er klart nok“, tænkte Ridderen, „at man antager mig for min Broder, der for Resten synes at have gjort det godt. Jeg vil imidlertid lade som ingenting og se, hvad Enden bliver.“

Han blev ført i Triumf til Slottet, og man kan nok tænke sig, med hvilken Jubel og Kjærlighed han blev modtaget af Kongen og Prindsessen.

„Du red altsaa til Slottet?“ spurgte Kongen.

„Ja, det gjorde jeg rigtignok“, svarede Ridderen.

„Og hvad saae Du der?“

„Derom tør jeg ikke mæle et Ord, førend jeg har været der igjen.“

„Du agter da vel ikke at gjæste den Røde paany — Du, den eneste, som nogensinde er kommen tilbage derfra!“

„Det er jeg nok nødt til.“

Om Aftenen lagde Ridderen sit Sværd i Sengen.

„Hvorfor gjør Du det?“ spurgte Prindsessen.

„Fordi jeg maatte love ikke at gaa til Sengs, førend jeg paany har besøgt Albatroz.“

Og næste Dag svang han sig atter op paa sin Ganger

og styrkede sin Kurs til det fortryllede Slot, idet han frygtede, at der var hændet hans Broder en Ufærd.

Han buldrede paa Slotsporten, og strax kom Heren stikkende med sin lange Næse, der lignede Sværdfiskens Støpvaaben. Men aldrig saa snart havde hun faaet Dje paa Ridderen, førend hendes Næse blev sorteblaa, for hun troede, at de døde vare staaede op igjen. Hun flyede forfærdet, idet hun paakaldte alle onde Mander og lovede at gjøre alt hvad de vilde, naar hun blot blev befriet for dette Spøgelse af Kjød og Blod, der var steget op fra de dødes Boliger.

„Hør nu engang, gamle Moerlil!“ raabte den nys ankomne, „har her været en Ridder, der lignede mig i alt?“

„I alt, i alt, i alt!“ svarede Ekkoerne.

„Og hvad har I gjort ved den gjæve Ridder? Er han levende eller død?“

„Død, død!“ sukede Ekkoerne.

Da Ridderen af Fisken hørte dette og saae den gamle Her flygte, kunde han ikke længere beherske sig selv; han styrkede efter hende og gjennemborede hende med sin Landsø, og da det blæste dygtigt, og den gamle var mager og let, begyndte hun at snurre rundt paa Landsespidsen ligesom en Vejrhane.

„Hvor er min Broder, Du falske Troldekvinde?“

„Det skal jeg nok fortælle Eder“, svarede Heren, „men da jeg er lige ved at dø og desuden lidt søsyg af Omdrejningerne, der ikke bekomme mig rigtigt vel, siger jeg det ikke, førend I har vaft mig til Live igjen.“

„Hvorledes tror Du at jeg skal kunne gjøre det Underværk, Din ondskabsfulde Kjelling?“

„Gaa ned i Haven“, svarede Heren, „og hent Husløg, Evighedsblomster og Drageblod; giv disse Urter et Opkog og tillav saa et Bad deraf og dyp mig i det.“

Da Heren havde sagt dette, opgav hun Manden uden at mæle et Ord mere. Ridderen gjorde alt hvad den gamle havde foreskrevet ham, og det lykkedes ham virkelig at faa Liv i hende; men hun var endnu grimmere end før, thi Næsen,

som ikke havde funnet faa Plads i Kjedelen, var død og hvid som Elfenben.

Nu fortalte hun Ridderen, hvor hans Broder var. Han steg derpaa ned i Afgrunden, hvor han fandt baade sin Broder og mange andre Doffre for Donna Berberiscas Grusomhed. Ridderen dyppede dem allesammen, den ene efter den anden, i Kjedelen, og der var ikke en eneste, der ikke blev vaft til Live igjen. Hver Gang en levede op, kom det Ekko, der var hans Stemme, og tog Plads i hans Strube, og det første, han sagde, var: „Uffskyelige Kjelling! hjerteløse Troldkvinde!“

Ridderen opvakte ligeledes mange fagre Møer, der vare blevne bortførte af Dragen, som var Herens Søn, og de takkede allesammen Ridderen af Fiffen saa mange Gange, og hver af dem skjenkede en af de gjenopstandne Riddersmænd sin Haand.

Men da den onde gamle Berberisca saae dette, døde hun om igjen af bare Værgrelse.

Humoristisk.

En Formildelsesgrund. Dommeren: „Har De ellers noget at anføre til Formildelse af Deres Straf?“

Anklagede: „Jo, Hr. Dommer, idag er det min Fødselsdag.“

Barnligt. Læreren: „Hvad kalder man et Menneske, der tilbringer hele Dagen paa Værtshus?“

Barnet: „En Værtshusholder.“

Uandsnærværelse. Løjtnanten: „Ja, Uandsnærværelse er noget af det vigtigste i Felten! Jeg red engang i et Slag ved Siden af en Soldat, da en Kugle kom susende, foer lige ind i Munden paa ham og vilde uden Tvivl være gaaet tværs igjennem Halsen paa den Ulykkelige, ifald han ikke havde haft den Uandsnærværelse øjeblikkelig at synke den.“

Buldmageren.

En Herregaardshistorie af E. Both.

En Tjeringvej Syd for Skjelskør ligger nær ved Fjordbredden et Herresæde, der kaldes Borreby eller Borrebygaard. Dette Herresæde har sin egen Historie. Den første Oprindelse dertil skal have været en Borg eller et befæstet Stenhus, hvoraf Ruderne endnu ses i Gaardens Nærhed. Den var beliggende ved en nu inddæmmed Fjordarm paa et Sted, hvor man kunde vade over fra Fastlandet til det saakaldte „Stignæs“, der paa Sjællands sydvestligste Punkt skyder som en høj Halvø ud i Havet. Borgen, der oprindelig kaldtes Stigsborg, men senere almindelig kun Borgen, skal ifølge Sagnet være anlagt af den fredløse Marsk Stig, der var Deltager i Erik Klippinges Mord og fra dette sit Skjulested skal han især som en grusom Viking have hærget Sjællands, Fyens og Laalands omliggende Kyster.

Senere ejedes denne Borg af adskillige Herremænd og omsider blev Rantsleren Johan Frijs dens Ejer. I hans Tid laa der i Nærheden af Herresædet en Bondeby paa 6 Gaarde og en Del Huse, der havde taget Navn efter selve Borgen og kaldtes Borreby. Da den gamle Borg imidlertid var bleven saa ilde medtagen af Tidens Tand, at den ikke mere var tidssvarende til Beboelse, besluttede Rantsleren at lade den nedrive og at opbygge en anden Gaard istedetfor paa et andet, mere bekvemt Sted og han valgte til dette Sted den nærliggende Bondeby med dens veldyrkede Jorder. I den Anledning lod han uden videre hele Byen Borreby

lægge øde. Bygningerne bleve nedbrudte, medens Beboerne bleve flyttede ind til Maria Kirkegaard ved Skjelskør, hvor der blev opført nogle Huse til dem. Paa denne Maria Kirkegaard, som Johan Frijs tilkjøbte sig for en ringe Pris, stod et forfaldent Karmeliter=Munkelovst, som Munkene vare fordrevne fra ved Reformationen, og dette Lovst lod Rantsleren nedbryde for at benytte Materialerne til sin nye Gaard (forsaavidt Materialerne fra den gamle Borg ikke slog til), som han lod opføre paa det Sted, hvor Byen Borreby havde staaet.

Samtidig med at den nye Gaard rejste sig, lod Rantsleren de fede Marker og frugtbare Enge inddige og indgrave med de Stengjærder, hvoraf der ses Resten endnu, og Borrebygaard, som det nye Herresæde nu kaldtes, blev snart regnet for et af de bedste i Danmark. Men selve Gaarden var dog det prægtigste af det Hele. Hovedbygningen, der var 3 Etager høj, blev et helt Mesterstykke af et Bygningsværk. Desuden laa der ligeoverfor Hovedbygningen en anden Længe 2 Etager høj, prydet med et pragtfuldt ottekantet Taarn, over hvis Tinde der knejste et højt og smækkert kobbertækket Spir, som kunde ses viden om. I andet Stokværk var der en prægtig Dansesal — nu vilde man kalde den en Riddersal — paa 12 Fag, afdelt med rødmalede Bjælker, prydede med lueforgyldt udskaarne Billedværks Hoveder. Men i Hovedbygningen var dog de talrigste og de mest smagfulde og bekvemme Bærelser og Rum. Bagved laa Borgegaarden og Lædegaarden, der vare solide Bygninger, opførte af Grundmur paa Rampestens Fundamenter, hentede fra den gamle Borg, og det Hele var omgivet af en dyb og bred stensat Grav, over hvilken en Vindebro førte til Hovedindgangen, som dengang var midt for Hovedbygningen. Fra hver Ende af den søndre Fløj skjød tvende mægtige, med Kupler prydede Runddele ud i Graven, som om de vare voxede op af den. Hver af disse Runddele indeholdt kun et Bærelse, hvoraf det i Runddelen paa venstre Haand var det mest mærkelige. Det var nemlig indrettet til et Lønchammer og derinde stod tvende

mægtige, 3 Alen lange og halvt saa høje og brede sværtbyggede Jernkister, der ikke kunde bortføres; thi Lønkammerdøren, der var meget lav, var dertil kun 1 Alen bred. Gulvet var lagt af Stenfliser og under det hvælvede Loft hængte en stor Metalklokke. Ingen vidste hvortil denne Klokke skulde bruges, men der gik snart Sagn om, at der saavel til denne Klokke som ved selve Lønkamret, der var Rantslerens kjæreste Opholdssted, knyttede sig noget Unaturligt, og dette Sagn blev meget bestyrket ved følgende Begivenhed:

Da den næste Ejer, Christian Frijs, en Brodersøn til den i Maret 1670 afdøde Rantsler Frijs laa paa sit Yderste, sagde han til sin Hustru, Mætte Hardenberg, at naar hun hørte hin Klokke i Lønkamret lyde, maatte hun være beredt paa at følge ham i Døden og saa sov han hen. Da nu samme Frue en Aften et Par Aar efter nemlig i Maret 1689 i bedste Velgaaende sad ved Spillebordet og legede Kort med nogle andre Damer, hørte hun pludselig Klokken i Lønkamret lyde. Fru Mætte lagde da Kortene fra sig og udbrød: „Nu er min Død nær.“ I det samme paakom der hende en Blodstyrting, der virkelig blev hendes Død; men Blodet, der flød fra hende, kunde siden ikke vaskes af Gulvet; det forsvandt først, da man mange Aar senere lagde et nyt Gulv.

Efter Fru Mættes Død blev Borrebygaard solgt til Admiralen Klaus Daa, som foretog nogle Forandringer og Tilbygninger ved Gaarden. Det omtalte Lønkammer blev derimod uforandret bibeholdt og det anvendte Admiralen til Arkiv. I de derværende Jernkister gjemte han sine for Land og Rige vigtige Dokumenter. Admiralen overlod Borrebygaard til sine tvende Sønner Christian og Baldemar Daa. Det var Meningen, at de skulde enes om Ejendommen, men de to unge Herrer kunde, da Faderen var død, paa ingen Maade enes om andet, end at dele Gaarden, baade hvad Bygninger og Jorder angik. Hvad Bygningerne angik bleve de delte saaledes, at Christian Daa fik Borgegaarden og Ladegaarden, hvorimod Baldemar, der vel var lille af Bægt, men storhjertet

og stolt, fik Hovedbygningen og saa byggede han sig selv en Ladebygning af Bindingsværk og Mur hin Side Borggraven. Saaledes blev Borrebygaard ved denne Lejlighed en saakaldet „Tvillinggaard“. Der levede de to Brødre nu som Hund og Kat og Baldemar Daas Misundelse over, at Broderen havde Taarn og Spir paa sin Hovedbygning, hvad han maatte savne, var saa stor, at han engang da Broderen var nogle Uger paa Rejse samlede sine Bønder og Tjenere og lod dem nedrive baade Taarnet og Spiret, og derved blev det saa fiden.

*

*

*

Paa den Tid blomstrede det ulykkelige Guldmageri her i Landet og denne indbildte Videnskab fik især Støtte derved, at Kong Frederik den Tredie lod indkalde hertil den bekjendte Italiener Doktor Joseph Franziskus Borry, der havde optraadt som Guldmager forskjellige andre Steder i Europa. Ham skjænkede Kongen sin Gunst og gav ham til Medhjælper den berømte Læge og ivrige Kemiker Ole Borch. Blandt vore hjemlige Guldmagere var Baldemar Daa en af de ivrigste og da han havde gjort Bekjendtskab med ovennævnte Borry, der bestyrkede ham i hans Idræt, steg hans Iver for Guldmageriet til en sand Videnskab. Han tog hjem til sin Gaard og indeluffede sig i Lønkamret, hvor han Dag og Nat arbejdede paa at frembringe Guld ad Alkymiens Vej.

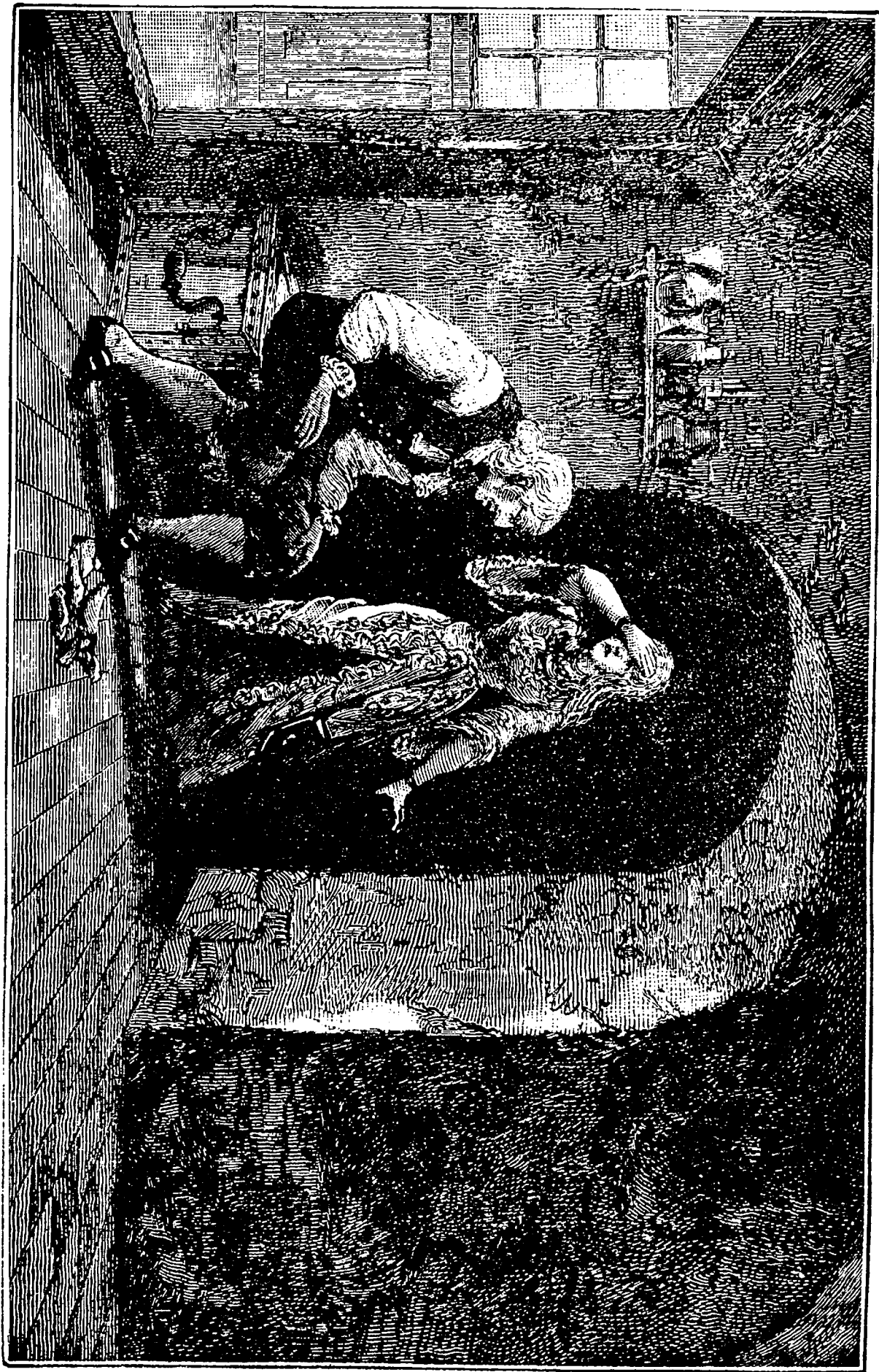
Foruden en Søn, nemlig Gregers Daa, der gif den militaire Vej, havde han tre Døtre. De to af dem indgif Ugtefskab og drog andet Steds hen, men den tredie, Ide, der var den ældste, blev hjemme hos Faderen og gif ham til Haande.

Medens Baldemar Daa arbejdede i Lønkamret forfaldt Bygningerne og Jorderne bleve forødmte. For at saa Penge ind folgte han først de stolte Egetræer, der var en Pryd for Godssets Skove, og da der kun var saa Træer tilbage, fandt han paa for egen Regning at bygge et prægtigt Orlogsskib, som han saa salbød til Kongen. Frederik den Tredie sendte

ogsaa en Admiral for at bedømme Skibet, men da Admiralen havde forset sig paa et Par prægtige sorte Heste, der stod i Baldemar Daas Stald, uden at Ejeren vilde forstaa de faldne Hentydninger, blev der intet af Handelen. Admiralen indberettede, at Skibet huggede foran og ikke var nogen god Sejler. Saa kunde der naturligvis ikke blive noget Kjøb af. Istedetfor Gevinst blev Skibet et Tab for Daa, thi det blev nu liggende at raadne op til ingen Nytte. Imidlertid gif det mere og mere tilbage for Baldemar Daa, saa han saa sig nødsaget til at sælge en anden Herregaard, han ejede i Jylland, saa maatte han gribe til at sælge Laden, han havde bygget udenfor Borrebygaard til Justitsraad Rosenpalm, som flyttede den til sin Gaard Brorup ved Slagelse, og endelig pantsatte han selve Borrebygaard med alt dens Tilliggende til en holstensk Adelsmand, som laante ham en Sum Penge til Fortsættelsen af Guldmageriet, som han — glemmende alt andet omkring sig — vedblev at dyrke med stedse større og større Lidenskabelighed. Engang, da han havde faaet et ejendommeligt Fluidum i sin Kolbe, saa han troede at være kommen det endelige Maal ganske nær, holdt han i sin Glæde Glasset op imod Lyset og drejede det begejstret imellem Hænderne. Men saa tabte han det saa det sloges sønder imod Stengulvet. Det var det haardeste Slag, der endnu havde ramt ham, men han beherskede sig alligevel og samlede det spildte Fluidum op i en anden Kolbe, saa godt det lod sig gjøre, men Blandingen var imidlertid forstyrret saa det forventede Resultat gif tabt. Men den stolte Mand tabte dog ikke Modet. Understøttet af sin kjære og trofaste Datter fortsatte han, hvor trøstesløst det end var, Forsøgene alligevel. Til sidst blev han saa forarmet, at han af Mangel paa Penge ikke kunde saa det fornødne Ildbrændsel bragt til Gaarden, saa han om Vinteren laa hele Uger i Sengen med sin Kolbe for at holde den i tempereret Varme.

Men saa var Maalet ogsaa fuldt. Paa Nabo-Herresædet Basnæs, der ligger ved Havkysten 3 Fjerdingvej sydpøst for Borrebygaard, boede den skaanske Herremand Dve Kammel.

Han købte Gjældsbreve paa Borrebygaard af hin holstenske
Panthaver og saa, — da Baldemar Daa ikke kunde betale
Skatterne, langt mindre Renter og Afdrag — lod han sig

Gjendommen udlægge til Eje. Han folgte Basnæs og tog
Bolig paa Borrebygaard, men han var dog saa hensynsfuld
at tilbyde Baldemar Daa, at han for sin Levetid maatte

blive hos ham paa Gaarden som Ven og Broder. Men dette Tilbud vilde Baldemar Daa ikke modtage, saameget mindre, som der i Nærrække havde hersket Alvind imellem Besidderne af Basnæs og Borrebygaard, som endogsaa havde havt til Følge, at Ejeren af Basnæs over sin Borgegaardsport havde anbragt følgende Vers:

„Druen bygger paa Højen Hald
Alvindsyg bygger i dyben Dal.“

Derfor kunde den stolte Herremand ikke finde sig i at spise Naadsensbrød paa sin egen Fædrenegaard. Han afflog Tilbudet, tog sin Kjæp i Haanden, puttede sin Kolbe ind paa Brystet og vandrede saa tilfods ad Landevejen til et lille Hus i Smidstrup umiddelbart ved Korsør, som han lejede for 10 Mark om Aaret. Her boede han dog kun Sommeren over, saa flyttede den uheldige Guldmager til et Hus i Viborgegnen, som var levet ham fra den Herregaard, han tidligere der havde ejet og her døde han — denne Søn af Danmarks rigeste Adelsmand — i Aaret 1691 som en graahærdet i Livets Skole haardt prøvet Gubbe i den yderste Armod. Datteren Ide overlevede ham i mange Aar. Hun døde i Jylland 1743, 80 Aar gammel. Sønnen Gregers Daa, der var bleven Besidder af Herregårdene Lumbæk og Hald, faldt som Generalmajor paa Wrens Mark i Slaget ved Gadebusch 1712. Han var gift med Friherreinde Joh. Mar. Nyssesteen, men havde ingen Børn med hende, saa Slægten Daa med ham døde ud.

*

*

*

Ove Kammel boede et fjerdedel Sekulum i Fred og Ro paa Borrebygaard, men som han saa en Dag sad frisk og sund alene ved Spisebordet i Spisestuen, der stødte op til Lønkammeret, aabnede Lønkammerdøren sig lydløst og en stor, sort lodden Skikkelse, nærmest i Form af en Hund kom ind og stirrede paa Herremanden med et Par ildfunklende Øjne, saa store som Dambrikker. Derover blev Ove Kammel saa for-

færdet, at han af Angst tabte baade Sæ og Kniv. Efter kort Tids Forløb luskede Monstrumet imidlertid ind igjen i Lønhamret, og da Sakajen Peder Rosenmeier idet samme kom

ind, fik han Ordre til at gaa ind i Lønhamret og jage Uhyret ud. Men Sakajen fandt intet levende Væsen i Lønhamret. Det Hele blev derfor anset som et Dødsvarsel og dette gjorde

et saadant Indtryk paa Dve Kammel, at han kort efter faldt i Afmagt og døde. Siden turde ingen af Frygt for Spøgeriet opholde sig hverken i Spisestuen eller Lønkamret. Enhver, som havde Grinde der, skyndte sig derfra saa hurtig som mulig. Lønkammernøglen sad bestandig i Laasen og Jernkisterne derinde vare fulde af Brevskaber og Manuskripter fra Kantslerens og Rigsadmiralens Tid, baade private og saadanne, der vedrørte Land og Rige. Disse vigtige Papirer laa saaledes aabne for Enhver og hvem, der behøvede noget Papir, enten til at svøbe i eller til Makulatur, tog af disse Kister hvad de vilde, og paa den Maade gif Gaardens herlige Arkiv, der ellers vilde kunde have givet mange og vigtige Dplysninger om adskillige Begivenheder, ganske tilgrunde. Til sidst, da Kisterne vare tomme, lod den ovenomtalte Peder Rosenmaier, der nu hos det nye Herskab var bleven Ridefoged, selve Kisterne bryde i Stykker, og Jernet, der var saa tykt som Stangjern blev saa bragt i Smedien og smedet om til Bognbeslag og Hestesko. Dermed var Lønkamrets Ro forstyrret for bestandig og siden har ingen der paa Gaarden mærket noget Barsel eller nogen anden unaturlig Begivenhed.

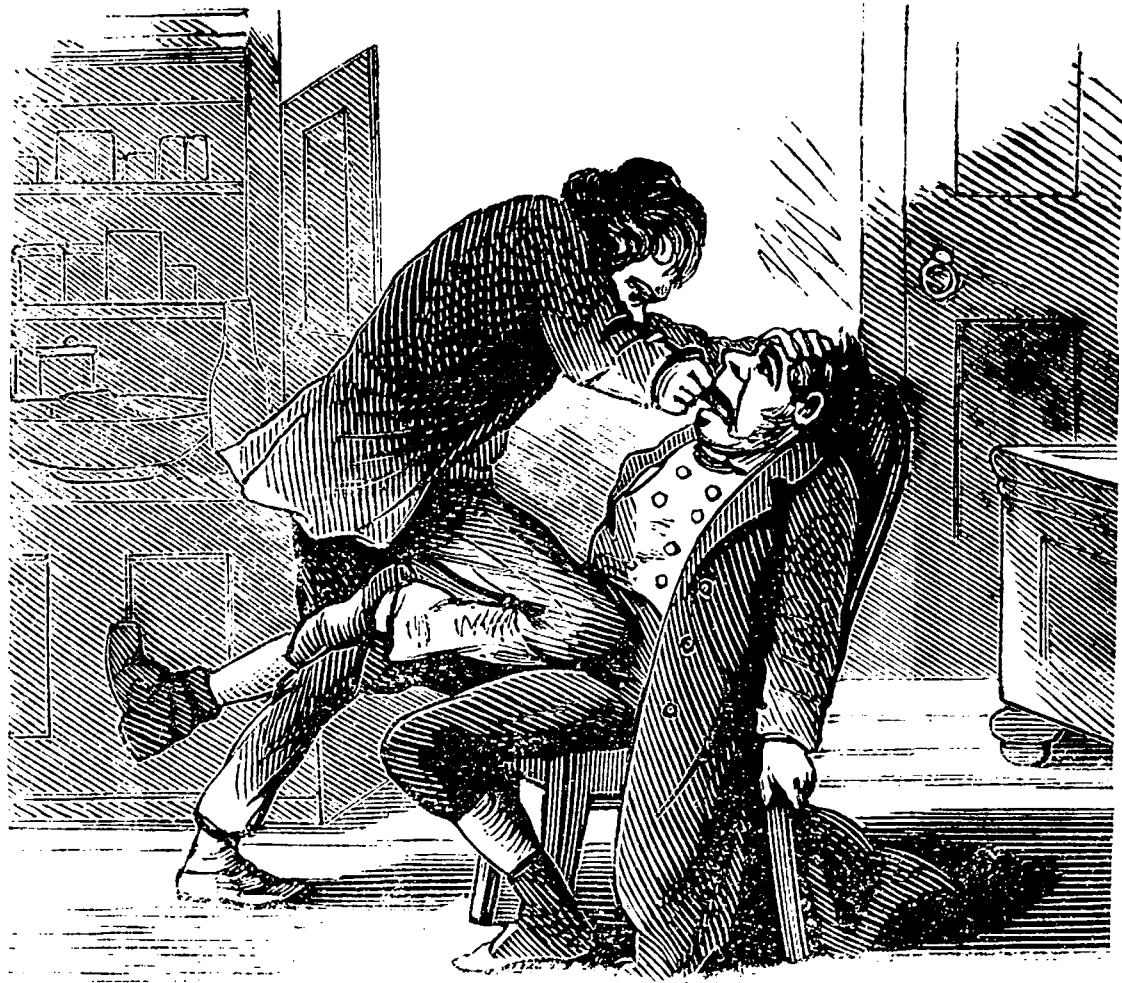

Smaating.

Frelst af et Par Støvler. Under Rædselsperioden i Frankrig blev Navnet paa en fængslet Greve opbraabt, for at han kunde blive ført til Guillotinen. Den dømtede klædte sig strax paa, men da han isvrigt var særdeg, kunde han ikke paa nogen Maade binde sine Støvler og bad derfor Arrestforvareren om at lade ham vente til næste Dag. Manden mente, at et Hoved mere eller mindre ikke gjorde saa nøje i de Tider, og opfyldte Begjæringen. Næste Dag stod Greven bestøvlet og ventede paa at blive slæbt afsted; men saa fandtes han ikke paa Listen. Arrestforvareren syntes ikke om at aflevere ham særskilt, men beholdt ham i Fængslet. Smidlertid blev Robespierre styrket, og Greven kom paa fri Fod, ligesom saa mange hundrede andre.

Ubehagelige

Au, Au! Det er jo den forfærdige Tand^{de}trækker ud!

Thven: Hvor heldigt! Jeg har netop længe trængt til noget nyt Tøj.

Situationer.

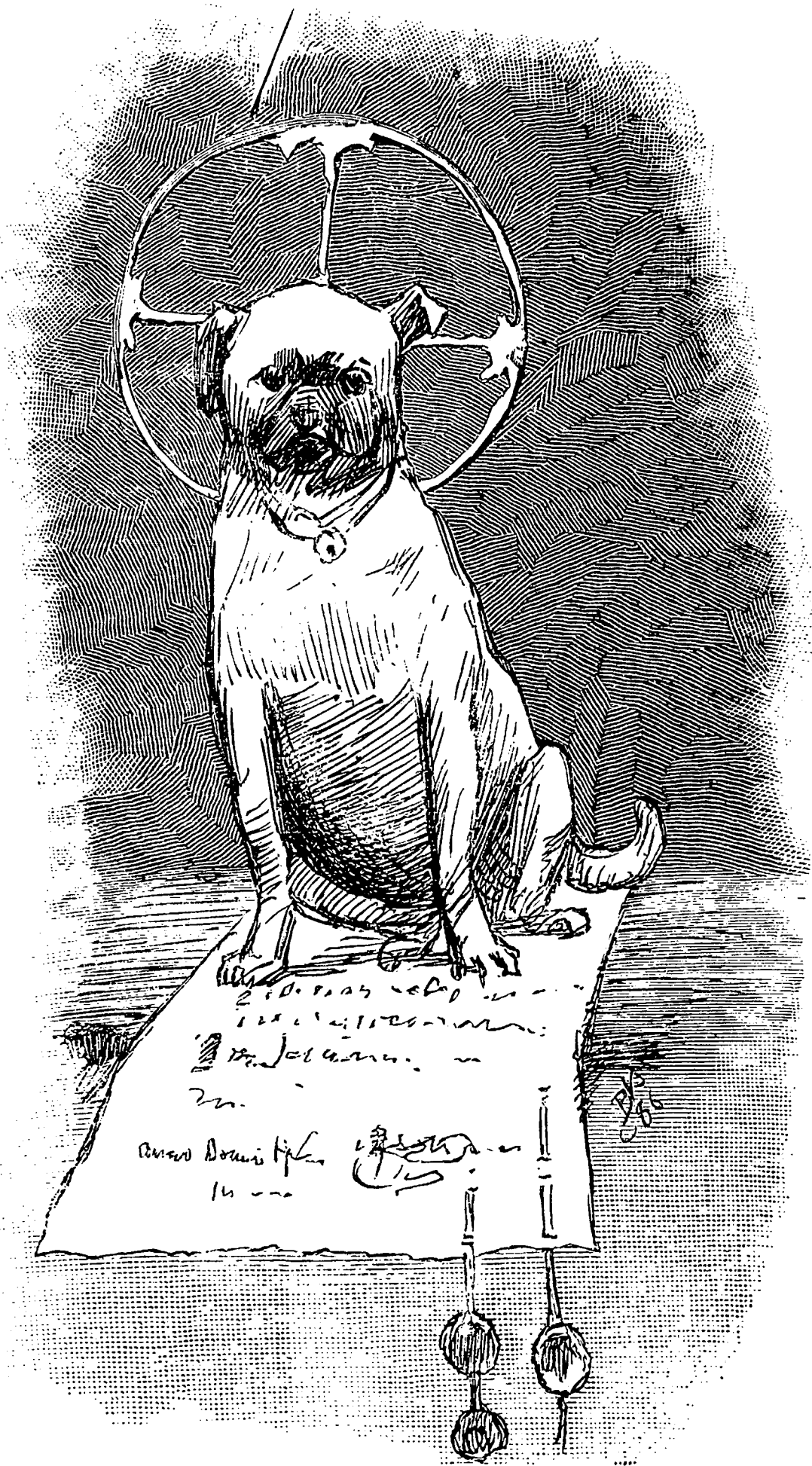

Han (for sig selv): Hvor dejligt vilde det være at nyde Naturen — uden Svigermøder.

Bortrejst paa 14 Dage! Og netop paa saa lang Tid vilde jeg have besøgt ham.

„Den salig' Hund.“

Efter et Sagu ved Jens Kamp.

Gamle Peder Jyde var, som hans Navn viste, født i Jylland. Han var bleven Munk hos Duebrødrene i Roes-

filde, og han var en skikkelig Sjæl. — Da han blev ældre og svær med Alderen, kunde han ikke døje det strænge Klosterliv med den megen Baagen og Beden. Abbeden forbarmede sig da over ham og satte ham til at være Pater og Sjælesørger for Højetaastrup Menighed. Her levede Hr. Peder endnu i mange Herrens Aar og havde de kronede Dage. Han blev tilsidst saa tyk som en Tønne.

Saaledes kunde i al Korthed gamle Peder's Historie fortælles. Men her skal desuden dvæles ved en Begivenhed af hans fattige Liv, saaledes, som det tusindtungede Sagn, — der aldrig kan tie med gamle Daarskaber —, har fortalt Historien.

Det var en Dag i den tidlige Foraarstid.

Gamle Peder havde just faaet sin Middagsmad, og derefter havde han sat sig til Rette mellem de bløde Hynder i Løjbenken for at hvile ud efter Maden.

Hans Husholderske, den gamle Dorthé, puslede stille om ham. Hun satte Puderne fast ind imod hans brede Sider, for at han ikke skulde fryse og gav ham en mindre Pude i Nakken, saa hans Hoved kunde hvile blødt og godt. Til sidst løftede hun forsigtig hans gamle stumpede Ben op paa Fodskammelen og satte et Stenkrus med frisktappet Ublemose tilrette paa Bordenden ved Siden af, saa han let kunde naa den, hvorpaa hun lydløst forsvandt ud af Døren.

I denne Stilling følte Hr. Peder sig altid saa inderlig tilfreds med Tilværelsen, og hans Velbefindende forhøjedes endmere derved, at den milde Foraarsol skinnede saa liflig ind igjennem den smalle Kude og lige ned paa hans skaldede Tisse. Der var dertil en saa velgjørende Stilhed i hans rare lille Stue. Kun Ilden spragede en Gang imellem paa Ramin-skjødets, og en enlig Flue surrede om; men ellers var alt lydløs og stille. Hans Hoved begyndte alt at synke ned paa Bryttet og hans Dine at fange en Dvale, medens Fingrene endnu halvt i Søvne famlede om Rosenkransen, som laa i hans Skjød.

Men af, du al Verdens Tant og Forføngelighed!

Det skulde alligevel ikke den Dag forundes gamle Peder at faa sin sædvanlige Middagslur; thi just i det samme blev Døren hastig aabnet, og Naadigfruen fra Herregaarden traadte ind over den høje Tærskel.

Hun var sørgeklædt og saa' forgrædt-ud.

„Af, kjære Peder!“ udbrød hun og tørrede sine Øjne.
„Han kan aldrig tænke, hvilken Sorg jeg har haft . . . Min kjære Mirza, det rare lille Dyr, er død i Morges — Hu! — hu! —

Na jeg faar aldrig mere en saadan Hund. Den var som et Menneſke; ja, det var den saamænd! . . . Den var mere end en Hund, den var mig det bedste og kjæreste her paa Jorden, den laa i mit Skjød og drak af mit Bæger og var mig som en Datter, som der staar saa kjønt i Evangeliebogen . . . Uh! — hu! . . . Den var saa klog . . . Na! . . . Ja, Hr. Peder kan tænke sig, at den Bude, som var stoppet med Krølhaar, den kjendte den paa en Prif, og den vilde den ikke ligge paa; den lagde sig altid paa den med Edderdun, og den vilde aldrig sove, før jeg selv havde puslet om den, det kjære Skind, samt hyllet den til med sit Tæppe, og sat en Kop med Vand hen til den, saa den kunde ligge og naa det. Og Barme og saa Stilhed, ja det holdt den jo rigtignok af . . . Na, jeg glemmer aldrig, da Trine havde været saa ondskabsfuld at lukke den ud i Snevejret nu i Vinter! — Ja, og nu skal det arme Dyr ligge alene der nede i den kolde og sorte Jord! — Uh! — hu! — Men sin Edderdunspude skal den saamænd saa Lov til at beholde! — Den var jo rigtignok bleven lidt svær nu paa sine gamle Dage, for den vilde jo kun spise, hvad der var godt, og et lille Glas Vin efter Maden holdt den ogsaa af. — Na, ja saa kunde den ligge saa stille og blinke saa skjælmst med Øjnene til mig, naar jeg havde lagt den paa sin Bude; men jeg maatte jo altid sidde og kjæle for den, for ellers sov den ikke.

. . . Men det værste er dog, at jeg stadig maa tænke

paa, at det er mig selv, der har slaaet den ihjel . . . Hu!
— Hu! . . .

Jeg skal sige Hr. Peder, den holdt saa urimelig meget af Eggekage, og saa blev der igaar til Aften bagt en stor Eggekage til den, for det var dens Fødselsdag, og den fortærede det alt sammen.

Saa laa den stille hen paa sin Bude, og da jeg gik i Seng, tog jeg den med og hyllede den godt til, som jeg plejede, sagde Godnat til den og kysede den, og jeg vilde lige til at læse Aftenbønnen for mig selv og for den, da den i det samme gav en Lyd fra sig og rørte sig.

Hvad er der i Bejen med lille Mirza? spurgte jeg saa, og jeg puslede om den og talte til den, og saa laa den igjen stille. — Men lidt efter blev den atter urolig og laa og smaajamrede sig . . .

Na ja, hvilken Nat har jeg ikke haft; jeg har ikke luffet et Guds Øje! . . .

Den jamrede og klagede sig hele Tiden, rigtig som et lille Barn.

Saa fik jeg Bud efter Sidse, den kloge Kone i Sallerup. Hun blandede ogsaa noget sammen, som skulde i den; men den vilde ikke have det, og jeg kunde ikke nænne at tvinge den. — Den havde vel heller ikke haft nogen Gavn af det, kan jeg tro!

Endelig hen ad Morgenstunden blev den rolig og stille.

Jeg tænkte saa: Gud ske Lov! — Nu kommer lille Mirza sig nok.

Men med et saa kastede den sig om med alle fire i Bejret, den kunde ikke saa Ande . . . Krampen tog den . . . Na, det var forskrækkeligt at se paa! . . . Saa strakte den Benene fra sig, og saa var den død . . . Hu! — hu! — huu! . . .

Na, Gud! — Hvorfor skulde jeg dog ogsaa lide dette Tab! . . . Havde den dog aldrig faaet denne haarde Eggekage . . .

Under alt dette var den gamle Peder efterhaanden bleven lysbaagen.

„Ja, Naadigfrue, det er et stort Tab: det er sandeligen en stor Sorg for Fruen!“ sagde Peder med kjendelig jydsk Dialekt.

„Ja, Gud! — Det er det rigtignok! — Det forvinder jeg aldrig!“

„Men derfor vilde jeg ogsaa gjerne, kjære Hr. Peder, have den begravet rigtig kjønt, — saadan paa kristelig Vis, forstaar han . . .“

Gamle Peder begyndte at lette paa sig.

„Ja, men gode Frue . . . Paa kristelig Vis? — Nej, det gaar virkelig ikke an!“

„Ja, men Hr. Peder tænk dog paa, hvilken Hund det var! — Der var ikke Mage til Hund. Den var saa god og saa kjærlig og trofast . . .“

„Ja, det er godt nok, kjære Frue, men det var dog kun en Hund!“

„Det var kun en Hund; men hvilken Hund var det ikke? — Jeg vilde saa inderlig gjerne have den begravet i Kristenjord og have Hr. Peder til at kaste Jord paa den. — Han skal ikke gjøre det for ingen Ting, det kan han stole paa!“

„Nej, Frue! — Kristenjord! — Gudbevares! — Det var dog virkelig for meget for en Hund! — Nej, Naadigfrue, det lader sig sandeligen ikke gjøre, jeg tør, sandt for Dyden, ikke!“

„Na, jo vist tør han, Hr. Peder! — Nu skal jeg fortælle ham, hvad den dejlige Hund bestemte, før den døde. — Den bestemte, at hvis den maatte komme til at hvile i Kristenjord, ved Siden af, hvor jeg selv en Gang skal hvile i Herren, saa vilde den til Kirken i Sjølebod give dette dejlige store Bænge, som ligger her uden for Præstegaardshaven, og som er besaaet med herlig Hvede. Kan Hr. Peder se, hvor grøn den allerede staaer?“

„Ja, — det var kjønt gjort af Hunden! — Det var kristeligt, næsten menneskeligt tænkt,“ svarede Hr. Peder. —

Men, kjære Frue, jeg tør sandeligen ikke! — Tænk, hvis onde Tunger . . . Ja, hun forstaar mig nok, Frue! — Hvis det kom min Foresatte Bispen for Dre . . . Nej, jeg tør saa skam ikke; det gaaer aldrig an . . . Ja, det vil sige . . . Fruen kan ikke saa Lov til at begrave den i Kristenjord, men . . . gjør det kun! — Ha — ha — ha! — Jeg véd ikke noget af det, — det forstaar sig! — Men gjør hun det kun alligevel, saadan i al Stilhed!”

„Bist ikke Nej! — Hr. Peder! — Jeg siger ham, at der skal kastes Jord paa den med de samme Ord, hvormed man begraver et Menneske, og han, Hr. Peder, skal selv gjøre det! . . . Tænk dog paa det dejlige Bænge! . . . Hvede . . . 70 Tønder avlede vi i Fjor!”

Hr. Peder fløede sig bag Dret.

„Jeg vilde sgu gerne tjene Naadigfruen; men jeg tør Kronedød ikke! — Naar Bispen faar det at vide, er jeg om en Hals. Saa bliver jeg igjen kostet tilbage til mit Kloster. — Saa kan jeg have det saa godt og tære paa Vandgrød og Fastemod hele min øvrige Levetid, imedens min Eftermand glæder sig ved det fede Bænge. Nej . . . ”

„Na, ikke andet end det med Bispen!” sagde Fruen hurtig. „Ham kan vi vel da nok stille tilfreds paa én eller anden pæn og kristelig Maade . . . Sér han! — Før min kjære Hund døde, saa bestemte den ogsaa. — Det har jeg ikke fortalt! — at Hr. Bispen skulde have en dejlig Sølvkande, — Den vejer saamænd 4 Pund og 8 Lod! — hvis den maatte saa Lov til at hvile i Kristenjord. — Kjære Hr. Peder! — Denne Kande vil jeg overlade til ham, for at han selv kan give den til Bispen som Minde om min kjære Mirza.”

„Ja, det har jo rigtignok været en svær from Hund, den; det kan ikke nægtes,” sagde Hr. Peder og lagde sine smaa buttede Hænder over hinanden . . . „Hm! — Men hvornaar skulde saa den lille begraves?”

„I Morgen, har jeg tænkt. — Risten er færdig.”

„Naadige Frue, jeg vover meget derved; men hvis Fruen

Jord est du kommen! — Til Jord skal du blive! — Men af Jord skal du . . . igjen opstaa!”

Siden talte han et Par kjønne Ord over den stakkels Mirza. Fruen græd, og Pigerne fyldte Graven og dannede en pæn lille Gravhøj der over.

Kort efter fik Kirken Skjøde paa Bænget, og Hr. Peder fik den store Kande, som vejede 4 Pund og 8 Lod, og for saa vidt var al Ting godt.

Men hvad har ikke den lede Avind at bestille!

Der var ikke gaaet fjorten Dage, før Bispen kjendte hele Historien, og han lovede ved sig selv, at Hr. Peder ikke skulde dø i Synden; han skulde ordentlig tage ham i Skole, naar han nu snart kom til Højtaastrup paa Bispetats.

Ganske rigtig, saa varede det heller ikke ret længe, før Bispen indfandt sig for at visitere hos Hr. Peder i Taastrup. — Da Bispetatsen var forbi sad Bispen alene med Hr. Peder i Stuen, og han siger da:

„Det er sandt, medens jeg husker det, — der er noget, jeg skulde spørge ham om . . . Det er kommet mig for Dre — Det er vel kun Sladder, men jeg vilde dog gjerne vide Nede paa det — — Det er som sagt kommet mig for Dre, at Hr. Peder skulde have begravet en Hund . . .”

„Na, Hr. Bisp!” svarede gamle Peder hurtig, „det er noget, som ikke har noget at betyde . . . Det var bare for at slippe fri for Naadigfruens Overhæng; hun havde nu sat sig i Hovedet, at jeg skulde hjælpe hende at begrave Hunden, og deri kunde jeg jo sagtens føje hende.”

„Na, saadan! — Ja, man siger ogsaa, at den samme Hund blev begravet paa Kirkegaarden . . .”

„Ja — — jo, det blev den jo endelig ogsaa. Det var saadan en dejlig Hund, og saa havde hun sat sig i Hovedet . . .”

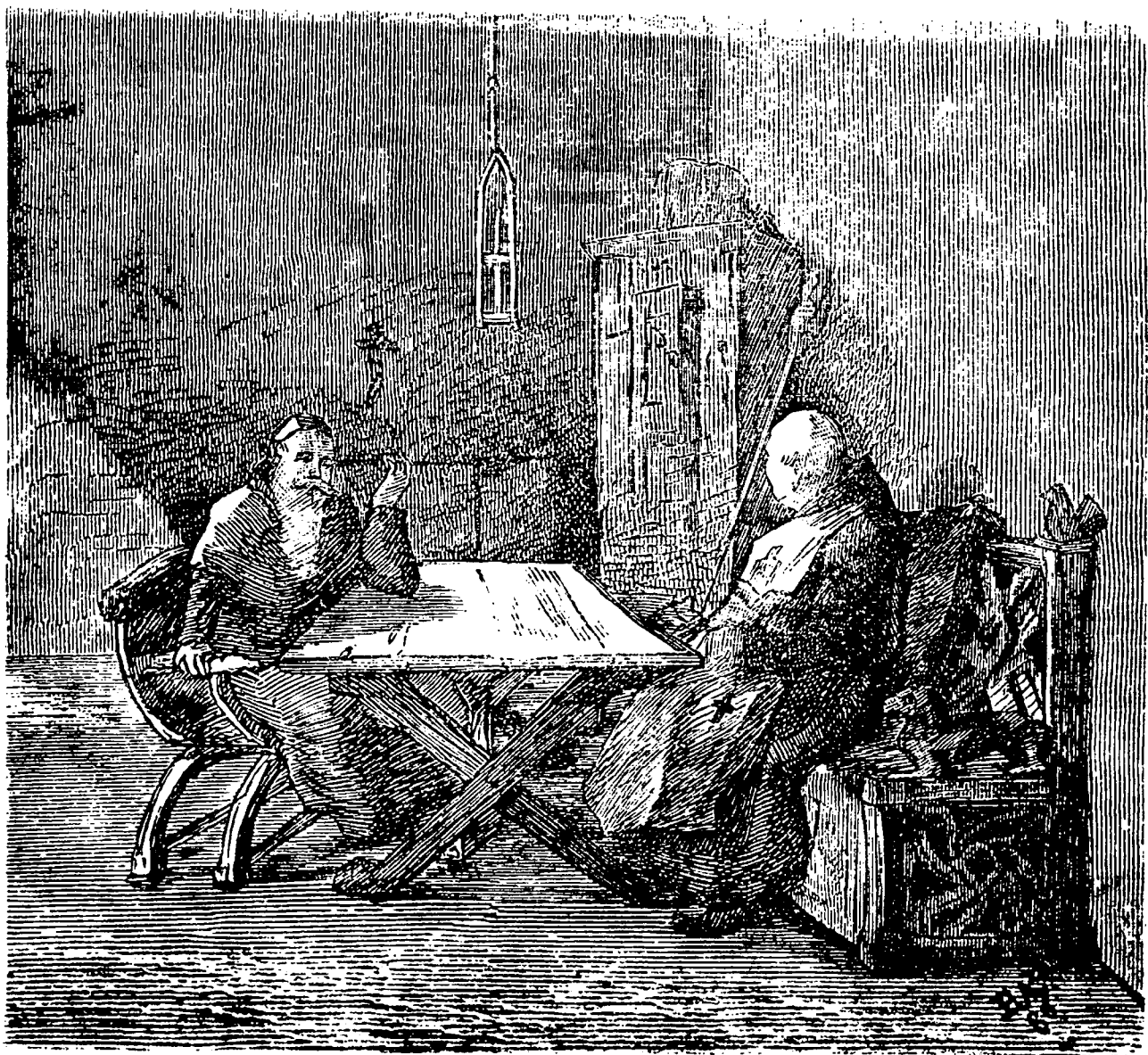
„Ja, vel! — Ja, vel! — Jeg forstaar! — Men man siger endvidere, at Hr. Peder selv fastede Jord paa Hunden og det med de samme Ord, hvormed et Menneske begraves.”

„Nej, Hr. Bisp! — Det er fejlt! — Det er saa skam fejlt! — Jeg sagde jo ganske vist noget; men . . .“

„Hvad sagde da Hr. Peder?“

„Ja, Hr. Bisp, det var muligvis ikke saa helt rigtigt af mig. — Jeg sagde saadan:

„Af Jord est du kommen! . . . Det er jo da sandt; den er jo da kommen af Jord, ligesom alt andet Kræ . . . Og saa sagde jeg:

„Til Jord skal du blive! . . . Ja, Herregud, kjære Hr. Bisp, det skal vi jo da allesammen! — Og til sidst sagde jeg:

„Men af Jord skal du aldrig igjen opstaa! — Ja, saadan sagde jeg, sandt for Dyden! — Jeg maa jo rigtignok bekjende, at dette aldrig, det sagde jeg ganske sagte, saa kun jeg selv kunde høre det. — — — Den kjære Hund er altsaa kommen af Jord, og den skal blive til Jord; men

den skal aldrig igjen opstaa . . . Det er jo da allsammen rigtigt nok!"

"Ja, det er rigtigt nok! — Men det er gudsbespotteligt! — Først at anvende disse hellige Ord til en Hund, for det andet at begrave samme undlivede Bæst af en Hund i hellig og indviet Jord, og for det tredie er det bespotteligt, naar en Guds Tjener foretager sig slikt . . . Tredobbelt Gudsbespottelse! — Gudsød! — Det er Kirkens store Ban! — Det vil komme ham dyrt til at staa, Hr. Peder!

. . . He! — At begrave en Hund paa Kirkegaarden! — Jeg har ved den levende aldrig hørt Mage!"

"Ja, min kjære Herre og Bisp, det var muligvis galt gjort af mig; ja, det var rent galt af mig, at jeg bar mig saaledes ad; men tænk dog alligevel paa, Hr. Bisp, hvilken herlig Hund det var. Den var saa trofast, saa klog og dog saa kjærlig . . .

"Ja, men det var dog kun en Hund!"

"Na, nej, Hr. Bisp! Det var vel nok kun en Hund; men det var dog ingen almindelig Hund. Den var saa klog; den kunde se i Mørke, som ved den klare Dag. Den saa, hvad vi Mennesker ikke kunne se, ligervis som Bileams Åsen . . ."

"Ja, vel! — Men det var — det var, sandt for Dyden dog kun en Hund!"

"Nej, Herre Bisp! — Det var det jo rigtignok ikke. Men før den døde, den rare Hund, saa gav den dog et stort Bænge i Sjælebod til Kirken. — Der er mange Mennesker, som ikke gjør saa meget! — Det er det store grønne Bænge, som Bispen hist kan sé. Og dette Bænge skal forblive her til Kirken til evig Tid. — Se, det gjorde dog den, skjønt den kun var en Hund!"

"Gjorde den det? — Ja, det var jo skjønt gjort; men alligevel . . . som en Hund skal den dog ligge i sin Grav, — for den var kun en Hund!"

"Det var en Hund; men Bispen kan alligevel aldrig tænke, hvilken herlig Hund det var. — Før den døde, saa tænkte den ogsaa paa Hr. Bispen. — Ja, det gjorde den

saamænd! — Den bestemte, at Hr. Bispen skulde have denne dejlige Sølvkande, som vejer 4 Pund og 8 Lod. — Se det gjorde den!”

„Næ! — Gjorde virkelig den salig’ Hund det!”

„Ja! — Ja, min kjære Hr. Bisp! — Det gjorde virkelig den salig’ Hund!”

„Ja, kjære Bro’r Peder,” sagde Bispen og klappede ham paa Skulderen, „lader os saa igjen være gode Venner og glemme al vor Strid. Og lad mig med det samme ønske, at Støvet af den salig’ Hund maa hvile i Fred.”

„Amen!” svarede Hr. Peder . . . Der var nu falden som en Sten fra hans Hjærte. Han fik Lov til at beholde Bænget, og aldrig mere skulde han tilbage til Klosteret.

Det var, efter hvad Sagnet fortæller, den eneste Gang, at gamle Peder af saa alvorlige Forretninger blev forstyrret i sin Middagssovn. — — Saavel Hunden, som gamle Hr. Peder og Bispen med have i Aarhundreder hvilet under Mulde; men endnu, den Dag i Dag, bærer Fruens Bænge den dejligste Hvede.

Småting.

At „blive flad.” Hvad er det at „blive flad?” Svar: Naar et nærsynet Menneſte gaar i Theatret og taber sin Rikkert undervejs. Naar En, der har Snue, gaar i Selskab og glemmer sit Lommepørklæde hjemme. Naar man ved en højtidelig Lejlighed pludseligt kommer til at tænke paa en Vittighed, og er nær ved at le Mæven itu. Naar en Forelsket bringer sin Elskede en Serenade og næste Dag faar at vide, at hun ikke var hjemme. Endelig „bliver man meget flad” ved at klappe En, som man anser for en Bekjendt, fortroligt paa Skulderen og, naar han saa vender sig om, at opdage, at det er Ens Skrædder, som man endnu ikke har betalt.

Et lille fortvivlet Menneske.

Moderen. Men hvorfor græder Du dog, kjære Barn?
Barnet. Ah—hu! for jeg kan inte — ah — brække
Benene af Bælammets, Du har givet mig.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Stindergade 29).

Se Omslaget indvendige og bageste Side

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer, Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerparer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsén, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen, Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Linieskibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hyrdedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelig-hedsfuld Forlovelse. 15. Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Rutteren Bildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Sjællands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr. et Musæum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af C. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomsfruen, af M. Henckel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Altimøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Livoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Molbech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermøder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Sæssen, historisk Fortælling, af M. Henckel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Reiseskitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omflagets 3die Side.)

Fra Czarens By.

Et Rejsseminde af Ludvig Gerner.

Til at gjøre sit højtidelige Indtog i Petersborg bør man, ligesom Forfatteren af denne Skildring, vælge Vinteren. Da har man en i Sandhed pragtfuld og glimrende By for sig. Det tilstaa endog Russerne, som ellers gjerne nedsette deres eget, og da trives de udmærket der, baade store og smaa. Jeg har rigtignok hørt, at en ældre fornem Russer skal have sagt: „Man kan gjerne lade sig føde i Rusland, og det er ogsaa baade behageligt og passende at lade sig begrave der, men saa længe man lever, bør man holde sig derfra!“ men jeg er ganske vis paa, at dersom man var

majestætiff Flod end denne kan man vanskeligt tænke sig. Bred som en Havarm — indespærret af Granitflader — overhvælvet af mægtige Broer, ligger den nu fuet af sin Vinterlænke. Nogle Bognæs og en og anden gaaende tage ganske vist Bejen over Isen mellem Broerne, men denne Færdsel er saa ubetydelig, at den neppe mærkes, og selve Floden er et Billede paa Dde og Tomhed. Bredderne prunke med gamle Fæstningsmure, forgyldte Kirkeetaarne, græske Templer og italienske Paladser. Paa den ene Side, den saakaldte „engelske Kaj“, ligge Vinterpaladset og mange andre kejserlige Slotte, og Fyrster, Ministre og Bankierer have her opslaaet deres Pauluner; denne Kaj frembyder den prægtigste Bygningsrække, man kan se. Og dog — ved Siden af den stolte Flod se disse Bygninger kun lave og ubetydelige ud. Den russiske Neva knuger den engelske Kaj og suger Livet ud af den italienske Benrad ved dens Side; men det er et gribende Syn i alt sit Dde. Man føler, at det er store Kræfter, som have bebygget disse Strande, og at det er et stort Rige, paa hvis vigtigste Punkt man befinder sig.

Vil man se Liv og Røre, da maa man foretage en Vandring paa det egenlige Perspektiv eller „Nevskien“, som det for Kortheds Skyld ogsaa kaldes.

Denne er for Petersborg det samme, som Boulevarderne ere for Paris eller „Unter den Linden“ for Berlin. Det er den store Hovedaare for Handel og Wandel, for Luxus og elegant Driveri. Nevskiperspektivet løber i skraa Retning ned imod Neva, fra Admiralitetspladsen til Alexander Nevskis Kloster. Det er den bredeste og uden al Sammenligning skjønneste af alle Petersborgs Gader. Her ser man Butik ved Butik, Restauranter, Frisører og Fotografer i en Uendelighed — endogsaa Spor af Kaféer, der ellers ikke høre hjemme i den petersborgske Verden. Her ligger den store Bazar „Gastinnoj Dvor“, den kasanke Kirke, Storfyrst-Thronfølgerens Palads samt mange andre større og mindre Paladser og monumentale Bygninger. Et prægtigt, bredt Fortov letter Dagdriveren hans Vandring paa Livets Reglebane, og en

gaaet denne gode Verdensborger paa Klingen, vilde han alligevel have bekjendt, at fra Midten af December og et Par Maaneder frem i Tiden findes der for en Russer ikke nogen mere tiltrækkende By i hele Verden end Snedronningen ved Neva; thi hvorledes det gaar eller ej, vedervæger det dog hans russiske Hjerte at se Sne paa Markerne, at svøbe sig i sit smukke, varme Pelsværk og at fare om i Bisiter, snar som en Hvirvelvind og straalende som et Luftslyn.

Den nys ankomne fremmede maa nu ikke forspømme at se sig om i Gaderne. Mange af disse føre Navn af „Perspektiver“ eller „Prospekter“, og andre, der ikke ere døbte saaledes, fortjente at blive det, snorlige og uendelige som de ere. De fleste af Gaderne ere ogsaa utroligt brede; her vilde man ikke, som det engang hændte mig paa vor egen Østergade i Kjøbenhavn, høre en Madam sige til en anden, der gik ved Siden af hende med en Kurb paa Armen: „Det var da en rædsomt stor Kurb — den ta'er jo hele Gaden op!“

I Petersborgs Gader som paa dets offentlige Pladser hersker den italienske Renaissance*); det er derfor ikke saa underligt, at de stakkels Huse se stivfrosne ud. De ere forholdsvis lave; de almindelige Huse ere hvide eller gule og skære i Djnene baade Sommer og Vinter — saa vel naar Solen skinner, som naar Sneen blinker. Paladserne ere for største Delen lysrøde — nogle, saasom Winterpaladset, snusbrune, hvilket er det grimme af alt. Ingensteds faar man de røde Sten at se som de ere; alle Husene ere nemlig, paa saa Undtagelser nær, byggede af dette Materiale. Hvorfor lader man ikke Rødsten se ud som Rødsten, men sminker den op for at efterabe Marmor, Sandsten, Porfyr og alle mulige Ting?

Den egenlige Storgade, det fornemste af alle „Perspektiver“, strækker sig hen paa begge Sider af Neva. En mere

---

*) Renaissance eller „Gjenføddelsesstilen“, som Professor Sørensen har kaldt den, repræsenteres hos os af Kristian den fjerdes Bygninger, Rosenborg Slot, Kjøbenhavns Børs o. s. v.

majestætist Flod end denne kan man vanskeligt tænke sig. Bred som en Havarm — indespærret af Granitflader — overhvalvet af mægtige Broer, ligger den nu fuet af sin Vinterlænke. Nogle Bognæs og en og anden gaaende tage ganske vist Bejen over Isen mellem Broerne, men denne Færdsel er saa ubetydelig, at den neppe mærkes, og selve Floden er et Billede paa Dde og Tomhed. Bredderne prunke med gamle Fæstningsmure, forgyldte Kirfetaarne, græske Templer og italienske Paladser. Paa den ene Side, den saakaldte „engelske Kaj“, ligge Vinterpaladset og mange andre kejserlige Slotte, og Fyrster, Ministre og Bankierer have her opslaaet deres Pouluner; denne Kaj frembyder den prægtigste Bygningsrække, man kan se. Og dog — ved Siden af den stolte Flod se disse Bygninger kun lave og ubetydelige ud. Den russiske Neva knuger den engelske Kaj og suger Livet ud af den italienske Benrad ved dens Side; men det er et gribende Syn i alt sit Dde. Man føler, at det er store Kræfter, som have bebygget disse Strande, og at det er et stort Rige, paa hvis vigtigste Punkt man befinder sig.

Vil man se Liv og Nøre, da maa man foretage en Vandring paa det egenlige Perspektiv eller „Nevskien“, som det for Kortheds Skyld ogsaa kaldes.

Denne er for Petersborg det samme, som Boulevarderne ere for Paris eller „Unter den Linden“ for Berlin. Det er den store Hovedaare for Handel og Wandel, for Luxus og elegant Driveri. Nevskiperspektivet løber i skraa Retning ned imod Neva, fra Admiralitetspladsen til Alexander Nevskis Kloster. Det er den bredeste og uden al Sammenligning skønneste af alle Petersborgs Gader. Her ser man Butik ved Butik, Restauranter, Frisører og Fotografer i en Uendelighed — endogsaa Spor af Kaféer, der ellers ikke høre hjemme i den petersborgske Verden. Her ligger den store Bazar „Gastinnoj Dvor“, den kasaniske Kirke, Storfyrst-Thronfølgerens Palads samt mange andre større og mindre Paladser og monumentale Bygninger. Et prægtigt, bredt Fortov letter Dagdriveren hans Vandring paa Livets Reglebane, og en

fortrinlig Brolægning af Træblokke faar Bognhjulene til at rulle hen som paa et Stuegulv. Det er kun Nevskien, store Morškaja*) og den engelske Kaj, der frembyde denne Befvemmelighed; hvad den almindelige Kullestensbrolægning angaar, som man ellers træffer overalt i Byen, saa er den, mildest talt, vederstyggelig. Ved at komme i en Drosjke fra en Sidegade ind paa Nevskiens Gulv faar man den samme Fornemmelse, som naar man fra et stormfuldt Hav sejler ind i en stille Flod. Men om Vinteren slipper man for Drosjkerne, og det er det behageligste ved det hele.

Lad os gaa en Vending i dette Paradis, som det virkelig er for alle rettroende Ruskere af Stand. Man maa tilstaa, at det er et oplivende Syn. Jeg taler ikke om, hvad man møder paa Fortovet eller ser i Butiksvinduerne, men kun om, hvad man bliver vaer paa selve Gaden. Det er ikke alene Færdslen, ej blot det promenerende Publikum — der er noget andet, der giver Billedet dets egenlige Særpræg. Sagen er den, at i den almindelige Brimmel af glidende, ilende og dvælende Slæder, der møde, krydse og med en vidunderlig Behændighed kjøre afvejen for hverandre, opdager man strax en ganske selvstændig Bevægelse — Kapkjørslen. Trængende gennem den store Hob, gnistrende af Skum og susende som Raketter, komme disse prægtige, vælige sorte Travere, der udgjøre enhver velstaaende Ruskers Stolthed og uundgaaelige Luxus. Saa snart en Rusker af hvilken som helst Samfundsklasse naaer op til en vis Grad af Velstand, anskaffer han sig strax en Hest, thi hans første Fornøjelse er at kjøre og hans største Fornøjelse at kjøre hurtigt. Og jo rigere og fornemmere han er, desto raslere gaar det. Man nøjes derfor ikke med at kjøre — nej, man kjører omkap . . .

Der kommer f. Ex. en farende som en forrygende

---

*) Det var paa Hjørnet af Nevskiprospektet og Morškaja, at det forhindrede Attentat paa Keiser Alexander III. skulde have fundet Sted d. 13. Marts 1887, 6-Marsdagen efter Mordet paa Keiser Alexander II.

Storm. Det er en General. Løb lidt, Hr. General! inden De veed et Ord af det, stryger en rig Kjøbmand forbi Dem. Men hvad er det, jeg skimter hist henne? „Garda-vojen“, Politisoldaten, der staar plantet midt paa Gaden som en Klippeblok i Jorden, formaar neppe at gjenne en fjørende til Side — det var heldigt, at han ikke blev fjørt over med det samme; det var en virkelig Gehejmeraad af 2den Klasse i Rangen, hvem det allerede var lykkedes at naa den modsatte Ende af Perspektivet og saaledes tage Luven fra alle de tolv lavere Klasser, hvad der jo er aldeles i sin Orden.

Bed denne Kjørsel er der kun een Hest for Slæden. Dette er det sædvanligste, og paa den Maade kjører Kejseren selv (se Illustrationen!) uden andet Selskab end sin viftnok til tiende Rangklasse hørende Kudsk.

Dog Skjønheds- og Hestesandsen har ogsaa andre Maader at yttre sig paa, navnlig gennem „Bristjasjka“en og „Trojtka“en, Tospandet og Trespandet, ved hvilke een Hest traver, og een eller to galoppere ved Siden af, idet de kofet høje deres smukke, smidige Hals udad. Men da gaar det ikke saa hurtigt, og det er altsaa egenlig kun en Djenslyst.

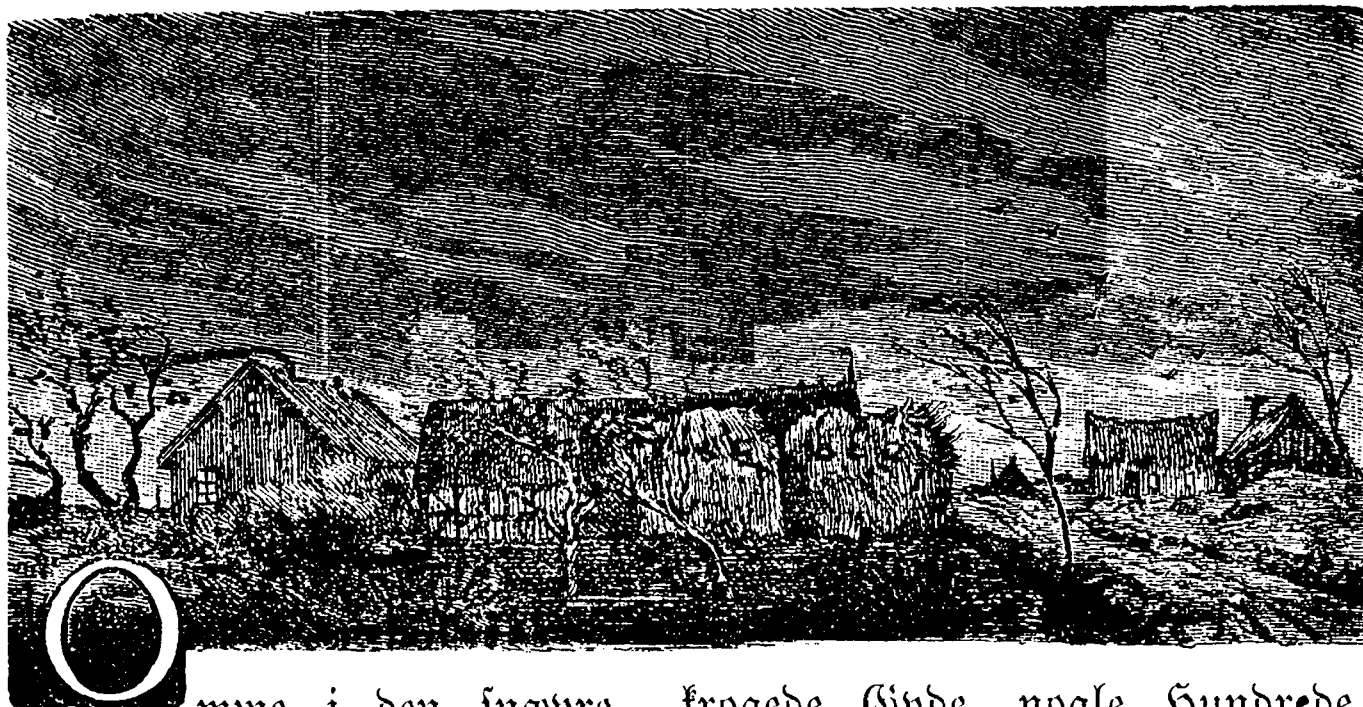
Blandt Slæderne ser man ogsaa store luffede Bogne, hvori Fruerne kjøre i Bisit hos hinanden. Til disse Kjøretøjer hører der tidt Kudsk og Lakaj i tofantede Hatte og gule Kapper, tæt besatte med røde Vaabenskjolde.

I Sandhed et ejendommeligt, afvejlingsrigt Billede! og kommer hertil et Snefald, der indhyller hele denne Brimmel i sit hvide, dødlignende Slør, da føjes der til de øvrige Træk et af en trolldomsagtig, næsten dæmonisk Skjønhed.

Fra Skaane.

Af David Schjær.

Omme i den snævre, krogede Gyde, nogle Hundrede Alen fra dens Udmunding i Landsbyens Hovedgade, ligger Ole Hansens Gaard. Umiddelbart op fra Veskanten hæver sig Ladens lave, røde Mur, paa Midten afbrudt af et sortmalet Stakit med tilhørende Laager, der danne Indkjørselen til den pænt revne Gaardsplads, hvoraf Broderparten imidlertid fra Høstens Slutning til langt ud paa Vinteren optages af mægtige Sædstakke. Disse, tilligemed de velvedligeholdte Bygninger og den smukke Frugthave bagved, give Stedet et vist Præg af Velstand, som den øvrige Landsby med sine forfaldne Længer og forrevne Tage savner.

Det var en Aften for nogle Aar siden. Oktoberstormen piskede de store Elmetræer ved Indkjørselen, saa Bladene føg vildt ud ad Marken til, før de endnu havde faaet Tid til at gulnes og de store Sædstakke rejste Børster paa Vindsiden. Regnen flød i stride Strømme ned fra Tagene. Og mørkt var det, saa de to, der havde fundet et sikkert Fristed for Stormen, i Krogen mellem Stuehusets Gavl og Gaardens østre Længe, hvor desuden de sammenstødende Tage dannede et Fremspring, stort nok til at skjærme dem imod det rasende Vandfyl, kun svagt skintede Omridsene af Havens Træer,

af hvilke nogle faa endnu højede deres tungt belæsfede Grene imod Jorden. De to havde nok for øvrigt for Djebliktet hverken Dine eller Dren for noget som helst andet i Verden end hinanden. Ellers vilde de vel næppe have undgaaet at bemærke, at de imod deres Forventning ikke vare de eneste, der skuede den lune Stue i dette onde Bejr.

Ole Hansen selv var en gammel, skikkelig Mand, der visseelig ikke personlig havde nogen Skyld i, at hans Gaard og dens Drift hævede sig over hans Naboers og hans Bygmænds. Men Ole Hansen havde en Søn, Hans Olsen, den fjerde og yngste af hans Sønner. Og Hans var en rask og driftig Karl, der ikke havde hvilet, før han havde faaet sin Gamle til at punge ud med Midler til et Mars Ophold paa Skaanes berømte Landbrugs-skole, Alnarp. Der havde Hans brugt sit Hoved og sine stærke Lemmer saa godt, at det snart sporedes paa Faderens Gaard, da han atter kom hjem og overtog Styrelsen af den, idet baade den Gamle og en ældre Broder villig højede sig for hans større Indsigt, medens en langt yngre Søster, Kirsti, efter Moderens snart paafølgende Død stod ham trofast bi, ved at tage den indre Hushjælpelse paa sig. Skjønt hun var af en langt kraftigere Karakter end Broderen, der havde beholdt en Del af Faderens bløde Sind ved Siden af sin klare Forstand og sin Lyst til Fremskridt og Arbejde, havde hun dog stadig set op til ham med en næsten forgudende Beundring og Stolthed.

Saaledes vare fire lykkelige og fredelige Aar henrundne paa den lille Bondegård, i hvilke Hans havde vist sig som den stadigste og flinkeste unge Karl i hele Sognet. Da begyndte der med ét at mumles om, at Hans paa Høstgilder og Danselag i Efteraaret havde set mere end almindelig mildt til en af de unge Piger, han dér havde truffet sammen med. Hilda var rigtignok den smukkeste af dem alle og den stadseeligste i Dansen, men hun var kun en fattig Indsidders Datter uden Fedt til en Vrt. Vel var hun en dygtig Pige, der som Stuepige hos den danske Proprietair, hvis Jorder stødte op til Ole Hansens, nød sin Frues fulde Tillid, men at

saadan En skulde løbe af med Sognets flinkeste Ungkarl og det en Gaardmands søn — det var dog for galt! Da Rygterne herom naaede Kirstis Øren, foer Blodet hende til Kinderne, og hele hendes stolte, heftige og forkjælede Sind kom i Oprør. Dog, før hun vilde tro noget saa forfærdeligt om den for-gudede Broder, vilde hun med egne Øjne overbevise sig om Sandheden.

Da derfor Hans hin skæbnesvangre Oktoberaften gik ud at se til Kreaturet, som han sagde, men blev længere borte end sædvanlig, havde hun fattet Mistanke, listet sig ud af Stuen, taget en Sæk over Hovedet og søgt saa længe trods Regn og Storm, til hun uset blev Vidne til Broderens hemmelige Møde med Hilda.

Kort efter traadte Kirsti atter, gennemvaad og ophidset, ind i Stuen og fortalte med luende Øjne og en Stemme, der var halv kvalt af Harm, hvad hun havde hørt og set. Den Gamle sad for Bordenden og røg af sin Pipe, medens den ældre Broder havde travlt med at udfkjære kunstige Snørkler og Bryddelser paa et Banketræ, og Husets gamle, tro Tjenerinde syslede med at sætte et nyt Stykke Hvergarn i Bæb. „Men det siger jeg,“ sluttede Kirsti sin Beretning, „sætter den Tiggertøs nogensinde sine Ben indenfor denne Dør, gaar jeg med det samme ud ad den for sidste Gang,“ hvorpaa hendes voldsomt arbejdende Bryst skaffede sig Luft i en frampagtig Graad.

Da Hans nu viste sig i Døren, herskede der en Ørkesløshed og Tavshed i Stuen, der ej bebudede noget godt.

„Hvad er her paa Færde?“ spurgte han, „hvorfor sidde I saa tavse, og hvorfor græder du, lille Søster?“

Trods det milde i Broderens Røst foer Kirsti atter op og gjentog sine sidste Ord.

„Før bliver det nok mig, der kommer til at drage herfra,“ svarede Hans, „thi jeg agter ingenlunde at svige den ærlige og retskafne Pige, jeg har givet mit Hjærte og mit Ord.“

Med disse Ord forlod han Stuen. Men den Gamle listede sig efter ham og bad og bønfaaldt ham om at blive og

ej lægge saa stor Bægt paa, hvad Søsteren sagde i Aften, hun kom nok paa andre Tanker med Tiden. Hans vendte da om. Hvor skulde han vel ogsaa være gaaet hen? Thi han kunde dog ikke ret tænke sig, at han skulde give sig i Tjeneste hos fremmede som simpel Karl.

Vinteren sneg sig langsomt og sørgeligt hen. Hvor bevægeligt end Ole af og til talte til Kirsti, fik han bestandig det samme Svar. Og udsætte sig for den Skam, at hans eneste Datter skulde forlade sit Hjem for en fattig Piges Skyld, hverken vilde eller kunde han, om og Hans vilde have fundet det i sin Orden, hvad denne imidlertid var langt fra at gjøre.

Vaaren nærmede sig med Solskinsdage og Lærkesang. Men Naturens Opvaagnen havde ej sin vante Virkning paa Hans's før saa glade Sind, der nu var blevet mørkt og indesluttet. Til sidst betroede han da Faderen, at det ej stod ret til med ham og Hilda, thi de Gjenvordigheder, som Søsterens Modstand og heftige Sind havde beredt dem begge, havde ført til, at de i en fortvivlet Stund havde glemt sig selv, saa hun nu følte, at hun skulde blive Moder. I denne Anledning kom det atter til et heftigt Optrin mellem Broder og Søster, hvorunder denne ved sine haarde Ord og sin ufjærlige Haan imod Hilda drev det saa vidt, at Hans ude af sig selv forlod hende med de Ord: „Ja, dersom Vor Herre ikke straffer dig for alt det onde, du har tilføjet Hilda og mig, kan jeg ej længer tro, at der er en Gud til!“

Dagen havde været usædvanlig hed, og nu krydsedes Horizonten af Lyn efterfulgte af langt henrullende Torden. Ole Hansen havde netop faaet den Halm, der skulde tjene som foreløbigt Værn, lagt til Rette paa Toppen af den sidste store Sædstak, der var bleven rejst i Dagens Løb, denne Gang ved fremmed Hjælp. Thi Hans havde samme Morgen bleg og forstyrret, uden at ænse den travle Aarstid, taget Heste og Vogn og forladt Gaarden, som om det gjaldt Liv eller

Død. Han havde faaet det Budskab fra Lazarethet i Lund, at hans stakkels Hilda, som dér var indlagt, droges med Døden efter at have skjænknet en Datter Livet. Inde i Stuen var der En, der hele Dagen havde vandret urolig om, som jaget af en ond Aand; og alt som Uvejret nærmede sig, lyttede og spejdede nu Kirsti med stedse stigende Uro ud ad Indfjørselen til.

Da Broderen endelig stod Ansigt til Ansigt med Søsteren inde i den lave Stue, laa der et forklaret Skjær over hans Træk, der vidnede om stille Hengivenhed i Guds Vilje.

„Nu har stakkels Hilda fundet Hvile!“ vare de højtidelige Ord, der lød fra hans blege Læber. „Hendes sidste Ord vare: Gils ogsaa din stakkels forvildede Søster fra mig, og sig, at jeg tilgiver hende, som jeg véd, at du og tilgiver hende for min Skyld!“

I samme Øjeblik oplystes Stuen af et knitrende Lyn, og Luften rystedes af en forfærdelig Bragen. Med Rædsel havde Broderen ved Lynstraalens blegblaa Flamme set Kirstis stive Blik og vanvittigt forvredne Ansigtstræk. Et hvinende Skrig trængte til hans Dre, og som affjælet laa hun for hans Fødder.

Det ene af de store Elmetræer der udenfor fandtes om Morgenen mærket af Lynet fra øverst til nederst.

Men ogsaa Kirsti er fra hin Stund kun en sørgelig Ruin af sig selv. Hun paa én Gang baade ler og græder bestandig og formaar kun at fremkomme med afbrudte Ord og meningsløs Tale. Kun naar lille Hilda, der nu er saa stor, at Faderen, hvis eneste Glæde hun udgjør, har kunnet tage hende til sig, betragter Fasteren med sine klare, rolige Øjne og faar hende til at tage Del i sine simple Lege, udbreder der sig en Smule Ro og Fred over hendes Ansigt og Færd.

Indhold

af **Wisbechs Almanak** 1888, største Udgave.

Arets Kalender.

Festkalender for Resten af Aarhundredet.

Forstjellige i det daglige Liv nyttige Oplysninger.

J. V. Wisbech, Digt med en Portrætvignet, tegnet af **Rnud Gamborg**.

Bed Nytaar, Digt af **Chr. Richardt**.

Jørgen og Grete, af **Zacharias Nielsen**, med Illustrationer af **Alfred Schmidt**.

Kun en Spillemand, af **J. David sen**, med et Portræt af „**Fløjtekarl**“.

Krigsassesforen, af **Rud. Schmidt**, med Illustrationer af **Alfred Schmidt**.

En Kamp, af **F. D. Andersen**, med Illustrationer af **Alfred Schmidt**.

Grofstanslerens Dufater, af **Jugvor Bondesen**, med Illustrationer af **H. P. Lindenburg**.

Praktisk Moral med et Billede af **Axel Thieß**.

Moderen, af **S. Schandorph** til et Billede af **Bertha Wegmann**.

Et gaadefuldt Bryllup, af **Johan Petersen**, med Illustrationer af **Hans Tegner**.

Kjelds Karrerier, af **Ewald Tang Kristensen**, med Illustrationer af **Anker Lund**.

En Fugl under Himlene, af **Edv. Blaumüller**, med Illustration af **Carl Thomsen**.

Jomfruen, af **Magdalene Thoresen**, med Illustrationer af **Wilh. Rosenstand**.

Barnet i Stormen, af **Jakob Paulli**, med Illustration af **Axel Gjødesen**.

Herluf Trolle og Birgitte Gøje, ved **Nic. Bøgh**, med Illustrationer af **Carl Schmidt**.

Karin Kongebrud, af **Ad. Langsted**, med Illustrationer af **Hans Tegner**.

Ure den som Ure bør, med et Billede af **Alfred Schmidt**.

En ny Mands Gjenwordigheder, af **Rnud Skytte**, med Illustrationer af **Rnud Gamborg**.

Humoristisk.

En Slædetur i fire Billeder.

Et probat Middel.

Et Tvivls spørgsmål.

Vejrspaadomme, Præmiekuponer og Annoncer.

Johan Hermann Wessel: Skrifter.

Ny Udgave, 1884.

Med Portræt, Numreringer samt et større Musikbilag.

Indhold: Wessels Levnet. — Kjærlighed uden Strømper. — Epilogue til Kjærlighed uden Strømper.

Fortællinger: Gaffelen. — Herremanden. — Hundemordet. — Den forvovne Sjællandsfaer. — Den stjaalne Taft. — Saddelen. — Den gamle Skade. — Posthuset — Den fri Boguleje. — Fyrsten og Forbryderen — Den Drukuede. — Toujours Perdrix. — Suplicanterne. — Stella — Den fromme Betjender. — Smeden og Bageren. — Prutningen. — Den sande Drøm. — St Sebastian. — Den bekymrede Moder. — Sødgrød for Vandgrød. — Tycho Brahes Dag. — Det ædelmodige Tilbud. — Menechmi. — Det kolde Blod. — Observationen. — Fader og Søn. — De to Negerhøus. — Baddemaalet — Mosters Pølser. — Contrasterne.

Blandede Digte: Nøjsomhed — Spvnen. — Braadue Kar. — Vaaren. — Mindre blandede Digte. — Musikbilag: Musikken til „Kjærlighed uden Strømper“.

Pris 1 Kr. 25 Dre. Indbunden i et smagfuldt komponeret
Pragtbind: 2 Kr. 50 Dre.

Livingstones samtlige Rejser i Afrika.

I sammentrængt Bearbejdelse ved Richard Oberländer.

Med ca. 70 Illustrationer.

Af Pressens Udtalelser ansæres Følgende.

„Berl. Tid.“: Livingstones Rejser i Afrika have saa stor Betydning baade i geografisk og etnografisk Henseende, at man ikke kan andet end ønske Kjendskab til dem udbredt i saa vide Kredse som muligt. Skildringen af den store Opdagers mangfoldige Berøringer med de Indfødte er tillige saa interessant og tildels saa morsom, at den afgiver en ualmindelig tiltrækkende Læsning for enhver Dannet, ikke mindst for Ungdommen. Da hans egen Fremstilling imidlertid er temmelig vidtløftig, og hans „Første Rejse i Afrika“ desuden forlængst er udsolgt, maa det anses for en heldig Idee at give en sammentrængt Bearbejdelse, hvori det Interessanteste og Betydningsfuldeste af alle hans Opdagelser indeholdes. En saadan foreligger i ovennævnte Værk. Sproget i Bearbejdelsen er flydende og let læseligt, og den er udstyret med henved 70 smukt udførte Illustrationer, hvoraf 14 særskilt trykte. Da hertil kommer, at Prisen for den nitid udstyrede Bog er meget billig, vil den sikkert ogsaa være en særdeles velkommen Fæstgave.

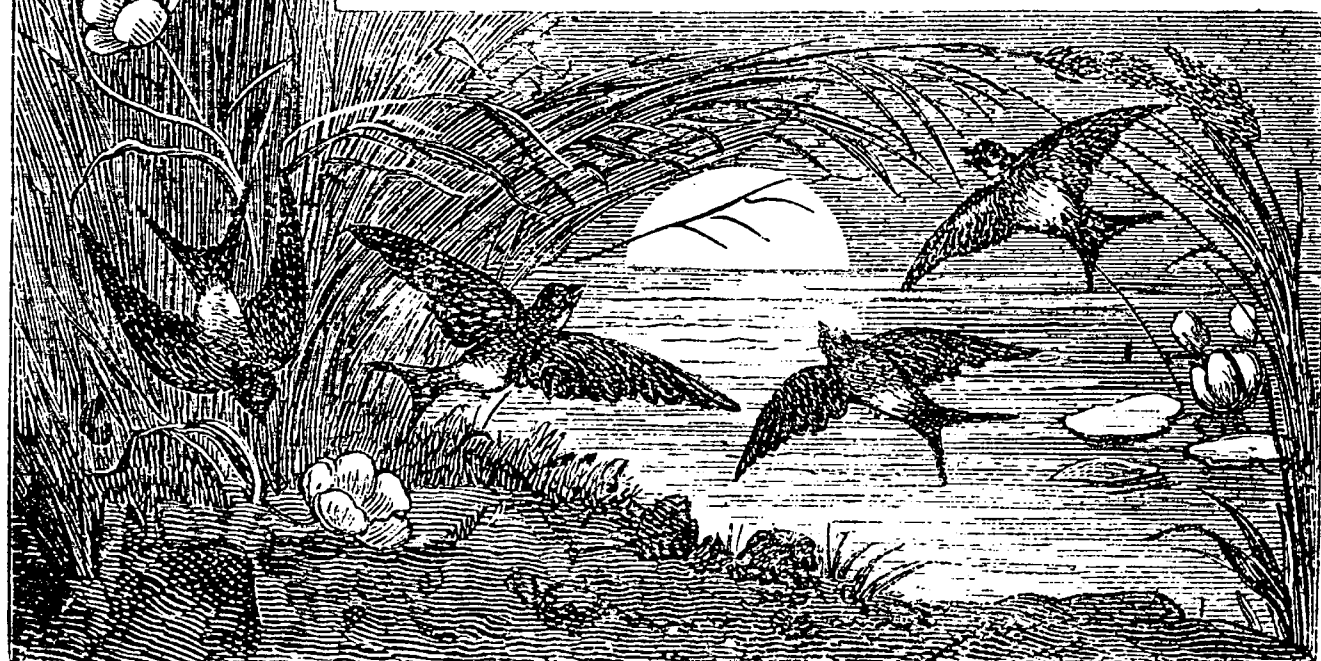
Pris 3 Kr. 25 Dre. I komponeret Pragtbind 4 Kr.

DET NYE AAR

Dt Aar svandt hen i Tidens Strøm,
Endt er dets korte Dage,
Det svandt saa hurtig, som en Drøm,
Men vi bør ikke flage.

Om end det bragte Sorg og Savn,
Vi fik af Glæde mere;
Det nærmed os til Hjemmets Havn,
Til forudgangne Kjære.

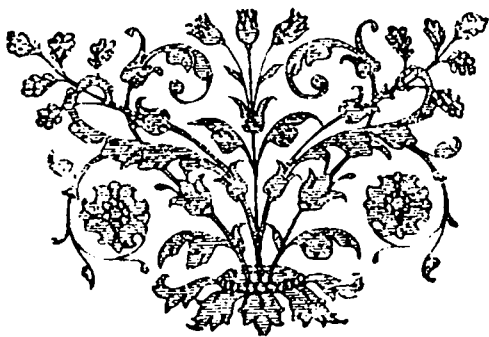

Ei som en Gubbe træt og svag,
Der kraftløs endte Livet.
Den sidste som den første Dag
Var Manddoms Kræfter givet.

Det førte lige sikkert frem
Mod Maalet til det segned;
Den Kos, med Sandhed, vi istem,
At kraftløs det ei blegned.

Men, uden Uro seer vi ei
Det nye Aar oprinde.
Hvad vil det bringe Dig og mig?
Her staar vi rent i Blinde.

Dog stol kun paa at Kraften, som
Vi nys saae gaa til Hvile,
Med Nytaars-Sol tilbage kom;
— Dens Straaler „Haab“ tilsmile.

Invalidentens Brud.

En Fortælling fra den første slesvigiske Krig

Med Tegninger af Carl H. F. Schmidt.

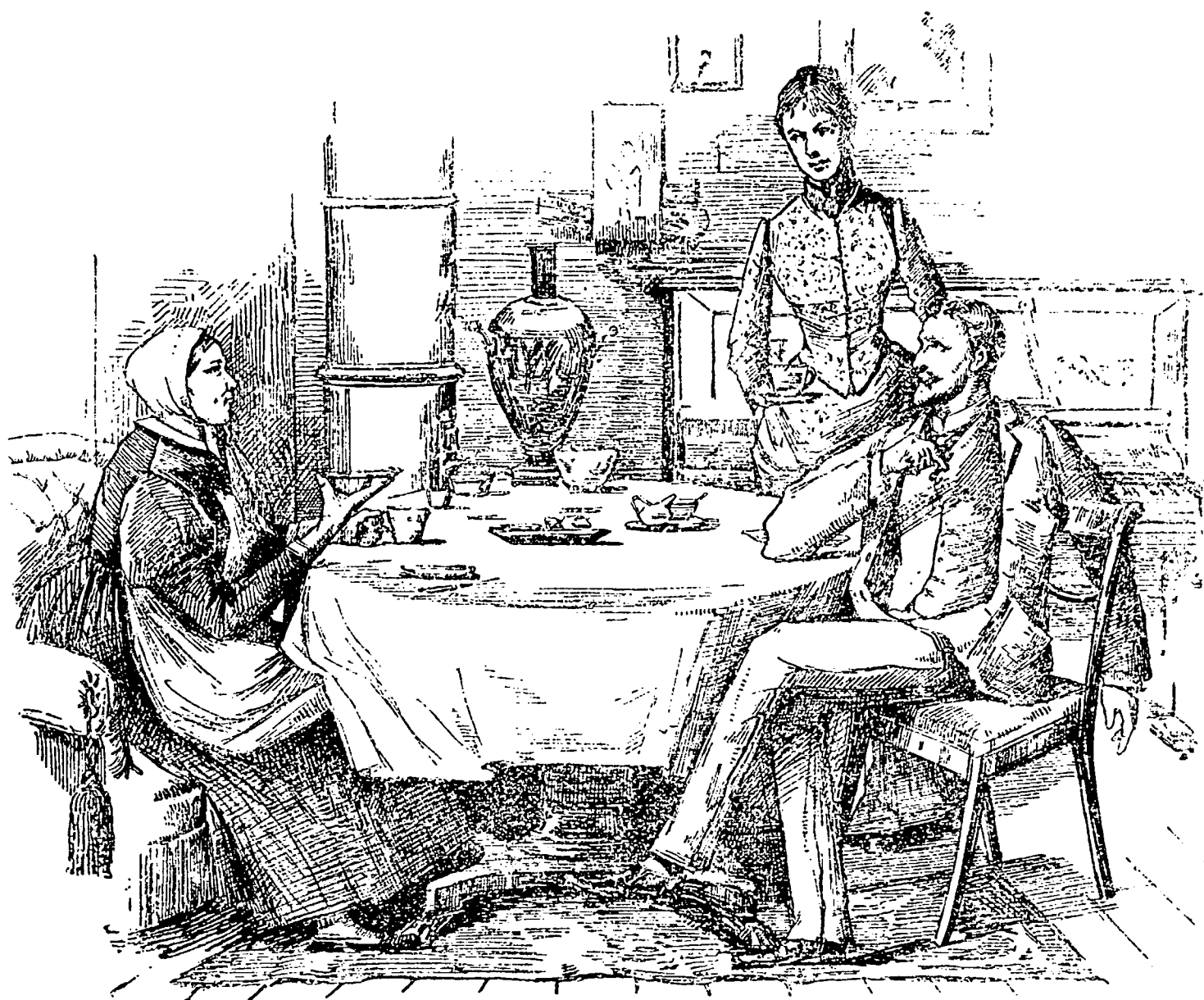

un hed egentlig Madam Jensen, men selv kaldte hun sig Stine, og saa tilsidst hed hun Stine i hele Nabolaget. Hun var Rullekone, og lige siden mit Ægteskab havde hun rullet for os. Min Hustru havde, fra den første Gang hun saa hende, faaet In-

teresse for hende, og fra den Dag hed det altid: „Du maa endelig en Gang sé Stine, jeg er vis paa, at der er noget særlig udmærket ved hende, det er, som bragte hun Sol med, naar hun kommer!“ Hidtil var det imidlertid ikke lykkedes mig at faa den sympathetiske Rullekone at sé, men en skøn Dag, da jeg kommer hjem fra min Morgentur og træder ind i Spisestuen, sidder der en lille, trivelig Kone ved Siden af min Hustru og drikker Kaffe. „Det er Stine! hende, der ruller for os!“ Jeg gav hende Haanden og tog

hende lidt nærmere i Djersyn. Ja, min Hustru havde Ret, hun var meget sympathetisk!

Det var en Kvinde mellem 50 og 60 Aar, lille og kraftig bygget, med et Ansigt, der smilede saa fornøjeligt frem under den hvide Kappestrimmel, at det slog mig, hvad min Hustru havde sagt: „Det er, som bragte hun Sol med.“ „Tænk Dig, hun er gift med en Mand, der blev Invalid 1848, og i de første Aar arbejdede hun for dem begge!“

sagde min Hustru. „Saa! og hvordan kunde De det?“ spurgte jeg. „Ja, se Herre, det er nu ikke saa lige at fortælle,“ sagde Stine, „det er en lang Historie!“ „Har De noget imod at fortælle os den?“ spurgte min Hustru og saa venlig paa hende. Den lille Kone glattede paa sit hvide Forklæde og syntes at betænke sig lidt, saa sagde hun, idet hun saa smilende paa os: „Hvis det kan interessere dem at høre, hvad vi oplevede, da vi var unge, saa kan jeg godt

fortælle det! Sé, det var nu hos Generalens, at vi blev kjendte med hinanden, Jens og jeg; — det skulde nu saadan være, — vi tjente sammen han var Rusk og jeg var Koffepige. Da vi saa havde tjent sammen et Aar, ja — saa blev vi jo forlovede, og Jens, han mente nu, at der skulde nok blive Raad for at gifte sig, endda vi var fattige begge to, for han var jo stor og stærk, og til noget maatte han da vel kunne bruges i Verden. Jeg mente nu som saa, at enhver kunde være godt tjent med ham, for han var da den bedste, jeg nogentid havde truffet, og jeg var svært stolt af ham. Men Vorherre, han vil nu somme Tider have det anderledes, end som vi tænker, og det fik vi rigtignok at føle. For lige paa en Gang faar vi jo det her Bud, at Slesvig-Holstenerne har gjort Oprør. Jeg husker det, som det var i Gaar, jeg staar nede i Generalens Køkken og vadsker op, saa kommer Jens ind og er ganske hvid i Ansigtet, og jeg siger: „Men Jøsses Jens! hvad fejler dig dog?“ og saa svarer han: „Jeg skal i Krig, Stine!“ — Na, jeg forsikrer Dem for, jeg var lige ved at falde om af Skræk, jeg maatte holde mig fast i Køkkenbordet, ja Gud, hvor det var en slem Dag! — Lidt efter lidt, saa fik jeg jo Redelighed paa det Hele. Der var jo udbrudt Krig dernede i Slesvig, og saa skulde vore jo af Sted, alle Soldaterne, baade Generalen og Jens og dem allesammen. Det var en Ynk! Generalinden græd og Frøkenerne græd og jeg græd, og Generalen skjændte og sagde, at vi var nogle daarlige Kvinder, der hellere vilde have Mændene i Raffelovnsfrogen end ud og jage Fjenden af Landet. Det var nemt nok sagt, men det var nu ligegodt svært at gøre derefter; og Generalen mente det nu heller aldrig saa bistert, — det var bare for at sætte lidt Mod i os. Jens sagde nu aldrig ét Ord, men det gif ham nær, kunde jeg sé, og da der bare manglede et Par Dage til de skulde af Sted, saa talte han til mig om, at vi maaské aldrig mere skulde sé hinanden. Vi græd begge to og lovede at vi skulde ligegodt altid blive hinanden tro. Men den Nat lukkede jeg ikke et Øje, jeg kunde nu ikke saa

i mit Hoved, at Jens skulde i Krig, og jeg blive hjemme. Jeg syntes det var mere rimeligt om vi fulgtes ad, men hvordan det skulde gaa til, sé, det kunde jeg ikke rigtig hitte ud af.

Men næste Morgen gaar jeg da ind og banker paa hos Generalen og siger, at der er noget, jeg gjerne vil tale med Generalen om. „Naa, hvad har hun saa paa Hjærte lille Stine?“ siger Generalen, „hun vil vel aldrig bede, om Jens maa blive hjemme, for saa vil jeg strax sige hende, at det bliver der ikke noget af, hver og én skal min Sandten med for at jage Tyffen af Landet!“

Jeg stod og pillede lidt ved mit Forflæde, og vidste ikke rigtig, hvordan jeg skulde saa sagt, hvad jeg vilde, for det lød jo rigtignok lidt underligt, men endelig tog jeg da Mod til mig: „Nej Hr. General, det var nu ligegodt ikke for Jens, jeg vilde bede, men med Generalens Forlov vilde jeg gjerne med!“ Generalen gav sig til at le ganske højt: „Hvad for noget! vil hun ogsaa slaas, Stine? Det var sku Ret!“ Jeg blev ganske rød i Hovedet, men saa sagde jeg bestemt, for jeg havde nu fast besluttet det. „Slaas! nej, det vil jeg ikke, Hr. General, men koge Mad og Drikke til Soldaterne, sé, det vilde jeg gjerne, for de skal da ogsaa have de Dele, — og nu vilde jeg bede Generalen, om jeg ikke kunde saa den Bestilling, for blive her, naar Jens rejser, det kan jeg ikke!“ Generalen saa paa mig og saa igjen, og saa begyndte han at gaa op og ned ad Gulvet og brumme noget om „Fruentimmeridéer,“ men lige med ét saa staar han stille foran mig og siger: „Naa, saa Stine vil være Marktetenderse? for at følge sin Hjærtenskjær! det kan jeg sku i Grunden godt lide. Men jeg skal sige hende, vi bruger gjerne en Underofficérs Kone til Marktetenderse.“ „Kunde det ikke for en Gangs Skyld være en Menigs Kjæreste?“ sagde jeg. „Nu skal vi sé, hvad vi kan gjøre for hende. Men véd hun nu ogsaa hvad Krig er? Det er noget af det forfærdeligste, der er til, og det er ikke godt for Fruentimmer at sé paa al den Glendighed. Tror hun ogsaa, at hun kan

holde det ud?" „Det tror jeg nok, Hr. General!" sagde jeg, „og jeg skal nok gjøre min Pligt;" — men havde jeg den Gang vidst, hvad jeg gif i Møde, saa kanské jeg havde tabt Modet og var ikke kommen med, — for med kom jeg! Jeg holdt fast ved mit, skjønt de alle sagde, at jeg var gal, og Fruen og Frøkenerne, de troede nu, at jeg var bleven hel tovlig. Men fortrudt det har jeg aldrig, endda jeg kom til at opleve de Dele, som jeg aldrig havde haft nogen Anelse om.

Jeg blev altsaa Marktenderste ved det Kompagni, hvor Jens stod; vi rejste afsted sammen, og hvem der var glade, det var Jens og mig. Vi gif i Krig som til en Fest, og da jeg saa Kjæresten og Mødre græde, da de sagde Farvel til Soldaterne, saa var jeg da saa lykkelig, fordi jeg fik Lov til at følge med. — Men vi fik jo snart at sé, at Krig, det var noget andet end Leg, for da vi kom over til Slesvig, saa var der jo en rén Glendighed. Det var midt i April, at vort Kompagni naaede dertil, og det første, vi hørte, var, at nu var det blevet Alvor med at Preuserne kom Slesvig-Holstenerne til Hjælp, og det blev nok med det første, at vi kom til at slaas med dem. Det var en mærkelig Tid. Jens og jeg, vi havde jo hver sit at passe, og det gif Slag i Slag hele Dagen. Men det var forfærdeligt at gaa i den Spænding, — ikke hverken Dag eller Nat at vide, om det var den sidste Time, man levede i, og hver Gang, man gif fra hinanden, saa den Tanke, at nu havde man kanské sét hinanden for sidste Gang. Jeg blev ligesom mange Aar ældre. Saa var det jo den 23de kom, Paaskedag, da Preuserne virkelig overfaldt os ved Slesvig.

Om Morgenen, før Sol stod op, kom Jens hen til mig og tog mig i sine Arme og kysede mig og sagde bare disse Par Ord: „Nu skal jeg paa Forpost! Kanské Fjenden er der allerede. Tak for alt lille Stine. Nu maa vi gjøre vor Pligt! Gud velsigne Dig!" og saa var han borte.

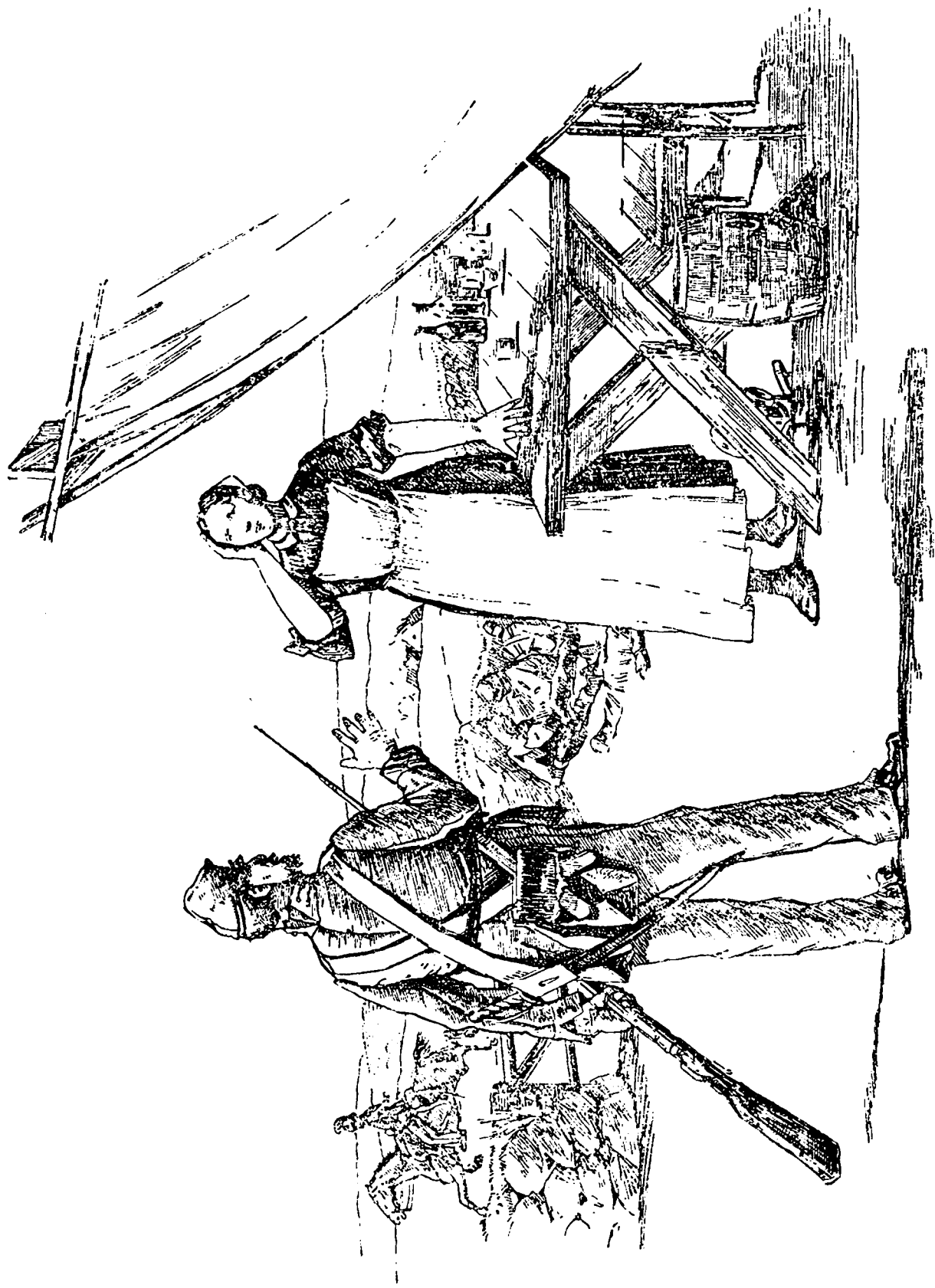
Der var dog ikke noget at mærke til Fjenden endnu, men henad Middagstid bliver der pludselig blæst til Appel: „Fjenden er der!" lyder det fra Mund til Mund, og i et

Nu myldrer Soldaterne frem fra alle Sider og Kanter, Kommandoraabene lyder højt gennem Luften, og ikke længe efter er det, som hundrede hele Jorden af Skud. Det var en Tummel, saa jeg ikke kan beskrive det, Raab, Strig og Jamren, Hestebrinsken, — og saa igjen alt overdøvet af Skuddene.

Hele Dagen tilbragte jeg i stor Spænding, og jeg kan slet ikke beskrive dem min Glæde ved pludselig om Aftenen at høre Jens's kjære Stemme: „Stine! — denne Gang sparede Vorherre mig da. Men vi skal vel med det første slaas igjen! Og saa tænker jeg ikke, det skal gaa som denne Gang, at vi viger, — de var for mange for os!“ Slaget var jo tabt, og vi traf os i største Hast nordpaa og endelig over til Als. Jens var med i en Del Smaafægtninger, han kom godt derfra, indtil hans Afdeling en Dag gjorde et Udfald fra Skanserne ligeoverfor Als. Det blev det sidste Slag, Jens kom med i. — Jeg havde saadan en underlig Forudfølelse af, at det vilde gaa galt den Dag, og da jeg om Eftermiddagen staar inde i Marketenderiet ved Jlden og koger Kaffe og Sergenten kommer ind og ser saa alvorlig paa mig, saa taber jeg Kaffeanden og raaber: „Jens er falden!“ og slaar begge Hænder for Ansigtet. „Nej! han lever endnu, lille Stine! men begge Benene er skudte af ham. Tag det roligt; der er saa mange af os, der oplever saadanne Ting i disse Krigens Tider!“ Jeg brast i Graad, og Sergenten klappede mig og talte saa venlig til mig, men i det Djeblik kunde jeg ikke tage imod nogen Trøst. — Jens med begge Benene skudt af! —

Da jeg var bleven lidt roligere, spurgte jeg, hvor han var, og Sergenten fortalte mig da, at de Saarede var blevne bragte i Land og førte til Augustenborg, hvor der foreløbig var bleven indrettet til dem, men saa snart de kunde taale Rejsen, skulde de flyttes til Lazaretherne i Kjøbenhavn. Fra det Djeblik gif al min Længsel ud paa at komme til Augustenborg, men jeg maatte jo blive ved Kompagniet og gjøre min Pligt.

Saa en Dag kommer Kongen over til Als. Jeg staar tilfældig nede ved Skibsbroen, og Kongen stryger tæt forbi mig og sér paa mig. Men hvem sér jeg gaa ved Siden af Kongen andre end min gamle General! Jeg havde lige nær

løbet frem, men jeg fik da betænkt mig. Saa snart de alle var komne i Kvarter, søgte jeg Generalen op. Da han hørte, hvor ulykkelig det var gaaet, flappede han mig paa Rinden og sagde! „Stakkels lille Stine! hvad vilde hun ogsaa med i Krig? Hvad skal vi nu gjøre for hende?“ „Bare jeg maa

komme hen og pleje Jens!" sagde jeg. „Stine maa foreløbig blive og gjøre sin Pligt," svarede han, „men nu skal vi sé! lever han, saa skal hun komme til ham, — det var Synd andet." Jeg kysede Generalens Haand, — for sige noget, kunde jeg ikke. Men saa levede jeg i Haabet en Ugestid; — saa fik jeg Bud om at komme op til Generalen igjen, og saa sagde han, at nu havde en Underofficérs kone lovet at blive Marktenderse, og nu kunde jeg gaa til Augustenborg. Han vilde give mig Brev med til Forstanderen, efter det troede han nok, man vilde antage mig som Baagekone. Na, — fort at fortælle, saa naaede jeg da Augustenborg og fik ogsaa Lov til at blive der, men først maatte jeg love Doktoren at være rolig, naar jeg kom op til Jens, for ellers, sagde han, kunde det blive galt. Amputationen var heldig overstaaet, han skulde nu blot have No.

Jeg havde sét saa mange skræffelige Ting i den sidste Tid, og dog var det her paa Lazarethet næsten værre end alt det andet. Den eneste Lyd, man hørte, var en uafbrudt, sagte Stønnen og Jamren og nu og da et højt Skrig. Og saa den kvælende Dunst, der slog én i Møde, det var, ligesom Luften i de lange Gange hélt var opfyldt af den, — en underlig Blanding af Havregrød og Blod. Hvert Djeblik gik én af de mange Døre op, sagte og lydløst og Piger og Koner skyndte sig ned ad Gangene med dampende Dmslag. Det gjøs i mig, men jeg mandede mig op, og jeg var ganske rolig, da jeg kom ind til Jens, — skjönt jeg maatte stride svært med mig selv, da jeg saa min flinke, rødmusfede Kjæreste ligge dér, saa hvid som et Lagen, mager og huløjet, — han var ikke til at kjende igjen.

„Stine!" sagde han, idet han rakte mig Haanden og blev hél rød i Kinderne, „saa Du kom dog!" „Jeg var jo kommen for længe siden, bitte Jens," sagde jeg, „naar jeg bare havde kunnet. Men nu bliver jeg hos Dig med det samme, for nu har jeg faaet Lov at blive Baagekone her." „Nej men Stine! vil Du ogsaa det? De her Tyssere har jo hélt spoleret mig, hvad duer jeg Staffel til nu? For om

jeg ogsaa faar min Helsen igjen, saa er Benene jo borte, — har de sagt Dig det? Det er nok bedst, Du slipper mig, Stine, for hvad kan en stakkels Invalid gjøre for Dig?”

„Det skal Du nu aldrig bryde Dig om for min Skyld, Jens,” sagde jeg, og maatte med Magt trænge Taarerne tilbage. „Nu skal Du bare først sé til at komme Dig, saa tænker vi senere paa Resten. For Dokteren, han sagde ligegodt, at Du maatte ingen Sorger gjøre Dig, og det samme siger jeg, for jeg er ved Sundhed og Kræfter, og Vorherre hjælper os nok.” — Jens trykkede min Haand, men tale kunde han ikke mere, han var saa mat, han luffede sine Dine og fem Minutter efter sov han. Saa kom det saadan over mig, at jeg gav mig til at græde, og det lettede, bag efter blev jeg saa underlig glad og fortrøstningsfuld.

Det hjalp saa godt paa Jens, at jeg var der, at han bedredes hurtigere end som Dokteren havde tænkt, og han blev flyttet med den første Afdeling til Kjøbenhavn. Jeg fik naturligvis Lov til at komme med. Det var ellers en slem Rejse. Vi sejlede lige til Hovedstaden. Til de saarede blev der redt paa Gulvet i Kabhytten, dér laa de ganske tæt, Side om Side. Saa havde vi jo med forskellige Ting, vi skulde give dem undervejs, og Læger var der ogsaa med, og vi naaede jo da Kjøbenhavn. En døde paa Bejen; — jeg var saa bange, at Jens ikke skulde have overstaaet den Tur, for daarligere og daarligere blev han, men han kom jo da levende i Land og naaede Garnisonens Sygehus, hvor en Del af de syge blev indlagte. Jeg blev jo ved at være med og plejede saa alle dem paa samme Stue, og det var rént mærkeligt, hvor taalmodige de alle var. Endda de havde sat Liv og Lemmer paa Spil, saa klagede de sig ikke, — det var jo en fælles Pligt, sagde de. Og naar vi kom med Avisen og fortalte dem om de Danskes Seire, saa kunde de give sig til at synge: „Den Gang jeg drog af Sted” og raabe: Hurra for gamle Danmark! saa man fik Vand i Djnene ved at høre derpaa.

Det blev et halvt Aar, Jens laa derude. Det gik fremad,

men det gif langsomt. Vi havde ofte talt om, hvordan vi skulde blive sammen nu, naar han kom ud, for da vi ikke havde været skilte ad i Krigens Tid, saa kunde vi jo umulig tænke paa det nu.

Saa en Dag faar vi Melding om, at Kongen kommer ud for at sé til Soldaterne. Vi faar jo alt pudset op saa godt, vi kan, og vi glæder os til at sé Kong Frederik, for han var saa venlig og ligefrem, det havde vi altid hørt, og somme af os havde selv erfaret det. Saa er det jo saa mærkeligt, at da Kongen kommer ind, og jeg nejer for ham, saa staar han stille og siger; „Hvor har jeg sét Dit Ansigt før?“ Jeg bliver ganske blodrød, og saa nejer jeg igjen: „Paa Als!“ siger jeg, „da Kongen gif i Land dér.“ „Hvordan er Du da nu kommen her?“ „Jo, med Hr. Kongens Forlov, saa er jeg bleven Baagekone her, for Generalen sagde, at jeg skulde have Lov at følges med Jens ogsaa herhen.“ „Hvem er Jens?“ siger Kongen og sér sig om til alle Sengene. „Det er mig, Deres Majestæt!“ siger Jens og letter sig saa godt, han kan, op i Sengen og gjør militair Hilsen med Haanden til Banden. Saa gaar Kongen hen til Sengen og siger: „Fortæl mig lidt mere af den Historie, min Søn!“ Og saa fortæller ligegodt Jens rént ud det Hele, at vi var fulgte ad i Krig og hjem fra Krig, og at jeg havde plejet ham og sagt, at jeg ikke vilde slippe ham, fordi han var bleven Invalid og havde mistet begge Bën, for det var da en ærlig Sag, — og saadan blev han ved at fortælle.

Saa klapper Kongen mig paa Kinden og siger saadan, at jeg aldrig glemmer det: „Du er en god dansk Kvinde! nu vil Kongen belønne Jer begge to for, hvad I har gjort for Fædrelandet. Nu vil Kongen gjøre Jert Bryllup!“

Og han holdt Ord. Bryllup blev der holdt saa det spurgtes over hele Huset. Der blev pyntet op med Blomster, og alle de, der var raske nok, baade Officéer og Menige, stod i Kred om Jens's Seng med blottede Hoveder, og jeg laa paa Knæ udenfor Sengen med hans Haand i min, og saa

viede Præsten os. Jeg skal aldrig glemme det Djeblik, men takke min Gud derfor baade her og hisset.

Saa blev der dækket Bryllupsbord for os, det blev rullet hen ved Jens's Seng, og jeg sad paa Sengekanten, for andre Steder

vilde jeg ikke sidde, og vor Skaal blev udbragt og Kongens Skaal og Danmarks Skaal, — og der var en Glæde!

Kongen gav os rigtignok meget den Dag, for først fik Jens en Pension for Livstid og jeg fik en Sum Penge

til at sætte Bo for. Og saa lige med ét rejser den øverste Officér sig og siger, at endnu én Ting skulde han i Kongens Navn overrække Jens paa hans Bryllupsdag og takke ham for, hvad han havde givet gamle Danmark. Og saa gif han hen og fæstede Danebrogskorset paa Jens's Bryst.

„Na, Gud velsigne Kong Frederik!“ sagde Jens med Taarer i Øjnene. —

Da Jens havde lært at gaa paa sine Træben, satte vi Bo. Jeg kjøbte en Kulle, og det gif godt med Fortjenesten. „Kan Du sé, at Vorherre hjalp os!“ sagde jeg ofte til Jens. „Ja, Vorherre og Kong Frederik!“ svarede han altid.

I de første Aar kunde han næsten ingen Ting bestille, det var han for svag til, senere fik han Arbejde for en Børstenbinder, og det har han endnu. Men naar Aftenen kommer, lægger vi Arbejdet til Side og snakker saa rart sammen om gamle Dage, eller rettere, om vore unge Dage, da vi delte ondt med hinanden, og det saa saa mørkt ud, og saa taler vi om Kong Frederik, der, næst Gud, skabte vor Lykke. —

Her endte Stine sin Fortælling. Min Hustru rejste sig uden et Ord og gif hen og kyskede hende. Og jeg kunde have gjort det samme.

Men fra den Dag var Stine Kullekone ofte en Hædersgjæst ved vort Kaffebord. A. M.

Damer med Træbund. En gammel Søgut besluttede at sætte sin Emule Formue i en Badeanstalt paa Holland. Da denne var færdig, lod han den forsyne med et Skilt, hvorpaa der stod at læse: „Bade til 50 Ore for Damer med Træbund.“ Hans Folk lo ham ud derfor, og i Brede jog han dem paa Døren, men efter at have tænkt lidt over Sagen forandrede han dog Ordene til: „Bade med Træbund for Damer til 50 Ore.“ Herover blev imidlertid den gamle Sømands Kone aldeles rasende, og han forandrede derfor atter Indskriften, idet han med en drøj Ed forsikrede, at det skulde blive sidste Gang. Ordene kom da til at lyde saaledes: „Bade for Damer til 50 Ore og med Træbund.“

Min Tantes Papegøje.

Fantasi af Emil Joerjom.

eg havde en Tante, og min Tante havde en Papegøje.

Jeg maa omtale disse to Ting i Fortiden, thi af! min stakkels Tante, der lavede saadant dejligt Syltetøj, er ikke mere, og hendes Papegøje har skyndt sig at følge efter hende til en bedre Verden.

Men for to Aar siden vare min kjære, gode Slægtning og hendes tro Fugl endnu til, og da oplevede jeg det Eventyr, som jeg her skal fortælle. Først maa jeg imidlertid give en lille Beskrivelse, for min Tantes Papegøje var ikke nogen almindelig Fugl.

Hun havde kjøbt den paa Auktionen efter en afdød. Den hæderlige Dame havde Mani for at vinse om paa Auktioner i Dødsboer. Hun havde paa den Maade faaet sig samlet et underligt broget Museum bestaaende af Sager, om hvis Oprindelse hun ikke havde nogen Anelse, og hvorom man kunde gjøre sig de mest fantastiske Gisninger. Papegøjen udgjorde en Del af dette Museum og var, som man skal faa at høre, ikke den mindst mærkelige Gjenstand deri.

Dens Farve var det næsten ganske umuligt at faa Nede paa.

Med omtrent halvandet Dussin Fjer — ganske vist ikke flere, maaske færre — formaaede den endnu at puste sig op, hvilket røbede stor Erfaring og lang Praxis; men da Farvemidler og Ungdomselixir endnu ikke vare komne til Anvendelse i Fuglenes Verden, havde den ikke kunnet konservere sig og sine Fjerlevninger. Havde de været grønne og spillet i det graa eller graa og spillet i det grønne?

Der var kun en smudsig, ubestemt og uskøn Farve tilbage — en Farve, der syntes at forsvinde med Tiden. Det var en Skumringspapegøje . . .

Men forstaa mig vel: en Aftensfumrings! Det stakkels Kræ var jo selv langt ude over sin Morgenrøde — saa langt, at dens slidte og medtagne Næb blev fryndset i Kanterne, ligesom et Par Benklæder, der har været brugt altfor længe.

Dertil kom et fast og yderst dybsindigt Blik, en ufortrøden Opmærksomhed paa alt hvad der blev sagt i dens Nærhed, og en vidunderlig Hukommelse.

Snaksom var den derfor ogsaa i højeste Grad; men dens Snak var et rent Sammensurium af forvirrede Udgydelser. Først morede man sig over denne Slidderfladder, men tilsidst blev man greben af Forbitrelse over den.

Snefe Gange havde jeg følt mig fristet til at dreje Halsen om paa det affyrlige Dyr; Snefe Gange havde jeg modstaaet Fristelsen af Agtelse for min Tante, der yndede det — hvilket ikke var saa underligt, da hun var døv.

For nu ikke oftere at blive fristet til at dræbe den gamle Fugl, havde jeg højtideligt svoret paa ikke mere at være alene med den; men en Aften . . .

Mennesket spaar, men Gud raa'r. Den Dag havde jeg spist til Middag hos min Tante. Efter Middagen gik vi ind i en gammeldags, fløjelsbetrukken Sal. Hun tog Plads i en Lænestol; jeg satte mig paa en almindelig Stol. Papegøjen sad stille og ubevægelig paa sin Stang. Det var Sommer, endnu lyst og meget varmt — saa varmt, at Tante efter nogle Minutters Forløb blidelig hensank i en lille Middagslur.

Neppe havde hun lukket Djnene, førend den omtalte Skurk af en Papegøje begyndte at prøve min Taalmodighed. Den skreg og remsede, saa det var en Gru. Samtidigt syntes dens forskende Blik at ransage mine Tanker, for at den ret kunde gotte sig over min Brede!

Dette var mig for meget. I fem Minutter kæmpede jeg med mig selv; i de næste fem vaklede jeg; i de sidste fem

slap jeg min Brede løs — i det fextende Minut dømte jeg Fyren til Døden.

Nu gjaldt det kun om at bringe Dommen til Udførelse. Paa Taaspidserne — som om min Tante ikke havde været døv — listede jeg mig hen til Bapegøjen, udstrakte begge mine Hænder . . .

Bapegøjen vedblev at betragte mig, men med et saa gjennemtrængende Blik, at den syntes at mærke Uraad. Lige meget! jeg strakte begge Hænder endnu længere ud — jeg vilde lige til at gribe Udhyret, da en haanlig Stemme pludseligt sagde: „Mange Tak!“

Denne Røst var vor Jakobs, derom kunde jeg ikke tvivle. Dersom jeg forøvrigt havde svævet i nogen Uvished, vilde det ikke have varet længe, thi Bapegøjen vedblev: „Ja, jeg takker Dig, thi Du vil gjøre mig en ubetalelig Tjeneste ved at befri mig fra en Tilværelse, der tynger haardt paa mig . . .“

Af lutter Forstrækkelse over denne fantastiske Aabenbarelse faldt jeg, forvirret og bestyrtet, ned paa min Stol.

„Naa, saa Du taber allerede Lysten og Modet!“ fortsatte den spotske Fugl. „Hvad skal jeg saa sige, der har maattet høre paa al Menneskenes Snak i hen ved hundrede Aar? Vi lidt! medens jeg er i Gang, vil jeg betage Dig Din Forundring, skjønt jeg ikke behøver at retfærdiggjøre mig.

„Som Du her ser mig, er jeg, det tilstaar jeg gjerne, en dum og utaalelig Snakker. Men er det min Skyld? Nej, det er Dine kjære Medbrødre Menneskenes! De Talemaader, jeg opregner, ere kun Ekkoer af hvad jeg har lært hos alle mine forskjellige Herrer — jeg har haft saa omtrent et halvt hundrede Stykker, og hver havde sin Yndlingstalemaade.

„Lad bare Naturen raade! Dette Udraab tilegnede jeg mig hos en Læge. Han lod sig betale med fem à ti Kroner for at gjentage disse mærkelige Ord for sine Patienter. Gik han hen til dem, for at sige det, saa var det strax tyve Kroner. Det lader for Resten til, at han sagde det ganske udmærket, da man ikke af nogen anden Grund gjorde ham til Medlem af Sundhedskommissionen.

„De maa komme igjen imorgen, Herren er ikke hjemme! Den Talemaade lærte jeg af en fattig Straajunkers Tjener, der maatte servere den, hver Gang en Rykker ringede paa Døren.

„Da jeg forlod Junkeren, kom jeg under Auktionshammeren og blev tilslaaet en Handelsmand. Fra ham har jeg de skjønne Ord: Jeg gjør det saamænd blot for Deres Skyld, for til den Pris taber jeg paa Baren! Ved saaledes stadigt at tabe blev han i Stand til at kjøbe sig en stor Ejendom i Byens eleganteste Kvartér. Naar han gjorde Gilde der, holdt han bestandigt Taler om Ærlighed og Redelighed i Handel og Wandel.

„Leve uden Dig, min Ven — nej, aldrig! — Det lærte jeg af en Enke, der sagde det til alle sine Mænd . . . hun begravede hele fire saadanne.

„Har han Bogn? var et Udbrud, jeg hørte af en ung, ideelt anlagt Pige, hver Gang man spurgte hende, om den eller den unge Mand formaede at faa hendes Hjerte til at banke.

Dg saaledes kunde jeg blive ved i det uendelige.

„Dersom nu disse Talemaader ikke ere videre skjønne, hvis er saa Skylden? I Stedet for at forarges vilde Du have gjort bedre i at efterforske Betydningen af dem og drage Nytte af de Lærdomme, som de indeholde. En Bapegøje som jeg er ligefrem et Kursus i praktisk Filosofi. Hvis Filosofien kjeder Dig, saa slaa mig ihjel; jeg har allerede sagt Dig, at jeg har faaet nok af Dig og Dine . . .”

I samme Djeblik, som Jakob sluttede sin Tale, vaagnede min Tante.

Havde jeg maaske ogsaa sovet og var bleven reden af en Mare? Det har jeg aldrig faaet opdaget, da Fuglen døde kort efter.

Kjæmpen.

(Idsted den 25 Juli 1850.)

Han var saa stærk og kjæmpehøj,
At fast man skulde tro,
Han skabtes til at staa paa fløj
Og stride der for to;
En Haand saa stor, et Bryst saa bredt,
Saa støt og fast en Gang —
Men Kraften nyttede kun lidt,
Thi Modet svigted ham, saa tidt
En Riffelkugle sang.

Saa blev han Hestepasser da
Hos Oberst Saint d'Alubain;
Hvor faren var, han holdt sig fra
I Skjul ved Hærens Train!
Og mens i Kamp paa Liv og Død
De Andre fremad gif
Og Ærens Bud som Helte lød,
Han knuget stod i Sjælenød
Og sænked ræd sit Blik.

Men sælsomt holder Skjæbnen Raad;
Thi han, der var saa feig,
En Broder havde, som i Daad
Var først paa Ærens Vej!
Af Skabning lille, ung i Aar,
Han meldte sig med Lyst
Og drog i Livets første Vaar
Alt væрге mod hint Ulivsfaar,
Der trued Danmarks Bryst. —

Det var ved Idsted Slaget stod
Hin Julimorgen varm,
Da frem vi trængte fod for fod
Trods Insurgentens Harm!
Fra Heden hølged Ild og Røg,
Og alt i Kaos laa,
Hvor Bly for Hagl i Luften føg,
Mens Døden sine Ofre strøg
Saa langt, den kunde naae.

Mens vildest Kampen dundred løs
Og Løgnen fik sin Dom,
To folk, som bar en saaret Knos,
Til Ambulancen kom!

Mod Idstedspasset fjækt han sprang
Med jublende Hurra,
Det blev hans sidste Sejerssang,
Nu bar de ham i Sorgegang
Dødsfaaret bort derfra.

Bleg laa han dør, den fjæffe Gut,
Den Ungste mellem dem,
I gjennem Brystet var han skudt,
Og Blodet pibled frem!
Og mens de røde Draaber gled
fra Baaren tungt og tæt,
Han folte næppe selv, han led —
Hin sidste Kamp, den Kjæffe stred,
Vel skulde vorde let.

Da kasted Kjæmpen sig mod Jord
Og brast i bitter Graad:
„Jeg var en Pjalt, hvor Du var stor
I Tanke som i Daad!
Uhævnet skal Du ligge dør,
Som hid saa frejdig kom?
Nej, jeg som Du vil handle her . . .“
Saa greb han Broderens Gevær
Og vendte Kolben om.

Fremad han stormed, for hvert Slag
En Tydsker straktes ned,
Han skjald ej for de skarpe Lag
Men banded Vejen bred.
Fremad, didhen, hvor Drengen faldt,
At tage blodig Bod —
Og hvor han traadte, styrted alt,
Nu var tillive Løven kaldt
Og Træl til Mandemod.

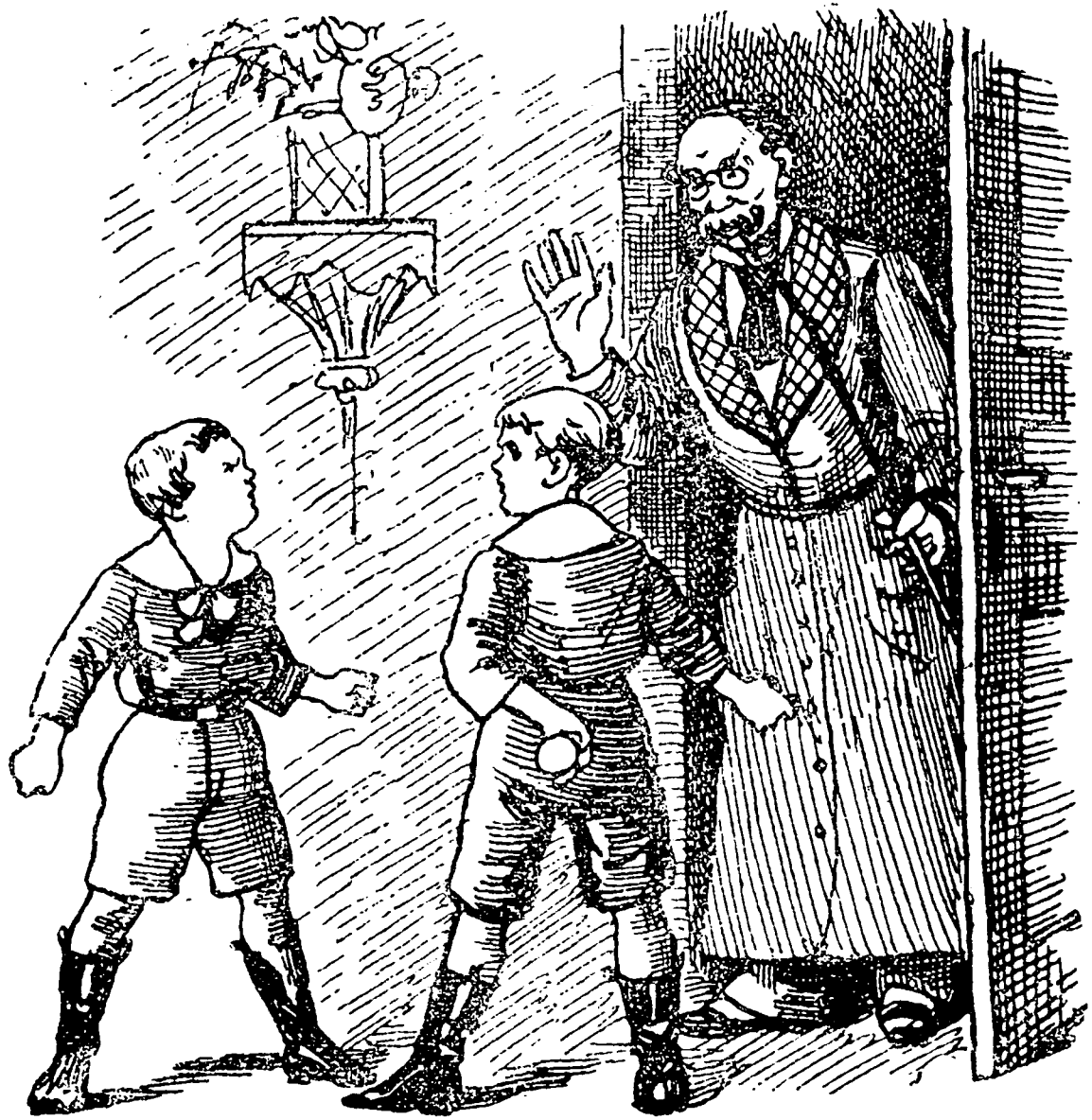
Dér stod han høj og rank og stolt
Og rynkede sit Bryn,
I Haanden han Geværret holdt,
Mens Øjnene skjød Lyn.
Saa vendte langsomt han og gif
Til Stedet, hvor han laa,
Den lille Bro'er med brustent Blif,
Dér standsed han, og med et Nif
Han paa den faldne saae.

Og paa sin Broders blege Kind
Et Kys han trykked blidt:
„Hav Tak, at dog dit djærve Sind
Til Daad fik manet mit!
Farvel, farvel, vi ses igjen,
Om ej paa denne Jord,
Vi mødes hist, hvor Rye gif hen,
Thi Du var af hans bedste Mænd,
Min ædle, tapre Bro'er!“

Og den Gang Slaget var forbi,
Han ved et Dige stod,
Endt var det vilde Raseri
Og trættet Arm og fod.
Men Kjæmpen i hans Bryst var vaft,
Ved Idsted blev han Mand;
Thi næste Krig — saa er mig sagt —
Han gif mod Fjendens Overmagt
Frivillig for sit Land!

Forsoningspolitik.

Karl. Du er dog et stort Fæ, Albert.

Albert. Ja, Du er et endnu større.

Faderen, der tilfældig kommer i det Samme: „Hvad
flaas I om, I Dumrianer? I har jo Ret begge To.“

Et Selskab paa Snudebilleborg.

Af Anton Nielsen.

aandværkerne havde haft travlt i de sidste 14 Dage. Hovedbygningen, der egentlig var „hvidspødt“ ligesom en vis ædel Hestrace, var bleven overmalet med rødt; adskillige raadne Dørfarme og Vindues-sprosser vare blevne lappede og maledede. Det adelige Baaben over Borgporten havde ogsaa faaet en Omgang. De tre Snudebiller straaledede i ny Forgyldning, saa de syntes at sætte Næsen en Del højere end sædvanligt, og den kronede Grævling i det andet Skjold havde faaet sin Grebekrone forgyldt og saa meget fornem ud. Snudebillerne var Kammerherrens Familiebaaben. En af hans Forfædre for et hundrede Aar siden var Professor og havde ofret sit Liv for Snudebillerne. Ved Enden af sine Dage havde han ydet sit Livs Frugt i et latinsk Bærk om disse Dyr, det blev tilegnet Kongen i dybeste Underdanighed. Denne, som ikke forstod andet Latin end Ordet Rex, havde, rørt over Professorens Opmærksomhed, ophøjet ham og hans ægte Efterkommere i Adelsstanden paa Grund af hans store Fortjenester af Land og Rige. Professoren fik ikke megen Fornøjelse af at hedde „von Snudebille“, da han døde kort efter, men hans Sønner, som var et Par flinke Kandidater, fik desto mere. De holdt op med at arbejde, som Snudebiller var det jo ikke passende for dem; de skulde kun nyde og fortære. For deres store Arv kjøbte de hver sin Proprietærgaard og blev Stamfædre til en Landjunkerflægt, der blev ligesaa aandrig og dygtig som de, der kunde føre deres Stamtable op til Korstogene. Men Blodet havde alligevel holdt sig noget tyndt i denne Slægt, den havde maattet nøjes med

Giftermaal med andre tyndblodige Adelsmænd. Men da var det, at den nuværende Besidder af Snudebilleborg havde hævet Slægten ved at gifte sig med Komtesse Dachsenzahn. Det var jo en stor Medlidenhed af den gamle grevelige Familie. Denne Naade kunde ogsaa kun blive mulig derved, at Kammerjunker v. Snudebille lovede at kjøbe saa mange Nabogodser, at han kunde faa oprettet et Baroni. Der var endnu en anden Grund til denne store Naade, men den tør jeg kun hvidske: Greveparret havde saa mange store og smaa Grævlingetænder (Dachsenzähne), baade Hanner og Hunner, men de havde intet til dem at bide i. Frugten af Snudebillerne og Grævlingernes Forening blev kun en eneste: Preben Maximilian von Snudebille-Dachsenzahn, Stamherre til det forventede Baroni. Men da Baroniet, paa Grund af visse Pengeomstændigheder, aldrig kom i Stand, saa døde Stamherren i en ung Alder, formodentlig af Uergrelse; nu havde han jo heller ikke noget at leve for.

Nu var der gaaet nogle Aar, siden Kammerjunkereren var bleven Enkemand i sin bedste Alder, men til Erstatning for hans Tab var Svigermoderen med to gamle uaffættelige Hund-Dachser flyttet ind til ham, da de jo ikke kunde forsvare at lade ham bo saa ene. Kammerjunkereren var i en usædvanlig ung Alder bleven ophøjet til Kammerherre.

Den 40aarige Kammerherre levede nu et lystigt Ungkarleliv med Bæddeløb, Jagt, Drifkegilder, smaa Elstovsforbindelser, og hvad andet der hørte til. Han var meget høflig imod sin Svigermoder og sine Svigerinder, men de boede i en Fløj for sig selv. Han spiste alene og omgikkes kun lidt med dem. Kun en Gang om Aaret, Grevindens Fødselsdag, lod hun og Døtrene sig se ved hans Bord, og det var det eneste pæne Selskab, der blev holdt paa Snudebilleborg. Denne store Dag indtraf i Jagttiden og blev begyndt med en stor Klapjagt. Da Kammerherren var Enkemand, ansaa han sig ikke forpligtet til at bede Damer med.

Det var nu i Anledning af denne Dag, at Haandværkerne havde haft saa travlt. Nu var Dagen kommen med

mildt Septembervejr. Tidligt om Morgenen mellem Kloffen 10 og 11, huff paa vi taler adeligt, kom den ene Vogn rullende efter den anden, og Kammerherren var tilstede for at modtage sine Gæster. Først kom hans Broder Hofjægermester v. Snudebille, derefter Grev Affenhorst, endelig Baron Bielfraß, siden efter nogle „Kammerrødder“ og borgerlige Proprietærer. De adelige holdt sig sammen og førte Samtalen; de borgerlige havde ikke stort at skulle have sagt. En Tjener kom ind, gjorde et flodset Buf for Kammerherren og meldte: „Frukosten æ anrædded.“

Derpaa slog han Dørene op til „Riddersalen“ og forsvandt.

„Maa jeg bede mine Herrer at indtage en tarvelig Dejeuner, før vi gaar til vort Arbejde?“ sagde Bærten.

„Den Tjener har De nok ikke haft længe, Hr. Kammerherre,“ sagde Greven.

„Jeg har sgu dog haft ham i 3 Uger, men han er usædvanlig tungnem.“

„Ja, man har sin Nød med de Bønderkarle, de er saa Fandens uimodtagelige for Kultur. Og dog maa man helst tage en saadan og dresfere; for de rigtig velopdragne Tjenerere, de er saa Satans udspekulerede. — Men de Bønder, det er en stupid Race.“

„Ja, det skal Hr. Greven have fuldstændig Ret i. De kan tænke Dem: jeg har endnu ikke faaet vænnet dette Usen rigtig af med at sige „God Morgen“ til mig, naar han kommer ind for at klæde mig paa. — Maa jeg byde Hr. Greven min Arm?“

Dette Par indtog nu Hæderspladsen, som rimeligt var, de andre luntede bag efter, og de borgerlige rangerede sig meget smukt efter Hartkornet, men naturligvis nedenfor Kammerraaderne.

Greven og Kammerherren fortsatte deres Samtale, dog med den Forandring, at de ikke mere talte om Tjeneren, da han vartede op ved Bordet.

„Ja“, sagde Greven, „hvad der er simpelt, bliver simpelt.“

Om det er af Trods eller af virkelig Mangel paa medfødt
Anlæg, der dog i nogen Maade maa kunne erstatte Blodet,
det skal jeg ikke kunne afgjøre. Jeg har nu, for Exempel,
— Puh!”

Han traf Vejret dybt, for det tog paa Kræfterne at
holde saadant et langt filosofisk Foredrag. Da han havde
styrket sig med et Glas Sherry, vedblev han:

„Jeg har nu for Exempel en Huslærer, en theologisk
Kandidat, De har vist set ham hos mig, Hr. Kammerherre?”

„Meget muligt, Hr. Greve, men det er jo kun und-
tagelsesvis, at man lægger Mærke til Tyendet,” svarede
Kammerherren, hvis Stamsfader var Kandidat.

„Vist ikke, men for sine Børns Skyld er man nødt til
paa en vis Maade at tage Hensyn til deres Lærer. Vi
plejer altid at have vore Informatorer med ved Bordet; der
har endogsaa været enkelte, som vi har kunnet tage med i
Besøg, men denne kan vi ikke have med nogen Steder, det
er galt nok, at vi skal se paa ham derhjemme.”

„Ja, jeg kan godt forstaa det. De unge Fyre kan jo
være brugelige en Gang imellem: til at fylde et Spilleparti
eller til at være Danshest, naar der er Mangel paa Herrer,
men de kan jo være i den Grad uopdragne, at man maa
lade dem skjotte sig selv.”

„Ja, De kan tænke Dem Hr. Kammerherre: han spiser
med Kniv.”

Der blev almindelig Rædsel ved Bordet, saa langt denne
Meddelelse naaede. Kammerherren, som fik den i dens fulde
Styrke, tabte sin Kniv af Forstrækkelse, og Tjeneren maatte
tage den op og bringe ham en anden. Andre, som sad i
Nærheden, blev fiddende med fuld Mund og glemte at tygge.

Da Værten kom lidt til sig selv, sagde han:

„Ham beholder De da ikke, Hr. Greve?”

„Ja, det er sgu en vanskelig Sag, for Grevinden, min
Hustru, og de unge Grever, mine Børn, vil saa nødig af
med ham. Børnene holder saa meget af ham, og saa taaler
man jo en Del for deres Skyld; det vil sige i Hjemmet.

I et Selskab paa andre Steder vilde han jo være komplet umulig."

"Saadanne Unoder maa da sikkert komme af Trods, for naar han har været hos Dem — — Hvorlænge har De haft ham?"

"Et halvt Aar."

"Ja, naar han har været hos Dem, Hr. Greve i et halvt Aar og endnu ikke har lært at te sig anstændig i Deres udmærkede Hus, saa er det aabenbart Mangel paa pas=paa Evne eller Villie, for at bruge et bekjendt Udtryk. Men hvilken af Delene det er, kan jo en Fremmed ikke afgjøre.

"Na, det er vel begge Dele," brummede Baron Bielfrasz med Munden fuld af Mad.

Man lo bifaldende over denne Ytring, for det var saa knapt med det morsomme. Baronen blev derved reddet fra Forglemmelse, thi Bærten sagde:

"Maa jeg drikke et Glas med Dem, Hr. Baron?"

De drak.

"Hvordan staar det til hjemme, Hr. Baron? Sidst jeg havde den Ære at besøge Dem, var Frøken Beatrice i meget interessant Omstændigheder."

"Nu har hun faaet Trillinger."

"Gratulerer, gratulerer! Kunde jeg ikke faa Lov til at adoptere et af Børnene? De veed, jeg har ingen selv — men det skulde helst være en Søn."

"Det er sgu Løser alle tre."

Nu lo de alle igjen. Baronen var tykmælet, og hans hidlige Kamp med Dyrestegen gjorde ikke Røsten klarere. Da han ikke havde Tid til at gjøre mange Ord, maatte han gjøre dem desto fyndigere.

"Alligevel," fortsatte Kammerherren, "dersom De vil betro mig en af de unge Damer, ønskede jeg det gjerne for Familiens Skyld."

"De maa sgu faa dem alle tre."

„Tak, jeg maa være saa ugalant at sige, at jeg er vel-forskyndet med Damer, saa at en kan være nok.“

En Kammerraad, der ikke før havde været i „ædelt“ Selskab, var nær falden ned af Stolen ved at høre denne Samtale. Han var saa uskyldig, at han ikke forstod, at Talen var om en Tævehund og dens Hvalpe. Der kom heller ikke No paa ham, før han fik den rette Oplysning af sin Sidemand, og han blev da meget forarget og vred.

Kammerherren kom nu til at mindes sine borgerlige Gæster. Han drak et Glas med hver af dem, og de var, med Undtagelse af Kammerraad Tokumfen, meget fornøjede over denne Naade. Den filosofiske Greve, som var bleven færdig med at spise, sad imidlertid og saa paa dem igjennem Lorgnetten og anstillede ved sig selv kulturhistoriske Betragtninger.

Men da han nu ikke kunde leve længe, uden at der blev taget Notits af ham, udbragte han Jagtherrens Skaal. Kammerherren takkede smukt og hævede derpaa Tasselet. Baronens var rigtignok ikke færdig med at tygge, men hvis der skulde blive noget af Jagten, kunde de ikke vente efter det.

Nu kom Arbejdet.

En af Gaardens Karle, som havde været Hornblæser, mens han var Soldat, var bleven puttet i Rudskens grønne Liberi og skulde agere Jæger. Han blæste paa et bulet Jagthorn ligesaa godt som nogen Diligencekudsk, og ved disse Toners yndige Klang vandrede hele Selskabet, fulgt af Skovfogden, Skovløberne og alle de andre Hunde, ud i den brogede Skov. Skytterne blev stillet paa Post, Hornet lød, og Klapperne „startede“, og nu gik det Knald i Knald i en tredve Timer. Men det gik her som ved saa mange Lejligheder. „Viel Geschrei und wenig Wolle.“ Udbyttet svarede ikke til den store Larm. Der var ikke Tale om, at Jægerne manglede Dygtighed, men Skoven manglede desværre Bildt. 1 Dyr, 3 Harer og 1 Ræv, det var Frugten af 10 Skytters og 50 Klappers Arbejde. Unægtelig var hvert Stykke Bildt gjennemboret af mange Rugler, men det var jo ikke Træfferne, der skulde tælles. Bonden, hvis Mark stødte op til Skov-

gjærdet, gjorde bedre Forretninger med mindre Apparat, thi han skjød 3 Raadyr.

Men lad os huske paa, at saadanne ædle Jægere, de tænker jo ikke stort paa Udbytte eller Fordel af en Jagt. De

jager mest for at faa sig en Motion, der kan give Appetit til Middagsbordet. Det er kun Bønder og Fiskere og andre simple Folk, der tænker saa lavt, at de vil have noget for deres Arbejde.

Jagtselskabet vendte nu tilbage i et Slags Optog. Foran førte en Vogn med Byttet, der var bundet i Sejren, Hestene var ikke meget forlæsfede med at trække den. Bagefter vandrede Heltefaren, af hvilken hver især fortalte om sin Bedrift.

Derefter klædte Selskabet sig om, da det havde naaet Borgen, hvorpaa det mødte „paaklædt“ i Modtagelsesværelset.

Man er jo nemlig ikke klædt paa, naar man ikke er i sort Spidskjole.

En Deputation bestaaende af Greven, Baronen og Kammerherren begav sig over i den anden Fløj for at hente Damerne.

Det store forventede Djeblif kom. Tjeneren smækkede Fløjdørene op, og ind skred:

Hendes Naade Grevinde Dachsenzahn,

ført af Grev Affenhorst.

Komtesse Michele Dachsenzahn,

ført af Baron Bielfraß.

Komtesse Francisca Dachsenzahn,

ført af Kammerherre Snudebille=Dachsenzahn.

Grevinden var en stor, majestætisk Dame, klædt i sort Atlask og velforsynet med Kniplinger og Diamanter. Døtrene, der næsten saa ældre ud end Moderen, savnede hendes Holdning. De havde nemlig ikke kunnet faa den Øvelse i at gjøre „Honneurs“ som Grevinden.

Dптоget gif en Dmgang i Salen, for at Damerne kunde hilse paa Gjæsterne. Grevinden, som kjendte dem, havde et naadigt Ord eller en ditto Forespørgsel til hver af Herrerne. Hun viste ved denne Lejlighed stor Færdighed i den „forberedende Øvelse“: Bøj Hovedet frem og tilbage! Derimod viste hun en beklagelig Mangel paa den Færdighed, som tilsigter Ryghvirvlernes Smidighed.

Da hun kom til den ny Kammerraad, blev hun staaende ud for ham stiv som en Bind uden at hilse. Hun tog sin Lorgnet frem og befiggede ham. Derpaa sagde hun med stærk Stemme:

„Kjender jeg Dem?“

Kammerraaden, der blev arrig over dette Spørgsmaal saavel som over, at han skulde begloes baade af hende og af alle de andre, svarede lidt hvast:

„Hvor kan jeg vide det?“

Men Greven skulde jo nok klare Stillingen:

„Hendes Naade Grevinden mener naturligvis, om De

har haft den Ære at blive præsenteret for hende, Hr. Kammerraad?"

„Nej, den Ære er endnu ikke falden i min Lod," svarede han med spottende Tonefald.

„Tillader Grevinde Dachsenzahn, at jeg præsenterer for Dem Hr. Kammerraad Jofumsen, den ny Ejer af Lisbetsdal?"

Grevinden bøjede de øverste Halskvikler en lille Kjende, Jofumsen bukkede, men ikke meget ærbødigt, og nu gik hun videre, mens Kammerraaden efter Tur blev præsenteret for hver af de antike Komtesser.

Derefter blev der ført til Bords.

Efter Suppen tog Greven Ordet:

„Det er en Festdag, mine Damer og Herrer! en Festdag, som for hvert Menneske kun indtræffer en Gang om Aaret . . ."

„Jo, min Kogter holder Fødselsdag to Gange om Aaret," indskjød Kammerraad Jofumsen dæmpet.

„De sagde noget, Hr. Kammerraad?"

„Jeg sagde: Bliv bare ved! vi er alle med."

Nu blev der en sagte Fnisen, og Komtesserne prøvede forgjæves paa at blive røde i Ansigtet. Greven fortsatte:

„Altsaa en Festdag, gjentager jeg, som kun indtræffer en Gang om Aaret, og her ved min Side throner Festens Dronning. Det er os alle inderlig kjært at være tilstede ved denne skønne Familiefest . . ."

„Jeg skal sgu aldrig komme her mere," sagde Jofumsen halvhøjt.

„Hm, hm, og vi ved jo alle, hvorledes den højtærede Grevinde med hendes ærede Døtre opofrer sig for at hygge om sin ensomme Svigersøn."

Grevinden tog en Slurk Vin til at skylle den Mundfuld ned med, for den var lovlig stram.

„Skulle vi ønske, mine Damer og Herrer, at Grevinde Dachsenzahn, hvis Fødselsdag vi her fejre, maa opleve mange saadanne Fødselsdage?"

„Helst to om Aaret,“ - hvidskede den uforbederlige Kammeraad.

„her i sit hyggelige Hjem, til Glæde for sin Svigersøn, . . .“

„Om hm,“ sagde Kammerherren; den faldt nok for Brystet. „sine Døtre og for alle i den store Kreds, der har den Ære at kjende hende.“

Alle løftede deres Glas og bøjede sig mod Grevinden; hun bøjede sig igjen mod hver især og smilede naadigt. Der blev ikke raabt Hurra eller klinket, det var jo ikke nobelt, alligevel hørtes der en Kling-Klang fra den nederste Borden, det var et Par Proprietærer, som ikke havde kunnet lægge Baand paa deres simple Natur.

Noget efter udbragte Kammerherren Grevens Skaal, men denne Gang var der flere end Jokumsen, der vilde snakke med, om just ikke afbryde. Da Talen var færdig og Skaalen var drukken, vidste de halve ikke, hvad de havde drukket paa.

Da Stemningen, som allerede var høj, truede med at stige endnu højere, behagede det Grevinden at rejse sig, tillige med sine Døtre og at sige Selskabet Farvel. De havde den Gang allerede siddet noget ved Desserten, saa at man skulde synes, at hun sagtens kunde bide, til de blev færdige, men hun kjendte nok disse noble Herreselskaber, hvor „Nachspillet er det artigste“. Hun bad Selskabet om ikke at lade sig forstyrre, fordi hun maatte trække sig tilbage af Helbreds-hensyn. Derefter blev hun og Komtesserne under deres forrige Eskorte ført tilbage til deres „Appartements.“

Da Nobelgarden vendte tilbage, var Stemningen allerede stegen nogle Grader. Jokumsen og Hofjægermesteren havde tændt sig hver en Sigar, og hele Selskabet saa, med Tugt at melde, noget fræsørstigt ud.

„Skulle vi hæve Tasselet og tage Kaffen her i Sideværelset?“ foreslog Bærten og rejste sig. Kun Greven rejste sig med ham, han var i fuldstændig Minoritet.

„Vi sidder godt nok her, Kammerherre. Lad dem bare komme med Kaffen,“ sagde den tykke Baron, der sad ud for Nesterne af Kransekagen.

„Ja, vi vil blive her,“ raabte den yngre Snudebille, Jægermesteren. „Men der er nogle, som trænger til Sigarer!“
Kammerherren, der saa, at Disciplinen var borte, føjede sig efter Talmajestæten.

Efter at Raffen var drukken og trykket ned med adskillige Glas Lixør og Portvin, fulgte Talerne Slag i Slag, men

der var næsten ingen anden end Taleren, der vidste, hvad der blev sagt, og enkelte Talere vidste ikke en Gang, hvad de selv sagde.

Hofjægermesteren sagde ikke meget, men han var en løs Skjælm. Han var ved Bordet bleven meget fortrolig med Kammerraad Johansen, hans Sidemand, og nu hvidskede han til denne:

„Hør, rejs Dem og hold en Tale, saa gjør jeg en lille Kunst imens. De har jo ikke ladet Dem høre endnu.“

„Ja, bi nu lidt, til jeg faar brygget noget sammen.“

Kort efter rejste han sig:

„Mine Herrer! „Adelig“ og „Borgerlig“, disse to Modfætninger, som har været igjennem Aarhundreder, har vi borgerlige ment skulde være blevne udslettede ved Grundloven. Men det har vist sig, at det var en fejlagtig Mening af os; denne Skillemur kan aldrig ganske udjævnes, og lad mig føje til: den bør aldrig aldeles udjævnes.“

„Hør! Bravo!“ raabte de adelige og nogle borgerlige med, som ikke kunde forstaa længere.

„Hvad der er ædelt, skal ikke blandes med det simple. Men jeg skal forklare tydeligt, hvad jeg sigter til: Vi har hørt i Dag, til vor Glæde, at den adelige Verden er bleven forøget med tre kvindelige Individier hos Hr. Baron Biel-
fræs, og disse tre er jo igjen i Stand til, med Tiden, at tilvejebringe en yderligere Forøgelse. Lad os ønske, mine Herrer, at den adelige Hunderace ikke skal blande sig med, men efterhaanden fortrænge, alle vore gemene Bondesjøtere. De forstaaer jo nok, at jeg ikke taler billedligt. Hr. Barons ædle Race, den leve!“

Baade de adelige og borgerlige havde hørt godt efter og havde allerede rejst sig op ved det første Bravoraab; men ved Talens Slutning saa Greven og Kammerherren paa hinanden og vidste ikke ret, hvad de skulde gjøre. Dog da Proprietærerne ved den anden Bordende brølede Hurra, stemte de i med.

Men da Herrerne, efter at have gjort deres Skyldighed,

skulde sætte sig ned igjen, da saa man et Vidunder. Hver af dem, med Undtagelse af en eneste Proprietær, faldt paa sin Hale og stak Benene i Luften. Baade adelige og borgerlige Ben maatte samme Vej, der var ingen „Skillemur“ denne Gang.

Medens de havde været saa optagne af Jofumsens Tale, havde Jægermesteren listet sig rundt bag ved dem i en frybende Stilling og havde taget alle Stolene bort fra Bordet. Derefter var han kommen til sin Plads igjen og havde ladet sig falde tilligemed de andre. Naa! der blev jo en Velstand ovenpaa dette. Hvem havde gjort det? Ja, de, der vidste det, tav stille. Baronnen, der faldt saa tungt, bandede og brummede, men Jægermesteren trøstede ham med, at den Del af Legemet, han slog, var vel beskyttet med en naturlig Tourneur. Det hele endte saa med Latter og fornyet Drifkeri. Endelig kunde de ikke nære sig at sidde ved Bordet længer, men gik ud paa Gulvet.

„Det er Satans, at her ingen Damer er, for nu har jeg Lyst til at danse!“ sagde Baronnen.

„Naa, saa De er bleven saa oplivet af den lille Rutschetur“ sagde Jægermesteren. „Men lad os saa gjøre Kraftkunster!“

Derpaa tog han og siden hver af dem fat hver paa sin Stol og forsøgte at løfte dem op fra Gulvet ved at holde i det ene Ben.

Kammerherren, der maaske var bange for sit Porselæn, foreslog endnu en Gang, at de skulde gaa ind i et andet Værelse, men ingen vilde høre noget derom. Tjenerne og Pigerne var allerede blevne affkedigede.

„Lad os se, hvem der kan ramme Kaminhullet med en Stol!“ raabte Baronnen. Nu gik han hen i den modsatte Ende af Salen og kyiede en Stol med saadan Kraft mod Kaminen, at Stolen knusedes i Stykker.

Nej, det var da en udmærket Sport, syntes de alle, og nu fastede de, saalænge der var en hel Stol. Kammerherren kunde ikke undslaa sig for at være med. Skulde han blive

mistænkt for at ville spare sine Stole? nej, det var da altfor borgerligt. Endskjøndt de jævnligt oplivedes af Vin og Likhør, saa syntes dog en at føle Trang til en ny Udspredelse, og det vakte derfor almindelig Glæde, da Baronnen erklærede: „Jeg vil s'gu danse! Jeg vil J. g. mig danse!“

Hofjægermesteren, som var en af de mest ædru, sagde: „Ja, hvor Fanden kan vi danse, naar vi hverken har Damer eller Musik — Stop, vi kan danse en Kottillon!“

„Og jeg kan synge“ tilbød Jofumsen.

Nu tog de fat i Hænderne paa hverandre, dannede en Kreds og filede rundt. Derpaa snappede Jægermesteren en Armstage, lod Jofumsen tage en anden, og saa trak han hele Rækken ud ad Døren, gennem alle Stuerne og endelig op ad alle Trapperne, helt op til Loftet, saa ned igjen i Spisesalen og saa rundt paa ny. Nu maatte de ordentlig lædskes ovenpaa. Men denne Kottillon og den efterfølgende Lædsfedrik gav de tapre Helte Banesaaret. De smed sig ned paa Gulv og Sofaer, og nogle faldt strax i Søvn, andre erklærede, at de vilde have spændt for.

Jægermesteren gik ud for at give Ruskene Ordre. Han kom tilbage og meldte, at Greven og Kammerraad Petersens Ruske var saa fulde, at de ikke kunde kjøre.

„Hvad, er min Rusk fuld! Sikken en Slyngel!“ sagde Greven med lallende Tunge; han stod og dinglede op til en Bæg.

„Na, vi er vel ikke skikkede til at dømmе dem saa haardt“ mente Jofumsen.

„Ikke skidt, haardt?“ svarede Greven som et Forsøg paa at gjentage de sidste Ord. „Jo, han er en Slyngel, for ser de, mine Herrer — — det er hans Tur at være ædru i Dag og min Tur at være fuld. Vi skiftes til det — ja, det gjør vi — for saa — for saa er der dog en af os, der kan kjøre hjem. Det er — det er — en god Indretning.“

„Ja, det ser vi,“ sagde Jægermesteren, leende.

Snart efter var Bognene spændt for. Jægermesteren og Jofumsen tog ikke bort, før de havde faaet læsset Herfska-

berne og dernæst ved Pigernes og Tjenernes Hjælp besørget Greven, Kammerherren og Kammerraad Petersen tilfængs.

Hovedbygningen paa Snudebilleborg laa længe pøde den næste Dag. Kl. 11 mødtes Greven og Kammerherren ved Kaffebordet, de havde svært med Tømmermænd i øverste Etage.

„Naa, det var en lystig Aften, Hr. Greve!“ sagde Kammerherren med et Forsøg paa at smile.

„Ja, den var s'gu loblig lystig. — — — Det er i Grunden et snabs Liv, vi lever, naar vi skal være ærlige. Vi farer fra den ene Kommers til den anden, vi gjør intet Gavn, vi spiser og drikker os ihjel. Det er virkelig et daarligt Liv.“

„Ja, det kan ikke nægtes.“

„Penge, Tid og Kræfter, det burde vi anvende bedre end paa denne Maade,“ vedblev den filosofiske Greve.

„Det skal De have Ret i, Hr. Greve, men hvad Fanden! det er nu en Gang noget, som hører til Standen.“

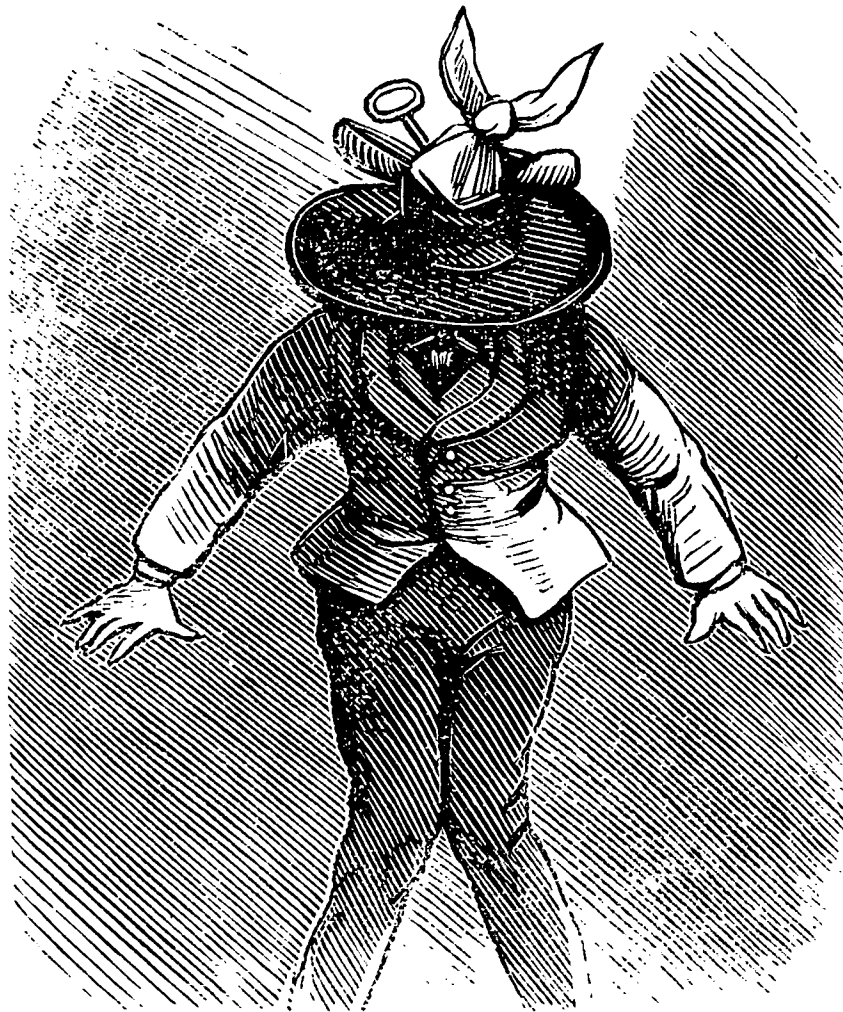
Ogsaa et Jagtæventyr.

Sangeren Chr. Hansen var engang i Selskab med en af sine Kunstfæller, der var bekjendt for at lave mange Historier, og som netop nu sad og diskede op med de utroligste Jagtæventyr, som han selv havde oplevet. Paa éngang sagde Hansen: „Jeg har forresten ogsaa engang haft en slem Jagthistorie; det var ovre i Afrika . . .“ „Har Du været i Afrika?“ spurgte den Anden. „Véd Du ikke det? Jeg var derovre paa Jagt efter Elefanter. Saa en Dag havde jeg lagt mig i Baghold, da jeg pludselig ser en voldsom Brillelange, der bugter sig imod mig. Her var gode Raad dyre. Jeg samlede al min Kraft, og lige da den skal til at fare i mig, tager jeg min Stof og med al min Kraft — slaar jeg Brillerne af den; saa kunde den ikke se mere, og saa undslap jeg.“ — Den Anden hørte for den Aften op med Jagtæventyrene.

Uden Gade-
Fire Episoder af

I. En medlidende Husbeboer hejser Nøglen ned.

III. Han er saa uheldig at, saa Nøglen fastet i Hovedet.

dørnøgle.

en Kunstners Liv.

II. Nøglen er kastet saa ubehændigt ned, at det er umuligt at finde den.

IV. Han er kommen saa omtaaget hjem, at det er ham ligegyldigt, om han har Nøgle eller ikke.

Paa Tigerjagt.

en i sin Tid meget omtalte engelske Officer, der ved sine Jagtbedrifter i Ostindien erhvervede sig Navn af „Tigerdræberen“, fortæller følgende fra Omegnen af Nerbuddasfloden.

Efter at have modtaget Underretning om, at der fandtes Wildt, sendte vi Telte, Tjenere og Mandskab forud, for at have alt paa rede Haand. Næste Morgen afmarcherede Følkenene, der bar vore Bøsser, i Selskab med en Elefant, og før Dag besteg vi selv vore Heste og fulgte efter. Da det blev lyst, bemærkede vi i et Hjulspor de friske Fodspor af en Tiger. Snart indhentede vi Følkenene, der bar vore Vaaben.

Kort efter kom en af de først afgaaede galopperende og svingede baade med Arme og Ben, for at melde, at en anden af dem havde dræbt en smuk Huntiger i et Krat, hvor den var tyet hen.

Glade herved red vi afsted til vor Lejr, hvor man modtog os med et Smil, der tydeligt nok viste, at der var noget at gjøre. Folkene fortalte, at de havde tøjret Dyr paa de Steder, hvor Tigrene syntes at have deres Gang, og meget rigtigt! disse havde om Natten dræbt en af Dyrerne og slæbt den ind i et Cypresskrat.

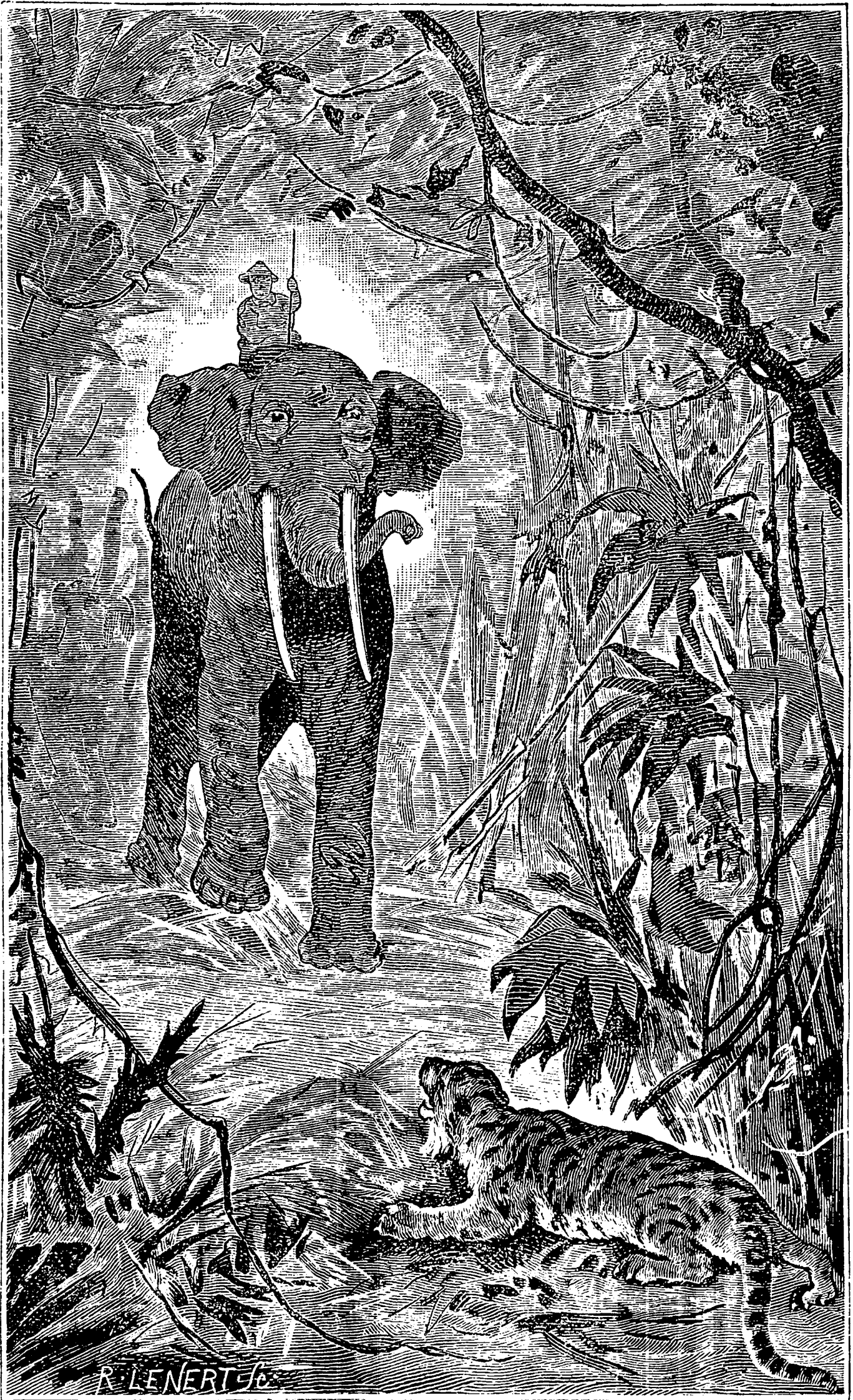
Efter at have indtaget en god Frokost brød vi op Kl. 11 og naaede snart det paagjældende Sted. Det viste sig nu, at vore Spejdere flere Gange om Morgenen havde set to Tigre bade sig i en Dam der i Nærheden. Vi fik snart jaget Dyrene op, og det varede ikke længe, førend de begge vare faarede, men det tætte Krat og Elefantens Bevægelser gjorde det umuligt at tage Sigte. Pludseligt sprang Huntigere os i Møde med et frygteligt Brøl. Vor Elefant var imidlertid usorfærdet, og vore Rugler ramte godt, saa at Tigreren tilsidst maatte opgive Manden.

Vi vendte i Triumf tilbage til Lejren, hvor min Tjener allerede med Assistance af Garveren fra den nærmeste Landsby havde udsændt Skindet af den først fældede Tiger. Man forsikrede os, at der var flere Tigre i Nærheden; vi gik derfor i Seng med godt Haab. Næste Dag fældede vi ogsaa atter en Huntiger, men lode derpaa efter Folkenes Opfordring foreløbigt Baabnene hvile. De frygtede nemlig, at vi skulde forjage de andre Dyr; og at der var endnu flere Tigre, vidste de med Bestemthed.

Om Natten lode vi derfor igjen Dyr udstille, og den følgende Morgen havde en Tiger atter dræbt en af dem og søgt Tilflugt blandt Cypresserne. Strax efter Meldingen herom droge vi ud, og medens vi assøgte Terrænet, listede den sig bort og klattrede op ad en meget stejl Brink. Paa denne ufremkommelige Vej kunde vor Elefant ikke følge den; vi maatte derfor vende tilbage og gjøre en stor Omvej for

at naa den Kløft, i hvilken Tigreren havde kastet sig ind. Heden var imidlertid bleven saa stærk, at en af vore Folk var nær ved at faa Solstik. Han stod derfor af og søgte Ly under et Træ. Ved tilfældigvis at se mig tilbage opdagede jeg Tigreren, der laa inderst inde i en lille Kløft. Medens Elefanten standsede, tog jeg knælende Sigte og sendte Tigreren begge Kugler gennem Skulderen; dødeligt saaret slæbte den sig ned gennem Kløften, og en tredie Kugle gjorde Ende paa dens Liv. Dens Poter vare fulde af Babler og Alperne stærkt medtagne efter dens møjsommelige Tur over de bratte, ophevede Klipper. Ward (den Mand, der nær havde faaet Solstik) var imidlertid kommen til Kræfter paany, og efter at have styrket os paa en Flaske Moselvin og en Pipe Tobak, vendte vi tilbage til vor Lejr.

Vi besluttede at prøve Lykken endnu engang. Altter blev der udsat Loffedyr, og Søndag Morgen kom en af vore Folk aandeløs løbende for at melde, at en Kalb var bleven dræbt om Natten, og at Spejderne havde opdaget ikke færre end fire Tigre. Vi vare naturligvis ikke sene til at komme afsted. Jeg tog Post paa en fremspringende Bynt, hvorfra man havde en ypperlig Udsigt; Ward jog Tigrene op med Elefanten. Nu kom der Liv i Tigrene; de jagede Dyr sprang hurtigt fra det ene Skjul til det andet. Jeg havde et fuldstændigt Overblik over hele Scenen, og vi fyrede med skiftende Held. Endelig foer den gamle Huntiger frem af Krattet, med Halen strakt ud som et Koftekast, og sprang forbi mig med et forbitret Brøl. Jeg burde have ramt den, men var ubehændig nok til at skyde fejl. Imidlertid havde Ward ikke været ledig, og lidt efter kom han for at meddele mig, at alle Tigrene vare nedlagte undtagen den gamle, som jeg havde ladet slippe bort. „Hvor mange?“ spurgte jeg. — „Tre!“ — „Saa er der altsaa en til inde i Krattet!“ Vor Søgen var imidlertid forgjæves. Dog Dyret maatte jo være i Nærheden. Da den nærliggende, stejle Bred af Nerbudda var stærkt bevoxet med tykke, grønne Blade, lod jeg mine Mænd drive Elefanten frem langs med

dem ude i Vandet, som var halvtredie Alen dybt, og nu opdagede vi Tigreren, der næsten var skjult af Løvet. For ikke at beskadige Skindet fyrede Ward alene. I det samme foer det saarede Dyr med et Hyl ud fra Bredden og svømmede hen imod os. Den blev skudt i Vandet tæt ved Elefantens Hoved.

Vi havde nu fire Tigre liggende paa Sandet. Det var alle unge Dyr, men de vare ligesaa store som Moderen; den eneste Forskjel imellem dem var den, at Striberne i deres Skind vare noget ufuldkomne i Sammenligning med hendes. Efter at have indtaget en lille Forfriskning opsogte vi den gamle i hendes Skjul, og denne Gang maatte hun bide i Græsset. Smidlertid var der blevet hentet to Bogue fra Lejren, og med vore fem Tigre vendte vi nu tilbage i Triumftog. I fem Dage havde vi fældet nøjagtigt en halv Snes Tigre, og af dem vare de ni skudte paa en Plet, som ikke var mere end en halv Fjerdingvej i Diameter. Flokkevis strømmede Indbyggerne fra de nærmeste Byer til, for at tage Del i den almindelige Glæde, og dertil havde de god Grund, thi dersom vi ikke vare komne, havde mange af deres Koper maattet ladet deres Liv.

Samme Fisk høre, som bekjendt, til de allerstørste Sjeldenheder. Man kan dog afrette Karper og andre Parkfisk til at lystre „Klokkens Lyd.“ En ung Embedsmand, der isjor tilbragte sin Sommerferie hos en Ven paa Fyn, saae et mærkeligt Exempel herpaa. Vennen, der førte ham til sin Fiskepark, ringede der med en lille Klokke, og strax kom en Mængde Drieder stimende for at blive fodrede. I Sjælland har en Fisker ved det inderste af en smal Fjord indrettet sig en lille Park, hvori der bl. a. findes en Torst, der er saa tam, at den lader sig flappe paa Hovedet og stryge hen ad Ryggen.

Den rædselsflagne Tjener.

I.

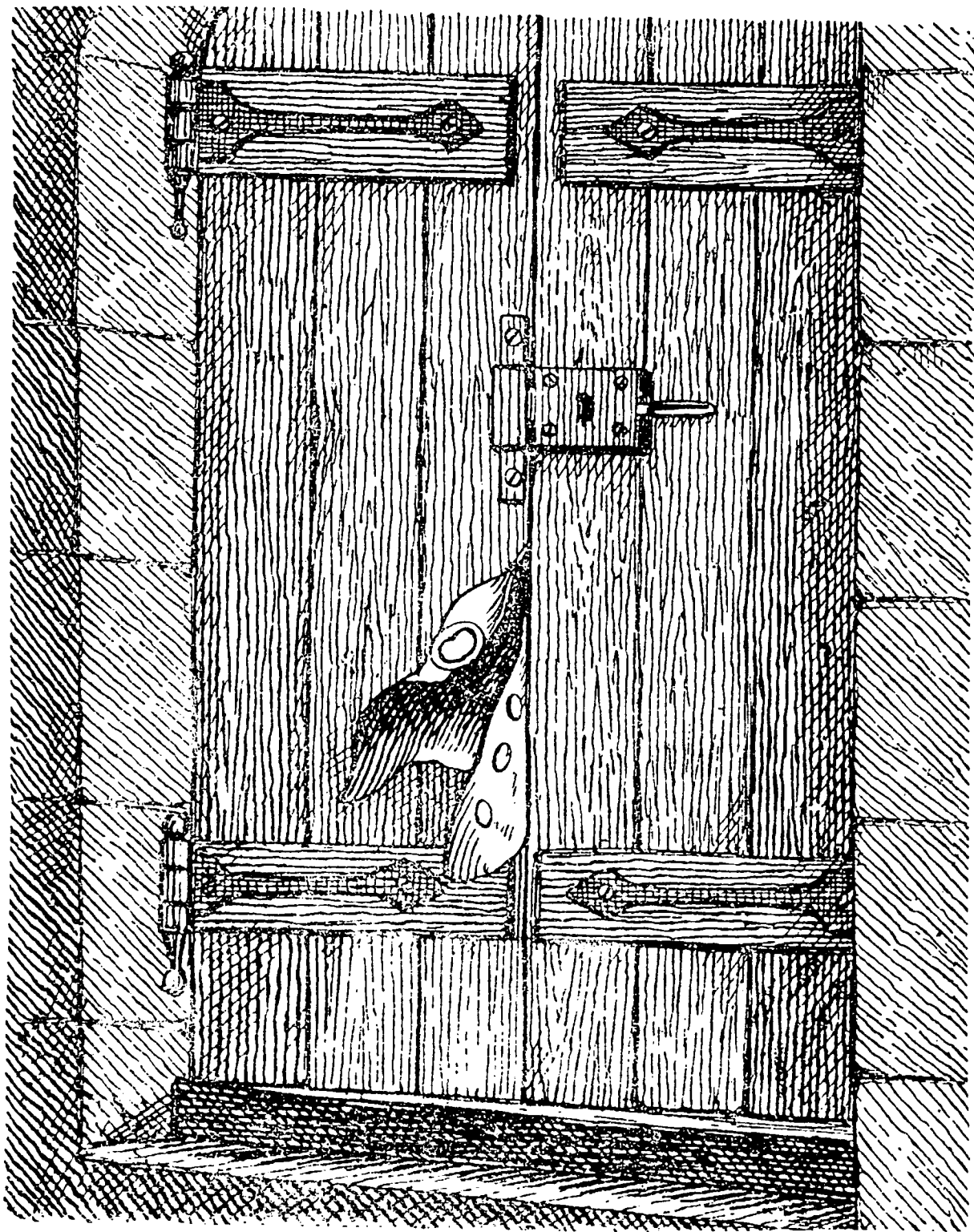

Na, Herrejemini! der er et Spøgelse i Dhyggen paa mig.
Jeg kan ikke flytte en Fod.

(Se næste Side.)

Den rædselsflagne Tjener.

II.

Spøgelseet.

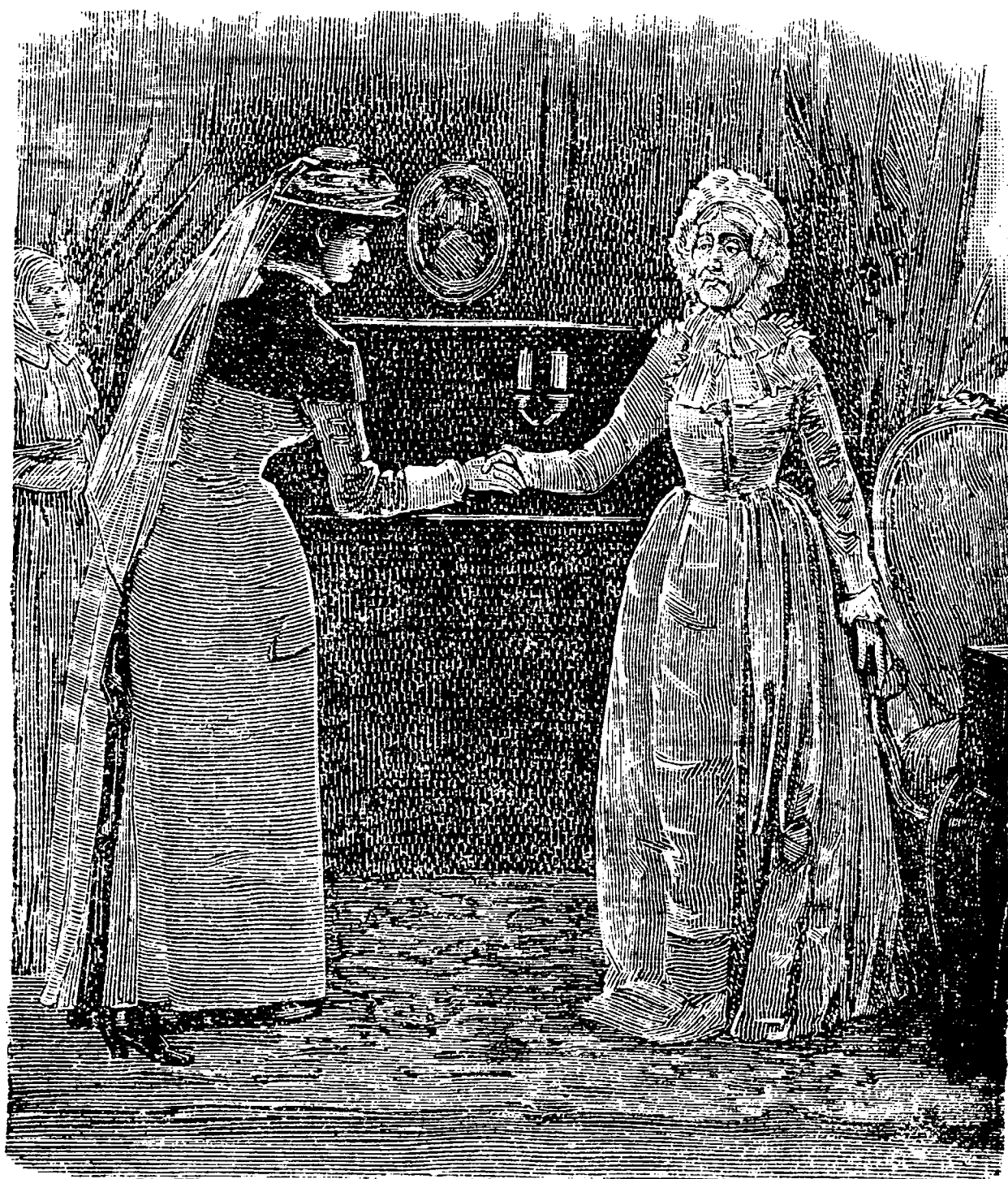
Nr. 50

Preis: 10 Ore.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

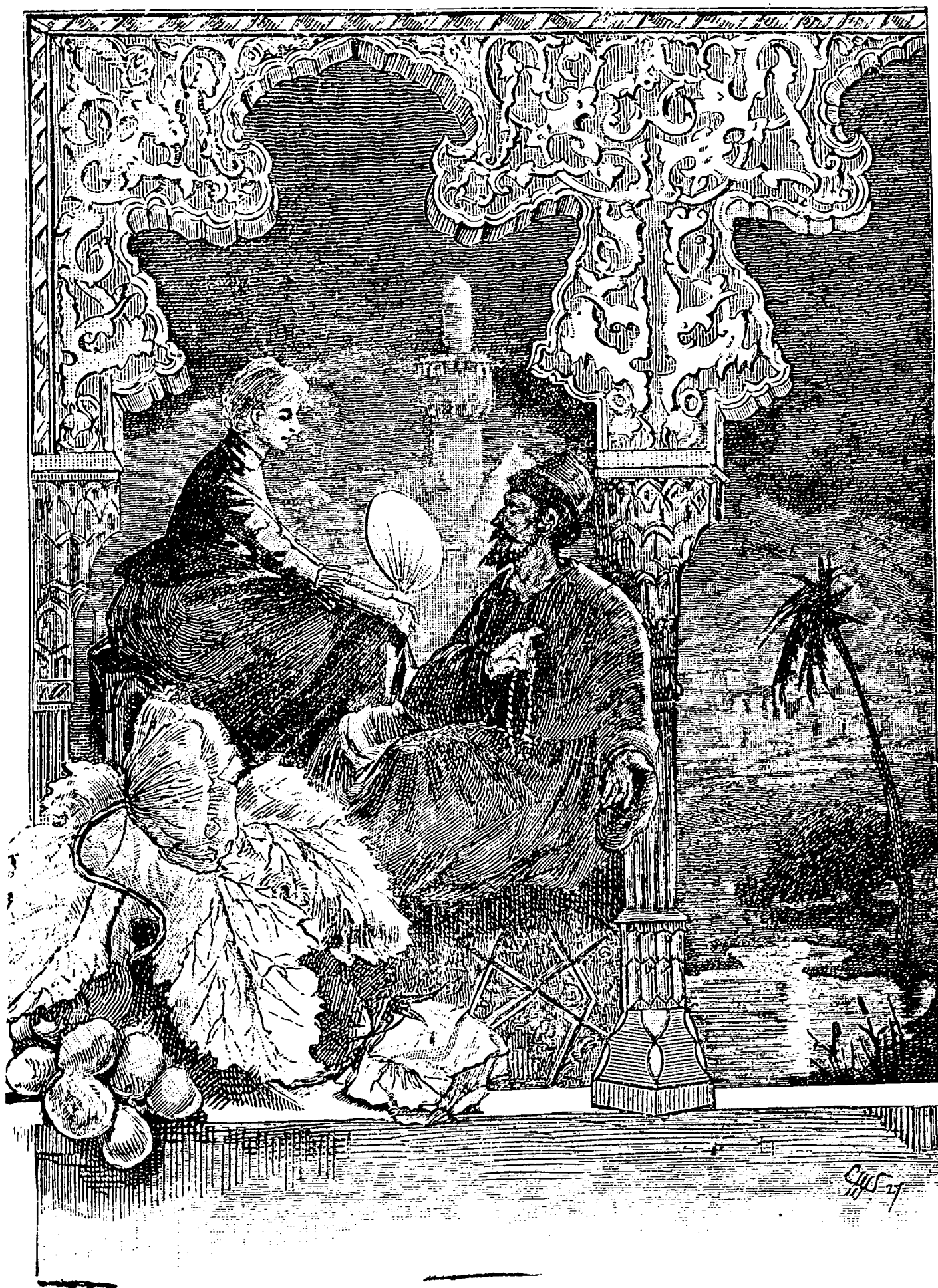
(Se Omflagets indvendige og bageste Side.)

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

-
- Nr. 1. Præstens Sommerpæerer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsén,
af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen; Johannes Ewald,
af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Finiestibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med
8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen
Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelsø, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene,
af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester King, Historie af Carit Etlar; Hyrdedrengen, Eventyr
af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelig-
hedsfuld Forlovelse. 15 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Kata-
komber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Rutteren Bildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frede-
riksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Bille-
der. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer;
Sjyllands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr.; Et Musæum,
af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot
og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder.
72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af E. Martens, med 5 Illustr.; Stanley,
af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald,
med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Henckel, med 7 Illustr.
96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5
Illustr.; En Udflugt til „Ritmøller“, af C. Jagd, med 1
Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste
Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Mol-
bech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp,
med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Saksen, historisk Fortælling, af M. Henckel, med 9 Illustr.;
Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Reiseskitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slave-
handleren, en Fortælling af E. D. Sommer, med Illustr.
24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omflagets 3die Side.)

Østerlandske Sagn.

Meddelte af Benedicte Arnesen-Rall.

⚡ Hvorledes Damaskus blev anlagt.

Da Edens Have havde lukket sig for vore første Forældre og Kerubens Sværd havde tilstænget det skønne

Opholdssted, bleve de tre himmelske Jomfruer, „Skønhed“, „Visdom“ og „Overflødighed“, ogsaa landflygtige. I dyb Sorg over ikke at kunne opfylde Allahs Vilje og forskønne det jordiske Paradis, tyede de op til det himmelske, og fandt et Tilflugtssted i det uncævelige, som intet jordisk Dje har set.

Men dér var ingen Brug for deres Virksomhed. Alt var fuldkommen skønt, vist og der manglede intet. De begyndte at fede sig og at længes efter Jorden med dens Mangler og Afverlinger.

Saa besluttede de atter at drage ned til den og søge et Sted, hvor de kunde opslaa deres Paviloner, uden at henleve Tiden i uvirksom Ro.

Forsøttet blev udført. De søgte og de søgte. Men overalt var der noget i Vejen. Dér, hvor Skønheden havde Lust til at dvæle, kunde Visdommen ikke finde sig tilrette, og Overflødigheden med dens rige Grøde kunde ikke trives paa de Steder, hvor Visdommen ønskede at rejse sine Templer.

Efter megen Vandring frem og tilbage, standsede de en Dag i Minas Dal, hvor Barydas-Floden har sine Kilder. De standsede og talte sammen om det daarlige Udbytte af deres Forsøg paa at naa et fælles Maal.

„Lad os skilles ad, mine Søstre,“ sagde Visdommen efter en Pause. „Det bæres mig for, at den enkelte lettere vil finde det rette Sted, hvorfra vi kunne virke i Forening. Om et Aar mødes vi atter her i Minas Dal. Allah forunde Eder Held og Glæde!“

De tre himmelske Jomfruer bøjede sig for hverandre. Saa droge de hver sin Vej.

*

*

*

Aarets Kredsløb var tilende. „Jeg har fundet! Jeg har fundet! Jeg har fundet!“ Saa lød det paa engang fra de tre Søstres Læber, da de atter hilsede paa hverandre i Minas Dal. „Hvor? Hvor? Hvor?“ Saa lød det atter. Men ingen af dem hastede med at svare. De frygtede for en længere Skilsmisse end det Aar, hvori de hver for sig havde søgt det lykkelige Sted paa Jorden, der kunde forene deres Virksomhed.

Endelig brød Visdommen Tausheden:

„Ser I, mine Søstre, det Bjærg dér, knap en Dagsrejse nord for Minas Dal? Dets øverste Del er af Natu-

rens Haand dannet som et Altar og til Jordens første Altar har det ogsaa været indviet. Der ofrede Kain og Abel; dér dræbte Kain sin Broder, og det altarformede Bjærg bærer endnu Mindet om Jordens første Blodskyld. Men det uskyldige Blod, som var strømmet, udbredte en Fylde af Frugtbarhed, og Allah lod efter sin uransagelige Vilje, Naadens Kilder risle hen over den uhyre Skyld, indtil Vandløbenes Rigdom fra det mørke Bjærg mødtes med Barydas' milde Bover fra Minas Dal. Men desuagtet er Stedet forblevet øde og forladt. Menneskenes Børn have frygtet Mindet om Jordens første Blodskyld og have derfor ikke turdet bygge her. Nu ere Aarhundreder gaaet hen over den, og nu vil jeg, efter at have set og undersøgt saa mange af Jordens Egne, opslaa mit Paulun her. O mine Søstre, hvis I kunde forblive her og hjælpe mig at bygge Byen, fra hvis Templer jeg vil udgyde min Aand og hvis Lærere jeg vil besjæle!"

"Dette er jo just Stedet, som jeg, efter al min Vandren og Søgen, har udfaaret mig," sagde Skønheden glædestraalende. "Hvor skulde jeg nogensinde finde et, der passede bedre for mig? Naar Du, o vise Søster, fylder Templer og Læresale med Din Aand, og gyder Din Kraft i de Rettroendes Hjerter, saa vil jeg slynge mit Belte om Templer og Læresale, om Haver og Lunde, og jeg vil gøre denne Plet til den skønneste paa Jorden."

Men Overflødigheden smilede og sagde: "Vise Søster! Skønne Søster! Det er dog mærkeligt som vi i Dag ere enige. Thi just dette Sted, hvor Frugterne gløde og Jorden er gennemrislet af de rige Vandløb, er det, som jeg har faaret til min fremtidige Bolig. Naar Visdommen taler i Templerne og Skønheden straalet fra Paladser og Haver, saa bliver det min Sag at skænke al den Rigdom af nærrende Værter og herlige Frugter, af alt, hvad der styrker, vedervæger og ernærer Mennesket, til den By, hvis Navn skal bevares gennem tusinde Slægtled som Asiens straalende Dronning."

Saa toge de tre himmelske Jomfruer Stedet, Syd for Altarbjærgget ved Barydas' Bænde og de herlige Fjindscha-Kilder, i Besiddelse. Der uds্পændte de deres Telte og sloge sig til Ro.

*

*

*

Dette er, efter den gamle Legende, Begyndelsen til Damaskus*), som Du, o Bestens Datter, har ønsket at høre.

Men Den, der som jeg, Dervishen, der elsker at fortælle, har levet Ræffer af Mar i den herlige Stad, Den véd ogsaa, at om de, for Martusinder siden udsprende Telte end længst ere forsvundne, saa bygge og bo de himmelske Jomfruer dog endnu bestandig i den: Skønheden troner endnu den Dag i Dag ved de herlige Kilder, i de pragtfulde Bygninger, i Havernes Blomsterflor og Kioskernes Marmor-Basøner; Visdommens Tanker have strømmet fra Omjadernes herlige Moske og fra Sheikernes Lærestole, mens Digtetekunst og Videnskab blomstrede, mens den skarpe Damascenerklinge væbnede Troens bedste Kæmper og det purpurøde Damask smykkede Herskernes Troner med en Pragt, som ingen anden By i Verden har kunnet frembringe, og mens Overflødighedens rige Fyldehorn gav Næring baade til dem, der syslede med Religionens Mysterier, med Digtetekunstens og Videnskabens Skatte og med Kunstens mangeartede Frembringelser.

Men Nord for Byen ligger det mørke Altarbjerg, med det alvorfulde Munde om Jordens første Blodskyld.

Derfor var det, at Visdommen bestemte, at Damaskus aldrig som andre Byer nogensinde i Tidernes Løb skulde skifte sit Navn, Blodbægret. Hvor herligt og skönt der end er i den, hvor megen Jubel og Glæde der end skal udgaa fra den, saa skal den dog bestandig i sit Navn bære Erindringen om det uhyre Alvor, som fra først af knyttede sig til Stedet, hvor den blev anlagt, det Alvor, uden hvilket de Verdes Tanker let blive spidsfindige og unyttige, uden hvilket Skønhedens Smykker blive til ødsel Tant, og Overflødighedens Rigdom fører til blødagtig Svaghed.

Saa lød Visdommens Ord for Martusinder siden. Men for at Du, o Bestens Datter, tilfulde skal indse hvilken Rang den af de himmelske Jomfruer anlagte Stad indtager blandt de af Allah elskede Byer, vil jeg fortælle dig endnu en lille Historie.

Valmuen.

Der var opstaaet stor Strid i Planteverdenen. Fire af de nyttigste og skønneste Bæxter vare blevne uenige om, hvem af dem, der i højeste Grad var til Gavn og Glæde for Menneskeslægten.

*) Dimisch-esch-Schâm.

Vinstoffen, hvis rige Druerklasser stak frem mellem det herligt formede Løv, sagde:

„Hvo af Eder vil ligne sig med mig? Jeg fryder Djet. Jeg glæder Hjertet. Min Kraft skænker Digteren Begejstring; jeg oprejser de Nedtrykte og bereder Lægedom for de Syge. Jeg er en af Livets Grundkræfter. Lad ingen forsøge paa at maale sig med mig!“

Men den dejlige, fuldt udsprungne Rose sagde:

Jeg indrømmer Dig stor Magt, o Vin! Jeg véd, at Du glæder Hjerterne. Jeg véd ogsaa at lige fra Kong Salomons Dage og indtil Hafiz, den begejstrede, have Jordens største Sangere prist Din Kraft. Men hvad vilde dog Vinstoffens Gaver være, dersom ikke Kærlighedens Rose straaede? Jeg er den ædleste, den mest op-højede Følelses Sindbillede. Min fine Farve er Sounfruens Rødme ved det første Elfskovsord; min Duft er det uudsigelige, som ingen kan beskrive, men som enhver i Sandhed Elskende fornemmer med Fryd, og min Torn er det hellige Panser, uden hvilket Rosen ikke var Rose, og Kærligheden ikke Livets største og helligste Magt. O Vinstof, Du og jeg kunne slutte os sammen, men Du maa indrømme mig den første Plads. Jeg er ældre end Du, thi jeg stammer fra Edens Have, men Dig kende Menneskene blot fra Noahs Tid.“

Da smilede Oliventræet, hvis bleggørne, støvfarvede Løv hverken havde Vinstoffens Fylde eller Rosens duftfulde Glans, og sagde halvt medlidende: „Jeg holder ikke af at strides med Eder, thi jeg véd, at jeg er af guddommelig Oprindelse, at jeg er Visdommens eget Træ. Men spørg I blot den lærde Forsker, hvad han vilde gøre uden den Olje, der lyser for ham i Granstningens stille Timer? Spørg Dyret, hvis Fødder ere ømme og hovne af Orkenvandringer, hvormed dets Smertes skulle stilles. Spørg de Syge og Saarede, spørg enhver, der trænger til aandelig og legemlig Bedrøvelsel og Forfriskning! Véd I, hvad de alle som En ville svare? I Oliventræet er Lys, Næring, Lægedom og Bedrøvelsel. Da Allah lod det Træ opvære af Jordens Skød og helligede det til den evige Visdom, da skænkede han Menneskeslægten Planterigets største og uundværligste Gave.“

Men Dadelpalmen ragede højt op over Vinstoffen, Rosen og Oliventræet. Den stod i stille Majestæt og sagde med rolig Overlegenhed:

„Det er godt nok med Vin og Kærlighed; det er

og saa godt med Lægedom, Forfriskning og med den Dplysning, der udgaar fra Grauskerbordet, for hvilken det blege Oliventræ vil gøre sig til Sindbillede. Men uden det nærende Brød*) kunne alle Eders Fortjenester dog intet nytte. Hvo kan leve af Vin og Begejstring? Ender man ikke med at blive slappet og udmattet? Hvem har Kærlighed og Skønhed nogensinde bragt gennem de øde Ørkener? Men mine Frugter, med det lædskende Brødstof have været Vandrerens Trøst, naar han ellers havde maattet forsmægte. Min Næring er den sødeste og sundeste, min Skønhed som Træ overgaar baade Vinstoffens og Rosens. Hvor Allahs Naane straalere og Ostens Sol skinner, kan Oljen i Forskerens Natlampe godt undværes, og det Træ, der kalder sig selv „Visdommens“, er for mig ingenlunde Symbolet paa Jordens Dplysning. — Jeg indrømmer Eders Fortjenester o Vinstof, Rose og Oliventræ, jeg indrømmer Eders Gavers Betydning, men jeg, Dadelpalmen, er ligesuldt den største, den nyttigste, og den mægtigste!”

Saa stredes de frem og tilbage. Men ingen af dem blev visere eller bedre deraf. Thi da de alle fire vilde være den ypperste, saa hørte enhver af dem kun sin egen Mening og forblev aldeles døv for de andres Grunde.

Men den tusindaarige Platan, det store og ærværdige Træ, under hvis Krone Slægt efter Slægt havde søgt Skygge, blev ked af at høre paa den ufrugtbare Strid.

„O, I Daarer,“ udbrød den tilsidst, „vød I ikke, at alle Allahs Gaver ere gode, og at det bør Eder at takke for, hvad enhver af Eder har modtaget? Men for at kue Eders Hovmod, vil jeg nu fortælle Eder om den Plante, hvis Kraft er stærkere end Vinens, hvis Farve er skønnere end Rosens, den Plante, der giver et stærkere Lys end Oliventræets klareste Olje og hvis Smag er sødere end Dadelpalmens Frugter.“

De fire Stridende lyttede til denne for dem underlige Tale. Men tilsidst udbrød de i Kor: „Sig os, o Du Tusindaarige, hvad det er for en vidunderlig Plante, saa at vi alle kunne bøje os for den.“

„Det er Balmuen,“ svarede Platanen.“ Har Din Drue, o Vinstof nogensinde frembragt den Synernes Ruz,

*) Den tørrede Dadel indeholder et fortrinligt Næringsstof, og de med denne Frugt stoppede Sække udgjorde, især tidligere, en vigtig Del af Handelskaravanernes Udrustning.

som Balmuens Saft fornaar at skænke? Den løfter
 Mennesket over Jorden og fører det til Profetens Para-
 dis. Og sig mig saa, o Rose, om Din smukke Farve kan
 maale sig med det Purpurtæppe, som Balmuens straalende
 Blomster breder over Marken, og Du, nyttige Oliventræ,
 og Du, nærende og fortræffelige Dadelpalme, siger selv
 begge, hvad I kunne stille mod den Glemsel af al jordisk
 Nød, som Balmuens mildnende og nærende Sødme bringer
 de stakkels Dødelige? Hører derfor op at strides! Takker
 Allah for de skønne og nyttige Gaver, som han har
 skænket Eder og anerkender Balmuen for Eders straalende
 og mægtige Herskerinde."

*

*

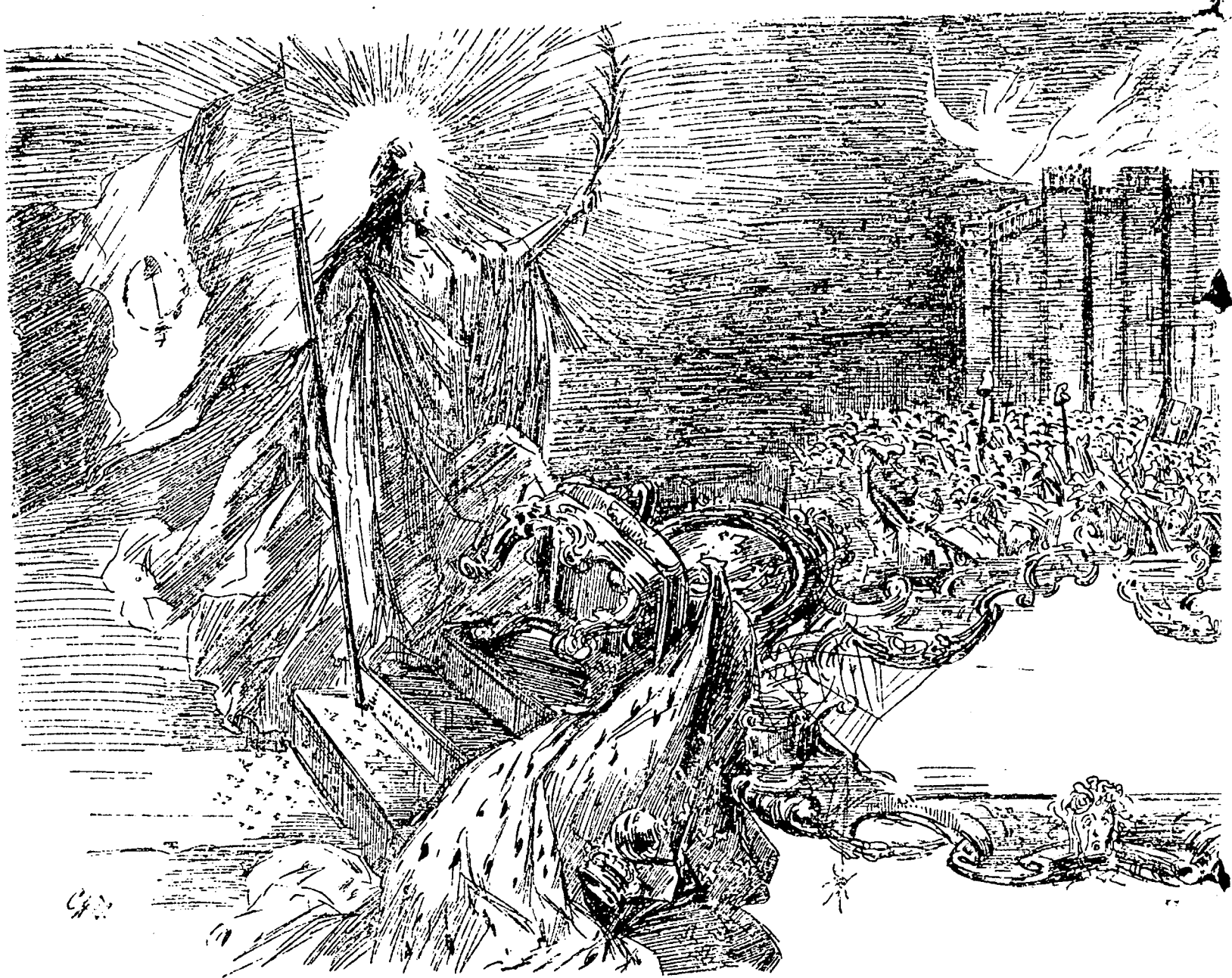
*

Dette er, o Bestens Datter, Fortællingen om de
 stridende Planter. Men nu kommer dens Anvendelse paa
 de af Allah højt elskede og rigt begavede Byer, der ogsaa
 ofte have stridt sammen, om hvem af dem der var den
 ypperste.

Istantbul*) er Vinstoffen blandt Østens Stæder.
 Brussa med det fine Bæv af de fineste Stoffer og de
 henrivende Kvinder, der gemmes bag Haremets Staaltraads
 Gittere, er Rosen, hvis Skønhed ogsaa bærer sit Torne-
 panser. Adrianopel ligner det nyttige, lægende og,
 trods dets blege Farve, oplysende Oliventræ, og Enhver,
 der har levet i Kairo, véd at Dadelpalmens søde Frugt,
 Orkenens Brød, er dens Symbol. Men Damaskus,
 Visdommens, Skønhedens og Overflødighedens By, med
 de herlige Templer og de liflige Kildevæld, forener i sit
 Skød Istantbuls, Brussas, Adrianopels og Kai-
 ros Skatte. Den er Stædernes straalende Balmue, thi
 hvo, der har nydt Damaskus, har ikke blot Vinstoffens,
 Rosens, Oliventræets og Dadelpalmens Gaver, men be-
 ruses ogsaa af Paradisets Herlighed og glemmer alt andet.

Derfor hilse vi den som Asiens Dronning, de tre
 himmelske Jomfruers hellige Stad, Damaskus, Østens
 purpurfarvede Balmue.

*) Konstantinopel.

To Kvindeskæbner

fra Revolutionstiden.

Af Adolf Langsted.

Med Illustrationer af Carl H. F. Schmidt.

Overalt — saa langt som Trifloren vajer og Mar-
seillaisen synges — forberedes Hundredeaarsfesten
for den store franske Revolution. Det er nu snart
hundrede Aar siden, at Frihedsideerne, disse Ideer, der
skulde blive saa skæbnesvangre for enhver, der slugte dem
ufordøjede, vakte Befolkningen af Aarhundreders Dvale
til Selverkjendelse og Selvforsvar. De satte Lidenska-
berne i Oprør, al den bundfaldne Bærme kom op i

Sindene, Hævnløst og Nag bredte sig Landet over som hærgende Farsot. De fandt et klingende Udtryk i Mar-seillaisens Ord og elektriserende Toner, som i deres Tjeste bleve usynlige Vinger, hvorpaa de fløj Verden om.

Afsted, I brave Marseillaner!
Nu op til Kamp, hver Frankrigs Mand!
Tyranniets blodige Banner
:: Vajer over vort Fædreland ::

Disse Toner have sunget Revolutionen ind i mange enfoldige Hjerter; de have rejst den undertrykte imod Undertrykkeren, den ubemidlede imod den bemidlede, den utilregnelige imod den tilregnelige, den gjældbundne imod hans Kreditor, Tjeneren imod hans Herre, Arbeideren imod hans Arbejdsgiver, Undersaatten imod hans Konge, Trifoloren imod det gamle Liljebanner. Folket havde været langmodigt; hvert Aar havde lagt en ny Centner-vægt paa dets Skuldre; det havde tiet og taalt; — det havde ladet sig udpante for at Kongen kunde bygge et Utaal af Slotte, det havde ladet sig aflæde for at Hoffet og dets Dignitarer kunde klæde sig i Purpur og kosteligt Linflæde, det havde ladet sig udhungre for at Adels og Gejstlighed kunde fraase i Bellefontaine, det havde ladet sig forarme for at de høie Herrer kunde faa Bugt med deres stedse lige bundløse Gjæld! — Nu var Maalet fuldt. Højrøstet krævede man en ny Tingenes Orden; det gamle skulde ryddes af Vejen men om Maadehold kunde der ikke være Tale. Ethvert beskyttende Dige, som Bedtægt og gammel Fordom dannede, havde de nye frigjørende Ideer sløffet, og uhindret skyllede Revolutionens Stormflod ind over det ulykkelige Land. Det, som kunde være blevet en Befrielse, blev derfor en ny Usurpation, idet Folket usurperede Kongens Magt, ligesom han tidligere havde usurperet Folkets. Det var i Virkeligheden kun en Rollebrytning. Forglemmende Skriftens Ord: „Hævnen hører mig til, siger Herren,“ tog det ophidsede Folk sig selv til Rette og gav sig selv til egenmægtigt at tyrannisere „Tyrannerne.“ Deraf denne endeløse Blodsudgydelse, dette sørgelige Utaal af uskyldige Dødre; Folket var ikke længer sig selv mægtigt; det rasede som om en Dæmon var faret deri, alt Bunderfaldet og Bærmens kom op i det; æreløse Mænd førte det store Ord paa Tribunen og i Retsalen, faldne og ryggesløse Kvinder dansede halvnøgne rundt

om Dødsfarrerne, der daglig førte Hundreder af Mennesker til Skafottet.

Det er ikke Stedet her at skildre den store franske Revolution — det er desuden gjort saa ofte og saa udmærket andetsteds, — men jeg vil forsøge at vise den affpejlet i to Kvindeskæbner, der forskjellige som Nat og Dag kun havde ét tilfælles, nemlig Udgangen, den sørgelige Udgang.

Grevinde Du Barry.

Ludvig XV begyndte at blive gammel, og det skjønt Marene endnu ikke kunde tynde ham. Han havde brudt sit Helbred i en Rjæde af Udsvævelser, bortødslet sit Lands Formue i tomme Forlystelser og tilsat de sidste Rester af sin kongelige Værdighed i slet Selskab. Han kunde have nok at bebrejde sig, og han gjorde det trolig; det var ikke paa Anger det skortede ham, men paa en kraftig Vilje til at slaa ind paa en bedre Vej. Han havde forvandlet sit prægtige Slot: Versailles til et Slags Sultan-Serail, hvis Galleri af indtagende Kvinder næppe mere formaaede at lokke et Smil i hans matte, udslukkede Øjne. Han var led ved andre, dog maasse mest ved sig selv; han havde levet et Liv, hvis Indhold havde været idel Forfængelighed, derfor stod der nu kun at læse paa hans Ansigt: Lede og Foragt. Og dog skulde han i sit Livs Aften føje en ny Skandale til den lange Række, hvormed han havde forarget det franske Folk, en Skandale saa oprørende, at den ikke blot skulde latterliggjøre ham, men forkrænke den Kongeværdighed, som en Gang skulde tages i Arv af hans rettskafne Søn. Ved som en gammel og udlevet Mand at ophøje et simpelt Fruentimmer, Jonfru Johanne Bécu, til Grevinde Du Barry og lade hende anvise Værelser paa Versailles, beskæmmede han ikke blot sig selv og den Værdighed, han beklædte, men Frankrig og det Folk, hvis Konge han var. Det var derfor ikke underligt, om Ludvig XV, som en Gang havde faaet Tilnavnet „den folkesjære“, endte med at blive Gjenstand for hele Folkets Spot. Det gif endog saa vidt, at der i 1771 blev omsendt et Flyveskrift med følgende Bøn, til-egnet „Hans meget kristelige Majestæt“:

„Vor Fader, du, som er paa Versailles; helliget worde dit Navn; dit Rige er i Forsald; din Vilje sker

lige saa lidt paa Jorden som i Himlen; giv os vort daglige Brød, som du har berøvet os; forlad dit Parlament, at det fremmer dine Interesser, ligesom du forlader dine Ministre, at de forraade dem; buk ikke under for den fristende Du Barry, men fri os for din Djævel af en Kansler". —

Johanne Bécu var født den 19. August 1743. Som forældreløs Pige blev hun i sine første Aar opdragen paa Fattigvæsenets Bekostning og senere anbragt i St. Anna-Klosteret. Da hun blev voksen, fortæller man, at hun for at tjene sit Brød rejste rundt paa Landet og saldbød Uldvarer, men snart fik Ansættelse som Jomfru i et stort Modemagasin i St.-Honorégaden i Paris. Efter hvad man kan skjønne, har den lille kjønne Butiksjomfru ikke været noget Dydsmyrter. Iblandt de mange fornemme Kunder, hun stiftede Bekjendtskab med, var den letfærdige Grev Johan Du Barry, et af disse Verdensbørn, som der er fuldt op af i alle store Hovedstæder. Han fattede Kjærlighed til hende, ødslede af sin Rigdom paa hende og hædrede hende med Navnet: Frk. Engel. Denne Engel gav han Forsædet ved alle de Spille-Soiréer og Banketter, han gav i sit Palais. Der bleve mange Hofkavalierer opmærksomme paa hendes sjældne Skjønhed og smittende Lune, og det varede ikke længe, før Frk. Engel blev indført paa den lange Aspirant-Liste ved det kongelige Maitresse-Serail. Man tænkte sig, at hun maaske kunde opnaa et Døgn's Gunst, at hun — som saa mange — vilde forsvinde, efter et Djeblik at have sværmet i den hemmelighedsfulde Hjortepark, men man tog fejl. Den forhenværende Modehandlerinde skulde erobre den ophøjede Plads, som nu i fire Aar havde staaet ledig efter Markisen af Pompadour. Og hvorledes kunde vel denne simple, udannede Pige vinde denne Sejr? — Ved ikke at efterabe Hofdamerne eller at smigre Monarken under et paataget Væsen, men ved at optræde som den, hun var: som en rigtig Kurtisane med al den usminkede Friskhed og al den raa Munterhed, som høre det Haandværk til. Ludvig XV, som forlængst var mæt og træt af vamlende Smiger og galant Hofstone, følte sig henrevet. Han overøste sin nye Maitresse med en Regn af Guld og Juveler, og besluttede at gjøre hende til Frankrigs, ja, Europas første Kvinde.

For at være kongelig Maitresse maatte Frøkenen først og fremmest have et passende Navn. Kongen maatte da

se at finde en Mand til hende, som mod rundelig Betaling vilde laane Navn og derpaa skynsomt igjen forsvinde bag Kulisjerne. Hendes gamle Tilbeder: Grev Johan Du Barry kunde synes den nærmeste, men han var lovlig undskyldt, desformedelst han var gift. Han havde imidlertid en ugift Broder, der var som selvskabt til dette Hverv. Denne, Grev: Wilhelm Du Barry, var kun slet ret Sø-Officer og levede i Toulouse med sin Moder. At falde ham til Paris, vie ham til Ludvig XV's Maitresse, stikke en antagelig Sum Penge til ham og sende ham sporensstreges tilbage til Toulouse, var den letteste Sag af Verden. Egetessabskontrakten blev underskrevet i Nærværelse af de stedlige Mændigheder, Bielsen fandt Sted i St. Laurents-Kirken i Muteuil og et Par Dage efter rejste Brudgommen tilbage til sit gamle Hjem, mens Bruden ilede med at indstallere sig paa det kongelige Slot. Ludvig XV havde mistet sin elskelige Dronning Marie Lecziuska et halvt Aar i Korvejen; han bearæd hende ikke længe.

Den Lejlighed i andet Stofværk, som blev Grevinde Du Barry anvist, udgjorde en Række Toiletværelser, det ene prægtigere end det andet. Taffeluret i hendes Sovestue forestillede de tre Gratier holdende en Sølvskive, hvorpaa en Amor angav Klokkeslettet med en Guldpil. Grevindens Værelser overgik lanat baade Prinsessernes og Dronningens i ødsel Pragt. Lejligheden paa Versailles viste sig imidlertid snart at være for indskrænket for den nye Maitresse; Hans Majestæt skænkede hende et anseeligt Hotel i Paris, hvor hun kunde installere sit Lynde og sine Cavivager. I Begyndelsen af 1769 modtog hun 100,000 Francs i livsvarig Rente fra Staden Paris, og 10,000 i Rente fra Landskabet Bourgoigne. I Juli samme Aar overraskedes hun af sin gavmilde Tilbeder, der blev mere og mere indtaget i hende, med det smukke Slot: Luciennes. Grevinde Du Barry føler sig smigret; hun er nu naaet saa vidt, at hun har samme Dienerflæng, samme Rigdomme og samme Indflydelse som Markisen af Pompadour. Hun er una, smuk og forførerisk med blaa Dine, brune Djenbryn, blondt Haar, en lille græst Næse, rosenfarvede Læber og en Hud som det fineste Atlas. Der sviller et overgivent Lune i hendes Dine, og det bløde Smil, der hæver om hendes Mund, virker ligesaa betagende paa hendes Omgivelser som en Hæs Tryllestav.

Grevinden modtog sine private Værelser Rur af

Hertuger, Ministre, Gesandter og Fyrster. Da den svenske Konge Gustav III besøgte det franske Hof i 1771 forærede han Grevinden et Guldhalsbaand til hendes Skjodehund. Om det saa var Kronprinsessen, den dejlige Marie Antoinette, saa maatte hun — for sin Svigerfaders Skyld — vise hende en vis Hyldest. Nu tronedes hun paa det skjøne Luciennes, et rent Fepalads med Marmorvægge, guldbindlagte Søjler, persiske Tæpper, kinesiske Møbler, sachsisk Porcelain og Sværme af Colibrier og Papegøjer i Bure af Guldfiligran. Af alle Grevindens Mærkværdigheder var der dog næppe nogen, som tiltraf sig større Opmærksomhed end hendes sorte Negerdreng: Zamore, som hun selv havde opdraget og holdt over Daaben. Denne optraadte i forskjellig Dragt, snart som en vild med spraglet Skjort, Koralhalsbaand og vajende Fjer i Haaret, snart som middelalderlig Page, snart som skrammereret Tjener med Allongeparuk. Denne hendes Yndling, der i Grunden kun var at betragte som et Stykke levende Legetøj, drømte ingen om en Gang skulde blive hendes Judas.

Her paa Luciennes elskede Ludvig XV at besøge sin Veninde. Her kunde han kaste Regeringens Byrde af sig og forfriske sit tunge Sind ved lange Spasereture i Parken og den smukke Omegn. Naar det saa led mod Solnedgang, søgte han op paa Terrassen for Enden af den lange Lindeallé og fortabte sig i Beskuelsen af den storartede Udsigt, som dér udbredte sig for hans Blik. Ude i Horizonten skimtede han Slottet St. Germain, Ludvig XIV's Bugge, og Spirene paa St. Denis-Kathedralen, de franske Kongers Grav, hvor han nu snart skulde hvile hos sine Fædre, længere borte i en diset Taage Paris, denne skjøne, men oprørske By, der næsten forekom ham en Trussel. Det var paa denne Terrasse, at Ludvig XV søgte at glemme, at glemme sin egen Alderdom, og en Alderdom, om mulig end mere sørgelig, det franske Monarkis.

I Maret 1774 døde Ludvig XV efter et langt og smertefuldt Sygeleje. Af den nye Regering blev Grevinde Du Barry en Tid forvist til et Kloster i Nærheden af Meaux, men erholdt snart Tilladelse til at vende tilbage til sit kjære Luciennes. Hun førte stadig Hus i stor Stil, næsten et Slags Hof. De fleste af hendes mange fornemme Forbindelser bleve hende tro, og hun modtog ikke sjældent Besøg af notable rejsende og udenlandske Gesandter. Da til Ex. Keiser Joseph II af Østrig kom til Versailles

for at gjæste sin Søster: Dronning Marie Antoinette, aflagde han Visit paa Luciennes og spaserede længe i Haven med Grevinden under Armen.

Den smukke Du Barry gjorde snart en ny Prise i den unge, indtagende Adelsmand: Hertugen af Brissac, hvis ridderlige Væsen og sjældne Tapperhed næsten var

blevet et Mundheld ved Hoffet. Om hans lidenskabelige Kjærlighed til Grevinden siger en fransk Forfatter: Den var saa uskrømtet, saa glødende, saa besjælet, at man tøvede med at fælde Dom over den Kvinde, der har kunnet gjøre sig værdig dertil. Efterat have afvæbnet selv sine Fjender ved sit forsonlige Sindelag, troede Grevinden at kunne se en lys og lykkelig Fremtid i Møde, men, naiv som altid, gjorde hun Regning uden Revolutionens Springflod, der skulde komme som en Tyv om Natten og oversvømme alt.

Men da Ulykken stod for Døren og bankede paa, fornægtede Du Barry hverken Hoffet eller Monarkiet. Folkets Datter blev Royalist til det sidste, i det hun kjendte sine Pligter som Grevinde og forhenværende „kongelig“ Maitresse. Hun havde ikke været uværdigere til at adles end at hun fuldt vel forstod Ordsproget: „Noblesse oblige*“.

Efter Stormen paa Versailles i Oktoberdagene 1789 modtog hun gjæstfrit en Afdeling saarede Gardister paa Luciennes, tilsaa og forbandt egenhændig deres Saar og gav dem en god Forplejning. Dronningen takkede rørt for denne Venstabsstjeneste, og Ludvig XV's Maitresse tilskrev sin fordums Rivalinde følgende Svar: „Disse unge saarede ere kun nedslaaede over ikke at være faldne for en Fyrstinde, saa ophøjet som Eders Majestæt. Det, som jeg gjør for disse tapre, er kun lidt mod hvad de fortjene. Jeg trøster dem, og jeg nærer stor Agtelse for deres Saar ved Tanken om, at de have reddet Eders Majestæt. Luciennes staar aldeles til Eders Raadighed. Er det ikke Eders Belvilje, jeg skylder, at jeg igjen har faaet det tilbage. Alt, hvad jeg ejer, skylder jeg den kongelige Familie; jeg er for taknemmelig til nogen Sinde at kunne glemme det. Den afdøde Konge tvang mig — med en vis Forudfølelse — til at modtage mange Værdigjenstande; det er mig en Ære nu at kunne forstrække Eder dermed, da J har saa mange og store Udgifter. Vær forvissat om, at jeg tilbyder Eder dem af mit ganske Hjærte.“

J 1791 opholdt Grevinde Du Barry sig en Tid lang hos sin nye Tilbeder paa Hotel de Brisjac i Paris. Tyve benyttede imidlertid Lejligheden, gjorde Indbrud

*) „Adel forpligter.“

paa Luciennes og bortførte Grevindens Juvelsfrin med hele dets kostbare Indhold til England. Aaret efter blev Hertugen af Brisfac myrdet i et Folkeopløb i Versailles; han efterlod et Testamente, i Følge hvilket Du Barry skulde have en betydelig Sum som Erstatning for Juvelerne, hvis Tab han indirekte havde forskyldt.

Tyveriet skulde ikke des mindre blive skæbnesvangert for Grevinden. Hun var uforsigtig nok til at opslaa Plakater paa Luciennes og i Omegnen med følgende Proclama: „To tusend Louisdorer udloves. Diamanter og Juveler mistede ved Tyveri.“ Og derpaa fulgte en Opregning af: Brillanter, Perler, Emailler, Rubiner, Saphirer, m. m. Republikanerne, de saakaldte Friheds- og Lighedsmænd bleve opmærksomme derpaa; — de forestillede sig, at Grevinden igjennem Aarene havde ophobet uhyre Rigdomme, at Luciennes var en Guldgrube, hvoraf Royalisterne kunde øse for lang Tid.

Rædselsperioden var netop begyndt, Ludvig XVI henrettet og Kongedømmet styrtet. Da var det, at Zamore, denne utro og utaknemmelige Tjener, hvis Sjæl var endnu fortere end hans Hud, i Grevindens Fraværelse, indgik en Sammensværgelse med sine Medtjenere mod sin Frue og Belgjørerinde. De sammensvorne fulgte hende til Revolutionsmændene, idet de anklagede hende for Convents-Tribunalet som Højforræder mod Folket, hvis Værelse hun havde frænklet og hvis Penge hun havde forødt.

Da Grevinden i Foraaret 1793 kom hjem til Luciennes fra en længere Udenlandsrejse, fandt hun Slottet beslaglagt, og uden at erholde nærmere Forklaring herpaa, blev hun arresteret og under Bevogtning af en Afdeling Gendarmen ført til Paris. Der hensad hun nogle Dage i det berygtede St. Pelagia-Fængsel, hvor hun fik anvist samme Celle, som den ulykkelige Dronning Marie Antoinette kort før havde beboet. Der hørte hun Rygterne om Demoleringen af St. Denis og Kongegravenes Plyndring, og hun gruede ved Tanken om, hvorledes Ludvig XV's og hans berømmelige Forfædres Lig, vanhelligede og forhaanede, vare blevne revne op af deres Kister og kastede i en Fællesgrav.

Saa blev hun den 6. December om Morgenen slæbt for Tribunalet, denne Domstol, som kun kjendte én Straf, nemlig Døden. Flere af hendes gamle Tjenere med Zamore i Spidsen jode op og vidnede imod hende. Grev-

inden tabte Fatningen, besvime og maatte bæres ud. Næsten affindig af Skræk tilbragte hun Resten af Dagen og den paafølgende Nat i Sjelekvæler. Hun anraaber Bagterne, omfatter deres Kæde, siger, at hun vil gjøre store Afsløringer, aabenbare, hvor hun gemmer sine Smykker og tiloversblevne Juveler paa Luciennes, idet hun tror, at hvert Ord lægger et Sekund til hendes Liv. Men Bødlen venter; hun maa afsted.

Hun sættes bagbunden paa Dødsfarren og rasler afsted til Guillotinen. 6 Uger i Forvejen var en anden Kvinde kjørt samme Vej paa samme Befordring. Skjønt hun havde laant en Skuespillerindes aflagte Kjole for at møde anstændig til Henrettelsen, havde der været udbredt en Ro og en Højhed over hele hendes Skikkelse, der nok som vidnede om, at Dronningen var Marie Antoinette „i Kjødets baaret“, og ikke „i Klæderne skaaret“. Hendes uskyldigt udøste Blod dækkede som en anden Purpurkaabe hendes Skuldre.

Grevinde Du Barry kunde ikke saa frimodig se Døden under Dine. Hun hulkede som et Barn og opfyldte den kolde Luft med hjerteskærende Skrig. Idet Karren ruller forbi Palais Royal, ser hun forbauset op og — gjenkjender det Modemagasin, hvor hun som ung Pige har staaet i Butiken. Hun skifter Farve ved dette Syn; hvorfor var hun blevet Grevinde Du Barry? hvorfor var al denne Ulykke kommen over hende? Hun fordobler sine Skrig: „Lad mig leve, lad mig leve, og jeg giver alt mit Gods til Nationen!“ En iblandt Pøbelen svarer: „Du giver ikke til Nationen, hvad der tilkommer den; Tribunalet har konfiskeret dit Gods“. En anden vender sig om imod ham og giver ham et Dresfigen. Den dødsdømte fortsætter: „Venner! Venner! jeg har aldrig gjort nogen noget ondt; i Guds Navn! frels mig, frels mig!“ Endelig gjør man Holdt paa Place Louis XV, den Plads, hvor en Gang Monarkens Statue havde tronet, men hvor nu Guillotinen ventede hans Maitresse. Klokken er halv fem. „Skaan mig! skaan mig!“ klynker hun til Bødlen, idet han griber efter Rebet, hvori Faldøyen hænger, „ikke endnu, ikke endnu! Naade! Naade . . .“

Dren falder; Grevinde Du Barry er ikke mer.

Historien er lærerig; men den er alvorlig som Virkeligheden og Livet selv.

Charlotte Corday.

Ved den Tid, da Arrestordren gjorde en brat Ende paa Grevinde Du Barrys omflakkende og bevægede Liv, undfangede en ung Kvinde ved Navn Charlotte Corday den dristige Plan ved et Mord at ville frelse sit Fædreland.

Hun havde levet et stille og tilbagetruffent Liv oppe i Hjærtet af Normandiet i den ærværdige By Caen, hvor hun boede i Huset hos en gammel, svag Tante. Hun var af adelig Slægt og dertil Tragediedigteren Corneilles Barnebarn. Hun var stille og beskedent i sit Væsen, men skøn som en Romerinde. Det svære, mørkebrune Haar, der i lange Krøller ombølgede det udtryksfulde Ansigt, udgjorde hendes eneste Smykke; hun var altid tarvelig klædt, gjerne i en mørk Klædeskjole med et hvidt Fichu, bundet overfors, og til Hovedbedækning en opframmet graa Filthat eller den klædelige Ribekappe, som senere kom til at bære hendes Navn. Hendes Stemme havde en saa fortryllende Klang, at Folk, som havde hørt hende tale, endnu ti Aar efter kunde mindes det som en liflig, uforglemmelig Musik.

I sin Ensomhed havde hun fordybet sig i Læsningen af Verdenslitteraturens største Værker, særlig interesserede hun sig for historiske og filosofiske Skrifter. Hun havde i en al for ung Alder slugt mange for mange Bøger, uden ret at fordøje deres Indhold, og hendes af Naturen sværmeriske Sind var saaledes blevet overspændt. Fra sin Barndom af havde hun været overladt til sig selv, sjældent været sammen med andre unge, men haft al for megen Tid til at pleje sit Hang til Grublerier, det var derfor ikke underligt, at Alvoren tidlig havde mærket hendes Bænde.

Saaledes var Charlotte Corday, da Revolutionen bankede paa Døren og plantede sin blodige Standart ogsaa i den Afsrog af Verden, hvor hun levede. Charlotte erklærede sig for Girondisterne, det moderate Parti, hvorimod hun — som næsten alle brave Borgere i Caen — nærrede lige stor Modbydelighed og Ringeagt for de vilde Republikanere: Sansculotter og Jakobiner, hvis fornemste Leder den Gang var Marat, Redaktøren af Frihedsbladet: „La Liberté“. Denne Mand, der henlevede et ryggesløst Liv i det sletteste Selskab, havde vidst ved sit smudsige Organ at tilrive sig en uhyre Indflydelse paa Folkets bredere Lag og derigjennem haft væsentlig Andel i Konge-

dømmets Fald og Ludvig XVI's Henrettelse; intet Under derfor, at hæderlige og uhildede Borgere i ham saa en ny Tyran. Charlotte begræd i sin Ensomhed Frankrigs Ulykke og alle de uskyldige Dødre, som Revolutionen daglig krævede. Hun lovede sig selv at ville hævne dem og selv med Opofrelse af sit eget Liv at frelse mange andres. Længe var hun i Tvivl om, hvilken Forbrydelse Fædrelandet krævede af hende og mod hvem Forsynet havde bestemt, at den skulde rettes. Robespierre og Danton optraadte i Conventet som farlige Medbejlere til Marats Popularitet, og hun vaklede en Tid lang uden at kunne tage nogen endelig Beslutning. Da rygtedes det, at Marat havde udstedt nye Proscriptionslister, i Følge hvilke Lyon skulde bøde med 2500 Dødre, Marseille med 3000, Paris med 28000 og Bretagne med 3000. Navnet Marat var ensbetydende med Døden, man gjennemisnedes af Skræk ved Tanken om det som ved Tanken om et Dødsbudskab; det for som en Løbeild Landet over og strøg Farven af mange blomstrende Pigefinder, men der var én ung Pige, paa hvem det virkede anderledes end paa de øvrige; det var Charlotte Corday. Hun hverken blegnede eller gjøs; hun bluedes over dette Navn som en Skændsel, en Bancere for den Nation, hun tilhørte, og det Land, hun elskede over alt andet her paa Jorden. Derfor farvede Harm og Skam hendes Kinder rødere end sædvanlig, og da hendes gamle Tante en Dag spurgte hende, hvorfor hun saa saa alvorlig og forgrædt ud, svarede hun: „Jeg begræder den Ulykke, som hjem søger mit Fødeland, mine Forældre og os; saa længe Marat lever, ved ingen, om han ikke i Morgen skal dø“. En Morgen, da Tanten traadte ind i Charlottes Værelse for at vække hende, saa hun en stor Bog ligge opslaaet paa hendes Seng. Hun havde sagtens læst i den til langt ud paa Natten. Tanten listede sig hen og kigede i Bogen; det var Bibelen, men hvor underlig til Mode blev hun ikke, da hun fandt den opslaaet paa Judiths Bog, hvor Charlotte med Blyant havde understreget det Vers: „Judith gif ud af Byen, smykket med en vidunderlig Skjønhed, Herren havde gjort hende saa skøn til Israels Befrielse.“

I de første Dage af Juli Maaned 1793 betroede hun sin Tante, at hun ikke længer kunde blive hos hende; hun vilde rejse til Amerika, hvor hendes emigrerede Venner havde tilbudt hende en sorgløs Existens i Bytte for de

Charlotte Corday.

Ved den Tid, da Arrestordren gjorde en brat Ende paa Grevinde Du Barrys omflakkende og bevægede Liv, undfangede en ung Kvinde ved Navn Charlotte Corday den dristige Plan ved et Mord at ville frelse sit Fædreland.

Hun havde levet et stille og tilbagetruffent Liv oppe i Hjærtet af Normandiet i den ærværdige By Caen, hvor hun boede i Huset hos en gammel, svag Tante. Hun var af adelig Slægt og dertil Tragediedigteren Corneilles Barnebarn. Hun var stille og beskeden i sit Væsen, men skjøn som en Romerinde. Det svære, mørkebrune Haar, der i lange Krøller ombølgede det udtryksfulde Ansigt, udgjorde hendes eneste Smykke; hun var altid tarvelig klædt, gjerne i en mørk Klædeskjole med et hvidt Fichu, bundet overfors, og til Hovedbedækning en opkrummet graa Filthat eller den klædelige Bibefappe, som senere kom til at bære hendes Navn. Hendes Stemme havde en saa fortryllende Klang, at Folk, som havde hørt hende tale, endnu ti Aar efter kunde mindes det som en liflig, uforglemmelig Musik.

I sin Ensomhed havde hun fordybet sig i Læsningen af Verdenslitteraturens største Værker, særlig interesserede hun sig for historiske og filosofiske Skrifter. Hun havde i en al for ung Alder slugt mange for mange Bøger, uden ret at fordøje deres Indhold, og hendes af Naturen sværmeriske Sind var saaledes blevet overspændt. Fra sin Barndom af havde hun været overladt til sig selv, sjældent været sammen med andre unge, men haft al for megen Tid til at pleje sit Hang til Grublerier, det var derfor ikke underligt, at Alvoren tidlig havde mærket hendes Pande.

Saaledes var Charlotte Corday, da Revolutionen bankede paa Døren og plantede sin blodige Standart ogsaa i den Affrog af Verden, hvor hun levede. Charlotte erklærede sig for Girondisterne, det moderate Parti, hvorimod hun — som næsten alle brave Borgere i Caen — nærede lige stor Modbydelighed og Ringeagt for de vilde Republikanere: Sansculotter og Jakobiner, hvis fornemste Leder den Gang var Marat, Redaktøren af Frihedsbladet: „La Liberté“. Denne Mand, der henlevede et ryggesløst Liv i det sletteste Selskab, havde vidst ved sit smudsige Organ at tilrive sig en uhyre Indflydelse paa Folkets bredere Lag og derigjennem haft væsentlig Andel i Konge-

dønnets Fald og Ludvig XVI's Henrettelse; intet Under derfor, at hæderlige og ubildede Borgere i ham saa en ny Tyran. Charlotte begræd i sin Ensomhed Frankrigs Ulykke og alle de uskyldige Dfne, som Revolutionen daglig krævede. Hun lovede sig selv at ville hævne dem og selv med Opofrelse af sit eget Liv at frelse mange andres. Længe var hun i Tvivl om, hvilken Forbrydelse Fædrelandet krævede af hende og mod hvem Forsynet havde bestemt, at den skulde rettes. Robespierre og Danton optraadte i Conventet som farlige Medbejlere til Marats Popularitet, og hun vaklede en Tid lang uden at kunne tage nogen endelig Beslutning. Da rygtedes det, at Marat havde udstedt nye Proscriptionslister, i Følge hvilke Lyon skulde bøde med 2500 Dfne, Marseille med 3000, Paris med 28000 og Bretagne med 3000. Navnet Marat var ensbetydende med Døden, man gjennemisnedes af Skræk ved Tanken om det som ved Tanken om et Dødsbudskab; det for som en Løbeild Landet over og strøg Farven af mange blomstrende Pigefinder, men der var én ung Pige, paa hvem det virkede anderledes end paa de øvrige; det var Charlotte Corday. Hun hverken bleguede eller gjøs; hun bluedes over dette Navn som en Skændsel, en Bancere for den Nation, hun tilhørte, og det Land, hun elskede over alt andet her paa Jorden. Derfor farvede Harmen og Skammen hendes Kinder rødere end sædvanlig, og da hendes gamle Tante en Dag spurgte hende, hvorfor hun saa saa alvorlig og forgrædt ud, svarede hun: „Jeg begræder den Ulykke, som hjem søger mit Fødeland, mine Forældre og os; saa længe Marat lever, ved ingen, om han ikke i Morgen skal dø“. En Morgen, da Tanten traadte ind i Charlottes Værelse for at vække hende, saa hun en stor Bog ligge opslaaet paa hendes Seng. Hun havde sagtens læst i den til langt ud paa Natten. Tanten listede sig hen og kigede i Bogen; det var Bibelen, men hvor underlig til Mode blev hun ikke, da hun fandt den opslaaet paa Judiths Bog, hvor Charlotte med Blyant havde understreget det Vers: „Judith gif ud af Byen, smykket med en vidunderlig Skjønhed, Herren havde gjort hende saa skøn til Israels Befrielse.“

I de første Dage af Juli Maaned 1793 betroede hun sin Tante, at hun ikke længer kunde blive hos hende; hun vilde rejse til Amerika, hvor hendes emigrerede Venner havde tilbudt hende en sorgløs Existens i Bytte for de

ulykkelige Tilstande i Fædrelandet. Under dette Paaskud tog hun Afsted med sine bekjendte i Byen; sine kjære Bøger delte hun mellem sine Veninder, kun et Bind af Plutarcks Historie beholdt hun for at tage det med; det vilde hun ikke undvære i sit Livs kritiske Djeblif.

Den 9. Juli tidlig om Morgenen skulde hun afsted. Hun omfavnede Tanten, takkede hende rørt for den Gæstfrihed, hun havde vist hende gjennem saa mange Aar, og skyndte sig derpaa ned ad Trappen for at komme med Dagvognen til Paris. Paa Rejsen var hun tilsyneladende meget rolig; hun legede med en lille Pige, der sad ved Siden af hende i Vognen, og vakte ved sin Skjønhed og sit indtagende Væsen sine Rejsesællers udelte Sympathi. En af dem, en ganske ung Mand, lod sig i den Grad rive med af sine Følelser, at han pludselig udbrød: „Ak, hvis De vil gifte Dem med en ærlig Mand, saa tag mig“. Om Middagen d. 11. Juni ankom hun til Paris og tog da ind paa Gæstgivergaarden: „La Providence“. Hun spiste kun lidt, gif meget tidlig til Ro og sov trygt til næste Morgen. Hun havde først tænkt sig at søge Marat i Conventsalen midt imellem hans Tilbedere og dér dræbe ham for alles Dine. Tanken om mulig selv at blive flaaet af den rasende Pøbel skræmmede hende ikke, men i Løbet af Dagen gjorde hun den Erfaring, at Marat ikke mere viste sig i Conventet: hun maatte følgelig betjene sig af en List for at komme til ham i hans Hjem, hvor hans Drage af en Hustru bevogtede ham med ængstelig Nidkjærhed.

Den næste Dags Morgen lod hun sig vise hen til Palais-Royal. I Arkaderne om Slottet opdagede hun et Udsalg af Knive, hun skyndte sig derind, købte en Dolk med Elfenbensskaft og skjulte den under sit Dverstykke. Længere henne fattede hun sig ned paa en af de Stenbænke, der endnu den Dag i Dag staa i Buegangene, og begav sig derpaa hjem til Gæstgivergaarden.

Dér lukkede hun sig inde paa sit Værelse og skrev følgende Billet, som hun personlig afleverede ved „Folkevennen“s Dør. „Jeg kommer fra Caen. Deres Kjærlighed til Fædrelandet lader mig formode, at De gjerne vil lære den sorgelige Forfatning at kjende, hvori denne Del af Republiken er stedt. Jeg vil forestille mig for Dem ved 1-Tiden, vær saa god at modtage mig og tilstaa mig et

Djebliks Underholdning. Jeg giver Dem herved Lejlighed til at vise Frankrig en stor Tjeneste“.

Marat modtog hende imidlertid ikke, men uden derfor at tabe Modet, vendte Charlotte hjem, skrev en ny Billet, hvori hun endnu mere indtrængende anholdt om Audiens, og skyndte sig ufortøvet tilbage til Marats Port. For inarere at blive indladt, havde hun pyntet sig med et forsbundet Silkesichu og sat nogle kostbare Kniplinger paa den normanniske Hue.

Marat boede i et Slags Pulterkammer, et værdigt Oplagssted for hans skamløse Aviser og Flyveskrifter. Her levede den saakaldte: „Folkeven“, fra Morgen til Aften omgiven af Bogtrykkere i en Stank af Blæk og Blod. Det var henad Aften, at Charlotte Carday anden Gang bankede paa hans Dør. Madam Marat, der, skinnig paa alle, mistænkte enhver, afviste den smukke Pige, hvis store, stolte Øjne ikke huede hende. Hun vilde allerede lukke Døren for hende, da Marat inde fra sit Bærelse befalede, at man skulde indlade den Borgerinde, der havde anmodet om Audiens to Gange samme Dag. Marat plejede at tilbringe flere Timer af Dagen i Bad, og da Charlotte nu traadte ind, laa han i Badekarret og skrev med et uhøvet Brædt til Underlag. Han var indhyllet i et smudsigt Lagen, af hele Personen saas kun hans plebejiske Hoved med det store, uredte Haar, det øverste af Brystet, Skuldrene og højre Arm. Han laa netop og skrev paa et Andragende til Conventet om hurtig Rettergang for Dronningen og den afdøde Konges Søster: Prinsesse Elisabeth. Marat gav sig strax til at udspørge hende om Forholdene i Normandiet. Hun gav korte, men efter Situationen vel afpassede Svar. Han beder hende om Navnene paa de til Caen flygtede Deputerede. Hun dicterer ham dem. Han skriver dem op, og da han er færdig, hvisker han med et skadefro Smil: „Det er godt; — om otte Dage skal de alle være paa Bejen til Guillostinen“. Ved disse Ord drager Charlotte Carday Dolken frem af sit Livstykke og jager den med en overnaturlig Kraft indtil Hestet i Brystet paa Marat. „Hjælp! Hjælp!!“ raaber han og segner død tilbage i Karret.

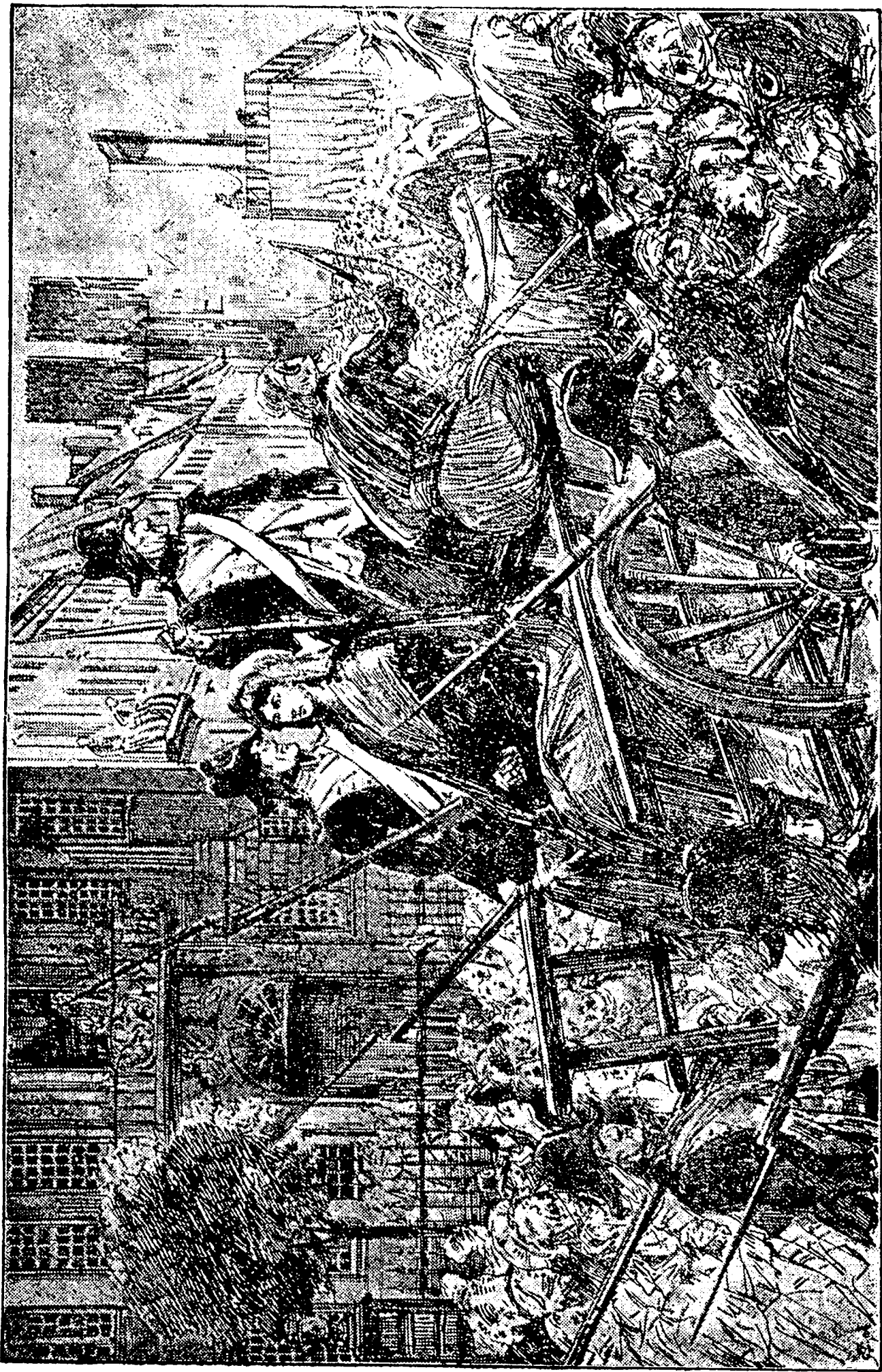
Paa den døendes Skrig iler hans Kone og nogle Mandspersoner til; de kaste sig over Charlotte, og Madam Marat tramper paa hende, fraadende af Raseri. Bandet i Karret farves rødt af Marats Blod, og det ser ganske

ud, som om „Tyranen“ var druknet i et Blodbad. Medens nogle ere beskæftigede med at bære ham i Seng, gribe tililende Soldater Charlotte Corday og bagbinde hende med snærende Reb. Store Folketarer stimle sammen uden for Huset og opløste skingrende Veraab, der snart gjentages med tusendtunget Echo over hele den store Stad. Hidtil havde Charlotte forholdt sig fuldstændig tavs og ubevægelig, men alt som den rasende Pøbels Klager tiltog, gled et Haansmil hen over hendes Læber, idet hun udbrød: „Stakkels Mennesker! I kræve mit Liv! snarere skylde I mig et Alter, fordi jeg har befriet Eder fra et Uhyre? — Kast mig kun ud til de rasende, vedblev hun til de Soldater, der bevogtede hende „kunde de begræde ham, ere de fuldt værdige til at blive mine Bødler!“ —

Fra Marats Hus blev hun til Vogns ført til Abbediet og derfra kort Tid efter til det berømte Fængsel Conciergeriet, hvor ogsaa Dronningen sad. Under Forhørene i Conventet gav hun frejdige og fattede Svar.

„Gjenkjender I denne Dolk?“ spurgte man hende. „Ja“. — „Hvad har bragt Eder til at begaa en saadan Forbrydelse?“ „Jeg saa en morderisk Borgerkrig true med at ødelægge mit Fædreland; og da jeg var fuldt og fast overbevist om, at denne Marat var Skyld i dets Ulykke, opofrede jeg mit Liv for at redde Frankrig“. „Nævn de Personer, som I have raadført Eder med om dette forbryderiske Forehavende, hvortil I vel næppe selv har udfanget Planen“. „Ingen har behøvet at lægge Plan for mig. Jeg har skuffet min gamle Tante, hos hvem jeg boede; jeg har skuffet mine nærmeste Slægtninge; ingen har vidst om min Hensigt, ja ikke engang kunnet ane den“. „Hvem har da indgydt Eder et saadant Had til Marat?“ „Jeg har ikke behøvet andres Had; jeg har nok i mit eget; desuden udfører man kun slet den Plan; som man ikke selv har udfanget“. — „Hvad hader I hos ham?“ — „Hans Forbrydelser“. „Hvad troede I at opnaa ved at myrde ham?“ — „Fred for mit Fædreland!“ — „I tror altsaa at have dræbt alle Marater?“ „Er En død, ville sagtens de øvrige skjælve; — jeg har dræbt én Mand for at frelse hundrede tusinde, og hvad Løn har jeg derfor? at blive kaldet: en Morder!“ —

Dommen faldt; den lød — som man kunde vente det — paa Guillotinen. Charlotte Corday blev skyndsomt ført tilbage til Conciergeriet. Hun følte sig stolt ved

Tanken om her at bo under Tag med de sidste Girondister, disse fribaarne, begavede og veltalende Mænd, som hun havde set op til med saa megen Uresfrygt og Beundring, og for hvem hun havde haabet at bane Vej. Det var ikke lykkedes, i alt Fald ikke, som hun havde ment det; hun havde kun banet dem en Vej til Guillotinen.

Dødsfarren rullede frem. Rolig og fattet besteg hun den under et forfærdeligt Regnskyl; Tordenstrål overdøvede Allarmtrommens Hvirvler, og Himlen gennemfrydsedes af Lyn. Hun lagde selv sit Hoved paa Blokken; — Bødlen slap Rebet, og Faldøren gjorde en Ende paa hendes Liv. Idet hendes skjøne Hoved trillede i Sandet, tog en Bøddelknægt det op og gav det en Dresigen. Da — rødmøde til alles Skræk den dødes Kind, og Folket skammede sig over sine Bødler.

Saaledes døde Charlotte Corday. „Der er“, som en fransk Digter har sagt, „Gjerninger, som Mennesket ikke kan dømme, men som uden Midler og Appæl strax indstævnes for den højstes Dom. Der er Gjerninger, i hvilke Svaghed og Styrke, rene Hensigter og forbryderiske Midler, Vildfarelse og Sandhed, Mord og Martyrium ere i den Grad sammenblandede, at man ikke ved, om man skal falde dem Belgjerninger eller Forbrydelser“.

„Hvis er denne Grav?“ sang Digteren Klopstock „det er Charlotte Cordays. Kom, lad os plukke Blomster og lad os sprede dem paa hendes Grav; thi hun er død for Fædrelandet. — Nej, nej! pluk ikke. — Kom, lad os opsjøge en Grædepil og lad os plante den paa Grønsværet; thi hun er død for Fædrelandet. — Nej, nej! plant intet, men græd, græd, og gid Eder Taarer vare Blod; thi hun er død omsonst for Fædrelandet“.

Med Budskabet om Charlotte Cordays Domfældelse og Død, udbrød Bergniaud, den berømteste af de fangne Girondister: „Hun dræber os, men hun lærer os at dø!“

Ifke længe efter bleve de førte til Guillotinen, men idet de besteg Dødsfarren, istemte de, alle som én, med begejstrede Hjerter Sangen:

Afsted I brave Marsaillaner,
Nu op til Kamp, hver Frankrigs Mand!
:: Tyranniets blodige Banner
Vajer over vort Fædreland. ::

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønnedatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Feraarsfantasi af S. Michaelsen, med 1 Illustr.; Prøbet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Afiane, En Rejseerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehlenschlægers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Misundelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Nul for lidt, Fortælling af B. Hausted, med 2 Illustr.; De tre Duster, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med Illustr. af Carl Thomsen; L. Dilling: Greven af Svedala, med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ei skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosenstand; B. Østergaard: En Uvedkommende, Studie fra Gaden, med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarettet, 24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Henschel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thomsen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: Et Glentestrig, med Illustr. af H. Tegner; J. Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Biggo Langer. 24 Sider. 10 Dre.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibliens Urskove, med Illustr. af R. Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sicé: Elstovskjærnerne. Et Sagn fra Provence, med Illustr.; Tausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender du de Stille i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44 Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsstyggen, med Illustr.; J. Futtrup: Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B. Jansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af Anker Lund; B. Østergaard: Døde Dine, med Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af Alf Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortættet paa Omflagets 4de Side.)

- Elith Neumert: Iland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt;
 Ad. Langsted: En Moders Tilgivelse, et Sagn fra Bretagne,
 med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Korfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gam-
 borg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr.
 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Raffehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikan-
 ten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine
 Gyllembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L.
 Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til
 Døden, Fortælling af Birger Hausted, med 6 Illustr.; Dron-
 ning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Naadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7
 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr.
 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landsflygtige Skræder, af Knud Skytte; Den hvide Pige,
 et Mønst Sagn, af Mogens Gyngge. 9 Billeder. 28 Sider.
 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbeck; Hammershøi, en
 Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P.
 C. Loepffer; 30 Potter Kjer, af Birger Hausted, med 13
 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Binfjælder-
 ren; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Born-
 holm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og By-
 vædderen; Tre Løster, Fortælling af Martin Kof; Svend
 Trost Nr. 2, af Martin Kof; Hvad kan ikke Fanden hitte paa?
 Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Laasi-Poul, af J. Nielsen. 11 Billeder,
 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Rierlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af
 Chr Westergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af
 H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernestud, af Birger Hausted; Gjedden, i et Folkeeventyr,
 af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirke-
 gaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gyngge;
 Lidt Mosaik fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder.
 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjøber paa engang for
 et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. V. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

(Se Omslagets indvendige og bageste Side.)

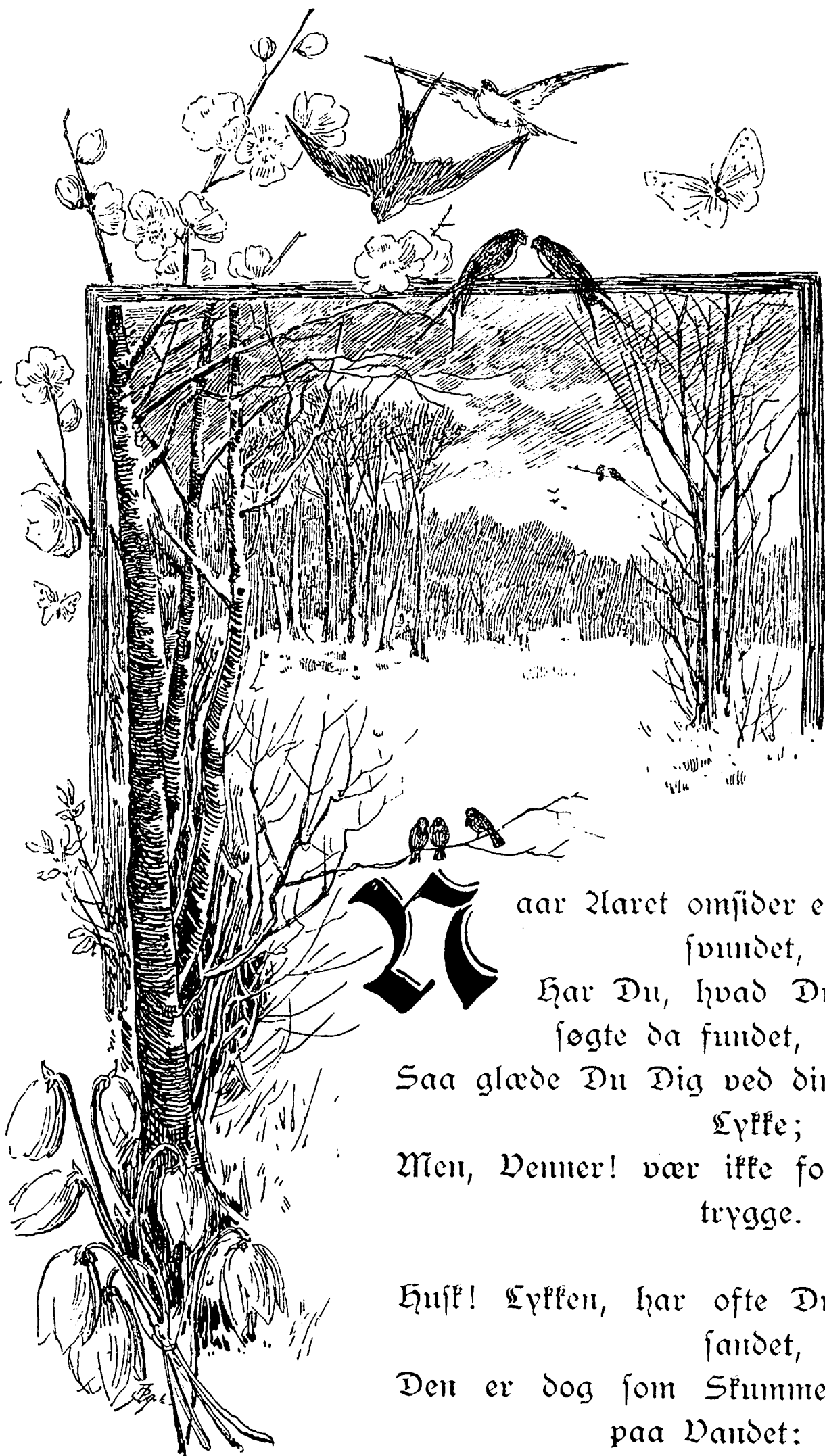
Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerpæerer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsen, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen; Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Liniesibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hyrdedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Rutteren Bildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Sjællands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr.; Et Musæum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af E. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Henckel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Mølbech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Hessen, historisk Fortælling, af M. Henckel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Rejsekitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af E. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omslaget 3die Side.)

Ved Aarskiftet.

H

aar Aaret omsider er
svundet,
Har Du, hvad Du
søgte da fundet,
Saa glæde Du Dig ved din
Lykke;
Men, Vemmer! vær ikke for
trygge.

Husk! Lykken, har ofte Du
sandet,
Den er dog som Skummet
paa Vandet:

Det bruser og loffer og frister,
I samme Minut, som det brister.

Naar Aaret omsider er svundet,
Har ei, hvad Du søgte, Du fundet,
Da haabe Du trygt paa det næste —
Se, det er nu altid det Bedste!

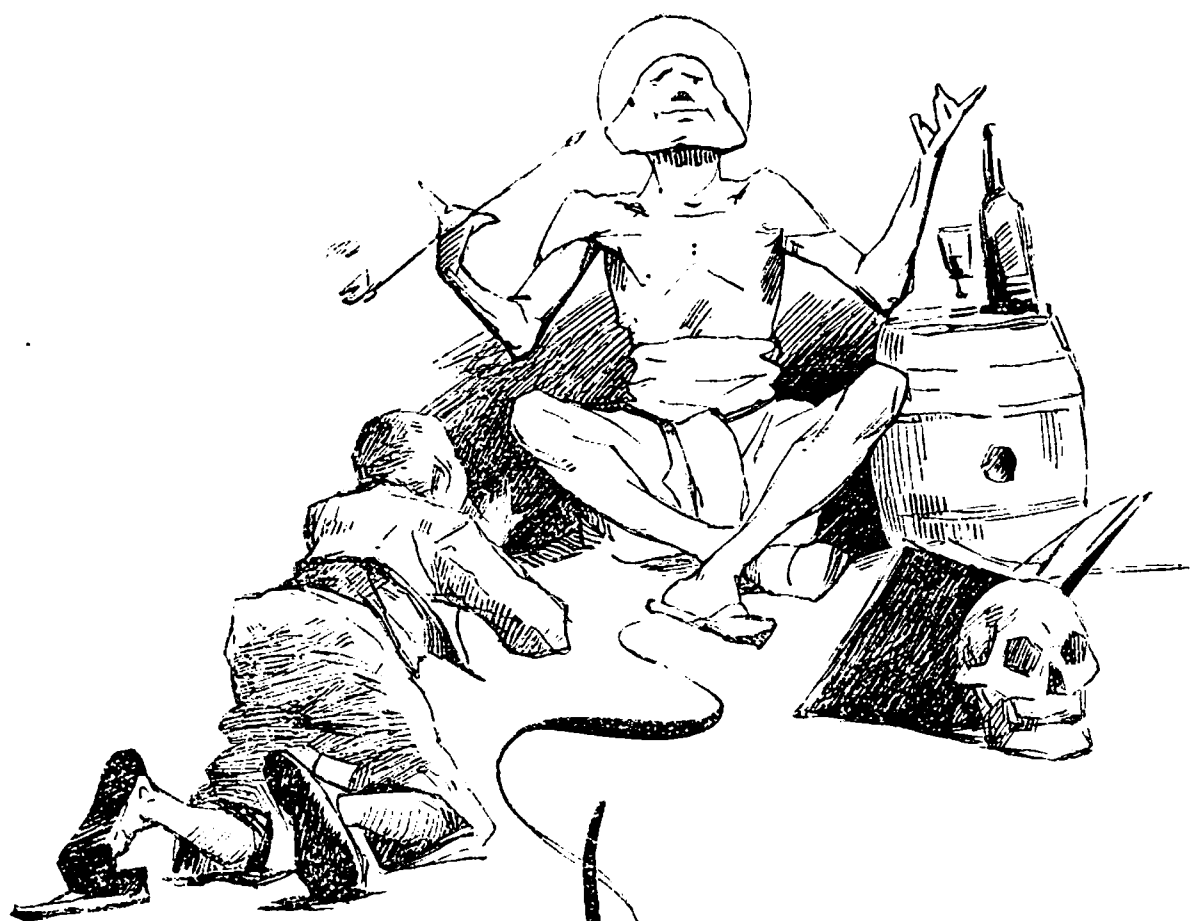
En Daare, der mister Humeuret,
Naar Himlen en Tidlang er fløret;
Vi ved jo, at Solen og Regnen,
De skifter bestandigt paa Egnen.

Og derfor jeg siger: foragt ei,
Hvad Philosophen har sagt Dig! —:
Alt „Alt er i Strømning, Bevægelse,“
Det vorder Dig til Vederkvægelse!

„Det Levende bliver det Døde,
I livløs Jord er der Grøde,
Det Kantede bliver til Rundhed,
Og Sygdom bliver til Sundhed.“

Se derfor, hvis Aaret Dig narred',
Hvis Ondt med det Værste var parret,
Saa haab Du paa Aaret, der kommer —
Paa Vinteren følger der Sommer!

J o b a k k e n.

Efter forskjellige Kilder ved G. Toepfer,
med et Initial af H. P. Lindeburg.

H. P. HANSEN 56

Lindorff

„I den gode gamle Tid,
da enhver havde alt,
hvad han ønskede,
levede der i Meffa
en ung Mand, der
var saa god og elsk-
værdig som unge
Mænd den Gang
plejede at være.
Han ejede mange
Skatte, og den
bedste af disse var

hans unge, dydige Hustru, men hun blev syg og døde. Han
opbød forgjæves hele sin Sjælekræft for ikke at bukke under for

sin Smerte; han søgte at adspredde sig ved at gjøre forskjellige Rejser, og han tog med Profetens Tilladelse de fire skjønneste Jomfruer i Mekka til sine Hustruer, men intet var i Stand til at bringe ham til at glemme Tabet af den elskede Hustru, som Døden havde kaldt bort fra ham. I denne sin Nød besluttede han sig til at spørge og raadføre sig med en from Mand, som han ofte havde hørt omtale for sin Visdom. Denne Mand boede i en Klippehule langt inde i Ørkenen. Den unge Mand op søgte ham, og den fromme Gneboer modtog Unglingen med den samme Venlighed, som en Fader modtager en elsket Søn med. Han bad ham strax om at betro sin Sorg til ham, og da han hørte Grunden til denne, sagde han: „Min Søn! gaa til din Hustrus Grav; der vil Du finde en Urt, som Du skal stikke i et Rør, tænd den og sug Røgen til dig. Denne Urt skal blive din Hustru, din Fader, din Moder, din Broder, men fremfor alt en klog Raadgiverste, som skal lære din Sjæl Visdom og oplive dit Sind.“ Den unge Mand fulgte Gneboerens Raad, og da Urten virkelig havde en vidunderlig Virkning paa ham og oplivede hans Sind, blev den efterhaanden ogsaa brugt af andre Mænd, som ikke havde mistet deres Hustruer eller maaske netop derfor.“

Saaledes forklarer et persisk Sagn Oprindelsen til Tobakken, hvilken Plante efter et andet Sagn skal have sin Oprindelse fra Profeten Muhamed. Da denne nemlig en Gang var bleven bidt af en Giftslange, udsugede han strax Giften af Saaret; Giften og Blodet spyttede han ud paa Jorden og heraf opvoxede Tobaksplanten. Muhamedanerne paastaa derfor, at denne vidunderlige Plante forener den farlige Gift med det milde i Profetens Blod.

Hvis man kunde tro dette Sagn om Oprindelsen til Brugen af Tobakken, maatte denne Plante altsaa have hjemme i Asien og først være bleven benyttet der. Dette er imidlertid, som Læserne vel vide, ikke Tilfældet. Tobaksplantens oprindelige Hjem er Amerika og Beboerne af den gamle Verden lærte først denne Plante at kjende ved Opdagelsen af Amerika.

Da Opdageren af denne Verdensdel, Kristoffer Columbus, i Maret 1492 kom til Vestindien, saa han, at mange af de indfødte, baade Mænd og Kvinder, paa disse Der ofte i Munden havde en Rulle Blade eller et Rør med en lille Beholder i den ene Ende, i hvilken der blev lagt ituskaarne Blade af en Plante, som voger vildt i mange Egne i Amerika. De indfødte stak Ild i disse Blade, indsugede Røgen og pustede den atter ud igjennem Munden. Den samme Skik gjenfandt Europæerne senere hos de indfødte i mange forskellige Egne baade i Nord-, Mellem- og Sydamerika. Hos de fleste Indianerstammer i Nordamerika havde Brugen af „Kalmuten“ eller „Fredspiben“ tillige et religiøst Anstrøg. De betragtede nemlig den Plante, af hvilken de brugte Blade til at ryge, som en direkte Gave fra den store Mand, og de mente, at Røgen af denne hellige Plante, som steg op i Luften, var en behagelig Lugt for den store Mand. Af denne Grund blev „Fredspiben“ brugt ved enhver vigtig Raadslagning, ligesom den ogsaa endnu den Dag i Dag er en uafviselig Nødvendighed ved Afslutningen af enhver Traktat. De benyttede dog ikke alene denne Plantes Blade til at ryge, men ogsaa som Lægemiddel. Den før nævnte Rulle sammenviklede Blade samt Røret eller Røben med de ituskaarne Blade kaldte de indfødte i Amerika „Tobacco“, hvilket Navn senere gik over paa den Plante, fra hvilken disse Blade hidrøre. Saaledes fik altsaa Tobaksplanten det Navn, under hvilket den er bleven bekjendt over hele Verden, og det er urigtigt, naar man mener, at den har faaet Navn efter Den Tabago i Vestindien. Det er mærkeligt nok, at denne Plante, som ingen nærrende Dele indeholder, og som hverken udmærker sig ved sin Skønhed eller Bællugt, men tværtimod er i Besiddelse af farlige Egenskaber, dog har kunnet opnaa en saa overordentlig stor Betydning som Kulturplante, hvis Brug ikke mere kan betragtes som en Luxusartikel, men næsten som en Nødvendighedsartikel. Den hurtige Udbredelse, som Tobaksplanten fik, bliver dobbelt paafaldende, naar man sammenligner den med den langsomme Maade, paa hvilken en anden amerikansk

Plante, der er nær beslægtet med den, nemlig den paa Grund af sit Næringsstof saa vigtige Kartoffel, formaaede at skaffe sig Udbredelse og Paaskjønnelse. Den berømte Naturforsker Alexander Humboldt siger i denne Anledning i et af sine Værker: „Ligejom et ufornuftigt Barn, naar man lader det vælge mellem Brød og en skinnende Glød, vil gribe efter Gløden, saaledes gjorde ogsaa Europæerne i sin Tid med Hensyn til Kartofflen. Amerika bød dem en vigtig Næringsplante, Kartofflen, og en Giftplante, Tobakken, og de valgte uden Betænkning strax den sidste. Medens Tobakken forpestede hele Europa, hvor man dog ansaa denne Gift for en Velgjerning og med Glæde dyrkede Tobaksplanten, led man samtidig hermed paa mange Steder af Hunger og dennes Følger, forskjellige smitsomme Sygdomme. Man røg Tobak og hungrede, døde af Sult med den kjære Bibe i Munden og med Næsen fuld af Snustobak.“

I Maret 1555 bragte Filip den andens Livlæge, Don Francisco Hernandez, de første Frø af Tobaksplanten til Portugal, der var det første Land her i Europa, som gjorde Bekjendtskab med denne Plante, og herfra udbredte den sig snart til Spanien. Man brugte i Begyndelsen Tobakken blot som et Lægemiddel, men det varede ikke længe, før man ogsaa begyndte at ryge den eller „drikke“ den, som det endnu i Almindelighed kaldtes indtil henimod Slutningen af det 17de Aarhundrede. Fra Spanien blev Brugen af Tobakken sandsynligvis ved de spanske Soldater udbredt til Italien, Tyskland og Nederlandene. I gamle Skrifter omtales ofte, at der allerede paa Trediveaarstrigen Tid fandtes mange „Tobaksdrikkere“ blandt Soldaterne i Tyskland. Den franske Gesandt i Lisabon, Jean Nicot, efter hvem Tobakken har faaet sit videnskabelige Navn „Nicotiana“, skal her have brugt den som et kraftigt Lægemiddel hos Storprioren i Lisabon, hvorfor den fik Navnet „Storpriorens Art“. Omtrent i Maret 1560 skal Nicot have indført Tobakken i Frankrig, hvor han anbefalede den i Form af Snus som et Lægemiddel mod den stærke Hovedpine, som plagede Dronning Katharina af Medicis.

Man véd ikke, om den skilte hende af med denne Hovedpine, man da hun syntes godt om Brugen af Snusen, kom denne snart i Mode ved Hoffet, hvor den gik under Navnet „Dronningens Urte“ eller „Medicæer-Urten“. Baade Herrer og Damer snusede her og søgte at overgaa hverandre med Hensyn til kostbare Snusdaaser. Det hørte paa den Tid saa at sige til god Tone at snuse, ja det gik endog saa vidt, at Damernes Toilet ikke var komplet, naar Snusdaasen manglede. Walthers Raleigh skal have været den første, som indførte Tobakken i England, og han satte saa stor Pris paa den, at han endog røg ved Hoffet, uagtet han vidste, at Dronning Elisabeth hadede Tobaksrøg. Der fortælles, at Dronningen en Gang skal have væddet med ham om, at han ikke vidste, hvor meget Røgen af hans Pipe vejede. Hun tabte imidlertid dette Væddemaal, thi Walthers Raleigh vejede først Tobakken og senere den tilbageblevne Aske; han paastod derpaa, at Vægten af Røgen var lig Forskjellen mellem Tobakkens og Askens Vægt. Dronningen skal da have betalt sit Væddemaal til ham med den spøgefulde Bemærkning, at medens saa mange Mennesker lod Guld gaa op i Røg, var han vistnok den eneste, der forstod at forvandle Røg til Guld. Her i Danmark blev Tobakken først bekjendt omtrent i Aaret 1620, men Brugen af den udbredte sig efter den Tid her ligesom i de fleste andre Lande med en rivende Hurtighed. I Norge skal man strax have fundet større Behag i denne Nydelse end her i Danmark. Man har en Skrivelse fra Aaret 1640 fra Kristian den fjerde til Korsitz Ulfeldt, i hvilken han paalægger denne at skaffe Tobak til Flaadens norske Søfolk, „hvilke,“ hedder det i denne Skrivelse, „næppe længe uden det Tøj blive sunde; de tage det gjerne an for Frokosten.“ Ogsaa i de andre Verdensdele udbredte Brugen af Tobakken sig næsten med lige saa stor Hurtighed som i Europa. I Aaret 1559 bragte Portugiserne allerede Frø af Tobaksplanten til Ostindien og indførte med Held Dyrkingen af denne Plante der. Brugen af Tobakken tiltalte Kineserne saa stærkt, at baade Mænd og Kvinder snart begyndte at ryge, ja det gik

endog saa vidt her, at Pigebørnene allerede fra det ottende eller niende Aar som et Slags Tilbehør til deres Dragt bar en lille Silkepung, i hvilken de gjemte Pibe og Tobak.

Denne lille Skildring af Tobakkens Udbredelse kan let bibringe Læseren den Tro, at den gjorde sit Erobringstog gennem hele Verden som et Slags Triumftog uden at møde nogen Hindring. Dette var imidlertid langt fra Tilfældet; thi Brugen af „det vilde Hø“, som man flere Steder her i Europa strax kaldte Tobakken, mødte tvært imod mange Steder en overordentlig stærk Modstand. Pave Urban den ottende gif endog saa vidt, at han 1624 udstedte en formelig Bannulle mod alle Tobaksrygere og Snusere. I Kanton Bern i Schweiz føjede man til de 10 Bud endnu et 11te Bud: „Du skal ikke røge!“ og i Spanien, hvor Gjeffligheden ivrede lige saa stærkt mod Brugen af Tobakken, lavede man vel intet nyt Bud, men søgte at faa Forbudet mod Tobaksrygningen indordnet under et af de andre Bud. Da man trods al Granskning ikke kunde opdage det ringeste Spor til, at Moses havde kjendt Tobaksplanten og dens Brug, var dette imidlertid en vanskelig Sag, men omsider bestemte man sig dog til at regne Tobakssynden ind under det 6te Bud; det er aldeles uforklarligt, hvorledes man fandt paa denne Udvej. Det medicinske Fakultet i en By i Spanien lod holde en offentlig Forelæsning om den Skade, som Brugen af Tobakken paaførte Mennesket og udgav en Afhandling om den samme Sag. Det var imidlertid høist komisk, at den Doktor, som holdt den nylig nævnte Forelæsning, havde en stor Snusdaase staaende ved Siden af sig, og hver Gang, han havde udtalt et vigtigt Argument mod Brugen af Tobakken, tog han sig strax en stor Pris Snus. I Tyssland og flere andre Lande straffede man Tobaksbrugerne med Bengebøder. Jakob den første af Skotland forbød ikke alene Brugen af Tobakken i sine Stater, men han udgav endog selv et berømt Skrift, som han kaldte „Misocapnus“ (Rygfejenden) mod Tobaksrygningen. I dette lille Skrift paaviser han, hvor uværdigt det er for en civiliseret Nation at optage

Skikke efter saadanne Barbarer som de indfødte i Amerika, at Brugen af Tobakken skader Sundheden, svækker Legemet, sløver Forstanden, at den medfører Urenlighed og virker skadeligt paa Tonen i det selskabelige Liv; hvis Brugen af denne Skif skulde vedblive at tiltage, som den havde begyndt, vilde omfider ogsaa Konerne blive nødte til at ryge, da de ellers ikke vilde kunne udholde at leve sammen med deres stinkende Mænd. Han slutter sit Skrift med følgende stærke Udtryk: „Derfor, o Borgere! hvis der endnu er nogen Skam i eder, da aflægger denne daarlige Skif, der har sit Udspring fra Skjændsel, er bleven optaget af Ukyndighed og udbredt ved Daarskab, en Skif, hvorved Gud fortørnes, Legemets Sundhed ødelægges, det huslige Liv forstyrres, Folkets Værdighed forringes ude og hjemme, en Skif, hæsliq for Djet, værre endnu for Næsen, skadelig for Hjernen, ødelæggende for Lungerne, en Skif endelig, der i de tykke sorte Røgskyer giver et Billede af Helvedes Dunster.“ Dette mærkelige Skrift maa dog snarere, som ogsaa dets Overskrift tyder paa, betragtes som en kongelig Spøg end som fuld Alvor. Det bidrog heller ikke i mindste Maade til at hindre Tobakkens Udbredelse, men fremkaldte ogsaa et Modskrift, der blev kaldet „Antimiscapnus“, af nogle portugisiske Jesuiter til Forsvar for Brugen af Tobakken, ligesom det ogsaa skal have bevæget Pave Klemens den niende til at tilbagekalde Urban den ottendes Banbulle. Her i Norden mødte Brugen af Tobakken ligeledes megen Modstand. Kristian den fjerde forbød 1632, at der maatte indføres Tobak i Norge, da han, som det hedder i hans Forbud, har erfaret, „den store Skade, som Tobaksdrikkens Undersaatterne udi vort Rige Norge tilføjer,“ og i den norske Lov blev der endog indført et Paabud om, at Søfolk skulde straffes, naar de drak Tobak. Grunden til den Strængthed, der saaledes vistes mod Norge, hidrørte fra, at Tobaksdrikkningen havde grebet langt stærkere om sig der end i Danmark. Her hos os søgte især Frederik den tredjes Livlæge, Simon Paulli, baade paa dansk og latin at bekæmpe Brugen af Tobakken som skadelig for Sundheden, ligesom

ogſaa Biſkoppen i Viborg 1686 paakaldte Præſternes Væresfølelſe „mod den fule Bane at ſmøge Tobak ligesom Bønder og andre gemene Folk“. Guſtav Adolf af Sverrig var ligeledes en Fjende af Tobakken og uſtedte et ſtrængt Forbud mod Brugen af den, men dette blev atter ophævet ſtrag efter hans Død. Den ruſſiſke Geiſtlighed erklærede alle Tobaksrygere for Kjættene, og den ruſſiſke Czar Michael Feodorowitſch forbød i Maret 1660 al Tobaksrygning i ſit Land, viſtnok paa Grund af en ſtærk Ildbrand i Moskow, der ſkal være opſtaaet ved en Tobaksrygers Uforſigtighed; de, ſom handlede mod dette Forbud, bleve første Gang ſtraffede med 60 Stokkeſlag, og i Gjentagelſetilfælde blev Næſen ſkaaren af dem. Sultan Murad den anden af Tyrkiet forbød ſine Undersaatter at ryge og ſtraffede Tobaksrygerne med at faſte dem i Fængſel. Begge hans nærmeste Efterfølgere fortsatte Forfølgelſerne mod Tobaksrygerne, ja en tyrkiſk Storvezir gif endogsaa ſaa vidt, at han lod Pibespidsen ſtikke gjennem Næſebruſten paa Rygerne. Flere Fyrſter i Perſien lode ſkære Næſe, Øren eller Overlæbe af de Rygere, ſom bleve paa-grebne. Abbas den store af Perſien, der ſtraffede Rygerne ved at gjennembore Næſen paa dem, indbød en Gang alle højtſtaaende Mænd i ſit Rige til en ſtor Feſt, hvor han ſøgte at gjøre Lidenſkaben for Tobaksrygningen latterlig. Da alle vare forſamlede, lod han nemlig Piber byde omkring, der vare ſtoppede med tørret Heſtegødning, og han ſpurgte nu Gæſterne, den ene efter den anden, hvad de ſyntes om Tobakken, der var en Gave fra Beziren i Hamadan og efter alle Kjenderes Udtalelſer ſkulde være den bedste paa Jorden. Alle ſkyndte ſig nu at ſvare, at Tobakken var ganſke udmærket, og en gammel General, for hvis Mening man plejede at bøje ſig, udraabte: „Ved dit hellige Hoved, Herre! endnu har jeg aldrig røget en Tobak med en ſaa udsøgt Blomſterduft.“ Da kaſtede Abbas et lynende Blik paa alle Tobaksrygerne og udbrød: „Forbandet være en Plante, ſom ikke en Gang Stormændene i mit Rige kunne ſkjelne fra tørret Heſtegødning!“ og han lod derpaa en Kjøbmand, der havde

bragt Tobak til Hovedstaden, brænde levende tillige med hele hans Forraad af Tobak. Vi se altsaa, at Tobakken mødte Gjenwordigheder nok paa sin Vej, men intet var i Stand til at kunne standse dens Udbredelse. Jo mere Tobakken blev forbudt og jo flere Hindringer, der stillede sig i Vejen for Brugen af den, desto mere udbredte den sig og bekræftede herved Sandheden af det gamle Ordsprog: „Forbuden Frugt smager bedst.“ Alle skulde nu smage den forbudte „Tobaksdrikning“, og Menneſkets Efterabelſeslyſt ſkaffede efterhaanden Tobakken en ſtørre og ſtørre Udbredelſeskreds. Da intet Forbud var i Stand til at ſtandſe Tobakkens Udbredelſe, ophævede Regeringerne efterhaanden Forbudene mod Brugen af den og gjorde den ved Beſkatning til en vigtig Indtægtskilde, ſom f. Ex. i Frankrig, hvor den i Aaret 1880 indbragte Staten omtrent 200 Millioner Kroner.

Bed denne lille Skildring af Tobakkens Udbredelſe ere vi gaaede ud fra den almindelige Paastand, efter hvilken Tobakſrygningen fra Amerika har udbredt ſig til de angre Verdensdele. Denne Paastand har dog ogsaa ſine Modſtandere, og diſſe mene, at Tobakſrygningen har været fjendt i Aſien, iſær i den øſtlige Del, mange Aarhundreder før Amerikas Opdagelſe. Som Støtte for denne Paastand anføre de, at Tilberedningen eller Fabrikationen af Tobakken foregaar der paa en ganſke anden Maade end i Amerika og Europa, at Riberne, ſom man der benytter, ligeledes ere forſkjellige, og at man paa meget gamle Skulpturarbejder har fundet Billeder af den „Bandpibe“, ſom endnu i vore Dage er ejendommelig for flere Lande i Aſien. De anføre endvidere, at den Art Tobak, ſom nu dyrkes i Kina, er aldeles forſkjellig fra de amerikaniſke Arter, ſamt at den, der dyrkes i Perſien og giver den berømte „Shiraz-Tobak“, oprindelig er en aſiatisk Art. Med Henſyn til de ſidſte Paastande bemærker vor Landsmand J. F. Schouw i ſine Naturſkildringer, at Kineſerne maatte, efter at de gjennem Portugiſerne havde lært Tobakken at kjende, have brugt en indenlandſk nær beſlægtet Plante, der ſtaar den amerikaniſke Art ſaa nær, at nogle Naturforſkere

endog mene, at det maaske er en ved Dyrkning frembragt Afart af denne, samt at noget lignende godt kan have fundet Sted i Persien med Hensyn til Shiraz-Tobakken. Den vigtigste Grund til den almindelige Paastand, at Tobakken oprindelig har hjemme i Amerika, og derfra er bleven udbredt til de andre Verdensdele, ligger i, at den ikke har særegne Navne i de forskjellige Verdensdele eller Lande, men overalt har beholdt Navnet Tobak, undtagen hos Araberne, i hvis Sprog den kaldes med et Ord, der betyder Røg. Før man lærte Tobakken at kjende, har man dog i enkelte Lande brugt andre Planter paa en lignende Maade. De gamle Gallere og Germanere skulde saaledes have indsuget Røgen af Hamp, som de brændte paa rødglødende Stene.

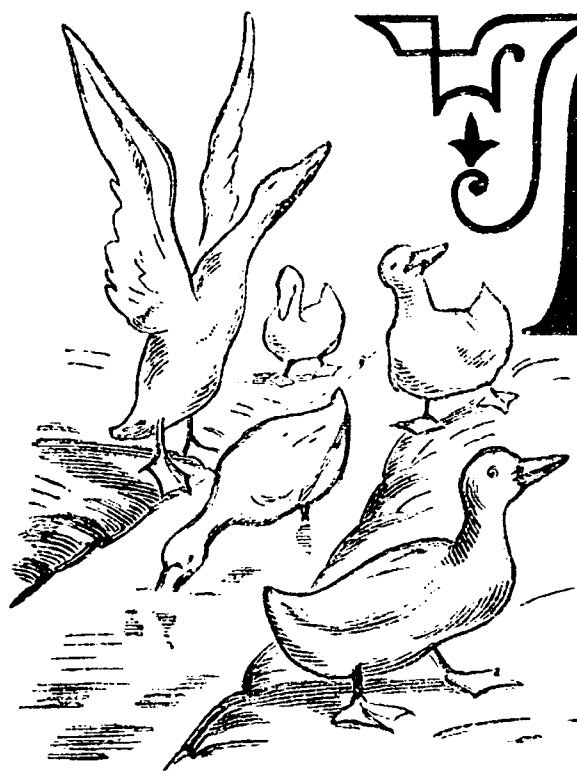
Det er en bekjendt Sag, at Tobakken er giftig, og enhver, som første Gang prøver paa at ryge den, vil snart mærke dens skadelige Virkninger; man føler nemlig et ubehageligt Ildebefindende med Kvalme og Svimmelhed, der i Reglen ledsages af Dypfastninger. Disse Virkninger hidrøre fra den Gift, som baade findes i de raa Tobaksblade og i alle de forskjellige Preparater af disse, altsaa baade i Røgtobak, Cigarer, Cigaretter, Snus og Skraa. Denne Gift, som kaldes Nikotin, blev opdaget af den franske Kemiker Vanquelin i Maret 1809. Den er en oljeagtig Bædske, som i fuldstændig ren Tilstand er aldeles farveløs, men under Luftens Paavirkning hurtig antager en brungul Farve. Nikotinen er en saa stærk Gift, at et Par Draaber af den i ren Tilstand ere nok til at dræbe et Menneske. Naar Tobakken trods sin Gift dog ikke er absolut skadelig for den, der nyder den, ligger dette i, at Vanen hurtigt forringer Giftens Virkninger. Den kan derimod ikke ganske ophæve disse; thi selv stærke Tobaksrygere ville ved en overdreven Nydelse af Tobakken i Almindelighed mærke et Ildebefindende eller med andre Ord en Nikotinforgiftning, der kan blive højest farlig for dem, hvis de ikke holde Maade med denne Nydelse. Naar man har overvundet de første Ubehageligheder ved Brugen af Tobakken, altsaa har vænnet sig til den og nyder den med Maade, vil

man snart spore de velgjørende narkotiske Virkninger, som Nydelsen af den medfører. Tobakken har nemlig en beroligende Indvirkning paa Dømmekraften, Fantasiaen og Viljen; den kan altsaa bidrage meget til at fremkalde en rolig og jævn Tankegang, og det er derfor ikke saa underligt, at de fleste Mænd, som beskæftige sig med boglige Syssler, sætte stor Pris paa en Pibe Tobak under dette Arbejde. I det gamle persiske Sagn, som er fortalt i Begyndelsen af denne Skildring, siger Eneboeren til den unge Mand, der kom for at hente Raad og Trøst hos ham, at den Art, som han vilde finde paa sin Hustrus Grav, skulde blive ham en klog Raadgiver og mildne hans Sind, og der er noget sandt i disse Ord. Nydelsen af Tobakken er virkelig ofte i Stand til at kunne mildne Sorgen og fremkalde mere forhaabningsfulde og frejdige Tanker. Disse velgjørende Virkninger, som den maadeholdne Nydelse af Tobakken fremkalder, har for mange Mennesker været en uvurderlig Drivkraft i legemlig og aandelig Henseende. Dette i Forbindelse med det Velbehag eller det Velbefindende, som denne Nydelse frembringer, er en af de vigtigste Grunde til, at Tobakken har kunnet sejre over sine mange Fjender.

Som før nævnt indeholde alle de forskjellige Præparater af Tobakken, ja endogsaa Tobaksrøgen Gift, men ikke i lige stor Mængde, og derfor ere Virkningerne af dem ogsaa forskellige. Snus- og Straatobak indeholde mindst Nikotin og ere derfor de mest uskadelige Præparater, Cigarer og Cigaretter indeholde vel et ikke ringe Kvantum Nikotin, men en stor Del heraf fordamper i Luften og kan altsaa ikke virke skadeligt. Brugen af Røgtobak er mest skadelig, hvis den ikke holdes indenfor visse Grænser, thi en stor Del af Nikotinen affættes efterhaanden i Piben, som derfor omhyggelig maa renses. Ogsaa de forskellige Tobaksarter indeholde en større eller mindre Mængde Nikotin. Virginia- og Maryland-Tobak indeholder mest, god Havannatobak og tyrkisk Tobak mindst Nikotin. Jo stærkere Tobakken er, desto mere Nikotin indeholder den ogsaa i Røgen.

Tobakken (*Nicotiana*) hører til den saakaldte Natkfade- eller Natfkyggefamilie, af hvilken de fleste Planter indeholde giftige, skarpe eller bedøvende Stoffer. Man har flere Arter af Tobaksplanten, af hvilke den virginske Tobak (*Nicotiana Tabacum*) med røde Blomster og aflange Blade samt Bonde-Tobakken (*Nicotiana rustica*) med gule Blomster og brede Blade ere de mest udbredte; af disse dyrkes især den første Art ikke sjældent som Brydplante i vore haver. Tobaksplanten er nemlig en ret smuk og anselig urteagtig Plante, der kan opnaa en Højde af 6—7 Fod. Den Lethed, hvormed denne vigtige Kulturplante lader sig dyrke i alle varme og middelvarme Lande, har bevirket, at Dyrkningen af den er bleven udbredt til alle Verdensdele. Tobakkens Godhed er imidlertid afhængig baade af Klima, Jordbundsbeskaffenheden, Højde over Havet, Gødning og Dyrkningsmaade. Den trives bedst i de varme Lande, og fra disse faar man ogsaa den bedste Tobak. Amerika er endnu den Verdensdel, hvor denne Plante dyrkes i størst Udstrækning, og her er det især Vestindien og de sydlige Stater i Nordamerika, som drive den største Tobaksavl og levere den bedste Tobak. I Asien drives Tobaksavlen især i Lilleasien og i Ostindien; i Nordafrika og i flere Egne af det Indre af denne Verdensdel avles der ligeledes megen Tobak. I Australien har man først i den senere Tid begyndt at dyrke Tobakken, men man avler dog allerede saa meget der, at denne Verdensdel selv kan frembringe al den Tobak, man bruger der. Her i Europa ere især Tyrkiet, Grækenland, Ungarn, enkelte Egne i Tyskland, Frankrig og Holland de vigtigste tobaksdyrkende Lande. Ogsaa her i Danmark dyrker man Tobaksplanten i enkelte Egne, især Fredericia, men den Tobak, man avler her, er kun af daarlig Beskaffenhed. Da Tobaksforbruget er i stadig Tiltagende, tiltager ogsaa Produktionen af Tobakken Aar for Aar. Nu for Tiden er den aarlige Produktion over hele Verden omtrent 1000 Millioner Pund. I Maret 1880 blev der her i Danmark indført lidt over 6 Millioner Pund Raa-tobak.

EN VISITATS

Humoristisk Skitse.

Af Conf. Licht.

Den nye Physikus var kommen til den lille By i et Privat-anliggende. Hvad var naturligere end at han aflagde Apothekeren en Bisit?

„Ja, en deilig Have har vi rigtignok“, bevidnede den ganske unge Frue, „men De skal se, vi har ogsaa andre smukke Ting“; og dermed trak hun ham ud i Gaarden, hvor Fjerkræet var interneret.

Physikus lod Blikket glide beundrende hen over Flokken, indtil det standsede ved nogle unge Uender, der snadrede i Møddingen.

„Det var da nogle deilige Uender!“ udbryd han; „hvornaar mon de blive kapable?“

Frue vilde svare, men hendes Mand, en gammel hvidhaaret Praktikus, kom hende i Forkjøbet.

„Na!“ sa'e han tørt, — „Jeg tænker saadan midt i Maaneden, — den 15de, — nei, lad mig se, den 18de, antager jeg“.

Physikus smilede; saa tog han Afsked og gik. —

„Hvorfor mon han spurgte om det?“ tænkte Frue i sit stille Sind. — De paafølgende Dage fik Apothekeren usædvanlig travlt i sit Apothek. Under hans og Kandidatens Auspicer undergik Lokalerne en komplet Udluftning; Skuffer og Glas bleve eftersete med punktlig Nøjagtighed, gamle fortørrede Urter kom paa Møddingen og erstattedes af nye,

Bægtfkaale og Bægte bleve prøberede og affstemte, — kort sagt, det Hele blev endevendt og atter sat paa ret Fod i straalende Tilstand.

„Saadan en Udluftning foretager jeg gjerne een Gang om Aaret til ubestemt Tid“, forklarede den Gamle sin Hustru.

Nogle Dage senere kom der et stort blaat Brev til Apothekerens. Han gik ind i Stuen og saa betænksom paa det; Konen saa endnu betænksommere paa ham og paa det store røde Segl.

„Hm!“ sa'e han, og fløede sig bag Øret; „hvad Pokker kan det dog være? — det er fra Physikus“.

„Herregud, min Ven! der skulde da ikke være noget Galt paa Jerde, Du har da ikke lagt Dig ud med ham, da han var her forleden. Jeg synes han lo saa ondskabsfuldt, da han saa paa de Wender.“

Den Gamle trak Brynene sammen og rynkede Panden: „Hvad i Alverden kan det dog være?“

Saa aabnede han Brevet zirligt med Pennekniven, foldede Arket ud og læste, mens Ansigtet lidt efter lidt gled over i de vante Folder.

„Naa! ikke Andet end det!“ udbrød han ligegyldigt.

„Na, Gudskelov det ikke var Noget“, lettede Fruen sit beflemte Hjerte; „Hvad vilde han Dig, min Ven?“

„Na, Du! han meddeler kun, at vi skal have Visitats den 18de.“

„Visitats! hvad vil det sige?“ spurgte hun forundret.

„Ikke andet end det sædvanlige lovbefalede Eftersyn af Apotheket, min Pige; — det træffer sig forresten heldigt, at de Wender just ere kapable den Dag.“

Nu var det Fruen, der smilede; der gik en Praas op for hende, men hun sagde Ingenting.

Næste Dags Morgen kom Huslægen:

„Naa! De har vel faaet Underretningen, kan jeg tænke? Nu skal her vel luftes ordentligt ud til den 18?“

„Nej, saa min Salighed om her skal!“ udbrød den Gamle hidfigt, „Alt skal blive staaende, som det staaer. Vi

vasker Gulvet engang over, — det er hele Forberedelsen, for jeg kan da være bekjendt at vise mine Krukker frem til enhver Tid."

Han glemte rigtignok at tale om al den Skimmel, der allerede var truffet af Krukkerne, og om hvor forsigtig han og Medhjælperen behandlede alle Beholderne i disse Dage, — men man skal jo heller ikke sige Alt, hvad man veed. —

5 Dage efter var det den 18de.

Tidlig paa Morgenstunden stillede Candidaten og Karlen hver med sin Trappe og Støveklud, og medens Pigerne skurede Gulvet, klemte Mandfolkene løs paa Glas og Krukker. Alt S var Alt som blæst, og Apotheket lignede en ung Pige, der skal paa Bal, — men det var rigtignok vasket mere end „til nedringet."

Den Gamle og Candidaten gik med Filtsko, lige til de saa Physikus og Distriktslægen langt oppe i Gaden; saa traf de i Støvlerne og de sorte Frakker, og lukkede Vinduerne, der havde staaet aabne, for at det skulde tørre paa Gulvet. Da de to mægtige Visitatorer traadte ind i Lokalet, straaledede baade dette og Personalet i sin fulde Glans.

Det er igrunden mærkeligt saa det kan gaa i Verden. I mange Aar havde den nu afdøde Physikus altid medført en Bog paa denne Højtidsdag, og strax efter sin Indtrædelse lagde den paa et bestemt Sted i Apotheket, — nu gjorde Eftersfølgeren akkurat det Samme. — I mange Aar havde den hensovede gamle Apothekerfrue altid tilfældigvis aabnet Døren ind til Spisestuen i samme Djeblif som de to Herrer Læger havde skilt sig ved Dvertøjet, — og nu gjorde den unge Frue aldeles tilfældigt det Samme. I mange Aar havde D'Herrer modtaget Indbydelse til at deltage i Familiens Frokost, — nysigtig det Samme gjentog sig i Aar. — — Saadan Noget ligger i Luften og lader sig ikke forandre. — —

— Candidaten stod og saa paa den smukt indbundne Bog, som Physikus havde ført med sig; han blev afbrudt i

sin Beundring ved at Byens to praktiserende Læger traadte ind. De vare naturligvis indbudne til at overvære Visitationen, nu traf det sig jo saa uhyre heldigt, at D'Herrer kom netop tidsnok til at deltage i Frokosten, — et Held, der iøvrigt havde gjentaget sig i en Mærrække. Da Candidaten atter var ene, greb han Bogen og bladede i den. Det pharmaceutiske Værks Indhold kjendte han som sit Fadervor, men hans Die faldt, sælsomt nok, paa et løst Blad Papir, hvorpaa en Snes latinske Navne vare noterede. Han gjennemlæste Papiret nøie, læste det to, tre Gange om igjen, lagde saa Bogen paa sin Plads, og gif smaafløitende hen til en Skuffe, som han traf ud, børstede Støvet af Kanterne med en Pennesjer og undersøgte Indholdet. Samme Manøvre gjentog sig med andre Beholdere af forskjellig Art en Snes Gange, indtil han endelig sluttete ved en smal Skuffe, hvori en temmelig tyk, graalig Stang Blaster ensomt dulgte sig. Med en betænkelig Mine brød han den glasshaarde Stang over, og bortpudsede med Tjeren omhyggeligt nogle ganske smaa glindsende Kvægsølvflugler, der viste sig paa Brudstykkerne, aandede saa en kort Tid paa disse og trykkede dem derpaa sammen igjen med et fast, men forsigtigt Tryk.

Saa skar han en løierlig Grimase hen mod Stuedøren, tændte sig en af de Cigarer, der mod Sædvane vare henfattede i Apotheket, og hentede fra Kælderen, — der NB. ogsaa havde gennemgaaet en Purimsfest — nogle Siphons med Sodavand, som han placerede lige under Saftflaskerne. — Da Døren til Spisestuen atter gif op for D'Hrr., stod han og expederede Medicin til en ventende Bonde. — Saa begyndte Visitationen.

Physikus traf det beskrevne Papir frem af sin fine Bog og nævnede et latinsk Navn, hvorpaa den Gamle traf en Skuffe ud, og viste den frem.

„Udmærket smukt holdt!“ mente Overvisitatoren, og Lægerne mumlede i Chor: „Udmærket smukt holdt.“ En halv Snes Gange gjentog noget Lignende sig; D'Herrer vare

enige om, at samtlige Droguer og Præparater vare i den
skjønneste Orden.

Saa foreslog den gemytlige Distriktslæge at undersøge

Sodavandet, og Forslaget vandt Gjenklang; Sasterne prø-
vedes samtidig, og der var ikke det mindste i Veien med dem.

„Det er ellers Boffers, saa jeg har Talent til at op-
dage; — her finder jeg en hel Kasse Cigarer, — — Ha-

vannacigarer, tror jeg minfø!" udbrød Distriktslægen. —
„Har han Lov at ha'e Cigarer i Apotheket?" Physikus
mente „Ja, — men Cigarerne maatte da være gode."

„De maa prøves!" raabte Distriktslægen; Kassen gif paa
Omgang, og Cigarerne bleve prøvede. —

Nu gif man videre i det alvorfulde Bærf. Resten af
de Navne, som Candidaten havde læst paa Sedlen, oppraabtes
af Physikus, og hvergang viste det undersøgte Stof sig fuld-
stændig tilfredsstillende.

„Kvægsølvplaster!" raabte han tilsidst. „Der maa ingen
Kvægsølvflugler være i Bruddet, ellers duer det ikke. — Op
med Plasteret!"

„Her!" svarede Candidaten og drog hastig Skuffen ud;
— med et Ryt, der tilsyneladende voldte ham Anstrengelse,
rev han Plasterstangen over i det Brud han nys havde po-
leret saa omhyggeligt, og holdt derpaa Stykkerne hen for
Næsen af Physikus. Denne undersøgte Bruddet igjennem et
Forstørrelsesglas -- derpaa figgede de to praktiserende Læger
paa Bruddet, og — Plasteret befandtes at være udmærket
lavet; der var ikke Spor af Kvægsølvflugler at se.

Medens Distriktslægen undersøgte en Sukatdaases Ind-
hold og viklede et stort Stykke Sukat ind i et lille Stykke
Papir, for senere at lade det forsvinde i Baglommen, rakte
den Gamle med en eiendommelig usikker Mine Plasteret til-
bage til Candidaten, over hvis ungdommelige Ansigt der gled
et lunt Smil; det var ikke fri for at være noget haanligt
tillige. — —

Saa blev Vægtene prøvede, og dernæst begav hele
Skaren sig ned i Kjælderen.

Der var nydeligt og propert dernede, mente Physikus
da han atter kom op, — men var der ikke lidt fugtigt?

„Na nei!" mente den Gamle; „men vi kan jo ovenpaa
den Tur gaa ud i Haven, og trække frisk Luft inden Middagen."

Da de vare vel og godt ude af Døren, stak Fruen sit
friske, rødmissede Ansigt ind i Apotheket.

„Haa, hvordan gif det saa?" spurgte hun interesseret.

„Admærket!“ lo Candidaten; „hvorfor skulde det ikke gaa?“

„Næh saamen! — — Ja, jeg maa nok ud til mine Vænder igjen;“ og dermed forsvandt Ansigtet. — — —

Kloffen Sex kom samtlige Herrer ind i Apotheket i en „løftet“ Stemning. Physikus bar Apothekets Visitationsprotokol under Armen.

De undersøgte Stoffers Navne bleve noterede og D'Hrr. satte deres Navne under en længere Notits, der antydede, at Apotheket denne Dag var nøie visiteret og befundet i den prisværdigste Orden.

Derpaa nød de en Kop Kaffe med Lixør, til en frisk Havannacigar. — Saa gif de.

Da den gamle Apotheker kom ind til sin Hustru, efter at have fulgt dem tildørs, var han usædvanlig oprømt.

„Flinke Folk! Elskværdige Folk!“ udbrod han. „Naa! De har jo heller ikke Grund til at være Andet, naar Alt er i en saadan Orden, som det er i mit Apothek.“

Den unge Frue nikkede venligt til ham; saa gif hun ind i Apotheket med en Kop Kaffe og et Glas Cacaolixør.

„En lille Kop Kaffe! Hr. Candidat, og saa Tak for idag. Hvad syntes De saa om Vænderne?“ spurgte hun smilende.

Han smækkede med Tungen og staf sit Glas ud med en underlig fluffende Lyd.

„Delikate!“ sa'e han, „yderst delikate; men Vinen, Frue, — det var dog den, der — — — — —“

„Tys!“ — — — — — saa var hun inde igjen.

Den berømte Astronom Arago ejede et kostbart Barometer. En Dag, da Aragos gamle Tjener støvede Barometret af, faldt dette ned og gif i Stykker. Den uheldige Tjener var aldeles fortvivlet over sit Uheld, men Arago sagde koldblodig: „Det gjør intet; jeg troer kun at vi snart saa Regn, thi Barometret er endnu aldrig faldet saa dybt som i Dag.“

„Onkels“ Jubilæum.

Vi leve i Jubilæernes Tid. Der hængaar næppe nogen Maaned, uden at vi har Mindedagen for en eller anden Begivenhed at fejre. Snart er det hundrede Aar siden en berømt Mands Fødsel, snart 20 Aars Dagen efter et Slag, snart vækkes et helt Bykvarter (med Undtagelse af Politiet) for Hanegal med Hornmusik i Anledning af, at en højtæret Samtidig har haft Borgerskab i 50 Aar o. s. v.

Blandt de mange andre Jubilæer skal her præsenteres en gammel velbekjendt „Onkel“, der nu i 200 Aar har været mange til Trøst i knappe Tider og hjulpet den syge „Moster“ med Kontanter — selvfølgelig ikke helt uinteresseret, men altid paa en værdig og diskret Maade. Han har aldrig taget Hensyn til Rang og Stand, Hæderlighed eller Uhæderlighed, thi endogsaa Tyven har han raft en hjælpende Haand som Hæler og gjort det ustraffet.

Jubilaren er Assistentshuset, der oprettedes 1688 af en Privatmand, Nikolaj Wesling, som erholdt Privilegium paa at give Pengelaan mod Pant. Hvor stort et Udbytte, denne Forretning gav i de første Aar findes der ingen Oplysninger om; men noget senere, i Begyndelsen af forrige Aarhundrede, da Privilegiet gik over til Gehejmeraad Johan Otto Raben, en Mecklenborger, der som ungt fattigt Menneske var kommen her til Danmark, maa Overskudet have været stort, thi hans Enke saa sig i Stand til herfor at kjøbe det gamle Krongods Kallholm, hvoraf hun oprettede Grevskabet Christiansholm for sin Sønesøn Christian Raben.

Endelig 1753 blev Assistentshuset en Statsanstalt, der dreves for kongelig Regning og hvis Indtægt skulde tilfalde Rvæsthuset. Som saadant bestaar det endnu med den Særret, at Tyvekoster, der ere pantsatte her, ikke kunne kræves udliveredede af Ejemanden, men maa indløses af ham for det fulde Beløb, som er laant derpaa. Selvfølgelig bevirker denne Undtagelse

fra Loven, at Assistentshuset langt sjældnere lider Tab end de private Pantelaanere.

Indtil 1855, da der som bekjendt fandtes en lovbunden Rentefod, var Assistentshuset, grundet paa sit Privilegium, den eneste Anstalt i sit Slags; men siden den Tid er der opstaaet over hundrede private Pantelaan-Kontorer i Kjøbenhavn, hvis samlede Ublaans-Sum langt overstiger Assistentshusets, skjønt dette sidste nøjes med 12 pSt., medens de private Forretninger gennemsnitlig tage 48 pSt. Omsetningen er i Firserne saaledes:

Assistentshuset ublaante	1 ¹ / ₅ Million Kr.	paa	150,000 Panter.
De private Forretninger	3 ³ / ₄	—	— 1,300,000 —

Hertil maa dog bemærkes, at Assistentshuset kun laaner ud mod 1 Maanedes Rente, medens de private Kontorer beregne Godtgjørelsen i ugevis, hvad der selvfølgelig bevirker, at mange mindre Bemidlede, der faa Lønnen udbetalt om Lørdagen, foretrække disse sidste.

Hvad Assistentshusets Historie angaar i de to forløbne Aarhundreder, da er der ikke noget særlig interessant ved den; Dag efter Dag har omtrent de samme Scener gjentaget sig inden for de gamle Mure, hvor de skiftende Slægter have fulgt de skiftende Aarstider og byttet Sommertøjet med Vintertøjet og omvendt — for saa vidt de da ikke ere blevne af med begge Dele; thi det er jo en bekjendt Sag, at Tøjet flyver derved saa let som en Fjer, men skal rulles tilbage saa tung som en Sten.

Til de Gjenstande, der hyppigst deponeres hos „Dufel“, hører Lommeurene; af dem har han en saadan Masse til Opbevaring, at han ikke kan overkomme at trække dem op. Regner man nemlig 1 Minut til hvert Ur, vilde der behøves 21 Mennesker, hver med en Arbejdstid af 10 Timer i Døgnet, for at besørge den Forretning; det er derfor saa temmelig overflødigt, naar Folk ved Pantsetningen gjør opmærksom paa, at dette eller hint Ur er vant til at blive trukket op

Nr. 10 eller lignende — en Genstilling, der i Virkeligheden meget ofte gjøres.

Man maa ingenlunde tro, det udelukkende er Smaaafars-Folk, der søge Assistance paa Assistentshuset — tvært imod: Anstaltens Protokol har Landets bedste Navne at opvise. Endogfaa Arveprinds Ferdinand var en hyppig Gæst dér, og det fortælles, at en Assistent paa Kontoret i mange Aar var ham behjælpelig. Tilfjeldt syntes Prindsen, at han nu burde vise Manden en Smule Erkjendtlighed og tilbød ham da Valget mellem „Kammerraads-Titlen“ eller en Ducør paa 50 Rd.; til Prindsens Uergrelse valgte Assistenten det sidste, og som Følge deraf „sprang“ Hs. fgl. Højheds Diamant-Knapper.

Paa en uopklaret Maade var Struensees guldbeslagne Stof kommen paa Assistentshuset, hvor den var pantsat for 5 Rd.; her stod den i over 50 Aar, da den blev kjøbt for en betydelig Sum af Rosenborg Slots kronologiske Samling, i hvilken den nu er indlemmet.

Naar der sluttelig i al Almindelighed spørges, om en Institution som Assistentshuset er til Gavn, da kan herpaa svares baade ja og nej; thi den er et Middel for Folk til at rejse Penge i en Fart, uden at de dog derved tabe Ejendomsretten til de Gjenstande, der pantsættes, naar de blot indløses i rette Tid. Det kommer derfor an paa hver enkelt Laansøgende selv, om Assistentshuset ved at hjælpe ham giver ham en Haandsræfning til godt eller ondt — men det spørger jo rigtignok „Dufel“ aldrig om, naar han forstrækker.

Paa Banearbejde.

Skizze fra et Jærnbaneanlæg i Canada.

Af Vigo Kauffmann.

Strækningen mellem Lake Bouchette og Rivière à Pierre er et af de smukkeste Landskaber i Canada.

I de mægtige, højtidelig tavse Skove, ved de bugtende klare Elve og de smaa fladrende og hvissende Vandfald, ved de stejle, dybe, fiskerige Skovsøer, i hvilke Trøerne kvække melankolisk og Smaafisken muntert boltre sig i Vandforpen, naar nu og da en varm Solstraale glimtende baner sig Vej mellem Birkenes Kroner, ved de høje, granbevorede Bjerge, i hvis Kløfter Ornen bygger, og hvorfra Uglen i Tusmørket udsender sine Skrig, Skrig gjennemtrængende som Smaabørns Klager — her, hvor Indianerne for knap hundrede Aar siden opførte deres Wigwams, og hvor Indianernes vilde Kamp-hyl gjennemskar Luften og kastedes tilbage mod Klippernes Bægge — her lyder nu Hakkernes Hamren, Ørernes Slag og de kæmpestore Træers susende Fald.

Gjennem de mægtige Skove og de søndersprængte Klipper, over de klare Bække og de smaa, sagte brusende Vandfald slynger den lange Jærnbanelinie sig som en uhyre krympende Slange.

Her skovles der Jord, her hakkes der Sten og her slæbes der Skinner.

I smaa Klynger under Formændenes Opsigt arbejde de her, store solbrændte, lasede og ubarberede Skikkelse. Om Aftenen efter endt Dagværk samles de i Teltene, over Baalet stege de Flæsk og koge Vandet til Groggen, medens de ligge henstrakte omkring Baalet, rygende deres korte Piber.

Medens Groggen damper i de affaarne Blikdaaser, der tjene til Glas, fortælle de deres Dplevelser fra Minerne og de andre Jærnbaneanlæg.

Saa hænder det stundom for et Ords Skyld at de rejse

fig i Brede for at slaas, og Revolvernes skarpe Knald gjenlyder paa den anden Side af Skoven.

Herne ved den lille firkantede Sø, hvor Bildænderne tumle sig i Sollyset, er en Samling Arbejdere i Færd med at udgrave en Sandbanke. Medens det gullige Sand ved kraftige Skovkast fyldes i Trillebørene for længere henne at danne en Dæmning over Bækken, som flyder ud i Søen, staar Formanden, en høj mager Skikkelse med et underligt resigneret — melankolsk Udtryk i det solbrændte Ansigt. Han lader Blikket glide ligegyldigt hen over dem alle, de store, vejrbitte Fyre med de opsmøgede Skjortærmer, der vise de muskuløse Arme. De store barkede Næver gribe taftfast Skovlens Greb og slynge kraftig Gruset over i Børene. Hans Blik standser ved en ung, slank, nogleogtyveaarig Mand, hvis spæde, næsten hvide Haand griber saa fejtet om Skovlens Greb.

Formanden ser med et medlidende Blik, hvorledes det frejdige, aabne Ansigt nu og da fortrækkes, medens samtidig den spæde Haand føres om paa Nyggen, som for at lindre Smærte. Saa gaar han hen til ham, og idet han sagte tager Spaden ud af hans Haand, som for at vise ham, hvorledes han skal bruge den, hvisker han sagte: Bare ikke for ibrig, Charles!

Nogle Dage efter at Charles var kommen til Long Lake modtog han Besøg af Formanden, der med sin Kone beboede et Telt i Nærheden af Charles.

Idet Mr. Shannon med sin store Skikkelse dækkede Tilaaabningen, faldt hans Blik paa Charles, der sad paa en Træstub foran den improviserede, i Hast opførte Kampestensovn, og træt og mismodig stirrede ind i den blussende Ild. Der fløj et Skjær af Deltagelse over Formandens alvorlige Ansigt idet han rask traadte ind i Teltet, et Skjær af Deltagelse, ikke over mismodig Grublen i et ensomt Telt ved det skarpe Skjær af Brændeilden, det Syn kjendte han for godt fra Teltene omkring, hvor sorgmodig furede Ansigter maaske nu stirrede paa de brogede Billeder, som Haab, Længsel eller

Befymring malede i Teltovnenes blussende Ild til Melodi af den sagte hemmelighedsfulde Hvirven fra Træernes Blade udenfor. Ikke af Deltagelse herfor, men af Medlidenhed over den unge Arbejders fintbyggede Skikkelse og det fine ungdommelige Ansigt, der syntes saa fremmed i disse Duvigvelfer. Derfor rakte Shannon ham sin Haand med en venlig opmuntrende Hilsen, og derfor forlængede han sin Visit til et længere Besøg, under hvilket han ved Biberne og den dampende Whiskygrog gjorde Charles det Forslag at flytte Teltene sammen og holde fælles Husstand. Charles tog med Tak mod Tilbudet og fra den næste Dag deltog han i Familien Shannons Maaltider.

Fru Shannon var smuk. Hendes fyldige brune Haar faldt i uregjerlige Krøller ned ad hendes Nakke, og hendes store brune Øjne kunde se saa mildt.

For nogle Aar siden havde hun i Boston lært sin Mand at kjende. Han var kommen hos hendes Fader i Forretningsanliggender, og de vare blevne gifte.

Boston, hendes glade fornøjelige Pigerdage der og de første Dage af hendes Ægteskab, der tilbragtes i hendes Fødeby, var det Emne, hun ofte kom tilbage til.

Naar de tre efter Aftensmaaltidet sad ved Ilden, og hun udbrød i Beklagelser over det triste og ensomme Liv herude, greb Shannon hendes lille buttede Haand, kyskede den og saae saa bønlig blidt paa hende, som en halvild Amerikaner kan se. Han bad hende have Taalmodighed en kort Tid endnu, saa kunde han rejse hjem, og hans egen lille Pige skulde saa det saa godt, som nogen dejlig lille Kone i hele det glade Boston. Hun saa da undertiden aandstrævende ind i Ilden, undertiden bemærkede hun surmulende, at hun kjendte den Lektie. Paa saadanne Aftener plejede Shannon at gaa hen til en Kro i Teltet, hvor han famlende i Halvmørket greb en af Medestængerne og gik ud for at fiske.

Fru Shannon var smuk, og hendes store brune Øjne kunde se saa mildt, kunde især se saa mildt paa Charles.

Naar han om Aftenen løstede Teltaabningen til Side,

hilste hun ham med et muntert Smil, og fortalte ham, at „Charlie“ var ventet lang, lang Tid. Shannon kom altid senere fra Arbejdspladsen efter Arbejderne, og indtil hans tunge Trin hørtes udenfor Teltet passiarede Fru Shannon med Charles.

Undertiden overfaldtes Charles, der aldrig havde syntes synderlig godt om Arbejdet, af en næsten ubetvingelig Lyst til at kaste Spaden og gaa hjem i Teltet, hvor han vidste at han vilde blive modtaget af Fru Shannons lyse og venlige Smil. Der var hyggeligt derhjemme i Teltet, naar Ilden gnistrede i Kampestensovnen, og Fru Shannon med sit moderlige Smil spurgte:

— Er De nu ogsaa rigtig, rigtig tilfreds, Charlie?

En Morgen følte Charles saa ringe Lyst til Arbejdet, at han meldte sig syg hos Formanden. Der skulde den Dag foretages en Klippesprængning i den lille Kløft bag ved Shannons Telt. Ud paa Eftermiddagen sad Fruen og Charles ved hinandens Side i Teltet. Han havde grebet hendes lille svære Haand og sad legende med den, medens han fortalte Smaatræk fra sine Drengenaar hjemme i Danmark.

Da lød Raabet „fire“, der tilkjendegiver, at en Klippesprængning skal foregaa.

Raabet kastedes et Par Gange tilbage mod Klipperne, og døde saa hen, førend Fruen havde rejst sig for at søge Dækning.

Som en dundrende, hundredefoldig Kanonsalve gjenlød det buldrende i Skoven, da den første Sprængning foregik. Bragende faldt Sten og Jordklumper ned mellem de udenforstaaende Træer, idet de rev Grene og Kviste med i det susende Fald. En Sten faldt gennem Teltets Lærred og stødte knusende mod nogle Flasker paa Bordet.

Fruen styrtede ængstelig ved Støjen hen mod Sengen, der fra oven dækkedes af en solid Træhimmel.

Da hun laa der, saa hun Charles staa tvivlraadig midt paa Gulvet ved de splintrede Glasfaar.

— For Guds Skyld, Charles, dæf Dem, kom her hen Charlie! —

Og medens de dumpe Knald tordnede, bragende og buldrende gennem Skoven, Kløsterne og over Bjærgene, trykkede hun sig ængstelig op imod ham. Han følte hendes varme Hænde paa sit Ansigt. Hendes lille Haand hvilede tungt paa hans Arm, og hver Gang der lød et Brag og Smaastenene piskede mod Teltlærredet, trykkede hun sig endnu tættere op imod ham.

Da lød Raabet: all over!

Han fulgte hende hen til Bænken. Hun var rød, straalende, varm og nydelig, hendes hvide Arm saa nydelig, at han maatte gribe og kysse den — mange Gange.

Hun strøg over hans blonde bløde Haar og drog som betaget af Drømme hans Hoved imod sit Bryst. Han saa op mod hendes hvide Hals og kyskede den hæftigt. Saa slog han Armen om hendes Liv og medens han kyskede hende Gang efter Gang, hvistede hun med lukkede Øjne og Hovedet støttet mod hans Skulder: Fire again Charlie?

Om Aftenen, da Formanden var kommen hjem fra Arbejdet, sad de alle tre ved Ilden. Shannon havde om Formiddagen af en ombvandrende Bispekræmmer kjøbt et Koralsmykke. Han trak nu den røde glimrende Snor op ad Lommen paa sin Bjækkert og kastede den spøgende om sin Kones Hals. Hun stødte hæftigt hans Arm bort, og da han forundret saa paa hende, spurgte hun vrantren, hvem hun skulde pynste sig for derude, hvor der ikke fandtes andre Folk end hans Arbejdere. Hun trak saa stærkt i Halsbaandet, at det gik i Stykker og de røde Rugler trillede ned over hendes Kjole og ned paa Gulvet. Shannon rejste sig, greb sin Medestang i Krogen og løstede Teltlærredet til Side.

— Maa jeg gaa med? spurgte Charles, og fik til Svar et halvt overrasket „Tak!“

De gik ad den smalle Sti, der krummer sig mellem Bregner og vilde Roser under Birkekrønerne ned til den lille

Bæf. Ved Båndfaldet standsede de, og Shannon lagde Snøren ud.

Der var højtidelig stille, kun Myggene summede under Ungbirkene, der næsten luffede sig over Båndfaldets Dæmning. Charles satte sig ved Shannons Side og lyttede til Båndfaldets Rislen over Dæmningen, der med sin sagte tungsindige Hviſten fortalte om dem derhjemme. Han lod sig glide ned fra Stien og strakte sig i Græsset, hvor han laa med Armene under Nakken og stirrede op mod den nedgaaende Sol, medens Shannon med Medestangen i Haanden omhyggelig fulgte enhver af Floddets Bevægelser i det klare rindende Vand. Undertiden kastede han et Blik paa Charles Djne, der med et mere og mere melankolsk Blik stirrede op mod Himlen. Han udbrød saa medens han skarpt betragtede Floddet paa Vandet:

— Fanger De Syner, gamle Kammerat?

— Kun Hjemve, Mr. Shannon, — ja, det kjender De vel ikke til — svarede Charles, og rejste sig halvt op, støttende sig paa sin ene Arm.

— Jeg kjender godt Hjemve — svarede Shannon roligt og passede Floddet skarpt.

— De kjender det! Jeg føler Hjemve, navnlig i den sidste Tid, hver Aften, naar jeg er gaaet til Ro, og jeg havde netop den Følelse saa stærkt i Djebliffet — maaske er det Båndfaldet, som er Skyld deri. — Jeg har en gammel Moder hjemme, Shannon.

Charles lagde sig tilbage igjen med Haanden under Hovedet, og da Formanden intet svarede, men roligt passede sit Flod, holdt Samtalen op. Shannon traf en Fisk op af Vandet, løsneede den fra Krogen og kastede Snøren ud igjen.

Saa bemærkede han henkastende:

— En gammel Moder, sagde De?

— Na, svarede Charles — jeg ligger og tænker paa, hvor meget jeg vilde give for at kunne kaste et Blik ind i den gamle Dagligstue, og saa blot et Djeblif se en anden. Men det blev vel for lidt, naar det kom til Stykket. — Ved

De hvad, Shannon, jeg tror kun, man taler om, hvor meget man vil give, naar man som jeg er fattigere end en Kirkerotte, som vi sige hjemme, for De har dog vel et Slags Hjem. Naar man er rig, saa tænker man ikke saa meget, saa tager man Train og Damper og er der. —

— Naturligvis! —

— Jeg vilde — Nu sidder Moder, tænker jeg, i den gamle Sofa, og hun er maaske alene, for der kommer saa saa til hende. — Og hun sidder vel ogsaa alene, de tænker maaske begge to paa mig. — Jeg holder saa meget af hende, Shannon! —

— Af Deres Moder? —

— Ogsaa af hende, naturligvis! Af min Moder og af min lille Pige. Hun er saa god og saa smuk. Og det er derfor, jeg ligger her og bruger Haffe og Spade, naar jeg nu om kort Tid er bleven rig, tager jeg Train og Damper og er der. Foreløbig har jeg allerede skrabet sammen en Gjæld paa nogle og tyve Dollars. —

— Det gaar nok, Charles, der kommer nok en Chance — ytrede Shannon opmuntrende, og halede en Fisk i Bejret. — Se det var næsten et Barsel! —

— Jeg tror ikke paa det, Mr. Shannon! — Jeg tror ikke, jeg nogensinde kommer tilbage; jeg tror ikke, jeg duer til nogetsomhelst, Shannon! —

Shannon gjorde Medestangen fast og satte sig ned. Han tændte med Blikket stift hæftet paa Floddet sin lille Træpibe og sagde:

— De maa have Modet tilvejs, Charles! Det maa en Mand for enhver Pris herovre. De skal høre, hvordan jeg har flaret mig igjennem, og De skal forstaa, at ogsaa jeg kjender det at have Hjemve — paa en anden Maade. De kan komme ligesaa godt frem som jeg. De er i hvert Tilfælde vel oplært og har Rundskaber i mange Ting, som jeg ikke har. De har en Chance forud for mig, gamle Kammerat! —

Shannon saa venligt opmuntrende paa Charles og fortsatte:

— Da vi bleve gifte, Mary og jeg, vare vi ret godt stillede, men det gik Pokker i Bold, og som jeg den Gang sagde til Mary, det var i Hovedsagen min egen Skyld. Saa tog jeg her ud, og i tre Aar har jeg samlet sammen saa mange Dollars, at jeg til Vinter kan ordne Affairerne igjen i Boston. De kan, naar De rigtig kjender Forholdene, gjøre det samme, eller ogsaa kan De maaske faa noget andet og bedre. —

— Maaske, Shannon, det kan jo være. — De talte om Hjemve?

— Ja, for Marys Skyld. De længes efter Deres lille Pige derhjemme! — Se, Mary er min lille Pige, som jeg vilde give mit Liv for at gjøre lykkelig. Og derfor har jeg haft Hjemve. Fordi jeg kunde læse den i hendes Øjne hver eneste Dag, fordi hun ikke kan lade være at længes efter Boston, og fordi jeg er Skyld i at hun er her. Derfor har jeg hver Dag følt en Længsel saa hæftig som nogen efter at gaa sydester, og derfor vil jeg være det lykkeligste Menneske den Dag min Kontrakt udløber, og min lille Pige og jeg tager bort. — Og De kan jo tage med, Charles, jeg er ikke synderlig fin paa det, men jeg gjør en Ben en Tjeneste hvor jeg kan det, og De er min Ben, gamle Kammerat! —

— Charles rejste sig pludselig op fra Græsset:

— Lad os gaa, Mr. Shannon, det bliver saa koldt. —

De fulgtes langsomt og i Tavshed ned ad Stien tilbage mod Teltet. Pludselig brød Shannon Tavsheden:

— Blev De vred, Charles, over mit Tilbud? — Maaske var det flodset fremført, men det kom fra et ærligt og varmt Hjærte. Ogsaa Mary vil blive glad, hvis De følger med, hun har ofte sagt, at det vilde gjøre hende ondt, naar De rejste! —

— Tak, Shannon, jeg kan ikke — jeg rejser i Morgen. — Shannon saa overrasket op mod ham.

Medens Solen kastede sine varme klare Straaler paa de halvvrisne Birkekrone og de smaa Tusindfryd, der skjulte

sig i det duggede Græs, snørede Charles sin Mandfel. Uden for sit Telt stod Shannon selv. Charles trykkede hans Haand, takkede ham for alt godt, og sagde saa Farvel til hende. Da han havde naaet Omdrejningen med Bænken vendte han sig om, og saa hende komme løbende efter sig. Hun trykkede i hans Haand et lidet sammenlagt Papir.

— Farvel, Charlie! Tag en Gang imellem dette frem, det er det eneste, jeg har at give Dem, og tænk saa paa mig. —

Før han fik Tid til at svare, var hun allerede langt nede ad Vejen.

Medens de vilde Skovduer furrede og Klippesfalken sendte sine sørgmodig klagende Skrig over Bjærgene og gennem Skoven og Kløfterne, sad Charles paa en mosbegroet Træstub og betragtede et Glansbillede, paa hvis Bagside der stod med Bogstaver, store og uregelmæssige som en Skolepiges:

Tænk stundom paa Mary Shannon.

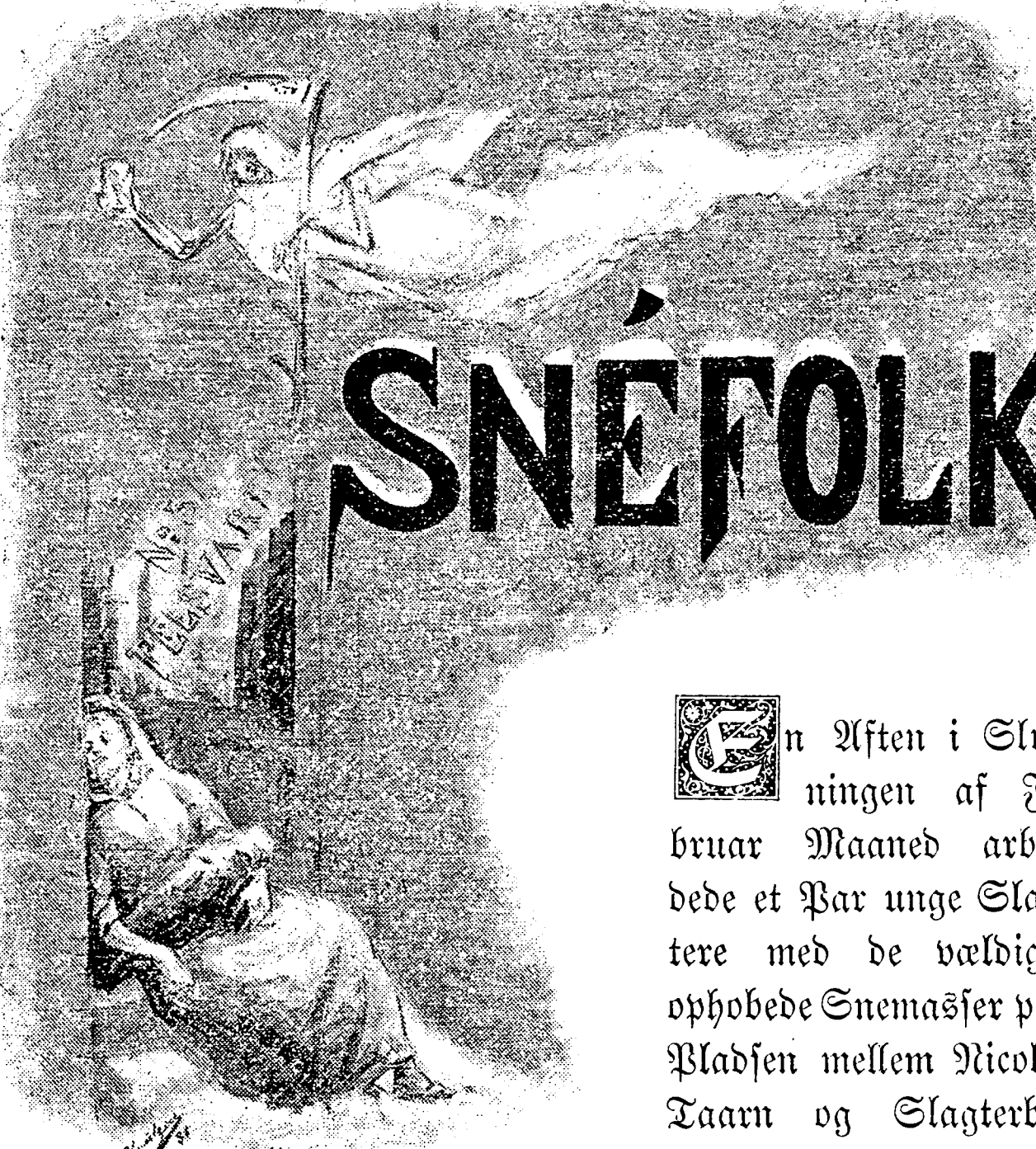

Blandinger.

En Krigslist.

Den bekjendte spartanske Feltherre Klearchos gjorde en Gang et Tog op i Thracien, hvor han havde stor Fremgang. Indbyggerne flygtede til den nordlige Del af Landet og sendte herfra Gesandter til Klearchos for at mægle Forlig. Denne, der ingenlunde ønskede Fred, men paa den anden Side heller ikke af Hensyn til sit Lands Regjering turde nægte at modtage Gesandterne, fandt paa følgende List for at undgaa Fredsforhandlingerne. Han befalede sin Flok at tage tre af de i Slaget dræbte Thracere, skjære dem op ganske som det gjøres ved et slagtet Kreatur, og hænge dem i Zerkroge foran Rjokkenteltet. Da nu Gesandterne, der vistes rundt i Lejren, kom her forbi og studsende spurgte, hvad dette Syn dog skulde betyde, blev der svaret, at det var Stegen til Klearchos Middagsmaaltid. Saa snart Thracerne hørte den Forklaring, grebes de af en saa uhyggelig Fornemmelse, at de i største Skynding gjorde omkring og forlod Lejren uden yderligere at forlange at stilles for Klearchos, da de med Rette frygtede, dette vilde ske paa en ny og ganske særegen Maade.

SNÆFOLK

En Aften i Slutningen af Februar Maaned arbejdede et Par unge Slagtere med de vældige, ophobede Snemasser paa Pladsen mellem Nicolai Taarn og Slagterboerne, der i Kjøbenhavnersproget har Nav-

net „Maven“. De æltede under Spøg og Latter ivrigt Sneen sammen for at danne en tre Alen høj, fast Masse, og en Mængde af Dagens Vittigheder og Brandere fløj under Arbejdet omkring imellem dem, thi det var nemlig Dagens Helt, „Sergent Thim“*), som skulde dannes af den store Sneblok. Efter nogle Timers Forløb var den kæmpemæssige Sergent dannet, to Køjne stirrede frem under hans Bænde, og en rød Dytunge kiggede skjælmst frem mellem hans skinnende Kalvetænder. Saa dannedes af de samme Hænder Madame „Thim“ med svære Proportioner og en imponerende

*) Fra Folketheatrets Kassestykke „Alt for Damerne“.

Tournure, ligeoverfor Sergenten. Dagen efter beundredes Snemenneskene af en Mængde forbipasserende Folk.

I Spøg bleve de skabte for et Djebliks Tidsfordriv, men i de mange arbejdsløse Frost dage skulde de komme til at sprede Betsignelse blandt de mange af den store Byes haardt Trængende, de skulde lindre megen Nød hos de sultne og forfrosne Smaa børn og de skulde blive Stammeforældre for en stor Slægt af philantropiske Snefolk.

Snemanden Sergent Thims første Bestemmelse var at tjene som et hædrende Djebliksmonument for den populære Rekrutpidsker fra Folketheatret. Dagen efter hans „Dannelsen“ fik nemlig en Mand — mangfoldige strides om Vren — den Idé at ophænge en Cigar-kasse om Halsen paa ham til Modtagelse af Bidrag til Friskolebørns Bespisning. Da Pengene hurtigt begyndte at strømme ind, fik ogsaa Madame Thim sin Cigar-kasse, der sirligt anbragtes paa hendes Tournure.

Det var ikke faa Penge, der paa denne Maade samledes ind. De fleste Bidrag kom i én, to og Femører, men til Gjengæld var der des flere af dem. Brandvæsenets Personale paatog sig Opførelsen af Pengene, og de tunge, fyldte Cigar-kasser stode daglig fem sex i Rækken inde i Brand-assistentens Kontor og ventede paa at blive tømt. Brandfolkene og Pladsens Slagtere toge Snefolkene under deres Beskyttelse og holdt Vagt ved dem baade Dag og Nat. I lidt over et Par Uger levede og virkede Hr. og Madame Thim, og de indsamlede i den Tid over 7000 Kroner i contante Penge, foruden en Mængde Udleverings-sedler paa Brændsel og Fødevarer, Saa blev det en Dag stærk Tø, og for at skaane Sergenten og hans ædle Hustru for en mindre passende Oplosning, bleve de af Brandmandskabet og Slagterne under almindelig Deltagelse bragte til at forsvinde. En Snehøj blev opkastet paa hvert af de to Steder, hvor de havde virket i deres smukke Kalb.

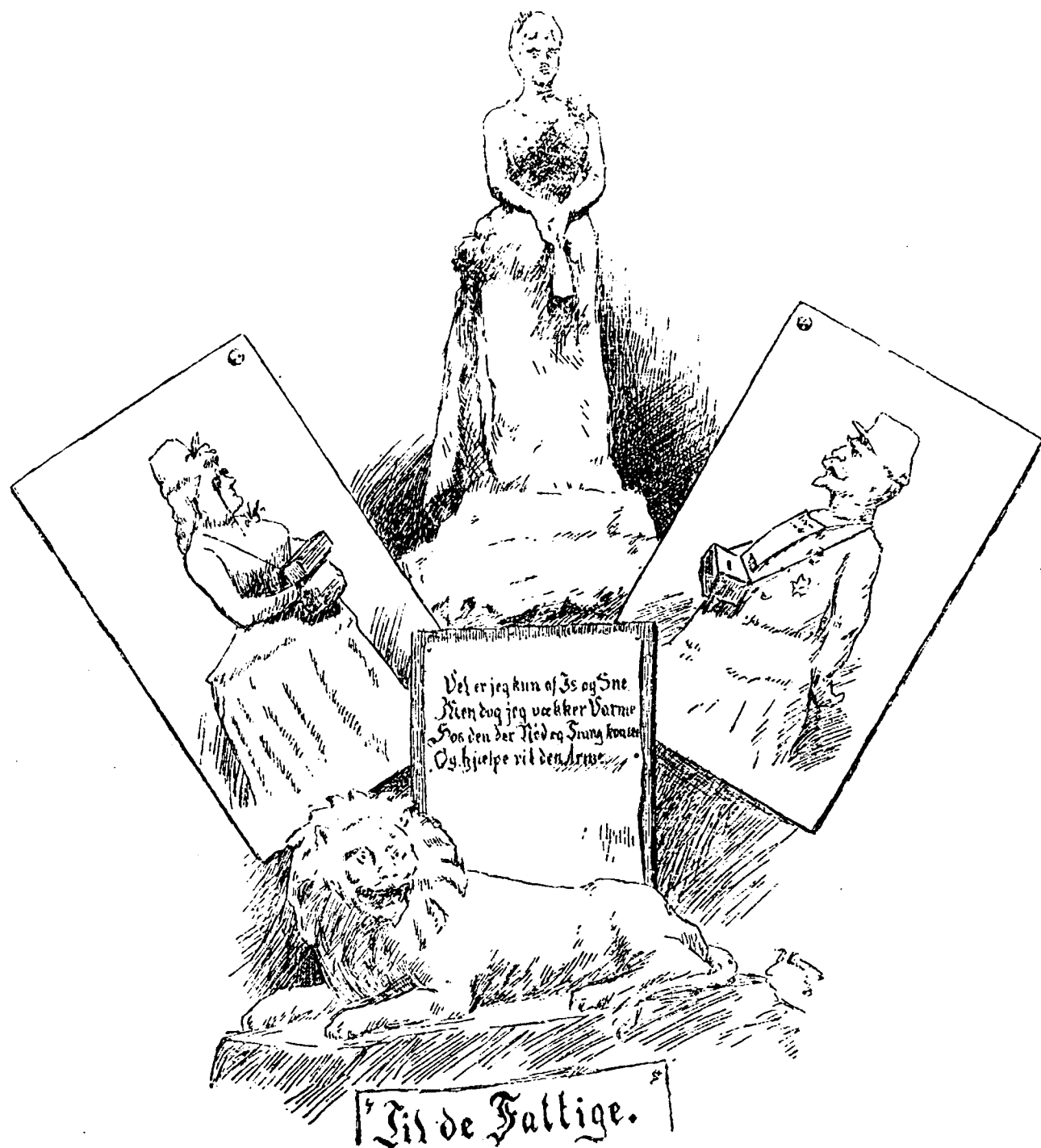
Det Held, disse to første i stor Stil velgjørende Snemennesker havde haft, skabte en Mængde Penge indsamlede Snemænd og Snedamer baade i Kjøbenhavn og i Pro-

vinserne. Sergent Thims Efterfølger paa Nicolai Plads i de efter hans „Afgang“ følgende strænge Frost-dage var „Snedronningen“, der indbragte et omtrent ligesaa stort Beløb som den værdige Sergent selv havde ydet til at lindre Fattigfolks Nød, og de Snefolk, der samlede Penge ind i Hundredevis og enkelte Steder i Tusindevis, kunde paa Slutningen af Vinteren tælles i Snesevis.

Der kom kort sagt betydelige Beløb ind, saa store, at man tør sige, at Belgjørenheden uuder almindelige Forhold sjældent har givet sig saa smukke Udslag. Exempelvis kan nævnes, at Snedronningen i nogle faa Dage fik Kuludleveringsstedler nok til at hjælpe 600 fattige Familjer i Kjøbenhavn med Brændsel. Hver Familie fik én Tønde Kul med Løfte om mere, naar Beholdningen forøgedes, og det skete hurtigt.

Snefolkenes smukke Virksomhed har skaffet Tusinder af Skolebørn god Mad og varme Klæder og lindret mangfoldige Familjers Nød. Men den har ogsaa set fra en anden Side megen Betydning. Den har tjent til at vise, paa hvilken Maade Belgjørenheden skal søges. Den har vist, at Publicum i det hele har Trang til at vise Belgjørenhed, naar Vejen ikke er for besværlig, og naar der gives Udgang dertil. Kun de færreste har Raad til at give betydelige Summer til Foreninger i Belgjørenhedens Tjeneste, og Resten — den store Del af Befolkningen — ved ligefrem ikke, hvorledes den skal blive af med de smaa Bidrag. Man har nu engang ikke rigtig Tiltro til Fattighøjsjerne, og man holder ikke af at gaa op til den eller den rige Grosserer, der har navngivet sig som Kasjerer for et eller andet Belgjørenhedsforetagende, man synes ikke om at ulejliges ham med sine fattige 10 Drex, 25 Drex eller maaske lidt mere, dels generer man sig, hvad der nu engang er meget naturligt, og dels har man ogsaa nok Lyst til at vide til hvad ens Penge gaar. Det er det Snefolkene har raadet Bod paa, de giver det hele Beløb ubeskaaret til de Fattige, der skal hjælpes, de administrerer Pengene selv, og det hele faar det improviserede Præg, som

altid tager Publikum fangen. Og hvor store Summer end vore Rigmænd yde til at afhjælpe Nød og Arbejdsløshed, det bliver dog Menigmand, der, naar der rigtig skal hjælpes, yder den største Sum.

Strøtanker.

Blodigler og egennyttige Venner ligne hinanden, dog med den Forskjel, at Iglen kun suger, til den er mæt, Vennen derimod til der intet mere er at suge.

Forskjellige Nationaliteter paa Rejse.

Danskeren rejser for at nyde Naturen.

Russieren rejser for at give Benge ud.

Amerikaneren rejser for at rejse.

Engländeren rejser for at studere Bådeckers Rejsehaandbøger.

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønuedatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Foraarsfantasi af S. Michaelsen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Asiane, En Rejseerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehenschlægers Barndom og første Ungdom, af E. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Misundelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Kul for lidt, Fortælling af B. Hausted, med 2 Illustr.; De tre Duster, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med Illustr. af Carl Thomsen; E. Dilling: Grevnen af Svedala; med Illustr. af C. Henningsen; C. Bloug: Mon han dog ej skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosenstand; B. Østergaard. En Uvedkommende, Studie fra Gaden, med Illustr. af K. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet, 24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Heuckel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thomsen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: et Glentefrig, med Illustr. af H. Tegner; J. Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Viggo Langer. 24 Sider. 10 Dre.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urstove, med Illustr. af K. Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sid: Elskovskjærnerne, et Sagn fra Provence, med Illustr.; Tausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender Du de Stille i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44 Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsstyggen, med Illustr.; J. Futtrup: Middeltalderliv i Nutiden, med Illustr. af K. Gamborg; B. Hansen: En israelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af Anker Lund; B. Østergaard: Døde Dine, med Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af Alf Schmidt; Anna Borch: Djævelen som Præst, med Illustr.;

(Fortsættes paa Omflagets 4de Side).

- Elith Neumert: Iland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt;
 Ad. Langsted: En Moders Tilgivelse, Et Sagn fra Bretagne,
 med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Corfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Sam-
 berg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr.
 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Rassehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten,
 af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine
 Wyllembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L.
 Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til
 Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dron-
 ning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Raadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7
 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Boudesen, med 5 Illustr.
 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landflygtige Skrædder, af Knud Skytte; Den hvide Pige,
 et Mønst Sagn, af Mogens Gynges. 9 Billeder. 28 Sider.
 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbeck; Hammershøi, en
 Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P.
 C. Toepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13
 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Vinkjældereren;
 For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Born-
 holm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og By-
 vædderen; Tre Løster, Fortælling af Martin Kof; Svend
 Trøst Nr. 2, af Martin Kof; Hvad kan ikke Fanden hitte paa?
 Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af S. Nielsen. 11 Billeder,
 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af
 Chr. Bestergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af
 H. S. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernesud, af Birger Hansted; Gjedden, indisk Folkeeventyr,
 af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirke-
 gaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gynges;
 Lidt Mosaik fra Stranden, af Camillo Brunn, med 19 Billeder.
 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjøber paa engang for
 et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

(Se Omflagets indvendige og bageste Side.

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerpæerer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsén,
af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen; Johannes Ewald,
af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Linieskibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med
8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen
Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene,
af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester King, Historie af Carit Etlar; Hyrdebreen, Eventyr
af Knud Skytte; Nødhoved, af Carl Andersen; En hemmelig-
hedsfuld Forlovelse. 15 Billeder: 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Kata-
komber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Rutteren Wildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frede-
riksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Bille-
der. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer;
Sjællands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr.; Et Musæum,
af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot
og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder.
72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af C. Martens, med 5 Illustr.; Stanley,
af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Nigborg, af H. F. Ewald,
med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Henckel, med 7 Illustr.
96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5
Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af C. Jagd, med 1
Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivolroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste
Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarsløngsel, af D. C. Mol-
bech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp,
med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Selsken, historisk Fortælling, af M. Henckel, med 9 Illustr.;
Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Rejsekitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slave-
handleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr.
24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omflagets 3die Side.)

En Deserteur.

Skitse af Carl Muusmann.
Med Illustrationer af Axel Thiefs.

an var en flot Karl, fgl. Hof= Tapet= og Sadel= magersvend Jens Jversen Jensen.

Paa Sessionen havde intet af Maalene været for lille, og nu marscherede han afsted i stram Garder= uniform med Huen paa tre Haar og de bejsede Hænder skjulte i et Par Handsker, som heller ikke vare for smaa.

I Søndagmorgenens Stilhed drøede hans Skridt i Gothersgades Fliser. Hvergang han gik forbi en Butik, kiggede han opmærksomt derind, og i Spejlglasruden saa han en statelig Skikkelse med rødnuftet Ansigt og en vældig Knebelbart. Det Syn blev han aldrig fjed af. Det var som om hvert Vindue var opmærksomt nok til at forøge Billedet med en ny Skjønhed.

Han drejede ned ad Regnegade.

Nu var han snart ved Maalet, den elskede Josefines Bopæl.

Det var ikke uden Anstrengelse, at han havde vundet hendes Hjærte. Konkurrencen havde været haard.

Barbersvenden ligeoverfor med det udenlandske Navn Leuser havde ogsaa gjort Haneben til Josefine.

Navnet havde en Klang, som nok kunde være en Torn i Djet paa en født Jensen.

Saa fik Tapetmagersvenden Plads hos en Hoffadelmager. Det var en Forfremmelse, hvis Virkning strax sporedes. Og saa kom Sessionen. Leuser blev Sygepasser, Jensen Gardist. Dermed var Slaget vundet, „Bylbesugereren“ var stuet ud.

Der var stor Glæde oppe i Nr. 18. Fatter og Madammen trykkede den tilkommende Svigersøns Haand, og Josefine, der i den sidste halve Time uafbrudt var faret frem og tilbage til Vinduet som en Høne til Udefæksen, fløj ham med et Frydeskrig om Halsen.

Længe havde det været bestemt, at naar Vejret var godt, skulde de to Kjærestefolk tage til Sverig.

Endelig blev man færdig. Men der var ikke lang Tid at give væk og afsted gif det: „Farvel, farvel! god Fornøjelse! Bliv nu ikke forkjølet, pas paa den nye Hat, søde Fine!“

Med Hof- Tapet- og Sadelmagersvenden under den ene Arm og Madkurven under den anden svævede Fine afsted, og oppe i Vinduet laa de Gamle og viftede til Afsked.

Nede i Havnegade mødte de Leuser. Han saa tværs gjennem Jensen og hilste paa Josefine. Han tog til Huen, medens den lille Finger strittede ud fra den samlede Haand. Det klædte ham ganske født. Josefine syntes saamænd slet ikke, han saae saa gal ud i Uniform. For Gardisten var „Bomadesmøreren“ Lust.

Kjærestefolkene gif ombord paa „Malmø“, der pustende og snøstende laa ved Bolværket. Havde de vendt sig om, vilde de have set et skummelt Smil, der spaaede deres Lykke ilde, spille om den forsmaaede Leusers Mund. Men de saa ikke tilbage. Henrykte ved hinandens Selskab toge de Plads paa en Bænk med Madkurven mellem sig.

Damppiben blæste hæst, og ud gled Skibet til Dans paa Boverne. Men paa Land stod den sønderknuste Frier og saa efter dem. Hans Hævn var færdig. Medens den Begunstigede i intet anende No skulpede afsted ved Josefines Side, styrede Leuser sine ilsomme Fjed mod Telegrafstationen.

Han stod ved Pulsten og flattede. Det gik saa langsomt, som vuggede han sig med Velbehag i sin Videnskab. Ovenover stod med store, fede Bogstaver:

Hr. Poletibetjent Povlsen,

Helsingør.

Indholdet gav meget vigtige Oplysninger til den Paagjældende.

Det var første Aft.

Hævnen var sød, men dyr. Telegrammet kostede 50 Dre.

Ude i Sundet dampede „Malmø“ afsted. Det luftede stærkt. Flere Passagerer begyndte allerede at skule som Forbrydere eller strække Hals over Rælingen som Kyllinger, der skulle til at gale.

Josefine holdt sig tappert. Men Roserne paa hendes Kinder begyndte dog mere og mere at blive til Lilier. Bludselig erklærede hun, at hun ikke kunde holde den Stank ud, ligesom Jensen netop sad og nød Beussteglugten fra Kjøkkenet.

For atter at opmuntre hende bestilte Gardisten hendes Dindlingsret: En Kop Chokolade med to Napoleonskager. Men ikke engang det fristede hende.

Lidt efter sad Jensen alene og spekulerede. Man skulde vist ikke tage ud og sejle med sin Forlovede. Det var ligesom noget af Duften gik af Kjærligheden.

Ensomheden gjør Folk til Filosofer. Jensen beskæftigede sig virkelig med at tænke. Naar han om Dagen travede afsted paa Exercerpladsen, havde han ofte spekuleret paa, hvordan det dog kunde gaa til, at den gamle, indskrumpede Kone oppe i Gothersgade havde en saa blomstrende Datter som Fine. Vilde hun nogensinde komme til at ligne sin Moder? Det var dog umuligt, det kunde man da sige sig selv. Og nu da Fine gik, bleg som et Lig i Ansigtet, slog det ham, hvor hun lignede den gamle, rynkede Madame. Han kunde ikke faa det Syn ud af Hovedet.

Endelig lagde man til ved Helsingør, og Josefine viste sig atter paa Dækket.

„Er Du nu frabat, Fine, saa at Du kan tage Afsted fra Fødelandet, før vi ta'er Udgangsbilletten til Svenskeren?“ spurgte Jensen opmuntrende.

Ude paa Brohovedet stode to Betjente med gule Egetræes Stofke, grønne Frakker, hvis Skøder viftede for Vinden, og et Dje i hver Haand — paa Knapperne.

„Hvad mon De skal?“ spurgte Fine.

„Inte forkynt Fine, det er jo mine Kolleger. Naar Politiet inte ka' klare sig, maa vi Soldater til. Det er ikke længere siden end som iforgaars, at jeg maatte hjælpe En af dem derinde med Hjælmene med at transportere en Druffendiderik, skjønt han sparkede som en Tydsker. Men vi klarede ham.“

Saa snart Skibet havde lagt til, gif en af Betjentene ombord og talte sagte med Kaptainen.

Bludselig gif de lige hen mod de Forlovede. „Nu er den gal igjen“, hvistede Jensen.

Den ene af Betjentene, en gammel Fyr med missende graa Dine og Næse af en anden Farve, kom helt hen til Jensen og hvistede: „Vil De være saa god at følge med i Land uden at vække for megen Opsigt.“

Jeg forstaar Dem ikke rigtig Gamle“, svarede Gardisten i en fortrolig Tone, „er der No'en vi skal hanke op i?“

„Sikke noget Sludder, staa nu ikke der og spil Galloj, men tal høfligt til Politiet; ellers kunde det let blive en meget ubehagelig Historie.“

Da Forhandlingerne traf ud, kom den anden Betjent til.

Det var en ganske ung Mand med Spøtkrøller og Uniformshandsker paa. Han var meget højrøstet. Det var aabenbart interessant, at der var noget at bestille. Det var saa sjældent. „Vil De strax gaa med uden Brøvl. Der er indløben Telegram her til Politiet, at en Soldat har den Hensigt at desertere med dette Skib. Deres Billet er udstedt til Helsingborg. De ved vel, at De ikke maa forlade Landet i Kongens Klæder. Hva?“

Dermed traf han af med Soldaten gennem Sværmen, der havde samlet sig omkring dem. Den Gamle sjokkede sagtnodig bag efter og dækkede Ryggen. Farten var saa hovedfulds, at Jensen slet ikke fik sagt Farvel til Josefine.

Hun greb Madkurven og styrtede efter ham. Hun løb efter den gamle Betjent og traf ham i Skjødernes og bad ham ogsaa arrestere hende. Hun vilde følge Jensen gennem Fængsler og Pinsel. Thi hun følte sig som Heltinde.

„Nej, Dem har vi ingen Brug for“, sagde den Gamle mildt.

„Hvor skal han hen?“

„Ja, nu bliver han sendt til Kjøbenhavn.“

„Passer Gaden“, raabte den Unge, der havde faaet
Blod paa Tanden. „De staar jo og samler Dpløb.“
Der var sex Mennesker og en Hund.
Josefine vendte hulkende om.

Dampskibet var sejlet, det hører ikke til de høflige
Folk, der vente.
Hun drev ind gennem Marienlyst Have paa Lykke

og Fromme ned ad en dejlig grøn Alle med Skovbækker højt paa den ene Side og Sundet paa den anden.

Inde mellem Træerne satte hun sig med Madkurven og græd, saa Taarerne trillede ned i det rødstribede Lomme-tørklæde. At det skulde tage saadan en Ende!

Hun tog Servietten af Kurven og kiggede derned. Der laa de, alle de rare Sager, hvormed hun skulde have delikateret ham, og nu sad hun alene med sin Sorg og sin Mad.

Hun begyndte dog at spise, men det gik kun smaat, og Graaden perlede paa Pølsemaden.

Josefine havde læst endel Romaner af dem med mindst 1 Geværskud, 2 fornummede Skikkelser og en Faldør i hvert Kapitel. I flere af dem var ogsaa forekommen en Desertør. Hvad det betød, var hun egentlig ikke rigtig klar over. Men det forekom hende, at den Slags i Reglen bleve arresterede og skudte.

Hvis Jensen blev skudt! Taarerne kom igjen, og den Tanke trøstede hende ikke engang, at han saa vilde komme i Søndagsbladet, og der vilde blive lavet en Bise om ham, hvori hun maaske ogsaa vilde blive nævnt.

„Her maa De ikke sidde, kan De ikke se, at det er privat“, lød en barsk Stemme bagved hende. Hun saa op. Der stod en stor Mand i grøn Uniform, skulde hun nu samme Vej som Jensen?

Manden pegede bare ud mod Bejen, og Josefine sjokkede af ind i Marienlyst.

Hun satte sig paa en Bænk, og de fine, pomadiserede Dpartere, der stode med Servietten om Armen, gloede paa hende paa den mest uforstammede Maade og lod hende sidde. De kunde nok se, at det var en Fribillet.

Men efterhaanden gik Sorgen væk, og hun blev gnaven og ærgerlig.

Istedetfor at tilbringe en glad Dag saa at maatte trave ene omkring i en kjedelig Provinsby og tære paa en Madkurv, det var ikke morsomt.

Hvordan Dagen egentlig gik, det maa Guderne vide. Gade op og Gade ned drev hun afsted, indtil Damperen henad Aften kom derude med alle de glade Mennesker.

Den laa brummende ved Bolværket. Folk blev sat af, og Josefine kom ombord. Hun syntes, de saa paa hende allesammen.

Saa snart man var kommen lidt ud i Sundet, tog Lystigheden rigtig fat, og Passagererne begyndte at danse.

En Slagter, der hele Tiden valsede forkert med Haanden i Siden og Cigaren op i den venstre Mundvig, hængte i med en saadan Jver, at han plantede Albuen i Hornet paa en af Musikanterne, der med en paafaldende Færdighed spyttede to Fortænder ud paa Dækket. Han havde sikkert ladet Tandlægen møblere sin Spisestue.

Spillemanden erklærede imidlertid, at han ikke vilde mere, hvis han ikke fik en passende Skadeserstatning. Der blev strax sat en Judsamling igang, som ikke fastede saalidt af sig, og forskandsjet bag en Bastion af Rufferter, begyndte Musikken atter at spille op.

Josefine var ærgerlig. Hun havde ikke Dje eller Dre for Lystigheden. Naar hun nu kom til Kjøbenhavn, var der ingen, der kunde ledsage hende, og der kunde jo ske de forfærdeligste Ting paa Vejen fra Havne- til Regnegade.

Pludselig foer der en Krusning hen over Bandet, der kom en til, og det begyndte at skylle ned.

Passagererne krøb i en Fart i Skjul, overalt hvor der var det mindste Læ. Damperen arbejdede sig tungt afsted gjennem Bygen, og endelig lagde man til ved Land.

Hvor der saa koldt og uappetitligt ud. Selv Gaslygterne saa ud, som havde de Søvni i Djinene.

Josefine mandede sig op og hoppede over Landgangsbroen.

Den Første, hendes Dje mødte, var Leuser. Der stod han stiv og strunk med en stor, rød Familieparaply. Hun kunde have faldet ham om Halsen. Uren og Hatten var frelst. Han bød hende Armen. Han var delikat nok til ikke at spørge hverken om det Ene eller det Andet.

Bøjede tæt mod hinanden, Arm i Arm med Familiestykket som diskret Vidne og Beskytter over Hovedet vandrede de igjennem de vaade Gader.

Hvor syntes Vejen dog ikke Barberen kort. Sid hun havde boet paa Frederiksberg.

Men da Parret naaede Nr. 18, hørte man en Lyd. Var det et Kys? Det var for mørkt til at se det, men da Leuser passerede Lygten, straaledede hans Ansigt som en nyslaet Toskilling.

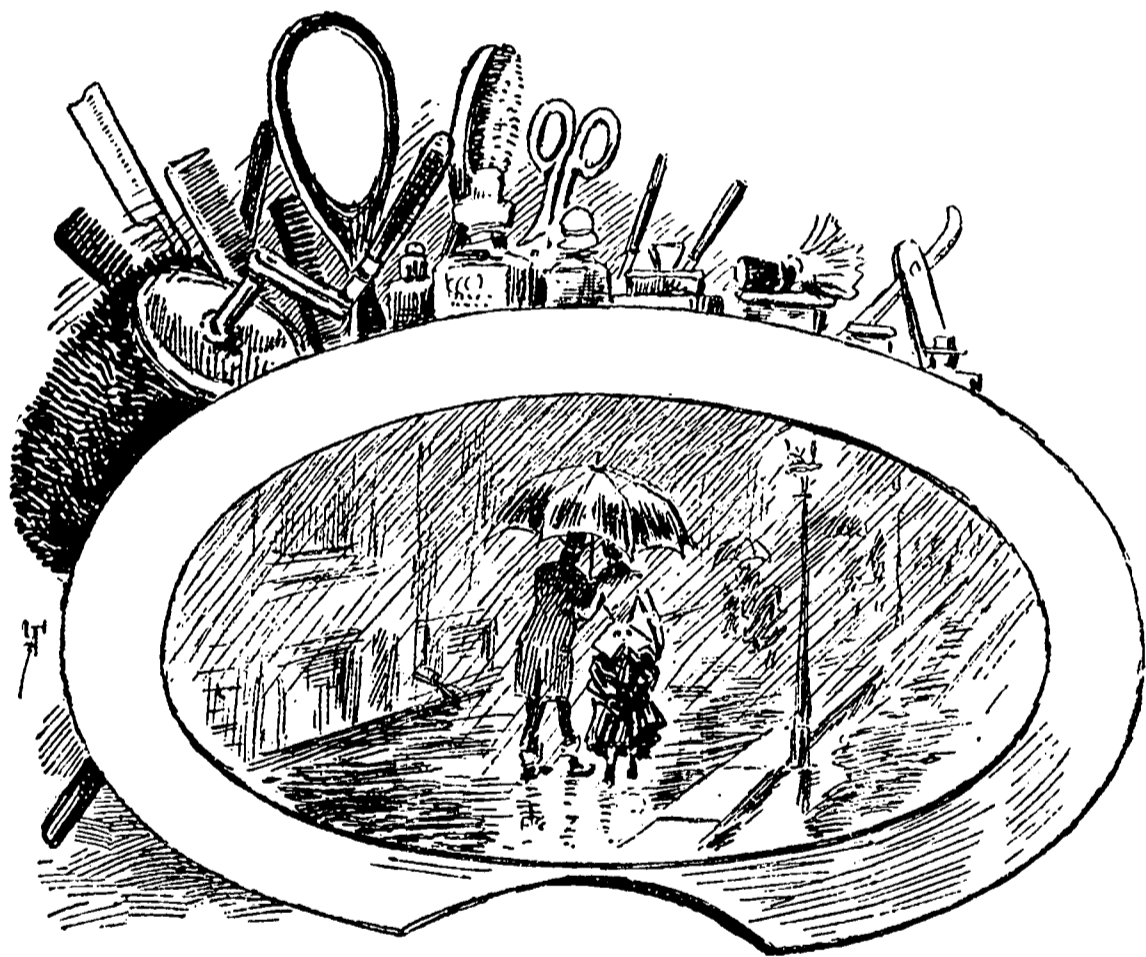
Den næste Dag frydsede to Kjerlighedsopsigelses hinanden, dog med Forsikringen om stadigt Venstskab. Og saaledes blev det.

Tre Maaneder efter var der Bryllupsgilde i Nr. 18.
Det var Josefine og Barbermester Leuser. Kgl. Hof-
Tapet- og Sadelmagersvend, Ergardist Jensen var med.

Han var sluppen meget naadigt fra „Udenlands-
geschigten“, men vidste dog ikke, at „Bonadefrukten“ var
den egentlige Ophavsmand.

Selv havde han faaet nok af Josefine siden den Dag
paa Bandet, men han var ikke blind for hendes gode Egen-
skaber og var heller ikke bange for at overdrive dem, da
han selv var bleven hende kvit.

Med Erfaringens Autoritet holdt han Festtalen for
Bruden, medens Josefine græd sine modige Taarer af
Rørelse og Angerens Dm ubarmhjærtigt gnavede Leusers
Samvittighed.

Strøtanker.

Hvis der er noget, som er skjønnere end Naturen,
skjønnere end Kunsten, skjønnere end Videnskaben, saa
maa det være Mennesket, der er stærkere end Modgangen.

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønmedatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Foraarsfantasi af S. Michael- sen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Asiane, En Reiseerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 1 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehenschlægers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Mis- undelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Kul for lidt, Fortælling af B. Hausted, med 2 Illustr.; De tre Duster, et Nytaarsceventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløfer, En Sømandshistorie, med Illustr. af Carl Thomsen; P. Dilling: Greven af Svedala; med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ej skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosen- stand; B. Østergaard. En Ubedkommende, Studie fra Baden, med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet, 24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Heindel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en Fortælling med Illustr. af Aker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thom- sen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: et Glentefrig, med Illustr. af H. Tegner; J. Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Viggo Langer. 24 Sider. 10 Dre.
- 28. N. Juel-Hansen: Fra Sibiriens Urtrove, med Illustr. af R. Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sick: Elskovskjærnerne, et Sagn fra Provence, med Illustr.; Tausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender Du de Stille i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44 Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsfyggen, med Illustr.; J. Futtrup: Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B. Hansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af Aker Lund; B. Østergaard: Døde Dine, med Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af Alf. Schmidt; Anna Borch: Djævelen som Præst, med Illustr.;

(Fortættets paa Omflagets 4de Side).

- Elith Neumert: Gland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt; Ad. Langsted: En Moders Tilgivelse, Et Sagn fra Bretagne, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Corfihen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gamberg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr. 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Nassehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L. Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Drowning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Raadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landsflygtige Skrædder, af Knud Skytte; Den hvide Pige, et Mønst Sagn, af Mogens Gynges. 9 Billeder. 28 Sider. 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbeck; Hammershøi, en Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. B. C. Loepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Vinkjældereren; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Bornholm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og Byvædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Rok; Svend Trøst Nr. 2, af Martin Rok; Hvad kan ikke Kanden hitte paa? Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af J. Nielsen. 11 Billeder, 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af Chr. Vestergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernefald, af Birger Hansted; Gjedden, indisk Folkeeventyr, af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gynges; Lidt Mosait fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder. 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kober paa engang for et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Friherre Swinhufbud=Silverpotatis fra Stockholm - - og
Mynheer van Schweedennh=Whaellingck fra Amsterdam!" —
Udtalen af det sidste Navn volder aabenbart den unge Dame
lidt Uleilighed.

„Na nei! Na nei da! — Det er da et Par forfærdelige
Navne — især det sidste!" udraaber Humle med en høist
tragikomisk Mine. — Det Navn skal vi vel sagtens høre hele
Sommeren — lad os faae det een Gang til!"

„Van Schweedennh=Whaellingck!" gjentager Datteren
langsomt.

„Det var dog et besynderligt Navn!" yttre Fruen.

„Sveden Bælling! — Ja — det maa Du nok sige!"
udbryder Humle leende. „Det Navn gad jeg virkelig ikke
pynte mig med! — Sveden Bælling! — ha, ha, ha! — det
er jo et godt, gammelt dansk Ord!"

„Jh! det er jo et ægte hollandsk Navn — det er kun
tilfældigt, at det har dansk Klang!" erklærer Frøken Humle,
lidt indigneret. „Det bogstaveres: S=c=h=w=e=e=d=e=n=n=h=
W=h=a=e-l-l-i=n=g=c-k, siger Schweedennh=Whaellingck." Og
hun søger at give Navnet den mest mulige udenlandske Klang.

„Naa — der er saamæn ikke sparet paa Consonanterne!"
svarer Humle. Han er nu færdig med sin Frokost, han reiser
sig fra Bordet og gaaer ind i sit Cømptoir.

— Om Eftermiddagen ses paa Byens Promenade to
Fremmede — unge, elegante Gentlemen. Det er de ny-
ankomne Badegjæster.

Høist nedladende blande de sig mellem det temmelig nys-
gjerrige Publikum. Deres Ledfager, den opmærksomme Hotel-
vært, forestiller dem for Byens Honoratiores — deriblandt
for Medlemmerne af Familien Humle, som ogsaa have givet
Møde paa Promenaden.

— Friherre Swinhufbud=Silverpotatis er en lang, tynd
Person, med udpræget svensk Nationalphysiognomi: stumpet
Næse, fremstaaende Kindben, lyst Haar og vandblaae Dine.
Han er klædt efter nyeste Mode, høist elegant; hans Op-
træden er yderst fornem. Friherren synes kun med Banske-

lighed at forstaae Dansk — han er i det Hele taget kun lidet talende. Alt hos ham er aristokratisk — kun ikke hans Hænder, som ere forsynede med umaadelig lange, benede Fingre. Men de friherrelige Hænder ere fint behandskede — de bemærkes ikke!

Et høist fordelagtigt Indtryk, navnlig paa Byens Damer, gjør den svenske Friherres Ven og Reisesælle, Mynheer van Schweedennh=Waellingck fra Amsterdam, trods sit besynderlige Navn.

Han er en lille, letbevægelig Person — aldeles ikke skabt som en „Hollænder“. Hans Ansigt er fyldigt, næsten rundt; Trækkene ulastelige, de kan endogsaa kaldes smukke. De spillende, livlige Øjne ere uopholdeligt i Bevægelse, et indtagende Smil kruser den lidt sandselige Mund, hvis Overlæbe prydes af en fremspirende Knebelbart.

Mynheer van Schweedennh=Waellingck taler flydende Dansk, men med fremmed Accent; hans Stemme lyder blødt og behageligt. Han underholder sig livligt med de respective Medlemmer af Familien Humle; specielt bærer han Frøkenen med sin mest udsøgte Opmærksomhed. Den falder i god Jord hos Damerne. Fruen indbyder de fremmede Herrer til at bære Familien Humle med et Besøg i deres Hjem, uden at tage Notits af sin Mand's misbilligende Mine.

Næste Dag gjenfinde vi de to udenlandske Herrer i Fru Humles elegante Modtagelsesbærelse. Mageligt henstrakte i bløde Lænestole sidde de fashionable Gæster; de nippe til Forfriskninger, medens de føre en levende Conversation med Familien Humles Medlemmer.

Frøken Humles Forlovede, den stilsfærdige Herr Theodor Stage, Cand. theol. og fortiden Lærer ved Byens Skole, er ogsaa tilstede. Men denne matlysende Planet er for Øjeblikket aldeles fordunklet af de pragtfulde fremmede Kometers straalende Skin. De to udenlandske Herrer ignorere ham fuldstændigt.

Mynheer van Schweedennh=Waellingck er Sjælen i hele Conversationen. Med glimrende Betsalenhed og yderst livlige

Gebærder beretter han om sine Reiser i Udlandet og om sine oplevede Eventyr. Hans indsmigrende Stemme lyder i Damernes Øren som Musik, trods den fremmede Accent — den udøver en Art Fortryllelse, navnlig over Frøken Humle.

Paa Damernes Opfordring giver Herr van Schweedennh=Whaellingck nogle Prøver af sit hollandske Modersmaal tilbedste. Besynderligt nok — for en Kjender af nordtydske Dialecter vilde de have lydt omtrent som Mefflenborger Plattysk! — —

Friherre Swinhufvud=Silverpotatis er, som sædvanligt kun lidet talende. Fru Humle converserer ham ivrigt — hun søger at smelte hans aristokratiske Fornemheds Skal. For= gæves — Friherren bliver endnu mere taus og ordknapp.

Nu opbyder Fruen hele sin Beltalenhed for at bringe ham til at fortælle om den fornemme Verdens Liv i Stock=holm. Allerede troer hun at have naaet sit Maal — den høibaarne Gæst aabner nemlig Munden!

„Jasaa!“ — lyder hans Røst langtrukket — dermed er hans Tale endt. —

Atter optager Fruen Samtalens Traad — efter nogle snilde Bendinger bringer hun paany Friherren i den Nød= vendighed at maatte svare.

„Ja—ha—a!“ — er Alt, hvad der kommer over hans Læber..

Lidt ærgerlig vender Fru Humle sig bort fra Friherren. Han lægger sig endnu mere mageligt tilbage i Lænestolen — og tier!

Men hans Dine vandrer rastløse om i Bærelset; de trænge gennem de aabentstaaende, portieresmykkede Døre ind i de nærmeste Rum. Sælsomt nok — Friherrens Blik fæster sig fornemmeligt paa Dørklaasene, hvis Nøglehullers Form synes at interessere ham høiligt. —

Dog, snart vende hans Dine tilbage til Medlemmerne af Familien Humles Personer. Men det er ikke deres Ansigtter, han studerer. Nei — hans lidt skæve Diekast træffer jævnligt Herr Humles massive Uhrkjæde, Damernes Guld= smykker og de udenpaa deres Kjoler anbragte Lommer.

Nu anbefale de Fremmede sig — de inviteres ivrigt af Fruen til fornyet Besøg. Høfligt takkende fjerne de sig — Familien Humle og dens Appendix, Frøkenens Forlovede, blive tilbage i Bærelset.

„Naa, hvad synes De om vore nye Bekjendte, Stage?“ spørger Fruen.

„Jeg finder just ikke noget videre Tiltalende ved nogen af de to Personer,“ svarer Herr Stage lidt tørt.

„Men Theodor dog — hvad har Du at udsætte paa vore Gæster?“ udbryder Frøken Humle ivrigt.

„Jeg troer ikke, at nogen af de Herrer i Virkeligheden er det, som han udgiver sig for!“ indvender Stage alvorlig.

„Na nei, hvilken Snak! Jeg troer virkelig, at De er misundelig paa de Fremmede for den Lykke, de gjør her i Byen!“ yttre Fruen.

„Det kan Du ogsaa have Grund til, Theodor! Du maatte ønske, at Du var i Besiddelse af saadanne Talegaver som Herr van Schweedenn-Whaellingck!“ supplerer Frøkenen.

„Jeg tvivler meget om, at den Person, som fører dette besynderlige Navn, er en Hollænder. Det Sprog, som han udgav for sit Modersmaal, var ikke Hollandsk. Det var kun en plattydsk Dialect.“

„Om, hm! bemærker Humle. — „Jeg synes heller ikke, at det Sprog lød som Hollandsk!“

„Har maaske Nogen af Edér nogenfinde i sit Liv hørt Hollandsk?“ spørger Fruen lidt skarpt. „Det har Du vist neppe, Humle!“

„Na jo! Jeg har saamæn hørt hollandske Skippere og Matroser —“

„Hollandske Skippere og Matroser!“ afbryder Fru Humle høist indigneret sin Mands Tale. „Har man nogenfinde hørt Magen — jeg troer Du vil! — Sammenligner Du virkelig Skipperes og Matrosers grove Sømandsjargon med Herr van Schweedennh-Whaellingcks fine, elegante Sprog. Der maa jo være en himmelvid Forskjel!“

„Og Du, Theodor — har Du nogensinde hørt det hollandske Sprog?“ — spørger Frøkenen.

„Nei, det erindrer jeg ikke — men jeg har læst Hollandsk. Jeg kender Sproget saa nogenlunde, og jeg kan forsikre, paa min Vre, at det, som den fremmede Herre gav tilbødeste, var alt Andet end Hollandsk!“

— Nu meldes en Forretningsven, som ønsker at tale med Herr Humle. Han begiver sig ind i Comptoiret og kommer ikke mere tilsyne. —

Men i Modtagelsesværelset vedbliver Ordkampen med stigende Hestighed. Fru og Frøken Humle søge ivrigt med al den Beltalenhed, som de kunne præstere, at overbevise den stædige Herr Stage om, at Herr van Schweedennh=Whaellingck er en virkelig Hollænder!

Forgjæves! Herr Stage vedbliver at være stædig — han lader sig ikke overbevise!

Nu bliver Frøken Humle heftig. „Du er bestemt jaloux, Theodor!“ bemærker hun lidt spodsk.

„Nei — for saadan en Persons Skyld bliver jeg ikke jaloux,“ svarer den Tiltalte sagtmødig.

„Jh nei! — Vil man see!“ udbryder den unge Dame. „Herr van Schweedennh=Whaellingck — den fornemme hollandske Patricier er altsaa en Bagatel i Sammenligning med Herr Lærer Theodor Stage! — Hør Theodor! jeg vil sige Dig Noget!“ vedbliver hun drillende og overmødig, „jeg synes godt om Herr van Schweedennh=Whaellingck — hvis han frier til mig, da siger jeg strax Ja! — Og saa har jeg naturligvis ikke mere Brug for Dig!“

Herr Stages Blod kommer i Røg — han giver et heftigt Svar. Fru Humle kommer sin Datter til Undsætning. Herr Stage underrettes om, at nu, da Byen besøges af saa mange distinguerede Fremmede, nu har Frøken Humle Udfigter til at kunne gjøre langt bedre Parti, end ved at blive gift med Herr Lærer Theodor Stage. Og høiligt fornærmet griber den uheldige Herr Stage sin Hat og forlader Huset.

Der hengaa nogle Dage. De to fremmede Herrer ere Byens Løber. Vel er der kommet adskillige andre Bade-gjæster: men de ere ganske almindelige Dødelige — de vække ingen synderlig Opmærksomhed.

Men der er forefaldet sjeldne Begivenheder i den lille By — Begivenheder, som have bragt Sindene i voldsomt Oprør. — Der er bleven udgivet falske Penge, for temmelig store Beløb. — Ingen ved, hvor de ere komne fra. Der er bleven stjaalet Uhre, Smykker og velfyldte Portemonnaier — Ingen har mindste Begreb om, hvem Gjerningsmanden er.

Dg nu afvigte Nat er der gjort Indbrud hos Kjøbmand Bertelsen paa Torvet. Pengesækkene er bleven sprængt og plyndret; Tyven har gjort et Bytte af flere tusinde Kroner.

Byens gamle, døve Politimester og hans Medhjælper, den halte Politibetjent Eriksen og den eenøiede Gadevægter Olsen ere komne i ganske usædvanlig Activitet. Et halvt Dusin forhen straffede Personer og et helt Dusin stakkels, fattige Stympere er blevene anholdte paa Mistanke og anbragte i „Nummer Siffer“.

Nat og Dag afholdes der Forhør. Langt ud paa Torvet lyder Drønet af Raaberen, hvormed Arrestforvareren tilbrøler den døve Politimester Fangerne's Forklaringer. Men forgæves gjøre de velvise Autoriteter deres Bedste for at opdage Gjerningsmændene til de begaaede Forbrydelser. — Resultatet af Dyrighedens Anstrængelser bliver liig Nul!

Atter finde vi de to fashionable Fremmede i Familien Humles Hjem. Atter er det Herr van Schweedenh=Whaelling, som angiver Tonen.

Stormende gjør han Cour til Frøken Humle. Han fortæller hende om sin Rigdom, om sine vidtstrakte Besiddelser i Holland, om sine høiadelige Forfædre, om det flotte FamiliefLOT med de høje Taarne, hvor han har tilbragt saa mange lykkelige Aar — og han ender med den Erklæring, at han er rede til at lægge al sin Herlighed for hendes Fødder:

Dg den unge Dame blændes af den Fremmedes høitflingende Ord — af de glimrende Syner, som han maner

frem for hendes Fantasi! — Hun vakler — hun er ved at at give efter for Fortryllelsen!

Da falder hendes Blik paa den glatte Guldring, som hun bærer — hendes Forlovelsesring! Den ærlige Theodors Skikkelse viser sig for hendes indre Syn! Ham kjender hun — hans Kjærlighed er ægte — det ved hun! —

Den unge Piges Sandserus er forsvunden — den glatte Guldring paa hendes Finger har været hendes Talisman!

Og istedetfor Svar hæver hun sin Haand og viser den paatrængende Fremmede Ringen.

Herr van Schweedennh=Whaellingck vender sig til den unge Dames Forældre. Fruen intervenserer ivrigt til hans Fordel — hun vil heller end gjerne give sit Samtykke. En saadan Svigersøn — det vilde jo være Toppunktet af Lykke!

Men Herr Humle giver et undvigende Svar; han synes aldeles ikke om saadan Hastværksgjerning, og desuden vil han ikke bryde sit Ord til Theodor Stage. —

Med en Verdensmands Ro tager Mynheer mod Afslaget. Han vender sig mod Husets Herre og indleder en Conversation med ham om Pengeanliggender. Ganske nonchalant anmoder han Hr. Humle om at forstrække sig med et ubetydeligt Beløb — et tusind Kroner. Hans Rimesser fra Hjemmet ere, ubegribeligt nok, udeblevne over den sædvanlige Tid.

Humle gjør en Mine, som havde han bidt i et grønt Æble, — han er meget forsigtig i Pengesager — han har stor Lyst til at sige Nei. Men Fruen kommer ham i Forkjøbet, hun søger at gjøre ham begribeligt, at en saadan ringe Billighed er det mindste, der kan vises den fornemme Herre, som har gjort Familien den Ære at anholde om Datterens Haand.

Modstræbende giver Humle efter. Han beder Herr van Schverdennh=Whaellingck om at tage Plads ved Skrivebordet og udfylde en fremlagt Vexelblanket — han vil imidlertid hente Pengene i sit Comptoir.

„Jeg kan jo følge med Dem ind paa Comptoiret!“ foreslaaer Mynheer.

„De skal ikke uleilige Dem — jeg er her strax igjen med Belpbet!“ svarer Humle forbindtligt og forsvinder.

Hollænderen takker, men der viser sig et misfornøjet Træk i hans Ansigt. Han synes at have stor Lyst til at bese Hr. Humles Comptoir.

Ogsaa Damerne trække sig tilbage for et Dieblif. Fru Humle har adskillige Bebreidelser at gjøre sin Datter i Genrum.

Neppe lukker Døren sig efter dem, før de to fremmede Herrers Physiognomier undergaa en høist sælsom Forvandling.

Herr van Schweedennh=Whaellingck vender sig i Stolen, aabner sin Mund, saa den antager Skikkelse af et Gab, og strækker en vældig lang Tunge ud efter de Forsvundne.

Samtidig hermed hæver Friherre Svinhufvud=Silfverpotatis sin Haand op til Ansigtet, sætter Tommelfingeren mod Næsen og udspiler de øvrige lange Fingre — han gjør „lang Næse“.

Men det varer kun et Nu. De to Fremmede begynde en dæmpet Samtale.

„Det er nok bedst, at vi stikker af — jeg troer, der er Ugler i Mosen,“ siger Friherren.

„Ja — saasnart jeg faaer „blokket“ den Gamle for de tusind Kroner,“ svarer Hollænderen grinende.

Friherren reiser sig lydløst. Han lader et Guldarmbaand, som Frøken Humle i Hastværk har anbragt paa Venusfigurens Arm, hist henne paa Consolen, forsvinde i sin Lomme.

„Du, Du! lad det være!“ siger Hollænderen, „de kan mærke det, før vi slipper væk!“

„Bah, vi Baroner! — Det faar Pigen Skyld for!“ svarer Friherren. „Det er Skade, at vi ikke kan faa Leilighed til at „redde“ Bryggerens Sølvtøi og til at pille lidt ved hans Pengeskab!“

„Na pyt! Vi har tjent godt her i Byen! Nu gjælder det om at smøre Hæser! — Tys — der kommer Bryggeren!“

Ordene skiftes i et ejendommeligt Tyvejargon. Humles Trin høres nu i det tilstødende Bærelse. De Fremmede antage igjen deres fornemme Air og nonchalente Stillinger.

Samtidig med Humle viser Fruen og Datteren sig igjen i Bærelset.

Herr van Schweedennh=Whaellingck har udfyldt Blanketten og underskrevet sit Navn med høist flotte Sving. Han modtager nu Beløbet af Humles Haand med fuldendt, gentlemanlike Rigegyldighed; han lægger Sedlerne i sin Tegnebog og takker med udsøgt Høflighed, i de mest smigrende Udtryk.

Derpaa berede Wynheer og hans Ven sig til at tage Afsted for idag. De modtage Fru Humles Indbydelse til Middag den næste Dag — de vegle ubemærket et lynsnart Diekast.

Nu nærme de sig Døren. De vegle Haandtryk med Familiens Medlemmer. Med en Bevægelse, hurtig som Tanken, glider Friherrens lange Fingre ned i den udenbords Lomme paa Fruens Kjole og vende ubemærket tilbage med hendes Portemonnaie.

Samtidig hermed trykker Wynheer endnu engang hjærteligt Fruens Haand.

— Da træder Tjenestepigen hurtigt ind. „En fremmed Herre ønsker at hilse paa Herfskabet,“ melder hun i en besynderlig, forvirret Tone.

„Seg kommer strax!“ svarer Humle. Men i det samme træder den Fremmede, en høi, kraftig Personlighed, ugenert ind i Bærelset. Bagved ham, ude i Entréen, sees Glimt af adskillige Personer.

Wynheer og Friherren vegle et ængsteligt Diekast, og træde hurtigt nogle Skridt tilbage. Den Fremmedes Blik hviler et halvt Sekund forskende paa deres Ansigter.

„I Lovens Navn — I er Arrestanter!“ raaber han lydeligt, river et Polititegn frem, og trænger ind paa de to Fremmede, for at gribe dem.

Med overordentlig Behændighed buffer Wynheer sig ned, næsten lige til Gulvet. Derved undviger han Politiebedsmandens Greb. I næste Nu flyver han, som en Pil, hen mod Døren til det nærmeste Bærelse.

Men her tørner han mod to Personer, som øiensynligt

vente ham. Det er Byens døve Politimester i egen Person — og Herr Theodor Stage! — Men som en Gummiboldt springer Hollænderen tilbage — i næste Nu glimrer en Revolver i hans Haand! —

Ogsaa Friherren har undgaaet Politimandens første Angreb, og ligeledes revet en Revolver frem. Men før han kan gjøre Brug af den, river Kettens Tjener Vaabnet ud af hans Haand, og tager et vældigt Tag i hans Skulder.

Men med stor Smidighed snor Friherren sig ud af Frakken, som Politiembedsmanden beholder i Haanden. Han springer hen til et aabentstaaende Vindue, han svinger sig lynsnart op i Rarmen, og vil netop lade sig dumpe ned paa Gaden, skjøndt det er fra første Sal.

Da bliver han greben i begge Skuldre af den fremmede Politimand, og fastes i et Nu baglænds fra Vindueskarmen ned paa Gulvet. —

Mynheer er sprunget nogle Skridt tilbage. Han retter Revolveren mod Herr Stage — instinktmæssigt har han kjendt sin Fjende — Skuddet knalder!

Men Skæbnen holder sin Haand beskyttende over den brave Herr Stage. Kuglen rammer ikke ham — den gaar tæt over hans Hoved, og træffer Afroditestatuens Næse. —

I nogle Djeblike raser der en vild Kamp i Bærelset. Stole væltes, Nipsgjenstande styrte ned fra Etagerer og Konfoller. Endnu et Skud løsnes fra Hollænderens Revolver. Det slaaer op i Lysekronen og sender en Hagl af Glasstumper ned paa Gulvet.

Strigende flygte Fru og Frøken Humle hen i Bærelsets fjerneste Krog. Humle selv staar et Dieblif som forstenet. Nu fatter han Sagens Sammenhæng — han indseer, at hans to Gjæster ere Forbrydere! —

Dg forbitret styrter han sig ind i Kampen. Den halte Betjent Eriksen og den eenøiede Natvægter Olsen ere fra Entréen ilede deres Foresatte, Politimesteren, til Hjælp. Men deres Assistance har ikke gavnet synderligt.

Den fremmede Politimand brydes voldsomt med Fri-

herren, som atter er kommen paa Benene, uden rigtig at kunne faae Bugt med ham. Da vaagner en Neminiscens fra Drengcaarene i Humles Hjerne — han griber Friherren i hans lyse Haar og bibringer ham en vældig „Skalle“.

Det hjælper. Friherren falder halv bedøvet til Jorden. Nu storme et Par bomstærke Bryggerkarle, som Pigen har hentet til Hjælp, ind i Stuen. Mynheer, som har gjort de mest fortvivlede Anstrængelser for at undslippe, og hvem Ingen rigtig har kunnet faa Tag i paa Grund af hans overordentlige Behændighed, bliver nu ogsaa overvældet. —

Snart er Slaget endt. De to Forbrydere ligge bagbundne paa Gulvet! — „Se saa! — Der fangede vi de to Fugle!“ udbryder den kjøbenhavnske Politimand triumferende. „Tilgiv, mine Damer, den Skræk, som vi har voldt Dem!“ henvender han sig høfligt til Fru og Frøken Humle, som endnu stirre rædselsflagne paa det besynderlige Optrin. „Og Dem, Herr Humle, takker jeg for Deres høist beleilige Assistance — den Skade, som er skeet i Deres Huus, vil blive Dem erstattet!“

„Det er altsaa et Par slemme Forbrydere, de To der?“ spørger Humle.

„Ja, tilvisse — et Par Kjæltringer af den værste Slags!“ lyder Svaret.

„Na Død og Pine! Han der har tusind Kroner af mine Penge i Lommen; jeg laante han dem nylig mod Bøgel!“ raaber Humle og peger paa Hollcenderen.

„Det var en daarlig Sikkerhed!“ svarer Politimanden smilende. „Men De vil faae Deres Penge igjen!“

„Hedder han virkelig: Schweedennh=Whaellingck?“ spørger Humle, som har gjenfundet sit gode Humeur, og knap kan bare sig for Latter.

„Sveden Bælling! — ja Skam gjør han saa!“ — svarer Politimanden. „Det er hans Ogenavn mellem Tyvene. Han er forøvrigt nyligt brudt ud fra Horsens Tugthuus!“

„Naa, saa det er hans Familieslot med de høie Taarne!“ ytttrer Humle leende.

„Hans Familieslot — ja, paa en Maade! — Der sidder adskillige af hans Slægt i Horsens Tugthuus,” svarer den kjøbenhavnske Politiebedsmand. Han hilser høfligt og begiver sig bort i Følge med den døve Politimester. Den øvrige Styrke er allerede ifærd med at slæbe de bagbundne Forbrydere ned ad Trappen.

Der bliver nu et Diebligs Stilhed i Bærelset. Herr, Fru og Frøken Humle see paa hverandre i dybeste Tanshed.

„Naa — der er vi saamæn kommen godt op at kjøre!” udbryder endelig Humle. Hverken Moder eller Datter svare — de se helt skamfulde hen for sig.

„Det var de fordømte dobbeltløbede Navnes Skyld! — Det var dem, der pirrede Jer i Næsen!” vedbliver Humle. „Dg nu bliver vi til Grin for hele Byen.”

Intet Svar — kun Lyden af frembrydende Taarestrømme.

„Na, slæb nu bare ikke!” brummer Humle, „der er da heldigviis ingen Ulykke skeet! — Men see! der er jo Theodor Stage!” raaber han glad, og iler hen til den unge Mand, som ubemærket er bleven staaende affides. Humle griber Lærerens Haand og trækker ham hen mod Damerne.

„Hør engang, Stage! De kommer til at give den angrende Synderinde Absolution!”

Men Opfordringen kommer for seent. Herr Stage har allerede sluttet sin Forlovede i sine Arme — hulkende hviler hun ved hans Bryst! — Forsoningen er fuldbyrdet!

„De har bestemt havt en Finger med i Spillet dengang — ikke sandt, Stage?” spørger Humle efter en kort Tausshed.

„Ganske rigtigt!” lyder Svaret. „Jeg anede strax Uraad, og henvendte mig til vor Politimester. Men han tog ingen Notits af mine Antydninger. Da telegrapherede jeg paa egen Haand til Kjøbenhavns Politi. Dg det lod til at være paa høie Tid, at Gavtyvene blev nappede!”

„Ja, det har De Skam Ret i, Stage! Jeg havde netop „fodret” den ene Kjæltring med tusind Kroner, lige før Politiet kom, — ham De ved nok — Herr van Schweedennh-

Whaellingck!" — udbryder Humle muntert og vrænger forfærdeligt paa det „ægte hollandske" Navn.

„Men hvor er dog mit Armbaad, som jeg hang paa Venusfigurens Haand før?" spørger Frøken Humle forbauset.

„Dg min Portemonnaie!" udbryder Fru Humle, som instinktmæssig har grebet i sin Lomme.

„Dem har Friherre Swinhufvud=Silverpotatis og Mynheer van Schweedennh=Whaellingck naturligviis taget med sig, til Grindring om Jer!" forsikrer Humle leende. „Men Politiet skaffer nok Sagerne igjen, vær blot ganske rolige! — Ja det var nogle slemme Fyre, de To — med samt deres dobbeltløbede Navne!" —

Herr Humle fik ganske rigtigt sine Penge igjen, hans Hustru og Datter ligeledes deres Smykker og Portemonnaie. De andre Bestjaalne i den lille By fik deres Eiendele tilbage, saavidt muligt. Den døve Politimester, den halte Betjent og den enpøiede Natvægter fik deres Afsked. Dg alle Byens Iudbyggere fik Conversationsthema for meget lange Tider! —

Mynherr van Schweedennh=Whaellingck har atter taget Ophold paa sit Familieslot: Horsens Tugthuus, tilligemed sin Ven og Reisefælle, Friherre Swinhufvud=Silverpotatis. Frøken Humle lever lykkelig i Ægteskab med Herr Theodor Stage.

Forgjæves har hun søgt at overtale sin Mand til at anlægge et Dobbeltnavn. I dette Punkt er Herr Stage ingen lydige Ægtemand.

Men Fru Stage har vidst at hjælpe sig. Hun dyrker Literaturens Mark, og hendes Landsproducter see Dagens Lys under Navnet Humle=Stage.

Papa Humle derimod er ikke bleven fri. Trods den Aversion, som han nærer mod Dobbeltnavne, har han ikke kunnet modstaae sin Hustrues og Datters forenede Bønner. Han har maattet bide i det sure Æble — han har anskaffet sig et Dobbeltnavn!

Nu skriver han sig: Brunsviger=Humle!

Dobbeltløbende Navne.

Humoristisk Skizze af C. T. Haubye.

„Hør lille Mand — Du maa endelig lægge Dig et Dobbeltnavn til, det bruger nuomstunder alle respectable Folk!“

Saaledes lyder Fru Humles Ord til hendes Ægtefælle, Bryggeriejer Humle, en Graavejrs Formiddag ved Frokostbordet.

„Na ja, lille Papa! Det klinger saa prægtigt, saadant et Dobbeltnavn!“ tilføjer Ægteparrets Datter, en ung, blomstrende Skjønhed.

„Na Pasfiar!“ svarer Humle trent. „Bliv mig fra Livet med den Snak! Jeg troer snart, at Folk her i Byen bliver gale — med samt deres dobbeltløbende Navne!“

Den lille By, hvor Brygger Humle med Familie har sit Hjem, har indtil den nyeste Tid ført en meget beskeden, næsten ubemærket Tilværelse. Men for et Par Aar siden have nogle spekulative Hoveder omkalfatret Byen til Badested, og ved Hjælp af vældige Avis=Reklamer sørget for, at den er bleven „opdaget“ af det store Publikum.

Nu gjæstes Byen hver Sommer af en Skare Fremmede, nest Udlændinge med højst besynderlige Navne, som oftest to-, tre- à fireløbende. Og en særegen Mani har grebet de „Indfødte“ ved Berørelsen med de fremmede Elementer — en ubetvingelig Lyst til at saa deres gode, gamle, danske Navne: Hansen, Jensen, Nielsen etc. forandrede eller forsynede med et eller andet Paahæng. Fornemmelig er det Byens Damer, som sværme for de moderne Navneforandringer.

„Sig mig oprigtigt, Humle! synes Du ikke, at vor Nabo, Bager Petersens Navn har vundet betydeligt i Belklang, siden han fik Bevilling paa at lade sig kalde: Lange-Petersen?“ saaledes aabner Fru Humle paany Angrebet.

„Hm, hm! — Jeg synes dog ikke, at det er saa særdele^r deiligt at hedde lange Petersen!“ indvender Humle.

„Ja — det er just ikke den heldigste Tilfætning, som Petersen har valgt,“ bemærker Frøken Humle. „Nei, saa har da den rige Jochumsen havt langt bedre Smag. Han har valgt et Navn, som der er Klang i — nu hedder han: Montmorency-Jochumsen!“

„Na — det er dog Band imod den tydske Greves Navn — ham som var her ifjor — hvad var det nu han hed?“ siger Fru Humle.

„Graf von der Leberwurst-Schinkenknochen-Mehlklüten und der Sauerkraut!“ lyder Datterens Svar.

„Hys, hys!“ afbryder Humle og holder sig for Ørene med begge Hænder. — „Det Navn kan man da slaa en Hund ihjel med! — Din Forlovede, den skikkelige Herr Stage, skulde blot vide, at Du sværmer ^saaledes for disse Udlændinge — med deres fireløbede Navne,“ vedbliver han, henvendt til Datteren.

„Jeg sværmer slet ikke for Udlændingene — blot for Navnene!“ indvender Frøkenen ivrigt. „Du, lille Papa, og min Forlovede — I ere forøvrigt to Allen af eet Stykke. Ingen af Jer har det ringeste Begreb om velklingende Navne.“

„Ha, ha, ha! — Saa kan Stage og jeg, vi to Barbarer, jo tage hinanden under Armen!“ yttre Humle muntert. „Nu kan I da forøvrigt snart faa Jer Lyst til Rabaldernavne sthyret — nu har vi jo igjen Badesaisonen paa Halsen — saa kommer Trækfuglene!“

„Der er allerede kommet Badegjæster,“ erklærer Fruen. „Igaar Aftes kom der et Par fine Herrer med Posten — de toge ind paa Badehotellet.“

— Her bliver Conversationen afbrudt ved, at Tjenestepigen bringer et Exemplar af Byens Avis, ganske fristduftende fra Trykkeriet. Frøken Humle griber ivrigt Bladet og lader sine Øjne vandre paalangs hen over Spalterne.

„Ganske rigtigt!“ udbryder hun efter at have overfaret Avisen, „her staaer Navnene paa de to nye Badegjæster

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønneatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemouen, en Foraarsfantasi af S. Michael-
sen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Asiane, En Reifeerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehenschlægers Barndom og første Ungdom, af R. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Mis-
undelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Hul
for lidt, Fortælling af B. Hausted, med 2 Illustr.; De tre
Dnster, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af
Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med
Illustr. af Carl Thomsen; R. Dilling: Greven af Svedala;
med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ej
skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. N. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosen-
stand; B. Østergaard. En Uvedkommende, Studie fra Gaden,
med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet,
24 Sider. 20 Dre.
- 25. W. Henckel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af
H. P. Vindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en
Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. W. Thoresen: „Det løner sig“, med Illustr. af Carl Thom-
sen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P.
Vindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: et Glentefrig, med Illustr. af H. Tegner; J.
Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Viggo Langer. 24
Sider. 10 Dre.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R.
Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af
Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. N. Sicf: Elskovskjærnerne, et Sagn fra Provence, med Illustr.;
Lausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender Du de Stille
i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44
Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsfyggen, med Illustr.; J. Futtrup:
Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B.
Hansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af
Anker Lund; B. Østergaard: Unde Dine, med Illustr. 48 Sider.
15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Rigeunerne komme tilbys, med Illustr. af
Ulf Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortsættes paa Omslagets 4de Side).

- Elith Neumert: Gland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt;
 Ad. Langsted: En Moders Tilgivelse, Et Sagn fra Bretagne,
 med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Corfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gam-
 berg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr.
 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Nakkehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikan-
 ten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine
 Gyllembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L.
 Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til
 Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dron-
 ning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Raadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7
 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr.
 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landslygtige Skrædder, af Knud Skytte; Den hvide Pige,
 et Mønst Sagn, af Mogens Gyng. 9 Billeder. 28 Sider.
 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbech; Hammershøi, en
 Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P.
 C. Toepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13
 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Vintjælder-
 ren; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Born-
 holm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og By-
 vædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Kof; Svend
 Trøst Nr. 2, af Martin Kof; Hvad kan ikke Handen hitte paa?
 Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af S. Nielsen. 11 Billeder,
 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af
 Chr. Vestergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af
 H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernesud, af Birger Hansted; Gjedden, jydsk Folkeeventyr,
 af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirke-
 gaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gyng;
 Lidt Mosaisk fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder.
 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjober paa engang for
 et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

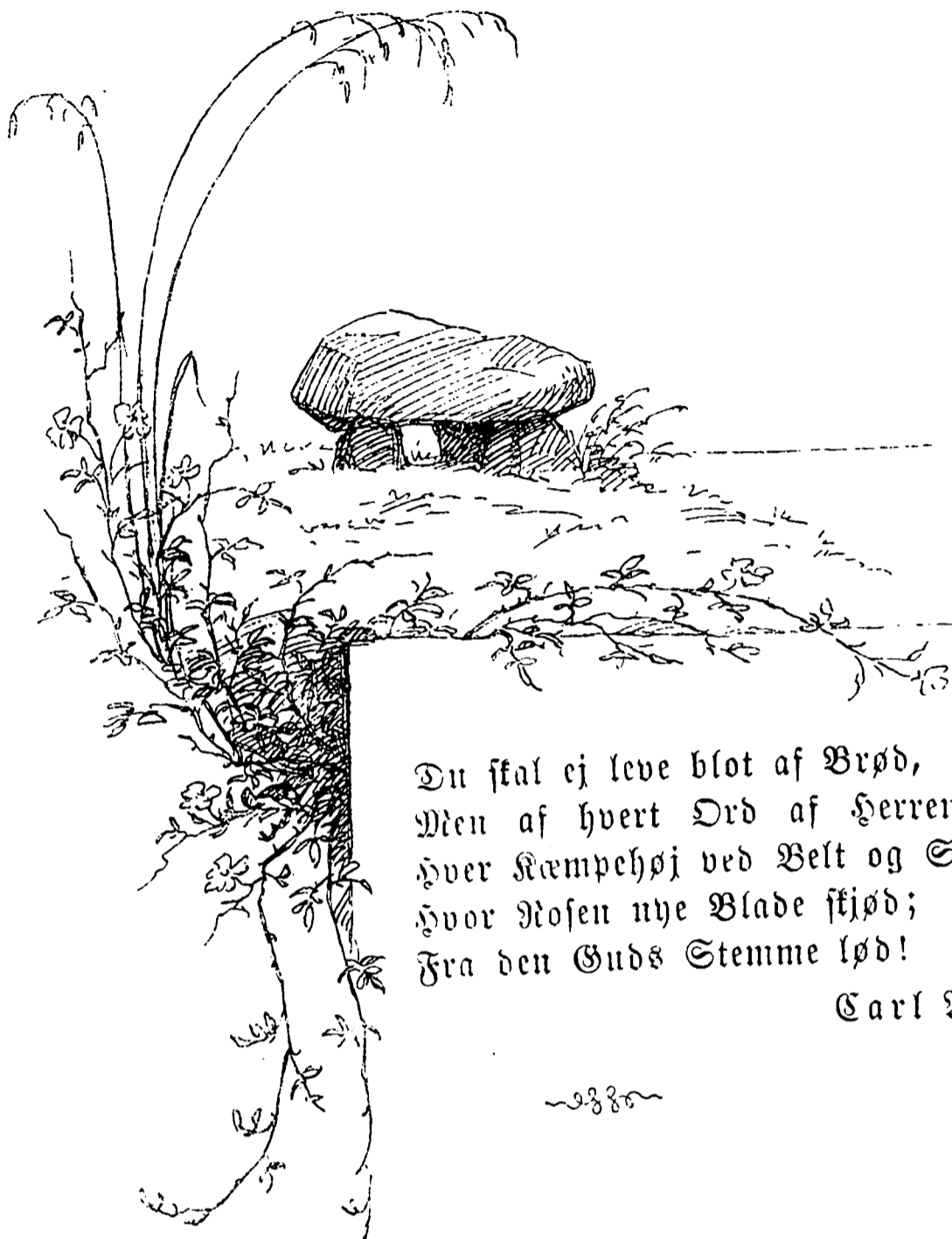
Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerparer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsén, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Øre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen, Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Øre.
- 3. Linieslibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Øre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Øre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Øre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Øre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hyrdebrennen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15. Billeder. 48 Sider. 20 Øre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Øre.
- 9. Kutteren Bildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Øre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Inlands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr. et Musæum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Øre.
- 11. En Landsbustragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Øre.
- 12. Min bedste Ven, af E. Martens, med 5 Illustr.; Stanken, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Hencel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Øre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Altimøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Øre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Mølbeck, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Øre.
- 15. Hekken, historisk Fortælling, af M. Hencel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Øre.
- 16. Rejsekitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af E. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Øre.

(Fortsættes paa Omflagets 3die Side.)

En Mindekrans.

Du skal ej leve blot af Brød,
Men af hvert Ord af Herrens Mund —
Hver Kæmpehøj ved Belt og Sund,
Hvor Rosen nye Blade skjød;
Fra den Guds Stemme lød!

Carl Andersen.

— 338 —

Johan Nicolai Madvig.

Da Døden den 12. December 1886 efter en kort og tilsyneladende ikke farlig Sygdom pludselig faldte J. N. Madvig bort, var det med god Ret, at Sorgen vakktes rundt om, ogsaa langt udenfor Danmarks Grænser. Thi Taknemligheden for alt, hvad man skyldte Madvig, vaagnede paa ny rigtig op, da man maatte skilles fra ham. Man vilde saa nødig give Slip paa ham, fordi man holdt af ham lige saa meget, som man beundrede ham.

Det var en Mand, der havde vundet Berømmelse for Lærdom, men ogsaa en Mand, hvis Evner vare komne Fædrelandet til gode paa anden Maade, da han sad i

Kongens og Rigets Raad, og endelig en Mand, hvem vort Univerſitet og vore Skoler ſkyldte den ſtørſte Tak.

Som mange ſtore Mænds Liv begyndte ogſaa hans i tarvelige Aar. Han var født paa Bornholm, i Svanike paa Dens Øſtſide; hans Fader var Byſkriver i den lille Kjøbſtad, og hans Forfædre havde i et Par Led haft ſamme Embede. Madvigs Barndom falder i Begyndelſen af Aarhundredet (han var født den 7. Auguſt 1804), og han fortæller ſelv i ſine Livserindringer meget om den Tid. Fra 1807 til 1814 var Danmark i Krig med England, fra 1812 til 1814 ogſaa med Sverig. Rigtige Krigsbegivenheder blev Bornholm ikke Vidne til; men Krigen følteſe dog paa flere Maader; viſſe Varer kunde man ikke faa, man maatte lave Kaffe af Urter, og en Tid lang manglede man ganſke Salt. En Ladning deraf blev taget af en Kaper og ſolgt ved Auction i Svanike, hvor hver Skæppe betaltes med 36 Daler i de gamle Courantſedler, ſom rigtignok ikke havde ſaa ſtor Værdi. Endnu værre var det, at al danſk Søfart var ophørt, ſaa at de bornholmiſke Sømænd ikke kunde faa Hyre. Til Erſtatning udruſtede de Kapere og gjorde ofte gode Priſer, hvis Ladninger bleve ſolgte og ſkabte pludſelige Formuer, ſom gjerne gif lige ſaa hurtig bort igjen ved letſindig Odfelthed; det forekom virkelig, at en ſaadan fortoarig Rigmænd tændte ſin Pipe ved Femdalersſedler. I den ſtrænge Vinter 1813 til 1814 var Bornholm i lang Tid helt afſpærret af Is, og det var den Gang, man maatte ſende Bud i Baad over Iſen til Sverig for at faa at vide, om man endnu havde Krig med de ſvenſke.

Det var Nøden til Stede efter Statsbankerotten i 1813 og i de ſtrænge Krigsaar; og det kunde af og til hænde, at de gode Bornholmere takkede deres Gud, fordi han havde ſendt et Par „dejlige Breg,“ hvis man havde nogen Fortjenefte ved Strandingerne. Byſkriverens Familie var ſtor, og Faderen var i Slutningen af ſit Liv ſygelig; Kaarene vare derfor trange for dem. Sønnen Johan Nicolai, ſom tidlig havde Færdighed i at ſkrive og Lethed ved at forſtaa det ſkrevne, begyndte derfor at hjælpe Faderen paa hans Contoir. I en Alder af omtrent tolv Aar kom han ſaaledes ogſaa til i Faderens Sted at være med ved Auctioner ſom Skriver. Medens han en Gang udførte denne Gjerning, kom Amtmanden til Stede ved Auctionen og ſpurgte Byfogeden, om det dog ogſaa gif an at betro den ganſke unge Dreng Protokollen; men da

Byfogeden bad ham selv at lægge Mærke til Drengen, og Amtmanden havde iagttaget ham en Tid, erklærede denne sig tilfreds.

Lyst til at lære noget og Evne til at gjøre sig nyttig havde den unge saaledes vist, og Lærelysten førte til, at han begyndte saa smaat under Byfogedens Vejledning at læse til dansk juridisk Examen, skjønt han endnu kun var saa ganske ung (11 til 12 Aar). Men denne Forberedelse blev afbrudt ved Faderens Død (1816). I de tunge Tider derefter vaagnede hos Drengen den hæftigste Længsel og Attraa efter en højere aandelig Uddannelse, ligesom Forældrene allerede havde tænkt paa maaske at lade ham studere. Da lovede en rig bornholmsk Dame, Statsraadinde Marie Kofod, at betale Halvdelen af Udgiften, som var nødvendig for at holde ham i en By med Latinskole, og Direktionen for de lærde Skoler tilstod fri Undervisning i Skolen, som det siges, efter Anbefaling af Biskop Münter, der ved en Visitats havde lagt Mærke til den opvakte Dreng.

Han kom da i Frederiksborg Latinskole og gik de laveste Classer igjennem paa et halvt Aar hver, medens andre brugte et helt dertil. Men det var ogsaa haardt Arbejde for den unge og uden synderlig Fornøjelse eller Adspredelse ved Siden af. Da han forlod Skolen for at tage Studenterexamen, som den Gang skulde tages ved Universitetet, blev han belønnet for sin Flid; han fik nemlig ved Examen Udmærkelse, den eneste, som blev givet i det Aar (1820), og han var kun 16 Aar gammel.

Med lignende Hurtighed og samme Udmærkelse tog han Embedsexamen og Magistergraden og blev da ansat ved Universitetet i en Alder af 22 Aar, først som Stedfortræder for en anden, siden i fast Stilling.

Med sin gamle Jærnsflid og sit udmærkede Hoved fik han Bugt med det store Arbejde, der var lagt paa ham i den unge Alder. Den ene latinske Afhandling af ham blev udgivet efter den anden, og de læstes ogsaa udenfor Landet; de lærde rundt om fik Djet op for den danske Videnskabsmands Dygtighed; og naar han fandt Fejl hos de fremmede, saa bleve de ikke altid skaanede af ham. Han blev en berømt Professor i sit Fædreland, og en ikke mindre berømt lærer i Udlandet. Vidt og bredt blev Madvigs „latinske Grammatik“, som er udgivet mange Gange her hjemme og oversat paa tysk, engelsk, hollandsk, fransk, italiensk, portugisisk og flere fremmede Sprog. Denne Bog er altsaa brugt over en stor Del af

Verden og har i Danmark snart i halvhundrede Aar givet dem, som skulde gaa den lærde Vej, deres første Kundskab i Latinen. Madvigs Udgaver af latinske Oldtidsforfattere ere højest skattede; hans sidste store Arbejde var en udførlig Skildring af den romerske Stats Forfatning og Forvaltning.

Stor Flid og et godt Hoved høre til for at blive en stor Mand. Men der er endnu en Ting, som ikke maa mangle, det er at være sig selv, saa at man ikke fortaber sig i sin Lærdom eller sin Sysel, men bliver ved at være et Menneske med Hjertet paa det rette Sted, naar det gjælder. Et saadant Hjertelag havde Madvig. Han elskede sit Fædreland; dets Lykke og dets Sorger delte han med den varmeste Medfølelse. Han forlod sine Bøger for at blive Minister (1848), da Fædrelandet trængte til ham, og han var Minister i tre Aar, de for Danmark ærefulde Aar 1848 til 1851. I denne Stilling arbejdede Madvig tillige med Iver og til stor Gavn paa Ordningen af Skolevæsenet.

Ogsaa efter at have været Minister, da Madvig igjen havde optaget sin Professoregjerning, virkede han i mange Aar i det politiske Liv og blev deri altid sig selv tro, udtalte frit, hvad han mente, og dandlede, hvad der syntes ham forfærdigt. Særlig Anseelse nød han som Formand i Rigsraadet i en Række Aar, indtil dette opløstes.

Den samme Kraft og gode Natur, som havde hjulpet den ganske unge Mand under hans vanskelige Arbejde, holdt sig til den sene Alderdom. Vi se ham som en kraftig Olding med usvækkede Mandsevner endnu i 1879 ved Universitetets Firehundredaarsfest staa paa Talerstolen i dets Festsal og modtage de fremmede udsendte, som bragte Lykønskninger til Højtiden. Ingen kunde være mere værdig til at indtage Forsædet ved den Lejlighed, i over 50 Aar havde Madvig virket ved Universitetet og skaffet det Anseelse; ingen dansk Lærd levede, der var bekjendt som han over hele Verden; derfor blev der ogsaa sunget saa smukt om ham ved hans Bortgang:

Det skal være, det skal vinde, der skal spire Blomst af Frø,
Han har virket, virket længe — alt for længe til at dø!
Os til Visdom og Beundring blev hans Mand og Hjerte skabt,
Og den Skjænk, som Herren giver, gaar i Evighed ej tabt

D. G. Mourad.

Nogle biografiske Træk af Joh. Petersen.

En Digter fra det forrige Aarhundrede — Ambrosius Stub — udtaler sin Betragtning over Tilværelsen i de livstrætte Ord:

Hvad vindes paa Verdens det vildene Hav?
Kun tusinde Farer i skummende Trav!
Seg véd kun to Havne,
Bekjendte af Navne,
Den ene vor Bugge, den anden vor Grav!

Og som et malende Billede paa de menneskelige Tings Ubestandighed følger han til i et følgende Vers:

Snart vippe vi oppe
Paa Bølgernes Toppe,
Snart nærmes vi Grunden i flyvende Spring!

Nu er det vel sandt, at Livet for Mange gaar som en Sejlads i smult Vand; men de fleste ville give den gamle Sanger Ret, og næppe mindst den mærkelige Mand, hvis Navn staar at læse over disse Linier. Meget af hans Liv vil blive glemt, og meget deraf er maaske heller ikke værd at erindre; men de bratte Omvælinger ville mindes; og da han kastede den skrigende Modsetning ind i sin Tilværelse og gif som Nybygger til Ny Zeeland efter at have været Danmarks Førsteminister i et af Fædrelandets mørkeste Djebliske, da indristede han sit Navn i Sagnhistorien; og den har en god Hukommelse for saadanne Træk, medens den lader de historiske Bindeled ligge. Hvor mange kjende vel Cajsus Marius' Historie og hans Forhold til den romerske Stat? Men Alle mindes, at han en Gang som en ensom og forfulgt Mand vandrede om mellem Karthagos Ruiner!

Et lille Folk frembringer ikke mange store Begavelser, og alle de store Begavelser blive ikke store Mænd. Store Mænd fødes ikke, de blive kun til derved, at Tiden har Brug for deres Evner. Men mange store Begavelser naa aldrig saa langt frem, at Samtiden kjender dem og kan tage dem i sin Tjeneste — saa gaa de ubemærkede til Grunde. Mange naa frem, men i det afgjørende Djeblisk gribe de fejl, enten fordi de stole for lidt paa sig selv og

betages af Angst, eller fordi de stole for meget paa sig selv og betages af Svimmel — i begge Tilfælde er Faldet mundgaaeligt. Fejlen ligger som oftest deri, at saadanne Mænd ikke have kjendt Næfkevidden af deres Evner, ikke søgt deres Styrke i deres Begrænsning. En mindre Begavelse kan udrette store Ting, naar den véd, hvad den vil, og vil, hvad den véd og støvner fremad med et bestemt Maal for Øje; medens en fortrinlig Begavelse, der har spredt sig over mange Omraader, og synes lige skiftet til at kunne udrette noget Eminent paa dem alle, taber sig ligesom Rhinens Løb i Sandet, fordi der ikke er en bestemt Villiens Energi, som tvinger Livsløbet ind i en bestemt Retning og holder det fast dér fra Begyndelsen til Enden.

Der er ingen Spørgsmaal om, at Monrad var en stor Begavelse, lad os sige en sjælden Begavelse, maaske større end hans Samtidige Martensen. Og dog blev Martensen en større Mand end han. Ikke fordi han søgte sin Læsefreds i de større Lande eller var mere kosmopolitisk anlagt end Monrad; thi denne var ingenlunde national eller særlig dansk i den Betydning, hvori vi nu tage Ordet; nej, Sagen var, at Martensen koncentrerede sig og brugte sine rige Evner paa et eneste Omraade: Kirken; medens Monrad spredte sig og udrettede meget dygtigt paa mange Omraader uden at blive Mester paa et eneste. Hans Viden var spredt og hans Gjerning var spredt. Hans Hjerte var som Ridder Olufs i Kæmpevisen „delt i to“, mellem hans Ungdoms-Brud og Elverpigen, der „slog ham ved hans hvide Kind“ og viste ham sin hule Ryg, da han troede at have grebet hende! Derfor fik han aldrig Fred og blev aldrig nogen lykkelig Mand!

Ditlev Gothard Monrad blev født i Kjøbenhavn den 24de November 1811. Hans Fader blev nogle Aar efter ansat i et Embede i Norge, men nedlagde det kort efter og blev Gaardejer. Moderen døde tidligt, men Faderen maa være blevet en meget gammel Mand*). Naar han er død og hvor han er død, véd jeg ikke, og kan heller ikke

---

*) Jeg kan endnu erindre ham fra hans Ophold i Nykjøbing paa Falster, saadan noget som 1855—56. Han var meget opfyldt af Sønneus Berømmelse, og det var Ungdommens Fornøjelse at liste sig hen i Nærheden af den Gamle, der gik og smaasnakkede med sig selv og atter og atter gjentog: „Min Søn Monrath, min Søn Monrath!“

fige, hvormeget Forbindelse der var mellem ham og Sønnen. Men stor har den næppe været, da den unge Monrad allerede førend sin Konfirmation kom i Huset hos en Slægtning til Moderen, Kjøbmand Kornerup i Præstø, og derfra af Byens Borgere blev sat i Bordingborg Latinsskole i Aaret 1826. Han kom i Huset hos Adjuunkt Westengaard, der baade med Dygtighed og Kjærlighed tog sig af den rigt begavede Dreng. I Latinsskolen blev Monrad dog ikke længe, da hans Plejefader blev forflyttet. Sygdom forhalede hans Dimission, men allerede i Efteraaret 1830 blev han dog Student med egregie og tog næste Aar anden Examen med samme glimrende Udfald. Han fik strax Bolig paa Regensen, og Theologien blev hans Studium.

I sin Studentertid udfoldede Monrad en saadan Jernflid, at han stundom læste sexten—atten Timer i Døgnet, og hans Kammerater, der ængstedes for, at en saadan Overanstrengelse kunde ende med Forstrækkelse, bleve derfor enige om til forskjellige Tider at afbryde ham, uden at han maatte mærke Hensigten med deres Besøg. Det var dog ikke alene selve Theologien, som var Gjenstand for hans ivrige Studium — alle de store Bannereførere i den tyske Filosofi fra Kant og til Hegel og navnlig den østerlandske Filologi især Hebraisk og Arabisk drog ham med sælsom Magt. Han læste „Tusind og en Nat“ i Grundsproget, og hans senere Oversættelser af Hjob, Salmerne og Profeten Esaias bære noksom Vidnesbyrd om, at han ikke blev paa Overfladen. En Biograf fortæller, at han i Foraaret 1835, altsaa næppe 24 Aar gammel, var færdig med hele det gamle Testamente i Grundsproget, og hvad dette vil sige, forstaas bedst, naar man véd, at der til theologisk Attestats kun fordres opgivet en af Mosebøgerne og i det Højeste et Hundrede Kapitler af de poetiske og profetiske Bøger. Det var derfor intet Under, at Udfaldet af hans Embedsexamen blev egregie, og at hans Regenskammerater modtog ham med Begejstring, da han var færdig; thi ikke alene vare de stolte af ham, men han havde ogsaa iblandt dem vundet mange Venner, der skattede hans stille og fordringsløse Væsen og hans ærlige og trofaste Sind. Blandt disse Venner, som senere paa den ene eller den Maade vandt et Navn i Danmark, kan især nævnes: Grev Knuth, Hall, Frederik Barfod, Vilh. Birke-dal og Historikeren Allen.

Et Par Aar efter tog Monrad Magistergraden (1838)

og fik strax Rejsestipendium som vordende Universitetsprofessor i østerlandsk Sprog. Hans Vej laa tilsyneladende klar og banet for ham, og havde han fulgt den, var han maaske blevet en lykkeligere Mand, end han blev, og Meget var maaske blevet anderledes for vort Fædreland, end det blev — da døde Frederik den sjette i 1839; de stærke politiske Rørelser begyndte, og fra Tusind og én Mads halvdrømmende Eventyrverden, hvis Skatte det var hans Agt at lægge frem for danske Læsere, blev han revet midt ind i den politiske Svirvel, der fra nu af tog det meste af hans Hjerte fangen.

Det var en Vinteraften, da han fastede sin Tærning. Han havde besøgt sin Brud, en Datter af Murmester, Oberst Lytthans, og var just paa Vejen til sit Hjem, da han mødte en Skare højrøstede unge Mennesker, blandt hvis Stemmer han kjendte Frederik Barfods. Paa Monrads Spørgsmaal, hvad der var paa Færde, blev der svaret, at man var paa Vejen til det liberale Møde i Hotel d'Angleterre, som Hage og Orla Lehmann havde sammenkaldt; der vilde man, som Barfod sagde, „forsføre Studenterne til at bede den nye Konge (Christian den Ottende) om en fri Forfatning, og naturligtvis have dem til at danse efter sin Pibe — men nu gaa vi op for at modarbejde dem“ — sluttede han — „og Du maa følge med!“ Monrad vilde ikke, men Barfod tog ham under Armen og traf ham med sig.

Det var det unge Danmarks Kjærnetropper, som den Aften var fremme. Lehmann, Bloug og Hother Hage paa den ene Side — Madvig, Peter Kierkegaard, Barfod, Niasmus Nielsen og flere paa den anden Side — og længe stod Monrad og hørte til. Da besteg han selv Talerstolen, og skjøndt han var kommen for at modarbejde den konstitutionelle Strømning, der lededes af Lehmann og hans Venner, skete det mærkelige, at han kom til at afgjøre Kampens Udsald til Fordel for disse, og den næste Dag var han Medlem af den Deputation, som bragte Kong Christian den Ottende den første konstitutionelle Hilsen. Man véd, at der Intet opnaaedes; Christian den Ottende led ikke alle Tidens Frihedsrørelser, men for Monrad var Tærningen kastet: han ombyttede Pennen med Sværdet, det stille Studere-kammer med den politiske Arena, hvor der vankede braadne Pander, og Videnskabsmandens fredelige Liv med en evig Uro, der først endte, da han lukkede sine Døje i Døden.

Thi fra nu af frembyder Monrads Liv et mærkeligt Billede

af Omværlinger og Svingninger mellem politisk og gejstlig Virksomhed og Arbejde i Skolens Tjeneste. Allerede i 1839 udgav han „Flyvende politiske Blade Nr. 1“, et Slags politisk Trosbekjendelse, hvori han i et noget højttravende Sprog, men iøvrigt ret træffende peger paa Statens Brøst og angiver Midlet til at afhjælpe dem som en inderlig Sammenslutning mellem Regering og Folk. Og det var just ikke lempelige Ord, han brugte: „Udvortes Afhængighed, Tendens til indvortes Sønderlemmelse og uhyre Svækkelse i finansiel Henseende — det er den sørgelige Treenhed, som er det fremtrædende ved det danske Monarkis nuværende Tilstand“ — saaledes karakteriserer han Danmarks daværende Forhold, og Billedet er just ikke lysteligt. Trylleordet, som skulde løse al denne Elendighed og Forvirring og løfte Folket ud af den „dybe Dødsighed og Dorstighed, som har været udbredt over det ganske Land og under hvilken man har været skamløs nok til at sige aabenbart: Hvortil Soldater? Danmark er saa lille; Danmark lever ved de fremmede Magters Naade“, — Trylleordet er en Konstitution! „Jeg ved det vel — udbryder han (pol. Flyvebl. Nr. 2) i den Tids noget hastemte Stil — at der bliver mumlet i de høje Sale: Tro for Guds Skyld ikke, at Danmark ønsker en Konstitution; det er kun nogle usle Døgnblade, det er kun nogle elendige højroastede Skrigere, det er kun nogle ubesindige, larmende Dreng, som ved højttravende Talemaader forlede Landets tro Børn til at underskrive det, de hverken have tænkt eller følt; men jeg ved ogsaa, at de, der tale saa, ere Daarer!“ Og saa fremdeles. Havde Monrad allerede paa Studentermødet henledet den akademiske Ungdoms Opmærksomhed paa sig og lært at kjende sin Tales Magt, saa blev han nu ved sine Flyveblade end mere bekjendt blandt Befolkningens bredere Lag; men han naaede ogsaa at faa en Pressesag paa Halsen, der kostede ham 200 Rdlr. og et Aars Censur. Saa stiftede han og flere Andre Studenterforening, der skulde bære den ny Tids Ideer frem, men blev forbudt af Kongen og Konsistoriet, og i Begyndelsen af 1840 traadte han ind som en af „Fædrelandet“s Udgivere. Skjøndt han leverede flere dygtige Bidrag til Bladet — mærkelige nok iøvrigt for en Mand med hans Uddannelse og Fortid, i det et af dem handlede om „de holstenske Chausséarbejder“, et andet om „Skat paa Formue og Lejlighed“ — saa synes den journalistiske Virksomhed ikke ret at have passet for ham, og han

blev der kun et Aarstid, for, som der sagdes i Afskedsordet, at kunne hengive sig helt til literære Sysler. — I de nærmest følgende Aar synes det, som om Monrad havde i Sinde at lægge Storpolitiken paa Hylben og offere sig for den kommunale Virksomhed, thi han blev Borgerrepræsentant, Medlem af Direktionen for Borger- og Almueskolevæsenet i Kjøbenhavn, gjorde en Udenlandsrejse i 1843, skrev en Brochure om Skolevæsenets Ordning i flere store protestantiske Stæder med Forslag til dets Reorganisation i Kjøbenhavn, og havde vistnok gjort sig Haab om at faa den nyoprettede Post som Skoledirektør i Hovedstaden. Men en Anden blev foretrukken for ham — rimeligvis af politiske Grunde, og dermed var Udgangen til en passende Virksomhed i Skolens Tjeneste foreløbig lukket. I den følgende Tid var han optaget af sin Gjerning som Borgerrepræsentant og holdt nogle politisk-historiske Foredrag, indtil han i Marts 1846 efter Grev Knuths Indstilling fik Præstekaldet Besterulslev paa Lolland. Texten til sin Ordinationstale havde han taget af Pauli Ord: „Jeg skammer mig ikke ved Jesu Kristi Evangelium“, og det kan være, at der ligger noget Mere heri end noget rent Tilfældigt; det er muligt, at Monrad ikke uden svær Kamp er gaaet til den stille Landsbypræstegjerning, og at der i hans højtstræbende Sjæl, maasse ogsaa i Benners Udtalelser har ligget en Tvivl, den han ligesom trængte til at bekæmpe ved højlydt at slutte sig til Apostlens baade ydmyge og frejdige Ord — i hvilket som: Monrad blev en nidkjær og dygtig Præst for sin Menighed i den korte Tid, han var der; men det var kun som en fredelig Dase i hans stærkt bevægede Liv: næppe halvandet Aar efter sin Ansættelse drog han bort og saa først Besterulslev igjen som Stiftets Biskop. Hermed gik det saaledes til: I Begyndelsen af Januar 1848 døde Christian den Ottende, og Frederik den Syvende „besteg sine Fædres Throne“ for at bruge et monradsk Udtryk. Ved en meget skarp Kritik af det kongel. aabne Brev af 28. Januar 1848 henledte den stille Landsbypræst paany Opmærksomheden paa sig, og Kjøbenhavn, der saa ofte havde støttet ham og beundret ham, valgte ham til Stænderdeputeret i Marts 1848 og satte ham ind i „de erfarne Mænds Raad“, som skulde gjøre Udkast til en Forfatning. Begivenhederne vexlede imidlertid hurtigt i de Dage: for de erfarne Mænds Raad blev der aldrig Brug; Oprøret brød ud; den slesvigholstenske Deputation kom til Kjøben-

havn; det store Kasinumsøde fandt Sted og Dagen efter de Tyvetusindes Tog til Kristiansborg; det gamle Ministerium blev affkediget og Martsministeriet blev dannet — Utsammen i Dagene fra den 17de til den 24de Marts; men ud af de stærke Dønninger og hidsende Situationer gif Monrad som Martsministeriets Kultusminister. Da var han kun 36 Aar gammel!

Allerede hen paa Efteraaret maatte Martsministeriet vige uden at have sat sig betydelige Mærker i Danmarks Historie, men Monrad havde „smagt Maatens Sødme“, hvad han aldrig glemte; dog er det vist ikke med Urette, at man tillægger ham den væsentligste Andel i Affattelsen af Danmarks Riges Grundlov (5te Juni 1849). Fra Ministertabureten besteg han Lolland-Falsters Bispestol i Foraaret 1849, og det kan ikke siges, at den meget unge Biskop just blev modtagen med stor Sympathi. Hele hans gejstlige Virksomhed og Erfaring havde inkrænket sig til 15—16 Maaneders Landsbypræstegjerning, og hans politiske og kommunale Fortjenester kunde vel ikke særlig kvalificere ham til en Bispestol. Men Monrad havde en sjælden Evne til at kunne vinde Folk, naar han vilde, og det skal siges til hans Ros, at faa af Danmarks Bisper have et saa godt og æret Navn i deres Dioces som han og erindres med saa megen Agtelse og Beundring, skjøndt kun faa have været saa strænge som han. Men maasse netop derfor. Hans Embedsmænd vare aldrig sikke for ham. Tidlig og silde var han paafærde i Kirke og Skole. Han visiterede uden foregaaende Melding, og ikke sjældent traf det sig, at han en Søndag midt under Gudstjenesten i en Landsbykirke traadte ind og satte sig i en af de fjerneste Stole for at høre Prædikenen. Var der Noget at bemærke, sagde han det sjældent direkte, men hans knusende Ironi var ofte langt bitterere at tage imod. Der fortælles hundrede Anekdoter i den Anledning. „Der var stor Forskjel paa den første og den sidste Halvdel af deres Prædiken, Hr. Pastor“, sagde han engang efter en Visitatsgudstjeneste, „sig mig, hvorledes bærer De Dem ad med Udarbejdelsen?“ — „Na“, svarede Præsten, „den første Halvdel skriver jeg ned; til Slutning taler jeg gjerne som Helligaanden kommer over mig!“ „Naa“, svarede Monrad med sit skalkagtige Smil, „maa jeg saa gjøre Dem den Kompliment, at Deres egen Prædiken var en hel Del bedre end den Helligaands“! I Skolen gif det lige saadan. Det

H. P. HANSEN 50

J. N. Madvig.
Thomas Lange.

D. G. Menrad.
Edouard Suensson.

var hans Fornøjelse selv at examinere Børnene, og mangen ulykkelig Lærer satte han saaledes til Bægs, at han vidste hverken ud eller ind. Mod Taabeligheder og Latterligheder var han ubarmhjærtig ironisk og kunde være ligefrem fortvølet drilagtig; men Flid og Dugtighed paastjømmede han i høj Grad og glemte aldrig den virkelige Fortjeneste, hvor han fandt den. Engang præsenterede han en ulykkelig svagtbegavet Landsbyfskolelærer for Amtmanden som „en ene-staaende pædagogisk Dugtighed i mange Miles Omkreds“; tre Søndage paa Rad mødte han i en Landsbykirke, hvor der paa Grund af Præstens Forsømmelighed var Messesfald hvert Djeblik, og tvang Præsten, ved atter og atter at træffe ham in flagranti, til at søge sin Afsked; snart var han ved Langelandsbeltet, snart var han ved Grønsund, en Rædsel for de Forsømmelige, men en Betsignelse for Stiftet, hvor snart baade Kirke og Skole kom i en fortrinlig Tilstand. Og til Trods for sin Strængighed imod de Enkelte, taalte han dog ikke, at nogen gif hans Gejstlighed for nær. Da saaledes en vigtig Hofmand en Gang halvt fortroligt, halvt uforfhammet, havde peget paa en tilstedeværende Præst med de Ord: „Der staar et af Deres Faar, Deres Højærværdighed!“ svarede Monrad: „Nej, der tager De fejl, Deres Højvelbaarenhed, det er en af mine Hyrder — det er Dem, der er et Faar!“ — Og saadan kunde der fortælles i det Uendelige: Altid var han slagfærdig, oftest bidende, altid overlegen!

Paa Grund af sin skarpe Opposition i Rigsdagen imod Ministeriet Orsted blev Monrad affødiget fra sit Bispedømme i Maret 1854. Han udtalte rigtignok i Rigsdagsalen, at han var sig den Fare bevidst, han som Embedsmand løb ved at stille et Mistillidsvotum til Ministeriet; men det er dog bleven sagt, at hverken han eller Andre troede, at Regeringen vilde vove et saa uhørt Skridt som at affætte en Biskop af politiske Grunde. Ministeriet vovede det dog og gjorde Skridtet helt ud ved et Par Maaneder efter at besætte den ledige Bispestol, hvad Monrad vistnok heller aldrig har tænkt vilde ske — og han var nu atter ledig paa Torvet. Han slog sig da paany til Skolen; hans Ven Hall, som imidlertid var bleven Minister efter Orstedes Afgang, fik oprettet et Overskoleleders-Embed for ham, og i nogle Aar berejste Monrad Danmark og visiterede Skolerne — en Gjerning, som utvivsomt laa godt for ham og vilde have tilfredsstillet Enhver anden

end ham.*) Men hans urolige og higende Aand fik ikke Fred, førend han selv kunde aribe Statens Ror, og efter forskellige Omvejlinger fra 1854 til 63 „nu i Sorg og nu i Glæde, nu i Fald og nu i Sæde“, blev han endelig i December 1863 Konseilspræsident. Kaldet dertil blev han ikke; det var ham selv, der i Danmarks mørkeste og vanskeligste Tid tiltroede sig Evner til at styre det svingende Statsskib og tilbød den uforsøgte Konge sin Tjeneste som den, der magtede at tage det op med de truende Storme fra Syd. Det var vistnok hans Mening som en anden Kardinal Mazarin, støttet af Kongens fulde Tillid og baaren af Folkets Samstemning, at udføre et Størværk, hvorom der skulde tales viden om; og at han ikke var til Sinds at dele Hæderen med andre, derom vidner hans Ministeriums Sammensætning; thi hans Kolleger vare alle dygtige og hæderlige Mænd, men der var ikke en eneste politisk Kapacitet imellem dem. Men det gik ikke, som Monrad havde tænkt: Hans Forudsætninger vare falske, thi han havde i Virkeligheden hverken Kongens eller Folkets Tillid — saa maatte Resultatet blive derefter. Og det blev derefter. Hans politiske Drømmerier taalte ikke de fremvæltende Begivenheders barske Dagslys. Han havde maaske Mazarins Klogskab og Snildhed, men han manglede de Hundredetusinde Bajonnetter bagved sig og forstod ikke, at et Folks Begejstring og Tro paa sin retfærdige Sag kan opveje de bristende Kræfter. Thi der kom ikke et lyst, løftende eller frimodigt Ord fra Regeringen til Folket i denne tunge Tid. Mørk Modløshed og oprørende Ligegyldighed laa som en affkyelig Mare over Land og Folk: Ulykkesbudskaber og Lister over de massakrerede Brødre og Slægtninge kunde man hver Dag finde i den røde Bygning i Slotsholmsgade; men Konseilspræsidenten sad som en Sfinx og lod Folket om at løse hans Ministeriums Gaade. Lad saa være, at Monrad, naar Alt kommer til Alt, kun var en Personifikation af den Selvtillid og Overvurdering af egne Kræfter, som i de Dage var et Særkjende for det danske Folk; selv om hans Skyld derved i nogen Maade formindskes, og selv om han gjorde Alt i den bedste Mening, maa det dog ikke glemmes, dels at han bedre end nogen Anden var i Stand

*) Dpretelsen af det monradiske Kursus (1855) viser tilfulde, hvilket Dje han havde for Lærerstandens Tarv.

til klart at kunne overse Forholdene fra Begyndelsen af, dels at det var ham selv, som uopfordret havde paataget sig det uhyre Ansvar, der tilsidst førte til hans Fald og Danmarks Sønderlemmelse. Uden Deltagelse saa Folket ham falde; og at Kongen heller ikke har taget blidt paa ham ved Afskedsaudienzen, synes at fremgaa af Kammerherre Carlens Ord til mig en halv Snes Aar senere: „Monrad kom ud fra Kongen som en sønderknust Mand. Jeg har aldrig set ham saadan, hverken før eller senere.“

Saa gif han i frivillig Landsflygtighed — bort fra det Folk, som han i ubillig Brede kaldte for „et raadtent Folk“. Men forinden han drog bort fremlagde han for den danske Menighed sine Overfættelser af Esaias, Hjob og Salmerne, mægtige og beaandede Arbejder, der bedre end noget andet viser, hvor Monrad egentlig hørte hjemme. Og i det forte Forord tog han Afsked med Fædrelandet i disse Linier: „De Saa eller de Mange, der maatte have nogen Velvillie for mig, beder jeg bevare den i Trofasthed!“ De Ord indeholde et levende Billede af hans Stemmning. Paa Ny Zeeland levede han og hans Familie Nybyggerliv; men efter et Par Aars Ophold vendte han tilbage (1869). Politiken havde han tilsyneladende opgivet og blev Sognepræst til Brøndbyøster og Vester, hvor han tilbragte et Par fredelige Aar, indtil han i 1871 paany blev Biskop over Lolland-Falsters Stift. I dette Embede døde han den 28de Marts 1887, men hans Kjærlighed til Rigsdagsvirksomheden fornægtede sig alligevel ikke*), og han havde i adskillige Aar Sæde i Folkethinget. Her var hans Indflydelse imidlertid forbi. Engang imellem kunde endnu hans gamle Tordenrøst lyde ud over Forsamlingen, men uden stor Nytte; han blev ikke forstaaet, og de Forsøg han gjorde paa at samle det Spredte, lykkedes ikke. Evner som Fører havde han vel; men hverken Regeringspartiet eller Oppositionen havde fuldkommen Tillid til ham, og det var vist i det Hele et umuligt Arbejde som Forholdene dengang vare i Repræsentationen. Stille og fredelige vare hans sidste Aar — vidt forskjellige fra Manddomsalderens Storme

*) Dr. Carl Bloug har fortalt mig et betegnende Træk i den Anledning. Da Monrad efter sit Fald skulde se at finde en Stilling herhjemme, spurgte han Dr. Bloug: Skal jeg nu søge Præstegjerning eller stille mig til Folkethinget? Jeg raadede ham til det sidste, sagde Bloug, skjøndt jeg mente det første, for jeg vidste jo, at han ikke kunde blive fra Politiken alligevel!

og Uro; dog tror jeg forvist, at han i dem naaede langt nærmere end i de tidligere Aar mod Birkeliggjørelsen af sit Livs Ideal: „Den Største af Eder skal være de andres Tjener.“ Men Jngen har naaet dette Maal tilfulde uden Gaaen, som udtalte Ordene, men som fornægtede sig selv og blev lydlig til Døden!

Monrads Liv blev kun Brudstykker, og hans Forfattervirksomhed til Trods for det meget Dybe og Tankevægtige, han har givet, ogsaa kun Brudstykker — Nok til at vise hans store Evner, men ogsaa nok til at vise, hvad der manglede ham. Det kan være, at han havde Ret, naar han sagde, at hans Biografi kun kunde skrives ud af Statsraadsprotokollen. Maaſke indeholder den Nøglen til adskilligt Gaadefuldt i Monrads Væsen; kan hændes, man ogsaa der vil kunne læse sig til baade hvad han vilde, men ikke magtede, og magtede, men ikke vilde. Dog — lad dette være nok! Maaſke er det allerede for Meget; — i Forhold til Opgaven selv dog altfor lidet; næppe stort mere end Brudstykker. Har jeg stundom set for mørkt, maa Kjærlighed til Fædrelandet være min Undskyldning; vil Noget finde Farverne for lyse, da maa min gamle Kjærlighed til ham og min Beundring for meget af det, han som religiøs Forfatter har givet, træde i Skranken for mig. Thi han forstod den Kunst at sætte baade Tanker og Hjerter i Bevægelse, og navnlig hans Prædikener ere til Trods for deres mange Besynderligheder, enestaaende ved den dybe Menneskekundskab, der lyser ud af dem. Men han skrev dem ogsaa efter sit Exil, og jeg tror, at de ville blive ved at leve i lang Tid og bære Vidnesbyrd om ham, naar det meste andet er glemt. Den, der én Gang havde hørt ham, glemte ham vanskeligt, ikke alene fordi han kunde sætte Tankerne i Bevægelse, men end mere fordi han ofte kunde kaste en stærkende Dissonans ind i Foredraget, og derved ligesom aandelig gjenneurystede sine Tilhørere. Og jeg taler her af Erfaring. Thi det er nu fire og tredive Aar siden, da jeg som fjortenaars Dreng i Næskov Kirke hørte ham med et truende Blik udtordne til Menigheden det Spørgsmaal, der godt kunde sættes som en Overskrift over hele hans Liv: „Hvor staar det skrevet, at Du skal være lykkelig?“ — De Ord har jeg aldrig kunnet glemme!

Edouard Suenfion.

(„Hekla“s Kamp med „v. d. Tann“.)
Af D. Lütken.

Naar Edouard Suenfions Navn nævnes, retter Tanken fig uvilkaarligt mod Helgolandf-Bugten og Kampen d. 9de Maj 1864, der for beftandig vil fikre hans Navn mod Forglemmelfe i vor Marines Historie. Denne Begivenhed er faa ofte og faa udførligt bleven fchildret faa vel i Skrift fom i Tale; her fkal i korte Træk fortælles om en anden Affære — Odelæggelfen af Dampfkibet „v. d. Tann“ — der under den første flevvigske Krig gjorde Suenfions og „Hekla“s Navn fjendte Landet over.

„Hekla“ hørte til Kommandør Steen Billes Eskadre i Ofterfjøen. Eskadrefchefen havde paa Stationen ved Fehmern den 17de Juli faaet Underretning om, at det nævnte fjendtlige Skruedampfkib Dagen forinden var ftaaet gjennem Fehmer-Sund paa Veien til Neufadt. Som Følge heraf blev „Hekla“ fendt ind paa Neufadter-Bugten for at holde Die med det.

Den 20de Juli om Morgenen opdagede man „v. d. Tann“, der under Damp ftoð over imod Travemünde. „Hekla“ jagede ftrag, men Forfpringet var faa stort, at den danfke Orlogfmand ikke fik Skud, og Fjenden flap i god Behold indenfor Tønden ved Travens Munding og ftoð videre op til Lübeck. Men her i denne rent tydfke By vilde man ikke tillade Oprørsfkibet at blive liggende og gav det Ordre til atter at forlade Havnen. „v. d. Tann“ maatte faaledes allerede næfte Aften flippe fit Frifed og gif tilfjø, da det blev mørkt, for at forfjø langs Kysten at lifte fig op til Neufadt.

Det lykkedes imidlertid ikke, for „Hekla“ var ogfaa faanne Aften i Farvandet.

Kapitain Suenfion havde i Skumringen forladt Stationen ved Burgtiefe og var nu ved Midnatftid inde paa Bugten ved Neufadt i Haab om at træffe Flygtningen.

Klokken kunde vel være omtrent 12, da den Bagthavende ombord i „Hekla“ fra Broen mente at kunne fe Dampfkibrøg inde under Land. Kursen blev ændret ind-efter, Rifferterne kom frem, og fuart var man paa det Neene med, at den fene Nattegæft var en lille Damper, der arbeidede fig frem flods under Kysten i Skyggen af det høie Land.

Det kunde ikke være andre end „v. d. Tann“. Der blev strax slaaet „klart Skib“ ombord i „Hekla“; Folkene mødte ved deres Kanoner, og et Varselskud sendtes i Retning af den fremmede Dampet. Som Svar lød et Hurra inde fra Kysten, og omtrent samtidigt faldt to Skud fra den næsten usynlige Fjende, som ramte med en forbausende Sikkerhed. Det ene Projektil slog ned ved den agterste Bombekanon paa Dækket, hvor det dræbte 1 og saarede 3 Mand, det andet gik gennem Skibssiden ind i Fyrbødernes Lukas og kvæstede en Mand.

Situationen ombord i „Hekla“ var efter disse to første Træffere ikke uden Alvor. Skuddenes Præcision viste, at selv om Fjenden, skjult af Landet, næppe kunde skimtes fra „Hekla“, laa den danske Orlogsmand ude paa Bugten med Skrog og Reising skarpt aftegnet imod den rene Natteluft som den bedste Skive for „v. d. Tann“s Kanoner. Det var derfor nødvendigt at gaa Fjenden nærmere paa Livet, saa at Folkene kunde komme til at rette deres Kanoner imod et Maal, som de kunde se, og Kapitain Suenson dampede ogsaa langsomt indefter, skjøndt Vandet grundede op, for hver Gang Loddet blev hevet.

Han var selv paa Kommandobroen; den vagthavende Officer var gaaet op paa den ene Hjulkasse, hvorfra Udsigten var friere ind imod Kysten. Chefen vilde under denne korte men spændende Seilads indefter paa Bugten sige noget til Lieutenanten; han lagde sin Haand paa Skulderen af ham for at vække Opmærksomhed, men traf den til sig med de Ord: „Jeg tror, Gud forlade mig, De ryster!“ —

Den Vagthavende erklærede sig uvidende, at han ikke følte nogen som helst Uengstelse, men det frelst ham ikke for strax paa Stedet at faa en Tilrettevisning, som han rolig tog imod i den Formening, at Diebliffet ikke egnede sig til yderligere Forklaringer.

Chefen var imidlertid gaaet over paa den anden Side. I den halvluse Sommernat saas hans høje Skiffelse oppe paa Hjulkassen, hvor han med den korte Natkikkert til ét Øie saa ind imod Land, og kort efter hørte man ham sige med sin dybe, klangfulde Stemme: „Jeg tror, Gud forlade mig, jeg ryster selv.“ —

„Ja, hvis Chefen ogsaa ryster,“ — svarede Lieutenanten, — „saa kan Hr. Kapitainen tro, at det maa komme fra Hjulkassen.“

jaa over Sand og mellem hvide Klitter; men skjønnest var det dog, naar han stod nær Havstokken og jaa' ud mod Vest. Saa var det ham, som om han mere end nogen Sinde følte sig hjemme; alt, hvad han jaa', fyldte hans Sind med stille Fryd, Tonerne fra Luft og fra Bølge gav Gjenklang i hans Bryst. Det var et Liv i Stemning, et Liv i evig Betylvirkning med den Natur, han elskede, som Sønnen elsker sin Moder, — den, der vakte Anelser og Drømme i hans Sjæl og syntes ham at forstaa hver hans Længsel, hver hans Glæde og Savn.

Det faldt tungt paa ham, da han skulde bort der fra; i mere end et Digterværk har han senere skildret den Følelse, der kan gribe et Barn, naar det rykkes bort fra Stedet, til hvilket Minderne om dets første Glæde og Sorg ere knyttede. Han skulde til Viborg for der at undervises i den lærde Skole. Rejsen frembød Afveylinger i rigt Maal, men kun lidet af, hvad han jaa' paa Vejen, tiltalte ham; det var Egne, vidt forskjellige fra Hjemlandets; ved Synet af den første Skov brast han i Graad. Men da han var kommen til sit Bestemmelsessted — Moderen fulgte ham —, forsonede han sig hurtig med de nye Forhold. Viborg Hede var jo, ligesom Sandfladerne derhjemme, af alvorlig og storflaet Karakter; ogsaa der var Ensomhed og Majestæt. Og inden føje Tid følte han sig desuden tiltrukken og optagen af det nye Arbejde.

I Skoletiden vakktes hans digteriske Sans, der hidtil kun havde ytret sig i vage, om end kraftige Stemninger, til Bevidsthed. Rektoren, den som Poul Møllers Ven og Biograf vel kjendte J. C. Olsen, var udstyret med ikke ringe Evne til at opfatte Poesien og lede andre til Nydelsen af den; endnu større Indflydelse udøvede dog Læreren i Dansk, Emil Wolle, en i høj Grad ejendommelig, vækkende Personlighed, paa den vordende Digter. I Viborg vandt Lange frem til Fortrolighed med vort Fædrelands ypperste Digtere; Ohlenschläger og Ingemann, Andersen og Hauch hørte til hans stadige Læsning. Men frem for alle disse var der dog en, der stod ham nær: Jyllands Digter, St. St. Blicher. For Lange var fra hans tidligste Ungdom til hans sidste Dag Blichers Navn det højeste af alle dødeliges; til ham, den store, den ensomme Naturs uforglignelige Fortolker, følte han sig knyttet med et aandeligt Slægtstabs faste Bånd.

I 1848 blev han Student; Aaret efter tog han

anden Examen og skulde saa studere Theologi. Hermed gik det dog foreløbig smaat; mange vare de Interesser, der optog ham i Universitetsaarene. Den ikke ubetydelige Formue, han havde arvet efter Faderen, satte ham i Stand til at føre et uafhængigt Liv sammen med Benner, der delte hans Kjærlighed til Natur og Poesi og kunde finde Glæde i et muntret Lag. Snart begyndte han ogsaa for Alvor at dyrke Digtekunsten og lod et og andet trykke, deriblandt nogle smaa Satirer; den ene var et versificeret Indlæg mod en jævnaldrende theologisk Student, der havde rettet et usømmeligt Angreb mod Søren Kirkegaard, til hvem Lange mente at staa i dyb Taknemlighedsgjæld, den anden en Slags Novelle, kaldet Modepræsten; senere drev han Spøg med en af Datidens meget omtalte Bladkritikere. Hans tidligste virkelig ejendommelige Arbejde er imidlertid den lille Fortælling „Kirken med Straatag“; her skildrer han for første Gang Hjemmets Natur og dets Stikfæls med dyb Forstaaelse og i den vemodsfulde Tone, der senere mere end noget andet giver hans bedste Digtninge deres Præg. Saa fulgte et Par Bind med Smaastykker og endelig, i 1865, det Værk, som først vandt en større Læsefreds for ham, „Eventyrets Land“. Maa ske har han aldrig med større Sikkerhed og Dybde end her givet sin Opfattelse af Forholdet mellem Naturen og Menneskelivet Udtryk — det skulde da være i det fortryllende lille Stykke Naturnusik „De faldende Blade“ —; selve Hovedfiguren, den gamle „Viking“ og Degnen er stillet i Forhold til sine Omgivelser med en Styrke og en overbevisende Sandhed, der i vor Litteratur næppe har noget Sidesykke uden netop hos Blicher.

Da „Eventyrets Land“ udkom, var Lange allerede gift Mand; i 1856, Maret før han tog sin theologiske Embedsexamen, havde han ægtet Fanny Gjellerup, den Kvinde, med hvem det undtes ham at dele et rigt velsignet Samliv i mere end tredive Aar. Tunge Dage lærte han dog ogsaa at kjende; ofte var han i sin Ungdom trykket af haarde sjælelige Lidelser, Anfægtelser, hvori vel hans tidlige Arbejden med Kirkegaards Skrifter ikke var uden Skyld; da det nævnte Hovedværk var færdigt, lod han det, mistrøstigt som han var, ligge i længere Tid; han havde ikke Mod til at lade det trykke. Hvad der den Gang hjalp ham ud af Baanden, var vel til Dels en længere Udenlandsrejse, der blandt andet førte ham til Rom, men dog vistnok endnu mere det

Forhold, hvori han traadte til den ædle og elskelige Landskabsmaler Thorald Læssøe. Denne blev for ham — som for saa mange andre — en trofast Støtte i al sjælelig Kamp; ved ham førtes han ogsaa ind i Kredse, hvor han modtog rig aandelig Dplivelse, blandt andet i Kunstnerparrets Jerichaus Hjem.

Med „Eventyrets Land“ var det kunstneriske Gjennembrud fuldbyrdet; ved sit næste større Værk, „Aaen og Havet“, 1870, tildrog Thomas Lange sig i endnu højere Grad Almenhedens Opmærksomhed. Emnet betegnedes vel med en vis Ret som „uhyggeagt“: et Barn, der ved at opdage sin Moders Brøde forarges og „tager Skade paa sin Sjæl“! Men den dybe, alvorlige Følelse, hvormed det i sig selv grusfulde var magtet, bar i Forening med Skildringens storladne digteriske Fylde ud over Uhyggen og gjorde Digtningen til en hel Tragedie i Prosa. Senere fulgte de mere eller mindre værdifulde Værker „Romantiske Skildringer“, „De lyse Nætter“, „Et Symposium“, — med særlig fine Naturbilleder — „Nyt Liv“, „En Kjærlighedshistorie“ og flere; den rige Forfattervirksomhed afsluttedes med „Sagtselskabets Historie“, der først forelaa trykt efter Digterens Død. Til denne Almanak har han ofte givet Bidrag, som Læserne maaske ville have i venlig Erindring.

Den sidste Snes Aar af sit Liv tilbragte Thomas Lange i Fred og Glæde. Lykkelig var han i sit Hjem og med sine Venner; en vid Kreds påaaffønnede ham; ogsaa fra Offentlighedens Side vistes der ham Anerkjendelse, saaledes at han baade opnaaede „Digtergage“ og Professor-titel. Sævnlig foretog han Rejser, dels i Udlandet, hvis Natur dog aldrig kunde tilskynde ham til digterisk Virksomhed, dels til Vestkysten og Heden; var han hjemme, færdedes han saa meget som muligt i Mark og Skov; særlig elskede han Egnen om Lyngby med de stille Søer; til Fursøen har han skrevet et af sine smukkeste Digte. „Moderne“ Digter i dette Ord's sædvanlige Mening var han jo ikke; selv kaldte han sig med Rette en „Fuldblods Romantiker“. Det er først og fremmest den vemodsfylde Stemningsfylde i Naturmaleriet, der bærer hans Digtning oppe, om han end til sine Tider ogsaa i Henseende til levende Skildring af menneskeligt Sjæleliv har opnaaet betydelige Resultater.

- Nr. 17. Bedstemoder og Spønedatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Feraarsfantasi af S. Michael-
sen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Asiane, En Reiseerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehlenschlägers Barndom og første Ungdom, af E. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Mis-
undelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Kul for lidt, Fortælling af B. Hansted, med 2 Illustr.; De tre Duster, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med Illustr. af Carl Thomsen; E. Dilling: Greven af Svedala, med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ej skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosen-
stand; B. Østergaard: En Uvedkommende, Studie fra Gaden, med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet, 24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Hencel: Drowning Anna Sophies Page, med Illustr. af H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det løner sig“, med Illustr. af Carl Thom-
sen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: Et Glenteisrig, med Illustr. af H. Tegner; J. Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Biggo Langer. 24 Sider. 10 Dre.
- 28. N. Juel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R. Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sid: Elstovskjærnerne. Et Sagn fra Provence, med Illustr.; Tausens Vinde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender du de Stille i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44 Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsstyggen, med Illustr.; J. Futtrup: Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B. Jansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af Anker Lund; B. Østergaard: Døde Dine, med Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af Alf Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortætted paa Omslaget 4de Side.)

- Elith Neumert: Iland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt; Ud. Sangsted: En Moders Tilgivelse, et Sagn fra Bretagne, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Korfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gamburg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr. 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Rassehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg, af L. Schröder; Johanne Louise Heiberg, af L. Schröder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dronning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Raadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landsflygtige Skræder, af Knud Skytte; Den hvide Pige, et Mønst Sagn, af Mogens Gyngge. 9 Billeder. 28 Sider. 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbeck; Hammershøi, en Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P. C. Toepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Vinkjældereren; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Bornholm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og Byvædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Kof; Svend Trøst Nr. 2, af Martin Kof; Hvad kan ikke Fanden hitte paa? Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af J. Nielsen. 11 Billeder, 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af Chr. Westergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernesud, af Birger Hansted; Gjedden, iust Folkeeventyr, af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gyngge; Lidt Mosaik fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder. 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjober paa engang for et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

-
- Nr. 1. Præstens Sommerparer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsén, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen, Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Linieskibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester King, Historie af Carit Etlar; Hyrdebrennen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15. Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Kutteren Vildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Inlands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr. et Museum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af E. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Hencdel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivolroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Mølbech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Heksen, historisk Fortælling, af M. Hencdel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Rejsestifte fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortættets paa Omflagets 3die Side.)

Paa Akford.

Af Nikolaj Bøgh.

Med Illustration af Hans Tegner.

Kølt, i Ly for Dagen lummer,
tog en Knøs sin Middagslummer,
slængt i Halm bag Loens Mur;

friske Øjne, Kinder røde,
skjælmste Smil og Læber bløde,
stode udenfor paa Tur.

En syv-otte Piger kjække
listede sig derind i Række,
og nu skulde Slaget staa!

Ret med meget listigt Væsen
kildred de ham under Næsen
med et lillebitte Straa.

Ho'det rejste han og snøfted,
Haanden han til Værge løfted,
opslog Øjet paa engang;

og med Latter Pigeskaren
flygted bort som Lyn for Faren,
da fra Lejet op han sprang.

Knap begyndte Flugten, førend
han for Loen smækked Døren;
— dér i Fælden fast de sad!

Stolt han smilte til de Smukke:
„Jeg vil ikke ud Jer lukke,
„før I kysser mig paa Rad!“

Nej, det vilde de da ikke;
og de stod med sænkte Blikke,
men i Smug de Alle lo;

og, naar han saa til dem fikked,
gjemte de sig strax for Blikket,
stod og saa' til Siden fro.

Men da sagde hun, den lille
Bodil med de Øjne milde:
„En for Alle bøde maa!“

Da saa hendes Blik han skued,
og det lyst, og det lued,
svarede han ras: „Lad gaa!“

„Jkkun Et jeg mig betinger,
„det er det, at Den, min finger
„peger paa, hun lystre skal!“

Ja, det ikke de da vidste;
men tilsidst de maatte friste
Skæbnens lunefulde Kald.

Og med Skjælmen i sit Øje
peged han med Et saa nøje
paa den samme Bodil hen;

angst og bly hun veg og blussed,
mens de Andre hende pudsed
mod den friske Ungerhvend.

Na, hvor var hun dog i Vinden,
stadig rødere blev Kinden;
nu hun saa', at smuk var han.

Og de Andre lo: „Du maa 'et!
„Du har selv det foreslaet!
„Det kan meget godt gaa an!“

Under Latter, Leg og Trusel,
halvt i Angst og helt i Blusel,
kysfed hun ham pigeblø;

og, imens de Andre smilede,
ud ad Loens Dør hun ilede,
gjemte sig i Havens Ly.

Der er Kys, som aldrig glemmes,
men saa inderlig fornæmmes
som en Sjælelængsels Bud:

Hvor Jasminen Blomster drysfed,
snart igjen han hende kysfed,
men — da kysfed han sin Brud.

Fra Indianerlivet.

Seneca-Indianerne have en meget poetisk Begravelses-
skik. Naar en ung Pige dør, sættes en Fugleunge i et
Bur, hvor den omhyggeligt plejes, til den bliver saa stor,
at den begynder at synge. Derpaa stille de Buret med
Fuglen paa den afdøde Piges Grav, indvier Fuglen med
Hilsener, Kys og Kjærtegn til den Hensøvede og aabne
derpaa Burets Dør for at gjengive Fuglen sin Frihed.
Naar den da flyver bort og svinger sig højt op mod den
blaa Himmel, tro de, at den ikke vil hvile Vingerne og
ikke vil lukke sine Øjne, før den naaer til Mandernes
Rige og der har overbragt den Hedengangne alle de
Hilsener, Kys og kjærlige Ord, man gav den med paa
Rejsen.

Menneskets Liv er som Staalet; — brug det, saa
skinner det, lad det ubenyttet, saa rustet det.

Cato.

Af Erik Bøgh.

Illustrationerne
af Carl Schmidt
og Niels Wiwel.

For omtrent Hundrede Aar siden skrev den østerigske Digter Aloys Blumauer en Trosbekendelse, hvori han skildrede Modsætningen mellem, hvad han troede, og hvad han vidste, og i den fandtes der to Vers, som omtrent vil de lyde saaledes i dansk Oversættelse:

Jeg tror, at Troen paa den givne Lære
Er Jordens Børn et himmelsk Ledebånd, —
At den i Nød og Fristelse vil være
Et Værn, en Frelse for den svage Aand.

Men af, jeg ved, — med Blod staar det jo skrevet,
At denne Tro har under Korsets Flag
I atten Hundred Aar mer Ondt bedrevet,
End al Fornuft fra Verdens første Dag!

Det er en sørgelig Sandhed, der er udtalt i disse Ord, men den er uimodsigelig — i alt Fald for saa vidt,

som man vil erkende: at Dvertro ogsaa er Tro, og at det er Tros=Iver, der har forledt de (efter deres egen Dverbevisning) Kættroende til de Grujsomheder, der af dem er udøvede mod de Underledestroende.

Man skulde synes, at den kristne Oldkirkes Martyrer, der ikke af de forsmædeligste Dødsstraffe lod sig true til at kaste et Røgelsekorn paa de hedenske Altare, med deres Blod maaske have bevist den Sandhed: at en religiøs Dverbevisning ikke lader sig fremtvinge, men næppe var den Lære, hvorfor de havde ofret deres Liv, blevet til Statsreligion, førend Kættorforsølgelserne afløste Kristenforsølgelserne. Lukas-Evangeliets smukke Vignelse om „den store Nadvere“ hvorfra de Jndbudne udeblev, og hvortil Tjenerne derfor fik Befaling til at hente Gæster fra Beje og Stier, blev nu anvendt til Krigsraab. Den geistlige Dvirighed skrev „Compelle eos intrare!“ — „Nød dem til at gaa ind!“ — paa sin Stridsbane. Det var saaledes. Medhold af Kristi egne Ord, at man vilde „nøde“ dem, der gik paa andre Beje, til at gaa ind i Kirken — ikke blot med indtrængende Dpfordringer, men ogsaa med Jld og Sværd, hvorom der rigtignok ikke var talt i Vignelsen, og Følgen blev, at man istedetfor at bringe dem indenfor slog dem ihjel udenfor.

Hvor mange Menneskeliv de arianske Religionskrige, Korstogenes Gyseligheder, Kættorforsølgelserne og Inkvisionen, Reformationskampene m. m. har kostet, lader sig ikke mere beregne, men i Millionvis maatte der regnes. Alene Albigenserkrigen kostede Frankrig 1,000,000 Jndbyggere og Trediveaarskrigen bragte mindst ti Gange saa Mange Døden.

Fra Kættorforsølgelsen til Hætsforsølgelsen var der kun et Skridt, og dette Skridt tog Fanatismen med Lethed, ja næsten uden at kunne Andet. Hvem der ikke tilhørte Gud, maatte jo tilhøre Djævelen, og hvem der havde brudt sin Pagt med Himlens Herre, maatte have sluttet Forbund med Afgrundens Fyrste. Ved en saadan Dverenskomst, hvorved Synderen fraskrev sig sin evige Salighed, maatte der gives Noget for Noget, og hvad var altsaa rimeligere, end at den Dnde udstyrede sine Kontrahenter med en overnaturlig Magt til at gjøre Ondt, — det vil sige: at øve Trolddom. Der var saaledes al Sandsynlighed for, at de fleste hemmelige Trosfornegttere var Troldfolk, og det var derfor i sin Orden, at man for enhver

Pris og ved alle optænfelige Midler stræbte at opdage og udrydde disse Guds og Kristenhedens Fjender.

Udryddelsen af saadanne farlige Væsener kunde desuden paaregne langt mere Medhold og Medvirkning fra Folkets Side, end Henrettelser af skikkelige Personer, om hvilke man kun vidste, at der var noget Galt med deres Tro. I Frankrig og i Tyskland, hvor Kætterforfølgelsen var mindre populær end i Spanien og Italien, var der saaledes al Grund til helst at efterstræbe Kætteerne i deres Egenstab af Hekse og Troldmænd.

I Kristenhedens ældste Tid havde man vel anvendt kirkelige Straffe for sorte Kunster, men allerede i Aaret 385 blev Spanieren Priscillian i Staden Trier dømt til Døden som „Kætter og Troldmand“ — den Gang endnu mod Gejstlighedens Indsigelse. I det sjette Aarhundrede blev Døden den almindelige Straf for Hekseri og Trolddom, men da Kirken havde en hellig Rædsel for Blod, overgav i Reglen de geistlige Domstole den Dømte til den verdslige Dyrighed, som saa efter Begæring lod ham (eller hende) lide „en ublodig Død“, det vil sige blive levende begravet, indmuret eller brændt.

I Aaret 1230—40 havde Hekseforfølgelserne i Frankrig og Tyskland naaet en saadan Udbredelse, at intet Menneske var sikker paa sit Liv. Ludvig den Hellige havde udsat en Præmie af to Mark Sølv for hvert Kætter, der blev angivet, og Angivelse var omtrent det Samme som Domsældelse, thi da Pinebænkene kunde anvendes uden Begrænsning, var der ikke ret Mange, som vedblev at benegte. Had, Bengegriskhed og Dvertro i Forening afleverede Offere i Tusindvis, og selv for den mindste Skyld blev den Anklagedes Formue konfiskeret. Samtidig var den grusomme Fanatiker Konrad af Marburg bleven udnævnt til „Rehermeister“ i Tyskland, og mens der ikke fortælles ret meget om hans Kamp med Kætteerne, foreligger der de forfærdeligste Beretninger om hans Jagt paa Hekse og Troldmænd. Hans Underjøgelse var korte og syndige: Han spurgte kun, om den Anklagede befendte sin Skyld. Var Svaret „Nej!“ — blev Spørgsmaalet: om hun turde og vilde bære gloende Jern for at bevise sin Skyldfrihed — i saa Fald brændte hun sig og var derved erklæret for skyldig, i modsat Fald var hendes Bægring tilstrækkelig til at fælde hende. I den lille Stad Marburg blev der i de to Aar, hvori han rasede, brændt

80 Mennesker, og Forfølgelsen strakte sig over hele Tyskland. I Leyden, Strasburg, Erfurt, Krefeld, Goslar og mange andre Stæder tændtes det ene Baal efter det andet. Mod Jndbyggerne af Distriktet Steding (i det nuværende Oldenburg), der negtede at betale Tiende, prædikede han Korstog under Paaskud af, at de tilbød Djævelen, og da omtrent 1000 var nedhuggede i Kampen, og en utalt Mængde druknede derved, at Digerne blev gennemskaarne, maatte alle de i Slaget gjorte Fanger bestige Baalet. Det var først, da Rætttermesteren begyndte at anklage den højere Adels Medlemmer for Trolddom, at nogle anklagede Riddere overfaldt og dræbte ham — hvorefter Paven lod ham kanonisere som Martyr og Helgen! —

Som det gif Konrad af Marburg, gif det et Par andre pavelige befuldmægtigede Hekseforsølgere. Den verdslige Dyrighed tog endogjaa Mod til sig og sendte en af disse Massemordere til Galgen, og hermed sagtnede Forfølgelsen i Tyskland for en Tid. Men Letheden af at bevise en Trolddomsanklage ved Hjælp af Pinebænkens og Fordelen: at den Døntes Formue altid blev konfiskeret, gjorde Hekseprocesserne til et alt for tjenligt Middel for rovgerrige Magthavere, til at de rent skulde gaa i Glemme. Da Philip den Smukke af Frankrig kom i Pengetrang, lod han sin hovedrige Skatmester anklage for Trolddom og hænge, for at komme i Besiddelse af hans Formue, og da den ikke forslog, beskyldte han Tempelherrerne for Djævledyrkelse m. m. og gav Ordre til at frentvinge deres Tilstaaelse. I Paris alene døde 36 Riddere under og efter Torturen. Af 138, som lod sig skrænne eller pine til at aflægge den forlangte Bekendelse, blev 54, der siden tilbagefaldte den, brændte ved langsom Jld (1310), og fire Aar senere havde Stormesteren og tre af Ordenens Kommandører samme Skæbne.

Som sørgelige Exempler paa, at hverken de højeste Stillinger eller den mest pletfri Uskyld kunde frelse en for Trolddom anklaget Kvinde fra den hende tiltænkte Skæbne, vil to „Heksedrab“ være tilstræffelige: Agnes Bernauer, Hertug Albrecht af Bayerns skønne og dydige Gemalinde, der paa Grund af sin borgerlige Fødsel, mens hendes Mand var bortsendt, blev anklaget som Troldkvinde af dennes Fader og druknet 1435 — og Frankrigs Frelserinde, den helgenrene Jeanne Darc, der ligeledes dønt Heks blev brændt fire Aar tidligere.

Endnu i Maret 1617 (under Ludvig XIII) anlagde man en lige saa taabelig som nedrig Hekseproces mod Enken efter den mægtige Marchal d'Ancre, Marie af Medicis Veninde, der naturligvis endte med, at hun blev brændt som en Troldkvinde, der ved Trylledrikke havde erhvervet Dronningens Gunst.

De store Hekseforfølgelser, der som sagt havde aftaget noget i den sidste Halvdel af 12-Arhundredet, blussede i Løbet af det næste Sækel op til en hidtil ukjendt Hestighed. Paven Innocens VIII udstedte derfor sin berøgtede Bulle over Hekseværket og bemyndigede de to Inkvistorer Heinrich Inquitor og Josef Sprengler til med Benyttelse af ethvert Middel at udrydde denne Skændsel af Menneskeheden, og disse nidkære Troens Mænd skrev derfor i Forening den forfærdelige latinske Bog „Heksehammeren“ (Malleus maleficarum), hvori der gives systematisk Vejledning til at opspore Heksene og aftvinge dem Tilstaaelse. Dette Værk, der pustede de forund vidt spredte Heksebaal op, saaledes, at Flammerne omispændte hele Europa, blev ligesom den nævnte Bulle en sand „Skændsel for Menneskeheden,“ thi nu antog Mafseriet en fuldstændig epidemisk Karakter. Nu havde man Sort paa Hvidt for Troldkvindernes Ugerninger samlet af deres egne Tilstaaelser og med det Samme en komplet Opiskrift paa de Befendelser, der skulde afpresses dem. Endvidere havde man ufejlbare Mærker, hvorpaa man kunde kende dem, saa man var sikret mod enhver Fejltagelse. Den Anklagede blev afflædt og prikket med Naale, og troede Bøddelen at have fundet en Plet paa hendes Legeme, der var følesløst, saa var det et „Stigma,“ et Dæmlemærke, som var tilstrækkeligt Bevis mod hende — eller man satte hende paa en Bægtisfaal, og dersom hun saa vejede mere eller mindre, end rimeligt var efter hendes Størrelse, var det ogsaa et Tegn paa Troldom — eller man lod hende bære Jernbyrd — eller man lod hende gaa med bare Fødder over et Antal gloende Bløjern, blev hun derved forbrændt saa var hun en Heks — skøndt man snarere skulde tro det, hvis hun ikke blev det! — eller man underkastede hende Vandprøve: bundt Tommelfingre og Tommeltæer sammen overfors og hejsede hende ned i Vandet. Flød hun saa en Stund ovenpaa, var hendes Skyld bevist, og hjalp Dævelen hende gennem alle flige

Prøver, saa havde man jo endnu Torturens Overbevisningsmidler tilbage.

Det var derfor ikke underligt, at der allevegne tændtes Offerbaal til Overtroens Moloch. I Kurfyrstendømmet Trier blev der i saa Aar anklaget 6,500 Personer for Trolddom — i Stiftet Konstanz blev i 5 Aar 400 Mennesker brændte — i Genf blev der i 3 Maaneder domfældt 500 Kvinder — under en femaariig Forfølgelse blev der i det lille Stift Bamberg brændt 600 Hekse og i det ikke ret meget større Bispedømme Würzburg 900 —*) den franske Dommer og Retslærde Nicolas Remy roste sig af, at han i sit Distrikt havde bragt 900 Hekse ud af Berden, og i et eneste fransk Departement maatte 600 bestige Baalet under den gode Kong Henrik IV — en saantidig Historiker har optegnet, at i Egnen om det skønne Como blev der aarlig anklaget et Tusind Mennesker for Trolddom, og af dem omtrent et Hundrede bragt til Baalet — og et Djenvidue siger: at i det Brunswigske saa Retterstedet med de forfullede Bæle, hvortil Heksene havde været bundne, ud som en afbrændt Skov. —

Forstanden svimler over disse forfærdelige Lister, og det Spørgsmaal: „Hævede der sig da ikke en eneste Stemme mod disse affkyelige Justitsmord?“ — er næsten mundgaaeligt.

Svaret lyder: „Jo! Der var Mange, baade Lægfolk og Lærde, der til forskellig Tid talte og skrev imod Hekseprocesserne, der var endogsaa Enkelte som vovede helt at benegte Bloksbjergs-Sabbaternes Virkelighed, men det var Røster i Orkenen. I Trossager gælder jo ingen Fornuftbeviser, og Hekseriet var ved de utallige Tilstaaelser blevet til et Dogme, som det næsten var livsfarligt at bestride. Naar en enkelt fordomsfri Mand (f. Ex. Franciskaner-munken Samuel de Casinis, Juristen Ulrico Molitoro og Lægen Johan Weier), til forskellige Tider udtalte sig mod disse Overtroens Udskejelser, saa rejste der sig en Hær af ortodore Modstandere, deriblandt desværre ofte Tidens lærdeste Mænd. Mellem den lille Skare af Fornuftens

*) Dette ullykkelige Sted synes særlig at have været hjemløst af Hekseprocesser. Under en senere Forfølgelse, der varede i to Aar 1627—29 bragte det 157 Brandofre, deriblandt 14 Præster og 5 Kaniker, og endnu midt i forrige Aarhundrede 1749 blev en Nonne brændt.

Talsmænd, der blev overvældet i den ulige Kamp, kan saaledes nævnes Josef Vosæus, der 1593 i Trier blev tvunget til at tilbagefalde sine „kætterste“ Udtalelser om Hekseprocesserne.

Reformationen bragte ingen Forandring i denne Retning. Luther trode jo selv at være Gjenstand for Djævlansfægtelser, Melancton forsvarede Stjærnetyderiet til det Yderste og Calvins fornemste Medarbejder den theologiske Professor Beza bebrejdede endog saa Pariserparlamentet, at det af Bantro betænkte sig paa at straffe Hekseri med Døden. Under Hegnoten Henrik af Navarra fortsattes Hekseforfølgelserne med den største Zver, og under Henrik VIII., Elisabeth og Jakob I. blev der i England brændt — 30,000 Troldmænd og Hekse!

Som en lysende Undtagelse fra Datidens reformerte Fyrster staar — i dette Punkt som i mange andre — „Tyrammen“ Kristian II., der forbød Heksebrændingen; men hans Forbud blev lige som de fleste af hans Fremskridtsforsøg virkningsløse under hans Eftersølgere, og der er næppe noget Spørgsmaal om, at hans gamle Raadgiverinde, Fru Sigbrit, vilde blevet en af de første „Troldkvinder“, der var bragt paa Baalet efter hans Bortrejse, hvis hun ikke havde frelst sig i Tide.

Hvor let en ilde lidt Kvinde kunde komme til at ende paa den Maade, ser vi af en Begivenhed, der tildrog sig under Reformationens Indførelse Kristian III. En Søndag i Maret 1557 fremfaldte et pludseligt Mørke en Panik i Nikolai Kirke, hvorved flere Mennesker kom til Skade. At dette kunde være gaaet ganske naturligt til, fandt man ikke rimeligt, og da det blev fortalt, at en gammel Kone, der Søndagen forud var blevet viet til en ung Mand, havde udstødt Trusler mod den Stimmel af Nysgerrige, som var nær ved at spærre hende Vejen til Brudeskammen, saa fandt man det soleklart, at det maatte være hende, der havde fremfaldt Mørket og Ulykken. Hun blev altsaa anklaget, pint til at bekende og brændt — tillige med de Medhjælperster hun angav under Forhøret! —

Under Kristian IV, der var særlig stærk i Heksetroen, og saa nidkær i Forfølgelsen af al Trolddom, at han under Trediveaarskrigens Travlhed fra Tyskland skrev hjem til sin Kansler for gennem ham at indskærpe Dyrighederne den behørig Zver og Alvor i Forfølgelsen af de mange Hekse, der fandtes i Landet, kom Heksepro-

Hesjefart til Bløfsbjærg.

cesserne i fuldt Flor. Den mest bekendte af dem er den ved Bartous-Præsten Brunsmans vidunderlige Beskrivelse forevigede Sag „Røge Husfors“, der bragte 6 Kvinder paa Baalet, men den var hverken den største eller taabeligste. I København, Helsingør, Ribe og rundt om i Landet havde denne skandaløse Retsjag sine — om muligt endnu grovere Sideslykker. Det gik saa vidt, at naar der hændte vore Orlogsskibe en eller anden Ulykke til Søs, kunde man ikke tænke sig nogen anden Marsjag dertil end Trolddom, og naar denne Forbrydelse saaledes var givet, var der altid en eller anden tjenstvirig Politimester eller Birkedommer, hvem det lykkedes at opdage de Skyldige ved at lægge et eller andet mistænkeligt Fruentimmer paa Pinebænken.

Da det f. Ex. viste sig, at den Flaade, der skulde føre Kongens Søster Prinsesse Anna som Brud til Skotland, ikke kunde modstaa Efteraarets Storme, blev Admirals Klage over Skibenes mangelfulde Søstyrke underkendt, og Marsjagen til, at Togtet mislykkedes, som sædvanlig henført under Trolddomsrubriken. Og se! Man fandt straks de Skyldige — mærkeligt nok paa to forskellige Steder: 6 paa Fejø og 3 i København. Paa Pinebænken tilstod de ganske rigtig, at det var dem, der havde fremkaldt Stormen ved at blæse i nogle Lerpotter og hindret Skibenes Fart ved at lade Smaadjevle flynge sig til Rølen. De stakkels Kvinder, derovre paa den lille Dæppe har vidst et Ord om det mislykkede Togt, end lige hast Begreb, om hvorfor det maatte afbrydes, men først paa Pinebænken er blevne underrettede derom, maatte naturligvis lide Døden som Troldkvinder, og samme Skæbne havde deres københavnske Medskyldige, mellem hvilke der endog saa var en Borgmesterfrue — Pinebænken kendte ikke til Personsansæelse!

De Ulykkelige, som maatte gennemgaa den ved alle Bøddelfunstens Opfindelser skærpede Tortur, bekræftede naturligvis Alt, hvad man lagde dem i Munden, og angav som Medskyldige, hvem det skulde være — naturligvis helst deres Uvenner! Alt deres Bekendelser var temmelig overensstemmende fulgte af sig selv. Enhver vidste jo, hvad de andre Hekse havde bekendt: de havde frasvoret sig alt Samfund med Gud, underskrevet en Kontrakt med Djævelen, lovet ham blind Lydighed, bolet med ham og deltaget i Heksesabbaterne, hvis Program omtrent var ens

i alle Lande: man smurte en magisk Salve paa et Koste-
 skaft, en Durrager, et Bryggerkar eller en tom Tønde,
 besteg dette Befordringsmiddel, der nu gik op gennem
 Skorstenen og fløj afsted i Luften lige til det fastsatte
 Forsamlingssted — Hæffenfjæld, Blaafulla eller Bloksbjerg
 — hvor der blev danset og bedrevet alskens Uterlighed.
 Her præsiderede Dverdjævelen i Skikkelse af en kolossal
 Gedebuk, der modtog Gæsternes modbydeligste Hylde-
 ning ved Ankomsten og til Slutning gik op i Flammer efter-
 ladende en Bunke Aske, hvoraf enhver Tilstedeværende
 hjembragte en Haandsfuld til Brug ved de sataniske Runster,
 der skulde øves til Skade for andre Menneskers Heldbred
 og Belfærd.

Denne Lektie var gentaget og hørt saa ofte, at hy-
 steriske og skørhovedede Kvinder, der blev paavirkede af
 Rædslerne ved Heksebrandene, let kunde gaa helt fra Sans
 og Samling og tro, at de selv havde oplevet, hvad de
 saa tidt havde forestillet sig og maaske drømt. Det var
 derfor ikke sjældent, at saadanne forvirrede Stakler fri-
 villig angav sig som Hekse, og naar de gjorde det, blev
 de naturligvis troet paa deres Ord — de fleste Gale blev
 jo i gamle Dage ansete for at være besatte af onde
 Aander og behandlede derefter. I Hamborgs Daareanstalt
 mødte saaledes Stadens Bøddel en Gang om Maanedens
 for at piske de Besatte, i hvem Djævlene var mest uregerlige!

Det var først henimod Slutningen af forrige Aar-
 hundrede, at de lovlige Heksedrab ophørte. Saa vidt vides
 foregik det sidste 1793 i Storhertugdømmet Posen. I vor
 Tid hører man kun, at den uvidende Almue i de mindst
 oplystes Landes mest afsidesliggende Egne sammenrotter
 sig for i Smug at dræbe formentlige Hekse. Bloksbjergs-
 farterne er over alt forviste til Wentyrenes Verden.
 Enkelte Steder i Sverig morer Smaapigerne sig vel med
 Skærtorsdag (der efter de svenske Sagn skulde svare til
 vor St'Hans Nat og Tyskernes Walpurgisnacht 1. Maj)
 at sende hinanden smaa bitte Efterligninger af Kost,
 Rager og Salvehorn til Blaafullafærden. Nu er det
 Løjer, men i Aaret 1669 forstod man ikke Spøg i det
 Kapitel — ikke en Gang for Smaapigernes Bedkommende.
 Da brændte man i Mora Sogn i Dalarne 23 Hekse og
 lod 36 Børn, som disse havde taget med sig til Djævl-
 festen, offentlig piske!

Man maa nemlig ikke tro, at alle Baldamer paa

Bloksbjerg var saa gamle og grimme, som det her afbilde Exemplar. De stygge „Hesse“ traf af Misundelse mange unge og smukke Kvinder med sig paa Baalet, og dumme Elskere, der betragtede sig som forgjorte, angav ikke sjelden „fortryllende“ Piger for Trolddom. Hos Sydlandenes Konstuere er det som oftest skønne vellystige Kvindeskikkelier og ikke udlevede Fejekællinger, man ser ride gennem Luften til Hessesabbaten! —

Mærkværdigt.

Faderen. Din stammelige Knægt! Disse Beenklæder har jeg gaaet med hver Dag i over 10 Aar og første Gang Du har dem paa, festerat jeg med Bekostning har ladet dem sye om til Dig, kommer Du hjem med dem i Lase.

Breve

om og fra Oberst Helgesen,

Helten fra Frederiksstad.

1.

hvad jeg kender af Hans Helgesens Levnetsløb indskrænker sig til nogle faa Ungdoms eller rettere Barndoms Erindringer.

Han kom fra Latinskolen, jeg troer anden Klasse, ind paa Krigsskolen og udnævntes, efter bestaaet Udgangs-

examen, til Officer den 1. Januar 1813. Han ansattes ved en af det telemarkske Regiments tvende Jægerdivisioner. Under Felttoget 1814 deltog Jægerdivisionerne i det mindste i en mindre Affaire, og jeg formoder ved Kjølberg Bro, da de hørte til Reservebrigaden. Saameget er vist, at jeg strax efter Felttogets Slutning hørte overalt om Jægerdivisionernes Bravour i det de under en Retraite midt i Rugleregnet paa Chefens Kommando holdt taftfast Fodslag. Ogsaa hørte jeg ved denne Lejlighed ontale Helgesens store Sikkerhed i at skyde med Riffel. Allerede som Cadet var han Byens første Skjteløber, Skiløber, Svømmer, Voltigeur og Jæger. Af al Magt stræbte han efter at hærde sit allerede af Naturen kæmpestærke Legeme, ligesom Soldaterlivet og Soldatens Kald i det Hele var hans Ideal. —

Efter Fredsslutningen traadte Schleppegrell, Rye og Helgesen ud af norsk Tjeneste af ingen anden Grund end Antipatie imod Foreningen. De traadte alle tre, saavidt jeg veed, først i preussisk Tjeneste formodentlig dog som Frivillige og deltog, i det mindste Helgesen, efter hvad jeg har hørt, i Slaget ved Waterloo. Senere kom de i dansk Tjeneste og laa med det danske Auxiliarkorps i det nordvestlige Frankrig, i Vinteren mellem 1815 og 16. Paa Tilbagemarchen til Danmark forlod imidlertid Helgesen sit Korps, rejste tilbage til Frankrig og giftede sig med en Datter af en Brugsejer. Dette skete nok efter Aftale imellem dem, da hun forhen havde været nægtet ham af sine Brødre; men netop nu blev myndig. Efter hendes Død faldt imidlertid hele Formuen til Børnene.

I dette Øjeblik faar jeg af vor Ordonans, der var med i 1814 den Berigtigelse at Schleppegrell og Rye kommanderede hver sin af de tvende telemarkske Jægerdivisioner, og at det var ved Bodals Bro, at Ryens Division var med at dække Retraiten sammen med Staffeldts Jægerkorps; og paa nærmere Efterspørgsel at baade Ryens og Schleppegrells Division var med, — Helgesen stod ved den sidste — baade der og i Affairen ved Engdal og Sæffelund.

Kristiania den 28. Mai 1861.

Deres Th. Brock,
General.

Til Hr. Professor Rasch.

2. Noget om Helgesen.

Mit Bekjendtskab til Oberst Helgesen begyndte først under hans Ophold her i Kristiania i Aarene 36 til 1840. Han kom da fra Danmark, hvor han, efter at have forladt

Frankrig, havde opholdt sig i Nærheden af Rendsborg, jeg tror hos en Jæger, som havde forpagtet Jagten paa Miegger Koog. Han havde Haab om at erholde en Ansettelse i den norske Armé, men da dette ikke lykkedes, søgte han at erhverve sig det Fornødne ved Informationer i Fransk. Da han fik at vide at jeg var den eneste som her dengang drev Jagten med Hønsehund, op søgte han mig, og paa vore Jagtexcursioner stiftede vi det Ven skab, som vedvarede saa længe han levede. Han fortalte mig sjældent noget om sin Ungdom. Faderen, Hans Helgesen indfaldtes fra Sverig (rimeligvis fra Skaane) som Bærk mester ved det Alunværk, som dengang var i Drift ved Oslo. Hans Moder, Karen Hansdatter var ligeledes svensk. Faderen var en overmaade stærk Mand. Da Sønnen i en tidlig Alder udmærkede sig ved Styrke og Smidighed sagde Faderen engang til Gutten: „Savist er du stærk for din Alder, men saa stærk som jeg bliver du ikke; thi 12 Aar gammel kunde jeg bære min Rugtønde.“ Disse Faderens Ord æggede Drengens Forcængelighed; han øvede sig i at løfte og bære Byrder, og da han var 12 Aar gammel sagde han til Faderen: „Du er jeg lige saa stærk som dig, da du var 12 Aar.“ Han viste Faderen at han kunde bære Rugtønden og det op ad Stolpebodtrappen. — Min Morbroder, afdøde Provst H. D. F. Heyerdahl, som i 1806 var Mesterlectianer, da Helgesen blev indsat i Kristiania Latinskole, har fortalt mig, at han strax vakte Skolens Beundring som Gymnastiker, thi da han i Frikvarteret kom ned i Gaarden løb han lige hen til Klatrestangen entrede op ad den med et Egerns Færdighed og stillede sig paa Hovedet paa Knappen. Hans Færdighed i Skjøteløben — især i høje og lange Spring — skal efter Djenvidners Fortælling have grændset til det utrolige. Helgesens Lyst stod til at blive Militær, og Faderen gav tilsidst efter for hans Dnske, saa at han gik ud af Latinskolen og blev optagen som Elev paa Krigsskolen. Bedlagte Dplysninger af afdøde General Theodor Broch medsendes. Helgesen satte stor Pris paa de norske Troppers Rolighed, Standhaftighed og Dydighed, som han havde Lejlighed til at erfare under de Skærmysler, som fandt Sted under det Tilbagetog, der ifølge den lagte Krigsplan fandt Sted tvertimod de Underbefalendes og Soldaternes Dnske, som var besjælede af Kamplyst. Da den Afdeling, ved hvilken han var ansat, havde under Skydeøvelserne seet Prøve paa hans Skydefærdighed, an-

modedes han ofte af Soldaterne under Skærmyslerne om at affyre deres Skud, som de troede vilde gjøre bedre Virkning, end naar det blev affyret af dem selv. — Han troede at de nordiske Folk (Skandinavierne) vare de letteste at danne til gode Soldater og navnlig ikke let vilde gribes af Panik, saa at de i denne Henseende vilde komme Engländerne nær. Med Hensyn til Slaget ved Ligny, hvori han deltog, da paastod han, at uagtet Franskmændene under Slaget havde trængt Preusserne noget tilbage, ansaa disse sig ingenlunde slagne, men brændte af Begjærlighed efter at fornye Kampen. Han omtalte et glimrende Angreb af Pommeranerne, hvori disses overlegne physiske Styrke gjorde sig gjældende ligeover for deres i denne Henseende svagere Modstandere. Pommeranernes Kolbeslag kunde Franskmændene ikke modstaa. Jeg antager at H. selv har deltaget i dette Angreb, da han omtalte det. Forresten synes jeg at erindre at, han angav at være ansat ved Bülow's Armékorps, men vis derpaa er jeg ikke. Uagtet vor fast daglige Dugang i Løbet af et Par Aar faldt Talen sjælden paa hans Doplevelser som Krieger. Helgesen var en skarp Jagttager af Naturen og især af Fuglenes Levemaade og Sædvaner. Han var en stor Dyreven. Da jeg efter en henimod toaarig Fraværelse i Udlandet paa Hjemreisen besøgte ham i Kjøbenhavn, hvor han opholdt sig efter at, han havde forladt Kristiania, bestjæftigede han sig med at dresse en ung Odde. Dette Dyr, som han det følgende Aar bragte med sig til Slesvig, blev en god Fiskefanger og Apportør. H. Rasch.

3. 2 Breve fra Helgesen til Rasch.

Kjære Rasch*).

Det er vel noget sent at skrive nu, at man har modtaget et Brev i Mai 1848, men det er bedre sent end aldrig. Dit Brev af 10. Mai 1848 ligger for mig, og man maa glæde sig nu at se realiseret, hvad vi dengang vel haabede, men som dog syntes og var vanskelig nok, at den danske Armé, Skandinaviens Avantgarde, kunde holde Stødet af og faa Ledet sat i Lave. At jeg saa sjældent har skrevet saavel til dig som til et Par andre fra hvem jeg dog i Særdeleshed ønskede at høre, kommer tilbølgelig deraf, at man i vore Dage skriver, troer jeg, mindre privat, siden der er kommen saa mange offentlige

*) Naturhistorikeren Professor Rasch.

Skribenter. En af disse, den gode Krogh, der i 1849 var med os som Frivillig beder jeg, at hilse paa det Bedste. For at skrive nu til dags, maa man have Tid nok dertil og dernæst noget særdeles at skrive om, og dette sidste er nu Tilfældet med mig, da Capitain Recke, der har udgivet vedlagte Bog, forleden Dag anmodede mig om at ville adressere den til en eller anden Bekjendt i Kristiania for ved denne igjen, at gjøre de Herrer Boghandlere opmærksomme paa Bogen, der vel ogsaa i Norge kan interessere, især Milstaire. — For nogen Tid siden havde jeg den Fornøjelse, at se og hilse paa Statsraad Krogh og hans Søn Stiftsassessor Krogh, de have maaske bragt dig en Hilsen fra mig. Hav den Godhed at hilse de Herrer, tilligemed mine øvrige Bekjendte og Venner i Norge.

Som Naturhistoriker vil det interessere dig, at jeg har haft en tam Ddder i fem Aar, og at den var fuldkommen dresjeret til at bringe mig den fangede Fisk. Den døde i 1846, og jeg fik da en anden, som ved Krigen's Begyndelse havde faaet Stuedressur, da jeg saa forlod mit Kvarter for at drage i Krigen, blev den dræbt, og mine fire ypperlige Hunde stjaalne af det store Fædrelands Sønner. At jeg har af Tydskerne faaet Tilnavnet „der Otterfänger“ veed du formodentlig af Aviserne.

Ved Lejlighed vil jeg nedskrive og tilsende dig mine Jagttagelser om Ddderne og deres Maade at fiske paa. At jeg fremdeles jager, naar jeg har Tid og Lejlighed kan du vel forestille dig; mine Hunde ere gode — 2 Hønsehunde og 2 Gravhunde, der tillige ere Støvere. Medens jeg var Kommandant i Slesvig befandt jeg mig mere tilfreds end her, da Egnen der var udmærket smuk, hvilket her ikke er Tilfældet — dog maa man saalænge man er Soldat lyde Trommen. Hav den Godhed kjære Rasch at lade mig høre et Par Ord fra dig.

Nær havde jeg glemt at sige dig, at jeg allerede paany, siden Februar Maaned, er i Besiddelse af en ung Ddder, der under min Inspektion af min Karl er saavidt i Stuedressur, at den apporterer, og dens Appetit er ogsaa taalelig.

København den 26. August 1852.

Med Højagtelse og Hengivenhed,
Helgesen.

4. Af et senere Brev til Samme, dateret
Rendsborg den 19. April 1853.

— — Hvad mine egne Hønsehunde angaar da har jeg tvende, en Hund og en Tæve. Hunden er langhaaret brun og temmelig stor. Den blev mig tilsendt af Hertugen af Mecklenborg efterat jeg paa hans Anmodning gratis havde afstaaet ham nogle mig tilhørende Bytte-
Gjenstande, der havde tilhørt en ved Dybbøl falden mecklenborgsk Garde Officer. Den er udmærket god og paa alt Slags Vildt. Tæven er ogsaa brun, stiftelhaaret af udmærket Race med fløvet eller saakaldet dobbelt Næse, Racen er bragt til Jylland af en Grev Rankau, som man siger fra Frankrig. Der har jeg kun set meget faa deraf, og man siger der, at de stammer fra Spanien, hvilket jeg tror. Dette er jo for saa vidt ligegyldigt. Hovedsagen er at de ere fortræffelige og behøve kun at lære at apportere, Resten kan de selv, naar man fører dem endog kun ni Maaneder i Marken. For første Gang har disse tvende Hunde været parrede, og jeg havde naturligvis mange Liebhavere til Hvalpene, hvoraf jeg aldrig lader ligge mere end højest tre. Har jeg ingen anden Fortjeneste af Norge, saa kunde jeg dog ambitionere den, at skaffe jer en god Hønsehundrace; hvis du derfor synes derom, saa vil jeg næste Foraar, eller saaledes som det kan træffe, sende dig en Han og en Hunhvalv af denne Race, og I maa saa siden se til, at den ej uddør. En bedre Race har jeg aldrig set. Og nu gode Rasch Tusind Tak for det venlige Tilbud og gjæstfrie Indbydelse til at komme til Norge. Ogsaa haaber jeg med Guds Hjælp engang vel at kunne komme derhen. Men først maa Danmark komme i en fuldkommen ordnet Tilstand, og Europa komme nogenlunde i dets Folder, da du vel kan tænke, at hvis der endnu skulde knaldes løs paa Tydskland, at jeg da maatte være med.

Din hjerteligst hengivne Ven,
Helgesen.

Hr. Professor S. Rasch Kristiania.

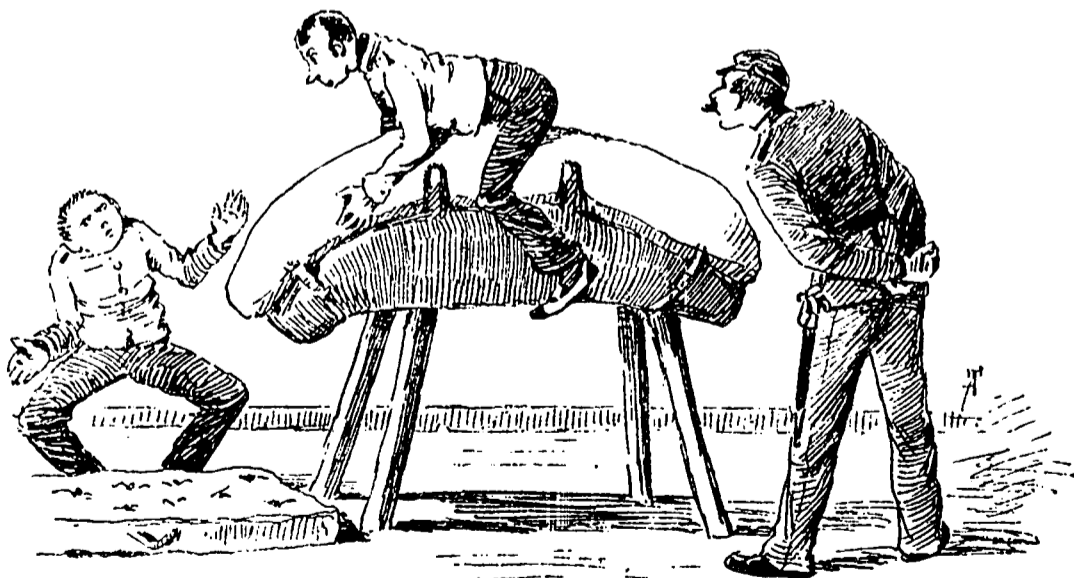

Straffet Begjærighed.

Til en Tegning af Niels Wiwel (se forrige Side.)

J lang Tid havde han gaaet der nede
og spekuleret i Ravnens Rede,
og al Ting var forud betænkt og prøvet,
selv i at flatre han havde sig øvet.
Saa skred en Dag han frejdig til Værket.
Det lykkedes herligt; ubemærket
han hentede Eggene i sin Pose;
det gik aldeles som fod i Høse.
Han gled just ned i det bedste Humør,
men saa — saa faldt han i Ravnens Klør.
Den kom med susende Vingeflag
og angreb med voldsomme Nakkedrag.
Vildt hugger den løs med forbitrelsens Kræfter,
og den anden Ravn følger lige bag efter.
Om han faar Eggene hele ned,
ja, det er noget, som ingen véd;
men ét kan i Tvivl man ikke drage:
han selv kommer ikke hel tilbage.

J. K.

Sergeanten (til Rekruten, der i sin civile Stilling er Oberkellner o: Opvarter): „Naa da! — Gamle Ober-
serviet, Di' ska' kanskesens ha'e Drifkepenge for at komme
helt over!“

- Nr. 17. Bedstemoder og Spinedatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Aucmonen, en Feraarsfantasi af S. Michael-
sen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Øre.
- 18. San Afiane, En Reifeerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Øre.
- 19. Dehlenschlægers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Mis-
undelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Øre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Øre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Kul
for lidt, Fortælling af B. Hansted, med 2 Illustr.; De tre
Duster, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Øre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af
Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Øre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med
Illustr. af Carl Thomsen; L. Dilling: Greven af Svedala,
med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ei
skulde komme? 28 Sider. 25 Øre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosen-
stand; B. Østergaard: En Uvedkommende, Studie fra Gaden,
med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet,
24 Sider. 20 Øre.
- 25. M. Hencfel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af
H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en
Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Øre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thom-
sen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P.
Lindeburg. 24 Sider. 15 Øre.
- 27. J. Nielsen: Et Glentestrig, med Illustr. af H. Tegner; J.
Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Biggo Langer. 24
Sider. 10 Øre.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R.
Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af
Tom Petersen. 24 Sider. 10 Øre.
- 29. J. Sicé: Eskovskjærnerne. Et Sagn fra Provence, med Illustr.;
Lansens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjeuder du de Stille
i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44
Sider. 15 Øre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsstyggen, med Illustr.; J. Futtrup:
Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B.
Jansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af
Anker Lund; B. Østergaard: Døde Dine, med Illustr. 48 Sider.
15 Øre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af
Af. Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortætted paa Omflagets 4de Side.)

- Elith Keumert: Iland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt;
 Ad. Langsted: En Moders Tilgivelse, et Sagn fra Bretagne,
 med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Korfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gam-
 borg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr.
 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Raffehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten,
 af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine
 Gyllembourg, af E. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af E.
 Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til
 Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dron-
 ning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Naadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7
 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr.
 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landflygtige Skræder, af Knud Skytte; Den hvide Pige,
 et Mønst Sagn, af Mogens Gynges. 9 Billeder. 28 Sider.
 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbeck; Hammershøi, en
 Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P.
 C. Loepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13
 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Vinkjælderens;
 For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Born-
 holm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og By-
 vædderen; Tre Løster, Fortælling af Martin Rok; Svend
 Trøst Nr. 2, af Martin Rok; Hvad kan ikke Fanden hitte paa?
 Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af J. Nielsen. 11 Billeder,
 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af E. Dilling; Den stærkeste, af
 Chr. Westergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af
 H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernerstud, af Birger Hansted; Gjedden, iust Folkeeventyr,
 af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirke-
 gaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gynges;
 Lidt Mosaisk fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder.
 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjober paa engang for
 et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Nr. 55

Pris: 10 Dre.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

Se Omflagets indvendige og bageste Side

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

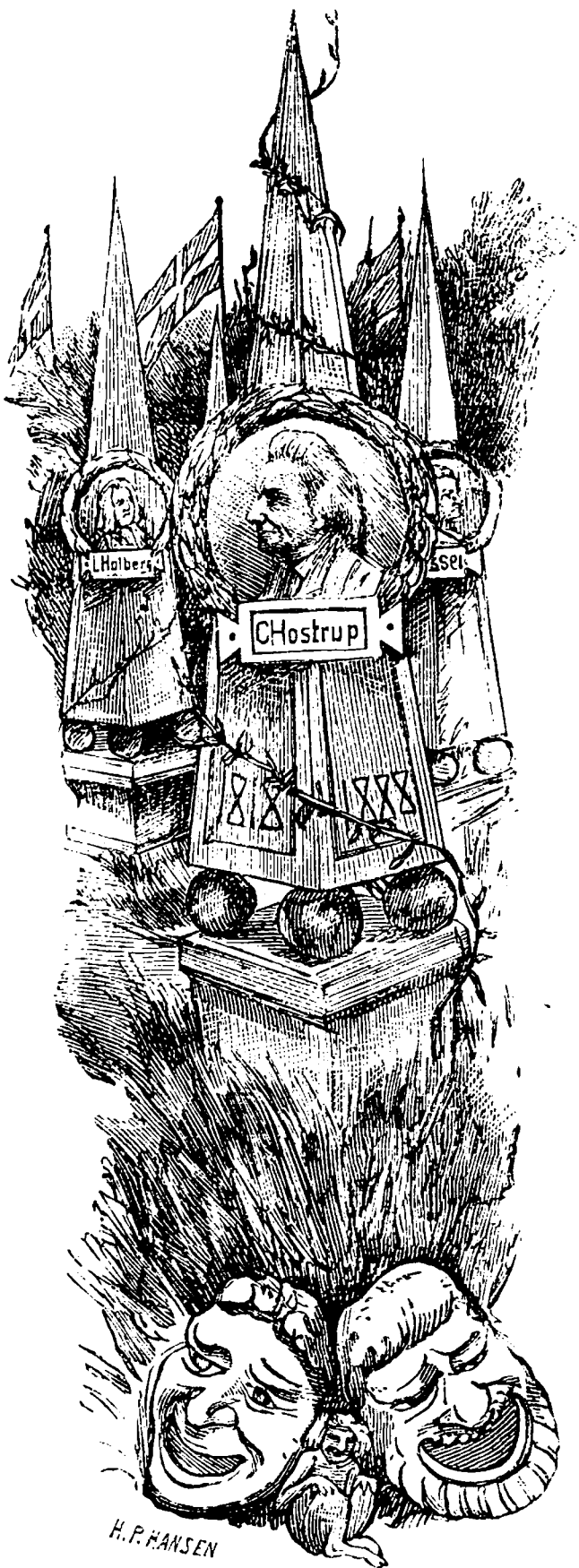
- Nr. 1. Præstens Sommerparer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsen, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen, Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Vinestribet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hyrdedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Kutteren Vilbauden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Sjællands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr. et Musæum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af C. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Henckel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Molbech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermøder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Hessen, historisk Fortælling, af M. Henckel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Rejsekitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omflagets 3die Side.)

J. C. Hostrup.

Af C. Bloug.

Med Vignet af H. Tegner.

Da han var ung, og
inderlig fornøjet
Men stille sad i Kamme-
raters Sag,
Det mærkedes, han bar en
Skjelm i Øjet;
Ivad den betød, kom siden
for en Dag.

Han fanged i et Spejl
sin Tids Skavanker,
Dens Existenser, byggede
paa Skin,
Dens spædte Følelser og
skæve Tanker;
Men Spejlet var et mildt
og kjærligt Sind.

De fangne Skikkelser, dem lod han træde
I Lunets Højtidsdragt paa Scenen frem;
Do Slægtled saa' dem der med samme Glæde,
Og silde skal man glemme ham og dem.

Saa blev han laus. Et andet Kald han røgted,
Mens Livets Sommer og dets Gøst randt hen,
Og troede selv for altid Musen flygtet;
Men „under Snefog“ kom hun dog igjen.

Krigsraadens Konfirmationsforberedelse.

Skitse

af F. D. Andersen.

Med Illustrationer af
Arel Thiefs.

„Tøse“ skulde begynde at gaa til Præsten.

Krigsraad Hammer havde altid kaldt sine to Pigebørn for Tøse; Krigsraad Hammer var en Mand, der satte megen Pris paa Respekt for sin Person, og som ligesom for-drede den af sine nærmeste Omgivelser — og da ganske speciel, aldeles afgjort Respekt af sine kvindelige Omgivelser; det var hans husfaderlige Ret, at

hans Kone og Døttre skulde se op til ham; og det var nu en af hans faa, men holdbare Grundanskuelser, at det opnaaede man bedst ved at holde dem paa Afstand.

„Fruentimmerne skal man i det Hele taget altid holde sig paa Afstand“, var et af hans Yndlingsudtryk.

Derfor brugte han at kalde sin Kone for Madammen og sine to Døttre for Tøse.

„Madrannen“ — det vil altsaa sige Fru Hammer — havde, moderligt mildnende, atter omformet Ordet til Kjælenavnet „Tøse“. Den noget indskrænkede og for-
skræmte — men, Gudbevares, uhyre respektfulde Kone — syntes, at denne Omskrivning, uden at krænke, hvad hun skyldte sit Overhoveds Opfattelse af deres to Pigebørn og Kvinderne overhovedet, dog ligesom udvidskede det stødende i Udtrykket.

Krigsraaden vilde selv indtegne dem.

Krigsraaden lod aldrig en Lejlighed til at komme i Berøring med Personer af Rang og Stilling glide sig ud

Hænderne. Han havde en Følelse af, at kun ligeoverfor saadanne kom hans Personlighed til sin Ret; de borgerlige Omgivelser, Livet med saa megen Uret havde hængt ham i, forstod ikke at vurdere den.

Men han havde desuden store Planer for med denne Konfirmation. Han havde længe ønsket at faa Lejlighed til at udfolde en betydelig Glands. Han vilde sprænge sine snævre Omgivelser, og vise sig for en stor, betydelig Kreds, — forbygge dem alle ved sin Levemaade, sin fine Smag, sin Flothed og sin Betsalenhed.

For en mindre Kreds plejede han at udfolde hele Rækken af sine glimrende Egenskaber én Gang hvert Aar — paa hans Fødselsdag.

Krigsraaden stillede da i Kjole og hvid Vest fra Morgenstunden; gav en splendid Frokost, som i det mindste han selv ligesom gik og smagte paa flere Dage før og mange Dage efter; lod Vinen flyde — uden at blinke, naar det gik ud over Huset's bedste Dug; og holdt en hel Række fremragende Taler.

Og blandt dem var der, snurrit nok, altid mindst én for Damerne!

Men det var altid den samme, lille Kreds af gamle Bekjendte, han saaledes imponerede, og hans Hu havde i lange Tider staaet til noget større, noget mere omfattende.

Ganske vist havde hans fremskuende Mand allerede længst øjnet det Punkt, paa hvilket hans Livs store, afgjørende Slag skulde kæmpes — hans Sølvbryllupsdag; hans Fantasier betræffende denne Dag vare næsten samfundsomvæltende; den tumlede med Champagne, der flød i Strømme, Sølvvar-Bouffetter i Knaphullet, og Spisejedler med franske Navne — og en Tale paa Vers — med virkelige Rim!

Men den laa langt ude i Horisonten; der var langt derhen; og derfor omfattede han nu foreløbig Konfirmationen med hele sin fine Mand.

Da Krigsraaden og hans Kone holdt Bryllup, blev Vielsen foretaget af en Kapellan. Krigsraaden ønskede ikke oftere at benytte Kirkens underordnede Tjenere. Han fandt det bornert, at Biskoppen kun indlod sig paa at konfirmere kongelige Børn, men nøjedes derfor med at gaa til Provsten.

Han satte sig med uhyre Omstændighed i Position; Madammen og Tøfene maatte springe og løbe og falde

over hverandre efter hundrede modsigende Ordre for at bringe ham i Stadstøjet; naar der ikke herskede fuldstændig Forvirring omkring ham, syntes Krigsraaden altid, at det skortede paa Respekten.

Hans Mine blev ligesom betydningsfuldere, da den hvide Best var knuppet om ham. Han tillagde sine opstaaende Flipper megen Betydning, men ligeoverfor Besten faldt de dog igjennem.

Naar hans Kone og Børn saa' ham gaa ud af Døren med den paa, saa havde de en Fornemmelse af, at „Fa'er“ godt kunde gaa til Kongen, om han havde Lyst, og at han i hvert Tilfælde maatte virke frygtelig imponerende paa de Menneſker, han nu gif hen til.

Men Krigsraaden saa ganske vist ogsaa ud som en Mand med Indflydelse, naar hans ubetydelige Kvindfolk havde pyntet ham. Saa havde han Figur og Holdning — saa var det, at han forstod at holde paa Afstand.

Da Svenden hos den ny Urtekræmmer paa Hjørnet første Gang saa Krigsraaden gaa forbi i fuld Positur, troede han, at det var Fideicommiss-Greven, der boede paa første Sal i Naboejendommen. — Det maa dybt beklages, at Krigsraaden aldrig fik Kundskab om Urtekræmmerens noble Tankegang. Den vilde have glædet ham; og den vilde have forskaffet Urtekræmmeren Krigsraadens Hofinindkjøb!

Det første, Krigsraaden saa sig om efter, da han traadte ind i Provstens Kontor, var et Spejl — han kunde nok have ønsket at overbevise sig om, at alt fremdeles sad, som det burde.

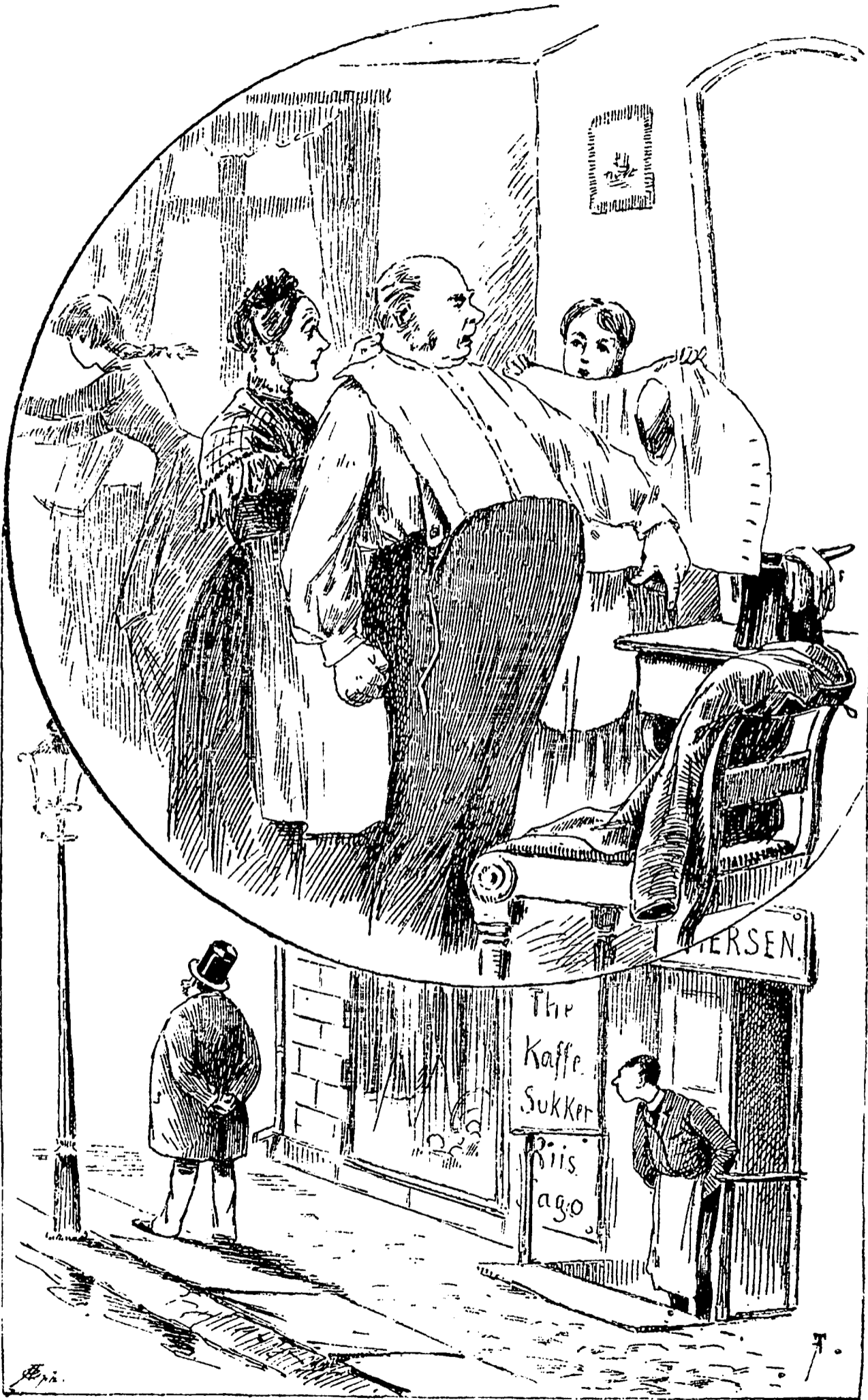
Men Krigsraaden saa ikke andet end Bøger, ny og gamle, tykke og tynde, historiske og theologiske Dybsindigheder, som ikke i mindste Maade gav sig af med at spejle hvide Krigsraadsveste.

De blev alle staaende og vendte Ryggen til.

Det var ikke langt fra, at Krigsraaden følte sig stødt; lærde Bøger havde altid forekommet ham at være bornerte Bæsnere — og saa fæstede han sit Blik paa det, som han bedre forstod sig paa — paa Provstens Best.

Det bragte ham ligesom i Rigevægt igjen. Provstens Best var ikke hvid — den var ikke engang sort; den var temmelig luvslidt og ikke fri for at være fedtet; og saa blev Krigsraaden pludselig igjen det, han var.

Han kaldte dog ikke sin Kone for Madammen, men

sin kjære Hustru; og han jagde ikke Tøfene, men „mine to unge Døttre — de eneste, Gud har skænket os, Deres Højærværdighed“.

Og saa talte han noget om en Faders store Ansvar, og hvor det gjorde godt, at kunne betro sine Børn til Kirkens Baretægt.

Provsten stirrede op paa ham over sine store Sølvbriller; Krigsraaden forstod ikke Blikket, men havde en Følelse af, at Provsten neppe var paa Højde med sin Stilling.

— Ja, ja, nikkede Provsten, i det han førte tilbogs — det er altid godt, at Forældre forstaar og véd, hvordan de bør lede deres Børn — det er meget mere, end hvad Kirken kan gjøre.

— — — Krigsraaden trykkede Provstens Haand saa varmt og længe til Afsked — han havde taget Ordene som en lille Artighed til ham — at Provsten atter forbavset saa op over sine Briller. —

Da Krigsraaden kom hjem igjen, var han meget højtideligt stemt og talte salvesfuldt om Livets Alvor; men „hans kjære Hustru“ og „hans unge Døttre“ faldt igjen over hinanden — saaledes som det hørte sig til — for at hjælpe ham Tøjet af igjen.

Da Krigsraaden var kommen i Hverdagsmunderingen igjen, gif han længe op og ned ad Gulvet og grundede — pludselig standsede han foran sin Kone — — —

„Jeg vil, Marie, at vore Døttre skal konfirmeres standsmeesigt!“

— Det gav et Sæt i hans Kone og Pigebørnene; Fatter havde sagt „Døttre“ og nævnet sin Kone ved Fornavn — og da Krigsraaden i det samme drejede sig om med samlede Ben og gif ud af Stuen — saa gif ogsaa hans Kone ud af Stuen — dette var kommet hende saa overvældende, at hun ligesom ikke turde være ene hos sine Pigebørn. Hun frygtede, at de skulde spørge, hvad der var gaaet af Fader, at han var bleven saa høflig — og, Herregud — hvad skulde den stakkels Kone svare —?

*

*

*

Krigsraaden forberedte sig til Konfirmation.

En stor Mand var faret i ham, og den svævede ud over hans Omgivelser.

Hans omfattende Blik saa hurtigt, at det ikke var nok, at de fik den gamle Sekretær og Stolene i Dagligstuen oppolerede; det var ogsaa i højeste Grad nødvendigt, at han fik fat „Façon“ paa sine Fruentimmere.

Saadanne Mæhæ, som de nu var, kunde han paa ingen Maade præsentere den store Dag. De maatte strammes op, lære at føre sig; gaa og sidde som Damer, konversere osv.

Det var et omfattende Arbejde; og Krigsraaden gik ikke uden en vis Uengstelse til det; thi ligesaa fuldendt han var overbevist om, at kunne optræde som Verdensmand — ligesaa lidt havde han nogensinde dybere tænkt paa at optræde som Dame.

Alligevel tog han fat med megen Energi. Han hersede med dem ved Morgenbordet, Frokosten, Middagsmaden og Aftensbordet. Saadan skulde de ikke sidde, og saadan skulde de ikke tage paa Gaffelen og ikke saadan paa Kniven; naar de spiste, skulde det ikke høres over hele Stuen, og Skeen skulde ikke stikkes ned i Suppen, som om man vilde flække Tallerkenen.

Kjolerne var der ingen Façon i, og det var ikke fint at tale i Munden paa hinanden.

Den stakkels „Madam“, de stakkels „Tøse“.

Det var nær ved at løbe rundt for dem; Fru Hammer gik omkring med stadig nervøs Hovedpine, og Pigebørnene vidste hverken, hvor de turde sidde eller staa.

Krigsraaden var slem, naar han holdt Folk paa Afstand; men han var dog værre nu, da han arbejdede „Haand i Haand med Kirken“!

Der gik mange fine Folks Børn til Konfirmationsundervisning hos Provsten. Der var adskilligt finere Titler repræsenteret end Krigsraadens; — Statsraadtitler, Godsejerdøttre, unge Piger, hvis Fædre-Navne vejede paa Børsen.

Krigsraaden sværmede nu ikke særligt for højere Titler, naar de blev baaret af andre; men han sad dog og spidsede Øren, naar Døttrene talte derom. Og en skjønne Dag begyndte han at bebrejde dem, at de ikke tilstrækkeligt sørgede for at gjøre Bekjendtskaber ved Undervisningen.

„I ere naturligvis flodsede og dumme — I skal bære Jer ad som andre unge Damer — — — saadan som jeg siger Jer det — jeg er ganske vis paa, at de

andre kommer jævnlig til hinanden!" — Saa kom de en Dag hidseblæsende hjem. —

„Mo'er, Mo'er — vi er blevet bedt ud til Statsraad Nielsens — aa det skal være saa fint, saa frygtelig fint — maa vi ikke være fri for at gaa derhen —?“

„O Gud, Børn, I tager Livet af mig — I véd det, jeg tør ikke bede Eders Fader om, at I maa blive hjemme!“

Til sidst maatte hun alligevel til det —

Krigsraaden blev kobberød i Hovedet; han kunde næsten ikke faa Ordet for Harmen — om hun troede, han lod sine Børn konfirmere hos Provsten, for at de skulde blive dummere og dummere — han var nær ved at sige, de strax skulde gaa derhen.

— O Gud, den Konfirmation, den Konfirmation, sukede Fruen, da hun gik ud af Døren.

Krigsraaden havde sin Plan med sine Invitationsønsker. Selvfølgelig, naturligtvis, han var ikke uklar paa noget Punkt, naar det gjaldt „at føre sig“ — men han kunde dog nok lide, at høre et og andet om, hvorledes det nutildags gik til i de fineste Kredse.

Krigsraaden befalede, at der skulde kjøbes nye Kjoler til Børnene — ja han bestemte selv Besætningsstoffet — og han sagde Frøken til Syjomfruen.

Krigsraaden plejede ellers at kalde alle Syjomfruer noget Raf! —

Da Aftenen kom, kaldte han dem begge ind til sig, og formanede dem kraftigt til nøje at vogte paa alting, baade paa, hvad der blev sagt, og hvad der blev spist — — hører I! Saa I kan fortælle mig det alt igjen — — Unge Piger har godt af at lære noget — søjede han hastigt til.

Krigsraaden havde ikke ringe Glæde af Aftenen. Hans to Pigebørn havde virkelig med store Børnesøjne forhavset sét paa alting og var fulde af Beretninger, da de kom hjem — og medens de fortalte, gik det saa lyslevende op for Krigsraaden, at han vilde have to Kogekoner engagerede. I hvert Fald to.

Krigsraadinden satte sig ud paa Køkkenstolen og græd — hun syntes, hun var assat fra sin sidste Værdighed i Huset — den at lave Mad.

Der var kun tre Uger til Krigsraadens store Dag —

eller som man jo ogsaa kan sige: til hans Børns Konfirmation.

Inde i Dagligstuen gik Snedkeren og polerede; i Spisestuen sad to Sjomfruer og syede ud over Borde og Stole; det flød omkring med Mønstre, Maal, Tøj, Bændler, Shirting, Knappenaalsbreve — og med Beretninger fra alle mulige Familier i og udenfor Byen.

Inde i sit Kontor sad Krigsraaden og svædte over et Utaal af Lister over de paatænkte Indbudne, Retterne, Talernes Rækkefølge —

Familien levede mestendels sin Tid ude i Kjøkkenet; alt var i Oprør — nogle Steder turde man ikke komme; og de Steder, hvor man havde Lov til det, dér kunde man ikke komme; hvert Djeblig tordnede Krigsraadens Stemme gennem Lejligheden; saa skulde Mo'r komme, saa Sofie og saa Frederikke — der var da altid kommen Uorden i hans Lister; og han havde i Timer siddet og arbejdet med én, der længst var kasseret.

Invitationerne havde ubetinget taget mest paa Krigsraaden.

Under 40 vilde og kunde han ikke gaa; og han havde kun femten paa Haanden.

Krigsraadens Familie var lige saa lille, som han selv var stor — de femten naaedes endda kun ved at tage en Svogers Fætter med, som han ikke kunde lide — og ikke vidste, om han var Du's med. De manglende femogtyve var det vanskelige Spørgsmaal, det mørke Punkt, der fik det mere end én Gang til at sortue for Krigsraaden.

I flere Uger havde han maattet jage sin Kone og Børn paa Bisitter for at saa fordums løse Bekjendtskaber knyttet paany.

Og alle disse Mennesker, som de besøgte, bleve saa meget overraskede — og naar Fruen eller Døttrene (Krigsraaden maatte sende dem ud hver for sig, da han ikke raadede over flere Tropper) vare ude af Døren igjen, hed det sig gjerne:

Hvad i Alverden vilde dog de Mennesker her? Mon de vilde inviteres?

Ik nej, de Stafler, de var kommet for at forberede en Invitation.

Fru Hammer led under alle disse Bisitter, hvoraf adskillige faldt hos Mennesker, de selv havde brudt med;

Døttrene havde ofte det Indtryk, at de løb til Mar; — men Krigsraaden holdt dem i Mande — —

Han arbejdede paa sin Konfirmationsforberedelse —!

Det var et stort Djeblif, da Invitationskortene skulde udstedes. Krigsraadens egen Lampe blev flyttet ind paa Spisebordet; et Kort, som Krigsraaden havde liggende fra en Fest paa Skydebanen, i hvilken han havde deltaget for 18 Mar siden, blev taget til Mønster; Sofie, den ældste af Døttrene, hende, som skrev smukkest, havde været ude og kjøbt Madvigpenne — de skulde skrive affurat ligesom det var trykt! — Krigsraaden stod bag ved for at passe paa de andre, at de ikke skubbede til Bordet, eller talte til Sofie; og i alle Kroge i Stuen lurede der en dødsstille Skræk for, at Madvig-Pennen skulde sprutte.

Frederikke havde tigget om at maatte skrive udenpaa, men var bleven eftertryffeligg irettesat. Men saa fik hun Lov at flæbe Frimærker paa og bære dem ned i Postkassen.

Da hun havde faaet Overstykket paa og skulde ud af Døren, rettede Krigsraaden sig og sagde salvelsesfuld:

Jeg har nu gjort mit, Børn, som eders Fader; alt andet maa vi nu lægge i Hr. . . . i Herrens Haand!

Han vilde have sagt mere, men blev afbrudt — det var Kogekone Hansen, som bare vilde sige, at hun nok skulde komme og sørge for, at alt gik, som det skulde.

*

*

*

Det var Aftenen før den store Dag.

Krigsraad Hammer gik op og ned ad Gulvet inde i sit Værelse. Han bevægede Læberne og slog af og til ud med Haanden.

Bludselig blev han staaende foran Skrivebordet, lagde den venstre Haand støttende paa det, tog med den højre Haand Blækhuset og hævede det op, som man hæver et fyldt Glas.

„Mine Damer — Krigsraadens Hoved beskrev en Bue, som om han overjaa en Festsjal — og Herrer! Først en Faders Tak, fordi de saa talrigt har villet hædre mit Hus (det havde kostet Krigsraaden tre Uger at rage og skrabe de 40 Mennesker sammen) ved denne Lejlighed; det

er med dyb Grebetheed, at jeg ved, at endnu mange, hvem
uomgængelige Hindringer, meget mod deres

Willie, har forhindret i at være her tilstede — ved, at
de sender vor lille Fæst deres bedste Tanker

Mine Damer og Herrer!

Det Liv den unge Kvinde nutildags — ja jeg tør maaske med Hensyn paa den specielle Fest her i aften gaa et Skridt videre og sige: de unge Kvinder — nutildags gaa imøde er — og jeg skal tillade mig at holde mig overbevist om, at mit Blik paa Tidens Kjørelser ikke svigter mig — er et andet, et noget forskjelligt, et stærkt divergerende fra det, den unge Kvinde, respektive de unge Kvinder, gif imøde i gamle Dage.

Behøver jeg at sige — har jeg nødig blot at antyde, at en Fader føler ved saadant —?

Føler dybt —!

Mine Damer! Mine Herrer! — jeg tror ikke at sige for meget, naar jeg udtaler, at nutildags maa Hjemmet i en ganske anden Grad end fordim tage sin Del af Konfirmationsforberedelsen paa sine Skuldre.

Ikke — forstaa mig — ikke at jeg tror at have magtet denne Opgave heltud — men tillad mig at tømme dette Glas, for at det maa forundes — — — — andre Hjem at løse den!”

Krigsraaden hørte i Anden Bifaldsfulverne og Glasjenes Klirren; han løftede Bækkhuset; han var lige ved at tømme det, saa levende var han inde i Festsituationen — men nøjedes med at hælde dets Indhold ned ad sin hvide Vest, som han havde taget paa for helt ud at være paa Højde med sig selv.

Krigsraaden sank sønderknust sammen; i samme Øi, som hele Selskabet komplimenterede ham for hans fuldendte Konfirmationsforberedelse — i samme Øi — — —

Men inde i den anden Stue sad Moderen og Børnene og nynnede sagte en Konfirmationspsalme —

— — ganske sagte — —

Krigsraaden maatte ikke forstyrres i sin Forberedelse —!

Strøtanker.

Nattergalen lægger ikke Veg til Husholdnings Brug.

Den, der reder sin Seng med Nælder, har ikke Ret til at beklage sig over, at hans Legeme brænder.

En uheldig Plads.

Virkelighedsfildring af Knud Skytte.

Med Illustrationer af Axel Thieffs.

Lad mig begynde med at forestille Personerne.

Der var nu først Husets „Chef“ Rasmus Madsen, Manufakturhandler i den jyske Kjøbstad A., en middelhøj Mand med tyndt, rødt Haar og Skjæg, lav Bænde, blakkede Djne og et bulbideragtigt Ansigt. Gadedrengene kaldte ham spotvis „Mads Foss“ paa Grund af hans knarvorne Sind og bidse Bæsen, der øvede en frastødende Virkning paa Kunderne, saa at de fleste gif hans Dør forbi og foretrak at handle hos Naboerne.

Og saa var der Fru Madsen, hans Egtehalvdel, et stort mandhaftigt Stykke Kvindemenneske, der trolig hjalp sin Mand med at svinge Herferstaven, just ikke over deres egne Børn, men over Læredrengen og Tjenestepigen.

Dernæst Sønnen Lorens, en femtenaarig, høj, knoklet Ungling, der var i Lære hos Faderen.

Frøken Jensen, Syjomfruen. Hun hørte ikke til Familien, men kun til Forretningen, ved hvilken hun indfandt sig hver Søndags Morgen præcis Klokken otte og indtog sin Plads ved Sybordet i et eget Lokale ved Siden af Kontoret. En halvgammel falmet Skjønhed med en Frisure, der var gaaet af Mode for henved en Menneskealder siden.

Og endelig Handelslærlingen Nikolaj Dahl, en fjortenaarig, fjøn og opvakt lille Landsbydreng med jævnt gode Evner og en redelig Vilje. Han hører baade til Familien og Forretningen, har nylig tiltraadt sin Plads, og det er især om ham, der skal fortælles.

Den første Morgen efter hans Ankomst vaagnede han tidlig, inden der var bleven kaldt, og saa' sig forundret om i det snævre Tagkammer, hans og Sønnens fælles Soveværelse. Det var ikke det brunmalede Loft, de hvide Bægge og det blaastribede Sengenomhæng, han plejede at faa Dje paa, naar han vaagnede

om Morgen. Na, nu huskede han det. Han var nu ikke mere hjemme, men Handelslærling hos Kjøbmand Madsen i A., og han skulde nu for Alvor til at begynde paa at arbejde hen imod sine Længsler's Maal: at blive en fin Handelskommiss, efter hans Begreb det skjønneste Maal, nogen Ungling kunde sætte sig. Gid det nu maatte gaa ham godt, saa han kunde gjøre god Fremgang, og hans Forældre faa Glæde af ham. Han skulde rigtig nok gjøre sin Flid, det var vist, og han endte sine Betragtninger med at læse et Fadervor og bede Gud om at hjælpe sig.

Ovre i den anden Jærnseng ved den modsatte Bæglaa hans Kammerat Lorens Madsen og snorkede lydelig.

„Mon det ikke snart er Tid at staa op?“ tænkte Nikolaj.

Han fik Dje paa en Klokke over sin Kammerats Hoved og opdagede, at Knebelen var bunden fast med en Uldtraad, saa at den ikke kunde lyde. „Det maa være galt,“ tænkte Drengen, stod op og klippede Traaden over med sin Lomme-sax.

Han var aldrig saasnart kommen i Seng igjen, før Klokken lød, og Lorens satte sig over Ende med et Sæt.

„Har du været ved Klokken?“ sagde han.

„Ja, jeg har; Knebelen var bunden fast, og jeg klippede Traaden over.“

„Det skulde du ikke have gjort. Jeg har ingen Lyst til at blive vækket saa tidlig, og jeg havde „døvet“ Klokken, dit Fæ, for at vi kunde sige, vi hørte ikke, det ringede.“

Han lagde sig til at sove paa ny, medens Nikolaj stod op og begyndte at klæde sig paa.

Lorens lettede Hovedet og raabte: „Du bliver fra Vandfadet! jeg vil vaske mig først!“

„Ja, men staa saa op. Det har jo ringet.“

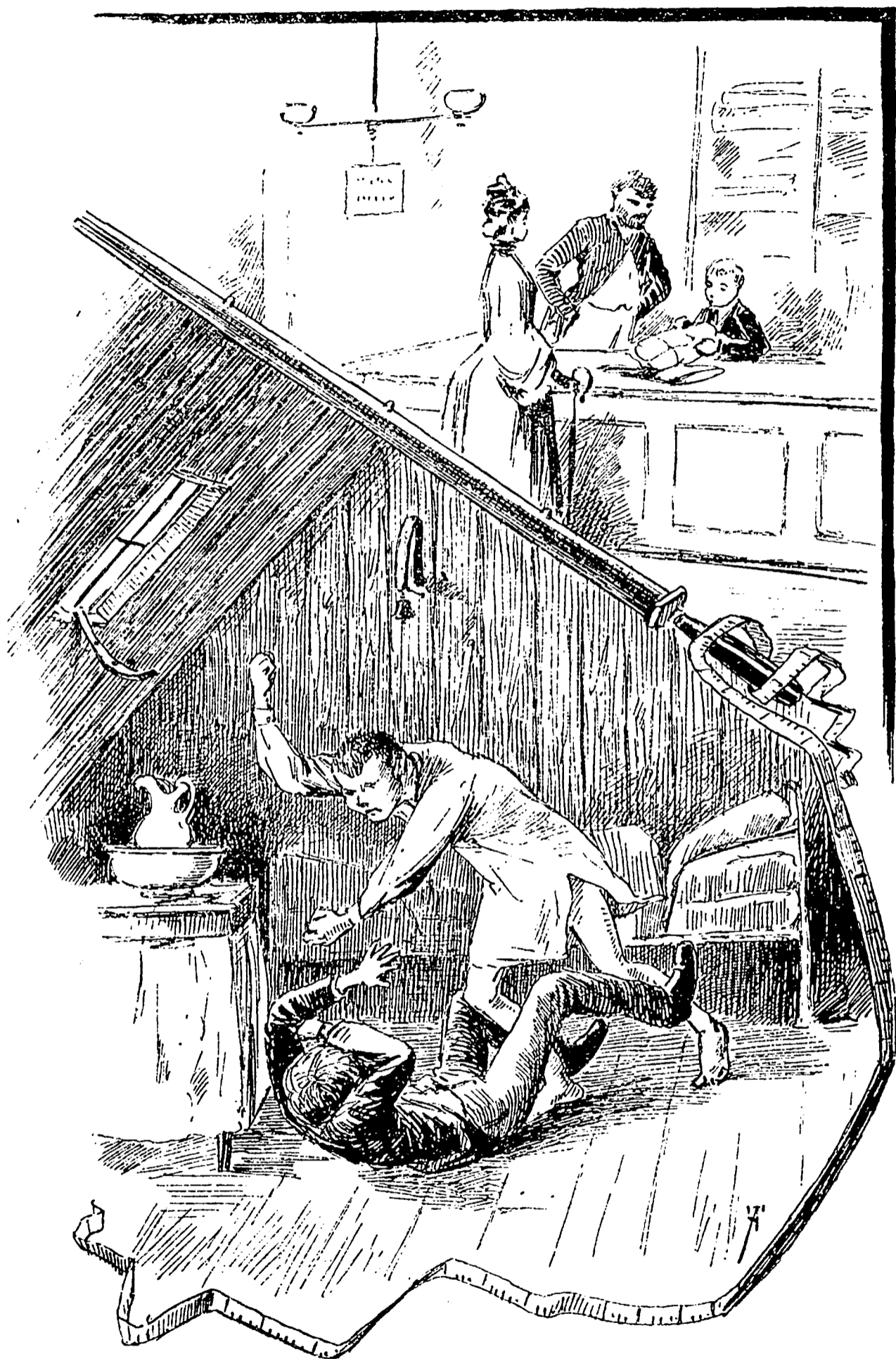
„Jeg staar op, naar jeg har Lyst.“ Lorens blev liggende.

Nikolaj turde saa ikke vaske sig, men blev staaende ved Cervanten og ventede.

En Stund efter kom Fruen. „Men staa dog op, Dreng!“ raabte hun, „min Mand er allerede ovre i Butikken.“

„Jeg har været oppe længe,“ svarede Nikolaj; „men jeg maa ikke vaske mig, inden Lorens faar vasket sig.“

„Na, Sludder! kom nu!“ Med disse Ord gif hun.
Nu kom Lorens af Fjerene i en Fart. „Saa du

sladrer, dit Bondeskidt!“ raabte han, idet han fastede sig
over sin Kammerat, hug ham i Gulvet og bankede ham.

Denne Lektion i Handelsvidenskaben huede selvfølgelig ikke Nikolaj; men da han var en lille taalmodig og fornuftig Dreng, besluttede han at tie, med hvad han havde faaet, samt gjøre sit yderste for ikke at fortørne Lorens.

Men at dette ikke var nogen let Sag, fik han desværre daglig Lejlighed til at erfare.

Dagen tilbragte de sammen i Butikken, der laa paa den ene Side af Gaden, medens den private Lejlighed var skraas overfor paa den anden. Klokken 1 kom Pigen og kaldte til Middag. „Chefen“ gif da først over og spiste sammen med Fruen og de yngre Børn, og først naar han var vendt tilbage igjen, faldt Luren Drengene til. Allerede første Gang, Nikolaj sad til Bords med sin tølperagtige Bordfælle, fik han et Bevis paa, hvad denne turde byde ham, endog saa i sin Moders Paasyn; thi hun var tilstede og sad med sit Haandarbejde lige over for paa den modsatte Side af Bordet. Lorens fik fat paa et Stykke Kjød, som ikke behagede ham, og efter at have taget et Par Bid af det, lagde han det over paa Nikolajs Tallerken.

„Jeg vil ikke gnave dine Ben!“ raabte Drengen opfarende og vilde flytte Kjødbillingen tilbage igjen.

„Na, behold det,“ grinede Lorens og skubbede til hans Arm; „du kan gjerne have det behov, der er saa lidt Ben i dit bitte Kropstykke.“

„Jeg vil ikke have det!“ raabte Nikolaj næsten grædende og saa' bønlig over paa Fruen.

„Da ved jeg saamænd ikke, hvad der skulde være i Bejen for at spise Kjødet; fejler det noget?“ sagde hun.

Drengen lagde sin Kniv og Gaffel og vilde ikke spise mere.

Bagefter fortrød han dog, at Harmen havde faaet Lov at løbe af med ham, da det sikkert havde været klogere at tie og taale. Han var jo endnu kun Drengs Dreng og saa godt som værgeløs, og han følte instinktmeesig, at passiv Modstand var hans eneste Tilflugt.

Da de igjen var kommen ud paa Gaden, sagde Lorens: „Lad os dreje ind i Gyden her og gjøre en Afstikker om i Byen.“

„Det tør jeg ikke!“ sagde Nikolaj forskrækket; „vi skal skynde os over i Butikken.“

„Den passer Fader jo, og naar vi følges ad, skal du ikke være bange; jeg skal nok staa Ansvarret.“

Nikolaj gav efter og gik med.

„Har du Penge hos dig?“ vedblev Lorens i en sød-laden Tone.

„Ja, jeg har da lidt.“

„Saa maa du give noget ud.“

Nikolaj vilde nødig, men turde ikke sige nej. De købte for 50 Dre Brystsjukker i to Kræmmerhuse, et til hver. Lorens krævede ind, og Nikolaj betalte.

„Vi maa skjule det for Fader,“ sagde Lorens; „for den Slags kan han ikke lide.“

Nikolaj gjemte strax sit Kræmmerhus i Lommen; men Lorens beholdt sit i Haanden og kom spisende ind i Butikken.

„Hvad har du der?“ sagde „Chefen“ barsk.

„Brystsjukker. Nikolaj købte for 50 Dre og gav mig det halve.“

„Hvorfor sagde du ham ikke, at saadan noget er strengt forbudt?“

„Det ja'e jeg ogsaa, Fa'er; men han vilde endelig raade.“

„Det er ikke sandt . . .!“ begyndte Drengen stammende.

„So vist maa det være sandt, for Lorens havde ingen Penge!“ raabte „Chefen“ bistert og greb ham i Kraven. „Maa, saa du bruger dine Lommepenge til Slikkeri og vil bagefter lyve dig fra det! Da skal jeg lære dig, hvad det koster, og det var da ogsaa Synd andet end at sætte lidt surt til den søde Ret, du har faaet!“

Med disse Ord traf han Drengen ind i Kontoret og gennempryglede ham med en tynd Spanskrørstok, saa længe han kunde aarke det. Frøken Jensen kom ud fra sit Jomfrubur og sagde deltagende: „Na, Gud, Hr. Madsen! hold dog endelig op! De slaar ham jo rent ihjel, den stakkels Dreng!“

„Na nej, jeg bare opdrager ham lidt; for det trænger han til, det Bondefvæg.“

Nikolaj hylede og vaandede sig; han syntes næsten, det var for megen „Opdragelse“, de gav ham den første Dag af hans Læretid.

Men der var mere i Vente. Han var jo falden

som en Ugle mellem Krager, og den ene Dag blev omtrent som den anden. Hvem skulde have troet, at Handelsvejen var saa tornestrøet?

Selve hans „Uddannelse“ blev tagen paa en lige saa ejendommelig Maade som hans „Opdragelse“.

Først skulde han jo lære at expedere, og da der sjældnen var travlt i Butiken, havde „Chefen“ som oftest Tid til at staa og se paa, hvordan han bar sig ad, og vejlede ham, hvilket han gjorde paa følgende Maade: „Naa, hvad bliver det til? Rap dig, Dreng! Det er dog Fa'en til Tid, det ta'er!“ Klast! en paa Dret. „Nej, nej, nej, om igjen! Ikke saadan, men saadan!“

Den stakkels Dreng stod som paa Naale og gjorde sit yderste for at bære sig rigtig ad. Hans Natur var saadan, at med det gode kunde man bringe det vidt med ham; men naar Drivkraften kun var Frygt og onde Ord, blev han konfus og kunde ingen Begne komme i det. Hvad derfor „Uddannelsen“ angik, var Fremgangen saa uafjendelig, at det var et Spørgsmaal, om han ikke snarere gif tilbage end fremad.

„Chefen“ sagde ham mange Gange om Dagen, hvor misfornøjet han var med ham, og Drengen var saa ulykkelig der over og saa misfornøjet med sig selv, at han somme Tider var nær ved at fortvivle. I sin Troskyldighed troede han stadig, at hele Skylden laa hos ham selv, og Bevidstheden om, at han var saadan en Klods, laa som en knugende Byrde paa ham. Det var da ogsaa jammerligt! Hjemme og i Skolen havde han altid været anset for et lyst og opvakt Hoved, havde altid haft Lyst til Handelen og havde selv, næsten imod sine Forældres Vilje, valgt denne Levevej — og nu stod han her i Stampe og kunde hverken ud eller. Men hvordan det end gif, vilde han være ene om at bære sin Modgang, sine Sorger og Bekymringer. Hans Forældre maatte intet vide, og hver Gang han var hjemme at besøge dem, viste han dem altid et mildt og tilfreds Ansyn og sagde, at han havde det godt; thi det var hans stadige Haab, at han ved Flid og Paapassenhed og ved den daglige Dvælse efterhaanden skulde kunne klare Vanskelighederne og en Gang naa saa vidt at kunne gjøre Fyldest og vinde „Chefens“ Tilfredshed og Belvilje.

At „Chefen“ var urimelig haard og stræng ved ham, har vi set; men naar denne var hjemme og tilstede i

Forretningen, var Lærlingen dog bedst tilfreds; thi da var han dog nogenlunde i Fred for sin Plageaand, Lorens, for hvem han nærede en uovervindelig Stræf; men det hændte jo under Tiden, at Kjøbmand Madsen maatte foretage en Rejse, og paa saadanne Dage var den lille Dreng et værgeløst Bytte for den størres tyranniske Adfærd og raa Mishandlinger. Naar der ingen Kunder var at ekspedere, spillede Lorens Bold med ham fra den ene Ende af Butikken til den anden, saa de forbigaaende ofte stod stille paa Gaden, forbaufede over den Skrigen og Støj, som lød der inde fra. Han kneb ham, nappede ham, slog og knubsede ham og klippede Huller i hans Tøj med den lille Sax, som enhver Manufakturhandler jo altid gaar med i Bestelommen. De klippede Huller i Drengens Tøj var Frøken Jensen saa venlig at sy sammen igjen, og somme Tider vovede hun sig ud i Butikken for at holde Styr paa Bersærken; men Lorens behøvede kun at sige: „Har De hørt fra Skipper Højgaard for nylig, Frøken Jensen?“ før hun havde nok; thi med bemeldte Skipper Højgaard havde hun for mange Tider siden været forlovet, han havde sveget hende, og over denne Modgang var hun bleven gammel Jomfru. „Saa det næmmer De at lade mig høre! hvor det er stygt, grusomt!“ udbrød hun, og med Tørklædet for Djuene trak hun sig atter tilbage til Jomfruburet og lukkede Døren efter sig. Nikolajs sidste Redningsplanke i Nøden var Stentrappen udenfor Døren. Til den tyede han, naar det haardest kneb, og paa den stod han mange Timer i Sne og Regn og ventede paa „Chefen“s Tilbagekomst, eller paa at en Kunde skulde komme og handle; thi naar der var saadanne tilstede i Butikken, skammede hans Bøddel sig dog ved at være uovorn imod ham.

Det lyder maaske utroligt, men er ikke desto mindre sandt, at Nikolaj holdt Pinen ud i henved to Aar. Han havde sikkert ogsaa opgivet Evret og forladt Madsen langt tidligere, hvis han ikke stadig havde haabet paa en Bedring i sine Kaar. Der søgtes nemlig om Plads for Lorens, hvem Faderen ønskede anbragt ved en større Forretning for at faa ham yderligere uddannet under en dygtig og anset Kjøbmands kyndige Vejledning, og naar først Sønnen var borte, saa der ikke var andre end „Chefen“ at tage Knubs og Utaf af, saa syntes Nikolaj

endda, det kunde gaa an. Men hvordan det nu kunde være: der søgtes stadig forgjæves. „Mads Fos“ præsenterede sin Søn paa den ene ledige Plads efter den anden; men enten hed det sig, at den allerede var besat, eller der var andet i Vejen — ingen vilde have Lønnemelen, formodentlig af den Grund, at hans Skudsmaal stod altfor tydelig skrevet paa hans Pande. Omfider blev saa Faderen træt og kjed af at søge, og det besluttedes, at han skulde blive hjemme.

Da Nikolaj fik det at vide, blev han ilde til Mode. Endnu i tre Aar daglig at finde sig i at blive mishandlet af Lorens — nej det havde han dog ikke nok af Taalmod til. Der var nu ikke andet for end se at blive udløst.

Som han gik og grublede over, hvorledes han bedst skulde bære sig ad med at komme bort, traadte hans Forældre en Dag uventet ind i Butikken. De blev forundrede og helt ængstelige over det bedrøvelige Ansigt, han viste dem. Med „Chefen“s Tilladelse gik han med dem ud i Byen, og de fulgtes ad ud i en nærliggende Lund. Her skiftede han ærlig for dem og fortalte dem udførlig sin Lidelseshistorie i de to forløbne Aar. Moderen græd og vred sine Hænder; men Faderen, Gaardmand Laur's Dahl, blev opbragt og begyndte at læse nogle Bønner over Kjøbmanden, der begyndte saaledes: „Saa skulde da ogsaa Dælen . . .!“

„Skal jeg blive der længer, Fa'er?“ spurgte Drengen.

„Nej, ikke en Dag, ikke en Time! Du har været der altfor længe! Kom, vi maa ind og have det snakket i Rigtighed!“

Laur's Dahl forlangte en Samtale med Kjøbmanden, og den fandt Sted inde i Kontoret, medens Drengen og hans Moder ventede ude i Butikken saalænge. Lorens stod og grinede henne i en Krog.

Samtalen mellem Mændene der inde i Kontoret blev snart højrøstet, men Laur's Dahl raabte højest.

„Erstatning!“ raabte han; „nej, er der nogen, der tilkommer Erstatning, saa er det Nikolaj! De skulde se, hvor han ser ud! Der er, Gud hjælpe mig, ikke en Plet fra Haandleddet til Skulderen, uden at den er gul og grøn og blaa, saadan har Deres Køter af Søn mishandlet ham med Knubs og Nap. Skal vi lade Doktoren

syne ham og Retten dømme os imellem, saa for mig gjerne . . . !"

I denne „Dur“ fortsattes Samtalen en Stund, indtil endelig „Mads Føjs“ gav Kjøb. Døren reves op, og Laur's Dahl, efterfulgt af Kjøbmanden, traadte ud, saa rød i Kammen, at han blusfede.

„Kom saa, Nikolaj, du er færdig her!“ sagde han. „Jo'wal og Tak!“

Nikolaj pakkede sine Sager sammen og førte hjem med sine Forældre.

Laur's Dahl havde en Ungdomsven, der var Manufakturhandler i K. Til denne Mand — Petersen hed han — skrev han et langt Brev, fortalte ham hele He'ligheden og spurgte, om Sønnen ikke kunde saa Plads hos ham?

Kjøbmand Petersen svarede: „Nej, mit Mandskab er fuldtalligt, og for saa vidt har jeg ingen Brug for din Søn. Men send ham alligevel her op. Han maa saa gjerne være her foreløbig og fortsætte sin Uddannelse, indtil vi finder en Plads til ham, og det skal jeg nok sørge for.“

Nogle Dage senere rejste Nikolaj til K.

Da der var gaaet en Maaned's Tid, skulde Faderen saa op og se til ham.

„Maa, hvordan gaar det saa?“ spurgte han Bommen, „daarlig, er jeg ræd for?“

„Nej, det gaar rigtig godt. Nikolaj er en ualmindelig flink og vakker Dreng, og en fjøn Dreng er han jo; men han skal ta'es med det gode, saa er der ingen Ting i Vejen. Jeg tror, han er paa sin rette Hylde, og vi faar nok en flink Manufakturhandler ud af ham.“

„Tak skal du have for det Ord, Petersen, det lettede. Tror du ikke, det kunde ordnes saadan, at han blev hos dig?“

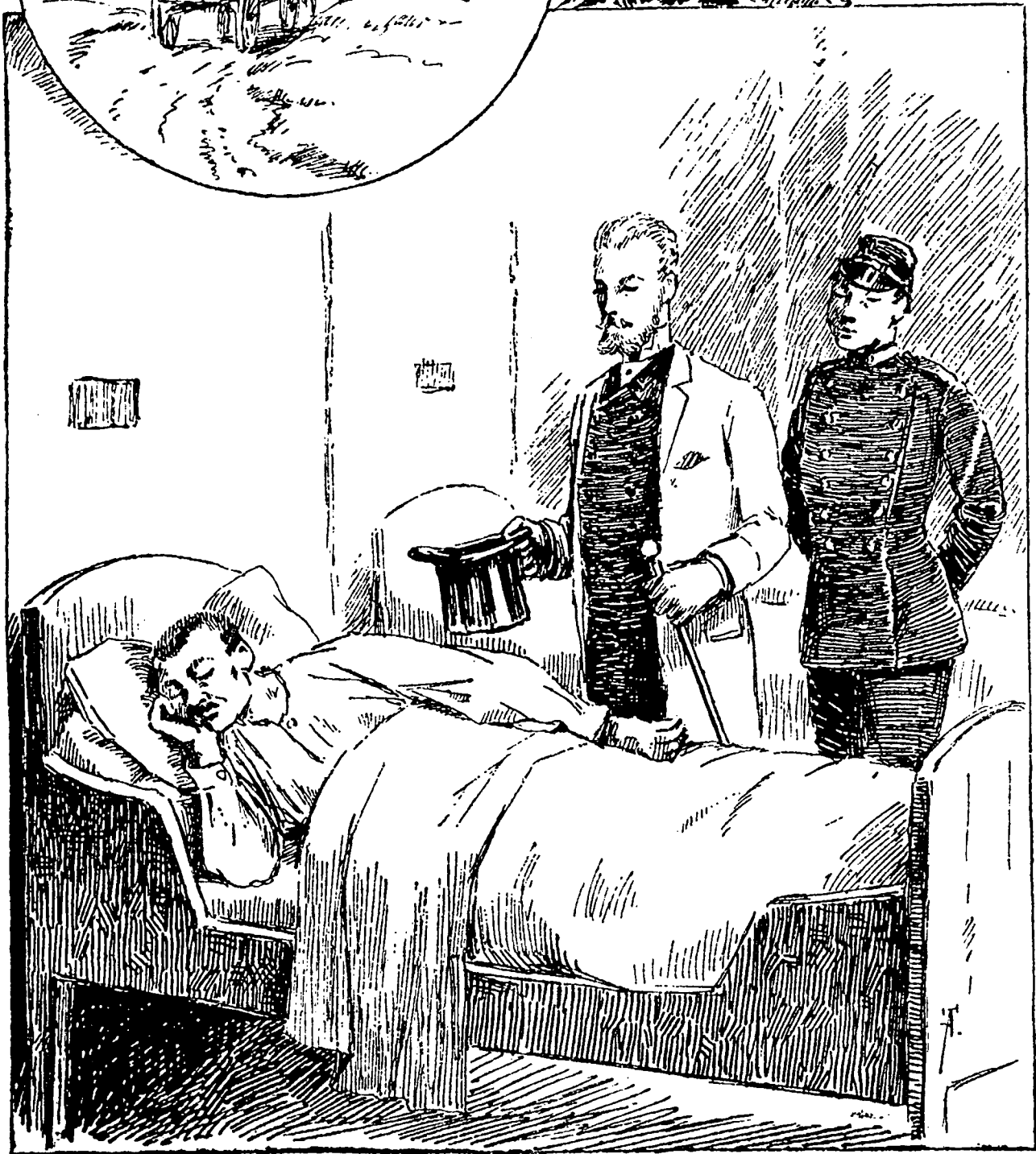
„Jo, det tænker jeg nok. Sandt at sige, vilde jeg nødig af med ham nu, og vi finder nok paa Udvej.“

„Det er jo lutter gode Tidender!“ raabte Gaardmanden glad og trykkede hans Haand.

Da han senere fik en Samtale med Sønnen, sagde denne:

„Her er det ingen Sag, Fa'er, for alle er gode og venlige mod mig, og naar jeg expederer, og Hr. Petersen synes, at jeg skynder mig alt for stærkt, siger han: „Giv

dig kun Tid, Nikolaj, det haster ikke, bare du gjør det godt."

"Og det gjør du vel?"

"Ja, det kan du stole paa! Na, hvor jeg er glad og lykkelig, Ja'er! Jeg flytter aldrig fra Petersen!"
Han blev der i ti Aar.

Et Aars Tid efter, at han var bleven Kommiss, var han en Dag i A. at besøge sin Broder, der astjente sin Værnepligt som Sygepasser paa det militære Sygehus.

"Kunde du have Lyst til at se en af dine Ungdoms-bekjendte?" sagde Broderen.

"Ja nok! Hvem er det?"

"Det vil jeg ikke sige dig. Du skal prøve, om du kan kjende ham."

De fulgtes ad ind paa en af Stuerne, hvor nogle sengeliggende Patienter befandt sig.

Nikolajs prøvende Blik vandrede fra Leje til Leje. Om sider standsede det ved et, paa hvis Bude der saas et oppustet, medtaget Ansigt med glansløse Dine og matte Træk.

"God Dag, Hr. Lorens Madsen!" sagde Nikolaj.

"God Dag, Hr. Nikolaj Dahl!" svarede Patienten.

"Hvorledes har De det?"

"Na jo, efter Omstændighederne . . . ret godt. Og De?"

"Jo, Tak! udmærket!"

Patienten fremtvang et mat Smil, nikkede og vendte sig om til Bæggen. Han øuskede ikke Samtalen fortsat.

"Han er altsaa Soldat for Tiden," sagde Nikolaj til Broderen, da de var komne uden for. "Hvad fejler han?"

"Na, han ligger af en Sygdom, han selv har paa-draget sig, det Svinebæst. Det er tredje Gang, vi har ham i Kur for samme Skavank."

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønneatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Feraarsfantasi af S. Michael-
sen, med 1 Illustr.; Prøbet, en Fortælling af C. Henningsen,
med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Afiane, En Reiseeriudring fra Sichia, af B. Bergsøe, med
4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2
Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehlenschlægers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder,
med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Mis-
undelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph,
4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.;
Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Hul
for lidt, Fortælling af B. Hansted, med 2 Illustr.; De tre
Duffer, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af
Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med
Illustr. af Carl Thomsen; L. Dilling: Greven af Svedala,
med Illustr. af C. Henningsen; C. Bloug: Mon han dog ej
skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosen-
stand; B. Østergaard: En Uvedkommende, Studie fra Gaden,
med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet,
24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Hencfel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af
H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en
Fortælling med Illustr. af Anfer Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det løner sig“, med Illustr. af Carl Thom-
sen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P.
Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: Et Glentefrig, med Illustr. af H. Tegner; J.
Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Wiggo Langer. 24
Sider. 10 Dre.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R.
Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af
Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sicé: Elskovshjærnerne. Et Sagn fra Provence, med Illustr.;
Lausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender du de Stille
i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44
Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsfyggen, med Illustr.; J. Futtrup:
Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B.
Jansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af
Anfer Lund; B. Østergaard: Unde Dine, med Illustr. 48 Sider.
15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af
Alf. Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortsættes paa Omflagets 4de Side.)

- Elith Neumert: Bland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt;
 Ad. Langsted: En Moders Tilgivelse, et Sagn fra Bretagne,
 med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Øre.
- Nr. 32. B. Korfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gam-
 borg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr.
 40 Sider. 10 Øre.
- 33. Raffehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten,
 af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine
 Ghlembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L.
 Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Øre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til
 Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dron-
 ning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Øre.
- 35. Naadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7
 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr.
 48 Sider. 15 Øre.
- 36. Den landflygtige Skræder, af Knud Skytte; Den hvide Pige,
 et Mønst Sagn, af Mogens Gyngge. 9 Billeder. 28 Sider.
 10 Øre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbeck; Hammershøi, en
 Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P.
 C. Loepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13
 Illustrationer. 52 Sider. 15 Øre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Binkjældereren;
 For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Born-
 holm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Øre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og By-
 vædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Rok; Svend
 Trøst Nr. 2, af Martin Rok; Hvad kan ikke Fanden hitte paa?
 Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Øre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af S. Nielsen. 11 Billeder,
 24 Sider. 10 Øre.
- 41. Kjærlighed og Grøntjager, af L. Dilling; Den stærkeste, af
 Chr Westergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af
 H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Øre.
- 42. Stjernestud, af Birger Hansted; Gjedden, iyst Folkeeventyr,
 af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirke-
 gaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gyngge;
 Lidt Mosaisk fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder.
 46 Sider. 15 Øre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjøber paa engang for
 et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

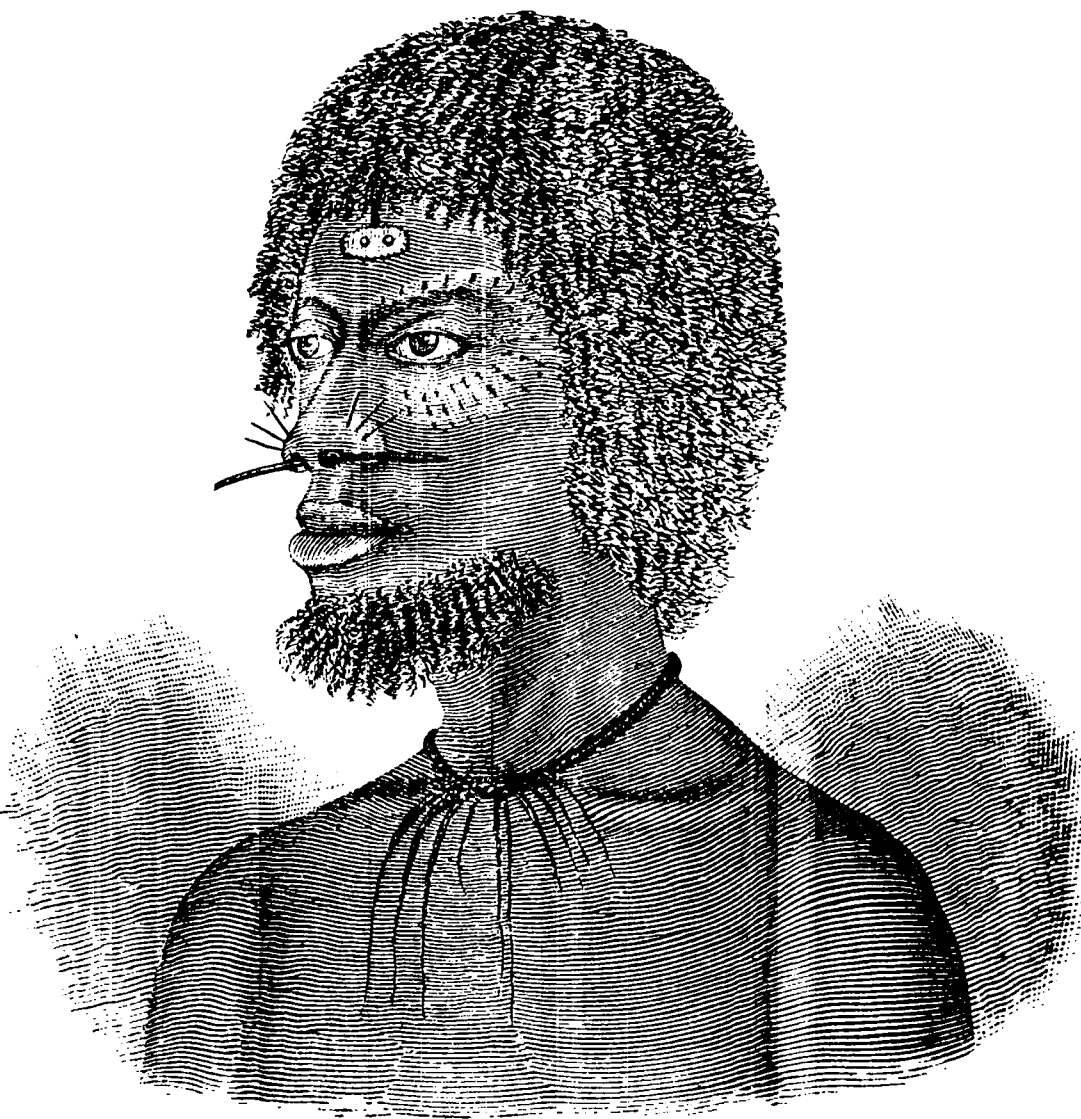
Nr. 56

Pris: 20 Dre.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

Se Omflagets indvendige og bageste Side.

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerparer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsen, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen, Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Linieskibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester King, Historie af Carit Etlar; Hjrdebredrenge, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15. Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Kutteren Bildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af N. Beiter, med 7 Illustrationer; Syllands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr. et Musæum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af C. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Nigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Hencel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Molbech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermøder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Heksen, historisk Fortælling, af M. Hencel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af N. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Reiseskitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortættets paa Omflagets 3die Side.)

Slaget ved Gaabense.

(En Episode fra 1807.)

Fortælling af Wilhelm Bergsøe.

Med Illustrationer af Vilh. Rosenstand.

Hvor tydeligt staar ikke Gaabense Færgegaard for min Barndoms Erindring! Hin fredsommelige Tid, da man med en Deligence sneglede ned forbi Rønne, indtil man naaede Bordingborg, hvor Færgen laa parat. I Gaabense spiste man til Aften, medens Posthestene hentedes, Gud maa vide, hvorfra, og dette tog altid saa lang Tid, at der blev rig Lejlighed til at se sig om i Færgegaardens store Stue, som var ualmindelig rig paa frigeriske Fremstillinger fra Englændernes Tid. Et Bataillemaleri af det store Slag fandtes ganske vist ikke, thi at nogle Skibe søgte at sejle hverandre ned baade for og agter, kan vel næppe siges at være en historisk Fremstilling af Begivenheden; men derimod var der et Billede henne ved det bornholmske Stuehr, som paa en særlig Maade æggede min barnlige Fantasi og fik mig til at tænke paa Nelson ved Trafalgar. Det forestillede en Sømand med ét Dje og ét skjævt Ben, skjønt jeg ikke er paa det Nene med, om Nelson havde ogsaa det sidste. Hvad Nelson derimod ganske bestemt havde var en trefantet Hat, saadan et Uhyre, som Tysserne, mulig af Veneration for ham bencevne „ein Dreimaster“, og det var netop den, som i Forbindelse med det manglende Dje stadig førte min Tanke hen paa Brittaniens nationale Søhelt. Hvad Nelson derimod ikke havde, var en Lirekasse paa Maven og et Militzskilt i Dannebrogsgbaand om Halsen — i det Mindste har jeg aldrig set ham afbildet paa denne Maade. Heller ikke tror jeg, at denne Søhelt gif med en Bifube mellem Benene og en Træsko paa højre Fod, om ikke for Andet, saa fordi det vilde have været generende og anfægtet hans Værdighed som Admiral; men Manden paa Billedet bar det Altsammen med en saadan frejdig Friskhed, som om han var født dermed, og naar jeg stod paa Taa-spidserne for ret at beundre ham, bragte Færgemanden

mig altid ud af Balance ved med et blidt Duff i Nakken at forklare mig, „at Han dér havde været en rigtig allerhelvedes Svabergast“, — uden at jeg dog nogensinde rigtig fik at vide, hvad dette vilde sige; men da jeg under Billedet bestandig stavede mig til Ole Krumpen, saa tænkte jeg, at han rimeligvis maatte være i Familie med den Otto Krumpen, som i sin Tid gjorde sig navnkundig i de tre Rigers Historie, og denne Forestilling nærrede jeg i en længere Mærceffe, indtil jeg endelig fik at vide, at min Barndoms Nelson egentlig havde heddet Ole Krumbén, og var gaaet nedenunder og hjem under en Byge i Sortsø Gab, da ingen Anden end han turde sejle efter Jordemoder til en Jomfru, hvad der af Sømænd anses for en vovelig Speculats. Hans Liv fik saaledes den Ende, som det en brav Sømand bør og bør; men hans Manddoms Bedrifter skulle heller ikke glemmes, og det er dem, som denne Fortælling vil afløre.

Den 13de Oktober 1807 var en af de skønneste Høstdage, som dette ulykkelige Aar havde at opvise. Det var en fuldstændig italiensk Himmel, som den Morgen spændte sig over Søen mellem Smaalandene, og naar man fra Gaabense Færgebro kastede Blikket mod Nord, tegnede Kalvø og Masnedø sig som to svømmende Haver midt i det spejlblanke Vand, medens Bordingborg med sine Bakker og Skove fortonede sig ude i Horisonten. Solen skinnede varmt, Luften havde alt Efteraarets bjergfriske Styrke, og Duggen hang tæt i Spindelvævet mellem Brombærbussene ved Færgegaardens Have, glimrende som Glasprismerne i Storstuens gamle Lysekroner. Alt lovede en usædvanlig smuk Dag; men de gamle Ulke ude paa Enden af Broen var af en anden Mening.

„Naar Kalvø, Masnedø og „Gaasen“ ved Bordingborg kan ses over hverandre som tre Træsko paa et Faldereb, saa skinner Solen den Dag ikke længer end til Middag, Herr Kaptajn“, forklarede Jens Paarup, den ældste af Færgesølfene, idet han vendte den Bør Jord, hvormed han kom trillende.

„Saa maa vi arbejde uden Sol, gamle Paarup“, sagde Kaptajn Hummel godmodigt. „En vaad Trøje er 3 Sømænd vel ikke bange for?“

Jens Paarup rejste Børen og sagde, idet han gav Plads for sin Eftermand: „Hun kommer ikke med Regn, Herr Kaptajn! Hun kommer drivende med Taage, saa tæt, at vi ikke kan se Jagterne derude ved Bøjen. Ligger hun sig flos et Par Døgn eller saa, hvad hun ofte gjør hernede, kan vi gaa hjem og ligge os. Vi kan ikke engang se Gangbrædderne under Bolværket, saa mørkt, der allerede er“.

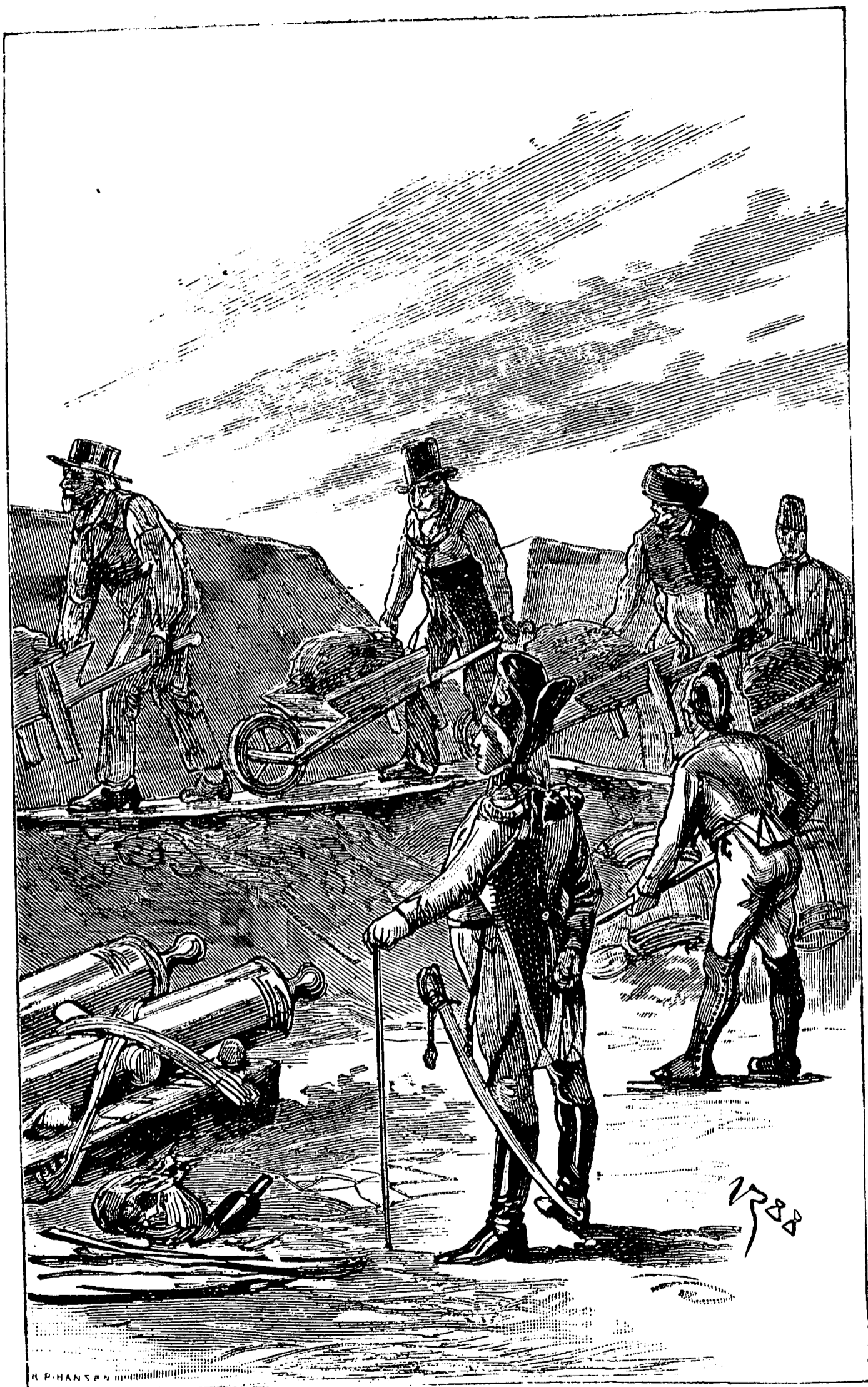
„Det maa da være Fanden til Taage den“, sagde Kaptajnen.

„Javel, det er netop det, hun er“, svarede Jens Paarup og fæstede langsomt Selerne i Børen. „Hun er saadan, at man kan skjære hende som Klodstørv og stille hende i Blokke, til Brystværnet bliver saa højt, at Kaptajnen ikke kan kige over det. Vi gamle Ulke kunde ellers nok trænge til en Dag, hvor vi ikke behøvede at gaa med Skubkærren“.

Med disse Ord trillede Jens Paarup trent af.

Kaptajnen sprang ned fra Brystværnet, saae efter ham og mumlede ved sig selv: „Den gamle Glynder har Ret! Der er intet Humør længere i disse Karle. Blot jeg havde mit Kompagni, saa skulde vi gjøre den Klat Skanse færdig i en Haandevending. Se, hvor de lister af, som de havde Gigt i Benene! De maa stives af med en Dram; det er det Gnestte, der hjælper. Hej, Søren Fjiser, løb op til Per Mogensen efter et Anker Brændevin! Det skal nok holde Taagerne borte“.

Medens Søren fik en usædvanlig Fart paa sig i Forhold til før, gjorde Kaptajn Hummel en opmuntrende Runde i den saakaldte Skanse, hvor han lovede hver af Arbejderne en extra Ration Brændevin, medens Kvinderne skulde have varm Kaffe oppe fra Færgegaarden. Hans Inspektion var hurtig til Ende; thi der arbejdede næppe tyve Personer, Dreng og Kvinder iberegne, og hvad Navnet Skanse angik, saa er det meget muligt, at Nutidens Ingenieurer vilde have kaldt det Hele et Hul med et Plankeværk. Tre Dages anstrengt Arbejde med uøvede Folk havde ikke frembragt store Virkninger. Der var rammet nogle Palisader ned, for at sikre Færgebroen mod et Flankeangreb; der var opført et næppe tre Alens Brystværn af Tang, Jord og Strandsten; men der var endnu intet Skyts, ingen Faskiner, ingen Græstøvsbelægning paa dette uordentlige Materiale, og de fire Feltkanoner,

som skulde danne Brohovedets Bestyknig, laa fastsurrede paa Slæder. Til Lavetter saae man intet Spor — de skulde først hentes fra Bordingborg.

Kaptajnens Ansigt udtrykte ogsaa alt Andet end Tilfredshed, da han efter endt Kunde atter kom travlende op paa Broen, tilføjet af Dynd og Ler. Hans hele Kommando var i Alt femten Fægere, som nu havde arbejdet uafbrudt i tre Døgn, og derfor i høj Grad trængte til Afsløsning. Desuden havde han et lille Detachement Bosniakker eller Lansenerer, som førtes af en ganske ung Fændrik; men da disse maatte anvendes som spredte Forposter lige fra Drehojed og til Sortsø-Batteri, havde de ingen Betydning for Skansens Forsvar. Hans Artilleri bestod af de fire unmonterede Kanoner, foruden en Felt-pjece; men til denne havde han kun tre Artillerister. Med andre Ord, han raadede over tyve Mand og en Kanon — det var de Stridskræfter, hvormed Lolland-Falster skulde værges mod en Okkupation.

Der fløj et let Skjær af Modløshed over Kaptajnens Ansigt, da han atter stod oppe paa Skansen og saae, hvor trevint Børene gif ad de dyndede Gangbrædder; men hans Ansigt opflaredes atter, da han saae ud over „Søen mellem Smaalandene“, hvor ikke en Sejler var at øjne, hvor Solen i en lang, gylden Stribe syntes at slaa Bro mellem Falster og Sjælland, medens de hvide Maager strøg ind imod Land, dykkende og tumlende, kun beskæftigede med deres egen Krig mod Dybets Beboere.

„Skansen skal, min Salighed, være monteret inden Aften, om jeg saa selv skal slæbe Kanonerne derop!“ mumlede han. „Lad saa Jens Paarup tude i sit Taagehorn saa længe han lyster“.

Medens dette gif for sig ude paa Brohovedet, laa Færgegaardens Have i den dybeste Fred. Mejslerne kvidrede i de tætte Løvhekke og sprøjtede Dugdraaber paa hverandre mellem de gulnede Blade. Solsorten fløjtede fra det store Rønnebærtræ, hvorunder Asters og Chrysanthemum stod i farvegrelle Kredse; thi Ellen Karrebæk, som var Færgegaardens egentlige Besidderinde, holdt Alt i en mønsterværdig Stand, skjønt hendes Mand, Christen, nu paa andet Aar var til Orlogs i Kongens Tjeneste.

Men Færgegaarden, hvortil der hørte Krohold, skulde jo passes, og da Ellen havde en medfødt Afsky for Brændevin, samt ikke var stiv udi Arithmetiken, havde hun overdraget dette Hverv til sin Svoger, den tykke Per Mogensen, som var en særlig Kjender af Øl og Brændevin, om han end forstod sig mindre paa at sejle med Færgebaade. Han var nemlig Gaabenses rigeste Gaardmand, og som saadan tillige Kystmilitzsfoged med Rokarde og Skilt, to Tegn, hvorpaa han satte overordentlig Pris, da de, efter hans Mening, hævede ham højt over alle hans Standsfæller. Da han tillige ved Mønstringer kunde gjøre Fordring paa trefantet Hat, skjøndt han ikke ejede en saadan, ansaae han sig selv for et langt vigtigere Led i Gaabense Forsvar, end Kaptajnen ude paa Brohovedet, og hvis man pludselig havde gjort ham til Generalkrigskommissair med Ret til at føre hele Kommandoen, vilde det ikke i mindste Maade have forbausset ham; thi tykke Per Mogensen var Karl for sin Hat, og naar han havde nedladt sig til en saa lav Beskjæftigelse som at skjænke Snapse for Soldaterne, var det kun for at udvide sine militaire Rundskaber og drikke en, ja sommetider to med.

Per Mogensen havde lige sendt Ankeret ud til Kaptajnen, da det pludselig faldt ham ind, at den blisfede Høne vistnok havde lagt Æg.

For at overbevise sig om denne Kjendsgjerning, og forsøge Indholdet af sin Frokost, gik han gravitetisk ud i Gaarden, hvor det ved en mærkelig Tankeforbindelse faldt ham ind, at der jo skulde være Kystmilitzmøde hos ham til Middag. Efter at have bjerget Æggene, gik han derfor atter ind, hængte det blanktpolerede Kystmilitzskilt om Halsen, satte Rokarden paa Hatten og greb derpaa sit Sabelspyd, hvis Klinge syntes at trænge til en Skærpelse i Anledning af Englændernes forestaaende Angreb. Han gik atter ud i Gaarden, fik Band paa Slibesternen, og var just i Færd med at dreje den rundt, da der inde bag Havediget lød en Summen, som paa én Gang lagde Beslag paa hans udelte Opmærksomhed.

„De Satans Bier! Tror jeg ikke, at de begynde at trække, og det halvgaaen ind i Oktober! Det er ogsaa myrderligt varmt i Dag“.

Med denne meteorologiske Bemærkning lukkede han sindig Havelaagen op og nærmede sig Bistaderne, som i en lang Række stod opstillede i Æe af Havediget.

Ja — det var øjensynligt, at Bierne havde uhyre travlt; thi der lød en Summen og en Brummen, som naar en Sværm drager afsted — men arbejde gjorde de ikke. Foran hvert Flyvehul hang der en tyk Klase Bier med spillende Binger, og alle i travl Bevægelse — nogle fløj ud, andre kom tungtbelæssede hjem; men paa Blomsterne, som stod i Nærheden, var der ikke en Bi at se.

„Fanden maa vide, hvad de nu hitter paa, de tumbede Bæster!“ sagde Per og lundede til en af Klaserne med sit Spyd.

Men det skulde Per ikke have gjort. I samme Øjeblik følte han et Spydstik paa sin Næsetip, saa at han med et Bræel retirerede baglængs op i Blomsterne.

„Render du for Bierne, Per?“ lød en Stemme bag ved ham. Han vendte sig om og saa Ellen Karrebæk staa foran sig.

„Næ, jeg render just ikke! Jeg gif blot saadan lidt affides“, bemærkede han, idet han tog sig til Næsen, „et af de Afener staf mig lige der“.

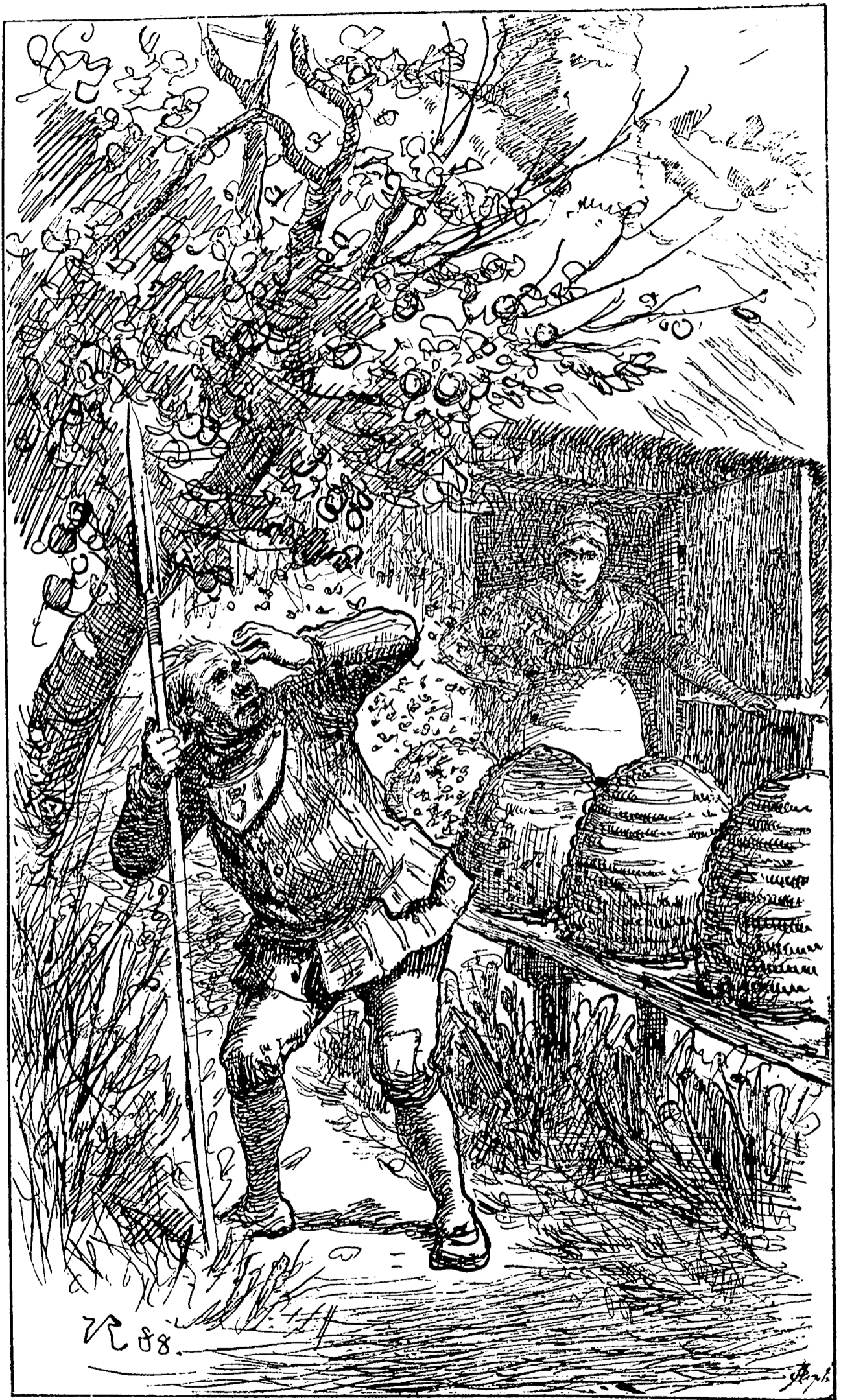
„Ja, men du staf nok først“, indvendte Ellen og pegede paa Stedet. „Gaa hen og se, hvad der er i vejen“.

„Nej, Tak for mig“, sagde Per. „Jeg er da inte gal“.

Ellen traf næsten umærkeligt paa Skulderen, saa kildede hun Skjórterne lidt op og vadede gjennem de duggede Blomster lige hen til Staderne, som hun nøje iagttog. Bierne syntes at kjende hende, thi de snurrede om hende i store Kredse, men ingen rørte hende.

„Hun kan da ogsaa ha' Krammet paa Alt“, brummede Per ærgerligt. „Se, hvor hun kan sætte Næsen til! Det skulde blot være mig; jeg fik den saa fuld af Braadde som et Pindsvin. Se nu, hvor hun rager ved dem! Jeg tror s'gu, hun vil æde Honningen lige ud ad Hullerne“.

Et Øjeblik efter vendte Ellen tilbage og sagde med et ingenlunde blidt Ansigt: „Du passer heller ingen Ting, Per, undtagen Skjenken og Glasset. Om det saa er Bierne, kan de lugte, at Brændevinen staar dig ud ad Halsen. Hvorfor har du ikke givet dem Straahætterne paa? De er jo rent galne af Barmen og har været paa Rovjagt alt fra Morgenstunden af. Bliver det saaledes

ved, faar vi hele Bistanden ødelagt. Du kan tro, Christen vil snakke med dig, naar han kommer hjem!"

Denne Trudsel syntes ikke at hove Per, som havde en betydelig Respekt for sin Svoger, thi han svarede i en halv ynkelig Tone: „Ja, hvad skal jeg gjøre Ellen? Jeg kan da ikke lade mig stikke fordærvet for Christens Skyld, for at han kan drikke Mjød til mit Gravøl."

„Na, du dør vel ikke af et Bistif", sagde Ellen spottisk, „skjønt du kunde maaske være kapabel dertil. Jeg kunde godt selv sætte Hæfterne paa, hvis jeg ikke havde Audet at bestille. Skynd dig ind i Bogskuffet! Tag Bi-Masken og Banterne, som hænger paa Bæggen, og lad os saa saa Hæfterne paa; men husk at børste dem først".

„Men jeg skal jo føre an i Militismødet", indvendte Per som det sidste Nøddanker.

„Jo, der vil du se net ud med den Næse, du har faaet", sagde Ellen og lo. „Jeg skal nok holde dem med Snak, til du bliver færdig; men der kommer ingen Brændevin paa Bordet, før der er Hæfter over Bierne. Du forstaar mig vel nok?"

Per stirrede halvt sløvt, halvt arrigt efter hende og brummede: „Det er da Satan til Kam, Christen Karrebæk har faaet til sit skaldede Hoved, hvis hun river ham som mig. Ingen Brændevin! Na, det vilde blive et rart Militismøde det — — Saa gid —"

Resten af hans Ord brummedes hen i Luften omkaf med Bierne, medens han langsomt slentrede hen til Bogskuffet for at hente sin Rustning, og da han endelig havde faaet den paa, lignede han fuldstændig en af Fortidens Riddere. Med Bi-Masken paa Hovedet, Lansen i den ene Haand og nogle af Hæfterne i den anden, nærmede han sig meget besindigt Staderne, hvis Beboere øjeblikkeligt fløj paa ham under stærk Summen.

„Jeg tror s'gu, det er Militisfildet, de inte kan lie, — det skær dem maaske i Djuene", sagde Per betænksomt; „eller er det Lansen? — De er maaske bange for, at jeg skal stikke igjen. Lad os prøve!" Med disse Ord lagde han Hæfterne paa Jorden og lænede Lansen mod det nærmeste Træ, medens han samtidig, skjønt ikke uden Besvær, skilte sig ved sit blanke Hæderstegn, som han anbragte paa en Gren. Det lod virkelig til, at Bierne havde havt Noget mod disse frigeriske Attributer; thi da han atter nærmede sig Staderne, fløj de ikke saa hidsig

paa ham som før, men nøjedes med enkeltvis at svirre forbi Masken, dog aabenbart med den Hensigt at forøge hans Næse med en ny Prydelse. Med stor Forsigtighed fik han den ene Hætte sat paa efter den anden, og alt som det led med Arbejdet, syntes ogsaa Bierne at blive mere medgjørliche. Hertil bidrog ogsaa det, at Solen lidt efter lidt sløredes af et graaligt, ensfarvet Skytæppe, der tiltog i Tykkelse og førte en ubehagelig klam Kjølighed med sig. Per blev mere og mere Helt, alt som Graavejret voxede, og da de første hvide Taagestrimer fra Stranden væltede ind mellem Havens gulnende Trær, hvor de langsomt drog frem som en Række hvide Spøgelses, følte Per Slaget vundet ved disse Allieredes Hjælp. Han smed Masken, der hedede hans ophornede Næse, kastede Handskerne og tog sig en Skraa, og alt som Taagen blev mere klam, kom den ene Straahætte lettere paa end den anden. Bierne syntes nu at være blevne lige saa modløse som Per havde været det i Begyndelsen.

Endelig naaede han det Stade, som havde voldt hele Forstyrrelsen. Ringe befolkning havde det været lige fra Sommeren af, og nu havde dets mægtigere Naboer kastet sig over det og tilintetgjort det for bestandig. Men det var ikke sket uden Kamp. Dets Indbyggere havde ikke godvillig givet Afkald paa, hvad der havde kostet hele deres korte Levetid at opspare. De havde ikke maalt Fjendens Styrke; ikke talt, hvor mange fjendtlige Stater der stod imod dem. De havde forsvaret sig, saaledes som selv det usleste Dyr forsvarer sit Liv, sit Hjem og sin Unge — og Kampen havde været haard. Rundt om Stedet laa en Ring af Faldne, Benner og Fjender imellem hverandre, endnu skjælvende i Dødsframpe, endnu til det sidste værgende for sig med de skarpe, spillende Braadde. Det var i det Smaa et Billede af Menneskekampen i det Store, og selv Per Mogenssen syntes at føle det; thi han udbrød, idet han lettede paa det næsten tømte Stade: „Sikke noget Tyveraf! De er jo værre end Engelskmanden for Kjøbenhavn, skjønt de brændte jo Byen af med det Samme; men det forstaar de Smaabæster sig jo ikke paa, ellers havde de vel gjort det med. Ja, det Stade behøver da ingen Hætte!“

Just som Per gjorde denne, om sund Økonomi vidnende Bemærkning, rullede Drønet af et Kanonskud gennem den taagesyldte Luft. Det kom østerfra, ude fra

Søen, og det maatte være meget langt borte; men alligevel gav det saadant et Sæt i Per, at han tabte Straahætten ned over den nærmeste Kube.

Per tog den op og stod lyttende med den i Haanden. Han var bleven ligbleg; kun Spidsen af hans ophovuede Næse blussede som Ild. Saa rullede et nyt Skud gennem Luften, saa et til, og pludselig lød der en Bragen, som om et Skib gav Bredsidens glatte Lag paa én Gang. I det Samme lød Jægerhornets klingende Retraitesignal ude fra Brohovedet, og man hørte en Rytter, som i fuld Galop strøg forbi Havediget ude paa Bejen.

„Na, Gud hjælpe os Allesammen! Nu har vi Engelskmanden paa Falster“, udbrød Per Mogenssen, næsten grædende. „Og jeg, som skal føre Kystmilitzen an, hvis de kommer til Gaabense! Na, Skam saa du Christen Karrebæk, at du gif i Kongens Tjeneste og ikke blev hjemme og passede dit Eget!“

Med disse patriotiske Ord kastede Per, saa hurtig han kunde, de sidste Hætter over Staderne og ilede, uden at tage Hensyn hverken til sin drabelige Lønse eller det han forhen saa kjære Kystmilitzskilt, ind i Færgegaarden for at saa Tidende om, hvad der gif for sig.

Det var øjensynlig, at den fjerne Kanontorden havde skræmmet Flere end ham; thi Gaarden var fuld af Kvinder, som over Hals og Hoved havde forladt Skansearbejdet, og nu, jamrende og flagende, raabte paa deres Mænd. Disse kom enkeltvis løbende, dels nede fra Færgehavnen, dels fra den lille Lund bag Færgegaarden, hvorfra de havde ført Jord til Skansen: men et uheldigt Syn var det at se dem komme, drivvaade af Taagen, som nu begyndte at fortætte sig til en fin Regn, tilføiede af Leret, og med Ansigter, hvori man kun læste Skræk for Fjenden og Lyst til at komme hjem snarest muligt. Per, der som Militzfoged skulde have bragt nogen Orden tilveje, saae gabende paa, at de hentede deres Lejler og snørede deres Bylter. Ogsaa han tænkte kun paa Et — om de engelske Brandrafetter var saa djævleblændte, at de kunde stikke et vaadt Straatag i Brand.

I det Samme lysnede det rødt oppe i Luften paa et enkelt Punkt ud over Markerne. Det var den første Tjærebaune, som tændtes, og lidt efter øjnede man længere borte et svagere Skjær; men saa kom der ikke flere

— Taagen var for tæt til at Lyset kunde trænge igjennem.

Det gav et Sæt i Per. Som Militzsfoged vidste han, at disse Bauner ikke maatte tændes, uden i yderste Nød, og at Ordren dertil afgang af ham — det var blot kjedeligt, at han havde glemt den.

„Hvem har givet Jer Lov til at tænde Baunen paa Langemarkshøjen?“ spurgte han En af Skansearbejderne. „Hvor skal I hen?“

„Det var Kaptajens Jægere“, svarede Manden, „saa det er vel Kaptajnen selv, der har givet Ordre, kan jeg tænke“.

„Saa skal jeg snakke med Kaptajnen“, sagde Per, idet han forsøgte at se determineret ud.

„Saa faar I tage Benene paa Raffen, Per“, sagde Manden, „for Kaptajnen er let til Bens. Han og hans Folk er allerede en Fjerdingsvej ovre ad Sortsø til“.

„Ad Sortsø!“ gjentog Per maabende. „Han skulde jo passe paa os“.

„Bød I da ikke, at Kornetten var her med Melding om, at Engelskmanden har lagt sig ret ud for Farø og rimeligvis vil gaa i Land enten paa Bogø eller ved Sortsø? Det er Batterierne han slaas med. — Hør hvor det skyder“.

Per lyttede. Kanonaden var virkelig tiltagen i Boldsomhed, og man skjelnede nu tydeligt de dybere brummende Fastlandskanoner fra Skibspjecernes skarpe Knald. Per saae meget betænkelig ud. Han havde tidligere regnet med en Brandraket fra Søen; men at Engländerne skulde kunne forcere Indløbet til Sortsø Gab, som beherskedes af to Batterier, det var aldrig faldet ham ind med en Tanke. Gaabense vilde da være udsat for et Flankeangreb østerfra, og i Manden saae han allerede hele den engelske Landgangsstyrke sidde tilbords i hans Storstue og spille Styrvolt om hans Sølvstøj.

„Saa er vi jo ganske alene“, sagde han med ynkelig Stemme og kløede sig i Haaret. „Vi har jo ikke en Mand at sætte paa Skansen“.

„I er da selv en, siden I er Militzsfoged, og Kornetten er da to, ihvorvel han kun er en Dreng. Og saa har I da Færgemændene og ham, Herregaardsknyttten“.

„Ja, og saa Jer“, føjede Per hurtigt til.

„Ne—æ, med gunstig Forlov, os har I itte“, sagde

Manden og lettede den tunge Bylt op paa Mafften. „Vi er for gamle til at staa under Malicen; vi har da kun arbejdet som Skansegravere for Dagløn. Næ, vi kommer først, naar Kongen kalder, og det er J da itte bleven endnu, om J saa er Militzfoget ti Gauge“.

„Luf Borten i!“ raabte Per Mogensen med højs Stemme. „Der slipper ikke en Kat levendes ud, saa længe jeg er Militzkommandant ved Gaabense!“

Uf, Per Mogensen kjendte ikke Noget til Folkets skiftende Stemninger! Han havde Dagen iforvejen vandret lig en anden Sancho Panza med sin lange Lause, sit blanke Militzskilt og sin Dannebrogskofarde paa den bredt opframpede Hat. Hvor ærbødigt havde da alle disse Rumpaner hilst ham, hvor nedladende havde han nikket til dem, og hvor havde han da følt sig stor, næsten større end Kaptajnen selv. Men nu, da han udslungede sin første lidt rystende Kommando, var der ikke en Haand, der rørte sig. Borten lukkedes ikke; men ud ad den strømmede i broget Forvirring Kvinder, Børn og Mænd. Han syntes endogsaa, at der var et Par af de sidste, som grinte; men det kunde jo umuligt være ad ham.

Per følte sig i dette Djeblif baade krænket og i en underlig hjælpeløs Tilstand, men skjøndt han raabte: „Hej, tøv lidt! Jeg skal lære Jer at rende!“ — saa havde han dog i dette Djeblif paa Fornemmelsen, at dette var Noget, han hverken behøvede at lære sig selv eller de Andre. Hans Autoritet var borte; han følte Grunden vakle under sig, og hans Mod hævedes ikke synderligt ved at se den lille Gruppe frogryggede Bønder, som kigede ud ad Krostuens Binduer, for hvert Skud, der faldt. Og dog var det hans Krigsraad, den Stab, hvormed han skulde frelse Falster — Per sukkede, da han saae dem.

„Er J her nu Allejammen?“ spurgte han med en Stemme, som han søgte at give en determineret Klang. „For hvis J er det, saa mener jeg, det var bedst, at vi gif ind og hørte hinanden om, hvordan vi skal tage mod dette Indfald af Engelfmanden. — Har du ikke et Korn Brændevin, Ellen?“

Denne svarede med et Skuldertræk, og Mændene gif i al Tavshed ind i den lange Sidesue, som vendte ud imod Gaarden, og som var viet til Militzraadets velvise Forhandlinger. Det var en lav, skummel Stue, hvor

Lysket brødes med de stævnedes Popler udenfor. Hele dens Bohave var to Træbænke og et langt Bord, om hvilket Mændene toge Plads, medens Per i Følelsen af sin Præsidentværdighed bemægtigede sig den højryggede Bedstefaderstol, som stod ved Bilæggerovnen.

„Nu, da Mødet er sat, saa be'r jeg Jer Velkommen Folk!“ sagde Per nedladende og skænkede i sit Glas. „Singgot!“

„Singgot!“ sagde alle de Andre og tømte som paa Kommando deres Glas.

„Ja, saa vil jeg be' dig, Sorgen Alsted, om at læse for“, vedblev Per.

Sorgen Alsted var Skolemester og havde i mange Aar læst for, lige saa sikkert som han havde sunget i Kirken; men i Dag erklærede han pludselig, at han ikke var istand dertil.

„Ja, vi kan jo ikke gaa videre, førend der er læst for“, indvendte Per.

„Hvor er Prottekullen?“ spurgte Niels Bedby. „Jeg ser hende ikke“.

Sorgen saae frygtelig fortabt ud og erklærede, at han havde rendt saa stærkt, da Engelskmanden begyndte at skyde, at han maatte have tabt hende paa Bejen.

„Har du hende da ikke under Armen?“ spurgte Per.

„Jo, lige til jeg kom til Mikkel Madsens Merkelsgrav. Der sprang jeg over for en Gesvindtigheds Skyld, saa der maa hun vist være drattet ned“.

„Hæ, hvad skal vi saa stille op?“ spurgte Per. „Vi kan jo ikke holde Militismøde, førend der er læst for! Der var jo Synet over de fem Bandelerer, som Skomageren i Alslev skulde lave. Var det ikke det, Sorgen? Dem blev vi nok ikke enige om? Hvormeget var det, vi bød ham?“

Sorgen famlede efter nogle Papirer i sin Brystlomme; men da han ikke fandt dem der, erklærede han dristig, at det stod i Protokollen.

„Ja, der kan I se“, sagde Per. „Vi kan jo ikke gjøre Noget uden hende. Skal vi lade Sorgen springe tilbage og se, om han kan finde hende?“

Sorgen gjorde en spag Hentydning til, at Protokollen efter al Rimelighed var gaaet tilbunds for længe siden, og de Andre lod ikke til at modsætte sig denne Mening.

„Ja, saa hæver jeg Mødet“, sagde Per, „og takker Jer, Folk, for i Dag. Saa mødes vi igjen, naar Jørgen har hittet Prottefullen. Singgot, Folk!“

„Singgot!“ svarede de Andre og tømte deres Glas. Hermed vilde Militismødet efter al Rimelighed være sluttet, hvis Døren ikke i det Samme havde aabnet sig for to Mænd, som uden videre Ceremonier traadte ind og satte sig ved Bordet. Den ene var lille, blond, klædt i en grøn Jægerdragt, og bar Riffel, Krudthorn og Jagttaske endnu hængende over Skulderen, som kom han lige fra Skovens Indre. Den anden var en ren Ræmpeskikkelse; høj, sorthaaret, og med et mørkt Fuldskjæg, der indfattede hele det rødmissede, hist og her fodplettede Ansigt. Han var i Skjortecærmer, havde endnu Skjoldskindet om Halsen, og holdt i den ene Haand en tre Tommer tyk Stangriffel, som han slængte hen i Krogen med saadant et Brag, at baade Per og Jørgen hoppede i Sædet derved. Den første var bekjendt under Navnet „Rind Skytte“, fordi han i tidligere Tid havde været Herregaardsskytte hos en adelig Familie. Den anden hed Morten Riserup eller Hestefko=Morten, et Tilnavn, han skyldte den Evne, hans Fingre havde til at forvandle en Hestefko til en Proptrækker, naar han lagde dem alle ti rigtig til.

„J kommer lovlig sent“, sagde Per og skjævede til Smeden. „Mødet er hævet“.

„Hvad er det?“ spurgte Morten med et hvast Blik paa Per.

„Ja, jeg mener bare, at vi kan ikke komme til Rettens om, hvor meget Skomageren skal have for de fem Bandelerer, for det staar i Prottefullen; hun er gaaet tilbunds i Mikkel Madsens Grav, og saa — — —“

„Fanden i Bold med Skomager, Protokol og Bandelerer, nu da vi skal bruge Bajonetten og Riflen!“ raabte Smeden og rejste sig i sin fulde Højde. „Er Du da rent tumpet, Per? Bød Du ikke, at Engelskmanden har sat sine Barkasser ud mod Batteriet ved Sortsø? Holder Kaptajnen ham ikke Stangen dernede, saa har vi dem alle over os inden Aften, og saa sidder J her og prøvler om et Par gamle Bandolerer og en muggen Protokol? Kald Strandfogederne sammen! Gjør Jagterne og Baadene klare, og jaml alt det Mandskab, der kan drives sammen — i Dag maa Jngen blive hjemme!“

„Da er jeg bange for, at de bliver hjemme hver evige Kæft“, sagde Per, „for ret nysfens stak de ud ad Porten, saa fort deres Træsko kunde bære dem. Jeg ordinerede at lukke Porten, men se, om de gjorde det. Man skulde itte tro, at jeg var Militzfoged i Gaabense“.

„Det er det sandeste Ord, Per, Du har sagt i dit Liv. Men jeg skal sige dig, hvorfor de ikke tror det. Det er, fordi Du holder for meget af Flasken, og for lidt af det Land, hvori Du er født. Man kan ikke tappe til Kroes og skyde til Maals paa een Gang, og man duer ikke til Militzfoged, naar man, som Du, har Kolden i Kroppen. Du klager nok over, at jeg og Knud saa tidt bliver borte, naar Du og de Andre snapper Møderne af; jeg skal sige dig, hvorfor vi gjør det. Det er, fordi vi heller ikke tror, at Du er blevet Militzfoged, uden fordi man har taget Fejl af Gaarden og dig. Den er stor nok; men det er Du ikke, og saa stor den er, saa er Du vist Mand for at drikke den op alene. Kunde Du sige Singgot til Engelskmanden saa tidt, som Du har sagt det til os, saa kom ikke en Sjæl af dem iland; men da Du ikke er Mand for det, saa maa Du undskylde, at Knud Skytte og jeg tager Kommandoen alene. Vi skal nok samle saa mange Folk, at vi kan holde Færgegaarden her, saa kan Du jo passe paa Fruentimmerne hjemme hos dig“.

Knud Skytte, som under sin Bens Tale gjentagende Gange havde tilnikket ham sit Bisald, knappede sin Frakke til Hagen, og uden at sige saa meget som Farvel, forlod de to Mænd Færgegaarden, idet Knud Skytte gif op imod Skansen, medens Morten Riserup vandrede ned ad Bejen til Alslev, saa stærkt hans Kæmpeben kunde bære ham.

„Jeg synes itte, de var saa rigtig behagelige imod dig, Per“, sagde Niels Bedby med et Grin. „Du skulde ha' svart dem ordentlig igjen“.

„Ja, det skulde jeg ogsaa ha' gjort, havde blot Prottefullen været her“, sagde Per. „De vare saa højfjævede, fordi de vidste, at det itte kunde komme i hende. Men nu vil jeg blot spørge om Noget, og det er: Er der nogen Mening i Alt det, som han stod der og vævede op? Hvad kan det nytte at ville forsvare sig mod saa mange Tusinde Mand, som der kan være paa hele den engelske Flaade, og saa mange Hundredetusinder, som der er i

hele England; for selv om vi faar Bugt med de første, saa faar vi aldrig Bugt med de sidste — det er da vist nok."

"Det er et sandt Ord, Per", sagde Niels Bedby, "det er lige saa godt, som det var prentet. Med hele England kan vi ikke slaas; de har jo baade Nelson, ja Trafalgar og Gibraltar med, naar det kniber".

"Og saa har de deres Skibe fulde, lige op til Nellingen, af Bomber og disse Greveraketter", bemærkede Per. "Vi behøver jo bare at se, hvordan de har sig ad med Kjøbenhavn. Havde de bare i Tide stukket Flaaden fra sig og luffet Portene op, saa kunde de nu sidde til Bords med de Engelske og ha' det saa meget behageligt. Men hvad fik de for deres Stivfindethed? Brændte Engelfmanden ikke Byen af over Hovedet paa dem og tog saa, hvad han vilde? Næ, man skal aldrig irritere Fjenden, naar man vil føre Krig".

"Næ—æ, det skal man inte", sagde Jørgen Alsted og skjænkede sig i Smug et lille Glas; "for saa bliver han krasbøstig, og det skal man tage sig ivare for; han kan være fæl nok i Forrevejen. Naar man bare lod vær med at irritere hverandre, saa kom man aldrig i Klammeri, og saa var Krigen færdig med det Samme. Er det ikke ogsaa din Mening, Per?"

"Se, min Mening er nu den", sagde Per med Bærdighed, "at saasom det ikke kan nytte at forsvare sig mod en hel Eskadre af Fregatter og Linieskibe og Bombardibrigger, saa ta'r vi en provisorisk Protteful op om, at vi erklærer os neutrale, baade her i Gaabense, og hvor forresten ellers Engelfmanden gaar iland".

"Ja, men kan det nytte?" spurgte Niels Bedby tvivlende.

"Om det kan nytte!" sagde Per. "Jo, jeg skulde tro, det var ganske anderledes frabat end at bygge Skanser. — Nærenstid Engelfmanden gjør Forsøg paa at gaa i Land, saa lader vi blot en Mand gaa ud til ham med et hvidt Flag og sige, at vi er neutrale, saa kan han inte være bekjendt at gjøre det bitterste. Det vilde stride imod al Krigsbrug. — Skal vi saa tage en Protteful op over det?"

Jørgen Alsted var lige isærd med at opsætte dette højst vigtige Dokument, da man ude fra Gaarden hørte nogle underlige snærende og skrattende Toner, som fort

efter fulgtes af et Jubelraab af den Ungdom, som altid er paa Færde, saa snart en Viremand viser sig. Per Mogensen rynkede ærgerlig Panden; men forsatte dog, trods det stigende Spektakel: „I Gaabense Militzraad besluttedes det den 23de October at besvare et — —“

„Hurra for Ole Krumben!“ lød det jublende Kor fra den Flok, der stinlede sammen i Gaarden.

Per Mogensen rejste sig med Værdighed og saae bistert hen imod Vinduet.

„Kom med en Bise, Ole Krumben! Din gamle Kasse njaver jo som en Kat“, lød det ude fra Gaarden.

„Ja, nu skal I faa den sidste“, svarede en dyb Sømandsbas, „men I skal, tordne mig, Alle synge Omkvædet med!“

Per Mogensen gik hen, lukkede Vinduet op og stirrede hvast ud i Kredsen, hvis Centrum dannedes af en solbrændt, underjætsig, skjævbenet Ulf med Orlogsmatrosernes høje Hat, og med en Vandstøvle paa det ene Ben, medens det andet, som endte i en Klumpfod, stak i en grov Træsko. Om Halsen bar han i en bred Læderrem et af de smaa Posetiver, som Savojarterne ellers pleje at traktere, og paa Brystet dinglede i et Dannebrogshaand Hædersmedaillen fra 2den April. Han manglede det ene Øje, men det andet blinkede lystigt og skjælmsk under et buftet Bryn, og idet han viftede Regndraaberne af Kind og Skjæg med Bagen af Haanden, nikkede han gemntligt til Per, spyttede Skraaen ud og raabte: „Nu kommer den!“

„Hold Mund, Ole! Her er Militzraad!“ raabte Per Mogensen med myndig Stemme.

„Og her er Krigsraad, Hr. Justitsraad, vær saa artig at trine udenfor! Det koster lige meget!“ svarede Ole.

Ungdommen istemte et nyt Hurraraab, idet Per arrigt smækkede Vinduet i, og til Virekassens Toner klang det med den dybe Sømandsbas:

„Den engelske Konge udsender sit Bud
Fra Portsmouth, Calais og fra Dover:
„I lade den brittiske Flaade gaa ud
At pløje de skummende Bover!
Hvorhen den skal gaa,
I vide skal faa,
Naar Skagen I haver lagt over.““

Flokken gjentog højrøstet Omkvædet, men Jørgen Alsted fastede Bennen og bemærkede arrigt: „Jeg kan ikke skrive, saa længe det Bæst vræler op derude“.

Der var heller ikke stor Mening i, hvad Per havde dikteret, medens „den engelske Flaade lagde Skagen over“. Nu rejste han sig i sin fulde Majestæt, lukkede Vinduet op og raabte: „Hører I ikke? Her er Militærraad, og véd I ikke, at det er forbudt Landstrygere at spille i Gaarde uden Ejerens Tilladelse? Herud med jer Allesammen!“

Flokken trak sig noget tilbage, men Ole Krumben svarede med den uforstyrreligste No: „Jeg er kun Landstryger, Hr. Justitsraad, men var dog ikke med at stryge Flaget den 2den April. Desuden synger jeg ikke i Jeres Gaard; for Færgegaarden er nok mestens Christen Karrebæks, og var han hjemme, kunde det nok hændes, at jeg kom ind, hvor I kom ud“.

Denne Hentydning til Svogrenes mindre gode Forhold blev modtagen med Bifaldslatter fra Gaarden; ja, selv Jørgen og Niels viklede et fortroligt Smil, som ikke undgik Pers Opmærksomhed.

Blodet foer ham til Panden. To Gange havde han i Dag maattet føle, at hans Militærfogedværdighed ikke stod i synderlig Anseelse. Skulde han nu lade sig lumpe i sin Søsters Gaard af en Fyr som Ole Krumben? Det var dog for meget.

„Hvis I ikke skrupper ud af Gaarden i en Fart, skal jeg lære Jer, hvor David købte Ollet“, raabte Per kobberrød i Ansigtet af Brede.

„Takker Justitsraaden saa mangfoldig“, svarede Ole, „især hvis jeg ved samme Lejlighed kunde saa at vide, hvor I henter Fert Brændevin“.

Jørgen snød sin Næse, for at skjule sin Tuisen, og Niels gjorde den ikke uvittige Bemærkning, at Ole kunde svare for sig selv.

„Hvis I ikke hører op at forstyrre Militærraadet, lader jeg Jer anholde og sætte paa Sprøjtehuset. Jeg skal dog vise Jer, hvem der er Militærfoged her, enten I eller jeg“.

„Takker Militærraaden saa mangfoldigt for frit Logis, især hvis Kosten kunde følge med det Samme; for den er noget smal i disse Krigstider“, svarede Ole. „I er ellers

lovlig storsnudet, men det kommer vel af, at J har faaet Jer Næse lakeret. Den stikker Skagens Fyrtaarn!"

"Jeg opfordrer Militzraadet til at være mig behjælpelig ved Arrestantens Paagribelse", sagde Per højtideligt, idet han vendte sig mod Forsamlingen.

Engen syntes at have Lyst til at lyde den givne Ordre; men et Par Stykker rejste sig dog og fulgte trent efter Per, som med Opbydelsen af hele sin Værdighed langsomt gik ud i Gaarden.

"Naa, saa J vil arrestere en Militzfoged?" raabte Ole. "Ja, kom kun an! Jeg skal være Karl for Jer alle tre".

Per stirrede forbavset paa Ole Krumben. Om Halsen havde han det blanke Militzfogedskilt og i Haanden holdt han Rystmilitzens lange Sabellanse, som han triumferende svang over Hovedet. Det var øjensynligt, at en af Flokken havde skaffet ham begge Dele, medens Per var paa Vej ud i Gaarden.

"Værjenartig og kom an, Hr. Militzraad!" raabte han og fældede Lansen imod Per. "Jeg har slaaet en Entring af før".

"Blager den skindbarlige Satan Jer, Ole?" raabte Per forbitret. "Det er jo mit Skilt og mit Spyd J har!"

"Naa, paa Mit og Dit kommer det ikke saa nøje an i Krigstid", sagde Ole, "saa faar Enhver værge for Sit. Gaa nu hjem og læg Jer Per! Engelskmanden —"

Der slog et Blink gennem Taagen. Man hørte et nært, et skarpt Skrald, og umiddelbart derefter en underlig hvæsende Susen. Kragerne fløj skrigende op fra de høje Popler i Lunden, kredsede et Par Gange rundt og trak saa med lange Vingeflag ind over Land.

"Herren fri og frelse os!" raabte Per og blev ligbleg. "Det kom ude fra Søen!"

"Affkurat, f'gu!" sagde Ole og rettede sig i Vejret. "Den Fløjten har vi hørt før".

Han havde næppe udtalt disse Ord, før et nyt Blink lysnede op i Taagen, og medens Ekkoet rullede hen langs den skovklædte Kyst, hørte man paany den samme underlige Hvæsen, og en tynd Ildstrib, som var det et Stjerneflugt, lysnede gennem den tykke Luft. Saa gav det et tungt Blæst ude i Stranden.

"Jeg tror, Herren forlade dem, at de skyder med

men to er gaaede til Anfers i Renden ret ud for Færgen. Det var ikke Andehagl de skød med".

"Hvorfor skød Du?" spurgte Morten.

"Na, jeg kom saadan til det. Jeg var kommen en af Engelskmændene lovlig nær, for jeg kunde da se, at han, der stak Hovedet over Rælingen og vrælede ned til mig, havde trefantet Hat med Guldtredser og en blank Riffert i Haanden".

"Saa var det Kaptajnen", sagde en af Fisserne.

"Meget muligt", svarede Knud. "For de vrælede svært, da han faldt".

"Faldt han?" raabte Morten og slog sine Ræmpearme om den spinkle Skytte.

"Ja, jeg antager det; for det smak i Dækket lige efter Skuddet; men saa maatte jeg jo retirere mig, og saae ikke Andet end Glintet af Engelskmandens Musketter; men han holder meget for højt".

Færgesolkene flokkedes om den flinke Skytte, der i den grønne Kjole og Hjorteskinds Benklæder stod lige saa fordringsløs, som havde han skudt en Agerhøne. En for en rakte de ham deres barbede Næver; det var som Faldet af denne ene Engländer havde gydt nyt Mod i hele Flokken. Og dog, hvad formaade disse knapt serten Mand mod de mange Hundreder, som vilde myldre frem fra de armerede Fartøjer, saasnart Taagen lettede!

Just, som man drøftede Muligheden, eller rettere sagt Umulighdeen, af at kunne holde Brohovedet, skintede man gennem Taagen en talrig Flok, som nærmede sig Skansen. Man modtog dem med et Hurra, thi ingen tvivlede om, at det var Kaptajnen og hans Fægere, som endnu i rette Tid kom til Undsætning. Stor blev derfor Skuffelsen, da man saae, hvoraf Flokken bestod. Forrest hinkede Ole Krumben, støttet til Pærs lange Landeværns-spind, og med hans Militærskilt paa Brystet. Ved Siden af ham gik en ganske ung Fyr, næsten Dreng — det var Kornetten ved de saakaldte Bosniakker. Efter ham fulgte Ellen Karrebæk med nogle af Færgegaardens Piger, som bare Proviant i store Kurve, og Toget sluttedes af Rusien og en tre—fire Karle, som til Alles Forbavselse slæbte Færgegaardens lange Pumpetræ imellem sig. Havde det ikke været Krigstid og Alvor, skulde man have troet, at det Hele var Mafferade og Løjer; men over Ole Krumbens furede Sømandsansigt hvilede der et Udtryk af

kjæf Besluttethed, som imponerede selv hans gamle Kammerater.

„Hvad skal det betyde? Hvad Pokker vil J med Pumpen paa Broen, Ole?“ spurgte den stærke Smed, idet han haanligt betragtede Ole Krumben, der saae ud som en vanffabt Dværg ved Siden af ham.

„Hvad det skal betyde?“ spurgte Ole og lettede paa sin blanke Sømandshat. „Det skal naturligvis betyde, at Engelsen skal faa Lov at gaa paa Pumperne hjem“.

„Hold nu op med dine Bittigheder, Ole“, sagde Knud Skytte alvorligt. „Man slaaer ikke Engelsen med Ord“.

„Ganske rigtigt! Det var netop Det, som Olfert Fischer sagde den 2den April paa „Dannebrog“. „Hold Kjæft med den Brølen og tag nøjagtigt Sigte, Manne!“ — Se, det sagde han, og det siger jeg med“.

„Skal vi da sigte med dit Pumpetræ?“ spurgte Morten.

„Affurat!“ svarede Ole. „Sigte, men ikke skyde, skjøndt det ellers er en nem Baglader, det“.

„Hør nu op med Fjas, Ole“, sagde en af Færgesfolkene. „Her er ingen Tid til Spøg“.

„Nej, netop“, svarede Ole, „og derfor er det ogsaa raame Alvor. Hvad troer J, Engelsen først vil tige efter, naar Taagen letter? Han vil tælle Kanonerne paa Dækket, Gutter, og har vi ikke dem, sender han et Par Barkasser i Land og napper Skansen, saa let som en Svedske. Men ser han, der ligger en Fireogtyvepundinger i hvert Hul, saa kunde det være, han frøb afvejen, for han er inte meget for grov Konfekt“.

„Ja, hvor skal vi faa Fireogtyvepundinger fra?“ spurgte Smeden. „De Smaapjecer der har vi jo ikke en Gang Lavetterne til“.

„Hør nu, Manne!“ sagde Ole og lettede med en vis Højtidelighed paa sin Hat. „Troer J, jeg vil drive Abe-spil med Jer, saa tager J, haarde Død, Fejl. Jeg er en gammel Alf, som har faret baade paa Indien og China, og har slaaedes lige saa godt med de malajiske Pirater, som med de engelske. Men jeg har ogsaa lært Noget paa mine Togter, og vil J følge mig gennem Dykt og Tyndt, uden at gjøre Brøvl eller raisonnere, saa svarer jeg for, at ikke én Englænder skal sætte sin Fod

paa Brohovedet i Morgen; men at vi skal vinke dem af, saa let som det var Bispstjerter. Er det ikke sandt, Herr Kornet?"

Den unge Fændrik smilede tillidsfuldt og sagde: „Dle har betroet Ellen Karrebæk og mig sin Slagplan, og jeg finder den baade sikker og god. Det gjælder nu kun om at afflaa Englændernes første Angreb, som rimeligvis vil finde Sted strax i Morgen, hvis Taagen letter. Jeg kommer lige fra Kaptajn Hummel. Han vil kunne være her i Morgen Forniddag med sine Jægere og et Par Feldtpjecer. Han beder Jer gjøre Alt for at afflaa blot det første Angreb“.

„Og det beder jeg Jer ogsaa om, kjære Venner“, sagde Ellen Karrebæk og traadte frem ved Siden af Fændriken. „Jeg véd, at hvis min Mand, og Eders Oldermann, Kristen, var her og bad Jer derom, saa gjorde J det. Gjør det nu for min Skyld! Jeg selv skal ikke svigte. Alt, hvad J behøver, skal jeg og mine Piger hente til Jer fra Færgegaarden“.

Folkene saae tvivlraadige paa hverandre. Saa traadte en af dem frem og sagde: „Vi takker mangfoldigst, Madam; men vi maa dog vide, hvad vi skal gjøre, for med et Pompetræ i de bare Næver kan vi da ikke slaas“.

„Nej“, sagde Ole; „det kan J ikke, og derfor skal J ogsaa nok saa Noget i Næverne, som hverken J eller Engelskmanden har kjendt før. Hør nu efter, Mianne, saa skal jeg forklare Jer Sagen tydeligt nok. Se, hvad det angaar med Pumpen, saa savor J den i fire Stykker, tjærer dem godt ind og langer dem op i Stydeskaarene, for at det kan se ud, som om de var armerede. Men hvert Stykke lægger J paa et Par Ruller, saa at J i en Fart kan varpe dem ud, naar jeg raaber „Fyr“; men det gjør jeg inte, før de engelske Barkasser ligger flods under Brohovedet, klare til Entring“.

„Saa er det, haarde Død, noget sent“, sagde Morten Niserup. „Hvad Pokker skulde de bryde sig om at saa et Stykke tjæret Træ ned i Baaden. Det griner de af“.

„Na, jeg troer, Lykten forgaar dem, naar de ser, hvad der følger efter“, svarede Ole.

„Hvad skulde det da være?“ spurgte Smeden.

„Det er nu min Hemmelighed“, svarede Ole, „og J kan tro, den er krabat; men den stikker jeg ikke saadan

ud til Alle og Enhver. Ser I, da jeg foer i de chinesiske Farvande, blev vi en Dag entret af Pirater, og det gif saadanne til: Vi drev for Bindstille, og en myrderlig Hede havde vi under Dækket, saadan at vi svedte Tran, og Brædderne Tjære. Saa kom der en stor Junker roende hen imod os, og vi troede naturligvis, det var saadan en Kadrejer, som vilde tuske Opium af os mod lidt Grønt eller et Par Fedesvin; for de har nogle morderlig fede Svin i China. Der var heller ikke mere end en sex, otte Mand i Junkeren, saa der var jo ikke Noget at fige efter, og vi lod ham da ogsaa lægge sig klods under Falderebstrappen. Saa entrede disse gule Djævole om Bord med Noget i Næverne, der saae ud som Hvidkaalshoveder, og lige paa én Gang smaf de dem alle i Dækket med et Bras. Men, Hille den rystende Syge, fikken en Komedie der blev! Hele Skuden stod i Røg fra For til Agter, og Topsgasterne drattede ned, ret som de var døde Spurveunger. Jeg selv stod til Kors og saae, hvorledes de Sataner sprang i Baaden igjen; men da Røgen naaede mig, gif Vejret fra mig, og jeg drat om, lige som alle de Andre. Da jeg vaagnede, laa jeg bagbunden i Baaden hos de gule Karnailler, og Skibet brændte i rum Sø en kvart Mil fra os. Saa tog de mig med i Land, for de troede, jeg var Kap-tajnen, og der lærte jeg dem forskjelligt Pilleri, som de ikke kjendte i Forvejen. Til Gjengjæld viste de mig, hvordan de lavede deres Stinkgryder, og det er saadan nogle jeg tænker at varpe ned i de engelske Barkasser, naar de kommer saa nær, at vi kan lange dem ud".

"Men er Du ogsaa vis paa, at Du kan lave dem", spurgte Smeden noget tvivlende. "Har vi Svovl og Salpeter?"

"Om jeg kan lave dem?" spurgte Ole med en poliff Blinken. "Jo, Du kan tro, jeg kan lave dem, og det uden Svovl og Salpeter. Der er ikke én Engelfsmand, der skal blive staaende, naar de flyver ham om Dreene. Er det ikke som jeg siger, Herr Kornet?"

"Ole har forklaret mig, hvordan han bærer sig ad, og jeg er vis paa, at han ikke vil narre os. Madam Karrebæf har givet ham sit Kjøkken til at lave dem i, og vi skal nok faa dem færdige før Midnat".

"Hør nu, Folk, saa er det et Ord med det", sagde Ole. "Ingen af os viger fra Pletten, og hjælper mine

Hvidkaalshoveder ikke, saa maa J kappe mit. Kom saa, Ellen, og følg De med, Herr Kornet! De kjender jo dog Hemmeligheden, og jeg maa have En til at hjælpe mig".

"Gud véd, om den holder?" sagde Morten Riserup med et Blik efter Ole, der humpede afsted til Færgegaarden saa hurtig han kunde.

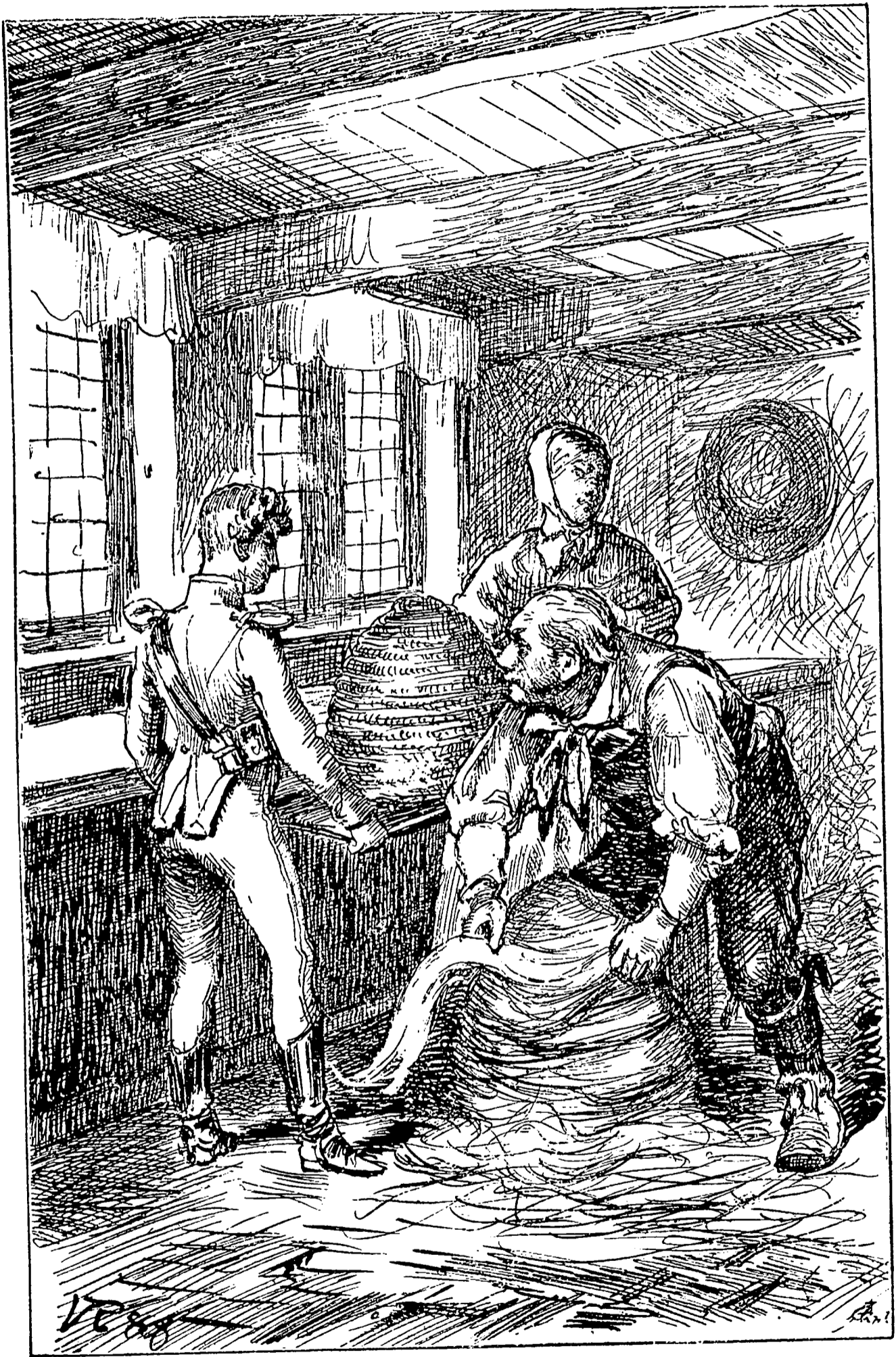
"Jeg troer det", sagde Knud Skytte og drev Kuglen ned i sin Riffel. Han narrer os ikke".

"Ja, lad os saa begynde paa Komedien! Vi skal jo dog bestille Noget", sagde Morten.

Medens dette gik for sig nede paa Broen, laa Færgegaarden i den dybeste Forladthed. Alle Stuer stod tomme, den før saa flittigt søgte Skjænk var forladt, og i Ellen Karrebæks pyntelige Kjøkken havde Sod og Kalk saaledes oversprøjet Rummet, at det maatte anses for ret egnet til Fabrikation af Stinkgryder og lignende Helvedesmaskiner. Ude i Haven drev Taageduggen ned ad Træernes mosgroede Stammer, lagde sig i store Dugperler hen ad Tjørnehækken og glintede i tunge Draaber i de friske Galmstraa, som dækkede den lange Række Bistader indenfor Diget. Bludselig saae man et Hoved titte op over dette, og Enhver, som om Formiddagen havde set Per Mogensens røde Næse, vilde øjeblikkelig have kjendt den igjen, selv nu, da Mørket begyndte at falde paa. Efterat have forvissat sig om, at der ikke var en levende Sjæl hverken i Huset eller i Haven, luskede Per bag om Diget og krøb gennem en Abning i dette ind under nogle tætte Røddebuste, som stod for den ene Ende af Stadet-rækken. Her tog han en tung Gjenstand ud af en Sæk, stillede den paa Jorden, og saae sig paa ny spejdende omkring, som frygtede han for at blive overrasket i det, han havde for. Men selv Fuglene syntes at være flygtede for Englændernes Skud, og da Per lidt efter kom tilbage med en Spade, mumlede han ved sig selv: „Lad dem kun jante nede paa Broen med deres Jldgryder! Jeg har dog Mit sikrere i Gryden her, og den skal Engelskmanden nok bare sig for at saa Fingre i. Naar blot Hver, som jeg, vilde redde Sit, saa gik der ikke ret meget tilspilte, og saa kunde man spare sig alt det Fædrelandsbrøvl, som de nu bavler op med“.

Med disse Ord, som røbede Pers praktiske Sands, stak han Spaden i Jorden og havde snart gravet et Hul, stort nok til at modtage den Lergryde, han havde bragt med sig ovre fra sin egen Gaard, og som indeholdt alle de Specier, han i en Række havde lagt paa Kiste-bunden, og de vare ikke faa. Per lod med et Suf den tunge Lergryde glide ned i Hullet og dækkede det omhyggeligt til; men nu viste der sig en Omstændighed, som han ikke havde beregnet, og som let kunde forraade det Hele. Den ny opgravede Jord var fugtig, og hvordan han end vendte og glattede den, blev der dog en mørk Plet, som tydeligt viste, at der var gravet. Per vidste, at Engelskmanden havde en fin Næse; ja, han havde endog hørt, at de havde Sporhunde, som vare afrettede til at opsnuse nedgravede Sager. Han vendte sin laadne Hue i Haanden, fløede sig i Parykken og grundede dybt — — der maatte dog være ét Sted, hvor hans kjære Gryde ikke kunde findes. Bludselig lyste hele hans Ansigt op i et bredt, smørret Grin — nu havde han det! I en Fart gravede han Gryden op igjen, tørrede den omhyggeligt af og bar den hen til det Bistade, der var blevet plyndret om Formiddagen. Nogle enkelte, halvdøde Bier krøb endnu rundt paa det; men i sin Jværgensede han ikke deres matte Stif. Han løftede Stadet ivejret, pressede Lergryden helt op i det, fyldte Resten med Halm og Mos, og dækkede endelig det Hele med en Straahætte, som han hentede fra Skuret. Nu var det ikke muligt at skjælné dette Stade fra de andre, og idet han veltilfreds tog Kjending paa dets Plads i Rækken, sagde han: „Hvis de Skillinger kommer i Kløerne paa Engelskmanden, saa er de ham vel undte! Men han barer sig nok; Per er siffigere end som saa“. Og med denne behagelige Bevidsthed fravlede han lydløst over Diget og forsvandt i Retningen af sin egen Gaard, hvor han agtede at træffe yderligere Sikkerhedsforanstaltninger.

Snart efter drev Matten paa, og ude paa Skansen lod man ikke denne ubenyttet. I Skydeskaarene blev de fingerede Fireogtyvepundinger lagte op. Græstørv og Brædder lagdes over dem, og efter Mortens Raad blev Skansens Ydervold dækket med Tjørneris for at hindre Englænderne i at fravle op. Man arbejdede i al Stil-

hed. Kun engang imellem faldt der en Bemærkning, en Tvivl om Ole Krumbens chinesiske Dygtighed, hvoraf Skansens Skjæbne i det yderste Djeblik vilde afhænge; thi man begyndte at undres over, at hverken han eller Fændrifen lod høre det Mindste fra sig.

Først hen ad Morgenstunden kom en Langvogn forsigtigt fjørende ud til Skansen, hvor Alle stimlede om den, for at tage Oles mærkelige Stinkgryder i Ojesyn. De viste sig at være adskilligt større end Raalhoveder, ligesom de heller ikke havde disses Form. De saae nærmest ud som kæmpemæssige Suffer-Toppe, omvundne med Blaar, som lugtede stærkt af Thymian og Terpentin. Med stor Forsigtighed lattede Ole hver enkelt ned af Vognen og bar dem selv ind i Skansen, hvor han stillede to ved hvert Skydeskaar, idet han gav streng Ordre til, at Ingen maatte røre dem, en Ordre, som Folkene vare meget villige til at adlyde; thi Intet skaffer saa megen Respekt som det Ubekjendte, og med denne steg ogsaa Respekten for Ole, som fra nu af betragtedes som Skansens egentlige Kommandant.

„Nu er vi klare, Mianne! Nu skal vi ha' os en Sang; for her er ingen Militzsfoged, som siger: „Hold Mund!“ Brøl nu i, saa Engelskmanden kan høre, at vi ikke har glemte Moderne hjemme“. Og Ole sang for:

Den engelske Konge udsender sit Bud
Til Portsmouth, Calais og til Dover:
„I lade Brittaniens Flaade gaa ud
At pløie de skummende Bover!
Hvorhen den skal gaa,
Det vil I forstaa,
Naar Skagen I først har lagt over“.

Den engelske Flaade stod Skagerak ind
Med sine forseglede Breve.
Saa stak den til Kronborg for en bi de Wind;
Thi Lykken la'er Slynglerne leve.
De spared ej Krudt;
Men gav det Salut —
Ni Skud, som besvarede bleve.

I Vedbæst som Venner de vaded i Vand,
Og vi tog imod dem som Venner.
Men ti Uger efter stod Byen i Brand,
Vi kjendte jo først, de var Fjender,
Da „Frue“, dit Spir,
Vor ypperste Sir,
De engelske Brandbomber tænder.

Men er de nu Fjender, saa skal de og se,
 At Dansken af Dvalen er vækket.
 Kom nu, Kammerater, og hævner den Spe!
 Skam Dem, der nu svigter paa Dækket!
 Og har vi ej Krudt,
 Vi gi'er ham Salut
 Med Ild, til hans Hovmod er knækket.

En svingrende Piben fra Skibene ude paa Søen gjennemtrængte det Hurra, hvormed Folkene i Skansen lønnede Dles Sang. Den fulgtes af en Trommehvirvel, og lige som denne endte, steg tre Rysflugler i Vejret, som trods den disede Luft dog fastede deres Skjær lige ind imod Brohovedet.

„Se saa! Nu piber han, den Dnde lyne mig, til Skafning“, raabte Ole Krumben med vild Glæde. „Saa faar vi vel holde vor Mund i al Verbødighed, til vi har givet ham Bønnerne i Hovedet! Tænkte jeg det ikke nok! De har faaet Vind derude -- Taagen letter mod Land — om et Kvarter har vi dem“.

Ole Krumben entrede op paa Skansens Brystværn, og flere af Folkene fulgte hans Exempel. Ude i Øst lyste en dæmrende, rosenrød Stribe. Den farvedes stærkere og stærkere, og alt som den bredte sig, drev Taagen i tunge, hvide Strimer ind imod Land, som var det Røg, der rullede hen over Vandet. Klarere og klarere tegnede de sig derude, de mørke Orlogsskibe. Først deres Master og Ræer, saa Banter og Rigning, endelig de sorte Skrog, fra hvis røde Kanonporte de blanke Metalpjecer stak Hovederne frem. Der var tre, og rundt om dem laa Barkasserne, store Fartøjer, hvoraf flere endog førte tre Master — man kunde tydeligt se de blanke Svingbasser paa deres Ræling. Atter lød Baadsmændspiberne, atter klang Trommehvirvlerne — blaa Matroser og rødfjolede Soldater myldrede ned i Baadene, Klarerne rejstes i Vejret, og Folkene paa Skansen højede deres Hoveder — mod denne Overmagt var det jo umuligt at kæmpe.

Da lød den tredie Baadsmændstrille. Klarerne lagde sig glat i Vandet, og de første taktfaste Slag lød — det Hele gif saa net, saa pynteligt som til en Parade.

„Dæf Jer, Manne!“ sagde Ole, idet han kravlede ned ad Skraaningen. „Og huff nu paa, hvad jeg siger: Ikke en Kat rører sig, før jeg kommanderer „Giv Agt!“ Saa varper i Pumperne ud og gjør Portene klare. Naar jeg siger „Fyr“, sætter I Gryderne i Gullet, stikker Ild i

dem og lader dem gaa udenbords. Men husk at stifke af med det Samme. Har I forstaaet mig?"

Folkene nikkede, og Jændriken spurgte: „Hvor er den svære Tingest, vi var saa glade over?"

„Den er her“, svarede Ole. „Den tager jeg paa min Samvittighed; det er den første, der gaar udenbords. Naar I har set, hvordan jeg bærer mig ad, gjør I alle paa samme Maade“.

„Javel, Ole!“ sagde Folkene.

Ole slog Ild og tændte det lille Baal i Midten af Skansen. Englænderne saae Røgen, og et tordnende Hurra ude fra Søen var Svaret. De troede, uden al Tvivl, at der var gaaet Ild i Brohovedet.

„Ja, vræl I kun!“ sagde Ole, idet han forsigtigt lettede paa den sværeste af sine Stinkgryder. „I skal snart komme til at vræle paa en anden Manér. Er Skytterne paa deres Plads bag Baadene?"

„Javel, Ole! Vi er kun fem her oppe“, svarede en af Folkene.

„Saa er vi En for mange“, svarede Ole. „Jo færre vi kan være her, desto bedre. List ned til Skytterne, Paarup, og sig, at der ikke maa løsnes et Skud, før vi har hilst paa dem heroppefra. Naar Barkasserne driver af med Strømmen, vil de kjøre lige i Gabet paa dem. Saa skyder de. Sig dem det“.

„Det skal blive sagt, Ole“, svarede Paarup og gik.

Der lød et nyt Hurraraab fra Søen, vildere end det forrige. Barkasserne vare nu knapt fem hundrede Alen borte, og det var øjensynligt, at de paa denne Afstand havde opdaget jaavel Skansens mangelfulde Tilstand som dens fingerede Armering. Dette syntes at gjøre dem trygge; thi de løsenede ikke et Skud, hverken fra Skibene eller fra Svingbasserne paa Baadene. Disse lagde sig for Marerne, og nu kunde man tydeligt se, at den kommanderende Officer mønstrede Skansen og Brohovedet paa alle Kanter. Saa lød der et kort Kommandoraab, og for fulde Mæretag stævnede de sex Barkasser frem Side om Side — Bandet stod i Sprøjt for Stevnen af dem.

„Nu gjælder det!“ hviffede Ole, som gennem Skydeskaaret holdt Øje med de fremroende Barkasser. „Flyt Gryderne lidt nærmere til Ilden, Manne!“

Folkene adlød, og en af dem sagde: „Vi ryger da

ikke i Luften, Ole? Det er ligesom det koger inde i dem!"

"Bryd dig ikke om det! Det er bare Materien, der linder sig", svarede Ole grinende, idet han lettede den tungeste af Gryderne op bag Pumpe træet. "Hold Jer nu klare til at tænde med Spaanerne, Manne!"

I dette Djeblik lød et Brag, et Hurra — det var den første Barkasse, hvis Bredside skurede mod Brohovedet, som man aabenbart troede forladt. I samme Djeblik hørte man Lyden af de andre, som dels tørnede mod Bulværket, dels løb lige ind under Skanse hjørnet, hvor Ole havde sin Plads. Han stod med begge Hænder om Pumpe stykket, parat til at lade det gaa i Spen. "Lang mig en Spaan!" hviskede han.

Nu hørtes Lyden af Entrebilerne, som huggedes i Bulværket, Klirren af Entrepigge og Huggertter, som tørnede mod de Jernplader, hvormed Bulværket var beflaaet. I samme Nu kylede Ole Krumben det tunge Pumpe stykke ned over de først fremtrængende Matroser og lod den tændte Gryde følge efter. Man hørte den rulle ned ad Skanse volden, tørne mod Bulværket og dernæst styrte ned i Barkassen, altsammen med en underlig klingende Lyd, som om store Sølvmynter sprang til alle Sider. Der fulgte et Jubelraab, blandet med Latter fra Barkassens Besætning, og Færgesolkene stirrede maalløse paa Ole, der lige saa forbausset stirrede paa dem.

"Det var Fanden til Gryde!" sagde en af dem. "Den var jo fuld af Specier. Hør, hvor de slaas om dem dernede!"

Ole nappede en Brand fra Baalet. "Klar Manne! Fyr væk!" raabte han med Tordenstemme, idet han rullede den næste brændende Gryde ud af Nabningen, medens Folkene samtidig fastede de andre.

Denne Gang hørtes der en hel anden Musik. Det var ikke Klang af Sølvstykker, men en kogende, forbitret Brummen, som om hundrede Snurrepotter vare slupne løs i de engelske Barkasser.

"Kend", raabte Ole, "eller Stanken stikker Jer for-dærvet!"

Folkene halede ind ad Broen til, medens Ole Krumben under løjerlige Spring og Jagter fægtede om sig i Luften, humpende efter de Andre, det bedste han kunde.

Hvad der nu gif for sig paa de engelske Barkasser,

var en fuldstændig Gaade for de paa Land posterede Skytter. De havde set Ild og Røg vælte ud fra Kanonportene, men der fulgte intet Knald, ingen Damp. Kun en let Taage, som af en dirrende Myggesværmi, stod favnehøjt op over Barkasserne. Men denne Taage syntes at være dødbringende; thi den ubeskriveligste Forvirring herskede overalt. Soldater og Matroser væltede sig under høje Brøl mellem hverandre. Nogle fægtede med deres Baaben i Luften, som var den fuld af usynlige Fjender; andre skjærmede Ansigtet med deres Hænder, og atter andre faldt baglænds over Tosterne eller sprang i Vandet, hvor de sank under uartifulerede Udraab. Barkasserne vare fuldstændig uden Styr eller Kommando. De begyndte at drive af med Strømmen, men den lette Røg, der hvilede over dem, fulgte bestandig med, og Kampen mod den syntes at være haabløs; thi man saae den ene af Folkene efter den anden segne ned under Tosterne. Agter i den forreste Baad stod den kommanderende Officér viftende i Luften med sit Lommetørklæde, som var han besat.

Morten Riserup rejste sin Kæmpeskiffelie op bag Baadene og sagde: „Lad mig tage ham, Knud! Saa er der to Kaptajner mindre“.

Knud nikkede stiltiende, og Morten lagde Papegøjeriflen mellem to Mæretolle paa Baaden. Der lød et skarpt Knald; man hørte en Kugle hvine, og den røde Officér styrtede baglænds i Vandet.

„Fyr nu væk, Folk!“ raabte Knud Skytte og sendte det næste Skud.

Knald fulgte paa Knald, Kugle paa Kugle; men til Folkenes store Forbavselse blev Englænderne dem Svar skyldige. Der løsnedes vel nogle enkelte Skud; men de vare uden Maal eller Sigte, fyrede af som i blinde.

Barkasserne blev ved at drive ud efter, og først, da de vare langt udenfor Skudvidde, saae man, at der fra de engelske Skibe sattes Baade ud, som tog dem paa Slæb og langsomt bugserede dem tilbage til de engelske Brigger.

En Time efter lettede disse, under Befolkningens Jubel, Anker og stod Løbet ud, just som Kaptajn Hummel med sine Jægere og en Feltpjece kom jagende for at besætte Brohovedet.

De Smaa Naboe.

Efter Maaleri af Prof. Gyner.

Rygtet om Englændernes Forjagelse ved Oles mystiske Midler spredte sig som en Løbeild, og om Aftenen var Færgegaarden fuld af Folk hélt nede fra Stubbekjøbing, som vilde se Dagens fejrede Helt. Ellen Karrebæk havde faaet Fæstbordet dækket ude i Haven; thi selv den store Færgestue kunde ikke nær rumme de tilstrømmende Gjæster, og havde den foregaaende Aften været taaget og mørk, tung og trykkende for Alle, saa var denne Lys og klar, Lamper og Blus skinnede omkap med glade Ansigter og befriede Hjærter. For Enden af det lange Bord sad Ole Krumben som Hædersgjæst. Til Højre for ham Kaptajnen med sine Jægere, til Venstre Ellen Karrebæk med Folkene fra Færgen. Ved den nederste Ende, hvor der ikke faldt ret meget Lys, saaes Per Mogensen, medens Morten Riserup, Fændriken og Knud Skytte dannede Midten af Bordet.

Kaptajn Hummel havde lige endt en Tale, hvori han med varme Ord havde prist Ole Krumben og Skansens djærve Forsvarere, da man faae Per Mogensen rejse sig og med sin kjendte militsraadsmeessige Stemme udtale følgende Ord:

„Militsraadet for Nørre-Nislev-Gaabense, som har taget en ikke uvæsentlig Del i Ledelsen af Krigsforanstaltningerne imod Engellsmanden beklager, ved sin Formand ikke at være bleven sat tilstrækkelig ind i de Midler og den Maade, hvorpaa Brohovedets Forsvar er bleven ledet, og maa derfor udbede sig nærmere Forklaring desangaaende af en Sagkyndig. Navnlig ønsker det at vide, om de til Forsvaret anvendte Ildgryder eller Stinkpottes maa kunne anses for stemmende med evropæisk Krigsbrug, eller om de ikke snarere maa betragtes som altfor irriterende for Fjenden og derfor farlige at bruge, da han let kunde falde paa at anvende det samme Middel mod os“.

Kaptajn Hummel og Fændriken brast i Latter; men Ole rejste sig sindigt op og sagde: „Med gunstig Forlov, Herr Militsraad, saa skal jeg hastig tage de Orter. Se, hvad Midlet angaar, saa bryder jeg mig ikke meget om det, naar bare det fører til Maalet; for kan man ikke slaas med en Huggert, saa bruger man en Haandspage, og hvad disse Stinkgryder angaar, saa var de krabate nok, og Militsraaden behøver ikke at være bange; for vel har vi Bier til Lands, men jeg troer ikke, Engellsmanden

har dem til Bands, og har han det, saa troer jeg kun det er Vandbier, og de gjør ingen Sjæl Fortræd".

"Ja hvad kommer det dine Brandfugler ved?" spurgte Per. "De var da ikke fyldte med Bier, véd jeg".

"Naa, saa det var de ikke?" spurgte Ole. "Jo, I kan bande paa, det var éns Bier Altsammen! Der kom rigtig Brum paa dem, da vi fik dem varmet op med lidt brændende Blaar, og I kan tro, at den Røg stak Englænderne i Næsen, saa at de stak af det bedste de kunde".

"Hvor fik I da alle de Bier fra?" spurgte Per noget urolig.

"Fra Ellen Karrebæks Bigaard", forklarede Ole. "Vi gjorde Staderne istand her i Rjøkkenet og fjørte dem saa ud paa Broen".

"Na, Ole! Ole! Hvad har I dog gjort!" udbrød Per med ynkelig Stemme. "Alt, hvad jeg ejer, havde jeg gjemt i den ene — den tog I da ikke med, Ole?"

"Naa, saa det var dine Specier, der sprang?" spurgte Ole. "Og jeg, som var saa bange for, at det var Ellen Karrebæks. Ja, det var et rigtig pænt Offer paa Fædrelandets Alter af Jer, Per. Det gjorde en tusende Effekt; for medens Englænderne laa i Bunden af Barkasjerne og ragede uklar over Jeres Skillinger, fik vi Tid til at hive de andre Stader indenbords, og dem var der, Pinedød, ingen Specier i. De var, hvad jeg saadan vilde kalde, ganske neutrale".

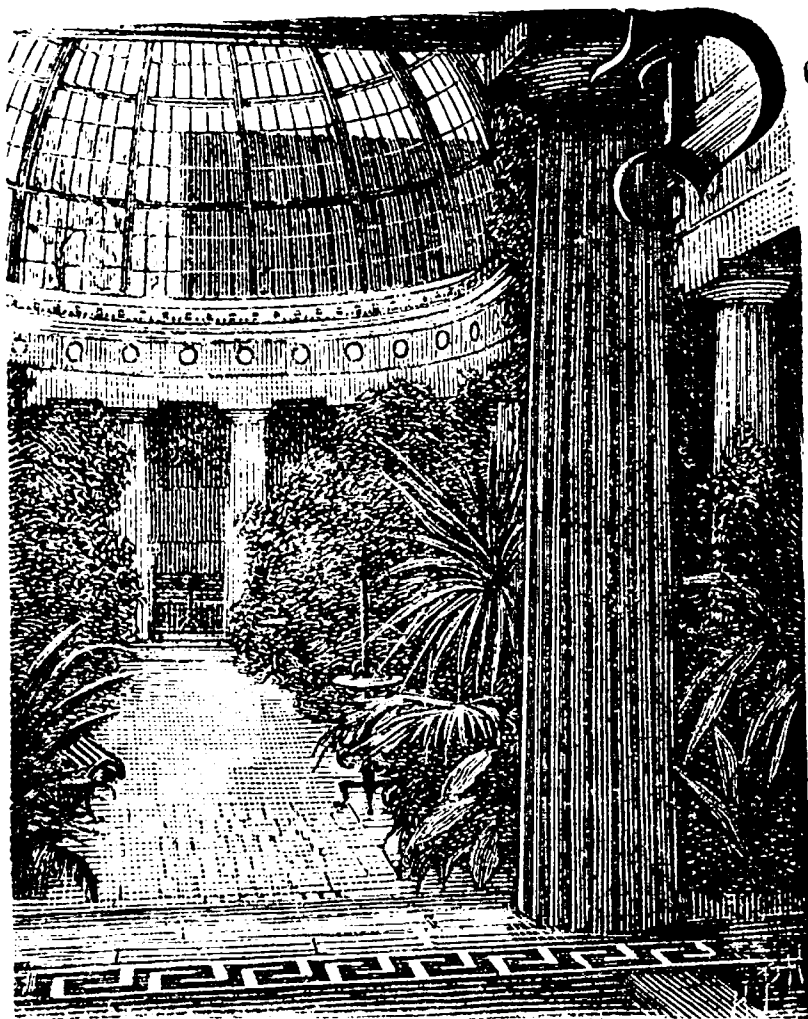
"Men, hvor Pokker hittede du paa Det med Bierne, Ole?" spurgte Kaptajn Hummel.

"Ja, det skal jeg fortælle Kaptajnen ganske grangiveligt", sagde Ole. "Se, det var nu i Gaar Morges, at jeg vilde synge den sidste Krigsvise, da stak Per Mogensén en Næse ud ad Binduet med en saadan Koleratur, at jeg kom til at tænke paa, at hvis jeg kunde skaffe Englænderne saadan en, saa maatte de vist vende den hjem efter. Se, derfor drikker jeg Per Mogenséns Skaal; for han er og bliver dog Militærraad hernede, og Noget skal han da ha' for Bengene".

En skraldende Latter fulgte paa Ole Krumbens Ord, og under denne fordampede Per Mogensén. Han havde faaet nok, og det Samme fik Engelsen i Slaget ved Gaabense.

J. C. Jacobsen.

Med Bignet og Billede.

Det er store Fremskridt, de sidste halvhundrede Aar have været Vidne til med næsten alle Erhvervsfilder i vort Fædreland, og man tør vel sige, at den fremadgaaende Bevægelse i denne Periode har været forholdsvis kraftig netop hos os, saa vist som vi dengang faktisk bleve langt overfløjede af vore Naboer, med hvem vi nu i mange Stykker vel kunne maale os. Selvfølgelig er der endnu meget tilbage for os

at lære, og selvfølgelig vil den stadige Udvikling og Kæmpeskrid kræve et mindst ligesaa energisk Arbejde af os i den kommende Tid, som i den sidst forløbne; men det er dog vel næppe usandsynligt, at netop denne Periode, Tiden omkring Midten af vort Aarhundrede, vil blive nævnt i de kommende Dages Historie som en Gjennembrudets Tid, der bragte nyt Liv med sig paa mange Punkter, som en Tid, der indførte nye Principer for Arbejdet, idet den løste Traditionens og den blinde Overleverings snævre Baand og satte selvstændig Tænkning og Udnyttelse af Videnskabens Resultater i deres Plads.

Men Fremgang og Forbedringer komme ikke af sig selv dumpende ned og sætte Bo i Folket; dette maa eje Mænd, der kunne gaa i Spidsen ad de nye Veje, og mange gode Navne vil man da ogsaa kunne nævne i Forbindelse med disse Tidens Udvikling. Men ofte kan det vel være vanskeligt nok at sige, hvem man skal give Æren, da mangt et vigtigt Fremskridt er fremstaaet som en Sum

af Manges Arbejder, hvori den Enkeltes lille Bidrag forsvinder. Sjældent er det i hvert Fald, at se det Hele i den Grad baaret af en enkelt Mand, som Tilfældet var med den Reform af Ølbrygningen, som nu afdøde Capitain J. C. Jacobsen gennemførte hos os. Betragtningen af Jacobsens Liv som Industridrivende vil derfor altid fremfalde vor Interesse, som et lærerigt Vidnesbyrd om, hvorledes Bestræbelsen for, uden Hensyn til den største øieblikkelige Fordel at hæve sin Bedrift til den højest mulige Udvikling, i Længden dog er det, der betaler sig bedst.

Jacobsen var af Bondeslægt, og han holdt nok af at fremhæve, hvorledes hans Fader kom hid fra Jylland som simpel Bryggerkarl. Denne Fader, som Jacobsen idethele gjerne talte om, maa forøvrigt ogsaa have været en ret mærkelig Mand, energisk og med samme Tørst efter Kundskaber som Sønnen, om end vel næppe med de Evner til at tilegne sig dem, som denne. Ved sin Dygtighed og Stræbsomhed drev han det saa vidt, at han fik sit eget Bryggeri i Broelæggerstræde Nr. 5 og dertil samlede sig en net lille Formue. Han havde som sagt den største Respekt for Kundskaber og Dannelse, holdt saaledes meget af at gaa op i Højesteret og høre paa Forhandlingerne; da Sønnen vorede noget til, tog han ham med derop. Han lod den Unge følge de populære Forelæsninger over Fysik og Kemi, som H. C. Ørsted holdt ved den nys oprettede polytekniske Læreaanstalt. Om den smittende Begjæstring over Emnet, der gennemstrømmede Ørsteds Foredrag, foreligger der Vidnesbyrd nok, og de hidtil lidet paaagtede Naturvidenskaber kom da med Et stærkt paa Mode. Men næppe har han haft nogen taknemligere Tilhører end den unge Jacobsen, der fra disse Forelæsninger modtog en Paavirkning, der blev bestemmende for hele hans Liv, aabnede hans Blik for den Betydning, Videnskaben kan og skal have for det praktiske Liv, og modnede den Beslutning hos ham, altid selv at støtte sig til dens mægtige Hjælp. At der tillige fra denne Tid nedlagdes en luende Kjærlighed hos ham til Ørsteds ædle Person, vil man let kunne forstaa.

Da Faderen døde, var Sønnen, der var eneste Barn, kun 24 Aar og overtog nu Bryggeriet og sin Arv, der, som sagt, efter Omstændighederne var ret anseelig, jeg tror omtrent 30,000 Rigsdaler. Næppe havde dog Noget ventet, at denne lille Sum skulde blive Røstestangen til saa store

Foretagender. To Borgere, fortalte man, stode og saa paa Udgravningerne til den af enhver Kjøbenhavnner fra den Tid velkjendte Lagerkjælder i Bolden ved Teglgaastræde. „Hvad har man for her,“ spurgte den Ene. „Na,“ svarede Nr. 2, „det er en ung Brygger, der har arvet nogle Penge efter sin Fader, og nu har han fundet paa, at ville begrave dem i Bolden.“

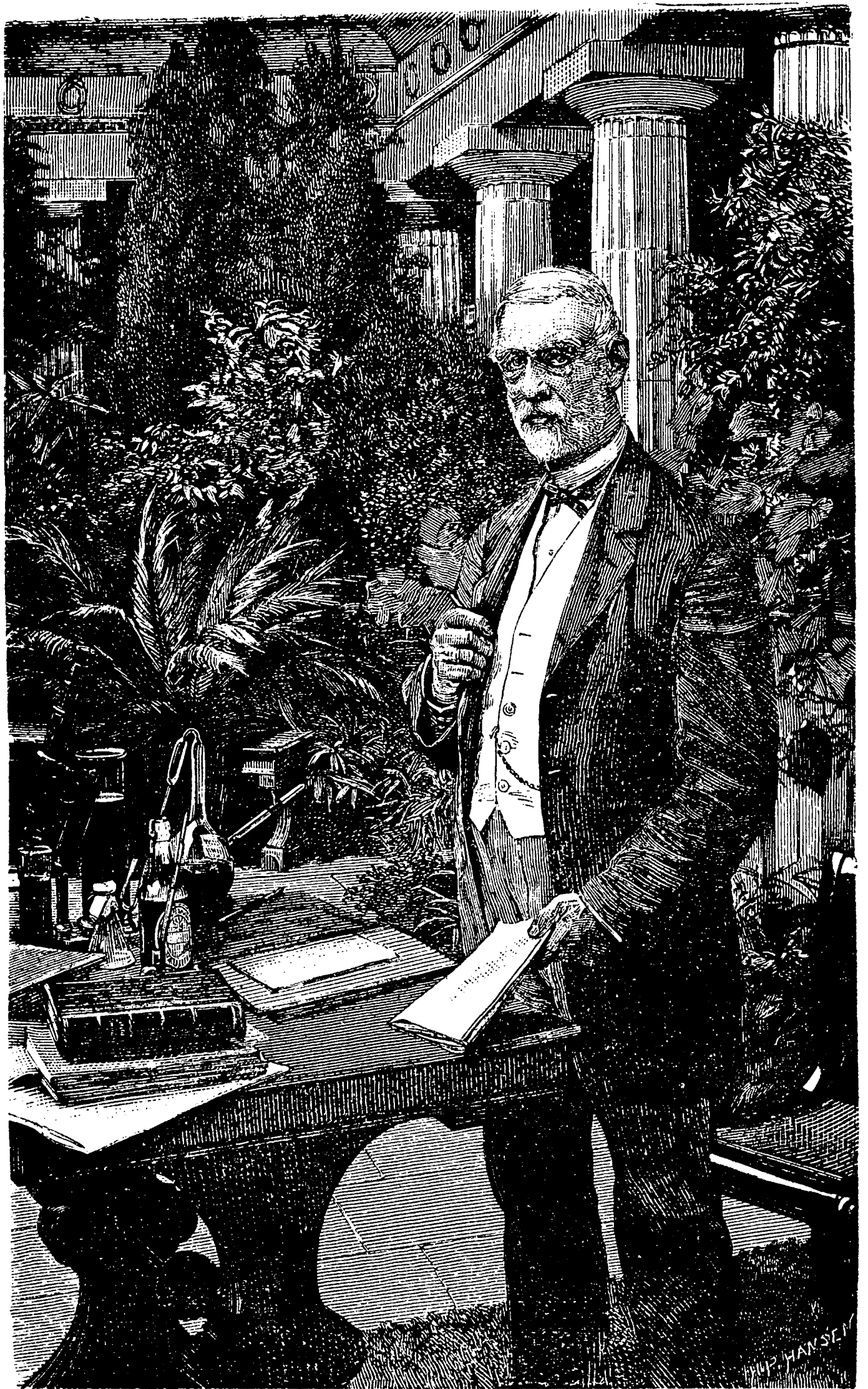
Som vi vide, blev Pengene imidlertid ikke i Bolden. Eller rettere sagt, han gjenfandt dem andetsteds; thi i Begyndelsen havde den dristige, unge Mand, der fastede sig ind i Experimenter, der fremkaldte en betænkelig Hovedrysten hos hans ældre Kollegaer, megen Modgang, og hans første Forsøg, som han anstillede i sin Moders Vasketjedel, havde ikke noget heldigt Udfald. Alligevel glemte han altid den gamle Kjedel som en kjær Relikvie fra en Tid, hvorpaa han, trods alle dens Bryderier, tænkte tilbage med Glæde. Det stod allerede da klart for Jacobsen, at vor hjemlige Olindustri trængte til en gennemgribende Reform, og han havde i saa Henseende Blikket henvendt dels paa England, dels paa Bayern, begge to stærkt ølproducerende Lande, hvor Fabrikationen var udviklet til en høj Grad af Fuldkommenhed. Efter moden Overvejelse valgte han den bayerske Fremgangsmaade og viste ogsaa herved sit skarpe Blik, idet denne siden har hævdet sin Overlegenhed ved at udbrede sig over næsten hele Verden.

Det kunde maaske her være Stedet med et Par Ord at omtale Hovedtrækkene i Ølfabrikationen. Som bekjendt bruger man hertil Byg, der imidlertid først skal omdannes til Malt, idet man udbløder det i Vand og lader det spire, medens det hyppig kastes og vendes. Efter ca. 8 Dages Forløb standser man Spiringen og tørrer Maltet i særegne Ovne, Køller, hvor man lader Varmegraden stige jævnt til 70—80°. Maltet, der nu er blevet sprødt og har faaet en sødlig og aromatisk Smag, knuses og blandes med Vand, og denne Blanding („Mæssen“) opvarmes derpaa langsomt til omtrent 50°, hvorved Melet i Maltet bliver til Sukker (Maltsukker), der opløser sig i Vandet. Denne Opløsning, der trækkes saa klar som mulig fra Skallerne, og koges med Humle, kaldes Urte; den er endnu meget forskjellig fra Øl, idet den har en stærk sød og, fra Humlen, tillige bitter, idethele temmelig vammel Smag. Den skal, for at blive drikkelig, først gjæres og faar derfor, efter den er bleven kold, en Tilfætning af Gjær i

store Kar. Gjæren bestaar af en uendelig Mængde smaa Svampe; hver bestaar kun af en eneste Celle, der, naar den bringes ned i Urten, voxer ved at der skyder smaa Knopper ud paa den, der snart blive til nye Celler og løsne sig, for at forplante sig videre paa samme Maade. Paa den Maade kan der af den ringe Portion Gjær, der tilføettes, under dens Væxt i Urten dannes en stor Mængde. Ved Gjærens Indvirkning bliver en Del af Sukkeret i Urten forvandlet til Spiritus og Kulsyre, den Luftart, der bringer Øllet til at skumme og som vi ogsaa kjende fra Sodavand og Champagne. Den største Mængde Kulsyre gaar vel bort, men en Del bliver tilbage i Øllet og bidrager sammen med Spiritusfen til at give det sin behagelige og forfriskende Smag.

Dette er i korte Træk Hovedmomenterne i Øltilberedningen, men Øllet faar en meget forskjellig Karakter, efter den forskjellige Maade, hvorpaa de enkelte Operationer ledes, navnlig efter hvorledes man tørrer Maltet og hvorledes Opvarmningen af dette med Vand finder Sted, og efter hvilken Slags Gjær, man benytter. Af denne sidste anvendes 2 forskjellige Hoveddracer, nemlig den saakaldte Dvergjær, der under Gjæringen hæves op til Overfladen, og Undergjæren, der efter endt Gjæring danner et Lag paa Karrets Bund. Ved Anvendelse af den første skal Gjæringen foregaa ved Stuetemperatur, med Undergjær derimod ved meget lavere Varme, omtrent 5°. Ved den engelske Methode, der i det Hele stod den da hos os brugelige nærmest, betjener man sig af Dvergjær og Blandingen af Malt og Vand opvarmes simpelthen til den forønskede Temperatur. Ved den bayerske Fremgangsmaade bliver derimod denne Opvarmning tilvejebragt paa en ejendommelig Maade, idet en Del af Blandingen opvarmes til Kogning i en Kjedel og derpaa blandes med Resten, hvilket gjentages flere Gange, indtil det Hele har faaet den rette Varmegrad. Endvidere gjæres her med Undergjær, og Øllet maa, efterat Hovedgjæringen i Karrene er tilende, endnu underkastes en flere Maaneders Lagring i Is-afkjølede Kjældere, førend det bliver modent til at nydes.

Jacobsen indrettede, som sagt, sit nye, 1847 paa Valby Basse opførte Bryggeri efter den bayerske Methode; efter hans eneste Søn, den nuværende Brygger Carl Jacobsen, kaldte han det Carlsberg. Fra en Rejse i Tydskland

havde han bragt den nye Gjær hjem med sig. Efter nogle Banskkeligheder i Begyndelsen, hvoriblandt en forbigaaende Vandmangel nær var bleven skjæbnesvanger for hele Bærfets Fremtid, udviklede Bryggeriet sig hurtig, og Publikum lærte at foretrække det klare og holdbare Lagerøl for det uklare og let fordærvede Hvidtøl, der da var det eneste, man kjendte her. Efter en Brand, der 1867 ødelagde Bryggeriet, rejste det sig hurtig igjen, og, idet den ene Udvidelse fulgte rask efter den anden, og desuden flere andre, tilbels meget anselige, bayeriske Bryggerier bleve anlagte, tiltog Forbruget af denne Drik i en Grad, der nu begynder at vække Uro hos Læger og Nationaløkonomer. Jacobsen selv var fast overbevist om det bayeriske Øls Gavnlighed, idet han — med Rette eller Urette — betragtede det som Brændevinens virksomste Modstander.

Han lod sig imidlertid ikke nøje med at udvide sit Bryggeri og forøge sit Salg, men anvendte lige til det Sidste sin store Arbejdsevne og sit særdeles klare tekniske Blik til, ofte med store Pengeoffre, at indføre ethvert virkeligt Fremskridt paa „Gamle Carlsberg“, der ogsaa efterhaanden blev Udgangspunktet for selvstændige Forbedringer, saa at han endte med af alle Fagmænd at blive betragtet som Europas første Brygger, og hans Fabrik, skjøndt det var den første Begynder paa en for denne Retning fremmed Grund, tilsidst blev besøgt af en Mængde fremmede Bryggere, selv fra denne Industris gamle Hjemland, der hos ham søgte Vejledning og Belæring.

Han hilste med Glæde Franskmændens Pasteurs store Opdagelser, ved hvilke det blev godtgjort, at det er Bacterierne, Organismer, der findes overalt i Luften og Vandet og ere endnu langt mindre end Gjærcellen, der fremkalde Fordærvelse i Øl og Vin, ligesom de forarsage de smitsomme Sygdomme hos Mennesket, hvilke farlige Fjender Pasteur ogsaa angav Midler til at bekjempe. Vor Landsmand, Dr. C. Chr. Hansen gjorde paa Carlsberg Laboratoriet den vigtige Opdagelse, at der ogsaa findes Gjærracer, der, trods deres store ydre Lighed med den almindelige, have en lignende skadelig Indflydelse, og indførte den „rene Gjær“, der fra „Gamle Carlsberg“ udbredte sig over hele Verden. Jacobsen indførte Brugen af Ismaskiner, de nordligste, der dengang fandtes, paa

sit Bryggeri, for bedre at gennemføre den minutløse Renlighed, der ikke let lader sig opnaa ved naturlig J. S. Han indførte her Dampfogning i luffede Kjedler, lod opstille jærlige, luffede Aftjølingsapparater for Urten, hvorved Forurening fra Luften undgaas („Pasteurs System“), omdannede hele sit Maltgjøreri efter et ganske nyt Princip („Gallands System“), og var til sin sidste Tid beskæftiget med nye Planer og Ideer.

Det er imidlertid ikke som den, der forbedrede vor hjemlige Industri, at J. C. Jacobsen har Krav paa den største Taknemlighed hos det danske Folk, men meget mere ved den storartede Gavnildhed, hvormed han anvendte sine Indtægter, der, samlede sammen, vilde kunne have givet ham en fyrstelig Formue, medens han nu ved sin Død ikke efterlod sig andet end sit Bryggeri.

Ved et Gavebrev til Videnskabernes Selskab, af 25. September 1876 skænkede han saaledes, i taknemmelig Erkjendelse af den Gavn og Glæde, Videnskaben havde bragt ham, 1 Million Kroner, dels til Oprettelse og Drift af et Laboratorium til Ølbryggeriets Fremme, hvis Udfølgelser alle skulle offentliggøres, saa at de i lige Grad kunne komme alle deri Interesserede til Nytte, dels til almindelige videnskabelige Formaal. Det saaledes grundlagte „Carlsberg Fond“s Kapital forøgede han senere med endnu 1 Million Kroner, og ved sit Testamente overdrog han endelig til Fondet hele „Gamle Carlsberg“, hvis Indtægter altsaa i Fremtiden udelukkende ville komme til at tjene det Offentliges Bedste, som de have gjort det i hans Levetid. Han udtalte som sin sidste Villie, at dette Bryggeri bestandig maatte blive ledet i hans Land, og uden Hensyn til den øjeblikkelige Fordel kun stræbe efter en stedse videre Udvikling og Fuldkommengjørelse af sit Produkt.

For det 1859 nedbrændte Frederiksborg Slots Gjenopførelse og Udsmykning var han yderst virksom og anvendte ligeledes henved 1 Million Kroner til dette Formaal. Ved sin Indflydelse fik han gennemført Slottets Omdannelse til et Nationalmuseum, i Lighed med det, der findes i Versailles, i hvilket han saa et mægtigt Middel til at vække og styrke den nationale Følelse og Kjærligheden til det Fædreland, hvis trofaste Søn han var, og med Hensyn til hvilket han havde optaget og ved sine Handlinger

gjennemført Sproggrandskeren Rasks Ord, „at man skylder det alt, hvad man kan udrette“. Paa alle Maader var han virksom for at berige dette Museum, til hvis videre Udvikling han henlagte en Sum paa 200,000 Kroner under „Carlsberg Fondet“. Endnu i sit sidste Leveaar viste han sin Interesse for Slottet ved at rejse til Stockholm og erhverve en tro Gjengivelse af det store Springvand, „Neptunsbrønden“, som Svenskerne 1658 havde borttaget fra den indre Slotsgaard, hvor det nu paany vil blive rejst, ligesom han drog til Belgien, for at bestille et Klokkespil i Lighed med det, der i Slottets første Tid sendte sine Toner ud fra det høje Taarn.

Paa mange andre Maader var han en virksom Befordrer af Kunsten, i hvilken Henseende hans Søn, Besidderen af det store Bryggeri „Ny Carlsberg“, som bekjendt, paa en storartet Maade fortsætter Traditionen fra Faderen. Med Hensyn til hans private Godgjørenhed, der virkede saa ubemærket som mulig, skal blot omtales, at Kjøbenhavns Understøttelsesforening efter hans Død hædrede hans Minde som sin største Bidragyder. Mange andre Interesser tabte i ham en virksom Støtte: her skal blot erindres om de store Offre, han bragte for botanisk Have, det kongelige Theater, den Jlesvigiske Sag, og meget andet.

I sin personlige Færd var Jacobsen storflaet og højsindet; han talte aldrig ilde om noget Menneske, men forbigik dem med Tavshed, hvis Færd han misbilligede. Han var i en mærkelig Grad blottet for smaalig Forjængelighed, og de Udmærkelser, som tildeltes ham af Konge og Medborgere, tog han halvt nødtvungen imod. Da Kjøbenhavns Universitet udnævnte ham til sin Vresdoctor, vægrede han sig først længe med beskeden Henvi-
sning til, at han vel elskede og beundrede Videnskaben, men ingenlunde selv turde kalde sig Videnskabsmand. Den Adresse, som efter Oprettelsen af „Carlsberg Fondet“ overræftes ham med Underskrifter fra Landets gode Mænd, som et Udtryk for deres Taknemlighed for den sjældne Gave, var ham dog en kjær Grindring, om det end kneb haardt for ham den Dag, han skulde modtage den.

Hans daglige Liv var arbejdsomt og tarveligt, og hans Devise „Arbejde og Nøjsomhed“ passede saa vel til hele hans Færd som mulig. Af sine Arbejdere var han i høj Grad afholdt og beundret, og der herskede paa „Gamle Carlsberg“ et i vore Dage vist temmelig sjældent Forhold mellem Herre

og Undergivne, saa at ikke blot ingen socialistisk Bevægelse nogensinde naaede dertil, men alle hans Folk delte med Jver hans stærkt udprægede, politiske Tilbøjeligheder. Dette var dog alene Følgen af det nævnte stærke, gjensidige Tillidsforhold; thi al Tvang i saa Henseende var ham i høj Grad imod. Kun upatriotiske Følelser vilde han ikke taale mellem sine; en lille, kjernefuld Tale til sine Arbejdere endte han, efter at have fremhævet, hvorledes Enhver skulde følge sin bedste Overbevisning, med de Ord „Men er der nogen Slynge iblandt Jer, som ikke elsker sit Fædreland, saa skyd ham ud! Mellem os kan han ikke være!“

Jacobsen foretog, navnlig i sine senere Aar, hyppige Udenlandsrejser, navnlig i Tyskland og Frankrig, hvor han flere Gange besøgte Pasteur i Paris, ligesom Pasteur, under Lægefongressen i Kjøbenhavn, oftere var Gæst paa Carlsberg. Imellem Jacobsen og den berømte, franske Lærde havde der i det Hele udviklet sig et varmt Ven-skabsforhold, der fandt synlige Vidnesbyrd i, at Jacobsen opstillede en Marmorbyste af Pasteur i Carlsberg Laboratorium, medens denne dedicerede en af sine Bøger til J. Rom havde han besøgt i sit 50. Aar, og som gammel stod hans Længsel bestandig efter den evige Stad. Om-sider lykkedes det ham at bortrydde de Hindringer, der længe havde stillet sig i Vejen for hans Plan, saa at han i Februar 1887 kunde begive sig paa Rejsen med sin Familie. Arbejderne toge Afsked med ham ved Bryggeriets Port, og paa Banegaarden kunde hans Venner se ham drage afsted med barnlig Glæde over at ile sine Længsels Maal imøde. Det var Døden, han rejste imøde, idet han efter et langt og smertefuldt Sygeleje blev bortrevet den 30. April og saaledes et Liv udslukt, som de, der kjendte hans kraftige Konstitution og hans Aands uopvækkede Klarhed, havde haabet, til Fædrelandets Gavn, at se forlænget med en Del Aar endnu.

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønne-datter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Nuemonen, en Feraarsfantasi af S. Michaelsen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Afiane, En Reifeerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehlenschlægers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Misundelige, et japanesit Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Hul for lidt, Fortælling af B. Hausted, med 2 Illustr.; De tre Duster, et Nytaarsceventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med Illustr. af Carl Thomsen; L. Dilling: Greven af Svedala, med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ej ifulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosenstand; B. Østergaard: En Uvedkommende, Studie fra Gaden, med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet, 24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Hencfel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thomsen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: Et Glentestrig, med Illustr. af H. Tegner; J. Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Biggo Langer. 24 Sider. 10 Dre.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R. Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sicf: Elskovskjærnerne. Et Sagn fra Provence, med Illustr.; Tausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender du de Stille i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44 Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsstyggen, med Illustr.; J. Futtrup: Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B. Hansen: En sørgelig Hæmmelighed, Fortælling med Illustr. af Anker Lund; B. Østergaard: Døde Dine, med Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af Alf. Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

- Elith Keumert: Iland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt; Ud. Raugsted: En Moders Tilgivelse, et Sagn fra Bretagne, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Korfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gamburg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr. 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Raffehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg, af L. Schröder; Johanne Louise Heiberg, af L. Schröder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til Døden, Fortælling af Birger Hausted, med 6 Illustr.; Dronning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Naadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landflygtige Skræder, af Knud Skytte; Den hvide Pige, et Mønst Sagn, af Mogens Gyuge. 9 Billeder. 28 Sider. 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbech; Hammershøi, en Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P. C. Loepffer; 30 Potter Kjer, af Birger Hausted, med 13 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Binfjælderens; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Bornholm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og Byvædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Kof; Svend Trøst Nr. 2, af Martin Kof; Hvad kan ikke Gauden hitte paa? Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Laasi-Poul, af J. Nielsen. 11 Billeder, 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af Chr. Westergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernesud, af Birger Hausted; Gjedden, i det Folkeeventyr, af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gyuge; Lidt Mosaik fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder. 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjober paa engang for et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

.Kjøbenhavn.

Wm. E. Mulsfs Boghandel (Skiadergade 29).

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerpæcer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsen, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen; Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Vinestibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hyrbedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Ratafomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Rutteren Bildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Sjællands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr.; Et Musæum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af C. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Heuckel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af C. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Mølbech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Heksen, historisk Fortælling, af M. Heuckel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Reisekitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omslaget 3die Side.)

SARO.

En Fortælling af Rudolf Schmidt.

Med Illustrationer af Vilhelm Rosenstand.

Den velcærværdige pastor emeritus var ikke hjemme, da jeg søgte ham i hans Villa paa Frederiksberg; men Pigen forsikrede, at Pastoren var punktlig som et Uhrværk: han vilde om fem Minuter være tilbage fra sin Spaseretur. Om Herren ikke vilde vente?

Det gif jeg ind paa. Da hun var gaaet, gav jeg mig efter gammel Bane til at mønstre Bøgerne i Reolen, som væsenlig bestode af theologisk og æsthetisk Literatur.

Ovenpaa Pastorens Bibel laa et gammelt læderindbundet Bind i stort Format. Det var Bedels Saro i Originaludgaven. For at opfriske Indtrykket af den gammeldags Stil tog jeg den ud af Hylde. Herved blev jeg va'r, at der paa Bindets Bagside var et rundt Hul, som fortsattes et Stykke ind imellem Bladene; en Kugle var aabenbart gaaet ind der. Uvilkaarlig fæstede mit Blik sig paa et Krigsbillede, der hang over Pastorens Skrivebord. Det var hin blodige Episode af Slaget ved Sanktmark i fotografisk Gjengivelse efter Simonjens Maleri.

Hvor havde jeg havt min Tanke henne? Min gamle Studenterkammerat, Anton Kern, var jo falden ved Sanktmark; den hæderlige Præstemand bar det samme Efternavn. Om Slægtstabet var der ingen Tvivl. Ja vist, Sønnens Navnetræk stod ogsaa i den mig bekendte Haandskrift paa det forreste Blad.

For min Erindring dukkede pludselig den underlige, ludende Skikkelse frem — fejtet og ranglet, i sin usfjønne Magerhed, snarere indhylstret i end iflædt den mørkeblaa Soldaterfrakke og de slubrende Benklæder af lyseblaat Baj, der hang som et Par Sække om hans spøgelseagtige Ben. Jeg vidste, at Anton, trods sin Mangel paa Behændighed, havde været en ivrig, pligtopsyldende Soldat, og at en af de store Fællesgrave, Østerrigerne gravede i den blod- og snebedækkede Jord, gjemte hans Støv, uden at nogen af Kammeraterne i det vilde Haandmænge havde set ham segne. Hvilken besynderlig Skæbnens Ironi, at det skulde falde i dette tunge, ubehjælpomme

Menneskes Lod at værgе sig mod Regimentet Martinis
iltre, letbenede Hvidfrakker med Kolb og Bajonet!

Thi hans Ubehjælpsonhed havde jo allerede gjort
ham til et værgeløst Offer i Pigeinstitutet, hvor han var
Historielærer; den havde i en saadan Grad gjort ham til
den udkaarne Gjenstand for Pigebørnernes nærgaaende
Munterhed, at Frøken Mommesen trods al hans Dygtig-
hed og Samvittighedsfuldhed ved Skoleaarets Slutning
paa en pæn Maade havde maattet skille sig ved ham,
fordi det blev altfor galt.

Hvordan han lod sig behandle, derom havde min
unge lattermilde Kusine, der selv gif i Institutet, i sin
Tid givet mig den nøjagtigste Besked. Karikaturer af
ham vare blevne ham foreviste med Anmodning om, at
Hr. Kern vilde udtale sig om Portrætligheden. Bittig-
heder af den mest tøjede Art vare haglede ned over ham.
Min Kusine var nok selv Mester for den, at naar Hr.
Kern engang fik sit eget Hus, kom han da til at bo i et
Kjærnehus, og havde under Klassekammeraternes Jubel
trumpfet ham den i Næsen paa en Maade, der noksom
udtalte hendes rodfæstede Overbevisning om, at Hus og
Hjem med tilhørende Kone fik en saadan Staffel aldrig.
At en Kone hørte med, stod nemlig fast iblandt dem som
et Dogme! Saadanne tretten-fjortenaars Mammeluf-
damer ere saa uhyre genegne til at forelske sig i deres
Lærere. I Frøken Mommeseus Institut vare da ogsaa
Hjerterne nogenlunde ligelig fordelte mellem Religions-
læreren, som naturligtvis var theologisk Kandidat og bar
et langt, blond Apostelhaar, og saa den franske Lærer,
hvis korte Mustacher vare saa sødt opad bøjede, og som lap-
fede sig med en tynd Stof med rød Agatknap, han havde
kjøbt paa Boulevard des Italiens — en mærkelig Be-
givenhed, som han idelig tog Anledning til at fortælle.
Men Anton Kern vare de Alle som En enige om hverken
at ville eje eller have.

Og hvor havde de saa truffet ham om ved Næsen
med Spørgsmaal om Dit og Dat, der alle meldte sig
som udsprungne af en Bidebegjærighed, der umulig kunde
flaa sig til Taals ved det i den historiske Lærebog med-
delte Stof, som forøvrigt blev indøvet med en højt
maadeholden Jver. Anledningen var, at han engang i
al Trofskyldighed havde givet Tilsagn om nærmere at
konferere Skolebogens Angivelse med et omfattende histo-

riff Bærk, han ejede. Fra den Dag regnede der Fore-
spørgsler ned over ham, saa intrikate og indgaaende, at
han trods sin udstrakte Viden ingenlunde altid paa
staaende Fod formaaede fuldt ud at besvare dem, uden
at have Koldblodighed nok til at give de paatrængende
Pigebørn en Bæfted at løbe med eller Myndighed nok til
at lukke Munden saa forsvartigt paa dem, at de undlod
at begjære den Slags Dplysninger en anden Gang. Kom
saa det længselsfuldt imødesete Dieblif, da han maatte
erklære sig for ikke tilbørlig underrettet, blev altid med
skrømtet Alvor det Duffe udtalt, om Hr. Kern til næste
Gang vilde „se efter i de store Bøger“. Og dels fordi
hans egen Granferiver var vaft, dels fordi han var saa
inderlig naiv, slog han virkelig efter i Kildekrifter,
ja gif endog saa op paa de offenlige Bibliotheker for at
gjøre Notater, som han i den følgende Skoletime med
Dmstændelighed meddelte sit lattermilde Publikum, uden
at det nogensinde gif op for ham, i hvilken Grad de
Bokfers Tøse havde ham til Bedfte.

Og da en forvoven lille Satan engang af bare Sne-
dighed ytrede Lyst til at se en af „de store Bøger“, kom
han virkelig den følgende Dag dragende med en tyk, i
Svinelæder indbunden Foliant, og denne gjorde en saa-
dan Lykke, at Begjæret efter „de store Bøger“ steg til et
sandt Raseri. Egenlig var det nok Undseelsen over at se
ham evig og altid komme slæbende som et Pafdyr, der
bevægede Frøken Monnesen til at overdrage Timerne til
en Anden. Unægtelig var det et komisk Skue at se den
tynde, foroverbøjede Stikkelse komme henad Fortovet med
struttende Lommer og et Kwartbind paa femhundrede
Sider under hver Arm — det havde jeg selv flere Gange
ved eget Djesyn haft Lejlighed til at overtude mig om.
Og min muntre Kusine havde jo i sin Tid udtryffeligg
fortalt mig, at han til enhver Tid opvartede dem med
Saxo: Fædrelandets Oldhistorie var nemlig hans egenlige
Studium. Efter al Rimelighed havde den gamle Bog,
jeg her holdt mellem mine Hænder, været blandt dem,
hvormed den glade Ungdom var bleven diverteret.

— — Døren var lydlost bleven aabnet. Jeg følte
mig næsten forlegen, da Pastoren overraskede mig staaende
der med det svære, uhandelige Bind, hvori jeg dog ikke
læste.

Men selv denne Dmstændighed stemte netop den

gamle Mand til venlig og livfuld Meddelelse. Der var ikke Tale om, at jeg efter at have røgtet mit ubetydelige Grinde saa let fik Lov til at gaa. Jeg maatte sidde ned og høre ham fortælle om den Gjenstand, der stadig opfyldte hans hele Sind — den i Krigen faldne Søn, hvis sidste Hvilested han ikke kjendte.

„Men hans bedste Skat, hans Saxo, den fik jeg; — uden Formastelse tør jeg vel sige, der var en Styrelse deri!“.

Jeg saa' forundret paa Pastoren.

„De maa vide, han havde Saxo med i sit Tornyster, skjønt den vel fyldte en Tredjedel deraf“, fortsatte han forklarende. „Han maatte have sin Indlingslæsning med i Felten, om det end var aldrig saa drøj en Vægt at slæbe paa. Og De kan tro, det kom til Nytte! Første Regiment bestod jo fornemlig af Kjøbenhavnerne. I Kampen sloges de som Løver; men ellers var det nogle forfornede Kroppe, og der fandtes nok adskillige ligefrem mislykkede borgerlige Eksisterer iblandt dem. Vistnok var det en løftende, højtidelig Stund, da de i den haarde Vinter laa dernede og i deres Ansigtets Sved med Spade og Hakke arbejdede i den frosne Jord, og der er vel ingen Tvivl om, at paa Bunden af deres Sind var Alt, som det skulde være. Alligevel kom der paa Overfladen megen daarlig Lystighed op, som man skulde tro helt uforenelig baade med Stedet og den Sag, de var dragne i Kampen for. De har maaske hørt derom?“

Jo, det havde jeg!

„Se under disse Omstændigheder virkede Anton som en sand Betsignelse, og, mærkelig nok, skrev hans Indflydelse sig netop fra den Dag, da han gjorde sig skyldig i en rigtig ufammeratlig Handling, som vistnok vilde have gjort det umuligt for enhver Anden senere at begaa sig iblandt dem. De var kommanderede ud paa Jordarbejde i et Hold paa fyrretyve Mand; det var femten Graders Kulde, og de havde ingen Naturalforplejning faaet den foregaaende Dag. Jorden var som en Kampesten at arbejde i; det var saa ontrent paa Grænsen af det Uudholdelige. En Hakke sprang, som var den af Glas. Det gav de gode Kjøbenhavnerne en Aaledning, de med Begjærlighed greb. Paa Forslag af en lang Kontorist hørte de op med Arbejdet som én Mand, sikre paa, at naar de vendte tilbage i sluttet Trop, saa kom de ikke i nogen

H. P. HANSEN

B*

Ulejlighed. Kun min Søn erklærede, at Jngen havde befalet ham at gaa, og derfor blev han. Han havde Dannevirkes hele Topografi paa det Nøjeste i Hovedet og lod rent hensigtsløst falde nogle Ord om Pletten, hvorpaa de stod, med samt den Rolle, den havde spillet, da Dronning Thyra udbedrede Værnet. I Øjeblikket vakte det kun deres Vuntherhed; de anbefalede ham til Hendes Majestæts Bevaagenhed og vandrede tilbage i en Klump.

Den Omstændighed, at En havde holdt Pinen ud, gjorde, at Sagen for de Andres Bedkommende blev taget skrappere, end Tilfældet under de Omstændigheder maaske ellers vilde have været. De blev kommanderede paa Straffearbejde, og han gik for Estertiden fri. Der vandede ved Vagtilden nærgaaende Gluffer til min Søn; men da han igjen begyndte at fortælle dem om den gamle Vold og dens oprindelige Bygning i hin fjerne, sagnagtige Tid, saa lyttede de uvilkaarlig efter, og Synet af den ærværdige Bog, som han i sin Tver halede frem, fyldte dem til samme Tid med en dunkel Respekt. De tog med Nysgjerrighed det solide Læderbind og den uvante, halvt ulæselige Tryk i Øjsyn.

Det gav Anton Blod paa Tandem. At fortælle var hans Lyst fra den Tid, han i Skolerne underviste i Historie. Uvilkaarlig optog han Traaden paany og begyndte med Tver og Ufortrødenhed at give de brave Barbér- og Grovsmedesvende et ordenligt Kursus.

„Dg de mange Pund har Kern den hele Tid baaret paa sin Ryg, skjønt han har det i Hovedet Altsammen!“ sagde En saa, da han omsider tav.

De Ord gjorde Udslaget. Havde min Søns uanselige Ydre tidligere været ham til Hinder, saa medvirkede nu hans svage Legeme, hvori der husedes saa megen Ild og Flamme, netop til, at han blev Kompagniets erklærede Bedstemand, som Alle holdt af.

Saa fo'r han da fort, som han havde begyndt, berettede dem de gamle Frasagn, fik hver Plet Jord til at tale og gjorde det saa nærværende for dem, at de befandt sig paa historisk Grund. En Aften hændte det jo vistnok, at et Par Fyre som dem der „— han pegede paa et Par udpræget kjøbenhavnske Typer paa Billedet over Skrivebordet —“ blev fjede af det historiske Brøvl og begyndte at bakke op med en af de stygge, slibrige Viser, som de havde medbragt fra Bærkstedet og Smaagaderne; men de

blev saa eftertryffeligt tystede ned, at de aldrig senere gjentog Forsøget. — „Kern fortæller!“ De Ord var altid som en Trylleformular, der fik Enhver, som indfandt sig i Kredsen, til stille at sætte sig ned“.

Pastoren drog et lille Suk; derpaa fortsatte han:

„Den gamle Grænsevold blev forladt; den Hær, der med Begejstring var dragen ud, maatte liste sig bort som en Flok Tyve i Natten. Antons Hjerte havde med saa usigelig Stolthed og Kjærlighed hængt ved det gamle Bærn; nu, da jeg ser det paa Afstand, synes det mig en given Ting, at ovenpaa hin forfærdelige Nat maatte han gaa bort. Som De vel har hørt, blev hans Død en hel Legende, da ingen af Kammeraterne havde set ham falde. Men begravet maa han være blevet af Østerrigerne, og hans Tornyster maa en østerrigsk Soldat have ransaget. Den læderindbundne Foliant har rimeligvis vaft hans Udren. Han bragte den til sin Kaptajn, som for nogle saa Kreuzer afkjøbte ham denne besynderlige Krigstroskæ. Da min Ven, Oberst Lander, for nogle Aar siden i et militært Hverv blev sendt til Wien, var Kaptajnen, som nu er avanceret til General, netop den Officer, som han nærmest kom til at forhandle med. Generalen viste ham da den mærkelige Grindring, han havde hjembragt fra den danske Krig, og udbad sig Oplysning om Bogens Indhold. Obersten havde hørt om min Søns historiske Foredrag for Kammeraterne. Saasnart han saa' hans Navn paa det forreste Blad, gjættede han sig øjeblikkelig til Sammenhængen, som han naturligvis ikke undlod at fortælle sin venlige Bært. Generalens sydtyske Gemyt blev dybt rørt, og da Obersten meddelte ham, at jeg gamle Mand endnu var blandt de Levendes Tal, sendte han mig med et hjertelig Brev det ærværdige Bind, som i sexten, sytten Aar havde været i hans Besiddelse. Paa denne forunderlige Vis kom Antons Særo i mine Hænder. — Der var en Styrelse deri!“

Pastoren tav pludselig og stirrede hen for sig. Jeg følte mig dybt bevæget og til samme Tid lidt forlegen. Omfjæder fæstede han sine milde Øjne paa mig med et besynderligt Blik.

„De finder, at det er et stærkt Ord at bruge? Men, ser De, med den Særo forholder det sig paa en egen Maade“.

Han tav igjen en kort Stund.

„— Jeg gamle Staffel lever kun i Grindringen om min højsindede, varmhjertede Dreng. Af ham er mit Hjerte fuldt; intet Under derfor, at Munden løber over. De har jo kjendt ham og holdt af ham? De vil ikke more Dem over en affældig gammel Mand's Naivetet. Har jeg fortalt Dem saa meget, saa lad mig i Guds Navn fortælle Dem Resten.“

Han aabnede en Skuffe i Skriverbordet og udtog en lille Pakke Breve, der var sammenbunden med et rødt, falmet Silkebaand. Med en Barsomhed, der viste, hvilken kostelig Skat den Pakke var ham, løsne han Baandet og tog det underste af Brevene ud af dets Konvolut.

„Han skal selv meddele Dem Sammenhængen“, sagde han og gav sig til at læse:

„Jeg vil gjøre Dig en Bekjendelse, Fader — en af dem, der ikke bruges blandt Mænd, selv om de ved Blodets Baand staa hinanden nær; men for min Følelse bliver den ved Situationens Beskaffenhed retfærdiggjort. Sandheden er den, at jeg tidligere har forsøgt at friste Lykken med min Saxo; men da gif det rigtignok galt. Der var En, som jeg elskede, og som mit Hjerte vil hænge ved, saa længe Livet er mig forundt. For hende var det mig en saa usigelig Glæde at læse vore Fædres gamle Kongesagn og udfylde det Læste med Fortælling og Forflaring. En Dtring, hun i ungdommelig Raadhed havde ladet falde, gav mig Anledning til at tro, jeg gjorde hende til Vilje dermed, og det varede en god Stund, inden jeg blev min Bildfarelse va'r. En skønne Dag sagde hun mig imidlertid med rene og ligefremme Ord, at jeg tog Livet af hende med den Saxo, og at jeg i det Hele var en utaalelig Person. Det var en bitter Skuffelse, som jeg aldrig vil forvinde. Men i Kraft af den blev den gamle Krønike, som jeg allerede fra Barn havde elsket, mig netop dobbelt kjær: dens Billeder vare indvævede i min Kjærligheds korte, lykkelige Drøm. Den drømte jeg om igjen, hver Gang mit Dje gled over de gustne Blade: Fejltagelsen, Selvbedraget mistede sin Braad. Da jeg drog i Felten, maatte jeg have min Saxo med: nu véd Du Grunden. Og nu, da jeg herovre paa anden Dmgang forklarer vort gamle Lands ærværdige Sagn for det første Regiments Soldater, er det, som bød Livet selv mig en Erstatning; for nu flaa de an!“

Pastoren lagde Brevet tilbage i dets Konvolut,

snørede med Nansomhed Silkebaandet sammen igjen om Paffen, og lagde den tilbage paa dens Sted.

„Allerede i det, jeg læste, ser De bestemt den styrende, ledende Finger“, sagde han med et vist Eftertryk. „Maa jeg da ikke, da denne dyrebare Arv ad en saa mærkelig Omvej er kommen i min Besiddelse, udlægge det paa samme Maade, især da — —“

Han brød pludselig af og fæstede paany sine klare Oldingesøjne paa mig, som for at forvise sig om, at jeg ogsaa vilde høre ham med det rette Sind.

„Hvad jeg nu vil sige“, fortsatte han langsomt og tøvende, „er jo vistnok ikke min Ejendom alene; men jeg maa fortælle det, jeg maa. Den, han læste for i den gamle Krønike, har levet et daarligt, ynkværdigt Liv. Først i Ulykkens Dage kom hun til Erkjendelse af, hvad hans Kjærlighed betød. Efter at Alt var bristet for hende, tyede hun omsider til mig. Netop ved samme Tid havde jeg modtaget den østerrigske Officers Foræring: begriber De nu, at den kom som en himmelfalden Gave? Erindringer om de gamle Læsetimer udgjør Kjernen i vort Samliv; nu forstaar hun at skatte hans Forsøg paa at udvide hendes Kundskab og indgyde hende Kjærlighed til det, som paa Jorden er værd at elske, og saaledes er det sket, at et Efterstær af hans skjønne, rene Personlighed lyser underfuldt op over den Rest af mit Liv, som er tilbage“.

Jeg havde kjendt Anton Kern tilstrækkelig til at føle mig greben af den gamle Mand's Fortælling; men jeg havde en levende Fornemmelse af, at et hvilket som helst Tilsvær fra min Side vilde være ufint og ubetimeligt. Saa valgte jeg da den Udvej at vende tilbage til det Anliggende, der egentlig havde ført mig til Pastoren og fremføre nogle Bemærkninger, som netop faldt mig ind. Han svarede med en ivrig Omstændelighed, der røbede, at ogsaa han var noget forlegen og ikke ugjerne greb Lejligheden til at tale om noget andet. I Løbet af et Par Minuter var Sagen imidlertid tilstrækkelig drøftet; jeg troede at spore en vis Lettelse hos ham, da jeg strax efter tog Afsked og gik.

— — Nogle Dage derefter mødte jeg i Frederiksberg-Have ganske uventet Pastoren. Han holdt en Dame

under Armen, hvis stærkt falmende Ndre robede de umis-
kjendeligste Spor af en tidligere, rent blændende Skjønhed.

Da Pastoren blev mig va'r, steg Blodet svagt op i hans rynkede Kinder, hans blaa Øjne fæstede sig med et trofskyldigt, afbedende Blik paa mig, som vilde han tilkjendegive, at nu, da jeg ved et Tilfælde var bleven fuldt underrettet, erkjendte han sin Fejl og gjorde mig det til Pligt ved Taft og Nænsomhed at bøde derpaa.

Og da jeg rigtig saa' paa Damen, var jeg i Virkeligheden fuldt underrettet, langt udover, hvad Pastoren kunde ane.

Hvor skæmmede disse Træf end vare, saa gjenkjendte jeg dem nu! Hende var det altsaa, min Rufines Justitutveninde, den fejrede Dronning allerede paa Frøken Mommiesens Juleballer og snart efter paa et Utal af andre i Hovedstadens fineste, mest levelystne Kredse — næsten en kjøbenhavnsk Berømthed paa Grund af sit yppige, bedaarende Ndre, der under vore Bredegrader var af en rent erotisk Pragt. Hende havde Anton Kern ved Læsning i den gamle Krønike villet være til Behag, hende havde han ofret sit trofskyldige Hjertes hele Skat af opsparet Dmhed og Tilbedelse — hende!

Jeg havde aldrig kunnet lide hende og mindedes tydelig, at jeg blev glad, da under hendes stærke Deltagelse i en fornem og vidt udbredt Selskabelighed min unge barnlige Rufine i Løbet af ganske kort Tid blev det Bekjendtskab kvit. Men idet jeg paa Forbivandringen lettede paa min Hat, maatte jeg uvilkaarlig indrømme, at ældet og visnet, som hun var, havde hun forandret sig til sin Fordel i en aldeles paafaldende Grad. Der var over disse hulede Kinder, disse af Græmmelse tilflørede Øjne, denne Mund, om hvilken to smertelige Linjer laa gravede, et Præg af Lutring og sjælelig Fremvæert, som jeg i hendes Skjønheds fejre Tid vilde have anset for umuligt.

Hun havde hørt til dem, der strax paa Forhaand vide, i hvad Pris de efter den i Verden gjældende Børsnotering staa, og som med ikke ringere Hurtighed ere enige med sig selv om af Verden at forlange den højeste Pris. I en Alder af atten Aar var hun bleven gift med Sønnen af en af Byens rigeste Grosserere, som for sin Uddannelses Skyld havde været paa et stort Handelskontor i London og der faaet indprentet, at et Egteskab med en almindelig

anerkjendt Skjønhed for en Ugersvend af almindelig anerkjendt Formue er den sande og egenlige fashion. Med en naadig Dronningemine var hun gaaet ind paa at ombytte sine beskedne Livsvilkaar med de glimrende, der bødtes hende, og strax fra sit Ægteskabs første Dag havde hun som en gulddrukken Mænade med begge Hænder øst Benge ud — saa hensynsløst og vedholdende, at den unge Børsmands Stolthed over den erhvervede pragtfulde Udstillingsgjenstand inden ret lang Tid veg Pladsen for en Følelse af Skræk og Uhygge. Det kom til heftige Optrin imellem dem, som næsten daglig gjentog sig og tilsidst gjorde dem til en Fabel for den hele By. Efter at dette havde varet ved i adskillige Aar, løb Fruen en skønne Dag bort med en fremmed Virtuos, der var bleven indtaget i hendes forlokkende Skjønhed, og i hvem hun paa sin Side havde forelsket sig med en pludselig Lidenkab, der gjorde hende sansesløs og beruset. Manden havde øjeblikkelig gjort Skridt for at erhverve retlig Skilsmisse, og hun var saa i et Aars Tid rejst fra By til By med Virtuosen, indtil denne uden Barsel havde forladt hende i en fransk Havnestad, hvorfra han paa en transatlantisk Damper var taget til Amerika for at forsyne sig med nye Indtryk og skovle til sig af Mankee'ernes Guld. Og nu havde hun opsogt Anton Kerns Fader, med hvem jeg vidste, at hun langt ude var beslægtet, og ilevede med ham i Grindringen om den bortgangne Søn.

— — Det Anliggende, der havde ført mig til Pastoren, nødvendiggjorde efter nogen Tids Forløb et nyt Besøg. Det var en solklar Septembertag med blifstille Luft og mild Sommervarme; idet jeg bøjede om den smalle Sidesti saa' jeg i Havens Hjørne Pastoren sidde i Lysthuset, og paa Bænken ligeoverfor ham sad Damen, han hin Dag i Frederiksberg-Have havde gaaet med. Hans magre, hornovertrukne Haand hvilede paa Sønnens Saxo, der laa opslagen paa Bordet foran ham.

Naturligvis var jeg strax paa det Nene med, at jeg burde opsætte mit Besøg til en anden Gang og ubemærket trække mig tilbage; men da jeg hørte den gamle Mand's Stemme, blev jeg næsten imod min Vilje staaende.

„Nu havde Du elsket ham, Antonie?“

„Kjære Dufel, jeg tror det ikke; der var en Skillevej

H. P. HANSEN. SC.

YR 87.

imellem os, som aldrig var falden. — Desuden, om han havde levet, hvad skulde han saa med mig?"

„Du havde gjort ham lykkelig.“

„Han var for god til, at jeg skulde helde mit syndige Hoved til hans ærlige Bryst. Nej, lad os se det saaledes at den Styrelse, paa hvilken De saa tillidsfuldt tror, har ordnet alt, som det allerhelst maatte være. Af Raadhed og Overmod fik jeg ham i min unge Alder til at læse for mig: nu er de Timer mit Livs bedste Grindring! At jeg er bleven elsket af et Menneske med en saa ren og stor Sjæl, indgyder mig en Fortrøstning, jeg ellers vilde have savnet; jeg bringes derved næsten til at tro, der boede noget Godt i mig, som jeg selv ikke anede. Tanken om Antons Kjærlighed er bleven den Skat, hvorpaa jeg tærer, Lyset for min Fod, Staven i min Haand; — uden den var jeg Intet!"

Hun tav et Øjeblik; derpaa vedblev hun med en besynderlig Hestighed:

„Onkel, læs Kapitlet om Haddings Rejse under den forte Jord!"*)

„Det Sagn er nok det, Barn, Du holder allermest af hos den gamle Saxo?"

„Hadding bryder jeg mig ikke om, Onkel! Men naar Du kommer til det Sted, hvor den dræbte Hane kastes over Muren, og Hanegalet ligesuldt lyder fra den anden Side, saa fyldes jeg af et Haab, saa hører jeg en Stemme, saa taler det til mig fra de Dødes Land!"

---

*) I Saxos første Bog (Grundtvigs Oversættelse S. 38) fortælles, at en Kvinde en Aften kom til Kong Hadding i Hallen og førte ham ned under Jorden. Da de kom til en Mur, vred Kvinden Halsen om paa en Hane og kastede den over Muren, fra hvis anden Side Hanegalet strax lød som Tegn paa, at Fuglen var kommen til Live paany.

Kong Knuds Døtre.

(Efter det tyske.)

Af Ingvor Bondesen.

Med Illustration af Carl H. f. Schmidt.

Det var sig Tysklands Kejserson,
han rider til Danmark ud,
til Knud den mægtiges Hofgaard
at fæste sig Fyrstebrud;
Skjalden, som kom fra den lange Færd,
havde sunget for hannem en Vise,
han kunde de danske Prinsesser to
ej noksom love og prise.

Og Origets gamle Koning
modtager med Smil sin Gæst:
„Her skuer I mine Døtre!
tag den, der huer Jer bedst!
Skjøn som den høje Valkyrie
for Gyda staar Hjærter i Brand,
Gunhilde ligner en Frue bly
ud af eders eget Land.“

Ung Henrik og stolten Gyda
de færdes ved Sø og Sund,
de lege ved Tavl og Tærning,
de jage med Høg og Hund,
ved Aftenstide i Højenloft
slaar Guldharpen hun med Liste,
ung Henriks Hjærte i Lue stod,
før selver deraf han vidste.

Gunhilde syster i Bure
ved Væv og ved Sømmebord,
saa kyske er hendes Blikke,
saa blysomme hendes Ord,
det lyser som Solen paa Snækkesejl
over al hendes Gang og Færd;
men ingen agter Gunhilde stort,
hvor stolten Gyda er nær.

En Morgen man bår ung Henrik
med Graad gjennem Porten ind,
Nasynets hvide Marmel
gyste mod Skarlagenskind;
hans Ganger løb mellem Hjort og Hind
i Lunden med flagrende Manke,
paa Græsset under den Egestub
hang Bloddraaber, dryppende blanke.

Med Klæde Kongshallen drages,
der stander ung Henriks Baar,
de tavse Dørfjærter blinke
paa Kronen, som smykker hans Haar,
de spejle sig bjært i det sølverne Skjold
paa Væggen over den døde —
da træder stolt Gyda i Hallen ind,
hun gaar til det sidste Møde.

Hun rynker sit Bryn mod Baaren
som blændet af Eysenes Spil,
hun stirrer en Stund paa Kronen,
griber saa dristigt til,
hun trykker den paa sin Isse fast,
og vendt imod Skjoldets Hvælv
tykkes hun Sabas Dronning at se
i Billedet af sig selv.

„Ha,“ mumler hun imod Spejlet,
„saa var det kun Daaredrøm,
da højest jeg bares opad
paa Magtens og Ærens Strøm,
saa sluktes mit Haab som et Stjærneskud,
ung Henrik, jeg hader dit Minde!
du undte mig ikke det svimlende Navn:
Romalands Kejserinde.“

Fuld næppe var Gyda borte,
da rørte sig Klædet igjen,
Gunhilde skred over flisen
til selv samme Baare hen,
hun flapped med Blide ung Henriks Haand,
hun frygted ej Dødens Kulde,
men Øjenes sænkede Vipper hang
af perlende Taarer fulde.

„O Henrik!“ hviskede hun sagte,
„nu vover jeg sige dig frit,
jeg har elsket dig over al Verden,
jeg har kæmpet og grædt og stridt,
jeg vil elske dig til min sidste Stund,
jeg vil signe og ære dit Minde,
jeg vil bede Guds Moder, at hvisset du maa
forflaret din Krone gjenvinde.“

Da pludselig — er det et Under —
løfter sig Henriks Arm,
han slaar den om Gunhilds Nakke,
livsfrisk og legemsvarm,
han skuer op i to Øjne blaa,
saa trofaste, søde og milde, — —
og Tysklands næste Keiserpar
blev Henrik og Gunhilde.

Anekdoter.

En Kone: „Jeg ønsker gerne at blive fotograferet.“
Fotografen: „Meget gerne. Skal det være et Bryst-
billede?“

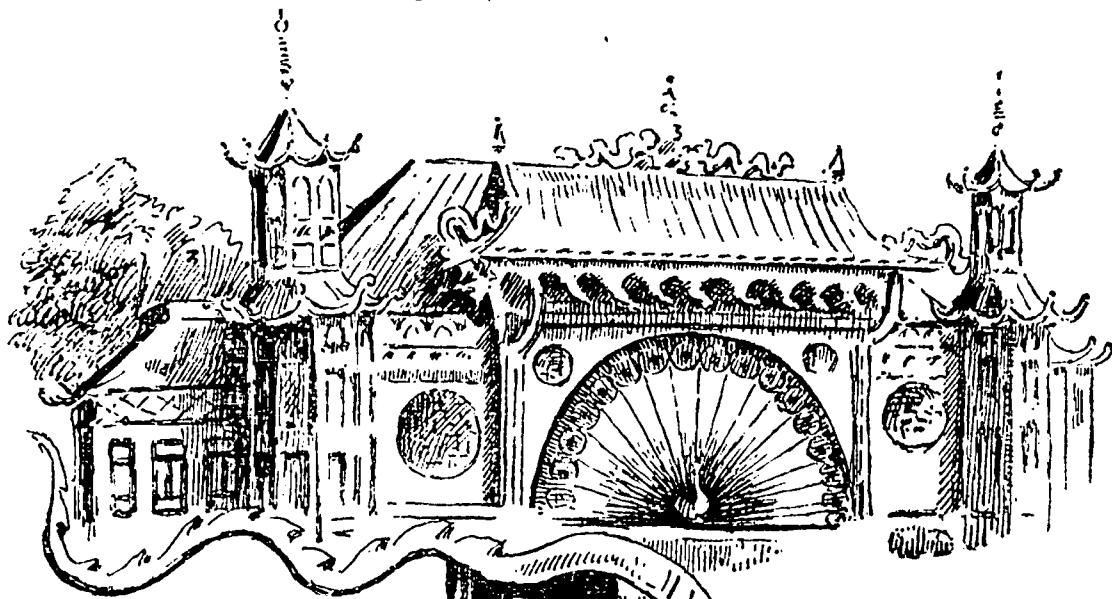
Konen: „Ja, men Ansigtet vilde jeg rigtignok ogsaa
gerne have med!“

En Slagterkone, som vilde have Billetter til Teatret,
truedes med at blive trængt tilbage af en Spækhøker, der
vilde først ekspederes. „De tager fejl, Petersen,“ sagde
hun ganske gemyttlig, idet hun anbragte sin ene Albue i
Bringeu paa Spækhøkeren, „først kommer Stegen og
siden Smør og Ost.“

Volkersen og hans Pjerrot.

Af J. Davidsen.

Med Illustrationer af Axel Thiefs.

en 15de August 1868 var det en stor Festdag for Kjøbenhavns Sommer-Tivoli.

Denne Institution — thi denne Betegnelse kan Tivoli efter sin Betydning for Kjøbenhavn gjøre fuldstændig Krav paa — havde da bestaaet i 25 Aar. Jubileet blev feiret ved en stor Fest for Publikum, men ogsaa ved en privat Fest for Bestyrelsen, Funktionærer og Artister, hvortil Pressens Repræsentanter vare indbudne. Festen holdtes saa at sige paa Dmgang i de forskjellige Beyerntningssteder, men Hovedgildet stod dog i Nimbs nuværende Divan, og Præsidenten eller Ordstyreren var ingen ringere end Volkersen, Tivoli-Pantomimens uforligne-

lige Pjerrot. Det var ogsaa hans Jubilæum, thi han havde været ved Tivoli siden dets Aabning, og i den Anledning faaet et Gulduhr i Præsent. Som Festspræsident fungerede han med Anstand, og de, der kun kjendte ham som den stumme Mimiker, der, naar han Aften efter Aften fremkaldes af den glade og begejstrede Ungdom, kun havde et Par enkelte Ord at sige til Tak for den smigrende Anerkjendelse, fik her Bevis for, at Tungebaandet kunde løses paa ham, naar Leilighed var dertil. Han holdt adskillige Taler, der hørtes under ustandselig Latter. Logik var der vel ikke stort af, men desto mere Lune. Det var morsomt og gemytligt Brøl af en uimodstaaelig Virkning. Volkersen var Dagens Helt.

Men for at udføre Pjerrots Skikkelse, saaledes som Volkersen har gjort det i næsten 45 Aar paa Tivoli, maa han jo ogsaa have et Fond af drastisk Lune og Humor, der altid er ved Haanden, ja endog et vist slagfærdigt Bid, som, fordi Talens Brug er nægtet, maa være tilstede i en ikke almindelig Grad for at kunne gøre sig gjældende. Den komiske Mimiker virker nærmest ved Inspiration, og har han, som Volkersen, de fornøde Midler til sin Raadighed, saa spiller han livligere og naturligere end den, som har en tillært Rolle at udføre ved Hjælp af Taleorganet. Alt kommer ligesom umiddelbart. Gaanske vist er der visse Motiver i Fagter, Holdning og Stil, der altid gjentage sig i Udførelsen; men Lunet har et vidt Spillerum og kan virke under Diebliffets Indskydelse. Uden dette vil Pjerrot ikke blive den uimodstaaelig morsomme Figur, han skal være i den italienske Pantomime som denne kjendes fra det Princeske Selskabs Forestillinger paa Besterbroes Morstabs-theater med Casorti, Winther og Adolf Price som Pjerrot, og fra Forestillingerne paa Tivoli-Theatret med Volkersen. Pjerrot er jo en brav, skikkelig Tyr, sin Herre, Cassander, meget hengiven, men som ved sin Naivitet, Dumhed og Reitethed anretter mange Forstyrrelser. Og det er netop i disse Forstyrrelser at Spillerummet for Lunet er givet, at det diebliffelig kan slaa ud i pudserlige Træk, i lattervækkende Lazzis. Deri har ogsaa Volkersens Styrke bestaaet. Hans Pjerrot er gaanske vist, som Figuren ogsaa bør være, ens i Hovedtrækkene, men den opmærksomme Jagttager vil altid finde et eller andet Nytt, der skyldes hans Inspiration, og det er ogsaa derved, at han altid ses med stor Fornøjelse ikke

alene af Ungdommen, men ogsaa af Eldre, fortsagt at han er bleven Publikums Yndling.

N. S. Volkersen er født den 2den Marts 1820 i den lille Landsby Stignæs ved Skjelskør, hvor hans Fader var Skolelærer. Denne blev senere 3die Graver ved Frue Kirke i Kjøbenhavn, men kun faa Aar efter Ansættelsen døde han, og hans Hustru sad tilbage med ikke mindre end 13 Børn, hvoraf N. S. var den Yngste. Nogle af dem vare vel nogenlunde fra Haanden, men for den stakkels Enke var det jo næsten umuligt at forsyge de øvrige. Volkersen var vel dengang 8 eller 9 Aar gammel, en smidig Krabat og voksen for sin Alder. Paa egen Haand havde han dreven gymnastiske Øvelser, under Hjemmets Fattigdom fik han nu den Ide at gjøre dem frugtbringende, og fandt Ansættelse paa Nørrebroes Theater som ungdommelig Akrobat. Det Smule han fortjente bragte han Moderen som Betaling for Kost og Logis. Men saa gif Theatret op i Flamme, og han var uden Emploi.

Uden strengt at følge den kronologiske Orden skal jeg kortelig omtale Volkersens Kunstnerkarriere i hans Drengaar. Den var broget og afvejlende nok. Han forsøgte sig som ungdommelig Rytter, Clown og Jonglør ved det Liphardtiske Beriderselskab, hvor han af og til kom til at smage Ridepidsten. Saa dannede han selv med et Par Andre, deriblandt Hesse og Busholm, der ikke vare stort ældre end han selv, et lille Akrobatselskab, som gav Forestillinger paa Bornholm og i skaanske Byer, dog næppe med synderligt Udbytte. At slaa sig igjennem paa den Maade fandt Volkersen betænkelig. Hans Hu stod nok til Kunsten, men han fandt at det skortede paa Brødfødningen; og saa besluttede han at opgive den.

Han havde en Broder, der blev oplært i et Bogtrykkeri som Trykker, og havde det ret godt. Det var en Livsvei, han mente ogsaa at have Lyst til, men han vilde være Sætter. Han kom i Lære hos Bogtrykker N. P. Jørgensen i Pilestræde. Men Jørgensen, der er bekjendt som Forfatter til nogle morsomme Monologer (Bonden i det russiske Dampbad o. fl.) og dramatiske Skizzer, var slet ikke morsom som Bogtrykker-Principal, idetmindste ikke efter Volkersens Opfattelse af Hustugten. Knubs og Skjældsord faldt ikke i hans Smag, og heller ikke det bundne Liv til Sætterkassen. Det var jo umuligt for ham, der havde vænnet sig til Friluftslivet, der havde

været besnæret af den ambulante Kunsts Trylleri, at finde sig i Tvang og indestængt Luft. Og efter et halvt Aars Tids Forløb tog han Farvel med Sætterkassen og med Principalens Knubs; han havde faaet nok af begge Dele.

Det var i Trediveerne. Den Gang var Vesterbroes Theater, som eiedes af Philippo Pettoletti, udleiet til det Bornholdtske Selskab, som gav tydske Operaforestillinger. Der var en Plads som Dørvogter ledig, og den modtog Volkersen. Han var jo ialtsald Funktionær ved et Theater, det smagte af Jugl. Naar det kneb, blev han ogsaa anvendt som Statist. Selskabet skulde give Aubers Opera „Maskeballet“. En Pjerrot maatte være med i Optoget ved den Masquerade, hvor Gustav den Tredie myrdes. Til denne Figur valgtes Volkersen. Det var første Gang at han var iført den hvide Dragt, som han siden i en Menneskealder har baaret saa beundringsværdigt. Men dette vilde næppe være sket, dersom ikke Pjerrotdragten tillige havde givet hans Lune frie Tøiler. En Ridder paa Masqueraden tabte sin Landse, Pjerrot-Volkersen greb den og udførte saamange Budserligheder, at der lød en ustandselig Latter, og at han næsten blev Aftenens Helt. Og hver Gang Stykket gik, var han ligesaa morsom.

Men den egentlige Uddannelse manglede ham dog. Pjerrot-Skikkelsen kræver lige saa godt Teknik som enhver anden scenisk Figur. Naastoffet var tilstede hos Volkersen, selv i en ualmindelig Grad, men det maatte formes, afslibes og stiliseres, det var han sig selv bevidst. Instruktøren var jo lige ved Haanden, det var Philippo Pettoletti, Eieren af Vesterbroes Theater. Han, der fra sin egen Artistkarriere var godt forfaren i Alt, hvad der vedrørte den mimiske Kunst, paatog sig at vejlede ham. Men det gjorde han ligesaa meget for sin egen Skyld som for Volkersens. Efterat det tydske Operaselskab var reist, agtede han at give Pantomimer paa sit Theater og saaledes reise Konkurrence med de yndede Princesse paa Vesterbroes Morfskabs-Theater. Dertil maatte han have en Pjerrot, som ikke ganske traadte i Skyggen for Adolf Princes saa ypperlige, og dertil fandt han Volkersen bekvem, naar han blot rettede sig efter hans Værdomme.

Og saa begyndte et ihærdigt Arbejde for Eleven og Læreren. Ikke mindre end tre Prøver om Dagen. „Volkerser har Talent, meget,“ sagde den lille varmbloedige Italiener, „men manfler scola. Nok skal bli' go' Pjerrot,

men arbejde — arbejde!" Og der vankede Skjældsord, der vankede Knubs. Gran' bestia! Gran Makako! glo paa mig — saadan. If' Maschina — if' confusione — saadan!" gik det løs med. Det virkede. Efter en Maanedes Forløb var Læretiden forbi. Volkersen var fuldt færdig som Pjerrot, og i den Egenskab optraadte han saa i de Pantomimer, som opførtes paa Vesterbros Theater. De var de samme Casortiste, som Prices spillede: „Harlekin mekanisk Statue“, „Harlekin Skelet“, „De tre feige Elskere ved det natlige Stævnemøde“, „Pjerrot, der opdager Kvindernes Træskhed“ o. s. v. Derved kunde Volkersen tilegne sig Indholdet af disse Pantomimer, og det kom ham meget til Nytte, da han i Forening med Hesse og Busholm, der ligeledes havde nydt Undervisning af Ph. Pettoletti, den ene som Harlekin, den anden som Casjander, samt med et Par Andre dannede et lille Selskab, som om Sommeren begav sig paa Reiser, gjæstede Provindsbyerne, ja endog gjorde Udflugter til Norge.

Smidlertid var Tivoli reist som ved et Mirakkel og udøvede sin Tiltrækningskraft ogsaa paa Volkersen. Han henvendte sig om Engagement til Georg Carstensen, der kjendte ham fra Vesterbroes Theater. Paa Theatret blev der endnu ikke givet Pantomimer, men i Forhaabning om, at det kunde ske om nogen Tid, engagerede Carstensen ham foreløbig til at medvirke som Akrobat i Cirkus. Han optraadte her som Rytter, Clown og Gymnastiker. Men saa indtraf Carstensens Beneficeforestilling, og til den skulde der gives en Pantomime. Dertil var Volkersen en selvskreven Pjerrot. Det var „Harlekin mekanisk Statue“, og Volkersen gjorde stormende Lykke. Saa blev han engageret for næste Sæson med en Løn af — 40 Rdlr. om Maaneden, som først efter flere Mars Forløb blev forhøjet. Nu er hans Løn 2000 Kr. pr. Sæson, just ikke synderlig stor i Forhold til hvad han har været og endnu er for Tivoli, og hvad han er for dets Publikum, især for Ungdommen.

Pantomimejelskabet bestod i Sæsonen 1844 foruden Volkersen af Hesse, der endnu, ligesom den Gang udfører Harlekins Rolle, af Busholm (Casjander), Caroline Pettoletti (Columbine) Jean d'Abis og Mad. d'Abis og et Par andre til de øvrige Roller. Volkersen forestod Instruktionen og arrangerede Pantomimerne, og det er han stadig vedblevet med. Der indtraadte en Afbrydelse

i Pantomime=Forestillingerne nogen Tid efter at de vare begyndte. Det Princesse Selskab fandt dem stridende mod sit Privilegium, og bevirkede et Forbud, som dog blev hævet i Sæsonen 1845. Siden den Tid bleve Pantomimerne stabile paa Tivoli, og siden den Tid har Volkersen Aften efter Aften virket som den uimodstaaelige Pjerrot paa det lille Brædde-Theater.

Volkersen er nu over 68 Aar gammel, men endnu i forrige Sæson har ingen Tilbagegang været at spore. Han var den samme Pjerrot som i hans Ungdom, maaske lidt mindre bevægelig, lidt mindre livlig, men altid den samme morsomme Figur. Men i Slutningen af Sæsonen led han et smerteligt Tab ved sin trofaste Hustrus Død, og han selv blev angrebet af en Sygdom, som holdt ham fængslet til Sygeleiet i tre Maaneder. Det har svækket den gamle Mand's Kræfter, og han selv nærer Tvivl om, hvorvidt han endnu i længere Tid kan virke i sin gamle Egenkab. Som man veed, hører jo hyppige Fald med til Pjerrotrollen, de kunne næsten betragtes som dens clous. Jeg spurgte Volkersen om han troede at kunne blive ved dermed. „Det veed jeg ikke,“ svarede han paa sin korte Maade at udtrykke sig paa. „Jeg kan jo nok falde, men at staa op igjen, det er Sagen. Og kan jeg ikke det mere, saa er det forbi med Volkersens Pjerrot.“

Jeg vil dog haabe, at denne melankolske Betragtning ikke holder Stik, og jeg er overtydet om, at de Mange, som have glædet og moret sig over hans Pjerrot, ere enige deri. Hans Bortgang vil efterlade et Savn, der vistnok vanskeligt vil kunne erstattes. Men ialtfald vil Mindet om hans Pjerrot være et af de bedste, som for den nuværende og for den opvoksende Generation klytter sig til Kjøbenhavns verdensberømte Tivoli.

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønneatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Foraarsfantasi af S. Michael-
 sen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af E. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Afiane, En Reifeerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af E. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehenschlægers Barndom og første Ungdom, af E. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Mis-
 undelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Mul
 for lidt, Fortælling af B. Hausted, med 2 Illustr.; De tre
 Duffer, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af
 Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med
 Illustr. af Carl Thomsen; E. Dilling: Greven af Svedala;
 med Illustr. af E. Henningsen; E. Bloug: Mon han dog ej
 skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosen-
 stand; B. Østergaard. En Uvedkommende, Studie fra Gaden,
 med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet,
 24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Hencfel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af
 H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en
 Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thom-
 sen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P.
 Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: et Gjentestrig, med Illustr. af H. Tegner; J.
 Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Biggo Langer. 24
 Sider. 10 Dre.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R.
 Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af
 Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sic: Elskovskjærnerne, et Sagn fra Provence, med Illustr.;
 Tausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender Du de Stille
 i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44
 Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsfyggen, med Illustr.; J. Futtrup:
 Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B.
 Jansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af
 Anker Lund; B. Østergaard: Døde Dine, med Illustr. 48 Sider.
 15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af
 Alf. Schmidt; Anna Borch: Djævelen som Præst, med Illustr.;

(Fortættes paa Omflagets 4de Side).

- Elith Neumert: Jland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt; Ud. Langsted: En Moders Tilgivelse, Et Sagn fra Bretagne, med Illustr. af H. P. Vindeburg. 24 Sider. 15 Øre.
- Nr. 32. B. Corfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af K. Gamburg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr. 40 Sider. 10 Øre.
- 33. Raffehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L. Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Øre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dronning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Øre.
- 35. Naadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr. 48 Sider. 15 Øre.
- 36. Den landsflygtige Skrædder, af Knud Skytte; Den hvide Pige, et Mønst Sagn, af Mogens Gynge. 9 Billeder. 28 Sider. 10 Øre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbeck; Hammershøi, en Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P. C. Loepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13 Illustrationer. 52 Sider. 15 Øre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Vinjælderen; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Bornholm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Øre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og Byvædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Rok; Svend Trøst Nr. 2, af Martin Rok; Hvad kan ikke Gauden hitte paa? Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Øre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af J. Nielsen. 11 Billeder, 24 Sider. 10 Øre.
- 41. Kjærlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af Chr. Vestergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Øre.
- 42. Stjernestud, af Birger Hansted; Gjedden, indisk Folkeeventyr, af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gynge; Lidt Mosaisk fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder. 46 Sider. 15 Øre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjober paa engang for et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

Nr. 58

Preis: 10 Dre.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29),

Se Omslaget indvendige og bageste Side

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerparer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsen, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Øre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen, Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Øre.
- 3. Lindestibet Brinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Øre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Øre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Øre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Øre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Ellar; Hyrdedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15. Billeder. 48 Sider. 20 Øre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Øre.
- 9. Rutteren Bildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Øre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Sjllands Nordvestkyst, af E. Jagd, med 2 Illustr. et Musæum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Øre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Øre.
- 12. Min bedste Ven, af E. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Hencel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Øre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af E. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Øre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Molbech, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Øre.
- 15. Helsen, historisk Fortælling, af M. Hencel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Øre.
- 16. Rejsekitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af E. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Øre.

(Fortsættes paa Omflagets 3die Side.)

Ved Aarskiftet.

Tiden iler! — Intet
hviler,
Skjøndt vi ofte troe det selv.
Tiden ruller! — Snart med
Bulder,
Snart gaaer stille Tidens
Elv.

Ja, den glider alletider;
Nyt den derfor paa din
Vei!

Spildtes Tiden, aldrig siden
Kan Du den erstatte Dig.

Lysse Timer, mørke Timer
Skifte under Himlens
Hvælv.

Husk! de mørke give Styrke,
Hvis Du har lidt Kræfter
selv.

1

fit Du Lykken stot i Ryggen,
Taf din Gud, og skøn derpaa!
Men Du mindes, at der findes
Blomster ei, der evigt staae!

Heldigst den, der frejdigt venter
Skjæbnens baade godt og Ondt.
Døden vinker! — Han ei blinker
Blot et eneste Secund.

Det er givet, at i Livet
Bedst den Modige sig staaer.
Taabe den, som ei vil haabe
frejdigt paa det næste Aar!

Et Julebudskab.

Skitse af M. Bruhn.

Det var et rigtigt Julevejr med et Par Graders Frost og et skinnende Sne-dække, der rødmede som funklende Rubiner i Solnedgangen.

Jorden saa ud, saa pyntelig og straalende som en ung Brud, saa hyggelig og venlig som et af de Vinteræventyr, der kun befolkes af tjenstvillige Nisser, venlige Feer og fornøjede Mennesker.

Alle de stygge Trolde, der hedder Sorg og Savn og Fattigdom havde rimeligvis gemt sig i Krogene. Det klare

Julelys skar dem jo kun i Djinene, naar de en Gang imellem stak Hovederne frem. I hele den lille Købstad var der Julestemning og Juletravlhed. — Kaner førte i rask Trav til og fra Jernbanestationen. De førende lo og snakkede og nikkede et glædelig Jul til hverandre i Forbifarten, — det var som om selv Kaneflokkerne klingede og Bidstene knaldede en glædelig Jul, saa fornøjeligt lød det.

Ud fra Husene trængte der en liflig Duft af Gaafesteg og varm Julefage, den blandede sig harmonisk med den klare Frostluft og mødte de ankommende Feriegæster som et hjærteligt Velkommen, et Løfte om Hygge og gode Dage.

Hele den stille Gade var som forvandlet. Følk løb forbi hinanden i travl Livlighed. En havde glemt Lys til Juletræet, en anden Kardemomme til Æblekiverne. Pakker maatte der hentes fra Pakhuset og Rentepenge betales paa Amtsstuen før Kontoret lukkedes.

En ung Pige huskede i det sidste Øjeblik, at der skulde købes en ny Blisfé til den blaa Tarlatans Kjole, om den skulde kunne gaa an til Klubballet anden Juledag. Hun maatte skynde sig, og hun skyndte sig saa meget, at hun i Borten nær var løben lige i Armene paa sin Faders Commis, der brødebevidst havde sneget sig bort fra den travle Bod for at saa købt sig en Næseflemmer før Galanterihandleren lukkede — Ved Hjælp af Næseflemmer haabede den unge Mand nemlig, at kunne optage Konkurancen med en vis Student, der ligesom han selv søgte fast Ansættelse i et lille Pigehjærte.

Efter en passende lille Forfrækkelse fra den unge Dames Side brast de begge to i en umotiveret, fluffende Latter, og saa benyttede de Lejligheden til at betro hinanden, at de havde saa gruelig travlt, at de glædede sig til Juleballet, at de virkelig maatte skynde sig, og meget andet af lignende Vigtighed. Og saa gif da hver sine Veje.

Na, lykkelige Møde. Hvor hun var sød og venlig i Dag.

Om han havde holdt paa og sagt hende — om han endnu løb efter hende? om han turde . . . før den forbandede Student kom? — Han turde ikke nu. Men han vilde turde

gøre det paa Juleballet, det turde han bande paa. Det opmuntrede han sig selv med da han vandrede tilbage til Boden, forberedt paa en Røffel af Principalen, der rimeligvis havde opdaget hans Fraværelse.

Hendes Dine havde skinnet ham i Møde som Stjærner, da hun ønskede ham glædelig Jul . . . , hvad kom saa alt andet ham ved. Saadanne Dine kunde ikke misforstås . . .

Da han kom ind i Butiken, kaldte hans Principal ham ind i Kontoret. Na, hvor han saa alvorlig ud, det var da forfækkeligt.

„Karl Petersen,“ begyndte han højtideligt. „Jeg har altid været tilfreds med Dem i de fem Aar, De har været i min Tjeneste, men — men nu er der Grunde, der pludselig gør det ønskeligt, at vi skilles — De maa forlade mig straks.“

Det unge Menneske saa forfærdet paa sin Herre; hvad var der dog i Vejen. Det kunde da umulig være fordi han havde været borte det Kvarter eller fordi han havde snaffet et lille Djeblik med Vilhelmine i Borten paa saa travl en Dag, at han skulde jages bort.

„Karl Petersen!“ Købmand Bang brugte altid baade For og Efternavn til sine Folk naar han rigtig vilde markere sin Tale: „Der er kommet Brev til mig fra Deres Fader, han meddeler mig, at der gennem en af hans Venner er tilbudt Dem en Kontorplads i Vestindien, dersom De kan rejse derover for at overtage Pladsen straks. Deres Fader siger, at Vilkaarene er saa fordelagtige, at der ingen Betænkning kan være fra Deres Side, dersom jeg giver mit Samtykke til at De forlader Pladsen her hos mig. Jeg har allerede givet det ved at sende Deres Fader et Telegram der meddeler ham, at De rejser herfra i Aften Kl. 8. Jeg tør ikke staa Deres Lykke i Vejen unge Mand, paa derfor Deres Koffert saa hurtig som muligt, saa kan De endnu saa Tid til at spise til Aften med os før Toget gaar til Kjøbenhavn.“

Denne Efterretning faldt ned som en Bombe og knuste alle Karl Petersens glade Juledrømme.

Han følte i første Øjeblik en bitter Gærme mod de Mennesker, der uden hans Samtykke havde taget Bestemmelse for ham . . . som om han var et umyndigt Barn. — Han syntes de havde solgt og forraadt ham. Han vilde ikke bort. Nej, han vilde kun tage hjem til sin Fader for at sige ham, at han blev her paa Lolland, hvor han havde det saa godt. —

Men medens han gik oppe paa sit lille Kvistkammer og pakkede Tøjet sammen, kom han lidt efter lidt til at se lidt lysere paa Bestindierejsen. Naar alt kom til alt, var det saa ikke en Lykke for ham at komme ud i den store Verden? Der kunde man tjene Penge . . . blive til noget. Commis i en lille Provindsby, det var egentlig ingen glimrende Lod. Hvilken Fremtid kunde han byde Vilhelmine, om han blev her. Nej, han vilde alligevel rejse, vinde Guld og Navn og Herlighed, og saa hente sin Brud. — Hun ventede nok paa ham, det var han vis paa. Om han bare kunde saa sagt hende . . .

Der var noget af en Begravelsesstemning over det Bangske Julemaaltid. Risgrøden nødes i Tausshed, og Skaaltalen for den bortdragende lød næsten ligesaa tung og alvorlig som en Ligprædiken.

Fruen, der var meget følsom, tørrede uafbrudt Øjnene, hun blev altid saa bevæget ved sin Mand's Taler, og trods den trøstende Slutning, at Karl Petersen atter vilde mødes med dem igen, „om ikke her saa hisset“, lod hun sig dog ikke ganske berolige.

Vilhelmine var febrilsk livlig. Hun gjorde flere energiske Forsøg paa at bringe Stemningen lidt til Vejrs, men stadig uden Held, tilsidst rejste hun sig fra Bordet og gik ind i Salen for at tænde Lysene paa Juletræet. Her skulde i det mindste være lyst og muntert.

Det var jo Afskedsfest for ham. Om et Øjeblik var han borte. Og saa — hvad saa?

Med feberagtig Hast rev hun den ene Svovlstik af efter den anden. Hun rystede paa Hænderne og stak et Par Gange Ild i Grenene af bare Trævlhed.

Karl Petersen fulgt efter hende ind i Salen. „Maa jeg

hjælpe Dem Frøken?" Han saa bønlig paa hende, „Sig ikke nej, om et Djeblik er jeg jo borte fra Dem og alt hvad jeg holder af."

„Ja, hjælp mig, men hurtigt, jeg vil saa gjerne, at her skal være lyst og smukt hos os den sidste Time! De er i vort

Hus, jeg vilde . . . at De skulde tage Mindet om lyse Dage og glade Ansigter med Dem."

"Tak Vilhelmine, hvor De er god og velsignet. Billedet af Dem vil følge med mig over til det fremmede Land, saa jeg aldrig bliver ganske alene der. Lov mig, at Deres Tanke en Gang imellem vil gøre Rejsen derover. Lov mig," hans Stemme kvaltes næsten af Bevægelse. "Og naar jeg saa en Gang kommer — og naar jeg saa beder Dem."

"Maa vi komme ind." Det dundrede vældig paa Salsdøren. Det var Student Bruns Stemme.

"Ikke før Lysene er tændte — vent et Djeblif saa kan I komme," svarede Vilhelmine bestemt.

"Vi er her allesammen, Anna, Marie, Aage og jeg undertegnede Student, Cand. phil. m. m. Vi vil bare sige glædelig Jul til Jer, saa gaar vi igen hjem paa Apoteket. Skynd Dig saa Vilhelmine og oplad Herligheden for os."

Bankningen fortsattes med større og større Livlighed.

"Vilhelmine!"

Hun rakte begge sine smaa, kolde Hænder ud imod Karl Petersen. "Ja, ja!"

Han trykkede dem et Djeblif fast i sine og saa hende ind i de klare trofaste Øjne, saa sig glad og stærk. Naar man havde figget ind i saadan en Himmel, kunde man erobre Verden syntes han.

Ja, nu var alt i Orden. Vilhelmine aabnede selv Døren for de ventende. Hun var lidt bleg, men hendes Øjne straaledede og hendes Sind var saa glad, at Studenten glemte at være fornærmet over, at han havde været lukket ude, medens den anden stod ved hendes Side midt i Julens Herlighed. Herre Gud, om et Djeblif var han jo ene tilbage. —

Situationens Herre.

Blinkende Lys og skinnende gyldne Grankogler, milde Øjne og venlige Ord . . . Hvor det lyste og varmede ud i

den kolde Vinternat. Som trofaste Venner fulgte Minderne om denne Juleaften Karl Petersen paa Vej mod den nye Dag — mod det underlige gaadefulde — Fremtiden.

Ja det var den Gang.

Bilhelmine Bang lænede Hovedet mod Vindusposten og saa ud paa den travle Gade.

Na, hvor alt tilsyneladende var usorandret siden hin Juleaften for mange Aar siden. Solen var jo lige saa klar og Sneen lige saa fin og stær som den Gang. — Og alle Folk saa saa glade ud og havde saadan Jag i Papiernerne.

Og de smaa Børn i Afylet ved Siden af, sang de ikke med ligesaa fornøjeligt skingrende Stemmer, „i denne søde Juletid maa man sig ret fornøje,“ som den Gang. — Om alle disse lange, triste Aar kun var en Drøm. Om hun nu pludselig vaagnede som den tyveaarige Bilhelmine Bang, og om han nu pludselig kom ind ad Døren. Na, taabelige Tanke, Tiden havde gaaet sin Gang og Livet uden Barmhæertighed sat sit tunge Stempel paa hende.

Hun sukede, det var et forpint Suk, født i Længsel og mættet med Haabløshed. —

Hvor hun havde ventet og haabet de første Aar efter hans Bortrejse. Hvor hun Dag ud og Dag ind havde kikket efter Postbudet. Den røde Frakke bragte altid hendes Hjerte til at banke. Budskabet fra ham maatte jo komme. Han var rejst ud for at søge Lykken for sig og hende, det troede hun paa, skønt han ikke med Ord havde sagt hende det. —

Saa kom endelig Budskabet, det, at han havde giftet sig med en rig ung Kreolerindeovre paa Havanna.

Hun hørte det tilfældig gennem en af hans Slægtninge. — Hun kunde endnu føle en svidende Smerte, naar hun tænkte tilbage paa den Stund, da hun fik Efterretningen om hans Giftermaal. Ja, den Gang syntes hun, at hun maatte

liste sig hen i en stille, mørk Krog for at lægge sig til at dø der . . .

Men man dør ikke af Hjertesorg. Saaret blev til Mr. — Livet havde et uafviseligt Krav paa hendes Levedygtighed.

— Hendes svagelige Moder, der i et Aar havde været Enke, levede i meget trange Kaar. Hendes Forsørgelse paahvilede tildels Wilhelmine, der efter Faderens Død havde taget energisk fat, for at holde Fattigdommen fra Dørene. Hun informerede i Musik, syede Linnesyning og gennemgik Lektier med Skole-

børn. Maskinmæssigt gif den ene Dag som den anden i aandløst Slid med daarligt betalt Arbejde.

Og Dagene bleve til Mar og Marene svandt stille og begivenhedsløst for hende. En Gang imellem vaagnede der en vild sugende Længsel hos hende . . . hun vilde leve, nyde være lykkelig. — Der var noget i hendes Natur, der gjorde Oprør mod det Liv, hun førte. Især i de sidste Mar efter Moderens Død, da Ensomheden ligesom bredte sig om hende, var der Tider, hvor Tilværelsen næsten forekom hende uudholdelig. Det, møjsommeligt at bjerge Jøden fra den ene Dag til den anden, var det Livet værd? — Var der Mennesker, som var fødte til Forsagelse? Nej, nej, hun vilde ikke! — Hun følte en Sindsstyggs Trang til at rende Panden mod den usynlige Mur, der stængede hende inde. Altid leve her i den lille triste By, blive gammel og dø, det kunde umulig være hendes Lod, umulig. — Ja, det havde hun tænkt saa tidt, tænkt sig glad og varm, tænkt sig ind i lyse Drømme. Det vidunderlige maatte komme.

Men efter hvert saadant Anfald indtraadte der altid en Reaktion. Tung og haabløs saa hun saa Fremtiden i Møde. Hvad duede hun til? Hvad Evner havde hun, der kunde aabne hende en Udvej til at slippe bort fra de nuværende Forhold? —

I Dag havde de igen banket paa hos hende, disse syge Længsler og meningsløse Drømme, der gjorde hende saa træt, saa træt. Det var Julcastens Skyld.

Hun gif bort fra Vinduet.

Hvad havde hun at gøre med Solskin og Klokkeringning og Børnesang . . .

Saa tog hun Tøjet paa, hun vilde gaa sig en Tur, gaa sig varm og træt, og saa sove. —

Bag ved Byens smaa Haver gif der en Sti, der førte ud over en stor flad Fælle, der tilhørte Byen. Stien bugtede

sig underlig planløst ud over Markerne, affatte en hel Del smaa Biarme og stansedes tilsidst af en Grøft, der dannede Stellet mellem Byen og den tilstødende Landkommune. Ved Grøften, hvor Stien stoppede af, stod der et gammelt Piletræ, der

tungsendig ludede ud over det lille slimede Vandløb, der lydløst sneg sig hen over dets Rødder. Dette Sted havde fra Vilhelmines Barndom haft en forunderlig Tiltrækningskraft for hende.

Under Piletræet havde hun leget sine glædeste Barnelege og drømt sine lysfeste Bagedrømme . . . senere havde hun følt

en sympathetisk Medlidenhed med dette Træ. Det stod saa ensomt derude paa den fedelige Fællede, ensom som hun selv, hun syntes de to forstod hinanden.

Ja, der vilde hun ud, hendes gamle Ben skulde ikke staa glemt i Aften.

Hun gik hurtig ned ad Gaden. Hun maatte skynde sig, ellers naaede hun ikke derud, før det blev mørkt.

„Frøken! Frøken! her er noget til Dem. Jeg løb efter Dem med dette hersens,” sagde det gamle Postbud pustende, og rakte Vilhelmine et Brev. „Mange Frimærker langvejs fra, ikke af det Slags man faar hver Dag, kan jeg tænke.” Han saa paa Vilhelmine med den Blanding af nysgærrig Belvilje, der er ejendommelig for Postfunktionærer i Smaa-byer, de kende de Folk de har med at gøre, og holder nok af at dele lidt af deres Sorger og Glæder med dem.

Vilhelmine saa paa Udskriften. Nej! Blodet stød som en varm Strøm op i Kinderne. Nej, det var umuligt . . . det kunde ikke være . . .

„Det indeholder nok noget godt, lille Frøken. De skal se, det er et rigtigt Julebudskab jeg har bragt Dem,” sagde Postbudet mere og mere deltagende.

„Tak!” hun havde slet ikke hørt hvad han sagde, nikkede bare mekanisk til ham og puttede Brevet i Muffen. „Kom ind til mig i Morgen, Sørensen, saa kan De smage min Julefage og drikke en Kop Kaffe hos mig,” sagde hun og gik videre.

Ud over den hvide, skinnende Snemark laa jo Maalet for hendes ensomme Stevne. — Hvorfor skulde hun vende om? Hvad var han for hende nu? Hvad vilde han hende?

Hun følte den gamle knugende Smerte vaagne paany, medens hun gik med hans Brev i Haanden. Det var ham der havde taget hendes Ungdom, hendes Livsglæde med sig. Og nu . . . nej det var ikke til at udholde . . . Hun stansede pludselig og rev Brevet op. —

Kære Frøken Bang!

De bliver vist meget forundret ved, efter femten Mars Forløb at høre fra mig. Endnu mere forundret vil De blive, naar De hører Grunden hvorfor jeg skriver. — Den er kort og godt et Spørgsmaal til Dem. Vil De blive min Hustru og en Moder for min lille tiaarige Datter?

Saadan skriver man vist ikke Frierbreve hjemme i Danmark, men vi to maa jo være gamle nok til at tage Sagen praktisk.

Nu skal De høre hvorledes jeg pludselig fik Ideen til mit Frieri.

En Dag fik jeg tilfældigvis fat paa en gammel Avis fra Deres lille By. Hvordan det lille Organ for Lollands Dplysning har forvildet sig her til Cuba, har jeg ingen Anelse om, og det kommer jo heller ikke Sagen ved. Det vigtigste for mig er, at jeg saa den og læste følgende: „Musikundervisning. Frøken Wilhelmine Bang ønsker nogle Elever i Klaverspil, à 25 Ore Timen.“

Jeg læste Deres Avertissement den ene Gang efter den anden, og Tanken om det forfulgte mig alle Vegne. Det kunde umulig være nogen misundelsværdig Lod at leve i en lille Kavneprog og give Musiktimer for 25 Ore. — Hvad om De rejste bort fra det hele, tænkte jeg, og kom ned til os, saa kunde De spille med min lille Lilli og spille for mig. Jeg har aldrig hørt nogen, der spillede saa kønt som De. Jeg var i gamle Dage grædefærdig af Nøvelse, naar jeg stod i Butiken og hørte Dem spille »La prière d'une vierge«, inde i Deres Dagligstue.

Saa tænkte jeg videre, om hun vilde blive min Hustru nu. — Og mit Hjærte blev saa varmt ved Tanken om Dem. Jeg begyndte igen at længes efter Dem, næsten saadan som jeg længtes mod Dem hin Juleaften, da jeg kun manglede Mod for at have lagt mit toogtyveaarige Hjærte for Deres Fødder. —

Naar, saadan en gammel Knark som jeg kan ikke holde ud at gaa i mange Dage og være forelsket med Oceaner mellem sig og Genstanden for sine Følelser. Derfor tænkte

jeg, ligesaa godt springe i det som krybe i det, og, her har De mig kære Vilhelmine. —

Hermed følger en Rejseplan og en Anvisning, der kan klare Pengeaffærerne for Dem. Er De nu en modig Pige, og har De endnu lidt tilovers for Deres gamle Ven, Karl Petersen, saa på Deres Koffert og sig skyndsomst Farvel til gamle Danmark. I modsat Fald, saa put Brevet i Kaffelovnen og tænk om De vil, at jeg var en Tosse, der kunde tro, De vilde indlade Dem paa sliq Bidtløstighed.

Jeg kunde godt have Lyst til at fortælle Dem en hel Del Ting, f. Eks. om, at De var min første Kærlighed, at De forhaabenlig bliver min sidste og meget mere, som Kvinder gjerne gider høre, men jeg vil spare paa den Smule sentimentale Stof, der endnu er i mig, til De kommer til os. For De kommer, det tror jeg nu paa, og det tror ogsaa lille Lilli. Jeg har nemlig sagt hende, at jeg har skrevet efter en ny Mama til vende. Hun er saa sød, og hun trænger til Dem, De vil holde af hende, det er jeg vis paa.

Kærlig Hilsen og hjærtelig Velkommen fra hende og Deres Ven

Karl Petersen.

P. S. Det er et jammerligt Brev, jeg har skrevet til Dem, men jeg kan ikke gøre det bedre, vi Mænd tørre op, og Polituren slides af os her i den evige Forretningstummel. Kære Vilhelmine, tro at jeg er lidt bedre end jeg ser ud til — aa! giv mig ikke en Kurb, De kan endnu gøre et Menneske af mig. Jeg er saa fattig i al min Velstand herovre.

Endelig kom han til hende.

Endelig, men saadan, sikker og vis paa, at han kun behøvede at række Haanden ud mod hende, for at hun skulde følge Indbydelsen, sikker paa, at hun sad trofast og ventede, til han en Gang kom til at huske paa hende.

Men var det da en Fornærmelse mod hende, at han tænkte saaledes? Hvorfor krænkede det hende? Han havde jo Ret.

Hun havde ventet, havde haabet langt ud over Fornuftens Grænser. Hun havde aldrig med en eneste Tanke tilhørt nogen anden Mand end ham — og nu kom denne Mand til hende og bad om, hvad der altid havde været hans — skulde hun saa i frænklet Stolthed støde ham bort — lukke Fængselsdøren i igen, frivillig stænge sig inde, blive ved at føre dette trange Gelleliv Aar ud og Aar ind? Nej, nej!

Hun følte pludselig en jublende Glæde ved Tanken om, at disse stygge, lange Aar var gledne bort. Det var en lang, tung Drøm, hun var vaagnet af nu.

Hun saa ud over det straalende Vinterlandskab. Nej, hvor underligt, hvor alt dog var blevet lyst og muntert nu. Nej, saadan havde her aldrig set ud før. Det var ikke mere den skyggeløse flade Græsmark, hun kendte saa godt, ikke det gamle tungsindige Træ, der dryppede i Taagen som om det begræd sin egen Glendighed.

Der stod det henne, lyst og festklædt. Det var ligesom det havde løftet Grenene for ret at bære det fine Rimdækkes skinnende Pragt.

Det var jo det dejligste Juletræ, hun nogen Sinde havde set. Aftensolen havde tændt Tusinder af straalende smaa Lys paa Grenene, der blinkede hende i Møde som et lykkeligt Barsek . . . en Vennehilsen. —

Hvor Jorden dog egentlig var skøn. — Hvor Livet dog var lyst . . . og hvor hun var glad . . . Nej, hun drømte ikke mere, hun var virkelig vaagen, det var sandt altsammen. Det var Virkelighed. — Na! og det var Juleaften, netop Juleaften, at Budstabet kom til hende.

Der, langt ude i Verden var der en, der ventede paa hende, en, der med Tillid vilde betro sin Fremtid til hende, betro hende sit Barn.

Hun følte sig saa ydmyg, saa taknemmelig. Hun var ikke glemt, ikke ensom mere.

I Wandernes Land.

Et indianisk Sagn.

Meddelt af Aage Dal.

Der var engang en smuk Pige, der døde ganske pludseligt den Dag, hun skulde giftes med en statelig ung Jæger. Den unge Mand havde udvist megen Tapperhed, da han med sin Stamme drog ud til Kamp, og derved vundet stor Hæder blandt sine Stammefrænder; men mod Tabet af hans unge Brud var hans Hjerte ikke staalsat. Fra det Djeblik, da hun var gravfæstet, fandt han hverken Fred eller Glæde mere.

Tidt og mangen Gang opsogte han det Sted, hvor Kvinderne havde jordet hende. Der sad han da hensunken i dybe Tanker. Hans Venner mente, at han vilde gjøre bedre i at adsprede sig ved Jagt eller ved at drage ud paa Krigsstien; men Krigen og Jagten havde tabt deres Tillokkelser for ham: hans Hjerte var ligesom dødt, han glemte baade sin Stridskølle, sin Bue og sine Pile.

Han havde hørt de gamle sige, at der fandtes en Sti, der førte til Wandernes Land, og besluttede at følge den. Efter at have fuldendt Forberedelserne til Rejsen begyndte han sin Vandring tidligt om Morgenens. Først vidste han neppe, hvilken Vej han skulde gaa. Den eneste Vejledning, han havde, var et Rhygte, der sagde, at man skulde drage sydpaa.

Længe opdagede han ikke nogen Forandring i Landskabets Udseende. Skove og Høje, Dale og Strømme — alt var ligesom i hans Hjemegn. Der laa Sne paa Markerne, da han begav sig ud, og stundom saae han den samle sig i Driver og flyge hen over Træer og Buske.

Alt som han vandrede fremad, aftog Sneen, og tilsidst forsvandt den ganske. Skovene fik et venligere Udseende, Træerne begyndte at knoppes, og inden han var sig den

fuldstændige Forvandling helt bevidst, havde han Sneens og Isens Land bag ved sig.

Luften blev ren og mild; de mørke Skyer vare forsvundne fra Himlen; en klar blaa Hvelving højnede sig over ham, og idet han drog fremad, saae han Blomster ved Bejen og hørte Fuglenes Sang.

Disse Tegn viste ham, at han gik den rette Vej, thi alt stemte overens med hans Stammes Sagn.

Endelig saae han en smal Gangsti. Den førte ham igjennem en Lund og derpaa op ad en lang og høj Bjergaas, paa hvis Top han sånede en Hytte. I Døren stod en gammel Mand med hvidt Haar; hans dybtliggende Øjne skinnede som Ild. Han havde en lang Skindkappe kastet over sine Skuldre og en Stav i Haanden.

Den unge Mand begyndte at fortælle sit Livs Saga, men den ærværdige Høvding afbrød ham, inden han havde sagt ti Ord. „Jeg har ventet Dig,“ sagde han, „og er gaaet ud for at byde Dig velkommen til min Bolig. Den Kvinde, Du søger, gik nylig forbi og hvilede sig her, træt af sin Gang. Træd ind i min Hytte og sæt Dig; jeg skal da besvare Dine Spørgsmaal og give Dig Raad angaaende Fortsættelsen af Din Rejssefærd.“ Den unge Kriger lød hans Bud, og da Hvilen havde skjenket ham nye Kræfter, forlode de Hytten sammen.

„Du ser nok Vigen hist ude,“ sagde den gamle Mand, „og den vidtstrakte Slette paa den anden Side af den: det er Manderne's Land, Du staar paa dets Grændse; min Hytte er Indgangsporten. Men Dit Legeme kan Du ej tage med Dig; efterlad det her tilligemed Din Bue og Dine Pile, Din Palle og Din Hund. Du skal finde dem i god Behold ved Din Tilbagekomst.“ Med disse Ord gik han ind i Hytten igjen, og den unge Kriger ilede fremad, som om hans Fødder pludseligt havde faaet Vinger.

Landet omkring ham vedblev at være som hidtil; Gjenstandene beholdt deres naturlige Form og Farve. Kun vare Træer og Buske, Floder og Søer skjønnere, end han nogen-

finde havde anet. Raadhyrene hoppede over hans Vej uden Frygt, med en Tillid, der syntes at sige, at her ikke plejede at udgydes Blod. Fugle med de skønneste Fjer byggede i Lundene og legede ved Vandene. Kun een Ting tyktes ham højt usædvanlig: han mærkede, at hans Vej ikke hindredes af Træer eller andre Gjenstande. Det var, som om han gik lige igjennem dem; de vare i Virkeligheden heller ikke andet end Billeder eller Skygger af legemlige Former. Han mærkede, at han var i Mandernes Land.

Da han havde færdedes en halv Dag gjennem en Egn, der blev yndigere, jo længere han drog frem, kom han til Bredden af et mægtigt Vand, i hvis Midte der laa en stor, smuk Ø. Han fandt en Kano af hvid, skinnende Sten fastbunden ved Bredden. Han var nu vis paa, at han var gaaet den rette Vej, thi den gamle Mand havde fortalt ham om den hvide Kano. I Baaden laa der skinnende hvide Klarer.

Han steg strax ned i Baaden og greb Klarerne. Da opdagede han, til sin Glæde og Overraskelse, Gjenstanden for sin Længsel i en anden Kano, der i eet og alt lignede hans egen. Det var, som om han havde set sin egen Skygge. Hans Brud havde nøjagtigt efterlignet hans Bevægelser, og de befandt sig Side om Side. De stødte samtidigt fra Bredden og begyndte Overfarten. Bølgerne syntes at rejse sig og saae i Afstand ud, som om de vare rede til at opsluge dem; men neppe havde de to unge Mennesker naaet deres hvidt-skummende Rand, førend de syntes at smelte bort, som om de kun vare Billeder af Bølger. Dog saa snart de havde styret Kanoerne gjennem et Bjerg af Skum, rejste der sig et nyt, langt mere truende foran dem. De holdtes saaledes i uafbrudt Frygt, og hertil bidrog ydermere Vandets Klarhed, der tillod dem at se Hobe af Ben efter de Bæsnere, der tidligere vare blevne opslugte af Dybet.

Dog Livets Herre havde besluttet at lade de to komme over, thi ingen af dem havde næret onde Tanker eller gjort onde Gjerninger. Men de saae mange andre kæmpe og synke i Bølgerne. Der var gamle og unge, Mænd og Kvinder af

enhver Stand og Alder; nogle kom over, andre sank. Kun de smaa Børns Kanoe mødte ingen Bølger.

Omfigder vare alle Vanffeligheder overvundne, og i et Nu stode de begge paa Bredden af de Saliges Ø. De følte, at selve Luften her var Føde; den styrkede og nærrede dem. De vandrede sammen gjennem de dejlige Egne, hvor alt er skabt til at henrive Øje og Øre. Der fandtes ingen Storme, ingen Is, ingen kold Vind; der skjælvende ingen af Mangel paa varme Klæder, ingen led Sult, ingen sørgede der over sine døde. Der fandtes ingen Grave. Der gif Mændene aldrig paa Krigsstien. Dyrene sprang frit omkring, men der udgødes intet Blod, thi ingen jog dem, og selve Luften gav dem Næring.

Gjerne vilde den unge Mand være bleven der for stedse, men han var nødt til at vende tilbage og søge sit Legeme.

Han saae ej Livets Herre, men han hørte hans Røst, som om det var en mild Vind. „Drag tilbage“, sagde denne Røst, „til det Land, hvorfra Du er udgangen. Din Tid er endnu ikke kommen. De Pligter, til hvilke jeg har skabt Dig, og som Du skal opfylde, ere endnu ikke fuldbyrdede. Vend hjem til Dit Folk og gjør en god Mand's Gjerninger. Du skal blive Din Stammes Fører i mange Dage. De Love, Du skal følge, ville blive Dig meddelte af min Budbringer, som vogter Porten. Naar han giver Dig Dit Legeme igjen, vil han sige Dig, hvad Du skal gjøre. Lyt til hans Ord; da skal Du engang gjenforenes med hende, som Du har søgt, men nu maa forlade. Hun er bleven modtagen og skal altid blive her, ligesaa ung og lykkelig som hun var, da jeg kaldte hende bort fra Sneens og Kuldens Land.“

Starpfindighed. En Lærer ved en af de kjøbenhavnske Fri-skoler vilde nylig i Religionstimen prøve en Drengs Starpfindighed og spurgte ham derfor: „Hvad hed Jakobs Søners Fader?“ — „Det veed jeg ikke, Hr. Lærer,“ lød Svaret. — „Maa, hvad hedde da din Nabos Børn?“ — „Jensen!“ — „Og deres Fader?“ — „Ogsaa Jensen!“ — „Altsaa hed Jakobs Søners Fader?“ — „Jensen!“

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønneatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Feraarsfantasi af S. Michael-
sen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen,
med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Asiane, En Reiseeriudring fra Ischia, af B. Bergsøe, med
4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2
Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehlenschlegers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder,
med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Mis-
undelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph,
4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.;
Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Hul
for lidt, Fortælling af B. Hansted, med 2 Illustr.; De tre
Dusker, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af
Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med
Illustr. af Carl Thomsen; L. Dilling: Greven af Svedala,
med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ei
ifulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosen-
stand; B. Østergaard: En Uvedkommende, Studie fra Gaden,
med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet,
24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Hencel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af
H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en
Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det løuner sig“, med Illustr. af Carl Thom-
sen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P.
Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: Et Glenteftig, med Illustr. af H. Tegner; J.
Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Biggo Langer. 24
Sider. 10 Dre.
- 28. N. Juul-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R.
Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af
Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sic: Elskovskjærnerne. Et Sagn fra Provence, med Illustr.;
Lausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender du de Stille
i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44
Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsfuggen, med Illustr.; J. Futtrup:
Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B.
Jansen: En sorgelig Hjemmelighed, Fortælling med Illustr. af
Anker Lund; B. Østergaard: Døde Djele, med Illustr. 48 Sider.
15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af
Alf. Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortsettes paa Omslaget 4de Side.)

- Elith Neumert: Bland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt; Ad. Langsted: En Moders Tilgivelse, et Sagn fra Bretagne, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Korffsen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gam- borg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr. 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Rassehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten, af Em. Heuningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg, af L. Schrøder; Johanne Louise Heiberg, af L. Schrøder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dron- ning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Naadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landflygtige Skræder, af Knud Skytte; Den hvide Pige, et Mønst Sagn, af Mogens Gynge. 9 Billeder. 28 Sider. 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbeck; Hammershøi, en Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P. C. Toepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Binkjældereren; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Born- holm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og By- vædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Rok; Svend Trøst Nr. 2, af Martin Rok; Hvad kan ikke Fanden hitte paa? Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af J. Nielsen. 11 Billeder, 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Kjærlighed og Grøutsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af Chr Westergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernesud, af Birger Hansted; Gjedden, iust Folkeeventyr, af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirke- gaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gynge; Lidt Mosaik fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder. 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjober paa engang for et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

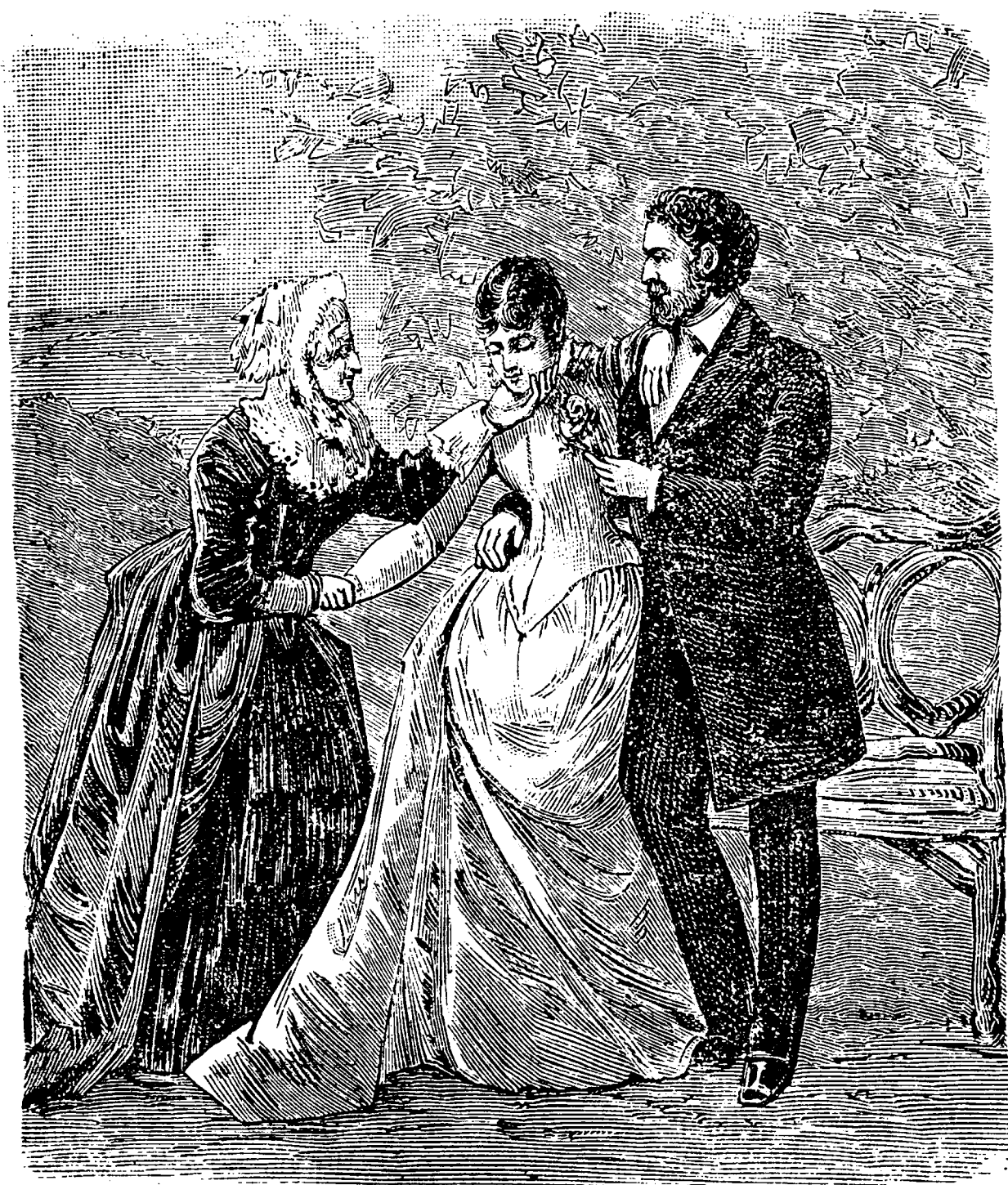
Nr. 59

Pris: 10 Dre.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

Se Omslaget's indvendige og bageste Side

Læsning for Folket,

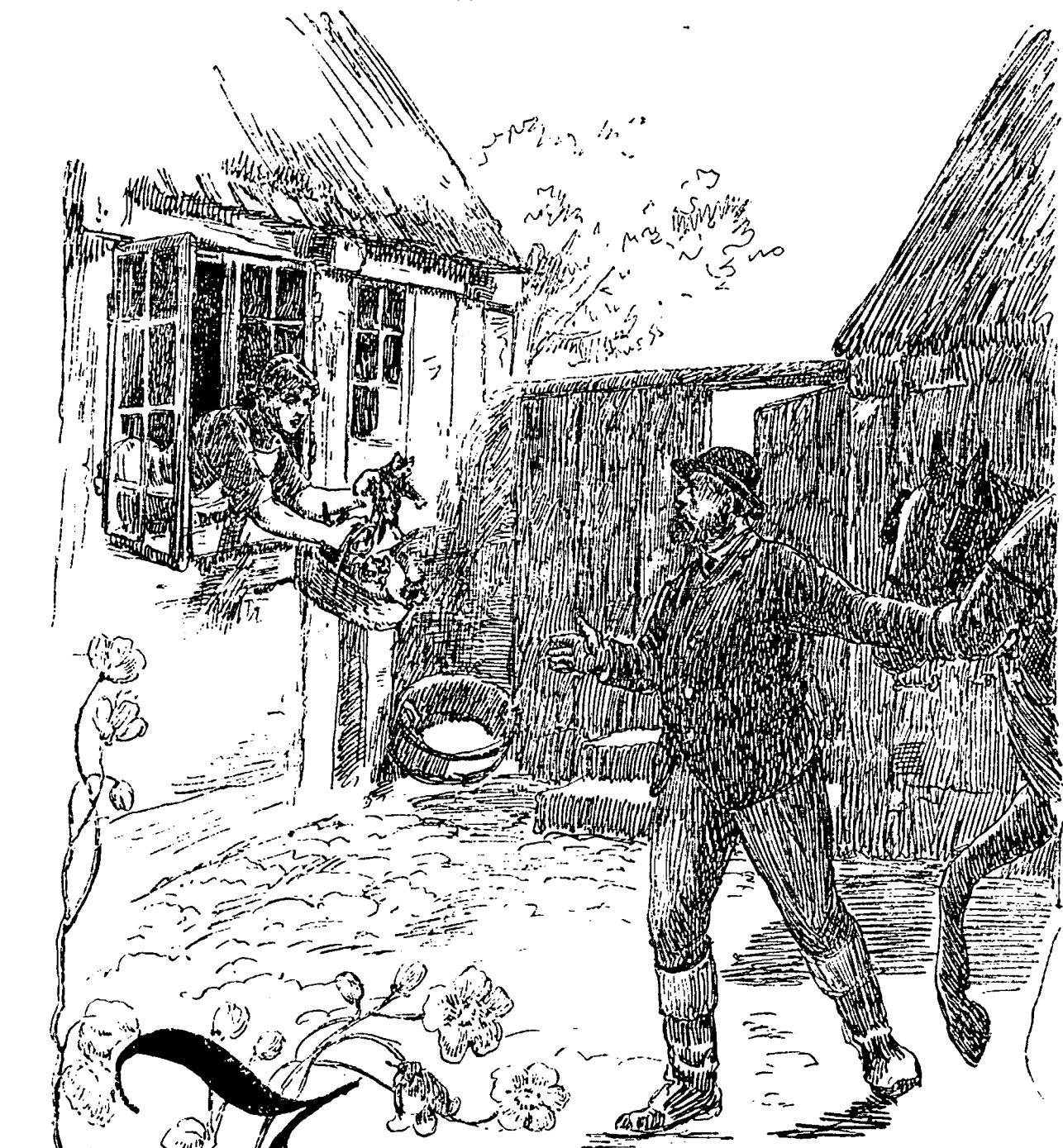
indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerparer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsén, af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen, Johannes Ewald, af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Linieskibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med 8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af H. F. Ewald; Guldhornene, af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hjrbedrengen, Eventyr af Knud Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelighedsfuld Forlovelse. 15. Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Katakomber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Kutteren Bildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frederiksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer; Sjyllands Nordvestkyst, af E. Jagd, med 2 Illustr. et Musæum, af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbh tragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder. 72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af E. Martens, med 5 Illustr.; Stanley, af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af H. F. Ewald, med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Hencel, med 7 Illustr. 96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af H. Drachmann, med 5 Illustr.; En Udflugt til „Klitmøller“, af E. Jagd, med 1 Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Molbeck, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp, med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Heksen, historisk Fortælling, af M. Hencel, med 9 Illustr.; Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Reiseskitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slavehandleren, en Fortælling af E. D. Sommer, med Illustr. 24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omflagets 3die Side.)

Min jyske Nabo.

Skizze af Claudius.

eg var tidlig nok bleven jysk Proprietær! —

„Hvor skal du nu hen igjen?“ spurgte min Kone, da jeg gav Staldkarlen Ordre til at sadle min Hest.

„Jeg skal blot et lille Grinde over til Thygesen.“

„Jeg vilde ønske, at Vejen til Thygesen var en halv Snes Mil længer“, ytrede hun lidt irriteret, „det har været os et dyrt Naboskab!“

„Naa, naa! lad os ikke gjøre ham til Syndebuk for vore egne Fejl,“ svarede jeg undskyldende.

Hesten kom, og jeg red bort — ikke i det bedste Humør. — Jeg bildte mig ind at være en dygtig Landmand; — paa Landbohøjskolen var jeg bleven betegnet som en af Skolens flinkeste Elever; som Forvalter havde jeg fra mine Principaler faaet de mest glimrende Anbefalinger, og da jeg kjøbte min Gaard, var jeg en Mand i moden Alder, der havde udviklet mine Evner i Erfaringens Skole. Gaarden var efter almindelig Opfattelse ikke kjøbt for dyrt, og min lille, flinke Kone havde ej alene bragt mig en Medgift, der satte mig istand til at overtage Gaarden uden altfor trykkende Prioritetsgjæld; men hun var en dygtig og virksom Husmoder, der omhyggeligt varetog sin Del af vor fælles Gjerning. Alligevel vilde det ikke rigtig gaa. Ejendommen var ved min Ankomst en Del forspømt, og Gjennemførelsen af de landøkonomiske Forbedringer, som jeg med Iver havde iværksat, kostede langt mere, end jeg havde gjort Regning paa, og end Udbyttet svarede til, og jeg kunde ikke skjule for mig selv, at jeg under de lyse Forhaabninger, hvormed jeg tiltraadte Ejendommen, havde ladet mig altfor letsindig inddrage i Egnens flotte Liv og selskabelige Omgang, der, som det viste sig, langt oversteg min Evne. Heri havde min Nabo, Thygesen paa Hjallerup, ganske vist en ikke ringe Skyld, da han selv med sin mange Gange større Ejendom og sin betydelige Formue førte et flot Hus, og den daglige Omgang med ham drog os uvilkaarligt ind i den samme kostbare Levevis. Dette var dog ikke den eneste Grund til min Kones Uvillie imod ham; men han var en uforbederlig Spilopmager, der spillede sine Benner det ene Puds efter det andet, og skjønt jeg var bleven advaret, forinden jeg blev hans Nabo, var jeg dog adskillige Gange bleven taget saaledes ved Næsen, at det ej alene bragte mig i alvorlig Forlegenhed, men tillige i en saa latterlig Stilling, at min Kone ikke kunde tilgive ham det. Smidlertid havde jeg dog nu lært at være paa min Post, og mit nuværende Vrindte til ham var af en saa alvorlig Natur, at jeg lidet tænkte paa disse Bagateller. De forannævnte Omstændigheder havde i høj Grad derangeret mine Pengeforhold;

jeg havde maattet rejse Penge paa Bexler i Banken, men havde forlængst naaet Grændsen for den Kredit, som jeg der kunde raade over, og i den forestaaende Termin skulde jeg udbetale et betydeligt Pengebeløb, som det, uagtet alle Anstrengelser, ikke havde været mig muligt at rejse, saa at jeg ikke vidste anden Udvej end at forsøge, om Thygesen ikke i denne Sag kunde yde mig en Haandsrækning.

Han modtog mig med sit sædvanlige muntre Lune, og jeg forsøgte forgjæves at dreje Samtalen hen paa alvorligere Ting, indtil jeg endelig tog Mod til mig og pludselig udbrød:

„Det er forbandet vanskeligt at rejse Penge i denne Tid!“

Han svarede leende: „Ja dem har vi s'gu Alle for faa af“, og alle mine Bestræbelser for at komme ind paa den egentlige Anledning til mit Besøg, asparreredes saa snildt, at jeg ikke kunde værgе mig imod den Tanke, at han ikke ønskede at indlade sig paa denne Sag. Da jeg ikke kunde befremme mig til at gjøre nogen direkte Anmodning, som jeg ikke havde Haab om at faa opfyldt, og var daarlig oplagt til at fortsætte Underholdningen, saa afflog jeg hans venstabelige Indbydelse til at slaa mig til Ro hos ham og red mismodig tilbage. Da jeg kom hjem, var Huset fuldt af Gjæster fra Hovedstaden, gamle Venner af min Kone og mig, der ifølge tidligere Indbydelse havde i flere Aar truet med i den smukke Sommertid at aflægge os et Besøg i Jylland. I dette Djeblik var Besøget mig just ikke saa kjærkomment, som det ellers vilde have været; men min Kone og jeg gjorde dog vort Bedste, for at de kjære Venner ikke skulde fortryde den lange Rejse, skjønt det kneb for os, da Besøget traf ud i en Ugestid, at holde Gjæstfriheden oppe i den begyndte Stil. Søndag Morgen sagde min Kone til mig: „Slagteren er udebleven, saa at jeg ikke ved, hvad jeg skal finde paa at give vore Gjæster til Middag.“

„Giv dem Kjærnemælksuppe og stegte Kyllinger; det faar de ikke saa tidt i Kjøbenhavn.“

„Ja det er meget godt, hvis vi havde flere Kyllinger; men de sidste spiste vi forleden Dag, og jeg ved ingen her i

Nabolauget, der allerede paa denne Aarstid har faa store Kyllinger."

"Dem skal jeg skaffe", svarede jeg ilfsomt, fik i en Fart spændt for min lille Vogn og smurte afsted ud af Gaarden. Det blev imidlertid ikke saa let at faa fat i det fornødne Antal store Kyllinger, og det var allerede temmelig sent paa Formiddagen, da jeg i flyvende Fart kjørte tilbage forbi Hjallerup med Kyllingerne bag i Vognen. Thygesen stod i den aabne Port med sin Merckums Pipe i Munden og anholdt mig med det Udraab:

"Hvor Pokker skal Du hen, Du har saadan et Jag?"

"Ophold mig blot ikke", svarede jeg, "vi have Huset fuldt af Fremmede, der have saaledes spist os ud, at jeg maa rejse rundt og kjøbe Kyllinger."

"Saa kom Du ind og faa Dig en Kop Kaffe med et Stykke frisk Hvedebrød, der staar dampende paa Bordet og venter paa mig, thi det vil vare noget, forinden Dine Kyllinger blive færdige til Middagsmad."

Forgjæves demonstrerede jeg; en Karl havde allerede faaet Hesten ved Munden, og da jeg kjendte min Mand, fandt jeg det klogere, i en Fart at skylle Kaffen ned og atter komme paa Vognen, end længere at fortsætte Proceduren. Da jeg nærmede mig Hjemmet, saa jeg allerede langt borte min Kone staa i Kjøkkendøren og se op ad Bejen efter mig.

"Fik Du saa Kyllingerne?" spurgte hun.

"Javel", svarede jeg, og rakte hende skyndsomst Kurven, hvormed hun ilede ind i Kjøkkenet.

"Men hvad i al Verden er dette her?" tilraabte hun mig ud ad det aabne Kjøkkenvindue.

"Det er de bedste Kyllinger, som jeg kunde faa."

"Kattekillinger!" skreg hun indigneret.

Jeg sank maalløs tilbage i Vognsædet. Nu forstod jeg, hvorfor Thygesen endelig vilde have mig ind til Kaffebordet, og var enig med min Kone i, at den Nabogaard helst maatte ligge 10 Mile længere borte. Den laa imidlertid allerede for langt borte, til at vi kunne naae forinden Middag at

faa Rattefillingerne paany ombyttet med Kyllingerne, hvorfor vi kun fik en sløj Middagsmad, og uagtet alle min Kones Undskyldninger for Gjæsterne og deres oprørte Følelser over den os tilføjede skamløse Behandling var hun og jeg lige ilde tilmode over den ynkkelige Rolle, vi havde spillet ved Middagsbordet. Op ad Eftermiddagen kom Hr. Thygesen imidlertid nok saa strunk kjørende ind i Gaarden og spurgte gemhytligt til Herskabets og Gjæsternes Befindende. Denne Gang tog jeg dog ikke Sagen som Spøg; men lod ham alvorligt vide, at baade min Kone og jeg frabad os en saadan Behandling af vore Venner. Han satte et aldeles forbavset Ansigt op og syntes nu først at kunne forstaa al den Spektakkel, der efter min Afrejse var bleven inde i Rattens Afslukke, fordi dens Killinger vare blevne forvandlede til Kyllinger, men som Sagen nu stod, vidste han intet bedre Raad, end at vi alle toge hjem til ham og spiste Kyllingerne. I Begyndelsen afvistes dette Forslag med alvorlig Bærdighed; men hans uudtømmelige Lune havde smittet Gjæsterne, der nu ogsaa begyndte at se Sagen fra den morsomme Side og syntes nok at have Lyst til at tilbringe Eftermiddagen paa Hjallerup. Resultatet blev, at min Kone og jeg gavede efter, og alle fik nu travlt med Forberedelserne til Afrejsen, der gik for sig under støjende Munterhed og Latter. Saasnart Bognene vare forspændte og de mange kritiske Spørgsmaal afgjorte, om hvorledes Gjæsterne skulde placeres, førte Thygesen i Spidsen for Toget, og førte os ad forskjellige Omveje igjennem den nærmeste Omegns smukkeste Partier til sit Hjem, hvor der ventede os et splendid Aftensmaaltid, hvoraf Kyllingerne udgjorde den mindste Del. De fortræffelige Vine og den oprømte Stemning gjorde Aftenen i højeste Grad munter og underholdende for Alle undtagen mig, der endnu ikke havde kunnet glemme det mig spillede Puds og endnu mindre, at overmorgen, naar Gjæsterne vare rejste tilbage til Kjøbenhavn, stod jeg Terminen 8 Dage nærmere uden ringeste Ud-sigt til at klare den. Lystigheden hos Selskabet pinte mig, saa at jeg listede mig ud i en af den store Haves affides

Gange og gif længe frem og tilbage, nedsunken i mine egne mørke Betragtninger. Bludselig flapper Thygesen mig paa Skulderen, og da jeg overrasket vender mig om, siger han med sit gemytlige Ansigt, medens der dog i Stemmen røbede sig en Deltagelse, som uvilkaarlig berørte mig:

„Hvad er der saa egentlig ivejen med Dine Pengeaffærer.“

Efter at have trykket mig noget, rykkede jeg frem med hele Sandheden og fortalte ham omstændeligt min Stilling. Han lo med en sagkyndig Mands Overlegenhed, da jeg talte om de kostbare landøkonomiske Forbedringer, de høje Bærelrenter etc. og forbausede mig med den Meddelelse, at han selv hverken var ubekjendt med Pengesforlegenheder eller Bærelrenter, og for Djeblicket ude af Stand til at laane mig den nødvendige Sum, „men“, skattede han, „der er s'gu ingen Fare ved det; Din Gaard er i Dine Hænder bleven meget mere værd end der skyldes paa den; Du har betalt Dine Lærepenge og kan for Fremtiden holde Dine Udgifter langt under hidtil.“

„Det er lettere sagt end gjort,“ bemærkede jeg, „om min Ejendom end kan yde fuld Sikkerhed for Laanet, har jeg dog hidtil ikke kunnet opdrive dette, og det vil ejheller være let at indføre en saadan Reduktion i mine Udgifter, som Du synes at antage.“

„Du har et ganske godt Greb paa at arrangere Laan, naar Du begynder med at nedbryde Din egen Kredit“, udbrød han leende, „imidlertid har Du vel ikke noget imod at spare de høje Bærelrenter, naar Du ved et rimeligt Laan indfrier Bærlerne; maaske er Du ogsaa villig til at tage lidt Reb i Sejlene med Din Husføring, og hvor Du fremfor Alt maa være bedre paa Din Post end hidtil, er i Studehandelen. Naar vi have vor Hovedindtægt af Studene og skifte Besætning hvert Halvaar, da bliver Indtægten for lille, naar vi snydes en halv Snes Daler paa hver Stud i Indkjøbet og ligeledes ved Salget. Du kjender endnu ikke rigtig den durchdrevne Snedighed, hvormed Studehandelen her i Jylland

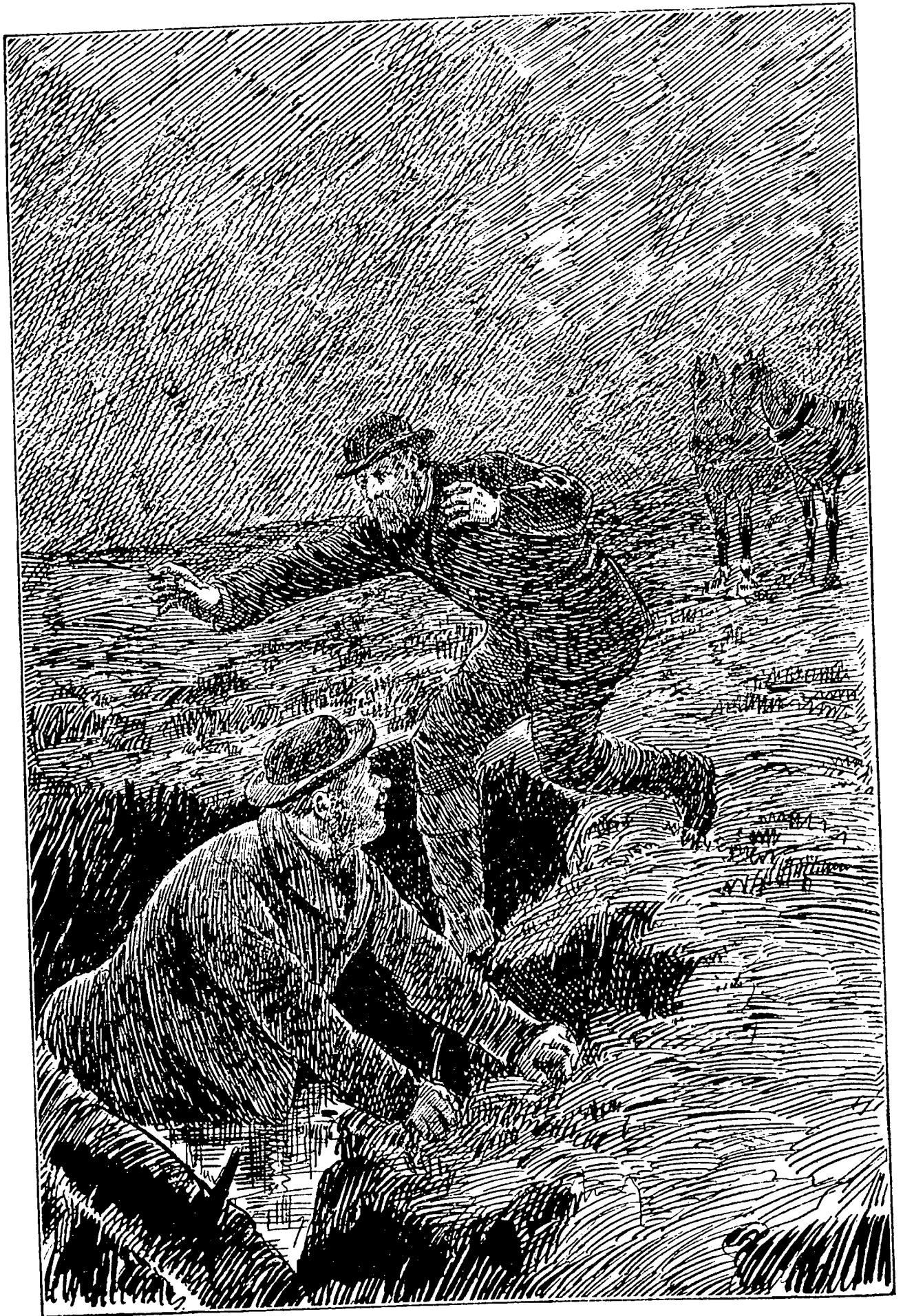
drives; men jeg gjør i denne Retning langt større Omsætning end Du, og vil Du tage mig med paa Raad ved Dine Handler, saa kommer Du nok efter det. Det vil knibe saa hurtigt at saa de Penge rejst, som Du skal bruge i Terminen; men lad os sove paa det, saa hitte vi vel Udveje."

Betydelig lettere i Sindet vendte jeg tilbage til Selskabet, og Dagen efter at mine Gæster havde forladt mig, aflagde Thygesen mig et Besøg.

"Nu tror jeg s'gu det gaar," yttrede han muntert, "den nye Ejer af B... er, som Du vel ved, en Kjøbenhavnner, der med betydelig Formue har trukken sig ud af sine Forretninger og gjerne vilde indhynde sig hos sine nye Naboer, hvilket som Du af Erfaring ved, ikke er saa let gjort for en Dboer imellem os Jyder. Jeg tog over til ham igaar, gav ham en meget beroligende Fremstilling af Din Gjendoms og økonomiske Stilling, hvorefter Du kun manglede et Prioritetslaan til Dækning af Udgifterne ved Dine Grundforbedringer, og da jeg forklarede ham, at Pengene vilde blive saa godt sikrede, at jeg uden nogensomhelst Betænkning tilbød min Kaution ved Siden af Prioriteten, saa var der intet ivejen for, at han vilde yde Dig Laanet til almindelige Renter."

Saaledes gik denne Sag i Orden, og ved at tage Erfaringen til Indtægt fik jeg en anden Gjænge i min Økonomi, og mine Udgifter klarede sig. Da jeg atter skulde forny min Studebesætning, kom Thygesen til mig og foreslog mig at tage over til C..., hvor der stod en komplet Besætning af Studer tilsalg i den af mig ønskede Alder. Den forlangte Pris var ikke lav, og Ejeren værgede samme med Snubhed og Dygtighed; men Thygesen kunde stikke ham med den nyeste Efterretning om Priserne i Marsken og med de allerede paa Eggen stedfundne Studehandlere, og Udfaldet af Proceduren blev, at jeg fik Studene til en Pris, som det ikke vilde være faldet mig selv ind at byde. Da vi skulde hjem, vilde Thygesen endelig skyde Gjenvej over Heden, skjønt Matten var ravnsort og Vejen vildsom ved de mange falske

1
Spor. Jeg protesterede forgjæves og maatte lade ham som
Ruff raade. Da vi vare komne ud paa Gaden ytrede han:

„Der gjorde Du s'gu en god Handel; jeg var næsten
ærgerrig over at lade Dig beholde Studene til den Pris, da

jeg neppe faar mine egne saa billige, — men stop lidt — vi have nok tabt Sporet!”

Han gav mig Tømmen og stod af Bognen for i Mørket at se, om han atter kunde finde det tabte Spor, og medens han stampede omkring i Mørket, dumpede han i et Bandhul til midt paa Livet. — Jeg kunde ikke se ham, men spurgte netop i samme Øjeblik:

„Har Du snart funden den rette Vej?”

„Ja, jeg er ikke sikker paa, at dette er den rette Vej, saa Du maa hellere staa af Bognen og hjælpe mig at undersøge det.”

Jeg bandt Tømmen og spurgte ham:

„Hvor er Du?”

„Her”, svarede han, og da jeg fulgte Lyden af hans Stemme, plumpede jeg selv uventet i Bandhullet.

„Nu skulde da Pokker komme efter Dig”, udbrød jeg, „staar Du der midt i et Bandhul og raaber „Her”.

Han svarede leende:

„Ja ser Du, min Ven; jeg kjenner jo Dig som et Sludrehoved, der gjerne kunde være ondskabsfuld nok til overfor vore Venner at gjøre Grin med, hvorledes Thygesen var gaaet i Bandet. Nu maa Du s'gu gjerne fortælle Historien, for nu bliver det Dig, de griner ad.”

Det kunde lidet nytte, at jeg gjorde mig gal i Hovedet; vi havde Besvær nok med at finde tilbage til Bognen, hvor der ikke levnedes os anden Udvej, end at lade Hestene raade, der ogsaa som sædvanligt vare bedre orienterede i Terrænet og formodentlig kun vare paa et Sidespor. Da jeg kom hjem og fortalte min Kone Historien om Studehandelen og Bandhullet, lo hun blot og sagde:

„Han er uforbederlig”.

Et Eventyr.

Kongens Slot laa lidt borte fra Byen, oppe paa et højt Bjærg, i fornem Stilhed og Tilbage-truffethed. Der var en vidunderlig dejlig Udsigt deroppe fra, man kunde godt sige, at man saa ud over Verdens Herlighed, naar man da havde Sans derfor. Langt borte i det fjærne blaanede Bjærgene, nærmere, ud over Sletterne dirrede Soldisen og blinkede i Flodens Bænde og lige nedentil for Bjærget laa Byen med sine Kupler og Spir, der funkede i Solen, og alle de smaa Huse, der lejrede sig malerisk ved Kæmpernes Fødder. So, der var dejligt at se ud fra Kongens Slot, — naar man da havde Dje derfor, i en det havde desværre Kongens Datter, Prinsessen, slet ikke. Hun glædede sig over, at hun var Prinsesse og boede saa højt over den øvrige Verden, at hun intet havde med den at skaffe. De Menneker,

der boede og arbejdede der nede i Dybet, forekom hende som andre Væsener, med hvem hun ikke havde det ringeste fælles; at tænke sig, at der var Mennesker nedenfor Slottet og Bjærgtet, der maatte arbejde for Jøden, der ikke kunde gjøre, hvad de havde Lyst til, nyde Livet, — det gøs formelig i hende, naar hun tænkte derpaa, — ikke af Medlidenhed eller Sorg, de Følelser kjendte hun heldigvis ikke, — hvad vedkom Myrernes Kamp og travle Færden hende, der boede saa højt oppe paa Bjærgtet, at ingen Støj fra Byen naaede derop, ingen plebejiske Raab, ingen Stank og usunde Dunster, — hun var heldigvis født til at nyde Livet uden at behøve at anstrenge sig i aller mindste Maade. Men ét var der, hvorover Prinsessen sørgede, ét, der altid vendte tilbage i hendes Tanker, naar hun rigtig havde fortalt sig selv, hvor rart det var at være født som en Kongedatter; da forekom det hende bestandig, at hun ligesom hørte en spottende Latter og en Stemme, der haanede hende, én, der hviskede hende i Øret: „Morer Du Dig nu ogsaa rigtig godt heroppe paa Bjærgtet? Nyder Du ogsaa Livet!“ Og hvor det saa ærgrede hende, — ja, ærgrede hende, saa hun fik Taarer i Øjnene og stampede med sin Fod, at hun lige som svarede paa denne haanende Stemme: „Nej! her er ensomt og uudholdeligt, jeg kjeder mig, saa jeg bliver syg deraf! De ere alle saa dumme heroppe! jeg vil have Lystighed og Liv;“ — men saa huskede hun igjen paa, at hun var fornem, og at det var fornemt at leve i tilbagetrukken Stilhed. Det var det, hendes Fader altid havde lært hende, men nu var han gammel og affældig og vilde ikke en Gang forstaa, om hun sagde, at hun kjedede sig.

Og kjede sig gjorde den stakkels Prinsesse, den ene Dag værre end den anden, — hvad nyttede det, at man sagde, her var smukt og malerisk, det maatte man da ogsaa blive kjed af at sé paa i Længden, nej, hun vidste nok, hvad hun længtes efter, det var Liv og begavede Mennesker, hun fik Hovedpine af at tænke paa sine Omgivelses Dumbhed, det var uudholdeligt. Og Prinsessen kunde virkelig ikke udholde

|

det, hun blev syg og tilfidsst luffede hun sig inde, lagde sig paa sit Leje og vilde ingen sé. Da blev Kongen, hendes Fader, urolig og lod gaa Bud ud over Riget, at den, der kunde helbrede hans Datter, skulde blive kongelig belønnet. De berømteste Læger fra Rigets nære og fjærne Dele indfandt sig, men deres Urter nyttede intet, de rystede alle paa Hovedet og sagde, at den Sot, Prinsessen led af, kunde de ikke helbrede, der maatte stærkere Magter til. Og den stakkels Prinsesse blev blegere og blegere.

Da meldte Bagten en Dag to ubekjendte Rejsende, der bad, om de maatte stedes for Prinsessen, de vare komne for at helbrede hende, sagde de. Man førte dem ind i Prinsessens Soveværelse og de stillede sig ved hver Side af hendes Leje, den ene ved den venstre, den anden ved den højre. Det var to Ynglinge, fra Top til Taa forskellige at sé til. Han var skøn og prægtig at sé til, — han der stod til Venstre, skarlagensrødt Klæde dækkede hans slanke Legeme, en sleben, blinkende Dolk stak i et gyldent Bælte ved hans Side, mørke, gjennemborende Øjne fæstede han paa den slumrende Prinsesse, men Munden trak sig op til et Smil, som i Spot, og viste de hvide Tænder indenfor det mørke Skjæg. Den anden Yngling var lys, med et blegt, ovalt Ansigt, Øjnene havde et smærteligt Udtryk og Læberne smilede ikke, de vare fast pressede sammen med et Udtryk af uroffelig Fasthed og Vilje. Skikkelsen var høj og rank, Holdningen værdig, et hvidt Klædebon faldt ned fra hans Skulder.

Ynglingen ved den venstre Side rørte sagte ved Prinsessens Haand, saa at hun slog Øjnene op. Hun mødte hans Blik og ligesom for tilbage i Skræk, — var det ham, der havde staaet usynlig og spottet hende? Hun maatte sé paa ham igjen, — nu lo han, — og hun blev ganske blussende rød, hun forekom sig selv saa dum, saa enfoldig: „Staa op Prinsesse!“ sagde han munter, „staa op og kast ikke Dit Liv, Din Ungdom bort for et Lunes Skyld, Du er født til at nyde Livet, det herlige Jordliv derude, kom med! følg mig! saa skal jeg vise Dig dets Herlighed. Her luffer

Du Dig inde og sygner hen, — tror Du, at Du kan se Livet igjennem Gitteret paa Dit Jomfrubur?

Nej, med maa Du, midt ind i dets Brimmel og Tummel, hvirvle Dig rundt i dets Jubel og Fryd, gjennemstrømmes af dets Lyst, saa farves Dine Kinder røde, og Du føler med bankende Hjerter, at Du er med i Livsjublens. Dertil er Du født Prinsesse! min sorte Ganger stamper utaalmelig foran Kongeborgen, den venter paa Dig, betænk Dig ikke! Se! denne Edelsten vil jeg fæste paa Dit Bryst, i den er indlagt Sansen for al Verdens Herlighed, — den vil bringe Dig Helbredelse!”

Han vilde lige til at række Prinsessen Edelstenen. Hun havde rejst sig op paa sit Leje, hendes Øjne funklede med en unaturlig Glans, hun rakte Haanden ud som for at gribe Stenen, — da vendte hun sig utaalmelig og forundret om, — der var lige som én, der stansede hende, og hun fik Øje paa den Mand, der stod ved den højre Side. Hun sænkede sit Blik, da hun mødte hans, den Glans gjorde ondt i Øjnene. „Ogsaa jeg bringer Dig Helbredelse Prinsesse!” sagde han, „her i min Haand holder jeg en Stjerne af af Guld, den vil jeg give Dig. Gjem den godt, læg den ved Dit Hjerter, hvor ikke Støv og Røst kan ødelægge den. Rejs Dig saa stille fra Dit Leje, gaa ud af Din Kongeborg, ned ad Bjerget, ud i Livet ad en Vej, som jeg vil vise Dig, den gaar ikke gjennem Tummel og Støj, den fører ikke gjennem larmende Byer, den er en smal Bjærgsti, der fører langt højere op end Din Faders Slot ligger, den snor sig langsomt op mod Livets Tinde. Tornene ville ofte saare Dine Fødder og Farer vil møde Dig, men frygt ikke! jeg vil gaa ved Din Side og støtte Dig og styrke Dig med den dyreste Vin paa Din stille Vandring, og Du behøver aldrig at tvivle paa, at Du naar Tinden, thi jeg kjender Vejen godt! jeg har selv gaaet den, og den, som gaar ved min Side, kan ikke fare vild.” Han lagde Guldstjernen ved Prinsessens Hjerter. En Skjelven gif igjennem hende, hun ligesom kæmpede med sig selv for at træffe et Valg, — da

fæstedes Edelstenen hastig paa hendes Bryst og en spottende Stemme sagde: „Den Bjærgsti vil blive stejl for en sin Prinsesse!“ Hun strøg sig med Haanden over Panden som for at bortjage tvivlende Tanker, sprang heftig op og raabte: „Nej, nej, det vil jeg ikke! Ud, ud i Livets Solskin og nyde dets Jubel!“ Den mørke Yngling greb hendes Haand, — endnu én Gang vendte hun Hovedet, — han var forsvunden, — da ilede hun med sin Ledfager ud af Kongeborgen, og Hesten stampede og vrinskede højt, da den bar de to paa sin Ryg ud i Livets Jubel.

Dg Bejen gik gennem prægtige Skove, over Bjærge og Floder, gennem dybe Dale og over rivende Elve, og Prinsessen lukkede Øjnene vidt op og lod sig gennemrisle af al den Skjønhed, hun saa, — og da Ynglingen tog hende i Favn og i Skjønhedens og Elskovens Navn tilsvor hende sin Kjærlighed, følte hun, at Livet var som en berusende Fest, og hun satte jublende Bægeret for sin Mund. — — De stansede ved det første Kongerige. Hersteren der var den rigeste i Verden. Han havde ophobet Dyrger af Skatte, røvede fra andre Riger, Guldet løb som en funklende Strøm igjennem hans Hovedstad og alle havde kun én Tanke, én Stræben, ét Maal; at trænge sig frem for at øse af den, det var Betingelsen for at komme til at høre til Hersterens Hofstat. Prinsessen og hendes Ledfager bleve modtagne vel, de kunde jo øge Strømmen og vare derfor selvskrevne til at høre til Hersterens Nærmeste. Og de svælgede i Rigdommens Overflod, indtil Prinsessen blev mæt, fandt Livet i Byen tomt og kjedeligt og en skøn Dag sagde til sin Ridder: „Før mig bort herfra! jeg finder disse Mennesker dumme med deres evige Pragt og Forlystelser, før mig til et mere fornemt og opløst Kongerige, hvor Indbyggerne ikke alle ere tilfals for Guld.“

„Du er umættelig! svarede Ridderen og rynkede Brynene lidt, „glæd Dig over Farvernes skinnende Pragt ved de natlige

Fester, over de fyldte Pokaler, hvori Vinen funkler for at bringe Gld i Blodet, alt ligger jo for Din Fod, Du er med i den rigeste Overflod i Guldets Kongerige!" „Jeg tørster efter noget andet og mere!" sagde Prinsessen. „Nu vel da! saa kom!" Og atter bar den sorte Ganger dem over Bjerge og Floder, indtil de naaede det næste Kongeriges Port. Her herskede en renere, finere Smag, en mere slegen Tone end i Guldets Kongerige, det var til Dplysningens Hovedstad, de kom. Man maatte gjøre Indtryk paa den æstetiske Sans for at blive indladt, men aldrig var Porten sprungen hurtigere op end for de tvende, og Gangeren satte i et Spring ind over Vindebroen med sin skønne Byrde, Ridderen med den skarlagensrøde Kappe og det skadesfro Smil og den fine, stolte Prinsesse.

Snart blev de ligesom Midtpunktet i hele Riget, Unglingen havde en egen betagende Maade at tale paa, som henrev alle, hans Ord vare som skarpe, blinkende Raardestik, der lynede igjennem Luften, de, som kom til at blinke med Djnene, bleve spottede og udléte, man lo i det Hele taget meget i dette Rige, lo af hinandens Mandrigheder og lo af hinandens Dumheder, det var en smittende Latter, hele Luften blev som fyldt af den og der regnede Spotteglofer ned over de ulykkelige, som saa alvorlige ud midt i al denne Munterhed. Prinsessen havde aldrig i sit Liv moret sig saa godt, men hyltet blev hun ogsaa fra Morgen til Aften, alt, hvad hun sagde, hilstes med stormende Begejstring, hun blev hævet til Skyerne i Sange og ved Fester, man gjorde hende til Dronning i Skjønhed og Mand. Men estersom Tiden gik, blev hun træt af at lé, der kunde komme Tanker op i hende, der forfærdede hende, Tanker, hun helst vilde være fri for, de bragte altid saadan en underlig Smerte og Længsel. „Jeg vil rejse!" sagde hun saa en Dag, „rejse for at se mere af Verden!" „Har Du ikke nok endnu? Du lunefulde Prinsesse?" sagde Ridderen og trak Munden op til det Smil, som Prinsessen kun altfor godt kjendte. „Lunefuld eller ikke!

jeg vil afsted! og vil Du ikke med, saa gaar jeg alene!" svarede hun.

Tavs sadlede han Hesten og afsted gik det i flyvende Fart. „Nu vil jeg sige Dig noget!“ sagde Ridderen, „jeg elsker Dig, og jeg vil eje Dig! Endnu har Du vist Dig værdig til at følge mig, men vogt Dig for det tredje Kongerige, det er Kunstens Rige, jeg fører Dig til, men husk, vi holde os til Nydelser, og mange glade, ligesindede Sjæle finde vi, men blandt dets Indbyggere findes der ogsaa dumme, enfoldige Mennesker, for hvem Kunsten ikke er en Nydelse, men et alvorligt Arbejde, et Livskald, som de kalde det, og de slide Livet hen i Selvfornægtelse og Offervillighed, der er Videnskabsmænd, der granske sig blinde og blege, Digtere, der vil reformere Verden, og hvis Tanker ligne tunge Marmorblokke, — men der findes ogsaa andre, Prinsesse! — lette, muntre Sjæle, Genier, der danse hen over Livet, nydende dets Tillokkelser i rigt Maal, som Du og jeg har gjort, Digtere og Kunstnere, der smigre Folk for at blive beundrede og tilbedte, dem ville vi holde os til, de ere vore Landsfæller!“ Og han lo og slyngede sin røde Kappe, der hvirvledes i Blæsten som et stort Sejl, fast om Prinsessen, — han saa ikke, at hun var bleg og mærkede ikke, at hun tav til hans Ord. I sit stille Sind besluttede hun, at hun dog en Gang vilde se dem, hvem han spottede, hun vilde hemmelig opspøge dem.

De naaede Grænsen til Kongeriget, og idet de red over, svingede Ridderen sin Hat og raabte: „Nu holder Nutidsdigteren og hans Muse Indtog i sin Hovedstad. Og nu hvirvledes Prinsessen om i et Selskab, hun endnu aldrig havde kjendt, løjerlige, fantastiske Klæder bare de, underlige, vilde Danse opførte de, det gjaldt blot om at være saa original som mulig, gjøre et interessant Indtryk, blive omtalt. Og Prinsessen og hendes Ledfager bleve omtalte, fejrede, misundte, og hun nød sin Triumf, — hun havde rént glemt sin Hensigt: ogsaa en Gang at se dem, for hvem Livet ikke var en Nydelse, hun fik kun Tid til ganske flygtig at osre

disse ukjendte en Tanke, saa reves hun atter hen af Kunst-
nerens glade Kreds. Men saa kom Vendepunktet i Prin-
sessens Liv. En Dag var hun gaaet ud paa egen Haand
for at se, hvad Glæde Tilfældighederne kunde bringe med
sig. Hun gik ned i en Søjlehal af hvidt Marmor, hvor
Billedhuggerarbejder udstilledes, hun tænkte paa, at her kunde
hun mulig træffe Landsfæller, og sammen med dem nyde
Kunsten. Da hun traadte ind, fik hun Dje paa to Mænd,
som hun ikke kjendte, og dog maatte de være Kunstnere, det
skjønnede hun af de første Ord, der naaede hendes Øre. Det
var en gammel Olding den ene, en ung Mand den anden.
„Min Søn!“ sagde den gamle, „her er Dine Forbilleder,
saaledes skal det gøres, mener Du at Du magter det? ellers
opgiv Kunsten, og slaa ind paa en anden Vej.“ Prinsessen
skjulte sig i en Nische og blev saaledes usét Bidne til, hvad
der fulgte paa. Den unge vendte sit Ansigt op mod den
gamle, og hun saa, at han havde et Udtryk af dyb Sorg
og Mismod: „Jeg kan ikke! jeg kan ikke!“ sagde han sagte,
„det er mine Forbilleder! jeg skal, jeg maa naa dem! eller
jeg dør paa Bejen, — men hellere, hellere det end opgive,
hvad jeg elsker,“ raabte han heftig, „jeg sælger ikke min
Sjæl for verdslig Fordel, — bed mig aldrig mere derom,
jeg forlader Dig, Fader, hvis Du staar mig imod, alt, alt,
for at følge mit Livs Kald!“ Uden at afvente Faderens
Svar ilede han bort.

Prinsessen følte sig for første Gang i sit Liv dybt gre-
ben, det slog som et Lyn ned i hende, at der var Mennesker,
der led og stred for at naa et Maal, der laa højere end Ny-
delsen og Glæden, — Alvoren — var det, som i dette Dje-
blif traadte hende nærmere end nogensinde før, — hun følte,
at det Djeblif var kommen, hvor hun ikke længer kunde af-
vise den, nu skulde den tænkes igjennem.

Hun forlod Søjlehallen i dybe Tanker. Først vandrede
hun tilbage henimod det Sted, hvor hun havde forladt sin
Ledfager, Ridderen, men alt som hun nærmede sig ham,
grebes hun af en hidtil ukjendt Mædsel for ham, — han
passede mindst af alle til hendes nuværende Stemning, hun

ſaa hans ſpottende Smil, hørte hans Latter, — og overvældet af en heftig Afſky vendte Prinsſeſſen ſig hurtig om og løb, løb alt, hvad hun kunde, ſeende ſig tilbage, om han ikke indhentede hende. Hun ilede af Sted uden at tænſe noget ud af Byens Port, langt, langt bort; da ſtansede hun udmattet og ſaa ſig forvildet om — Hun følte ſig ſaa mat, at hun var nær ved at ſegne om, hun ſaa op og ned ad ſig ſelv og forſærdedes ved en Fornemmelse af, at hun var ældet, bleven gammel, — hun, ſom aldrig havde følt Alderdommens Bægt, aldrig ſkjænket den en Tanke. Hun forekom ſig ſelv ſom en fremmed i en fremmed Egn. Hvor hun ſaa hen, ſtansedes Blikket af ſtore, alvorlige Fjældmaſſer, intet Menneſke var at ſjå og lige foran hende ſnoede ſig en snever Vej med mørke Klipper paa begge Sider. Hvor dog Enſomheden overvældede hende, hun, ſom aldrig havde kjendt Enſomhedens Følelſer. Hun ſegnede ned paa en Sten, følte ſig ſyg til Døden, men prøvede paa at ſamle ſine Tanker. Dog, dette var hende umuligt. Urolig ſtrøg hun ſig med Haanden over Panden, lod den glide forvirret ned igjen, — da fik den fat i noget haardt, — det var Edelſtenen, den, der blev fæſtet paa hendes Brøſt hin Dag, da hun laa paa Lejet i ſin Faders Borg. Hun ſaa paa den, — da kaſtede hun den forbitret ſaa langt fra ſig, ſom hun kunde. Saa ſad hun lidt ganſke ſtille, — da begyndte den ene Taare efter den anden at liſte ned ad hendes blege Kinder, hun tog ſig til Hjærtet, — det brændte ſaa underligt derinde, — da fattede hendes Haand om en lille Klump. Hun ſaa paa den, den var mørk og ſmudſig at ſe til, men i det ene Hjørne ſkinne de det ſom af Guld. Prinsſeſſen betragtede den tankefuld. Var det muligt? Var det Guldſtjærnen, der havde ligget gjemt og forglemt ved hendes Hjærte? „Bevar den for Støv og Smuds!“ havde han ſagt, den blege Yngling med det faſte, milde Blik. Og nu! — Guldet var ganſke ſkjult, hvordan ſkulde alt det Støv, der i lange, lange Aar havde lagt ſig derover, viſkes bort? Prinsſeſſen brast i Graad, græd ſom hun aldrig før havde grædt, det var, ſom om en Hjemve, en dyb, indeſtængt Længſel gav ſig Luſt i Taarer, — og

Taarerne faldt paa Guldstjærnen, — men hvor de faldt, skinnede Guldet frem. Da Prinsessen saa det, bevægedes hun inderligt, og hendes Graad blev som en kvægende Regn, den ene Draabe faldt tæt paa den anden, indtil der laa en skinnende Guldstjerne i Prinsessens Skjød.

J det samme hørte hun Sang bag ved sig:

Dejlig er Jorden,
Prægtig er Guds Himmel,
Skjøn er Sjælenes Pilgrimsgang! —

Hun tørrede Øjnene og skjulte hastig Stjærnen, saa vendte hun sig om og saa en ung Mand og Kvinde nærme sig, Arm i Arm, frejdig vandrende med oprejste Hoveder og ligesom skuende ud i det Fjerne. Da de kom forbi Prinsessen, saa de paa hende og hun kunde ikke lade være at spørge; „hvor gaar I hen?“

„Vi skal finde Kjærlighedens Vej,“ svarede den unge Kvinde og saa smilende paa sin Ledfager, „kan Du maaske sige os, hvor den gaar? Jeg har hørt, at den skal slynge sig op ad et Bjærg ad Dffervillighedens Sti.“

„Og den er nok møjsommelig at vandre ene,“ sagde den unge Mand, „men for os vil den være let, vi er to om at dele Vejens Møje og det er dejligt at gaa mod samme Maal i Kjærlighed,“

„I gaar fejl!“ sagde Prinsessen og hendes Blik formørkedes, „den Vej, I taler om, gaar hist nede igjennem Dalen,“ og hun pegede i den Retning, hvorfra hun var kommen.

„Nej! nej“ sagde de begge. „Den Vej, Du taler om, er Elskovens, den har vi gaaet, den var skjøn og fyldte os med Glæde, men nu maa vi højere op, paa Bjærgets Tinde ligger Maalet for vor Vandring.“ Og han saa den unge Pige kjærligt i Øjet og lagde sin Arm ligesom støttende om hendes Skulder, og saaledes gik de videre, indtil de svandt for Prinsessens Blik, men endnu længe hørte hun den unge Piges Sang!

„giennem de sagre
Riger paa Jorden
gaa vi til Paradis med Sang!“

Saa døde ogsaa den hen, og hun faldt i dybe Tanker indtil hun atter forstyrredes ved at høre Skridt. Det var en Mand, der nærmede sig, kraftig og sund at se til, han havde Arbejdsredskaber i sin Haand. „Er Du syg?“ sagde han til Prinsessen, „har Du mistet Kraften til at arbejde?“ „Arbejde!“ sagde Prinsessen mat, „det har jeg aldrig gjort, jeg er Prinsesse!“ „Herregud da! ikke andet?“ sagde han, „Din Stakkel! saa har Du aldrig kjendt, hvor dejligt det er at arbejde. Vil Du med?“ „Af nej, det kan jeg ikke mere!“ sagde Prinsessen. Han saa medlidende paa hende en lille Stund, saa rev han sig løs, „Jeg maa skynde mig,“ sagde han, „naar Du ikke vil med, maa jeg gaa, Arbejdets Vej er lang.“ Og han forlod hende. Atter blev hun ene, men kun et Øjeblik, saa kom der en gammel Kone. Hun gik og nynnede sagte for sig selv og plukkede hist og her ved Grøstefanten en Blomst, som hun bandt i Krans. Hun nikkede til Prinsessen og smilede og sagde saa venlig: „Guds Fred!“ at Prinsessen fik Lyst til at udsørge hende. „Hvorfor ser Du saa glad ud?“ sagde hun, „Du er jo gammel og har hverken Rigdom eller Skjønhed.“ „Jeg er glad,“ sagde den Gamle, „fordi jeg er paa Vejen til min Gud!“ „Hvad hedder den Vej?“ spurgte Prinsessen. „Ydmyghedens Vej,“ sagde den gamle Kvinde, „kjender Du ikke den?“ „Nej!“ sagde Prinsessen, „den har jeg aldrig gaaet, jeg er Kongedatter.“ „Men derfor kunde Du da godt være gaaet den,“ svarede den anden mildt, „vi er jo alle Mennesker! Men Du finder den nok,“ tilføjede hun, da Prinsessen rystede sørgmodig paa Hovedet, og satte sig ned paa Stenen igjen. Den Gamle gik, men Prinsessen fik en underlig Lyst til at løbe efter hende og bede, om hun maatte gaa med. Hun betænkte sig imidlertid saa længe, at hun ikke mere var til at indhente. Da skræmmedes hun atter op ved Skridt. Hun vendte sig om og fik Øje paa en Mand i Pjalter, han saa medtaget ud og gik møjsommeligt, med langsomme Skridt fremad, støttende sig paa en Kjæp. „Hvor gaar Du hen?“ sagde Prinsessen frygtsoomt. „Til en Stad, der ligger langt borte,“ svarede han, „ad Forsagelsens Vej, det er en stenet Vej,

men naar Gud vil det, maa man gaa den." „Den Vej kjender jeg ikke!" sagde Prinsessen og vendte sig bort. Manden gik videre, og dér sad hun saa ene tilbage med sine tunge Tanker. Hvor skulde hun vende sig hen? hendes Liv var spildt. Hun tog Stjernen frem for at trøstes ved dens Glans, — men hvor forfærdet blev hun ikke, da hun nu tydelig saa, at der var ridset ind i den: „Kjærlighedens Vej, Arbejdets Vej, Nidmyghedens Vej, Forsagelsens Vej fører op ad Bjærgtet til Livets Tinde!" Hun sprang op, og idet hun fortvivlet vred sine Hænder, raabte hun: „Na Gud! vis mig Bjærgtet, saa vil jeg gaa derop nu!" Da lysnede det som en Morgenrøde op over Fjældkammen og tydeligere saa hun ligesom i Solglans hin blege Yngling med det milde Dje, ham der havde staaet paa den højre Side ved hendes Leje. Hun veg tilbage for Glansen, men i næste Djeblik havde hun fastet sig paa Knæ og sendt ham et Blik, fuldt af Haab og Bøn.

„Vil Du nu gaa med mig op ad Bjærgtet?" sagde han, idet han nærmede sig hende.

„Ja," hviskede hun, „men hvor gaar Vejen?"

„Ind igjennem Døden!" sagde han, og pegede mod den mørke Sti, der førte ind imellem Bjærgene.

„Ligger Bjærgtet da paa hin Side?"

„Ja, for Dig, der ikke fandt det her i Livet."

„Hvor skal jeg saa Kraft til at leve Livet om?" hulkede hun.

„Jeg vil give Dig af min Kraft!" sagde han og rakte Haanden ud imod hende.

Hun gik et Skridt fremad for at møde ham, da stansede hun igjen og saa gysende ind i den mørke Dal.

„Frygt ikke!" sagde han mildt.

Da greb hun rask hans Haand og de gik ind i Dalens Skygger, men Solglansen om hans Skikkelse spredte Lys omkring dem.

Til Kaffens Pris.

Humoreske af Chr. Bildsø.

Da Mennesket maatte af Paradis ud,
fordi det gif hen og forsaar sig mod Gud
Og trodsede Budet, det kjendte tilfulde,
Da det bed i en frugt, som det ikke skulde.

Da ved man at følgen blev Arbejd og Sved
Og dertil en Hoben af Sorg og Fortred;
Men Trøsten, som kom efter Tugten og Skammen,
Er mere end Kundskabens Æbler tilsammen.

Nu tror man Trøsten for Edens forlis
Var Vinen, som Noah han bællede' — den Gris! —
Nej, Adams landsflygtige Døtre og Søner
fandt Trøst i de fjære, velsignede Bønner!

Det vared vel længe før Træet blev kjendt,
Hvis frugt har vor Kummer til Hækkensfeldt sendt,
Men da man det fandt, da man lærte at „brygge“,
Da blæste man hele Klausulen et Stykke!

Og kom nu og byd os et Edens Paulun
Saa fjærnt fra vor fjære og tro „Madam Brun“,
Jeg vædder, at Kvinden, vi ærer og agter,
Sier: „Tak skal De ha'e, men nu staar jeg og „tragter“.

Og fik vi nu Valget og kunde vi bo,
Hvor Kaffen — vor Lyst — eller Druerne gro,
Hvilket myldrende Tog henimod „Java“'ens Zone,
Hver en Vintapper med efter Datter og Kone!

Og spurgte man mig om min Sangs Honorar,
— Den Sang, som nu Kaffen foreviget har, —
Og bød man mig alt — og kunde det skaffe —
Jeg svarede: „Tak, — lad mig faa en Kop Kaffe!“

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønnedatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Anemonen, en Feraarsfantasi af S. Michael-
sen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Afiane, En Reiseerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehlenschlägers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Mis-
undelige, et japanesisk Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Stomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Kul
for lidt, Fortælling af B. Hansted, med 2 Illustr.; De tre
Ønster, et Nytaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af
Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med
Illustr. af Carl Thomsen; L. Dilling: Greven af Svedala,
med Illustr. af C. Henningsen; C. Bloug: Mon han dog ej
skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosen-
stand; B. Østergaard: En Uvedkommende, Studie fra Baden,
med Illustr. af K. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet,
24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Hencel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af
H. P. Lindeburg; Ungvor Bondesen: Livsflavens Brud, en
Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lømer sig“, med Illustr. af Carl Thom-
sen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P.
Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: Et Glentefrig, med Illustr. af H. Tegner; J.
Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Biggo Langer. 24
Sider. 10 Dre.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af K.
Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af
Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sid: Eskovskjærnerne. Et Sagn fra Provence, med Illustr.;
Tausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kiender du de Stille
i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44
Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsstyggen, med Illustr.; J. Futtrup:
Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af K. Gamborg; B.
Jansen: En sørgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af
Anker Lund; B. Østergaard: Onde Dine, med Illustr. 48 Sider.
15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. af
Ulf Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illustr.;

(Fortsettes paa Omflagets 4de Side.)

- Elith Neumert: Iland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt; Ud. Langsted: En Moders Tilgivelse, et Sagn fra Bretagne, med Illustr. af H. P. Vindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Korfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af R. Gamburg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr. 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Raffehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikanten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg, af L. Schröder; Johanne Louise Heiberg, af L. Schröder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Beiter, med 5 Illustr.; Tro til Døden, Fortælling af Birger Hausted, med 6 Illustr.; Dronning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Naadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr. 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landflygtige Skræder, af Knud Skytte; Den hvide Pige, et Mønst Sagn, af Mogens Gyngge. 9 Billeder. 28 Sider. 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbech; Hammershøi, en Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P. C. Loepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hausted, med 13 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Holger Drachmann; Binfjælderen; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Bornholm, af Glistrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dodt; Præsten og Byvædderen; Tre Løfter, Fortælling af Martin Kof; Svend Trøst Nr. 2, af Martin Kof; Hvad kan ikke Fanden hitte paa? Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Taasi-Poul, af S. Nielsen. 11 Billeder, 24 Sider. 10 Dre.
- 41. Ricerlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af Chr Westergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af H. J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernestud, af Birger Hausted; Gjedden, iyst Folkeeventyr, af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirkegaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Gyngge; Lidt Mosaik fra Strauden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder. 46 Sider. 15 Dre.

Mærk! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjober paa engang for et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.

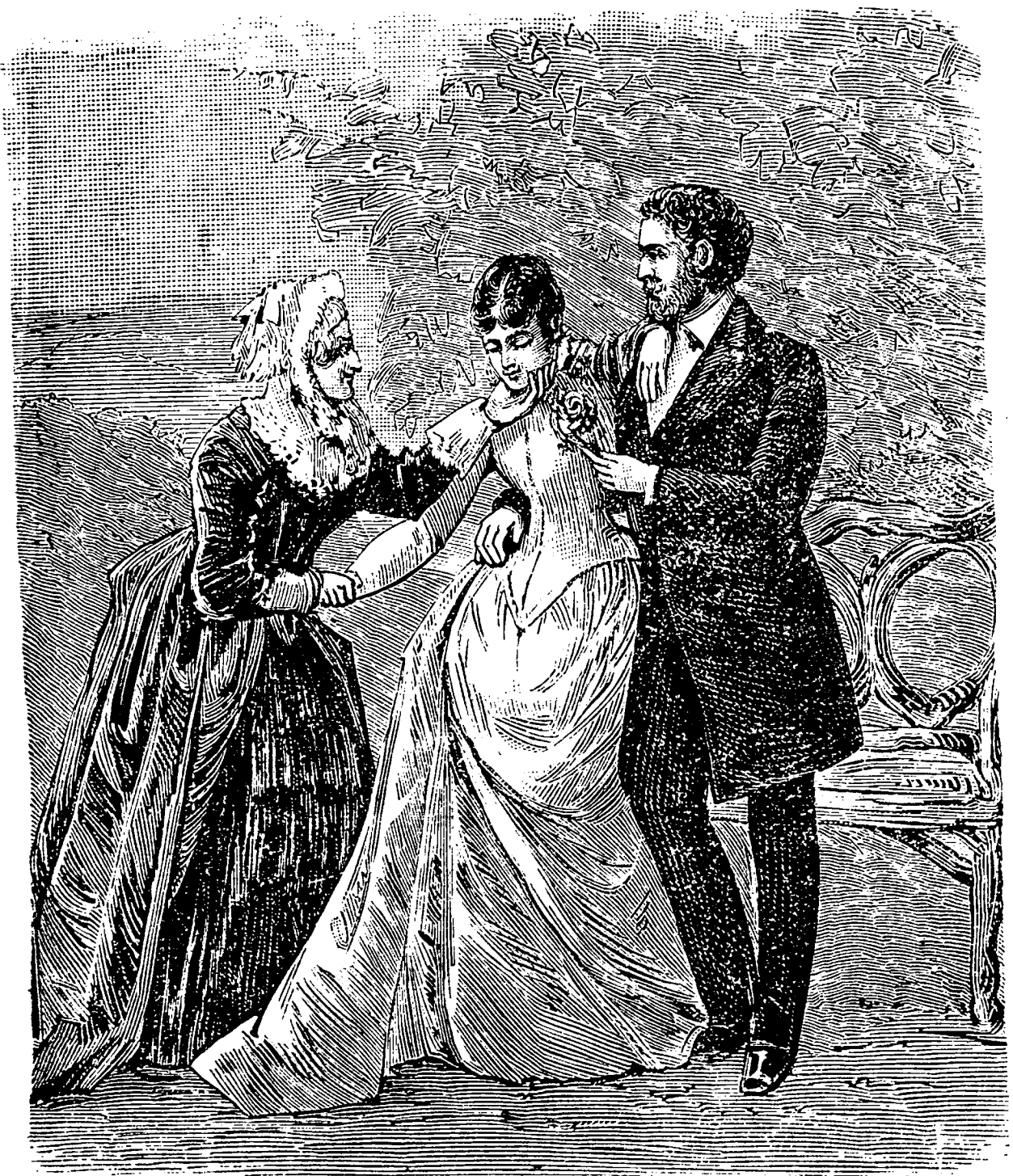
Nr. 60

Pris: 10 Ore.

Læsning for Folket.

Indeholdende Fortællinger, belærende Skildringer osv.
af fremragende danske Forfattere.

Med Illustrationer.

Kjøbenhavn.

Wm. L. Wulffs Boghandel (Skindergade 29).

Se Omflagets indvendige og bageste Side

Læsning for Folket,

indeholdende Fortællinger, underholdende og belærende Skildringer,
Digte etc. af fremragende Forfattere.

- Nr. 1. Præstens Sommerparer, Fortælling af Dr. H.; Hans Tavsén,
af L. Wagner, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 2. En stærk Mand, Fortælling af Mads Hansen, Johannes Ewald,
af Chr. Boeck, med 8 Billeder. 10 Dre.
- 3. Linieskibet Prinds Christian Frederik, Fortælling af P. P., med
8 Billeder. 10 Dre.
- 4. Kong Bram, Fortælling af Carl Andersen; Steen Steensen
Blicher, af Chr. Boeck, med 7 Billeder. 10 Dre.
- 5. Niels Peter, af Ingvor Bondesen, med Illustrationer. 10 Dre.
- 6. Præsten i Truelse, Fortælling af S. F. Ewald; Guldhornene,
af L. Schrøder, med 9 Billeder. 36 Sider. 15 Dre.
- 7. Mester Ring, Historie af Carit Etlar; Hyrdebredren, Eventyr
af Rind Skytte; Rødhoved, af Carl Andersen; En hemmelig-
hedsfuld Forlovelse. 15. Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 8. Dreven af, Fortælling af Holger Drachmann; Roms Kata-
komber, af L. Wagner. 18 Billeder. 20 Dre.
- 9. Rutteren Bildanden, Fortælling af Holger Drachmann; Frede-
riksborg under Chr. den 4de, af Carl Andersen, med 8 Bille-
der. 48 Sider. 20 Dre.
- 10. En højtstaaende Medbejler, af A. Beiter, med 7 Illustrationer;
Jyllands Nordvestkyst, af C. Jagd, med 2 Illustr. et Musæum,
af Ingvor Bondesen, med 4 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 11. En Landsbytragedie, Fortælling af Ewald; Rosenborg Slot
og dets Minder, af Carl Andersen, m. m. Ca. 24 Billeder.
72 Sider. 25 Dre.
- 12. Min bedste Ven, af C. Martens, med 5 Illustr.; Stanley,
af L. Wagner, med 2 Billeder; Fru Rigborg, af S. F. Ewald,
med 6 Illustr.; Klosterjomfruen, af M. Hencel, med 7 Illustr.
96 Sider. 30 Dre.
- 13. Antipoden, en Sømandshistorie af S. Drachmann, med 5
Illustr.; En Udflugt til „Altmøller“, af C. Jagd, med 1
Illustr. 26 Sider. 20 Dre.
- 14. En Tivoliroman, af L. Dilling, med 8 Illustr.; Det sidste
Normannertog, med 3 Illustr.; Foraarslængsel, af D. C. Mol-
beck, med 1 Illustr.; En rigtig Svigermoder, af Jens Kamp,
med 2 Illustr. 24 Sider. 15 Dre.
- 15. Hessen, historisk Fortælling, af M. Hencel, med 9 Illustr.;
Finlands Helte, af A. Beiter, med 2 Illustr. 30 Sider. 15 Dre.
- 16. Reiseskitse fra Grækenland, af Méuna, med 2 Illustr.; Slave-
handleren, en Fortælling af C. D. Sommer, med Illustr.
24 Sider. 10 Dre.

(Fortsættes paa Omslaget 3die Side.)

„Dun sad og ventede' stille.“

Af G. Brown

astor Holger Starup var nylig bleven kaldet til Sognepræst i N., efter i nogle Aar at have været Kapellan hos en gammel Præst i et N. bo-sogn. Han var usigt og upraktisk, og ængstede sig

derfor lidt for, hvorledes han skulde indrette sig i de ny Forhold. Han følte derfor en betydelig Lettelse, da den forflyttede Præsts Husjomfru samtykkede i at blive hos ham som Husbestyrerinde, og Jomfru Jversen var ogsaa sin Stilling voren; hun styrede alt med uindskrænket Magt, skurede og vaskede, kogte og bagte, saa den dygtigste Husmoder kunde have været fornøjet dermed, og Pastor Starup forbausedes over, at et Herskab paa én Person, der tilmed næsten uafbrudt opholdt sig i sit Studereværelse, kunde foraarsage saa megen Ulejlighed og støjende Travlhed. Dog var det sjælden han tænkte derpaa; han var meget optaget af sin ny Gjerning og ikke ret tilfreds med Manden i Kjøbstadsmenigheden, hvor man lod til at sætte mere Pris paa at finde en behagelig Selskabsmand i ham, end egentlig en Sjaelesørger. Han maatte formelig værges sig imod alle de Indbydelsler, der strømmede ind over ham, og mistvivlede om at komme til at staa paa den fortrolige, hjærtelige Fod med Menigheden her, som havde været Tilfældet med den paa Landet.

Smidlertid var Kirken fuld hver Søndag, og man talte i høje Toner om hans udmærkede Prædikener og smukke Messen; en saadan Stemme maatte man endelig sikre sig til Sangforeningen — — — men nej, det lykkedes ikke! Starup vidste nok, at han havde en smuk Stemme og et fint musikalsk Øre, men møde til Prøver og synge offentlig, det havde han hverken Tid eller Lyst til.

En smuk Sommeraften, da han sad ved Fortepianoet og sang sine Indlingsfange, blev han derfor lidt kjed af, at Jomfru Jversen pludselig rev Døren op paa sin støjende Maade og foer henimod ham med en Bibekrave i Haanden, idet hun raabte: „Men Hr. Pastor, er det Deres bedste Bibekrave? Den er jo ganske slidt i Kanterne; og kommer Biskoppen nu om 8 Dage, hvad gjør De saa?“

„Kjøber mig en ny, antager jeg“, svarede Præsten ganske rolig. „Det er vel ikke saa umuligt, at faa en her i Byen? Ellers maa jeg skrive til Kjøbenhavn.“

„Færdig kan De vist ikke faa nogen; men den „evig

forlovede" kan vist nok skaffe Dem én færdig i kort Tid," svarede Jomfru Iversen snisende.

„Hvad vil det sige: „den evig forlovede“? spurgte Præsten.

Dg nu var Jomfru Iversen glad: hun kunde komme til at fortælle en lille pudsig Historie, som vist vilde more Præsten. „Ja, ser De," begyndte hun med flydende Tunge, „saaledes kalder hele Byen en gammel fjollet Jomfru, ja, det forstaar sig, gammel er hun egentlig ikke, men dog for gammel til at være forlovet, især naar Gjenstanden er død og borte for mange Herrens Aar siden. Han tog nemlig over til Amerika for vist 20 Aar siden, og al Verden véd, at han omkom derovre ved et Jordstjælv, eller saadan noget; men hun bilder sig ind, at have faaet en Aabenbaring om, at han lever, og gaar bestandig og venter ham. Jeg tror endog, hun har Brudedragten parat; men den bliver nok snarere hendes Sigdragt. Er det ikke naragtigt? Hun kan næsten ikke gaa paa Gaden, uden at Drengene lær af hende,"

„Stakkels gamle Pige," mumlede Præsten. „Dg hvad lever hun af? Med hvad kan hun ernære sig, naar hun er saa forstyrret?"

„Na, i andre Henseender er hun saamænd klog nok," svarede Jomfru Iversen. „Hun er flittig og dygtig til mange Ting, og kan godt sy Pastoren en Bibekrave, hvis De vil, at jeg —"

„Nej Tak," afbrød Præsten hende. „Jeg vil nok selv gaa til hende og tale med hende, hvis De vil sige mig, hvor hun boer."

Dg nu fulgte en saa vidtløftig Forklaring, som om det gjaldt, at finde Vej i et af Londons mest indviklede Kvarterer. Præsten greb derpaa sin Hat, og begav sig paa Vej til den stakkels fjollede Kvinde.

Det havde været en meget varm Dag, og endnu vare Brostenene ophedede af den brændende Sol, der nu var ved at forsvinde bag de fjærne Høje. Præsten fandt let den betegnede smalle Gade og det gamle Hus med Porten paa Midten; han gik over en græsbevoget Gaard henimod et lille

lavt Baghus, hvor han gjentagne Gange bankede paa, uden at nogen svarede. Han aabnede derfor Døren, traadte ind og blev forundret staaende.

En behagelig Kjølighed og en yndig Blomsterduft slog

ham i Møde fra det lille, yderst propre og pyntelige Bærelse; det havde lave Vinduer ud til en lille Have, der straaled med det rigeste Blomsterflor. Og Blomster var der allevegne; de vare anbragte paa Møbler og Hylde, slyngede sig hen ad

Bæggene, omfransede gamle Portrætter og hængte i Guirlander ned ad de snehvide Gardiner.

Han traadte længere ind i Stuen, og saa' nu, at en Del af dem vare kunstige Blomster, men saa smukke og kunstneriske udførte, at de næsten ikke vare til at skjælnes fra de naturlige. Han huskede nu ogsaa, at Jomfru Iversen havde fortalt, at én af Beboerindens, Jomfru Holms, Erhvervskilder var at fabrikere kunstige Blomster. Bohavet var gammeldags, men firligt og ordnet med Smag, og ved et af Vinduerne, hvor en Kanariefugl i et Bur iagttog ham med sine klare Djne, stod et lille Arbejdsbord bedækket med Sjtøj. Efter at have betragtet Værelset med Interesse, traadte han hen til Vinduet og saa' ud i Haven, og der opdagede han Beboerinden i Færd med at vande Blomsterne. Det var en lille spinkel Skikkelse, iført en tarvelig Bomuldskjole, et blændende hvidt Forklæde og et lille klart Tørklæde let knyttet over det snehvide Haar.

Han undredes over hendes lette, ungdommelige Bevægelser, men forbavsedes endnu mere, da hun vendte sig imod ham, og han saa' et næsten ungdommeligt, fint Ansigt, i det mindste var hendes Teint saa klar, som en ganske ung Piges, og mørke Djenhaar og Djenbryn skyggede over et Par blide, lyseblaa Djne med et roligt, maaske nok noget sværmerisk Udtryk.

Hun fik nu Dje paa ham, hilste venligt og ilede ind i Huset, hvor hun et Djeblik efter stod for ham med en høflig Undskyldning for at have ladet ham vente.

Og det var den fjollede, den spottede, som man gav Dgenavnet: „den evig forlovede!“ Han var mere forlegen end hun, og fremkom næsten stammende med sit Ord. Hun saa' nu nærmere paa ham, og udbrød, idet hun rakte ham Haanden: „Ja, nu ser jeg det — det er jo virkelig Pastor Starup! Hvor jeg er glad ved at se Dem og kunne takke Dem for de velsignede Prædikener, hvormed De nu Søndag efter Søndag har glædet og trøstet mig. Jeg har længtes saa meget efter at tale med Dem, men har ikke turdet gaa til Dem.“

„Og hvorfor ikke? Til hvem skulde man vel kunne gaa med mere Tryghed og Tillid end til en Præst og Sjælesørger?“

„Ja, jeg véd ikke,“ svarede hun, idet et smerteligt Træk gled hen over hendes Ansigt. „Det er maaske min Fejl, men — jeg har gjort saadanne pinlige Erfaringer. Jeg er saa glad, saa tryk her i mit lille Hjem, med mine Fugle, mine Blomster og mine Grindringer, men jeg gaar næsten aldrig ud, i det mindste ikke uden stor Overvindelse. De vil saaledes vistnok dadle mig strængt, naar De hører, at jeg i et Par Aar ikke har været i Kirke, eller til Herrens Bord, og De véd heller ikke, hvilken Kamp, jeg havde med mig selv, inden jeg overvandt mig til at gaa i Kirke den første Gang, De prædikede; men, Gud være lovet, at jeg kom! Jeg fandt en lille skjult Plads lige ved Indgangen — den forrige Præst havde man aldrig kunnet høre der —; men Deres Ord naaede mig, hvert ét, og jeg gjemte dem; de vare for mig som Manna i Ørkenen. De var ikke streng, De viste os Frelseren som den barmhjærtige, kjærlige, saaledes som det Billede er, jeg selv har dannet mig af ham. — Men, undskyld, at jeg saaledes taler om mig selv; det kan jo ikke interessere Dem —“

„Tværtimod,“ svarede Præsten, „det interesserer mig i højeste Grad, at lære en saa usædvanlig Karakter at kjende, som Deres lader til at være, saa hvis De tillader det, vil jeg ofte komme til Dem og tale med Dem om alt, hvad der ligger Dem paa Hjærte.“

„Vil De virkelig!“ udbrød hun, og et glad Udtryk oplyvede et Øjeblik hendes blege Træk; men det forsvandt hurtig, og hun tilføjede vemodig: „Det er smukt af Dem, men jeg tør ikke tage derimod. De er ny her og véd ikke, hvor Folk ere strænge i deres Dom. Det vilde kunde skade Dem, naar det rygtedes, at den ny Præst søgte ens Selskab, som — som man gjør Løjer over og anser for —“ Han afbrød hende hastig: „Og troer De, jeg bryder mig om slikt! Saa vilde jeg være en daarlig Præst, uværdig til mit Embede. Desuden begriber jeg ikke — — Hvad kan Folk have at sige

om Dem, beskeden, agtværdig og fristelig, som De forekommer mig at være —"

„Ja, ja“, afbrød hun ham blidt, men med et lidt ængsteligt Udtryk, „lad os nu ikke tale mere om mig — De vil nok faa at høre, hvad Folk siger —; men vil De alligevel komme en Gang imellem, vil det være mig usigelig kjært. Og nu var det en Bibekræve, Pastoren ønskede —.“ Og dermed gled Samtalen over i det almindelige.

Pastor Starup gik takfuld hjem; men det var milde, behagelige Tanker, der beskæftigede ham, thi saaledes var det Indtryk, Somfru Holm havde gjort paa ham. Og da Somfru Jversen næste Dag paa sin raske Maade henfastede det Spørgsmaal: „Fandt Pastoren saa den „evig forlovede“?“ saa' han næsten strængt paa hende og svarede: „Jeg traf Somfru Holm, en særdeles tiltalende Personlighed, som i mit Hus kun skal omtales med Agtelse.“

„Ja, jeg skal saamænd ikke sige noget ondt om hende,“ stammede Somfru Jversen. „Stakkelen kan jo ikke gjøre for, at hun er noget underlig, for Pastoren troer vel ikke paa den Aabenbaring, hun fantaserer om?“

„Naar jeg lærer hende nærmere at kjende, vil jeg maaske give Dem Svar herpaa,“ svarede Præsten kort.

Han besøgte oftere Somfru Holm, og samtalede hele Timer med hende, mest om religiøse Ting. Om sig selv og sine egne Forhold holdt hun aabenbart ikke af at udtale sig; naar Samtalen ledtes i den Retning, blev hun sky og ordknapp. Hun besad vel ikke megen boglig Dannelse, men dyb Følelse og et klart, mildt Blik paa Livet, der gjorde hendes Underholdning tiltrækkende for den alvorlige, unge Mand, som nærrede et levende Ønske om at lære denne usædvanlige Personlighed nærmere at kjende. En Dag, da han betragtede de forskellige Portrætter, der prydede Bæggene, spurgte han, hvem den unge Mand var, som hun særlig befransede med de aller fineste Blomster? Hun svarede kort, men med blød Stemme: „Det er min forlovede. Hans Navn er Søren Gregersen.“

Præsten havde den største Lyst til at spørge om mere,

men han betvang sig, og ventede til de vare blevne bedre bekendte. Efterhaanden fattede hun ogsaa mere Tillid til ham, og fortalte om sin Barndom og Ungdom: Faderen havde været Gartner paa en stor Herregaard i Sydsjælland; fra ham havde hun arvet sin Kjærlighed og Kundskab til Blomster og Havedyrkning. Moderen havde hun tidlig mistet; men hun stod for hende som en stille, mild Kone, der gik op i Hjemmets Sysler og i Kjærlighed til Mand og Barn. Men naar hun kom til sin mere modne Alder, brød hun gjerne af.

Endelig efter et Par Maaneders Bekjendtskab, traf han hende mere meddelsom. Hun elskede Sang, og havde ofte bedt ham synge for sig; han havde da sunget et Par Salmer; men den Aften faldt det ham pludselig ind, han vidste ikke selv hvorfor, at synge Heises smukke Melodi til Ingemanns følelsesfulde Text: „Hun sad og ventede stille o. s. v.“ Han sang den, uagtet han intet Accompaniment havde, udmærket smukt, og hun lyttede aandeløs, med foldede Hænder; og da han endte, stode hendes Øjne fulde af Taarer og hun udbrød: „O, den Staffel, som maatte vente til vor Herre omsider forenede dem hisset! Hvor langt mere naadig har han ikke været imod mig!“

„De er altsaa fuldt overbevist om, at Deres forlovede lever?“ spurgte Præsten sagte.

„Ja, det er jeg. Gud er ikke et Menneske, at han lyver, ej heller vilde han skuffe mig. Na, Hr. Pastor, det er mange Aar siden, jeg talte om dette mit Livs Vendepunkt, og jeg havde bestemt, aldrig at gjøre det oftere; men jeg havde heller ingen Anelse om, at jeg skulde opleve den Lykke, at finde en Ven, som Dem. Jeg troer ikke, De vil dømme som de andre, at De vil kalde mig vanvittig og formastelig, derfor vil jeg aabne mit Hjærte for Dem i Aften. Kan De end ikke fuldtud gaa ind paa min Opfattelse, vil De dog ikke spotte den. Men jeg vil fatte mig kort. Der er heller ikke stort at sige om mit Liv, indtil jeg lærte Jørgen Gregersen at kjende. Jeg var omtrent 24 Aar, men i Tanke og Er-

faring et rent Barn, da han blev Forvalter paa den Herregaard, hvorved Fader var Gartner. Han kom ofte til os; han elskede Blomster, var alvorlig og sat, saa at min Fader ogsaa fandt Behag i ham, og, hvad mig angaar, da stod han snart for mig, og staar endnu i denne Stund, som det bedste og ædleste Jorden ejer. Han kom ogsaa snart til at holde af mig, og vi bleve forlovede. Der gik nu 5 usigelig lykkelige Aar, hvori vi bestandig kom til at holde mere af hinanden. Kun én Ting blev mere og mere trykkende for Jørgen, nemlig at han var saa fattig, at der ingen Udsigt var for os til at faa et eget Hjem. Han sparede alt hvad han kunde af sin Løn, men det forslog jo kun lidt til at kjøbe eller forpagte Gaard for. Paa den Tid fik han Besøg af en Fætter, der ogsaa var Landmand, og hvis Fader havde en lille Gaardovre i Jylland; men Sønnen fandt det altfor smaat der, og havde derfor faaet Faderen til at give sig 1000 Kroner, hvormed han nu vilde forsøge sin Lykke i Amerika. Omtrent samme Sum havde Jørgen sammensparet sig, og nu brugte Fætteren al sin Beltalenhed for at formaam ham til at rejse med til Amerika; naar de lagde deres Penge sammen, vilde de kunne kjøbe et godt Stykke Jord derovre, blive velhavende i et Par Aar, og saa kunde Jørgen komme over og hente mig, maaske ogsaa Fader, og det vilde blive et ganske andet Liv, end at gaa her Aar ud og Aar ind og trække for et ringe Udbytte. Til min Forfærdelse faldt disse lofkende Ord i god Jord hos Jørgen. Jeg bad og bønfuldt ham om at blive; jeg vilde hellere vente i 20 Aar, end se ham drage saa langt bort; men da min Fader ogsaa var vel stemt for Rejsen, indsaa' jeg, at det var forgjæves, og bestræbte mig for at finde mig i min Skjæbne. Det var en tung Dag, da jeg tog Afsked med Jørgen, men havde jeg anet, at det skulde være for saa lang Tid, vilde den have været endnu langt tungere.

Savnet af ham blev kun formildet ved de kjære Breve, som jeg hyppig modtog fra ham. Meget havde de i Begyndelsen at kæmpe med; men efterhaanden lød Beretningerne

gunstigere: de havde kjøbt Jord i C., bygget sig et Hus og det gik godt med Opdyrkningen af Jorden. Hvert Brev beskrev nye Forbedringer, der bleve foretagne. Huset var nu snart skiftet til at modtage en Kone, og Indtægterne forøgedes stadig. Han var ved godt Mod, og om et Aar haabede han at komme over og hente mig.

Saa kom der igjen et svært Aar, hvori Fader blev farlig syg og efter et langt, smerteligt Sygeleje blev bortkaldt fra denne Verden. Tillige havde Jørgens Breve lydt mindre fornøjelige i den senere Tid. Fættteren, der var af en urolig og ustadig Natur, var bleven kjed af det ensomme, anstrængende Liv, og havde ladet sig lokke af Rygtet om Opdagelsen af nye Guldlejer, til at drage mere vest paa. Forinden havde han solgt sin Part af Ejendommen til en Tysker, ved Navn Schulz, men denne syntes Jørgen slet ikke om; der var noget skjult og frastødende ved ham, saa før Jørgen fik tjent nok til at kjøbe ham ud af Kompagniskabet, vilde han ikke hente mig, thi saa længe Schulz var der, var der hverken Hygge eller Tryghed i Hjemmet.

Jeg maatte derfor ved min Faders Død tænke paa foreløbig at indrette mig et eget Hjem, og drog hertil, hvor den lille Have især var tillokkende for mig, og her har jeg nu boet i 15 Aar."

Hun gjorde en lille Pausse, saa' vemodig hen for sig, og begyndte igjen i en smertelig bevæget Tone: „Dg nu kommer jeg til den paa én Gang tungeste og mest ophøjede Begivenhed i mit Liv. Jeg havde næppe boet her et Par Maaneder, før der kom Efterretning om det frygtelige Jordskjælv, der havde hjemløst C. Jeg forfærdedes, men holdt dog fast ved Haabet, at hans Liv var bleven sparet. Jeg henvendte mig til Byfogeden om at søge Oplysning hos Konsulatet, og traf ham meget beredvillig, ligesom Folk i det Hele den Gang vare deltagende og hjælpsomme imod mig. Der gik vist en Maanedstid, hvori jeg svævede mellem Haab og Frygt, og bad baade tidlig og sildig, som jeg aldrig havde bedet før i mit Liv, at Gud dog vilde bevare mig for den største Sorg.

Saa kom den forfærdelige Dag, da Byfogeden saa skaansomt som mulig meddelte mig, at der var kommet Svar: en Mand, ved Navn Schulz, havde afgivet Beretning om, at han ved Jordskjælvet med Nød og næppe havde reddet sig ud af det Hus, han beboede sammen med en Dansk, Gregersen, at denne var bleven begravet under Ruinerne, og at al deres Ejendom var bleven ødelagt.

Jeg véd ikke, hvordan jeg modtog denne Efterretning. Jeg troer ikke, jeg besvimeede, thi jeg mærkede, at jeg blev baaren hen paa en Seng, at en Læge bøjede sig over mig, og at der var flere Personer i Værelset. Jeg var som forstenet, kunde ikke græde, ikke engang bede. Det blev Nat, og alle havde forladt mig. Da var det pludselig, at én klar Tanke foer igjennem mit forpinte Hoved, og jeg troer, jeg raabte højt: gode Gud, tag mig bort herfra!"

Da skete det vidunderlige: et Lys, dæmpet men dog klart, omstraalede mig, jeg saa' en Skikkelse — — ja, det vilde jo være formasteligt at tro, at det var den ophøjede Frelser selv, men en af hans hellige Engle maa det have været, staa ved min Seng og se paa mig med et saa mildt og forklaret Udtryk, at jeg allerede følte mig trøstet, og udbrød: „er Du Dødens Engel, der kommer for at hente mig, saa vær velsignet!"

Men Skikkelsen bøjede sig ned over mig, berørte min min Bænde med sin kølige Haand, og sagde med en Stemme, o, saa blid og melodisk: „Fortviwl ikke — han lever. Vent taalmodig!"

Jeg foer op med et Henrykkelsens Skrig og raabte: „Du velsignede, hvor er du?" Men da var Synet forsvundet. Der behøvedes jo heller ikke mere: jeg var trøstet og taknemmelig, saa taknemmelig! og dog langt fra som jeg burde være for en saa usigelig Naade."

Den sidste Del af sin Beretning havde hun næsten kun fremhvist; men hendes Dine straaede, hendes Kinder glødede som i Extase. Præsten havde lyttet til med den største Interesse, aldeles revent med af Fortællingen, saa da hun nu paa

én Gang vendte sig imod ham med Spørgsmaalet: „Siger De nu ogsaa, at jeg er vanvittig?“ svarede han med Varme: „Nej, nej, jeg tror paa Sandheden af, hvad De har meddelt mig. Der er jo saa meget, vi ikke kunne forklare eller forstaa, og har Gud end ikke sendt en af sine himmelske Vænder her

til Jorden for Deres Skyld, saa har han dog i sin uendelige Naade sendt Dem en Trøst i Sorgen, som kun bliver faa til Del."

„Tak for det Udsagn!“ svarede hun. „Jeg behøver det vel ikke, men det er dog velsignet at træffe et Menneske, der

forstaar én og troer én. Og nu er De da ogsaa overbevist om, at Sorgen lever og at jeg skal se ham?"

Her blev Præsten allerede lidt betænkelig, og svarede nølende: „Vi ville haabe det. Guds Veje ere jo uransagelige; men 15 Aar er en lang Tid, og De har ikke hørt det mindste fra ham saalænge?"

„Nej, det har jeg ikke; men han kommer nok. Jeg har altid Tøj liggende parat til ham, thi man véd jo ikke, hvordan han kommer til én. Han har vist gennemgaaet meget, Staffel, men Gud vil give ham en blid og god Alderdom, thi der kan maaske gaa Aar endnu, inden han kommer." Hun sukede let.

„Og nu alle disse mange Aar", vedblev Præsten efter en Pause, „hvordan ere de gaaede for Dem? Faldt De aldrig mere tilbage i Sorg og Fortvivlelse?"

„Nej, aldrig! Det vilde jo have været den største Utafnemmelighed imod den gode Gud. Men jeg er bange for, jeg har misforstaaet ham i ét: jeg var saa lykkelig over den Naade, der var vederfaret mig, at jeg i Begyndelsen fortalte derom til alle, som kom til mig; men saa mærkede jeg pludselig, at de gjorde Løjer over mig og ansaa' mig for sindssyg, i det mindste besat af en fix Idé. Det var haardt for mig, men jeg indsaa' nu, at jeg burde have beholdt dette for mig selv som noget altfor helligt til at omtale. Derfor har jeg nu i mange Aar tiet derom; men det er svært, naar Folk engang har dannet sig en Mening, da at faa dem til at opgive den. Det maa jeg nu finde mig i; men jeg holder ikke af at komme ud iblandt Mennesker — jeg har det bedst i Hjemmet, især nu, da De, Hr. Pastor, er saa god at oplive det ved Deres Selskab og Sang. — O, den smukke, rørende Sang, jeg hørte i Aften — den vil lyde for mig og gjøre mig endnu mere taknemmelig for min Skjæbne."

Og Starup, der var ganske betagen af den Fortælling, han havde hørt, tænkte, at han i hende havde fundet en levende Illustration til Sangen, thi, i Sandhed: „hun sad og ventede' stille," og hans Mening, som han ikke nænnede

at udtale til hende, var ogsaa, at Foreningen vistnok først vilde finde Sted, „naar Himmelforhængen brast.“

Da Starup rejste sig for at gaa, sagde han: „Tak for den Tillid, De har vist mig ved at fortælle mig Deres Historie. Jeg synes nu, jeg forstaar Dem bedre, selv Deres Ydre, disse unge Træk og saa det hvide Haar —“

„Ja“, afbrød hun ham, „saa hvidt blev det i den Maaned, jeg var uvidende om Jørgens Skæbne. Jeg var den Gang 30 Aar, nu er jeg 45. Det har forandret mig meget, men jeg haaber dog, han vil kunne kjende mig.“

„Og hvordan har De kunnet finde Deres Udkomme i alle disse Aar?“ vedblev Præsten.

„Na jo, jeg har aldrig manglet det nødvendige. Gud lagde sin Velsignelse i mit Arbejde, og desuden havde min Fader efterladt sig saameget, at Renten kan betale min Husleje. Selve Kapitalen rører jeg ikke før Jørgen kommer, saa kan vi nok faa Brug for den.“ —

At de gode Beboere i N. undrede sig i høj Grad over Pastor Starups hyppige Besøg hos Jomfru Holm, kan man nok tænke sig. Den mildeste Dom over hende var, at hun var en overspændt og naragtig Person, der umulig kunde regnes med til den dannede Klasse, og hendes Selskab foretrak han aabenbart for deres — det var ufatteligt! Naar de imellem rettede et Spørgsmaal til ham i den Retning, svarede han, at en saa fast Tro og blid Resignation havde han endnu aldrig truffet, og den tiltrak ham i høj Grad. Og naar man saa gik videre og spurgte, om han da virkelig troede, hun havde haft en Aabenbaring, svarede han, at han ikke dristede sig til at have en Mening herom; men at hun troede det, det var han fast overbevist om, og det ansaa' han for en saa stor Guds Naade, at han vel skulde vogte sig for at røkke denne Tro.

Imidlertid kom Efteraaret, og han var meget optagen af Konfirmation og andre Forretninger, saa der var gaaet nogen Tid, hvori han ikke havde besøgt Jomfru Holm. Han rejste sig netop fra sit Skrivebord med den Tanke, at ville

gaa til hende, da han blev opmærksom paa et Par Folk, der Arm i Arm nærmede sig Huset. Han stirrede mere og mere forbauset paa dem. — Var det muligt, var det virkelig Jomfru Holm? Jo, det var hende, kun var hun sit Hoved højere og var pynteligere paaflædt, end han nogensinde før havde set hende; og hun støttede sig til en Mand's Arm, en

høj, noget højet Mand med furede Træk. — Var det muligt — skulde virkelig hendes Haab, hendes faste Tro — — —! Hans Hjærte bankede stærkt, da han skyndte sig hen og aabnede Døren for dem. Han saa' ind i to Par milde, lykkelige Øjne. Jomfru Holm greb hans Haand, men de var begge i første Øjeblik for bevægede til at kunne tale. Endelig udbrød han:

„Er det muligt — er Deres taalmodige Bente endelig belønnet?“

„Ja“, svarede hun med bævende Stemme, „Gud er over al Maade god. — Her ser De min Ungdomsven, min kjære forlovede, Jørgen Gregersen. Han er vendt tilbage, sund paa Sjæl og Legeme, og vi ere usigelig lykkelige.“

„Men hvorfor lod De saalænge vente paa Dem?“ spurgte Starup, idet han trykkede hans store, haarde Haand.

„Ja, det er en lang Historie,“ svarede Gregersen med lidt fremmed Betoning. „Jeg har været haardt hjemløst, og ogsaa min kjære Elisabeth har maattet lide meget for min Skyld, men nu haabe vi, alt skal blive godt igjen.“

„Kom og sid ned, kjære Bente,“ sagde Præsten i stærk Bevægelse. „Jeg længes i høj Grad efter at lære Deres Skjæbne at kjende; Guds Fjælelse med Dem maa have været forunderlig. Men — maaske kan De ikke lide at tale derom?“

„Tværtimod,“ afbrød Jomfru Holm. „Jørgen kom først i Morges; men da jeg havde fortalt ham om Deres Benskab og Godhed mod mig, sagde han strax, at vor første Gang burde være til Dem, at De kunde høre hans mærkelige Livshistorie.“

„Ja, saa vil jeg begynde strax,“ sagde Gregersen, hvis ærlige, men ingenlunde smukke Ansigt bar Spor af svære Lidelser og Sorger, „thi jeg ser godt, hvor venligt Pastoren interesserer sig for vor Skjæbne. Elisabeth har sagt mig, at De kjender alt, hvad hun selv vidste, indtil denne Morgen, og jeg vil derfor begynde med den skjæbnesvangre Begivenhed — Jordstjælvet. Luften havde vel i de sidste Dage været usædvanlig trykkende, men jeg var dog langt fra at ane nogen Fare, da jeg med ét vaagner op om Natten ved at Sengen gynger under mig, og samtidig hører jeg et forfærdeligt Brag. Jeg ilede hen mod Udgangen, men den var spærret af nedfaldne Bjælker og Stene, og i det samme ramtes jeg i Hovedet af en umaadelig tung Gjenstand og faldt livløs til Jorden. Hvor længe jeg har ligget saadan, véd jeg ikke; der gik Uger, maaske Maaneder hen, inden jeg kom til min Bevidsthed, hvis

jeg kan kalde det saadan, thi jeg havde ganske mistet Husom-
melsen, og havde i det Hele ikke én klar Tanke. Jeg maa
derfor hellere meddele her, hvad jeg først Nar efter fik at vide
af andre.

De véd maaske, at jeg var i Kompagni med en Tysker,
ved Navn Schulz, et Menneſke, jeg aldrig havde haft Tillid
til. Han havde været ſaa heldig, at redde ſig ud af Huſet,
inden det ſtyrtede ſammen, men maaske kunde han ikke gjøre
noget for mig før det blev Dag — man bør jo tro det bedste.
Hjælp var heller ikke let at ſaa, ſaa enſomt, ſom vi boede —
Det ſtaar i det Hele uopklaret, hvorledes jeg endelig blev
gravet ud og i en elendig Tilſtand ført mange Mile til et
Sygehuſ. Det var der, jeg ſaa nogenlunde kom til mig ſelv
igjen, helbredet paa Legemet, men aldeles ſindsforvirret, hvorfor
jeg blev ſendt til en Sindsſygeanſtalt. Her maa jeg have til-
bragt mange Nar; og hvad der gjorde det endnu værre for mig,
var, at jeg aldeles havde glemt alt det Engelske, jeg havde
lært, ſaa jeg hverken kunde forſtaa eller beſvare et eneste
af Lægerneſ Spørgſmaal. De indſaa' dog omſider, at jeg
ikke var helt vanvittig og ret brugbar, hvorfor jeg fik Lov at
gaa frit omkring, og blev brugt til Arbejde i Haven og til
at gaa til Haande i Huſet, hvilket var en ſtor Gevinſt for
mig og tillige ſtyrkede mit Helbred. Minder fra Fortiden
begyndte ogſaa efterhaanden at dukke op for mig, men i ſtor
Forvirring; en ſtor Ōngſtelse og en Følelſe af, at jeg gjorde
Uret imod nogen, var altid den fremherſkende Følelſe.

Jeg kunde henvende mig til Lægerne eller til Bræſten
med de meſt indtrængende Bønner om at ſige mig, hvad det
var; men da jeg kun talte Danſk, forſtod de mig ikke, og
traf kun paa Skuldrene. Der kom ofte fremmede for at beſø
Anſtalten eller for at bringe os ſmaa Gaver og Blomſter;
én Dag kom der ſaaledes en ældre Herre, ledsaget af en ung
Pige; hun var lille og fint bygget, ſom min Eliſabeth, og
maa viſt ogſaa have lignet hende af Anſigtſtræk, thi hun
gjorde et ſtærkt Indtryk paa mig. Jeg ſtyrtede hen imod
hende, greb fat i hendes Kjole, kaldte hende Eliſabeth og

bønfuldt hende om at forbarme sig over mig. Først blev hun naturligvis bange, men hun var ingen almindelig ung Pige, og forstod desuden en Smule Dansk, saa da man vilde fjærne mig fra hende, bad hun dem om at lade det være, og gav sig til at tale med mig saa godt hun kunde.

Hun hed ikke Elisabeth, sagde hun, men da hun kunde mærke, jeg holdt meget af én af det Navn, skulde hun gjøre alt hvad hun kunde for at finde hende; men vi vare langt fra Danmark, der vilde gaa lang Tid; dog skulde hun snart sende én til mig, der kunde tale Dansk med mig. Og hun holdt Ord. Gud kjender hende og vil lønne hende for hvad hun gjorde for mig; thi fra den Dag af begyndte det at klare op for mig, og jeg kunde tale ret sammenhængende med den danske Mand, hun virkelig sendte til mig. Han lovede at ville tale til den danske Konsul om mig; men jeg hørte aldrig senere noget til ham. Lægerne vilde heller ikke indrømme, at min Fornuft var vendt tilbage — jeg vil haabe, det virkelig var deres Overbevisning, og at det ikke var for den Nyttes Skyld, de havde af mig, der nu var kommen saa vidt, at jeg fritog dem for at holde Gartner og holdt Haven i udmærket Stand. Nogen Sløvhed maa der ogsaa være bleven tilbage hos mig, thi da jeg nu blev behandlet godt, følte jeg mig næsten tilfreds, og gyste for atter at komme ud iblandt Mennesker og for selv at skulle bryde mig en Bane.

Det er noget, jeg nu aldrig vil kunne tilgive mig selv — thi imedens sad hun og sørgede og ventede og fik hvide Haar. — Og han saa' paa hende med et usigelig sørgmodigt og kjærligt Blik. Hun lagde blidt sin Haand paa hans og sagde i en frejdig Tone: „Du véd jo, at jeg ikke sørgede, efter at Gud havde været saa kjærlig og naadig imod mig. Jeg ventede ganske taalmodig, og hvad de hvide Haar angaar, saa bryder jeg mig ikke derom — men Du —“

„De ere mig dyrebare, endnuu kjærere end de brune,“ svarede han, og lod sin store, grove Haand glide kjærtegnende hen over hendes Haar.

„Men lad os nu skynde os at faa Ende paa denne uhygge-

lige Historie, der fremstiller mig som en rigtig ynkelig Person, dorst og uden Aandsstyrke.

Saa, for knap to Aar siden, kom min Fætter endelig til Byen, hvor jeg opholdt mig. Han havde i de første Aar ført et omflakkende Liv, arbejdet strængt, snart været velhavende og da atter mistet alt; men nu var han kommen til Ro, havde ægtet en Enke, der bragte en god Ejendom i Medgift, og havde nu i et Par Aar været bosat en Snes Mile derfra. Han havde hørt den samme Historie, der blev fortalt herhjemme, at jeg var omkommen ved Jordskjælv; men forskjellige Omstændigheder gjorde, at han ikke ret fæstede Lid til den. Han havde da fulgt de usikre Spor, der endelig ledede ham til Sindsygeanstalten i C., hvor han en skjøn Dag pludselig stod foran mig. At se og tale med ham, var den første Glæde, jeg havde haft i mange Aar, og han blev snart overtydet om, at jeg nu var ved min fulde Forstand. Han mente derfor, at det vilde være let, at faa mig ud af Anstalten; men det var det ingenlunde. Mange Hindringer bleve lagte i Vejen, mange Formaliteter var der at iagttage, saa Maaned der gik hen, inden jeg endelig løslodes og traadte ud i Verden igjen. Dens Uro og Travlhed overvældede mig næsten, saa min Fætter tog mig ud med paa sin Landejendom, og der blev jeg først rigtig mig selv igjen.

Min første Tanke var, at jeg strax vilde skrive til Elisabeth, men min Fætter fraraadede det bestemt: det var saa usikkert, at Brevet vilde naa hende, og desuden havde jeg næsten intet at melde, uden netop, at jeg levede; han syntes, det var meget bedre at vente til jeg selv kunde komme og vise, at jeg var fuldstændig helbredet, og tillige ikke en ren Tigger. Han havde nemlig faaet Bished om, at alt mit jordiske Gods langt fra var bleven ødelagt ved Jordskjælv; men at Schulz havde solgt det Hele med stor Fordel, efter at have udspreddt det Rygte, at jeg var død, og da han vel selv var overtydet om, at jeg aldrig vilde faa min Fornuft igjen, levede han dristig et flot Liv for mine og sine egne Penge. Min Fætter havde allerede inden jeg kom ud af Sindsyge-

anstalten gjort Skridt til at nøde ham til at tilbagegive mig min Part, og det var denne Sag, der traf i Langdrag og bestandig forsinkede min Afrejse. Jeg var ofte tilbøjelig til at opgive det Hele og ile hjem fattigere, end jeg var dragen afsted, men det vilde min Fætter paa ingen Maade tillade.

Saa for nogle Maaneder siden kom der Efterretning om, at hans Fader var død, og Gaardenovre i Jylland altsaa hans, men da han paa ingen Maade vilde forlade Amerika, spurgte han mig, om jeg ikke vilde overtage Gaarden. Betingelserne ere saa gode, at det ligesvem er en Lykke for mig, derfor var der intet at betænke sig paa, men noget skulde jeg dog udbetale, og desaarfag maatte jeg afvente Retsfagens Udfald. Schulz brugte alle mulige Kneb og Udflugter, men blev dog endelig nødt til at udbetale mig omtrent 10,000 Kr. Næppe var denne Sag afgjort og alt ordnet med min Fætter, før jeg begav mig paa Rejsen, glad og dog saa fuld af Angst for, hvorledes jeg vilde træffe alt, eller da i Grunden kun én, Elisabeth, her i Hjemmet.

Jeg søgte strax hertil, hvorfra hendes sidste Brev for 15 Aar siden var adresseret, og Gud ske Tak, jeg fandt hende trofast og kjærlig som altid, nej, endnu mere — —" Han kunde ikke sige mere for Bevægelse, og to store Taarer trillede ned ad hans furede Kinder. De to gjenforenede sad stille bevægede Haand i Haand og saa' hiaanden kjærligt ind i Øjnene. Præsten var ogsaa meget bevæget. Han forlod sagte Bærrelset, dels for at lade dem et Djeblik ene, dels for selv i Enrum at fatte sig og opsende en inderlig Tak til ham, der saa vidunderlig havde ledet alt til det bedste, imod al menneskelig Kløgt og Forudseenhed.

Noget efter sad de tre atter sammen, og Samtalen havde antaget en roligere, næsten munter Karakter. Præsten havde ladet bringe Vin, og den hjemkomnes Skaal blev druffen: „Dg sig mig nu engang, kjære Tomfru Holm," sagde derpaa Præsten, „hvorledes De egentlig blev til Mode ved at se ham træde ind? Kunde De strax kjende ham?"

„Ja, øjeblikkelig, skjønt man jo er taabelig og ikke forudret kan tænke sig de Forandringer, som Aarene nødvendigvis

maa frembringe hos andre, saa vel som hos os selv. Jeg var vaagnet i Morges i en usædvanlig glad og let Stemning og tænkte strax: mon det skal betyde, at han kommer i Dag. Jeg behøvede derfor blot at høre de to raske Slag mod Døren for at vide, at det var hans Banken — den var mig saa bekendt fra gamle Dage — og, da jeg saa luffede op, saa jeg vel en ældre Mand, end jeg havde forestillet mig ham, men hans Dine vare uforandrede — de havde det samme gode, trofaste Udtryk."

"Ja, og De kan tro, Hr. Pastor, at jeg blev forbauset ved at høre min forlovede kun udbryde: „Naa, er Du da endelig der!“ ligesom om jeg kun havde været borte paa en længere Rejse. Jeg havde ængstet mig for, at hun skulde besvime eller saadan noget ved Synet af mig; men, Gud ske Lov, det var blot Glæde, jublende Glæde! En saadan Tro og Tillid skal man vist søge længe om."

"Ja, det skal man i Sandhed," sagde Starup med Barme. „Men De, nærede De da ingen Frygt for, at Deres forlovede kunde være gift eller død?"

"Nej, forunderlig nok, aldrig. Jeg vidste, hvor trofast hun var, og mindedes grant de Ord, hun havde skrevet i sit sidste Brev til mig: „Skal end vor Adskillelse vare endnu i mange Aar, vil Du finde mig trofast ventende, ikke engang utaalmodig, thi jeg véd jo, Du kommer saasnart Du kan." Og hvad Døden angaar, ja, det var underlig nok, at jeg ikke ængstede mig derfor — men saa haardt, syntes jeg det var umuligt, at Gud kunde prøve mig."

"Og nu," spurgte Præsten, „tænker De paa snart at hjemføre Deres Brud?"

"Ja, det kan De tro!" udbryd han med glædestraalende Dine. „Bort Besøg hos Pastoren gjaaldt netop at bede Dem om, at lyse for os paa Søndag. — Vil De ikke nok?"

"Jo, med den største Glæde! Det vil blive en Festdag ogsaa for mig, skjønt De jo berøver mig min bedste Veninde her i Byen, i hvis Selskab jeg ofte har fundet Glæde og Trøst; thi saa skal Brylluppet vel snart staa og de begge drage til Jylland?"

De nikkede smilende.

„Er det en smuk Egn i Jylland og en god Gaard, De fører Deres Brud til?“ spurgte Præsten.

„Gaarden troer jeg nok er ret god,“ svarede Gregersen; „men Egnen — ja, den har vel sin Skjønhed; det er nord for Limfjorden, Hede og Klitter skal der være nok af; men midt imellem godt opdyrkede Marker. Jeg tager derover om et Par Dage, og kan saa bedre beskrive den.“

„Og Deres Have, Deres Blomster, Jomfru Holm. Hvordan skal det gaa dermed? De vil saa en haard Kamp med Vestenvinden.“

„Men haaber dog nok, at kunne besejre den,“ svarede hun glad. „Jeg troer nu altid, at naar man rigtig med Haab og Tillid sætter sin Kraft ind paa en Ting, naaer man Maalet. Hvis Pastoren om et Par Aar vil glæde os med et Besøg, haaber jeg at kunne byde Dem en smuk Bufet af mine kjære Blomster.“

Og saaledes gik Samtalen snart alvorlig, snart spøgende imellem de tre saa forskjellige Mennesker, som vare forenede i det bedste af alt — en dyb og levende Tro.

Da det gamle og dog unge Par havde forladt ham, sad Præsten længe fordybet i Tanker. Han syntes, at noget forunderligt, næsten gaadefuldt, havde været ham nær, og dog var alt paa den anden Side saa jævnt og naturligt; det var for de to, som om det netop var saadan det maatte gaa — der var ingen anden Udgang tænkelig. Og hvor vare de glade! Hvor saa' de kjærligt og tillidsfuldt paa hinanden! Det maatte være dejligt, at blive elsket saadan. — Og Præsten sukede let. Det var nu ikke faldet i hans Lod, og, underlig nok, han havde ikke tidligere savnet det; men nu i Aften følte han sig saa ensom. Han saa' sig om, hans Stue var jo ganske anderledes rummelig og smukt møbleret, end det lille Rum, Jomfru Holm beboede; men hvor var der hyggeligt! Man saa' en Kvindes, og det en god Kvindes omhyggelig ordnende Haand i det Hele, og saa de milde, kjærlige Øjne! Han kunde ikke lade være at tænke paa det Udtryk, der var i dem, naar hun saa' paa sin gamle, for andre uskøjne Fæste-

mand. Det Udtryk fulgte ham, da han gik ind i sin kolde, uhyggelige Spisestue, hvor Gulvet nylig var vasket, og han satte sig ned ved sit ensomme Aftensbord, hvorved Jomfru Jversen vistnok gjerne havde gjort ham Selskab, men saa foretrak han dog Ensomheden for hendes høje, hverdagsagtige Snakken. Han endte hurtigt sit Maaltid og gik ind i sit Studereværelse, hvor der ventede ham fuldt op af Arbejde; men nej — det vilde ikke rigtig gaa.

Bestandig stod de milde, blaa Djne med det kjærlige Udtryk for hans indre Syn, og han gav sig til at gruble over, hvor det var, han havde set et lignende Udtryk i et Par yngre Djne. Med ét gik det op for ham — det var, ja, det var bestemt i Helga Anfers Djne! Saadan havde hun set paa ham, ja, paa ham selv, da han sidst besøgte Præstegaarden. Det havde kun været et Djeblik, saa havde hun hastig vendt sig bort — skulde hun da — turde han tro! Han følte med ét, hvordan hans Hjærte gav sig til at banke; han blev ganske hed, rejste sig og gik hastig op og ned ad Gulvet.

Det var ikke Indbildning — han mindedes ogsaa nu flere andre Ting, som han hidtil, ubegribelig nok, havde været blind for. Og hvad kunde han ønske sig bedre, eller rettere, fortjente han en saadan Lykke!

Der havde han nu i 5 Aar været Kapellan hos hendes Fader, havde set hende fra en lang, tynd, opløben Pige blive til en yndig Kvinde, havde daglig talt med hende, set hende beskæftiget med huslige Sysler og spredende Hygge og Glæde omkring sig — og han havde været blind som en Muldvarp, kold som en Istap, og kun tænkt paa en god, lille Pige. En lille Pige! Ja, det var det, at han var vedbleven at betragte hende som et Barn, og at de 10 Aar, han havde forud for hende, i Forening med hans Stilling og Alvor, havde ladet ham føle sig som saa meget ældre, at den Tanke, som nu fyldte ham med Glæde, ikke før var opstaaet hos ham. Men nu. — Han saa' hendes lette Skikkelse, hendes lyse Smil og ægte kvindelige Bæsen sprede Hygge og Lys over hans Hjem, og han følte sit Hjærte banke af Haab og

Lykke. Ja, hun var den rette Hustru for ham, det indsaa' han nu. Hvor han skulde elske hende og værne om hende, hvis hun blot — —. Han maatte have Visshed snart; han maatte se at faa Tid til at tage ud til Præstegaarden for at erfare sin Skjæbne. Men — hvis han nu havde taget fejl. — Dog nej, det Blik, det Blik, Gud være lovet for det!

4 Uger efter var Kirken i N. smukt pyntet med Blomster og Grønt i Anledning af Elisabeth Holms Bryllup. Stemningen i Byen var pludselig slaaet om ved den sidste Begivenhed; hun var bleven en Person af Betydning, interessant, ja, formelig romantisk. Den gjenopvakte Brudgom maatte ogsaa alle se, saa ikke alene den lille, hidtil upaaagtede Bolig i Bagbygningen, men ogsaa Gæstgivergaarden, hvor han logerede, blev saa hyppig besøgt, at det var til ikke saa lidt Gene for de paagjældende. Nu havde man, som sagt, i Dagens Anledning pyntet Kirken, der var fyldt til sidste Plads med nysgjerrige eller, lad os hellere sige, deltagende Tilskuere, og dog vidste man, at det ikke blev nogen stor eller pyntelig Brudeskare. Og nu, da Orgelets første Toner lode, kom ogsaa kun 4 Mennesker op ad Kirkegangen. Brudgommen havde truffet en langt ude beslægtet, der ledsagede ham, og Pastor Starup førte Bruden. Hun saa' lykkelig, næsten forklaret ud, med det lette Kniplingsflør kastet over det hvide Haar og de blide Djne hævede opad som til Bøn og Tak. Og da hun gik ud af Kirken, lænet til sin Mand's Arm, var der en Rødme paa hendes Kinder, en Glans i hendes Djne, der næsten gjorde hende ung og smuk igjen.

Og Præsten — hvilken dejlig Tale havde han ikke holdt! Alle vare enige om, at smukkere havde han aldrig talt. Der var noget saa frejdigt, saa beaandet over ham, som de ikke havde set før og ikke ret kunde forstaa.

Det var rimeligt nok, thi de vidste ikke endnu, at for saa Dage siden havde Helga Anfer lovet at blive hans Hustru.

- Nr. 17. Bedstemoder og Sønnebatter, en Fortælling af C. Dalsgaard, med 9 Illustr.; Lucmonen, en Feraarsfantasi af S. Michael- sen, med 1 Illustr.; Prøvet, en Fortælling af C. Henningsen, med 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 18. San Afiane, En Reifeerindring fra Ischia, af B. Bergsøe, med 4 Illustr.; Et Nutids Underværk, af C. Martens, med 2 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 19. Dehlenschlægers Barndom og første Ungdom, af L. Schrøder, med 4 Illustr.; For 200 Aar siden, af Mørk Hansen; Den Mis- undelige, et japanesik Sagn, med 2 Illustr. 32 Sider. 15 Dre.
- 20. Fra en Kunstrejse, humoristisk Fortælling af S. Schandorph, 4 Illustr. 20 Sider. 10 Dre.
- 21. Bore Skomagere, humoristisk Skitse af n—r, med 7 Illustr.; Dufels Gris, af Sophus Neumann, med 3 Illustr.; Et Hul for lidt, Fortælling af B. Hansted, med 2 Illustr.; De tre Duffer, et Njtaarsæventyr, 6 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 22. Den femte Verdensdel, dens Opdagelse og Naturforhold, af Th. Siersted, med 6 Illustr. 24 Sider. 10 Dre.
- 23. Drachmann: Slider og Sløser, En Sømandshistorie, med Illustr. af Carl Thomsen; L. Dilling: Greven af Svedala, med Illustr. af C. Henningsen; C. Ploug: Mon han dog ei skulde komme? 28 Sider. 25 Dre.
- 24. J. Davidsen: En dansk Kapergast, med Illustr. af B. Rosen- stand; B. Østergaard: En Uvedkommende, Studie fra Baden, med Illustr. af R. Gamborg; S. Schandorph: Fra Lazarethet, 24 Sider. 20 Dre.
- 25. M. Hencfel: Dronning Anna Sophies Page, med Illustr. af H. P. Lindeburg; Ingvor Bondesen: Livsflavens Brud, en Fortælling med Illustr. af Anker Lund. 48 Sider. 25 Dre.
- 26. M. Thoresen: „Det lønner sig“, med Illustr. af Carl Thom- sen; Ad. Langsted: Den sidste Tilflugt, med Illustr. af H. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- 27. J. Nielsen: Et Glentefrig, med Illustr. af H. Tegner; J. Futtrup: Fra Flejetiden, med Illustr. af Biggo Langer. 24 Sider. 10 Dre.
- 28. N. Suel-Hansen: Fra Sibiriens Urskove, med Illustr. af R. Gamborg; B. Arnesen Kall: Fra Østerland, med Illustr. af Tom Petersen. 24 Sider. 10 Dre.
- 29. J. Sid: Elfkobskjærnerne. Et Sagn fra Provence, med Illustr.; Tausens Minde, med Illustr.; Nic. Bøgh: Kjender du de Stille i Landet? J. Krohn: Rosen, med Illustr. af H. Tegner. 44 Sider. 15 Dre.
- 30. Ad. Langsted: Lægedomsstyggen, med Illustr.; J. Futtrup: Middelalderliv i Nutiden, med Illustr. af R. Gamborg; B. Jansen: En sorgelig Hemmelighed, Fortælling med Illustr. af Anker Lund; B. Østergaard: Onde Dine, med Illustr. 48 Sid- 15 Dre.
- 31. Nic. Bøgh: Naar Zigeunerne komme tilbys, med Illustr. Alf. Schmidt; Anna Borch: Djæveln som Præst, med Illu

(Fortætted paa Omflagets 4de Side.)

- Elith Neumert: Bland fra Fortet, med Illustr. af Alf. Schmidt;
 Ad. Raugsted: En Moders Tilgivelse, et Sagn fra Bretagne,
 med Illustr. af S. P. Lindeburg. 24 Sider. 15 Dre.
- Nr. 32. B. Korfitzen: Fra Spaniernes Tid, med Illustr. af K. Sam-
 borg; B. Arnesen Kall: Sapho, en Fortælling med Illustr.
 40 Sider. 10 Dre.
- 33. Kallehoved, Skizze af Elisabeth Martens; Bodsprædikan-
 ten, af Em. Henningsen; Peter Andreas Heiberg og Thomasine
 Gyllembourg, af L. Schröder; Johanne Louise Heiberg, af L.
 Schröder. 17 Billeder. 72 Sider. 20 Dre.
- 34. Et Offer, Fortælling af Andr. Veiter, med 5 Illustr.; Tro til
 Døden, Fortælling af Birger Hansted, med 6 Illustr.; Dron-
 ning Elisabeth af Danmark. 52 Sider. 20 Dre.
- 35. Raadigherrens Gulduhr, Fortælling af Knud Skytte, med 7
 Illustr.; Koldinghus, af Ingvor Bondesen, med 5 Illustr.
 48 Sider. 15 Dre.
- 36. Den landsflygtige Skræber, af Knud Skytte; Den hvide Pige,
 et Mønst Sagn, af Mogens Synge. 9 Billeder. 28 Sider.
 10 Dre.
- 37. En Solstraale, Skizze af D. C. Molbech; Hammershøi, en
 Skizze af Theodor Siersted; Theplanten og Theen, ved A. P.
 C. Loepffer; 30 Potter Rejer, af Birger Hansted, med 13
 Illustrationer. 52 Sider. 15 Dre.
- 38. En Roman i Klitten, af Volger Drachmann; Binkjælder-
 ren; For to Hundrede Aar siden, af M. Mørk Hansen; Fra Boru-
 holm, af Olstrup. 14 Billeder. 48 Sider. 20 Dre.
- 39. Præsten Hans Madsen, af Beatus Dødt; Præsten og By-
 vædderen; Tre Vøster, Fortælling af Martin Kol; Svend
 Trost Nr. 2, af Martin Kol; Hvad kan ikke Fanden hitte paa?
 Eventyr ved Jens Kamp, med 20 Illustr. 54 Sider. 20 Dre.
- 40. Den gamle Kiste og Daasi-Poul, af J. Nielsen. 11 Billeder,
 1 Sider. 10 Dre.
- 41. Verlighed og Grøntsager, af L. Dilling; Den stærkeste, af
 Chr. Westergaard; Hvorledes Kresten kom frem, en Historie af
 J. Guldberg, med 18 Illustr. 48 Sider. 20 Dre.
- 42. Stjernefald, af Birger Hansted; Gjedden, just Folkeeventyr,
 af Jens Kamp; Det gamle Monument paa Trinitatis Kirke-
 gaard i Fredericia, af B. Baupell; Barre, af Mogens Synge;
 Det Mosail fra Stranden, af Camillo Bruun, med 19 Billeder.
 1 Sider. 15 Dre.

well! Enhver, der af ovennævnte Bøger kjøber paa engang for
 et Beløb af 4 Kr., erholder 10 % Rabat.